

ΖΩΗ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΒΔΟΜΑΣΙΑΙΩΝ ΦΥΛΛΩΝ

ΕΤΟΣ Θ. 1919

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔ ΜΑΔ Α Ν ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΡΙΘ. 179

«Τὰ ρήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ, ἐστὶν πνεῦμα, ἐστὶ καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἐκπομπιζόμεναι πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ

Χαιρετίζομεν λοιπὸν ἤδη τὴν ἀνατολὴν νέου ἔτους, τοῦ 1919. Ἡ ἄβυσσος τοῦ χρόνου κατεβρόχθισε τὸ 1918. Ἐρρίφθη καὶ αὐτὸ εἰς τὸ παρελθὸν μαζὺ μὲ τόσα ἄλλα προηγούμενα. Καὶ ἀνατέλλει τώρα νέον ἔτος. Καὶ δημιουργεῖ νέα ὄνειρα. Καὶ σκοπεῖ νέας ἐλπίδας εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων.

ὦ! Πόσα ἀπὸ τὰ ὄνειρά μας θὰ πραγματοποιηθῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, δὲν τὸ γνωρίζομεν. Καὶ πόσαι καὶ ποῖαι ἀπὸ τὰς ἐλπίδας μας θὰ ἐπαληθεύσουν, τὸ ἀγνοοῦμεν. Ὁ πέπλος τοῦ μέλλοντος εἶνε δι' ἡμᾶς ἐντελῶς ἀδιόρατος. Δίδομεν μόνον καὶ δεχόμεθα εὐχάς. Καὶ δὲν εἶνε ἀπίθανον νὰ εὐρεθῶμεν μετ' οὐ πολὺ ἐνώπιον τῆς πραγματικότητος, ἡ ὁποία θὰ διαψεύσῃ ἴσως τὰς ἐλπίδας μας, θὰ ἀποδείξῃ φροῦδα τὰ ὄνειρά μας καὶ θὰ ἀφήσῃ ἀνεκπληρώτους τὰς εὐχάς μας!

Τί; Μήπως καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους δὲν ἐδώκαμεν καὶ δὲν ἐλάβομεν εὐχάς, ἐλπίδας ἄλλως τε καὶ θερμάς; Καὶ μήπως δὲν ἠλπίσαμεν τὴν πραγματοποίησιν τῶν πόθων μας, τὴν ἐπαλήθευσιν τῶν ἐλπίδων μας, τὴν ἀνατολὴν εὐτυχαστέρων ἡμερῶν; Τί λέγει ὁμῶς ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους; Τί μαρτυροῦν τὰ πράγματα;

Φεῦ! Διὰ πολλοὺς ἐξ ἡμῶν ὁ διαρρέυσας χρόνος ἐπεκύρωσε τὸ ἀστατον καὶ ἀκατάστατον τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Καὶ ἀπέδειξεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἰμποροῦν νὰ εὐχονται μόνον καὶ νὰ ἐλπίζουν, ὅχι ὁμῶς καὶ νὰ δίδουν ὅ,τι εὐχονται καὶ νὰ λαμβάνουν ὅ,τι ἐλπίζουν.

Ἄλλοι—χωρὶς νὰ τὸ φαντάζονται κἄν—ἐδοκίμασθησαν ἀπὸ σκληροὺς ἀποχωρισμοὺς προσφιλεστάτων προσώπων. Ἄλλοι ἐθλίβησαν ἀπὸ ἀσθενείας καὶ ἀντιξοὺς περιστάσεις, τὰς ὁποίας οὐδέποτε ὑπελόγισαν. Ἄλλοι ἐκλαυσαν καὶ ἐθρήνησαν, καθ' ὃν χρόνον τὸ μέλλον τῶν ἐφαίνετο ρόδινον καὶ εὐτυχές. Καὶ οἱ περισσότεροι τῶν ἀνθρώπων μαρτυροῦν τώρα, ὅτι ἀπὸ ὅσα ἠλπίσαν εὐχάριστα, δὲν συνήντησαν παρὰ ἐλάχιστα μόνον, ἐνῶ τὰ δυσάρεστα, πολὺ μάλιστα μάλιστα καὶ ἐντελῶς ἀπροσδόκητα ἐσημείωσαν ραγδαίαν τὴν ἐμφάνισίν των.

Τί ἀπορεῖς, φίλε ἀναγνώστα; Τοιοῦτος ὁ παρὼν βίος. Συνδεδεμένος μὲ τὴν ματαιότητα καὶ τὴν φθοράν, συνυφασμένος μὲ τὴν θλίψιν καὶ τὴν πικρίαν, μεμιγμένος μὲ τὸν πόνον καὶ μὲ τὸ δάκρυ,

μᾶς ἀφίνει μόνον μὲ εὐχάς καὶ μὲ ἐλπίδας, μὲ ὄνειρα καὶ μὲ πόθους. Καὶ ὅρει ὁ χρόνος μας εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ. Καὶ παρέρχονται τὰ ἔτη μας. Καὶ φερόμεθα ὅλοι ἀκατασχέτως πρὸς τὸ τέρμα τῆς ἐπιγείου σταδιοδρομίας μας.

Θέλεις νὰ μὴ εὐρεθῇς ποτε ζημιωμένος; Θέλεις νὰ μὴ μεταμεληθῇς ποτε καὶ κλαύσης ἀνωφελῶς; Ἦδού, ὅτε εὐρίσκεισαι εἰς τὴν ἀρχὴν νέου ἔτους, λάβε καὶ σύ, ἄς λάβωμεν καὶ ἡμεῖς σταθεράν καὶ ἀμετάκλητον τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀγαπήσωμεν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ πειθαρχήσωμεν εἰς τὸ πανάγιον θέλημά Του. Εἶνε τὸ μόνον κερδος, τὸ ὁποῖον δυνάμεθα νὰ καρπωθῶμεν μέσα εἰς τὴν ἀδύνατον τοῦ χρόνου ροήν. Ναί! Εἶνε ἡ μόνη ἀσφάλεια, τὴν ὁποῖαν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν μέσα εἰς τὴν ἀκαταστασίαν αὐτὴν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Διότι ἡ πρὸς τὸν Χριστὸν ἀγάπη καὶ πειθαρχία δύναται ὅχι μόνον νὰ μᾶς ἐνισχύσῃ, ὥστε νὰ διαπλευσώμεν αἰσίως τὸ πολυκύμαντον πέλαγος τοῦ παρόντος βίου, ἀλλὰ καὶ νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ ἐπὶ τέλους εἰς τὴν πέραν τοῦ τάφου αἰώνίαν καὶ ἀληθινὴν ζωὴν, εἰς τὴν ἀνέσπερον καὶ μακαρίαν ἡμέραν τῆς Ἐπουρανίου Βσιλείας.

Τί λέγεις λοιπὸν; Θὰ ἀποφασίσῃς; Θὰ ἀποφασίσῃς τώρα ὅτε εἰσέρχεται εἰς νέον ἔτος καὶ διανοίγεται νέον στάδιον ἐνώπιόν σου;

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδιαιτέρων σημειώσεων τοῦ παντοτολ. ἀρχιμ. κ. Εὐσεβίου Ματθοποῦλου

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

14. «Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις καὶ κατήρηται ἡ ἐπαγγελία».

Δὲν ἐξῆλθε ἐκ νόμου ἡ ὑπόσχεσις εἰς τὸν Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐκ πίστεως. Ἐπομένως, ἐν ὅποτε ὁ, ὃν εἶπε κληρονόμος τῆς ὑποσχέσεως, οὐκ ἐκ νόμου, τούτεστιν οὐ κατέχων τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, τότε «κεκένωται ἡ πίστις καὶ κατήρηται ἡ ἐπαγγελία». Ἡ πίστις κατήρησεν ἀνωφελῆ καὶ ματαία, δὲν ἔχει πλέον οὐδεμίαν ἰσχύν καὶ ἀποτελεσματικότητά καὶ ἡ ὑπόσχεσις πλέον τοῦ Θεοῦ κατήρηθη, διότι θὰ ἔμεινε ἀπραγματοποίητος. Διὰ τοῖον ἐξέλογον, λέγει εὐθὺς ὁ Ἀπόστολος.

Η ΑΛΗΘΗΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΕΡΟΥΝ

Π. Ν. Τρεμπέλας

Ἀλλὰ ποίαν ὠφέλειαν ἡμᾶς προξενεῖ; Συντελεῖ τὰ μέγιστα εἰς τὸν πνευματικὸν ἡμᾶς κατάρτισμόν καὶ ἐπομένως ἡμᾶς κα-
θιστᾷ ἁγίους τῆς Ἐπουρανίου Βασιλείας. Αἰτίη ὁ ἄνθρωπος
δὲν ἐπλάσθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νὰ μένῃ διαρκῶς εἰς τὸν κόσμον
αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τὴν ζήτησιν μετὰ θάνατον ζωὴν εὐδαίμονα καὶ
μακαρίαν. Διὰ τὴν λαβὴν ὅμως τῆς ζωῆς αὐτῆς μετὰ θάνατον,
πρέπει νὰ ὑπακούῃ κατὰ πάντα εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ,
νὰ στερεωθῇ δὲ καὶ εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν καὶ ἀπο-

κοήν. Διὰ τὴν στερεωθῆναι ὁμοῦς εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ ἀγωνισθῇ καὶ νὰ δοκιμασθῇ ἡ ἐλευθέρα θέλησίς του. Διὰ τὴν δοκιμασθῆναι δὲ ἡ ἐλευθέρα θέλησίς του, πρέπει οὗτος νὰ τεθῇ μεταξύ τῶν ἐναντιῶν. Θέλων λοιπὸν ὁ Θεὸς νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν, ἔθεσεν ἡμᾶς μεταξύ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κακίας· ὁ δὲ ἄνθρωπος ἀρεΐλει νὰ ἐκλέξῃ ἐλευθέρως ἐν ἐκ τῶν δύο τούτων. Καὶ ἐὰν μὲν ἐκλέξῃ τὸ καλόν, δὲν θὰ πολεμηθῇ τόσον ὑπὸ τοῦ πονηροῦ· διότι διὰ τῆς κακίας, τὴν ὁποίαν θὰ διενεργῇ, θὰ ἐργάζεται αὐτὸ τὸ θέλημα τοῦ πονηροῦ, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἐπιδιώκει διὰ τοῦ πολέμου αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ ἐκλέξῃ τὴν ἀρετὴν, ἐξάπαντος θὰ ἔχῃ πόλεμον σφοδρότατον παρὰ τοῦ πονηροῦ, ὅτι διὰ τοῦ πολέμου αὐτοῦ θὰ προσπαθῇ παντὶ σθένει νὰ τὸν εἰσφύξῃ εἰς τὴν ἁμαρτίαν διὰ νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ νὰ τὸν ἀποκλείσῃ τῆς Ἐπουρανίου Βασιλείας. Διὰ τῆς διαρκούς ὁμοῦς προσοχῆς καὶ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος ἐξέρχεται νικητὴς καί, ἀντὶ νὰ ὑποστῇ βλάβην ἐκ τοῦ πολέμου αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον διενεργεῖ κατ' αὐτοῦ ὁ πονηρὸς, λαμβάνει ὠφέλειαν μεγάλην, καθόσον αὐτὸς ἀκριβῶς ὁ πόλεμος συντελεῖ εἰς τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ καταρτισμὸν.

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Γίτον κεφ. β'. 11 14 καὶ γ'. 4 7.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Κατὰ Ματθαῖον κεφ. γ'. 13-17)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτόν, λέγων, Ἐγὼ ἔχω χρεῖαν ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχαι πρὸς με· Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπειν ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην, τότε ἀφήσιν αὐτόν. Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ, ἀνέωχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαίνον ὡσεὶ περιστεράν καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 13. Ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὸν Ἰορδάνην. Καθ' ὃν χρόνον ὁ βαπτιστὴς Ἰωάννης ἐκήρυττε μετάνοιαν καὶ ἐβάπτιζε τὸν λαόν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, ἔρχεται ἐκεῖ ἐκ τῆς Γαλιλαίας καὶ ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, πρὶν ἢ ἄρχισιν τὸ σωτήριον ἔργον Του, καὶ ζητεῖ ἵνα βαπτισθῇ καὶ αὐτός. Ἀλλὰ διὰ τί ἐζήτησε τοῦτο; ἅπ' ἐνός, διὰ νὰ δώσῃ τὸ παράδειγμα τῆς ὑπακοῆς εἰς πᾶν θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὡς εἶπεν ὁ ἴδιος πρὸς τὸν Ἰωάννην, «Ὅτι γὰρ πρέπειν ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην»· τοιοῦτον δὲ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἦτο καὶ τὸ ἐάπτισμα τῆς μετανοίας, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Ἰωάννης ἐκάλεε τοὺς Ἰουδαίους. Καὶ ἅπ' ἐτέρου, διὰ νὰ δοθῇ ἐκεῖ ἡ εὐκαιρία, ὅπως ὁ Ἰωάννης μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ Χριστοῦ, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ἐκτελειούμενος Λυτρωτής, ὅτι δὲ νὰ ἀνακηρυχθῇ δημοσίᾳ, ἐνώπιον τοῦ πλήθους τοῦ λαοῦ, παρὰ τοῦ Οὐρανοῦ Πατρὸς ὡς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων.

Στίχ. 14, 15. Ἀρνησις καὶ ὑπακοὴ τοῦ Ἰωάννου. Ἀλλ' ὁ βαπτιστὴς Ἰωάννης, εὐρεθεὶς αἶφνης πρὸς τοῦ Υἱοῦ

τοῦ Θεοῦ, δεικνύει καὶ ἀρνείται νὰ βαπτίσῃ αὐτόν. Ἐγὼ, λέγει, ἔχω χρεῖαν νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ σοῦ, καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς με· Ἀναγνώριζε, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἅγιος καὶ ἀναμάρτητος, ὁ μὴ ἔχων ἀνάγκην βαπτισματος, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου θεωρεῖ ἑαυτὸν δούλον ἐλάχιστον. Ἀλλ' ὅταν ὁ Κύριος ἐπέμεινεν εἰς τὴν αἰτησίαν Του, τότε ὁ Ἰωάννης, δεικνύων καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τὴν ταπείνωσίν του, τὴν ὁποίαν ἔδειξε πρότερον διὰ τῆς ἀρνήσεως, δέχεται νὰ βαπτίσῃ τὸν Κύριον.

Στίχ. 16, 17. Ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἡ περὶ αὐτοῦ μαρτυρία. Καὶ ὁ Ἰησοῦς βαπτίζεται ἐν τῷ ποταμῷ. Ἐνθ' δὲ οἱ ἄλλοι βαπτιζόμενοι ἔμενον ἐντὸς τοῦ ὕδατος ἕως εὖ ἐξομολογηθῶσι τὰς ἁμαρτίας· τῶν, ὁ Κύριος ὁμοῦς, μὴ ἔχων ἁμαρτίαν τινά, ἐξέρχεται εὐθὺς ἐκ τοῦ ὕδατος. Καὶ τότε ἐνώπιον τοῦ παρισταμένου πλήθους ἀνοίγονται ἄνω οἱ οὐρανοί· καὶ κατέρχεται πρὸς τὸν Ἰησοῦν τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐν εἰδει περιστερᾶς· διὰ νὰ δευχθῇ τοιοῦτοτρόπως εἰς ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀπεσταλμένος Σωτὴρ, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπάρχει καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην αὐτοῦ φύσιν ἔλον τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Ἀλλὰ συγχρόνως ἀκούεται φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξαγγέλλουσα τὴν μαρτυρίαν τοῦ Οὐρανοῦ Πατρὸς· «Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα». Αὐτός εἶνε ὁ υἱός μου, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη ὡς Θεὸς ἀχρόνως ἐκ τῆς οὐσίας μου, ἐγεννήθη δὲ καὶ ὡς ἄνθρωπος ἐν χρόνῳ ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου. Αὐτός εἶνε ὁ υἱός μου, τὸν ὁποῖον ἀγαπῶ μὲ ἀπειρον καὶ τελείαν ἀγάπην. Αὐτός εἶνε ὁ υἱός μου, εἰς τὸν ὁποῖον εἶνε πλήρης ἡ εὐαρέσκειά μου καὶ διὰ μέσου τοῦ ὁποίου θὰ δεῖξω τὴν ἀγαθὴν θέλησίν μου πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, τὴν θέλησιν ἵνα ὁδηγήσω αὐτοὺς πρὸς τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἐίχε πληροφορηθῇ, ὅτι ἡ Ἀγνή μετέβη εἰς τὴν ἐξοχὴν τῆς ἀνευ τῶν γονέων τῆς καὶ χωρὶς νὰ σ' νοθεύηται ἀπὸ κανένα ἄρρενα δούλον. Ἐσκέφθη λοιπὸν, ὅτι ἦτο κατάλληλος ἡ εὐκαιρία νὰ τῆς κάμῃ τὴν ἐπίσκεψιν. Ἐξελθὼν ἐκ τῆς Ρώμης ἔφιππος ἔφθασε μετ' ὀλίγον εἰς τὴν ἐπαυλιν τῆς Ἀγνῆς. Εἰς τὸν θυρωρὸν εἶπεν, ὅτι εἶχε περὶ σπουδαίου ζητήματος νὰ ἐμιλήσῃ πρὸς τὴν κυρίαν του καὶ ἐπειδὴ ἐπέμεινεν ἐκεῖνος τὸν εἰσάγαγεν ὑποδείξας συγχρόνως καὶ τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκετο ἡ Ἀγνή.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην αἱ δύο σύντροφοι τῆς Ἀγνῆς εἶχον ἀπομακρυνθῇ καὶ ἐκάθητο αὐτὴ μόνη ἐπὶ θελκτικῆς τινας γωνίας ἔχουσα τὸν γέροντα Μολοσσὸν παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς. Ὁ σκύλλος ἐμούγκων ἐπὶ τῇ σκατῇ Φουλβίου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πολὺ πάντως ἔκαμνεν ἐφ' ὅσον εὐρίσκετο πλησίον τοῦ κυρίου τοῦ. Ἡ Ἀγνή κατασιγάσασα διὰ νεύματος τὸν Μολοσσὸν ἐτίλησε συγχρόνως ταῦς ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ ἴδῃ ποῖος ἦ.

Ὁ Φούλβιος ἐπληγῆζε σοβαρῶς, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως μετ' ὀφιν ἀσυνήθως χαρῆσταν, ὅτι ἦτο βέβαιον περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ διαθήματος του.

— Ἐρχομαι Ἀγνή, εἶπε, κομίζων εἰς σέ τὴν ἐκφρασιν τοῦ σεβασμοῦ μου· δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐκλέξω καλλιτέραν ἢ

ΕΤΧΑΙ

Ἡ «Ζωή» εὐχεται πρὸς τοὺς κ. κ. Συνδυομητάς της καὶ πάντα τοὺς ὁποσοδήποτε ἐκτιμῶντας καὶ συντρέχοντας τὸ ἔργον αὐτῆς, ὅπως διέλθωσι ἐν νέον ἔτος ἐν ὑγείᾳ καὶ χαρᾷ πνευματικῇ, πεπληρωμένον τῆς ἀπὸ Θεοῦ χάριτος καὶ εἰρήνης καὶ εὐλογίας, μεστὸν καρπῶν ἀρετῆς ἐν πάσῃ ἀγαθῇ σὺν καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ.

μέραν, διότι ὁ ἥλιος σπανίως μᾶς παρουσιάζεται τώρα τὸν χειμῶνα τόσο γλυκὺς καὶ τόσο λαμπρὸς, ὥπως σήμερον.

— Αὐτὴ ἡ ἡμέρα ὑπῆρξεν ἀληθῶς δι' ἐμὲ πολὺ λαμπρά, ἀπεκρίθη ἡ Ἀγνή ἔχουσα εἰς τὸν νοῦν της τὴν πρωϊνὴν τελετὴν τῆς καθοσιώσεώς της. Ὁ ἥλιος δὲν θὰ λάμψῃ δι' ἐμὲ λαμπρότερος οὐδέποτε, προσέθεσεν ἡ παρθένος.

Ὁ Φούλβιος κολακευθεὶς ἐπίστευσεν ὅτι ἡ Ἀγνή ὑπηγάσεται τὴν ἰδικήν του παρουσίαν, καὶ ἀπεκρίθη.

— Θέλεις ἀναμφιδόλως νὰ ὁμιλήσῃς περὶ τῆς ἡμέρας τῶν γάμων σου μετὰ τὸν ἀκλετὸν τῆς καρδίας σου.

— Οἱ γάμοι μου ἔγειναν σήμερον, ἀπεκρίθη ἡ Ἀγνή.

— Καὶ ποῖος εἶνε ὁ εὐτυχὴς θνητὸς, μετ' οὗ συνεδέθη; ἡ ρώτησεν ἀγωνιωδῶς ὁ Φούλβιος. Ἠλίκα, καὶ δὲν θέλω ἀκόμη νὰ ἀπομακρύνω τὴν ἐλπίδα αὐτήν, ὅτι κατεῖχον καὶ ἐγὼ θέσιν τινὰ εἰς τὰς σκέψεις σου, ἴσως δὲ καὶ εἰς τὴν ἀγάπην σου.

Ἡ Ἀγνή ἐφάνη, ὅτι μόλις ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Φουλβίου. Ἡ παιδικὴ της ἔκφρασις παρέμεινε χαρῆσσα καὶ εὐκρινής. Οἱ ὀφθαλμοὶ της προσέδλεπον τὸν Φούλβιον μετὰ μίαν ἀθῶαν ἀπλότητα ἡ ὁποία ἐπάγωνε κυριολεκτικῶς τὸ θάρος τοῦ Φουλβίου. Ἦτο ὀρθία τώρα. Μεγαλοπρεπῆς καὶ ἐπιβάλλουσα ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτῆς.

— Γάλα καὶ μέλι ρέουσιν ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ ἀγαπητοῦ μου καὶ τὸ αἷμα τῆς πληγωμένης τοῦ παρειᾶς ἔρρευσεν ἐπὶ τῆς ἰδικῆς μου, εἶπεν ἡ Ἀγνή.

Εἶνε-τρελλή, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Φούλβιος. Ἀλλ' ἡ ἐμπνευσμένη ὄψις τῆς Ἀγνῆς καὶ ἡ λάμψις τοῦ βλέμματός της, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο προσηλωμένον ἐπὶ μυστηριώδους τινὸς ἀντικειμένου ὁρατοῦ μόνον εἰς αὐτήν, τοῦ ἐπέδαλλον τὸν σεβασμόν. Ἐν τῷ μεταξύ ἡ Ἀγνή συνήλθεν ἀπὸ τὴν πνευματικὴν της ταύτην ἔκστασιν. Ὁ Φούλβιος δὲ ἀνὰ καρδίαν ἀπεφάσισε νὰ τῆς ὁμιλήσῃ περισσότερον συγκεκριμένως καὶ κατηγορηματικῶς.

— Ἀγνή, εἶπε, παῖξαι μετὰ ἕνα ἄνθρωπον, ὅστις σὲ θαυμάζει καὶ σε ἀγαπᾷ εὐκρινῶς. Γνωρίζω ἕξ ἀσφαλτοὺς πηγῆς, καὶ, ἐξ ἀπολύτως ἀσφαλτοῦς πηγῆς, ἀπὸ πληροφορίας τὰς ὁποίας μοι ἔδωκε κοινὸς φίλος, ἐξ οὗ νεκρὸς ἔδην, ὅτι μετ' εὐχαριστίας θέλεις νὰ με βλέπῃς καὶ ὅτι σὲ ἀντιθέσθαι εἰς τὸ νὰ με προτιμήσῃς. Ζητώλοιπόν σοβαρῶς καὶ αὐτοστιγμὴ τὴν χεῖρά σου. Ἴσως θὰ εἴης τὸν τρόπον μου τούτον τραχὺν καὶ τὸ διάσημά μου ἀνέκρινον, ἀλλὰ τοῦλάχιστον εἶμαι εὐκρινὴ καὶ σφοδρῶς ἀχμάλωτος ἀπὸ σέ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Τῇ ἐορτῇ τῶν Χριστουγέννων ὁ Παν. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Μελέτιος ἐχοροστάτησεν εἰς τὸν ἐνταῦθα Μητροπολιτικὸν ναόν, ὁμίλησε δὲ κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐνώπιον ἀσφυκτικῶς συνωθουμένου ἐκκλησιασματος ἐπὶ τοῦ ἀνεγκλιχοῦ ὕμνου «Καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη».

Τῇ ἐπομένῃ κληθεὶς ὁ Πανιερώτατος ὑπὸ τοῦ ἐν Πειραιᾷ Συνδέσμου τῶν Κρητῶν, ἐορτάζοντος τὴν μνήμην τῶν ἐν Κρήτῃ πεσόντων δέκα μαρτύρων, ἐχοροστάτησεν εἰς τὸν ἱερόν ναόν τοῦ Ἀγ. Κωνσταντίνου.

— Ἡγγέλθη ἐκ Κων/πόλεως, ὅτι ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Σεβαστείας ἤρχισεν ἐρεῦνας εἰς τὰ διάφορα Τουρκικὰ ἱδρύματα καὶ οἰκίας πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν ἐξισλαμισθέντων παίδων καὶ τῶν κλαπέντων πολυτμῶν ἀμφίων καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἐν γένει εἰδῶν.

— Ὁ Παν. Ἀρχιεπίσκοπος Βελιγραδίου καὶ Μητροπολίτης Σερβίας κ. Δημήτριος, ἐπιστρέφων ἐκ Κερκύρας εἰς Βελιγραδίον, διήλθε διὰ Θεσσαλονίκης, ἐνθα διέτριψεν ἐπὶ διήμερον, ἐπισκεφθεὶς τὸν Παν. Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιον, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἐγκαρδιώτατα δεκτός.

— Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Κύριλλος εἰδοποίησε τηλεγραφικῶς τὸν Παν. Μητροπολίτην Ἀθηνῶν κ. Μελέτιον, ὅτι ἀνεχώρησε μεταβαίνων εἰς Λονδίον συνοδούμενος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων βουλευτῶν τῆς νήσου. Τὸ ταξίδιον τοῦτο τοῦ Μακαριωτάτου δὲν θεωρεῖται ἀσχετον πρὸς τὴν ποθητὴν ἐνωσιν τῆς νήσου ταύτης μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος.

— Τῇ 20ῇ παρελθόντος μηνὸς ἀφίκετο εἰς Ρώμην ὁ Πρόεδρος τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν κ. Οὐίλσον, εἰς ὃν ἐπεδαφιλεῦθησαν ἐξαιρετικαὶ τιμαὶ ὑπὸ τῶν Ἱταλικῶν ἀρχῶν. Ὁ Ἀμερικανὸς Πρόεδρος ἐπισκέφθη καὶ τὰς Ἱταλικὰς πόλεις Γένουαν, Μιλᾶνον καὶ Τουρίνον. Εἰς τὸ Μιλᾶνον δὲ ἀπαντῶν εἰς προσφώνησιν τοῦ δημάρχου εἶπε σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὰς εὐχὰς θαρυσυμμαντάς.

— Κατὰ τὴν γνώμην μου, αἱ πολιτικαὶ, εἰτινες θὰ ὑπογράφουν τὴν εἰρήνην, οὐδεὶς νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψει των, ὅτι δὲν εἶνε κύριοι τῶν τυχῶν ἐκάστου ἔθνους, ἀλλ' ὑπηρεταὶ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ ὅτι τὸ καθήκον των δὲν εἶνε νὰ ὑποστηρίξουν τὰ ἰδιαίτερα συμφέροντα τῶν κρατῶν, ἀλλὰ μόνον τὸ γενικὸν συμφέρον.

— Ὁ κ. Οὐίλσον ἐπισκέφθη καὶ τὸ Βατικανόν, ὅπου τῷ ἀπεδόθησαν ἡγεμονικαὶ τιμαὶ ὑπὸ τῶν Παπικῶν φρουρῶν. Ἡ συνδιάλεξις τοῦ κ. Προέδρου μετὰ τοῦ Πάπα διήρκεσεν ἐν τέταρτον τῆς ὥρας.

— Ὁ Πρόεδρος κ. Οὐίλσον ἐζήτησε τηλεγραφικῶς παρὰ τοῦ Καγκελέου τὴν ψήφισιν ποσῶ 100 ἑκατομ. δολλαρίων πρὸς ἀνακούφισιν τῶν λιμοττόνων πληθυσμῶν τῆς Πολωνίας τῆς Αὐστρουγγαρίας καὶ ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν.

— Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Νέας Ὑόρκης, ἀπέθανεν αἰφνιδίως ἐν ἡλικίᾳ 58 ἐτῶν ὁ τέως Πρόεδρος τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν Θεόδωρος Ρουσελτ.

— Ἐπίσης ἀπέθανεν ἐσχάτως εἰς Βερολίνον ὁ κόμης Χέρτιγκ, τέως Καγκελάριος τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὁμιλήσονται τὴν προσεχῆ Κυριακὴν:

Ἐν τῷ Ἱ. Ναφ. Ἀγίου Ἐλευθερίου ἡ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Εὐδοκίας Ματθαίου.

Ἐν τῷ Ἱ. Ναφ. Χρυσόσπηλαιωτίσσης κατὰ τὴν α'. θείαν λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΙΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΡΙΘ. 179

«Τὰ ρήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν ἀληθῆς ἐστὶ καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή». Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΕΝ ΤΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΙΒ'.

Ἡ οἰκογενειακὴ εἰρήνη θὰ καθίστατο ἀπραγματοποιήτος, ἐν ἣ περιπτώσει καὶ τὰ τέκνα—υἱοὶ καὶ θυγατέρες—δὲν ἀπέδιδον πρὸς τοὺς γονεῖς τὴν ὀφειλομένην τιμὴν καὶ τὸν προσήκοντα σεβασμόν. Τὸ Εὐαγγέλιον διὰ τοῦτο, τὸ ἔχον τὴν ἀποστολὴν νὰ σκορπίσῃ καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοὺς θησαυροὺς τῆς εἰρήνης, δὲν ἀφῆκεν ἐλεύθερον τὰ τέκνα νὰ κανονίσουν ἀφ' ἑαυτῶν τὴν πρὸς τοὺς γονεῖς συμπεριφορὰν, ἀλλὰ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν καὶ τῶν ἰδίων γονέων διέγραψε τὸν κύκλον τῶν ὑποχρεώσεων των καὶ ἐνομοθέτησε τὴν τιμὴν πρὸς τοὺς γονεῖς. Ἀποδίδεται δὲ ἡ τιμὴ αὕτη καὶ δι' ἄλλων μὲν τρόπων, μάλιστα δὲ καὶ κυρίως διὰ τῆς ὑπακοῆς, τὴν ὁποῖαν τὰ τέκνα ὀφείλουν νὰ διατηροῦν ἀπέναντι τῶν ἑαυτῶν γονέων. «Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα, ἣτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς» (Ἐφ. 6, 1-3).

Ἀτυχῶς ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ταύταις, καθ' ἃς σφοδρὸς πνέει ὁ ἄνεμος τῆς ἀθείας καὶ τῆς θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας, τὸ καθῆκον τοῦτο τῆς τιμῆς καὶ τῆς ὑπακοῆς τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς ἀθετεῖται καὶ καταπατεῖται ὅπως οὐδέποτε ἄλλοτε. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ κηρύττεται—δὲν εἰσεύρομεν κατὰ ποίους λογικοὺς νόμους—γυμνῇ πλέον τῇ κεφαλῇ ὅτι τὰ τέκνα δὲν ὑπέχουν τάχα καμμίαν εὐθύνην ἀπέναντι τῶν γονέων, οἱ ὅποιοι δὲν ἠρώτησαν καὶ αὐτὰ ἐὰν ἤθελ' ἀν' νὰ γεννηθῶν (!!) καὶ ὅτι διῆθεν εἶνε ἐλεύθερα ἐλευθέρως νὰ ζῶσιν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ κατ' ἰδίαν βούλησιν καὶ ἀρέσκειαν !!

Εἶνε δὲ ἀλγυνῶς θλιβερόν, ὅτι τοιαῦται θεωρίαι καὶ γνῶμαι ἀναπτύσσονται καὶ παρὰ τῶν θεωρουμένων λογίων. οὔτινες καὶ καυχῶνται ὅτι φωτίζονται ἀπὸ τὰ φῶτα τῆς ἐπιστήμης. Τοιοῦτοτρόπως δὲ δὲν εἶνε ἀνεξήγητον ὅτι οἱ νέοι σήμερον, καὶ τῶν κατωτέρων ἀκόμη κοινωνικῶν στρωμάτων, δηλητηριάζονται κατ' ὄν τρόπον δηλητηριάζονται, προσέρχονται μετὰ περισσῆς θρασυτέρας καὶ ἀναιδείας ὑπερβολιστοὶ ἀθέων καὶ ἀντιθρησκευτικῶν διδασκαλιῶν.

Ὅτι τοιαῦτα διδάγματα θὰ δημιουργήσουν θάτον ἢ βράδιον τὴν κακοδαιμονίαν τοῦ οἰκογενειακοῦ καὶ κοινωνικοῦ σώματος, εἶνε ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας.

ας. Διότι ἡ τιμὴ τῶν γονέων ἀποτελεῖ θεμέλιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐδράζεται καὶ θεμελιούται ἡ εὐδαιμονία τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν. Δι' αὐτὸν δὲ τὸν λόγον καὶ οἱ ἀρχαῖοι, οἱ πρὸ Χριστοῦ, ἐθεώρησαν ἀπαραίτητον ὅρον κοινωνικῆς εὐδαιμονίας τὴν τιμὴν τῶν γονέων ἀπὸ μέρους τῶν τέκνων καὶ ἐστιγματίσαν μάλιστα τὰ τέκνα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ ἀφροσύνῃ τῶν ἡθέτησαν ἐν τόσῳ θεμελιῶδες καὶ ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ ἔτι νόμου ὑπαγορευόμενον καθῆκον.

Ἄλλ' ἰδοὺ ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, ἐνθα εἰσέδυσαν αἱ ὀλέθριαι αὐταὶ διδασκαλίαι καὶ ἡ διαφύρησαν τὰ τέκνα πρὸς τοὺς γονεῖς, ἐκεῖ κατεσπαράχθη δεινῶς ἡ οἰκογενειακὴ εἰρήνη καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν οἰκτρῶς τὰ θύματα τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου.

Τί παράδοξον; Ὅταν βλέπετε υἱούς, οἱ ὅποιοι, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν ἀθέων καὶ ἀντιχριστιανικῶν διδασκαλιῶν, ὑψώνουν τὴν κεφαλὴν καὶ γίνονται οἱ ἀντάρται ἐντὸς τοῦ οἴκου, καὶ ἀσεβοῦν μὲν πρὸς τὸν πατέρα, περιφρονοῦν δὲ τὴν μητέρα, διὰ νὰ θλίβουν καὶ πικράνουν ἀμφοτέρους μέχρι θανάτου—ὅταν βλέπετε θυγατέρας, αἱ ὁποῖαι ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν λεγομένων φῶτων ψευδοῦς προόδου καὶ ἐπιστήμης, δὲν λογαριάζουν πατέρα καὶ μητέρα, ἀλλὰ φέρονται κατὰ τὰ ἴδια θελήματα καὶ τρέχουν εἰς τοὺς δρόμους τῶν ἰδίων ἐπιθυμιῶν, πῶς τότε θέλετε νὰ διατηρηθῇ οἰκογενειακὴ εἰρήνη καὶ νὰ σημειωθῇ οἰκογενειακὴ εὐημερία; Καὶ τί παράδοξον ἐὰν δυστυχῇ ἡ οἰκογένεια καὶ καλυφθῇ ἀπὸ τὰ μελανὰ νέφη τῆς ἀπελπισίας καὶ συντελεσθῇ ὁλόκληρον τὸ ναυάγιον, ἀφοῦ τὰ τέκνα ἔμαθον νὰ μὴ τιμῶν τοὺς ἰδίους γεννήτορας ἢ μᾶλλον ἐδιδάχθησαν νὰ ἀσεβοῦν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τρόπον ἐπαίσχυντον καὶ ἀξιοθρήνητον;

Ἰδοὺ διατὶ παρίσταται ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη νὰ εἰσδύσῃ ἡ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν οἰκογένειαν, νὰ ποτίσῃ πρὸ παντὸς τὰς καρδίας τῶν τέκνων, τὰ ὁποῖα μετ' ὀλίγον θὰ ἐξέλθουν ἐκεῖθεν διὰ νὰ ἰδρῦσουν νέας οἰκογενείας. Οὕτω θὰ καταστή δυνατὸν νὰ ἐκκληρωθῇ μία οὐσιωδὲς τῆς ὑποχρεώσεως των, ἡ τιμὴ πρὸς τοὺς γονεῖς, καὶ νὰ καλλιεργηθῇ καὶ ὑψωθῇ τὸ δένδρον τῆς οἰκογενειακῆς εἰρήνης.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Ἡ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

16. «Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ

Ὁρμ. Θεολογ. Σχολ. Ἀθηνῶν

είναι βεβαίαν την ἐπαγγελίαν τῆς πίστεως, ὅτι τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστι πατὴρ πάντων ἡμῶν.»

«Διὰ τούτο», ἦτοι διότι ὁ νόμος καθιστᾷ ἡμᾶς ἐνόχους καὶ ἀποβάλλει τῆς κληρονομίας, διὰ τοῦτο «ἐκ πίστεως», ἐννοεῖται ἐξωθεν «δίδεται ἡ κληρονομία» οὐχὶ διὰ μέσου τοῦ νόμου, ἀλλὰ διὰ μέσου τῆς πίστεως δίδεται εἰς ἡμᾶς ἡ κληρονομία.

«Ἵνα κατὰ χάριν» Ἵνα τοιοῦτοτρόπως ἡ κληρονομία δίδεται οὐχὶ ὡς μισθὸς καὶ ἀνταμοιβὴ τῆς τηρήσεως τοῦ νόμου, ἀλλὰ κατὰ χάριν, δωρεάν, ἐξ ἀγαθότητος καὶ εὐνοίας τοῦ Θεοῦ. Θέλων ὁ Θεός, Ἵνα ἡ κληρονομία δίδεται εἰς ἡμᾶς διὰ τῆς χάριτος Αὐτοῦ, ὡς ἔρον ἀπαραίτητον διὰ νὰ χορηγηθῇ αὐτῇ ἐλήγησεν ἀπὸ ἡμᾶς τὴν πίστιν μόνον.

«Εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν». Ὡρισεν δὲ ὁ Θεός Ἵνα ἐκ πίστεως δίδεται εἰς ἡμᾶς ἡ κληρονομία, διὰ νὰ εἶνε ἡ ἐπαγγελία καὶ ἡ ὑπόσχεσις Αὐτοῦ ἀσφαλὴς καὶ βεβαία, χωρὶς νὰ δύναται νὰ καταργηθῇ ἕνεκα τῆς ἐνοχίας καὶ τῆς κατακρίσεως, ἡ ὁποία προέρχεται ἐκ τῶν παραβάσεων τοῦ νόμου.

«Παντὶ τῷ σπέρματι». Διὰ νὰ εἶνε βεβαία ἡ ὑπόσχεσις εἰς ὅλον τὸ σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ. Καὶ ἐξηγεῖ εὐθὺς ὁ Ἀπόστολος, τί ἐννοεῖ λέγων εἰς ὅλον τὸ σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ.

«Οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ». Ὅχι μόνον εἰς τὸ σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ, τὸ ὁποῖον ἔχον τὸν νόμον ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τὸ ὁποῖον ἀποτελοῦσιν οἱ ἐξ Ἰουδαίων χριστιανοί, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ, τὸ ὁποῖον εἶνε τοιοῦτον, ὅχι διότι κατὰ γένος ἐκ τοῦ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐκ τῆς πίστεως, καὶ τὸ ὁποῖον, χωρὶς νὰ ἔχη πρότερον τὸν νόμον, προσήλθε διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστόν, καὶ τοῦτο εἶνε τὸ ἀποτελούμενον ἀπὸ τοὺς ἐξ ἐθνῶν χριστιανούς. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι, οἱ ἐξ ἐθνῶν δηλονότι χριστιανοί, ἐξομοιωθέντες κατὰ τὴν πίστιν πρὸς τὸν Ἀβραάμ, ἐγένοντο τέκνα Αὐτοῦ. Ὁ Ἀβραάμ λοιπὸν συνδέει τοὺς δύο λαούς, γενόμενος πατὴρ πάντων διὰ τῆς πίστεως, ἐπειδὴ διὰ τῆς πίστεως ἐδικαιώθη πρῶτος αὐτός, διὰ τῆς πίστεως ἐδικαιώθησαν καὶ πάντες οὗτοι οἱ ἐξ Ἰουδαίων καὶ ἐξ ἐθνῶν προσελθόντες εἰς τὸν Χριστόν.

(Ἀκολουθεῖ)

~~~~~

Η ΠΕΡΙ ΑΜΑΡΤΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Ἀπαξ ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, Ἵνα ἐγκαθιδρύσῃ ἐν μέσῳ αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον τοῦ Θεοῦ Βασιλείαν, ἐπόμενον ἦτο, ὅτι μετὰ ζωηρότητος θὰ ἐκήρυττε καὶ τὸν πνευματικὸν πόλεμον καὶ ἀγῶνα κατὰ τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ κακοῦ. Πρὸς ὁλόκληρον λοιπὸν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ συνδέεται στενότερα καὶ ἡ περὶ ἀμαρτίας διδασκαλία Του.

Τί εἶνε ἡ ἀμαρτία; Ἀσθένεια πνευματικὴ, θανατηφόρος, ἱκανὴ νὰ ἐδηγήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν αἰωνίαν ἀπώλειαν καὶ κακοδοξίαν. Εἶνε ἡ ἀμαρτία θελουσία ἀπομάκρυνσις τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, ἀπὸ τῆς εὐθύτητος, τῆς ἀγνότητος, τῆς ἀληθείας, τῆς ἀγάπης. Εἶνε χωρισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, χωρισμὸς διὰ τῆς σκέψεως, διὰ τοῦ αἰσθήματος, διὰ τῆς θελήσεως, παραδιδόμενων τούτων εἰς ἐπὶ ὁ Θεὸς δὲν θέλει, ἀλλ' ἀποδοκιμάζει καὶ μισεῖ.

Προϋποθέτει λοιπὸν ἡ ἀμαρτία ἐλευθερίαν, τῇ ὁποίᾳ δὲν γίνεται χρῆσις καλὴ καὶ ἡ ὁποία διὰ τοῦτο μόνῃ καὶ ἀφ' ἑαυτῆς διαστρέφεται καὶ διαφθείρεται. Προϋποθέτει ἀκόμη τὸ ἀγνόν, τὸ σοφόν, τὸ ἅγιον, τὸ δίκαιον, τὸ τέλειον θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον ἡ διαστρεφόμενη θέλησις δὲν στέργει νὰ θέτῃ ὡς κανόνα αὐτῆς, ἀλλὰ περιφρονεῖ καὶ παραβλέπει, ὁρίζουσα οὕτω αὐτὴν τὴν θεῖαν Μεγαλειότητα. Φυσικὴ συνέπεια τῆς θρασείας ταύτης καὶ ἀνευλαβοῦς ἀποστασίας εἶνε ἡ ῥῆξις τῶν ἀγαθῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ ἀφρονος ἀποστάτου καὶ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ παρόργισις τῆς θεῆας δικαιοσύνης ἀξιούσης ἱκανοποίησιν διὰ τὴν ἀποτολμηθεῖσαν ὁδόν.

Ὁ Θεὸς ὀργίζεται κατὰ τοῦ ἀμαρτωλοῦ. Ὀργίζεται ἀρά γε ἀδυσωπήτως καὶ δὲν ὑπάρχει ἐλπίς νὰπραυνθῇ καὶ νὰ ἐξιλεωθῇ; Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐρχεται ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ, ἀπόστολος τοῦ Ἐπουρανοῦ Του Πατρὸς, διὰ νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς ἡμᾶς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀνορθώσεως. Διακηρύττει, ἐπὶ ὁ ἀληθής, ὁ δίκαιος, ὁ ἅγιος Θεός, ὁ αἰσθανόμενος ἀπεριόριστον ἀποστροφὴν πρὸς τὴν ἀμαρτίαν, εἶνε ὡσάυτως ἀνεκφράστως ἀγαθὸς καὶ δὲν ἀνέχεται νὰ βλέπῃ τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν Του ἀγόμενον πρὸς τὸν ὄλεθρον. Ἡ σοφία Του δι' αὐτὸ εὕρισκε τὸ μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἡ θεῖα δικαιοσύνη θὰ ἱκανοποιεῖτο πλήρως καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ τῆς θεῆς ἀγάπης θὰ ἀπελύοντο ἀνεμπόδιστοι νὰ πλημμυρίσωσι τὸν κόσμον. «Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, λέγει ὁ Χριστός, ἦλθε δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν».

Ψυχαὶ βεδαρυμέναι, ζητοῦσαι βοήθειαν, αἰσθανόμεναι τὸ συμπίεζον ὑμᾶς βάρος, ἱκετεύουσαι τὴν ἀπελευθέρωσιν ὑμῶν ἀπὸ τοῦ κακοῦ, μὴ ἀπελπίζεσθε. Ὑπάρχει ἐκεῖνος, ὅστις ἀναλαμβάνει ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸ βάρος ὑμῶν καὶ ἀναπαύει πάντας τοὺς κοπιῶντας καὶ πεφορτισμένους. Εἶνε ὁ Χριστός. Ὁ Σταυρὸς Του εἶνε ἡ σωτηρία μας. Ὑψώθη ἐπ' αὐτοῦ διὰ νὰ ἐλκύσῃ ἡμᾶς πρὸς ἑαυτὸν καὶ δι' ἑαυτοῦ πρὸς τὸν Πατέρα Του. Ἀπέθανεν ἐπ' αὐτοῦ διὰ νὰ ἀποδώσῃ τὸν θάνατον ἀφ' ἡμῶν καὶ διὰ νὰ μᾶς μεταδώσῃ νέαν καὶ οὐρανίαν ζωὴν, τὴν ζωὴν τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀγιότητος. Πίστις, μετάνοια, ὑπακοὴ πρὸς Αὐτόν, ἱσοῦ τὰ σωτήρια φάρμακα, διὰ τῶν ὁποίων ἐπουλοῦνται τὰ τέως ἀθεράπευτα ἡθικὰ ἔλκη μας καὶ ἐξυγιαίνονται θαυμασιῶς αἱ ἀσθενεῖς καὶ πρὸς θάνατον καταπεπτωκυῖαι ψυχὰι μας.

Π. Ν. Τρεμπέλας

~~~~~

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΟΥ ΠΟΝΗΡΟΥ

Β'.

Εἶδομεν εἰς τὸ προηγούμενον, ὅτι ὁ πόλεμος, τὸν ὁποῖον διαρκῶς διενεργεῖ ὁ πονηρὸς ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου, τὰ μέγιστα ὠφελεῖ αὐτόν, διότι διὰ τοῦ πολέμου αὐτοῦ στερεοῦται οὗτος εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ καὶ καθίσταται κληρονόμος τῶν ἐπουρανίων ἀγαθῶν.

Ἀλλὰ δύναται τις νὰ εἰπῇ: Πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς ἐπενεργείας ταύτης τῶν πονηρῶν πνευμάτων παρὰ σῶνται εἰς τὴν ἀμαρτίαν καὶ χάνονται καὶ ὑπὸ πνευματικὴν ἐποψιν καὶ ὑπὸ σωματικὴν. Διατί ἀρά γε;

Τοῦτο πράγματι εἶνε ἀληθές. Ἀλλ' εἰς τὴν βλάβην αὐτὴν,

τῇ. ὅποιαν ὑφίσταται ὁ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πολέμου αὐτοῦ δὲν εἶνε ἡ καθ' ἑαυτὴ αἰτία ὁ πονηρὸς, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος δι' αὐτὸ δὲ καὶ εἶνε καὶ ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις τοῦ. Ὁ πονηρὸς θαίμων δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ρίψῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ἐὰν δὲν θέλῃ τοῦτο καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος. Τὸ ἔργον τοῦ πονηροῦ εἶναι νὰ ἐμβάλλῃ μόνον εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου τὸ κακόν, καὶ οὐδὲν πλεόν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχει τοιοῦτον δικαίωμα δι' αὐτὸ παρασύρονται εἰς τὴν ἁμαρτίαν ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι θέλουν καὶ ἀρέσκονται εἰς αὐτήν. Ὅσοι δὲ δὲν θέλουν αὐτήν, ἀλλὰ προσέχουν εἰς ἑαυτούς, εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν υποβολὴν τοῦ κακοῦ ἀποκρούουσιν τοῦτο, οὗτοι δὲν ἔχουν οὐδένα φόβον νὰ περιπέσουν εἰς ἁμαρτίαν καὶ ἐπομένως νὰ βλαθῶν ἀπὸ τὸν πόλεμον τοῦ πονηροῦ. Ἐὰν δὲ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς τὸν πόλεμον αὐτὸν τὸν ὅποιον διενεργεῖ διεκρκῶς ὁ πονηρὸς ἐναντίον μας ἔχομεν καὶ σύμμαχον αὐτὸν τὸν Θεόν, ὁ Ὅποιος μᾶς δίδει πλουσίαν τὴν χάριν τοῦ ὁσὶν ἡμεῖς ἐπικαλώμεθα Αὐτόν, τότε κατανοοῦμεν πληρέστερον ὅτι ὅχι μόνον δὲν εἶναι ποτε δυνατόν νὰ μᾶς βλάψῃ ἀλλὰ καὶ μᾶς ὠφελεῖ τὰ μέγιστα.

Ὁδῶποτε λοιπὸν πρέπει γὰ ἀιτιώμεθα εἰς τὰς παρεκτρο-
πὰς μας τὸν Σατανᾶν καὶ γὰ δικαιολογούμεθα ὅτι αὐτός εἶ-
ναι ἡ κυρία αἰτία τῶν πτώσεών μας. Ὅχι· ἡ κυρία αἰτία
εἶνε ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου καὶ οὐδεὶς ἄλλος.

Ἄς παρακαλῶμεν δι' ἡμᾶς πάντοτε τὸν Θεόν, ὅπως ἐνισχύῃ τὴν ἀσθενῆ θέλησίν μας ὥστε, ὅταν ὁ πονηρὸς παρουσιάσῃ εἰς ἡμᾶς τὸ κακὸν μὲ ὅλα του τὰ θέληγητρα νὰ ἔχωμεν τὴν δύναμιν νὰ τὸν ἀποκροῶμεν ἵνα οὕτω μίαν ἡμέραν λάβωμεν τὸν ἀμάρταντον τῆς δόξης στέφανον.

*Αρχιμ. Ἰγνάτ. Κολλόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Ἐφesoίους, κεφ. δ'. στίχ. 7' 13

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Κατὰ Ματθαῖον κεφ. δ'. 12-17)

12. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀκουσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· 13) καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ, ἔλθων κατέκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλεὶμ, 14) ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, 15) «Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλεὶμ, ὅδον θαλάσσης πέρας τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἔθνων, 16) ὃ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς· μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν ᾧμα καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς».

17) Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν, Μετανοεῖτε· ἤγγικε γάρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 12, 13. Ἐγκιτάσταις τοῦ Ἰησοῦ ἐν Καπερναοῦμ.
Ὁ βαπτιστής Ἰωάννης, συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τῆς
Γαλιλαίας Ἡρώδου, ἐρίφηθι εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἐκεῖ μετ'
ὀλίγων ἀπεκεφαλίσθη. Τοῦτο μαθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἔκρινεν ὅτι
ἦτο καιρὸς νὰ ἀρχίσῃ τὸ σωτήριον ἔργον του. Ποία δὲ ἦτο
ἡ πρώτη αὐτοῦ πράξις; Νὰ ἐκλέξῃ τὸ κατάλληλον κέντρον
τῶν κηρυγμάτων Του. Ὡς τοιοῦτο δὲ κέντρον ἐξέλεξε τὴν
πόλιν τῆς Γαλιλαίας Καπερναοῦμ. Ἡ πόλις αὕτη, κειμένη
παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Τιβεριάδος, ἦτο πρᾶγματι καὶ ὡς

ἐν τῇ· θέσεώς τῃ·, καὶ τῇ· ἐν αὐτῇ ἐμπορικῆς κινήσεως,
καὶ τῇ· σχετικῆς τῶν κατοίκων εὐσεβείας, κατά τὴν δὴ
τὸ σκοπὸν τοῦ Σωτῆρος. Καὶ ἰδοὺ ὁ Κύριος, ἀφῆκας τὴν
Ναζαρέτ, ὅπου εἶχεν ἀνατραφῆ παιδιόθεν μετὰ τὴν ἐπάνα-
δον ἐξ Αἰγύπτου, ἐγκαθίσταται τοῦ λοιποῦ ἐν Καπερναούμ.

Στίχ. 14-16. Οἱ προφῆται περὶ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰη-
σοῦ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. Τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Σωτῆρος εἰς τὰ μέ-
ρη τῆς Γαλιλαίας εἶχεν εὐαγγελισθῆ ὁ Θεὸς πρὸ ἑκατοντά-
δων ἐτῶν διὰ τοῦ προφήτου Ἠσαΐου. Τί λέγει περὶ αὐτῆς ὁ
προφήτης; Ὅτι οἱ λαοὶ τῶν χωρῶν, τὰς ὁδοὺς κατήκουν
αἱ φυλαὶ Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ, τὰ παραθαλάσσια αὐ-
τῶν μέρη καὶ τὰ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἡ Γαλιλαία, ἐν τῇ
ὁποία τόσοι εἶχον ἀναμιχθῆ ἔθνη καὶ, αὐτοὶ θὰ ἴδουν φῶς μέ-
γα, καθ' ὃν χρόνον διατελοῦν εἰς τὴν σκότος τῆς πλάνης καὶ
τῆς ἀγνοίας καὶ εὐρίσκονται ὑπεξούσιοι τῆς ἁμαρτίας καὶ
ἄξιοι τοῦ αἰωνίου θανάτου. Ποῖον εἶνε τὸ φῶς αὐτό; Ὁ Κό-
ρις Ἰησοῦς Χριστός. Διότι αὐτὸς μόνος διὰ τῆς διδασχῆς
καὶ διὰ τῶν θαυμάτων Του, διὰ τῆς ὑπερέχου ἀγιότητος
καὶ διὰ τοῦ στυγρικοῦ Του θανάτου, ἀπεδείχθη ἥδιος τοῦ
Θεοῦ καὶ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ φῶς καὶ ἡ
ζωὴ τῶν ἀνθρώπων.

Στίχ. 17. Ἐναρξῆς τοῦ ἔργου τοῦ Ἰησοῦ. Μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν εἰς Καπερναούμ, ἀρχίζει ὁ Κύριος τὸ σωτήριον ἔργον Του. Διὰ τοῦ κηρύγματός Του, τὸ ὅποιον ἦτο πλήρως δυνάμει καὶ ζωῆς καὶ κύρους καὶ αὐθεντίας, καλεῖ τοὺς ἀνθρώπους ὥπως μετανοήσουν ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν των. Καὶ ἀναγγέλλει βαρυσήμαντον εἰδήσιν, ὅτι «ἤγγικεν ἡ βασιλεῖα τῶν οὐρανῶν». Προλέγει δηλαδὴ τὴν προσεχὴ ἔδρυσιν τῆς ἐκκλησίας Του ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ὅποια ἐξεκονοῖ τὴν οὐράνιον τοῦ Θεοῦ βασιλείαν. Διότι ὥπως εἰς τὸν οὐράνιον κόσμον, μετὰ τῶν ἀγίων ἀγγέλων, βασιλεύει ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ λατρεύεται ἐν τελειότητι ὁ Πατὴρ ὁ Οὐράνιος, παρομοίως καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πάντα τὰ μέλη αὐτῆς ἀφίλουν νὰ ζῶσι κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Οὕτω δὲ ζῶντες, θὰ κατὰρτίζονται ἄξιοι πολῖται τῆς ἐν τῷ οὐρανῷ βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ ἄξιοι τῶν αἰώνιων αὐτῆς ἀγαθῶν.

Ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας Του ὀφείτῃ ὁ Κύριος τοὺς πά-
 τας ἀνεξικήτως. Πρῶτον δὲ ὅρον πρὸς ταῦτο θέτει τὴν μετὰ
 νοίαν τὴν εἰλικρινή, ἣ ὅποια ἀπορρέει ἐκ τῆς πίστεως πρὸς
 τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Διότι ἡ μετάνοια εἶνε ἀπαραίτητος ὁ-
 ρος διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τῆς ἁμαρτίας, διὰ τὸν ἁγιασμόν
 τῆς ψυχῆς, διὰ τὴν ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, διὰ
 τὴν μόρφωσιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς ἄξιον πολλὴν τῆς μακαρί-
 ας καὶ ἐνδόξου βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Δ. Γ. Ήαναγιωτόπουλος

~~~~~

Н Ф А В Р О Л А

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Ὅπισω, διεφθαρμένε, ἀνέκραξεν ἡ παρθένος μὲ ἤρεμον μεγαλοπρέπειαν. Φύγε μακρὰν ἀπὸ ἐμέ. Ἦδη μία ἀγάπη, μοναδική ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν μου. Πρὸς Ἐκεῖνον μόνον φυλάττω τὴν πίστιν μου καὶ τὴν ἀγάπην μου· πρὸς Αὐτὸν ἐμπιστεύομαι μὲ εἰλικρινή ἀφοσίωσιν. Ἡ ἀγάπη του εἶνε ἀγνή, αἱ θυσίαι του εἶνε ἀμόλυνται, ἡ μετ' Αὐτοῦ συζυγία καὶ συνένωσις δὲν ἀφαιρεῖ ποτε τὸν ἀνεκτίμητον τῆς Παρθενίας θησαυρόν.

Ὁ Φούλβιος, ὅστις εἶχε κάμψει τὸ ἐν τῇ γονάτῳ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅταν ἤκουσε τοὺς τελευταίους αὐτοὺς λόγους, ἤγερθη πλήρως μανίας καὶ πείσματος.

— Δὲν ἄρχει μόνον, διὰ τοῦ ἀρνεῖσαι, εἶπε μετ' ὀργῆς. Ἀφοῦ διὰ τῆς συμπεριφορᾶς σου μετέβαρυνες καὶ υπέβρεψας τὰ πρὸς σὲ αἰσθήματα τῆς καρδίας μου, τολμᾷς τώρα καὶ νὰ με ὑβρίζῃς καὶ νὰ μοῦ λέγῃς ὅτι ἄλλος πρὸ ἐμοῦ ἤσπασε τὴν ἐκλογὴν σου. Ὁ Σιδρατικὸς ἀκόμη, ἀναμφιβόλως . . . .

— Καὶ ποῖος εἶσαι σὺ διὰ νὰ τολμᾷς νὰ ἀπαγγέλλῃς μετὰ περιπρονήσεως τὸ ὄνομα ἐῖδος ἐντίμου ἀνθρώπου, ὃ ὅποιος εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ εἰς τὸ θάρρος δὲν ἔχει τὸν ὁμοῖόν του; εἶπε μία φωνὴ ζωηρὰ καὶ ἐπιτιμητικὴ.

Ὁ Φούλβιος στραφεὶς τότε εὐρέθη πρὸ τῆς Φαβιάδας, ἡ ὁποία, ἀφοῦ ἐπ' ἄρχετον εἶχε περιπατήσῃ εἰς τὸν κήπον, ἐπέστρεφεν εἰς συνάντησιν τῆς ἐξαδέλφης τῆς, τὴν ὁποίαν ἤλπιζεν εἶναι θὰ εὕρισκε μόνην. Ἐλθοῦσα δὲ ἐξ ἀπροόπτου ἤκουσε τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ Φουλβίου, ὅστις συγχιστεῖς παρέμενε σιωπηλός, μὴ δυνάμενος οὐδὲ λέξιν νὰ ἀρθώσῃ.

Ἡ Φαβιάδα κατεχομένη ὑπὸ γενναίφρονος ἀγανακτήσεως ἐξήκολούθησε:

— Ποῖος εἶσαι σὺ, ὃ ὅποιος ἐτόλμησας νὰ εἰσχωρήσῃς καὶ εἰς τὴν ἀγροτικὴν αὐτὴν κατοικίαν ἀφοῦ ὑβρίσεις πρὸ τινος χρόνου τὴν συγγενὴ μου αὐτὴν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ σπῖτι τῆς ἀκόμῃ;

— Καὶ ποῖα εἶσαι σὺ διὰ νὰ ὀμιλῇς ὥς κυρία εἰς τὴν ξένην αἰκίαν; ἠρώτησε με αὐθάδεια ὁ Φούλβιος.

— Εἶμαι ἐκεῖνη ἡ ὁποία σοῦ ἐπέτρεψε νὰ συναντήσῃς τὴν ἐξαδέλφην τῆς εἰς τὸ τραπέζι τῆς διὰ πρώτην φοράν, καὶ ἡ ὁποία ἀνακαλύψασα τοῦ ἐλεεινοῦ σκοποῦ σου κατὰ τοῦ ἀγνοῦ αὐτοῦ κορασίου θεωρεῖ ὡς καθήκον τῆς καὶ ὡς τιμὴν τῆς νὰ ἀντιπράξῃ με ὅλας τῆς τῆς δυνάμεις εἰς τὰ σκοτεινὰ σου σχέδια καὶ νὰ προστατεύῃ τὴν ἀθῶαν αὐτὴν ὑπαρξιν.

Ἐλθε τότε ἡ Φαβιάδα τὴν Ἀγνήν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ ἀπεσύρθησαν, καθ' ἕνα χρόνον ὁ Μολοσσὸς λαδῶν ἀπειλητικὴν στάσιν ἐξηνάγκασε τὸν Φούλβιον νὰ ἀποχωρήσῃ.

— Ἐπερήφανος Ρωμαῖα! ἐψιθύρισε πικρῶς πάθος ἐκεῖνος. Θὰ ἐνθυμηθῇς πικρὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν καὶ τὴν ὥραν. Θὰ μάθῃς πῶς ἐκδικεῖν οἱ Ἀσιάται. (Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Τὴν 1ην τοῦ ἔτους ἐψάλη ἐν τῇ ἐνταῦθα Μητροπολιτικῇ Ναφ' δοξολογία, εἰς ἣν παρέστησαν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ ἐν τέλει, ἐχοροστάτησε δὲ ἡ Α. Π. ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Μελέτιος, ὅστις καὶ ἀνέγνωσε τὴν ἐπομένῃ εὐχὴν, ἔβλεπε πολλῆς προσοχῆς καὶ μελέτης, ὡς ἀπορρέουσιν ἐξ αὐτῶν τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ:

— «Δέσποτα Παντοκράτωρ, ὁ καιροῦς καὶ χρόνους ἐν τῇ Σῇ ἐξουσίᾳ θέμενος καὶ ἐν τῇ πληρώματι αὐτῶν τὰς προαιωνίους Σου ἀποκαλύπτων βουλὰς, εὐχαριστοῦμέν Σοι ἐκ βαθέων ψυχῆς, ὅτι εἰς νέον ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός Σου κόλπον εἰσήγαγες ἡμᾶς, ἵνα τὰς ἐντολάς Σου ἐργαζόμενοι τυχωμεν τῆς παρὰ Σοῦ εὐλογίας. Σὺ γάρ, Κύριε, ὑπέσχου ἡμῖν εἰπὼν διὰ τοῦ προφήτου Σου: Ἐὰν τοῖς προστάγμασί μου πορεύσῃτε καὶ τὰς ἐντολάς μου φυλάσσητε, δώσω τὸν ὕψιστον ἐν καιρῷ αὐτοῦ καὶ φάγεσθε τὸν ἄρτον ὑμῶν εἰς πλησμονὴν, καὶ κατοικήσετε μετ' ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν.

καὶ οὐκ ἔστι ὁ ἐκφοβῶν ὑμᾶς, καὶ πόλεμος οὗ διελεύσεται διὰ τῆς χώρας ὑμῶν, καὶ πεσοῦνται οἱ ἐχθροὶ ἐνώπιον ὑμῶν καὶ διώξονται ἐξ ὑμῶν πέντε ἑκατὸν καὶ ἑκατὸν ὑμῶν διώξονται μυριάδας· καὶ ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ εὐλογήσω ὑμᾶς, καὶ πληθυνῶ ὑμᾶς.»

— Ἰκάνωσον οὖν ἡμᾶς, Κύριε, τηρεῖν τὸν νόμον Σου, ἵνα ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς ἡ πληρώσις τῆς ἐπαγγελίας Σου, δι' ἣν ἐκατομύρια ὑπάρξεων ὀνθροπίνων ἐθυσιάσθησαν. Μνημόνευσον τῆς θυσίας αὐτῆς, Πανάγαθε Πάτερ, καὶ ἀντικατάστησον τῷ κόσμῳ ὀλοκλήρῳ εἰρήνην βαθεῖαν, τεθεμελιωμένην ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης, γνωρισμάτων τῆς βασιλείας Σου.

— Ἀντάμειψον τοῖς πλουσίοις οἰκτιρμοῖς Σου τοὺς ἀγωνισμένους ζώντας τε καὶ τεθνεώτας πρὸς ἀπολύτρωσιν τῶν λογικῶν Σου πλασμάτων ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τῆς δουλείας. Οὕς ἔταξας τῶν ἔθνων ἡγουμένους κατὰστησον ἐρηνηνεκτοῦ τοῦ ἁγίου Σου θελήματος αἰ γνῶτωσαν, Δέσποτα, ὅτι Σὺ εἶ «ὁ τιθεὶς ὅρια ἔθνων» καὶ «ὁ ὀρίζων προστατευμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν.»

Δὸς δὲ, Κύριε, τῷ ἔθνει ἡμῶν πλήρη τὴν ἐν τοῖς ὑπὸ Σοῦ τεταγμένοις αὐτῷ ὁρίοις ἀποκατάστασιν. Τὸ Κράτος ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ περιφραύρησον. Τὸν λαόν Σου ἐν ὁμονοίᾳ διατήρησον. Τὰς ἐκκλησίας Σου ἐν εὐσταθείᾳ κράτησον· πᾶσιν ἡμῖν καὶ τῷ κόσμῳ ὀλοκλήρῳ τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός Σου εὐλόγησον.»

— Τὸ ἐσπέρως τῆς παρελθούσης Πέμπτης, ὁ Παν. Μητροπολίτης κ. Μελέτιος καλέσας τὸ ἱερατεῖον Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ συλλόγου τῶν Ἐμπορευκαλλήλων, ἐξέθεσεν αὐτῷ τὰς ἐντυπώσεις τοῦ ἐκ τοῦ εἰς Εὐρώπην καὶ Ἀμερικὴν ταξειδίου του, ἀπηθύνη δὲ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ πλείστας πατρικὰς καὶ ἐπικοσμητικὰς συμβουλὰς πρὸς τοὺς πατισταμένους κληρικοὺς ὑποδείξας ἅμα αὐτοῖς καὶ τὰ μέσα, δι' ὧν θὰ ἦτο δυνατόν ἡ ποθυμένη ἀνύψωσις τοῦ κλήρου.

— Τῇ ἐπομένῃ δὲ, κληθεὶς ὁ Πανερώτατος ὑπὸ καθηγνητῶν καὶ ἄλλων λογίων ὀμιλήσεν ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου ἐπὶ τῶν ἐντυπώσεων τοῦ ἐκ τοῦ ἐπὶ πεντάμηνον διαρκέσαντος ἀνὰ τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀμερικὴν ταξειδίου του. Ἡ χάρις καὶ ἡ εὐροια τοῦ λόγου, ἡ σαφήνεια καὶ ἡ ἀπλότης, μετ' ἧς ὁ Παν. Μητροπολίτης ἐξέθεσεν εἰς τὸ πολυπληθὲς καὶ ἐκλεκτὸν ἀκροατήριόν του τὰς ἐκ τοῦ ταξειδίου του ἐντυπώσεις, ἐκράτησεν ἀδιάπτωτον τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν, τὸ ὅποιον ἀπεχώρησε πλήρως εὐχαριστήσεως ἀλλὰ καὶ ἐνθουσιασμοῦ δι' ὅσα ἤκουσε.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὀμιλήσοσι τὴν προσεχῇ Κυριακὴν:

Ἐν τῇ Ἱ. Ναφ' Ἀγίου Ἐλευθερίου ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Εὐσέβιος Ματθόπουλος.

Ἐν τῇ Ἱ. Ναφ' Χρυσοσηλαιοτίσεως κατὰ τὴν α'. θείαν λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζούλης.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΠΙΔΟΜΑΙΙΝ Ν ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΡΗΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Δι' ἄκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΑΜΕΡΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΙΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΡΙΘ. 179

«Τὰ ρήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή». Ἰπποκράτους 179. Ἀθῆνας

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΕΝ Τῇ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

II'.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων θὰ κατενόηθῃ ἐπαρκῶς φρονούμεν ἡ σημασία, τὴν ὁποίαν ἐνέχει ἡ τήρησις τῆς διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου ὡς πρὸς τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν πρόδον τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου.

Δὲν ἦτο βεβαίως δυνατόν νὰ ἐκταθῶμεν ἐπὶ πλεον ἐνταῦθα καὶ νὰ δώσωμεν πλατυτέραν ἀκόμη τὴν ἔννοιαν τῆς μεγάλης καὶ ἀνεκτιμήτου δοθηείας, τὴν ὁποίαν ἡ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου δύναται νὰ παράσχω εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῶν δύο τούτων ἀπαραιτήτων πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ οἴκου παραγόντων, τῆς οἰκογενειακῆς τιμῆς λέγομεν καὶ τῆς οἰκογενειακῆς εἰρήνης. Ἀλλὰ καὶ ὅσα ἐρρέθησαν εἶνε ἱκανὰ νομίζομεν νὰ πληροφρήσουν τοὺς δυναμένους νὰ κρίνωσιν ὕγιως, ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ οἶκος παραμένει μακρὰν ἀπὸ τὴν σφαῖραν τῆς ἐπιρροῆς τοῦ Εὐαγγελίου, οἱ οἰκογενειάρχαι θὰ ἀνειροπολοῦν μόνον τὴν οἰκογενειακὴν εὐημερίαν, καὶ δὲν θὰ συναντοῦν εἰς τὴν πραγματικότητα, εἰμὴ τὴν θλίψιν καὶ δυστυχίαν.

Ἐνφράζομεν διὰ τοῦτο θερμῶν τὴν εὐχὴν, ὥπως οἱ οἰκογενειάρχαι, γυναῖκες καὶ ἄνδρες, οἱ ὅποιοι ὑπὸ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας συνῆψαν τὸν ἱερὸν καὶ ἀδιάλυτον τοῦ γάμου δεσμόν, οἱ οἰκογενειάρχαι, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἔταξεν ἀρχηγούς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ὥπως κυβερνήσωσιν ὡς καλοὶ κυβερνήται τὸ οἰκογενειακὸν σκάφος καὶ ὀδηγήσωσιν αὐτὸ εἰς σωτήριον λιμένα, οἱ οἰκογενειάρχαι, εἰς τὰς χεῖρας τῶν ὁποίων ὁ Θεὸς ἐνεπιστεύθη τὴν ἱερὰν παρακαταθήκην τῶν τέκνων, οἱ οἰκογενειάρχαι, τῶν ὁποίων ἡ ἀποστολὴ θεωρεῖται καὶ εἶνε ὑψηλὴ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ, οἱ οἰκογενειάρχαι θελήσωσιν νὰ ἀγαπήσωσιν περισσότερον τὴν Θρησκείαν μας καὶ ἐγκολπωθοῦν ἐπὶ μᾶλλον τὴν ἀθάνατον διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου μας.

Μὴ ζητεῖτε τὴν εὐημερίαν τοῦ οἴκου σας εἰς τὰς μεγάλας περιουσίας. Αἱ περιουσίαι κατατρώγονται καὶ αἱ μεγάλαί προικες ἀφανίζονται, ὅταν τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου δὲν εἰσπνέῃ εἰς τὴν οἰκογένειαν. ἀλλὰ καὶ ἐν ὑπάρχειν δὲν δύνανται νὰ δημιουργήσωσιν ἀληθινὴν οἰκογενειακὴν εὐτυχίαν.

Μὴ ζητεῖτε τὴν εὐδαιμονίαν τῆς οἰκογενείας σας εἰς τὰ κοινωνικὰ ἀξιώματα καὶ τὰς ἄλλας κοσμικὰς προσδοκίας. Σήμερον, ὅτε τὸ ψεῦδος καὶ ἡ ἀπάτη, ὀργαζομένη ἐν ταῖς κοινωνίαις, καλπάζει δὲ ἡ ἀσέβεια, καὶ πληθύνει τὰ θύματά της ἡ ἁμαρτία, κοινωνικὰ ἀξί-

ώματα καὶ θέσεις δὲν συντελοῦν, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ διαφθερῶν τοὺς χαρακτήρας καὶ ἐνίοτε νὰ καταρρακώνουν καὶ τὰς ὑπολήψεις.

Μὴ ζητεῖτε τὴν χαρὰν τῶν μελῶν τοῦ οἴκου σας εἰς τὴν ἐλευθέρην λεγομένην ζωὴν καὶ τὰς ἄλλας ἐφαρμέτους διασκεδάσεις καὶ παρανόμους τέρψεις. Θὰ διανοήσῃτε πληγὰς, αἱ ὁποῖαι θὰ κατασταθῶσιν ἀνεπαισθητοὶ καὶ θὰ δημιουργήσῃτε χάος, ἀπύθμενον χάος, διὰ τὴν θρηνήσῃτε κατόπιν καὶ νὰ κλαύσῃτε ἀνεπιμερδῶς.

Οἰκογενειάρχαι: ἐντιμοὶ ζητήσατε τὴν εὐημερίαν τοῦ οἴκου σας εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ θὰ πεμφρουργήσῃ τὴν οἰκογενειακὴν τιμὴν, αὐτὸ θὰ δημιουργήσῃ τὴν οἰκογενειακὴν εἰρήνην καὶ θὰ φέρῃ τὰς γλυκείας ἡμέρας τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου.

Ἄνδρες, ὅσοι ἔχετε γυναῖκας, ἀγαπήσατε τὸ Εὐαγγέλιον καὶ θὰ εὗρητε ἐν αὐτῷ ἀκαταγώνιστον καὶ πολῦτιμον δύναμιν διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν εὐγενῶν σας πόθων.

Γυναῖκες, ὅσαι ἔχετε ἄνδρας, ἀγαπήσατε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ θ' ἀποκτήσῃτε πολῦτιμον σύντροφον καὶ βοηθὸν εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις καὶ τὰς περιπετείας τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς σας.

Τέκνα, ὅσα ἔχετε γονεῖς, ἀγαπήσατε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν αὐτοῦ θὰ δυνηθῇτε νὰ ἐκπληρώσῃτε τὰς πρὸς τοὺς γονεῖς σας τιμὰς ἀποχρεώσεις καὶ νὰ χαρᾶξῃτε δρόμον ἐνδόξου καὶ εὐτυχικοῦ μέλλοντος.

Ναί! Ὅσοι ποθοῦμεν ἀληθῶς τὴν οἰκογενειακὴν εὐημερίαν, ὅσοι ποθοῦμεν πράγματι διὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ οἴκου καὶ τῆς κοινωνίας, ὡς συνεργήσωμεν διὰ πάσης θυσίας ἔργῳ κυρίως καὶ λόγῳ, ὥπως ἡ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου ἀποτελέσῃ ἀπασχόλητον καὶ ἡμετέρας ζωῆς τῶν ἀτόμων, τῶν οἰκογενειῶν, τῶν κοινωνιῶν. Οὕτω καὶ μόνον θὰ δημιουργήσῃν νέαι ἡμέραι δόξης καὶ τιμῆς καὶ θὰ δυνηθῶμεν, τοῦ Θεοῦ συνεργούντος, νὰ χαριετισθῶμεν τὴν ἀνατολὴν ἀσπιοτέρου μέλλοντος καὶ εὐτυχικοῦ ἀποκαταστάσεως τῶν πραγμάτων.

Ἀρχιμ. Διον. Φαλ. κ. κ.

Ἡ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

17. «(Καθὼς γέγραπται, «Ὅτι πατέρα πολλῶν ἀνθρώπων πέποιθε σε» καὶ νυντι οὐκ ἐκπορεύεται ὁ Θεὸς τοῦ ζωοποιούντος τοὺς νεκροὺς, καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα.»

Γὰρ ὁ Ἄβραάμ εἶνε πατὴρ πάντων ἡμῶν εὐρίσκεται σύμφωνα πρὸς τὴν Ἀγίαν Γραφήν, ἐν τῇ ὁποίᾳ γέγραπτον ἐν Γενέσεως 17, 5 "Ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε". Τοὺς λόγους αὐτοὺς εἶπεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραάμ πρὶν ἢ περιτμηθῇ. Σὲ κατέσχευα, λέγει, πατέρα πολλῶν ἐθνῶν. Ἐάν δὲ συνδυάσωμεν τοὺς λόγους αὐτοὺς τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἄλλην υπόσχεσιν, τὴν ὁποίαν πρὸς τὸν Ἀδαμ εἰδωκε, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ σπέρμα αὐτοῦ θὰ ἐπληθύνετο ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, περὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Θεοῦ ἀνακηρύττων τὸν Ἀβραάμ πατέρα πολλῶν ἐθνῶν, διὰ τῆς λέξεως ἐθνῶν δὲν ἐνδείκνυται μόνον τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος καὶ τὰ ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ προσηλυτισθέντα, ἀλλὰ ἐνδείκνυται καὶ ἄλλα, πολλὰ περισσότερα ἔθνη, ὅσοι τε εἰς Χριστὸν πιστεύοντα ἔθνη.

Καὶ οὕτως ἐπίστευσεν Θεοῦ. Εἶνε πατὴρ ὧν καὶ ὁ Ἀβραάμ ἐμπιστὸν τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸν ὅποιον ἐπίστευσεν. "Ὁ ἐστιν ἀναγνωρίζει ὁ Θεὸς τὸν Ἀβραάμ πατέρα πάντων ἡμῶν ὅσοι εἰς τὴν πίστειν αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ἐμμελήθημεν καὶ ἡμεῖς πιστεύσαντες εἰς τὸν Χριστόν.

Τοῦ ζωοποιήσαντος τοὺς νεκροὺς, καὶ κατέστησε τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα. Ἡ υπόσχεσις ἐδόθη εἰς τὸν Ἀβραάμ, καθ' ὃν χρόνον ἦτο περίπου 100 ἐτῶν, καθὼς λέγει κατωτέρω ὁ Παύλος, ἡ δὲ Σάρρα ἦτον 90 ἐτῶν, ἄρα δὲ καὶ στείρα. Ἐν τούτοις ὁ Ἀβραάμ ἐπίστευσεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ, διότι εἶχε τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὁ Θεὸς, ὅστις ἔχει τὴν δύναμιν καὶ αὐτοὺς τοὺς νεκροὺς νὰ ζωοποιήσῃ καὶ νὰ φέρῃ εἰς τὴν ὑπαρξιν τὰ ὧς ἀνύπαρκτα, αὐτὸς ἡδύνατο, ὡς παντοδύναμος καὶ τὸ γεγραμμένον ἦτο σῶμα τοῦ Ἀβραάμ νὰ καταστήσῃ ἱκανὸν πρὸς τεκνογονίαν καὶ τοὺς ἐντὶ πλάνῃ καὶ τῇ ἀπωλείᾳ εὐρισκόμενους, ὡς ἦσαν οἱ ἔθνη, νὰ ποιήσῃ διὰ τῆς πίστεως ὄντα ἰδικά του, τέκνα του καὶ νὰ καλέσῃ αὐτὰ υἱοὺς Του.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἡ ΤΕΛΕΙΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΡΧΕΙΑ ΤΗΣ ΑΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Καὶ μόνον ἡ ἀνάγκη τῆς πενιχρᾶς αὐτῆς περιλήψεως τὴν ὁποίαν ἐν τοῖς προηγουμένοις ἐξέθεσμεν, εἶνε ἱκανὴ νὰ πληροφωρίσῃ περὶ τῆς ἐκτάκτου καὶ θείας ὑπεροχῆς τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐν τούτοις ἡ ὑπεροχὴ αὐτῆς ἀνακηρύσσεται ἐξόχως περιφανῶς καὶ καταπληκτικῶς ὁλοκαυτεῖ, ὅταν τις ἤλεε συγκρίνει τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὰς διδασκαλίας τῶν πρὸ αὐτοῦ φιλοσόφων καὶ ἡθικολόγων ἢ ἄλλων θρησκευμάτων ἐκπαιδευμένων πολυπληθεῖς ὁ πρὸς αὐτοὺς.

Ἀληθὲς ἡ δόξα τοῦ Σωκράτους εἶνε ἀμάραντος καὶ ἐπίζηλος, διότι κατώρθωσεν ὁδηγούμενος ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ φυσικοῦ φωτός, ὅπερ καταυγάζει τὸ ἀνθρώπινον λογικόν, νὰ ἀναχθῇ εἰς τὴν γνῶσιν μεγάλων ἀληθειῶν. Καὶ ἄλλοι δὲ φιλόσοφοι κατωτέρας περιωπῆς ἐπέτυχον διὰ τῆς φιλοσοφίας ὅσοι νὰ διακρίνωσι κατὰ διαφόρους διευθύνσεις καὶ νὰ ἐξερευνήσωσιν εἰς βάθειαν ἀκτῖνα τὸ νοητὸν πεδίον τῆς ἀληθείας καὶ νὰ γευθῶσι τὴν ἡδύτητα αὐτῆς. Ὡσαύτως καὶ τὰ πρὸ τοῦ Χριστοῦ κυριώτερα καὶ ἐπικρατέστερα θρησκευόμενα δὲν ὑπερῆσαν ὅλως ξένα καὶ ἀμέτοχα πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἀνευρίσκει τις ἐν αὐτοῖς ἀνευ πολλῆς δυσκολίας συχνάκις τὰ στοιχεῖα αἰώνιων καὶ ἀμεταβλήτων ἀληθειῶν. Διὰ πτλὰ δὲ ἐκ τῶν ἡθικῶν παραγγελμάτων τοῦ Ἰησοῦ

Χριστοῦ, δὲν ἔχομεν δυσκολίαν νὰ ἐμολογήσωμεν, ὅτι καὶ ἡδύνατο τις καὶ πρότερον νὰ ἀνεύρῃ ταῦτα κατεσπαρμένα εἰς τοὺς κώδικας τῶν θρησκευμάτων τούτων ἢ εἰς τὰ συγγράμματα τῶν μεγάλων φιλοσόφων καὶ τῶν διασφύμων ραββίνων. Τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὐδεμίαν σημασίαν καὶ δὲν ἐπηρεάζει οὐδαμῶς τὴν μοναδικὴν ὑπεροχὴν τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ἡ τροφή, τῇ: πνευματικῆς φύσεως καὶ συστάσεως ἡμῶν. Ἀνευ αὐτῆς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἀδυνατεῖ νὰ ζήσῃ καὶ νὰ ἀναπτύχῃ, καὶ καταδικάζεται εἰς τὴν φθίσιν καὶ τὸν μαρτυρὸν, ἀκριβῶς ὅπως καὶ πᾶς ζῶν ὄργανισμός στερούμενος τῆς ἀναγκαίουσιν αὐτῷ τροφῆς. Ἀλλοίμονον λοιπὸν ἔάν ὁ Θεὸς κατεδίκαζε τοὺς πρὸ Χριστοῦ ἀνθρώπους νὰ ζῶσιν ἐξ ἐλοκλήρου μακρὰν καὶ κεχωρισμένον τῶν ζωογόνων ἀκτῶν τοῦ ἡλίου τῆς ἀληθείας καὶ νὰ διατελῶσιν ἐμδοξαπιστῆται εἰς τὸ ψυλαφητὸν σκότος τῆς πλάνης καὶ τοῦ ψεύδους!

Ἐν τούτοις εἶνε προφανές, ὅτι ἐάν ἀκτῖνες τινες κατηύχσαν τὰς διανοίας τῶν πρὸ Χριστοῦ ζησάντων ἀνθρώπων, ὁ ἡλῖος ὅμως τῆς ἀληθείας ἦτο καθ' ὅλον χρόνον ἀγνωστός εἰς αὐτοὺς. Ἀν ἐπέλαμψεν τὸς παρὰ μόνον, ὅταν ὁ λόγος τὰς ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν.

Καὶ εὐρίσκεται ἀληθείας τινὲς εἰς τὰ πρὸ Χριστοῦ διηρημένα φιλοσοφικά ἢ θρησκευτικὰ συστήματα. Αἱ ἀλήθειαι ὅμως αὗται εἶνε μεμονωμέναι, νενοθευμέναι, ὁλοκαυτεῖς, ἀναμεμιγμέναι μὲ πλῆθος ἄλλο πλάνων, ὅμοιαι πρὸς πολυτίμους μαργαρίτας, τοὺς ὁποίους ὅμως εὐρίσκεισθε ἀναγκασμένοι μετὰ πολλοῦ κόπου νὰ ἀναζητήσητε καὶ νὰ ἀνεύρῃτε ἐντὸς τέλματος βορβορώδους, εἰς τὸ ὅποιον διωλίσθησαν. Τὸ πλῆρες καὶ τέλειον σῶμα τῶν θείων καὶ ἡθικῶν ἀληθειῶν, ὅπως μᾶς τὸ παρουσίασεν ὁ Χριστός, ἀνόθευτον ἐντελὲς πάσης πλάνης, καὶ μὴ ἔχων ἀνάγκην συμπληρώσεως τινος, ματαίως θὰ τὸ ἀναζητήσητε ἔξω τοῦ Χριστιανικοῦ περιβάλλου.

Ὁ Χριστὸς δὲν ἀπεκάλυψεν ἀπλῶς μίαν ἢ δύο θρησκευτικὰς ἀληθείας. Ἐφανέρωσεν ὁλόκληρον τὴν θρησκευτικὴν ἀλήθειαν. Ἐδίδαξεν ὁλόκληρον σύστημα ἀληθειῶν, διὰ τοῦ ὁποίου ἱκανοποιῶνται πάντα αἱ θρησκευτικαὶ ἀνάγκαι τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Δὲν μᾶς λέγει ἀπλῶς, ὅτι ἔχομεν ψυχὴν καὶ ὅτι αὐτὴ εἶνε ἀθάνατος καὶ αἰωνία. Συνδέει τὴν διδασκαλίαν αὐτὴν πρὸς τὴν ἀληθὴ διδασκαλίαν περὶ Θεοῦ, περὶ τοῦ ἐνός Θεοῦ, τοῦ Δημιουργοῦ, τοῦ Κυβερνήτου, τοῦ Πατρὸς ἡμῶν. Ἀκολουθῶν δὲ προβαίνει εἰς σειράν ἀποκαλύψεων, διὰ τῶν ὁποίων μᾶς διδάσκει ποῖα εἶνε τὰ καθήκοντα ἡμῶν πρὸς τὸν ἐν οὐρανοῖς μέγαν καὶ πανάγαθον Πατέρα μᾶς, πῶς πλησιάζομεν καὶ πῶς συμπεριλαμβανόμεθα πρὸς αὐτόν, πῶς διὰ τῆς ἀμαρτίας. Τὸν πικρῶμεν καὶ πῶς διὰ τῆς ἀρετῆς Τὸν λατρεύομεν ἐν ἀληθείᾳ κ. τ. λ.

Ποῖος ἄλλος ἡδυνήθη νὰ παρουσιάσῃ τόσον πλῆρη τὴν θρησκευτικὴν ἀλήθειαν; Οὐδεὶς. Καὶ ποῖος ἄλλος κατώρθωσε νὰ μᾶς ἐμμελήσῃ τὴν θρησκευτικὴν ἀλήθειαν ἀπηλλοτριμένην ψεύδους καὶ πλάνης; Οὐδεὶς. Τὰ θρησκευτικὰ συστήματα τοῦ ἀρχαίου κόσμου παρουσιάζουσι περισσότεραν πλάνην παρὰ ἀλήθειαν. Καὶ οἱ μεγάλοι φιλόσοφοι παρὰ τὰς λαμπροτέρας ἀληθείας, ὅσας ἡδυνήθησαν νὰ ἀνακαλύψωσι, ἐκστρέφουσι πλάνας χονδροειδεστάτας, αἵτινες ἢ ἐκείνου τὸν γέλωτα καὶ τοῦ ἀφελεστεροῦ καὶ πλέον ἀπλοῦ ἐκ τῶν Χριστιανῶν. Μήπως καὶ ὁ διασημότερος αὐτῶν, ὁ Σωκράτης, δὲν ἔ-

ήθελε να υποστηρίξη την κατάρχησιν της οικονομείας και την άγελάν σύμμιξιν άνδρων και γυναικών; Ή μήπω, εις τὴν περίφημον Φαίδωνα του, παρὰ τοὺς περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς συλλογισμούς του δὲν δεικνύεται ἀνίκανος ὅπως νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν περὶ μετεμψυχώσεως χονδροειδῶν πλάνων ἢ τῶν περὶ τῆς μετὰ θάνατον ζωῆς τῶν δικαίων μυθολογημάτων;

Π. Ν. Τρεμπάους

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΚΑΙ Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ἐποία ἀληθῶς ἀντίθεσις μεταξὺ τῆς δικαιοσύνης τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ! Οἱ ἄνθρωποι προκαίμεν νὰ τηρήσουν δικαιοσύνην καὶ νὰ ἀποδώσουν τὸ δικαίον, εἰς ὃν ἀνήκει, λαμβάνουν ὅπ' ὅφει, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸ πρόσωπον ὡς καὶ τὴν ἐπιρροήν καὶ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ. Ἀκόμη δὲ ἐπηρεάζονται καὶ ἀπὸ διαφόρους συστάσεις, τὰς ὁποίας ἤθελον λάβει παρ' ἄλλων, ὡς καὶ ἀπὸ τὴν εὐνοίαν τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς· τὸ δὲ σπουδαίτερον, ἀλλὰ καὶ τὸ μᾶλλον ἐπιζήμιον εἶνε τὸ διι δελεάζονται ἀπὸ τὰ πλούσια καὶ ἀφθονα ὧρα, τὰ ὁποία πολλάκις τοῖς προσφέρουν οἱ ἐνδικαίωμένοι.

Ὁ Θεὸς ὅμως, ἐπειδὴ εἶνε ἡ ἀπόλυτος καὶ τελεία καὶ ἀρχὴ δικαιοσύνης, δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ κανὲν ἐξ αὐτῶν· ἀλλὰ κρίνει μετὰ δικαιοσύνης καὶ ἐν δικαιοσύνῃ ἀποδίδει τὸ δικαίον εἰς ὃν ἀνήκει. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε ἀπροσποληγίτος, καὶ γὰρ ὅτι προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ, διὰ τοῦτο οὐδεμίαν ἔχει ἐπιρροήν ὁ πλούσιος, ὁ ἄρχων, ὁ ἰσχυρὸς τῆς γῆς· ἀλλ' ὅπως εἶνε ἐνώπιον τοῦ ὁδοῦτος, ὁ πτωχός, ὁ ἐπαίτης, τοιοῦτοτρόπως εἶνε καὶ αὐτοί.

Ἐπειτα οἱ ἄνθρωποι ἀπολείπουν καὶ εἰς τὸ ἔξωτερικόν τοῦ προσώπου καὶ ἐκείθεν κινεῖσθαι, καὶ ἐξάγουσιν τὴν ἀπόφασιν. Ὁ Θεὸς ὅμως ἀποδέχεται κυρίως εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ κρίνει καὶ ἀνταποδίδει ἀναλόγως τῆς καθαρῆς ἡττος καὶ τῆς ἀγνωστῆς αὐτῆς. Καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς θέλει συμμοῖ, ὥστε ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν ἐν τῷ παρόντι καὶ συμῖ ἐν μέσῳ στερήσεων, θλίψεων, κακουχιῶν, περιφρονιμῶν ἀπὸ τῶν ἑαυ καὶ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ μὲ ὑπομονήν, νὰ ἀποκρίσθουν τὴν αἰώνιον δόξαν καὶ μακαριότητα. Τοῦναντίον δὲ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν μὲ ὅλα τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, μὲ πλοὴν ἡδονῆν καὶ ἀπόλαυσιν, ἐμείναν ὅμως ἀμετανόητοι, νὰ ὁδηγηθῶσι μετὰ θάνατον εἰς ἀτελείωτον τιμωρίαν καὶ καταδίκην.

Ἀποδίδει δὲ προσέτι ἀρχὴν καὶ τελείαν δικαιοσύνην ὁ Θεός, καθόσον, ἐπειδὴ εἶνε πανταχοῦ παρών, γνωρίζει καὶ τὰς μᾶλλον ἀποκρύφους διαθέσεις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπομένως εἶνε αὐτόντος νὰ ἀπαιτῇ, ἐν ὅσῳ οἱ ἄνθρωποι ἀδικῶνται πολλάκις χωρὶς νὰ τὸ θέλουν.

Καὶ ἀφ' αὐτοῦ τοιαύτη εἶνε ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, ἥ ποτε ἀδικούμεθα, ἥ μὴ, στενοχωρούμεθα καὶ θλιβόμεθα, διότι ἡμεῖς, ἡμεῖς, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἀποδοῦν εἰς ἡμᾶς ἀνταποδοτὴν τὴν δικαίαν μας.

* Ἀρχιμ. Ἰγνάτι. Κολιόπουλος

ΘΑΠΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Κορινθίους Β', κεφ. 8', στ' 15

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Κατὰ Λουκᾶν, κεφ. 10', 1—10)

1) Ὁ γὰρ κληρὸς βασιλεὺς διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἰεριχὴ. 2) καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἄρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἡ πλούσιος· 3) καὶ ἔζητει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι

τῇ ἰσχύϊ μεγάλῃ ἦν ἡ αὐτοῦ προπορευὼν ἑταροσύνη· 4) ἐπὶ συγκομιζέτω. 5) καὶ ἰδοὺ αὐτὸν ὅτι δι' αἰτίας πολλὰς διεψεύσθη. 6) καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ζακχαῖε, σπεύσας κατέβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μείναι. 7) καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ἐπαδέσθη αὐτόν χαίρων. 8) καὶ ἰδοὺ πάντες διεγύγνουν, λέγοντες, Ὅτι παρὰ ἀμαρτωλῶν ἀνθρώπων εἰσῆλθε καταλῦσαι. 9) Στάθις δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον, Ἰδοὺ τὸ ἡμίσιον τῶν ἁμαρτιῶν μου, κύριε, δίδα μου τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἰ τιγὶς τι ἐσταυράτηται, ἀποδοῖμι τετραπλοῦν. 10) εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς εἰς ἁβραάμ ἐστιν. 11) Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 1—4. Ὁ Ζακχαῖος καὶ ὁ εὐσεβὴς πόθος του. Περιουσίαν ὁ Κύριος τὴν Ἰουδαίαν εἰσῆλθέ ποτε εἰς τὴν πάλιν Ἰεριχὴν, παρακολουθούμενος ἀπὸ τοὺς μαθητάς του καὶ ὄχλον πλόν. Ἐν τῇ πόλει ἔκεινη ὑπῆρχε πλοῦσις τις, Ζακχαῖος, ὀνομαζόμενος, πρῶττάμενος τῶν ἐν Ἰεριχῇ τελωνῶν, οἱ ὁποῖοι ἔργον εἶχον νὰ εἰσπράττουν τοὺς φόρους. Ὁ Ζακχαῖος, ὅπως οἱ πλείστοι τῶν τελωνῶν τῆς ἐποχῆς του, εἶχε διαπράξει ἐν τῇ ἐξουσίᾳ του ἔργον τοῦ πολλῆς ἀδικίας, καὶ ὁ πλούσιος του ἦτο κατὰ μέγα μέρος πρὸς τὴν ἀρπαγῆς καὶ πλεονεξίας. Ἐν τούτοις κατεῖχε τὴν ψυχὴν του πόθος εὐσεβείας ὡς ὅτι τὸν Ἰησοῦν, τὸν μέγαν τῆς ἀληθείας διδάσκαλον, περὶ τοῦ ὁποίου τόσα εἶχεν ἀκούσει. Ἀλλὰ μὲν τὸ κίνημα καὶ ἡ δύναμις νὰ πλησιάσῃ ἕνεκα τοῦ πλήθους τοῦ λαοῦ, δὲν ἐυστάζει ἐν τῇ εὐσεβείᾳ του ἐπιθυμίᾳ νὰ εἰσέλθῃ ἐμπρὸς εἰς τὸν ὄχλον, ὅπως νὰ διήρχετο μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ν' ἀναγῇ εἰς ἐνδόνον ὄφελον ὅπως ὅτι Ἀβραάμ εἰσῆλθεν.

Στίχ. 5, 6. Ὁ Ἰησοῦς μετὰ τοῦ Ζακχαίου. Μετ' ὄχλον πλησιάζει ὁ καρδιαγνώστης Κύριος. Ὑψώνει πρὸς τὸν ἐνδόνον τὸ βλέμμα, καὶ βλέπει ἐκεῖ τὸν ἀρχιτελώνην. Ἰδοὺ ὁχιμόνον τὸ ἔξωτερικόν του, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐσωτερικὴν προαιρέσιν τῆς ψυχῆς του. Ἰδὼν δὲ τὸν ἐλκύνει αὐτὸν πρὸς σωτηρίαν, τὸν πρόσκαλει καὶ τοῦ λέγει, Ζακχαῖε, σπεύσας κατέβηθι. Καὶ ἀναγγέλλει συγχρόνως, ὅτι θὰ δεχθῇ τὴν φιλοξενίαν του ἐν τῷ οἴκῳ. Καὶ ὁ Ζακχαῖος, πλήρης χαρᾶς διὰ τὴν ἀνέλπιστον εὐτυχίαν, καταβαίνει καὶ ὑποδέχεται τὸν Σωτῆρα καὶ φιλοξενεῖ αὐτὸν ἐν τῷ οἴκῳ.

Στίχ. 7, 8. Ὁ γογγυσμὸς τοῦ ὄχλου καὶ ἡ μετάνοια τοῦ Ζακχαίου. Ἦ προτίμησις αὐτῇ τοῦ Σωτῆρος ἐκκαθάρσις τοῦ ἀνθρώπου, οἱ ὁποῖοι ἐγνωρίζον τὴν μέγαν πόσιν πλεονεξικὴν διαγωγὴν τοῦ ἀρχιτελώνου. Ἀπὸ τοῦτο ἀκρόνται παράπονα κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ λόγοι περιφρονητικὰ κατὰ τοῦ Ζακχαίου, ὡς ἀναξίου τοιαύτης τιμῆς. Ἀλλ' ἰδοὺ ὁ Ζακχαῖος, φανερώων τὸν ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς του ἀφανῆ ἔως τότε ἀγῶν ἡσυχρόν, ἐμολογεῖ παρηγοίᾳ μετάνοιαν ἀποφασιστικὴν. Καὶ ὑπόσχεται ἐπισήμως, ὅτι εὐθὺς θὰ ἐπανορθώσῃ ὅλας τὰς ἀδικίας, καὶ μάλιστα εἰς τὸ τετραπλοῦν, ἀκόμη δὲ διὰ τὸ ἀνταποδοτὴν εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸ ἡμίσιον τῆς περιουσίας του.

Στίχ. 9, 10. Τὸ ἀπολωλός καὶ ἡ σωτηρία αὐτοῦ. Καὶ ὁ Θεάνθρωπος Κύριος, ἀνταποδίδων τὸν πλούσιον τῶν ἡττων βαρεῶν εἰς τὴν πλοῦσιαν μετάνοιαν τοῦ Ζακχαίου, διακηρύττει ὅτι ὁ μετανόησας ἀρχιτελώνης εὐρίσκεται τοῦ λοιποῦ ἐν τῇ σωτηρίᾳ καὶ ὅτι εἶνε γνήσιον τέκνον τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ με-

ἄλλο ἐκείνου διὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν δικαιοσύνην τοῦ πα-
τοῦρχου. Οἶονε δ' ἀπακρινόμενος πρὸς τὸν ἄδικον τοῦ ὁ-
μοῦ γὰρ σπῆναι. ἔχει δὲ τὸ ἔργον καὶ τὸ ὅποιον ἡμεν ὡς
ἄνθρωπος ἐν τῇ κόσμῳ, εἶνε ν' ἀναζητήσῃ πάντα ἁμαρτω-
λῶν. ὅπως ἐκείναι τὸν ὁρμήσαντα ἀποκρίσας, καὶ νὰ ἐπανα-
φέρῃ αὐτὸν διὰ τῆς εἰλικρινοῦς μετανοίας εἰς τὴν εὐθείαν ὁ-
δὸν τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς σωτηρίας.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

ΚΕΦΑΛΙΟΝ ΙΑ'

Τὸ διάταγμα

Ἡ ἡμέρα τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διατάγματος ἐν Ρώμῃ
εἶχε φθάσει. Ὁ Κορβίνος ἤσθάνετο τὴν σοβαρότητα τῆς ἐν-
τολῆς, ἣ ὅποια τῷ εἶχεν ἀνατεθῇ, νὰ τοιχοκαλλήσῃ αὐτὸς ἐν
τῇ Ἀγορᾷ τὸ διάταγμα τῆς ἐξοντώσεως τῶν χριστιανῶν.
Ἐπὶ τῆς Νικομηδείας ἐγγράφον, ὅτι γενναίως τις ἀ-
δυνατικός ἀνταγὰς ἐπὶ τῆς ἐξέτις διατάγματι τι
παρόμοιον, ὑπέμεινε γενναίως τὸν θάνατον, ὅστις τῷ ἐπεβλή-
θη διὰ τὴν πράξιν τοῦ ἐκείνου. Ὁ Κορβίνος λοιπὸν ἐφρόν-
τισεν ὥστε νὰ μὴ συμβῇ τοιοῦτόν τι καὶ ἐν τῇ Ρώμῃ, καθ'
ὅσον ὑπελόγιζε, ποία τιμωρία τὸν ἀνέμενε, ἐὰν τὸ διάταγ-
μα ἐξεσχίζετο.

Ἐγραψαν τὸ διάταγμα μὲ μεγάλα γράμματα ἐπὶ φύλλων
μεμδράνης, τὰ ὅποια συνέδεσαν μαζύ. Ἀκολουθῶν τὰ ἐπε-
κρίθησαν ἐπὶ πλακῆς τινος καὶ τὰ ἐκρέμασαν στερεῶς ἐπὶ
τοῖσιν τινός. οὐχὶ μακρὰν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ ἑδρᾶς τῶν
ἐκκλησιαστικῶν. Τοῦτο ἐγένετο μετὰ τὰς ἐσπερινὰς ὥρας, ὅταν τὸ
σκότος τῆς νυκτὸς εἶχε διαχυθῇ καὶ ἡ ἀγορὰ εἶχε τελείως ἐ-
κκεῖσθαι. Ἐπεξήρουν, ἵνα τὸ διάταγμα παρουσιασθῇ, εἰς τὰ
ὄμματα τοῦ λαοῦ ἀπὸ τῆς πρωίας, ἵνα προκαλέσῃ βαθεῖαν
κατάπληξιν διὰ τῆς ἀπροσδόκητου δημοσιεύσεώς του.

Ὡς νὰ προέβη τὸ σχίσμα τοῦ διατάγματος κατὰ τὸ δια-
τάγμα τῆς νυκτὸς ὁ Κορβίνος, ἔλαβε τὰ αὐτὰ προφυλα-
κτικὰ μέτρα, τὰ ὅποια ἄλλοτε εἶχον λάβει, οἱ ἀρχιερεῖς τῶν
ἐκκλησιῶν διὰ νὰ ἐντολίσωσι, εἰ δυνατὸν, τὴν Ἀνάστασιν
τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐνεργήσας ἔλαβε πρὸς φρουρὰν τῆς
Ἀγορᾶς κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην μὲν τὰ τοῦ Πανναγιω-
τοῦ, τὴν μὲν ἀποστελλόμενον ἀπὸ τοιαύτου ἀνθρώπου
εἰς τὰς πλέον θαρδάρους καὶ ἀγρίας φυλάς· εἰς τὰς φυλάς
δηλαδὴ τῶν Δακῶν, τῶν Παννῶν, τῶν Σαρματῶν καὶ τῶν
Γερμανῶν, τῶν ὁποίων τὰ τραχέα χαρακτηριστικά, ἡ ἀγρία
ὄψις, οἱ πυκνοὶ μύστακες ἐφαίνοντο πολὺ ἀγρία εἰς τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς τῶν Ρωμαίων. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι μόλις ἐλάλουν τὴν
λατινικὴν. Διοικούμενοι ἀπὸ ἀδυναμίας συμπατριώται
τοῦ ἐπετέλου τὴν πλέον ἐμπιστον σωματοφυλακίαν τῶν Ἱου-
δαίων ἀποκρίσεων, οἵτινες ἐνίοτε κατήγοντο ἀπὸ τὴν γό-
μον των. Μὲ ἐντυκτικὰ φωνηρὰ, ἦσαν ετοιμοὶ νὰ διαπράξω-
σι τὰς πλέον τερπνῶδεις ὑπερβολὰς, ἀρκεῖ μόνον νὰ τοὺς δι-
έταχον.

Ὡς μὲν ἀριθμὸς ἀπὸ τοὺς θαρδάρους τοὺτους διεσκορ-
πίσθη εἰς τὰς εἰσόδους τῆς Ἀγορᾶς καὶ ἔλαβε τὴν ἐντολὴν
νὰ διαπράξωσι μὲ τὰ δόρατά των ἐκείνην. ὅστις θὰ ἀπεπα-
ράτο νὰ εἰσχωρήσῃ ἐκεῖ, χωρὶς νὰ δώσῃ τὸ σύνθημα. Τὸ
σύνθημα ἐγνωστοποιεῖτο καθ' ἑκάστην ἐσπέραν ἀπὸ τὸν
ἐκκλησιαστικόν, ὅς ἐστι κατὰ τὴν ἐν τῇ ἀγορᾷ στρατευμάτων, διὰ
τῶν ὅν' αὐτὸν ἀδυναμικῶν δὲ ἐκκαιοποιεῖτο εἰς τὴν φρου-

ρὰν καὶ εἰς τοὺς στρατιώτας. Εἰδικῶς ὅμως διὰ τὴν ἐν-
ἐκείνην τὸ σύνθημα ἐδόθη ἀπὸ τὸν Κορβίνον, ὁ ὅποιος ἔ-
λαβεν ὡς τοιοῦτον φράσιν, τὴν ὅποιαν οὐδεὶς χριστιανὸς
δύνατο νὰ χρησιμοποίησῃ καὶ ἂν ἀκόμη τὴν ἐγνώριζε· το-
φράσιν «ἡ θεότης τῶν αυτοκρατόρων» Ἀκολουθεῖ

ΠΟΙΝΙΑ

Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ συνήλθον ἐν τῇ Μητροπόλει
μεγάλῳ, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Παν. Μητροπολίτου
Μελετίου, οἱ λόγιοι κληρικοὶ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς. Μετ'
προσφώνησιν τοῦ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Παναρέτου Δουληγε-
ρη, ὁμίλησεν ὁ Πανιερώτατος περὶ τοῦ καλλιτέρου ἐκείνου
δι' οὗ τὸ θεῖον κήρυγμα θὰ ἀπέβαινε καρποφόρον. Ἐπὶ τῇ
δὲ, ἀλλὰ καὶ ἀπήντησεν, ἵνα τὸ θεῖον κήρυγμα ἦναι πρᾶκ-
τὸν εἰς πάντας τοὺς ἱεροὺς ναοὺς. Ἐν τέλει ἐξέλεξεν ἐπιτρο-
πὴν ἐκ 4 ἱερέων, ὅπως συσχεπτομένη μετ' Αὐτοῦ καὶ τὸν
ἀκριβὲς ὁρολόγιον τῆς θείας λειτουργίας, ὥστε νὰ μένηται
τοτε ἐπαρκὲς χρόνος διὰ τὴν διακονίαν τοῦ θεοῦ λόγον.

—Τῇ 5 τρέχοντος συνήλθεν ἐν Ἱαρισίοις εἰς πρώτην τα-
κτικὴν συνεδρίαν ἡ Συμμαχικὴ περὶ εἰρήνης Διασκεψίς
εἰς ἣν παρέστησαν 70 ἐν ἑλφ ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων
Κρατῶν. Μόνιμος Πρόεδρος τῆς Συμμαχικῆς Διασκεψίσεως ἐξ-
ελέγη διὰ τοῦτος ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας κ. Κλεμαντὸ
ἀντιπρόεδροι δὲ οἱ κ. κ. Λάνσιγκ, ὑπουργὸς τῶν Ἑσπεριῶν
τῆς Ἀμερικῆς, Λούδ Τζώρτζ, πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας
Ὁρλάνδο, πρωθυπουργὸς τῆς Ἰταλίας καὶ ὁ Ἰάπων Σαγιόνε.

Κατὰ τὴν πρώτην ταύτην συνεδρίαν συνεζητήθη τὸ θέ-
μα περὶ τοῦ καταλογισμοῦ τῶν εὐθυνῶν εἰς τὸν Κόσμον κα-
τὰ τοὺς συνηγάντας τοῦ διὰ τὴν πρόκλησιν τοῦ πολέμου καὶ τὸ
διαπραχθέντα διαρκούντος τοῦτου κηκουρήματα. Ἡ ἀπό-
φασις ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦτου ἀνεβλήθη διὰ τὴν ἐπόμενην
συνεδρίαν. Εἰτα δὲ συνεζητήθη τὸ ζήτημα τῆς ἐνστάσεως
καὶ ὁμοιομόρφου ἐκποιήσεως νομοθεσίας πρὸς βελτίωσιν τῆς
ζωῆς τοῦ ἐργάτου, ἣτις ἀπεφασίσθη κατ' ἀρχήν. Ἀποφάσις
μὲν τῆς ἐφαρμογῆς ταύτης εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐκείνην
χωρὰς.

Ἐπισήμως ἀνεκοινώθη, ὅτι συμπληροῦται κατ' αὐτὰς
ἡ κατάληψις ὑπὸ Ἑλληνικῶν στρατευμάτων τῆς Βουλγαρο-
κρατομένης καὶ τῆς Γουρκοκρατομένης Θράκης μέχρι
Ἰσακιάδας.

—Ἐδημοσιεύθη Β. Α. ὅτι ὁ ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Ἀρδα-
μερίου κ. Γεωργίου διορίσθη ἐπίτιμος τῆς Γ. Μητροπόλεως
Γρεβενῶν.

—Ἐγκαθιδρύθη ἀεροπορικὴ ὑπηρεσία μεταξὺ Λονδίνου
καὶ Ἱαρισίων. Εἰδικὰ ἀεροπλάνα διατέθησαν διὰ τοῦτος Ἀν-
γλους πληρεξουσίου τοῦ Συνεδρίου τῆς Εἰρήνης. τὰ ὅποια
θὰ ἐκτελοῦν πολλάκις τῆς ἡμέρας τὸ ἀπὸ Λονδίνου εἰς Ἱα-
ρισίους καὶ τάνάπαλιν ταξίδιον. Τὰ ἀεροπλάνα ταῦτα ὁ-
νομαζόμενα Εἰρηνικά, δύνανται δὲ νὰ περιέλθουν δύο
ἐπιβάτας, οἱ ὅποιοι θὰ κάθονται ἐντὸς κλειστῆς αἰθούρας
ἐχούσης καναπέδας, γραφεῖον, ἡλεκτροπορισμὸν καὶ θερ-
μανσίν.

Τῇ 11 τρέχοντος μηνὸς ἐγένετο ἐν τοῖς Ἀνακτόροις
ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ
ἀντιπροέδρου κ. Ρέπουλη, ἡ ἐκκομωσία τοῦ νέου ὑπουργοῦ
τῆς Γεωργίας κ. Καφαντάρη.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν
κ. Μελετίου ὁμίλησσι τὴν προσεχῆ Κυριακὴν:

Ἐν τῇ Γ. Ναφ Ἀγίου Ἐλευθερίου ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ.
κ. Εὐστάθιος Μαθιόπουλος.

Ἐν τῇ Γ. Ναφ Χρυσοπηλαγωγίσσης κατὰ τὴν α'. οἶον
κατοικίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζούλης.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διότιμοις τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΕΩΣ
ΑΡΙΘ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή». Ἰανουαρίου 1919. Ἀθήναις

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

Α'.

Τί ἄλλο εἶναι βεβαιότερον τοῦ θανάτου; Ποία ἄλλη ἀλήθεια ἔχει τόσας ἀπτάς περὶ αὐτῆς ἀποδείξεις, ὅσας ἡ ἀλήθεια ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ ἀποθάνωμεν, ὅτι θὰ κύψωμεν ἐπὶ τέλους τὸν αὐχένα εἰς τὰ ἀδυσώπητα κτυπήματα τῆς δρεπάνης τοῦ θανάτου;

Πολλοὶ ὑπολογίζονται διὰ πολλὰ πράγματα, καταστρώνουν σχέδια, ἐνεργοῦν ἐπιχειρήσεις, καὶ ἐλπίζουν εἰς τὸ ἀπώτερον μέλλον τὴν πραγματοποίησιν τῶν σχεδίων των καὶ τῶν ὑπολογισμῶν των. Ἀλλὰ ἐλπίζουν μόνον. Δὲν εἶναι βέβαιοι. Πολλάκις μάλιστα ἡ πείρα ἐδεβαίωσεν ὅτι διεφύσθησαν αἱ ἐλπίδες των τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐνόμισαν ὅτι ἐπραγματοποιούντο καὶ ἐπῆλθεν οὐχὶ σπανίως τὸ ναυάγιον ἐν τῇ μέσῃ τοῦ λιμένος.

Ἴδετε ἐκεῖνον τὸν ἔμπορον. Διὰ τὰ ἐπεκτείνειν τὸν κύκλον τῆς ἐργασίας του καὶ νὰ πολλαπλασιάσῃ τὰ ἐκ ταύτης κέρδη του, διεπέρασε πελάγη καὶ ὑπέμεινε θυέλλας καὶ τρικυμίας καὶ κινδύνους μὲ τὸ ἐνδεχόμενον νὰ χάσῃ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν του, ἐλπίζων ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις του θὰ ἐστέφοντο μέχρι τέλους ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Ἀλλὰ φεῦ δι' αὐτόν! Ἀπροσδόκητα περιστατικὰ ἠλλοίωσαν καθ' ὁλοκληρίαν καὶ μετέβαλον τὴν ὥφιν τοῦ ἐμπορίου του καὶ μίαν ἡμέραν εὐρέθη καθήμενος μὲ τὰς χεῖρας συμπεπλεγμένας περὶ τὰ γόνατα, σκεπτικός, ἀπηλπισμένος, ἀπογοητευμένος. Τὰ σχέδιά του ἐματαιώθησαν. Αἱ ἐλπίδες του διεφύσθησαν.

Ἴδετε ἐκεῖνον τὸν ἑκατομμυριούχον. Εὐτυχίας εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις του καὶ εὐνοηθεὶς ὑπὸ τῶν περιστάσεων κατώρθωσε νὰ σωρεύσῃ ἀρκετὰ ἑκατομμύρια, τὰ ὅποια ἔκρινεν ὁ ταλαίπωρος φρόνιμον νὰ καταθέσῃ εἰς τραπεζάς, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν κρίσιν του παρείχον τὰς ασφαλέστερας ἐγγυήσεις διὰ τὴν ἀσφαλῆ διαφύλαξιν. Ἠλπίζεν ὁ ἄνθρωπος ὅτι θὰ εἶχεν ἐν καιρῷ τὰ χρήματά του διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ, ὅταν θὰ ἤθελε, τὰ σχέδιά του. Ἀλλὰ φεῦ καὶ δι' αὐτόν! Ἀπρόσπτος ἐθνικὴ μεταβολή, ρεῦμα ἐπαναστατικόν, ἐπελθοῦσα ἀναρχία, ἀνέστρεψαν τὸ πᾶν, καὶ ὁ ἑκατομμυριούχος μας ἐπαθεν ὅτι δὲν ἠλπίζε καὶ ἐδοκίμασεν ὅτι δὲν ἐσκέπτετο. Ἐχάσας τὰ χρήματά του καὶ εἶδε τὰς ἐλπίδας του διαφυσθείσας.

Ὁ ὁδοιπóρος, ὅταν ἀρχίξῃ τὴν ὁδοιπορίαν του, δὲν εἶναι βέβαιος ἂν θὰ δυνήθῃ νὰ φθάσῃ καὶ εἰς τὸ τέλος. Ὁ κυβερνήτης, ὅταν ἀποπλέῃ ἐκ τοῦ λιμένος, δὲν γινώ-

ρίζει ἂν θὰ κατευθυνθῇ ἀσφαλῶς κατὰ τὸν πλοῦν ἢ μήπως ναυαγήσῃ ἐν μέσῃ πελάγει. Ὁ στρατηγός, ὅταν διατάσῃ τὴν ἐφοδὸν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἀγνοεῖ ἂν ἡ ἐκβασις τῆς μάχης θὰ εἶναι εὐνοϊκὴ δι' αὐτόν. Καὶ μολονότι ἴσως κατέχεται ἀπὸ τὰς χρηστοτέρας ἐλπίδας, δὲν εἶναι βέβαιος ἂν θὰ νικήσῃ, ἔστω καὶ ἂν διαθέτῃ ἰσχυρὰς δυνάμεις καὶ ἂν ἔχῃ καταστρώσει τὰ στρατηγικώτερα τῶν σχεδίων.

Ὡ! κανεὶς διὰ τίποτε δὲν εἶναι βέβαιος ἂν θὰ ἐπιτύχῃ ἢ θ' ἀποτύχῃ. Ὅλοι ἐλπίζουν καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα μόνον προβαίνουν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν σκέψεων των. Ἀλλ' αἱ ἐλπίδες παραμένουν ἐνίοτε ἐλπίδες χωρὶς νὰ γίνουν καὶ πραγματικότης.

Διὰ τὸν θάνατον ὅμως; Ὡ! δι' αὐτόν εἴμεθα βέβαιοι, πλέον ἢ βέβαιοι. Ὅσον καὶ ἂν βραδύνῃ νὰ ἔλθῃ, ὅσον-δήποτε καὶ ἂν μᾶς φαίνεται ὅτι δὲν θὰ ἔλθῃ, καὶ ὅσον-δήποτε ἂν ἀγωνιζώμεθα διὰ ν' ἀποτινάξωμεν τὴν μνήμην τοῦ θανάτου, ἐκεῖνος ἀσφαλῶς θὰ ἔλθῃ, ἀναποφεύκτως θὰ μᾶς συναντήσῃ. Καὶ δυνάμεθα νὰ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι μίαν νύκτα θὰ κοιμηθῶμεν διὰ νὰ μὴ ἐξυπνήσωμεν πλέον εἰς τὸν παρόντα κόσμον, ἢ ὅτι μίαν πρωΐαν θὰ ἐγερθῶμεν χωρὶς νὰ προφθάσωμεν νὰ ἴδωμεν τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς πρωΐας.

Ὁ θάνατος εἶναι τὸ μόνον βέβαιον πρᾶγμα εἰς τὸν παρόντα κόσμον. Δι' ὅλα εἴμπορημεν νὰ ἐλπίζωμεν, ἀλλὰ διὰ τὸν θάνατον εἴμεθα ἀκραδάντως πληροφορημένοι.

(Ἀκολουθεῖ) Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλή

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

18, «Ὁς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἔθνων κατὰ τὸ εἰρημένον, «Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου».

Ὁ ὁποῖος Ἀβραάμ «παρ' ἐλπίδα», καίτοι ὅλοι αἱ φυσικαὶ συνθήκαι, ὑπὸ τὰς ὁποίας διетέλει, ἀπέκλειον ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν ἐλπίδα τῆς τεκνογονίας, ἐν τούτοις «ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν», ἦτοι ἠλπίσεν ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἱκανὴ τὰ πάντα νὰ πραγματοποιήσῃ καὶ διὰ τῆς ἐλπίδος. ἦτοι τῆς πεποιθήσεως ταύτης, ἐπίστευσε. Τί δὲ ἐπίστευσεν; «εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἔθνων, συμφώνως πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐλέχθη εἰς αὐτόν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ: «Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου». Ὁ ὅτις, ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ θέλει εἶσθαι τὸ σπέρμα σου. Εἰς τὸ βιβλίον τῆς Γενέ-

σεως ἐν κεφαλῇ 15ῃ στίχῳ ὅφ' εἶνα γεγραμμένον, ὅτι ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τὸν Ἀβραάμ· «ἀνάβλεψον δὴ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀριθμήσον τοὺς ἀστέρας, εἰ δυνήσῃ ἐξαριθμῆσαι αὐτούς. Καὶ εἶπεν· Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου», δηλαδὴ ἀναριθμητον.

19. «Καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, οὐ κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νενεκρωμένον, ἑκατονταέτης που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας Σάρρας».

Καὶ μὴ ἀσθενήσας, μὴ κλονισθεὶς κατὰ τὴν πίστιν ὁ Ἀβραάμ, δὲν ἐσυλλογίσθη τὸ σῶμά του, τὸ ὅποιον ἦτο νενεκρωμένον ἤδη καὶ ἀνίκανον πρὸς παιδοποιεῖαν, διότι ἦτο περίπου ἑκατὸν ἐτῶν, οὔτε ἐσυλλογίσθη τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας τῆς συζύγου του Σάρρας, ἥτις ἦτο ἐκ φύσεως στεῖρα.

«Ἑκατονταέτης που». Περίπου ἑκατὸν ἐτῶν. Λέγει τοῦτο ὁ Ἀπόστολος, διότι ὅταν ὁ Θεὸς εἶπε πρὸς τὸν Ἀβραάμ, ὅτι θὰ γεννήσῃ υἱὸν ἐκ τῆς Σάρρας, ἦτο ὁ Ἀβραάμ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐτῶν.

«Καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει». Ὁ Ἀβραάμ εὐρέθη ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸ τῆς ὑποσχέσεως, τὴν ὁποῖαν ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωκεν, ὅτι ἡ Σάρρα θὰ ἐγέννα τέκνον καὶ ὅτι τὸ σπέρμα του θὰ ἐπληθύνετο ὡς τὰ ἀστέρα τοῦ Οὐρανοῦ. Ἀφ' ἑτέρου ὁ μέγας Πατριάρχης ἔβλεπεν, ὅτι αὐτὸς μὲν ἦτο 99 ἐτῶν, ἡ Σάρρα δὲ ἦτο ὄχι μόνον στεῖρα, ἀλλὰ καὶ προγενηκυῖα, ἐτῶν 90. Με' ἄλλας λέξεις ἔβλεπεν, ὅτι φυσικῶς ἦτο ἀδύνατον νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ. Ἐπόμενον λοιπὸν ἦτο νὰ κλονισθῇ εἰς τὴν πρὸς τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ πίστιν. Παρ' ὅλα ταῦτα ἐν τούτοις αὐτὸς δὲν ἡσθένησεν εἰς τὴν πίστιν. Ἡ πεποίθησις του παρέμεινεν ἀκλόνητος, ὅτι ὁ Θεὸς ἐκείνο, τὸ ὅποιον λέγει, ἐξάπαντος τὸ πραγματοποιεῖ, καὶ οὐδὲν, ἀπολύτως οὐδὲν, δύναται νὰ παρεμποδίσῃ τὴν θέλησιν του.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΗΘΙΚΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΚΑΙ Η ΗΘΙΚΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Πόσον αἱ ἄλλαι θρησκείαι καὶ τὰ διάφορα φιλοσοφικά συστήματα, ὅσα εἶδεν ὁ προχριστιανικὸς κόσμος, εἶνε πτωχὰ καὶ πενιχρὰ ἐνώπιον τοῦ ἀπλήτου φωτός τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, καταφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι πρῶτος ὁ χριστιανισμὸς ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς παγκοσμίου συναδελφώσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ πρῶτος ὁ Χριστὸς διεσάλπισεν, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος εἶναι ἀδελφὸς μας, τὸν ὅποιον ὀφείλομεν ν' ἀγαπῶμεν, ὅπως ἀγαπῶμεν ἡμᾶς αὐτούς.

Οὐδαμοῦ ἐν τῷ ἀρχαίῳ κόσμῳ θὰ εὕρητε τὸ πνεῦμα αὐτῆς τῆς ἀγάπης, τὸ ὅποιον ἐπνευσεν ἀφ' ἧς στιγμῆς ὑψώθη ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου. Οἱ ἀρχαῖοι ἠθικολόγοι καὶ φιλόσοφοι οὐδέποτε ἐνεπνεύσθησαν ἀπὸ τὴν ιδέαν τοῦ καθήκοντος, ὅπερ ὀφείλομεν εἰς πάντα ἄνθρωπον ὡς ἄνθρωπον, ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Περιώρισαν τὸ καθῆκον ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων τῆς συγγενείας, τῆς πατρίδος, τῆς φυλῆς. Καὶ ἐπειδὴ τὰ θρία ταῦτα δὲν δύνανται νὰ χωρήσωσι παρὰ μόνον ὀλίγους, τοὺς συγγενεῖς, τοὺς φίλους, τοὺς συμπολίτας, τὸ μεγαλείτερον μέρος τῆς ἀνθρωπότητος, ἀποκεκλεισμένον ἔξω τῶν ὁρίων τούτων ἔθεωρετο ὑπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἐντελῶς ξένον πρὸς πᾶσαν συμπάθειαν, πλῆθος πληθείων καὶ παριῶν, διὰ τοὺς ὁποίους οὐδὲν ἐπεβάλλετο καθῆκον! Ἀπέναντι τοῦ πλήθους

αὐτοῦ ἐν μόνον δίκαιον εἶχεν ἰσχὺν ἀπεριόριστον τὸ δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου. Ἦτο ἡ πυγμὴ φυλῆς τινος ἀρκοῦντως ἰσχυρά; Ἐθεωρεῖτο ἐπιβεβλημένον νὰ ἐξανδραποδίσῃ τὴν ἀσθενεστέραν καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτὴν τὰ τραχέα καὶ θραεὰ τῆς δουλείας δεσμά.

Τὸ νὰ ἀποθνήσκῃ τις ὑπὲρ ἀλλοφύλου τινός, τὸ νὰ θυσιάζεται ὑπὲρ ἀγνώστου εἰς αὐτὸν ἀνθρώπου, τὸ νὰ ἐκθέτῃ τὴν ζωὴν του εἰς μυρίους κινδύνους ὅπως κομίσῃ τὸ σωτήριον φῶς τῆς γνώσεως εἰς τοὺς ἀποκλήρους τῆς ἀνθρωπότητος, τὸ νὰ θυσιάξῃ τὸ συμφέρον καὶ τὴν ἀνάπαυσιν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ἄλλων, αὐτὸ εἶνα φαινόμενον γνωστὸν μόνον εἰς τὸν χριστιανικὸν κόσμον, ἀγνωστον-ἔλως εἰς τὴν προχριστιανικὴν ἐποχὴν. Ἀκριδῶς δι' αὐτὸ καὶ ὁ Χριστὸς, ὅταν ἐκήρυττε τὴν μεγάλην ἐντολὴν τῆς ἀγάπης, ὠνόμαζε ταύτην ἐντολὴν καινὴν. Βεβαίως ἡ ἀγάπη ὡς αἴσθημα δὲν ἦτο ἀγνωστος εἰς τὸν ἀρχαῖον κόσμον. Καθὼς ὅμως ὁ Χριστὸς τὴν καθώρισε διευρύνας τοὺς ὀρίζοντας αὐτῆς, ἐξηκλίσας τὰ ἐλατήριά της καὶ ἐντείνας τὸν ἡρωϊσμόν της, ἦτο ἐντελῶς ἀγνωστος εἰς τὸν πρὸ αὐτοῦ κόσμον καὶ διὰ τοῦτο δικαίως καὶ προσηκόντως θὰ ὠνομάζετο ἐντολὴ καινὴ.

Πληθος ἄλλο ἀρετῶν, δευτέρου λόγου ἀξίων διὰ τὸν χριστιανικὸν κόσμον ἢ καὶ ὅλως ἀγνώπτων πρὸς αὐτόν, ἐτέθη ἐπὶ τῆς πρώτης γραμμῆς ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐθεωρήθη ὡς ἀπαραίτητος ἑκάς τοῦ ἡθικοῦ οἰκοδομηματός του. Ἡ πραότης, ἡ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀγάπη, ἡ ταπεινότης, ἡ αὐταπάρνησις, ἡ ὑπομονὴ, ἡ καθαρότης τῆς καρδίας κ.λ.π. δὲν προκαλοῦν τόσον πολὺ τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχαίων ἢ ἠθικολόγων, ὅσον ἀπασχολεῖ αὐτοὺς ὁ ὕμνος πρὸς τὰς λεγομένας πολιτικὰς ἢ ἡρωϊκὰς ἀρετάς. Δὲν θεωρεῖται ἡρωϊσμὸς εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν ἢ χαλιναγωγίαις τῶν ἀτόπων ἐπιθυμιῶν μας καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ θυμοῦ τοῦ καθήκοντος δλοκαύτως ἡμῶν. Ἡρωϊσμὸς νομίζεται πᾶν κατόρθωμα ὀφειλόμενον κυρίως εἰς τὴν τόλμην, εἰς τὴν σωματικὴν ρώμην καὶ δεξιότητα. Λέγεται ἥρως ὁ Ἡρακλῆς ὅχι τόσον διότι ἐκ τῶν δύο γυναικῶν, αἵτινες μυθολογοῦνται, ὅτι συνήντησαν αὐτὸν νέον ἔτι ὄντα, προετίμησεν οὗτος παρὰ τὰς νεανικὰς του ὀρμὰς καὶ πόθους τὰς συμβουλάς τῆς ἐκπροσωπούσης τὴν ἀρετὴν γυναικός. Λέγεται ἥρως διὰ τὰ τρόπαιά του καὶ τὰ θραυλικά κατορθώματά του.

Διὰ τὸν Χριστιανισμὸν ἐν τούτοις εἶνε ἀσυγκρίτως ἐπαινετωτέρα καὶ περισσότερον ἀξιοθαύμαστος ἡρῶς ἢ ἀσθενὴς ἐκείνη παρθένος, ἥτις ἐν καρτερίᾳ καὶ ὑπομονῇ, χωρὶς νὰ ἀκουσθῇ ὁ ἐλάχιστος γογγυσμὸς ἐκ τῶν χειλέων τῆς ὑπομένει ἀφανῶς ἐν τῇ κλινῇ αὐτῆς ἐγκαταλειμμένη ὑπὸ πάντων τὸ σκληρὸν μαρτύριον τῆς φοβερᾶς ἀσθενείας της. Ἡρῶς εἶνε καὶ ὁ πτωχὸς Λάζαρος, ὁ κατηλκωμένος, ὁ κατακείμενος εἰς τὸν πυλῶνα τοῦ πλουσίου καὶ ἐν βαθείᾳ εἰρήνῃ διερχόμενος τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. Ποῖος θὰ ἐπρόσχε τούτους εἰς τὴν προχριστιανικὴν ἐποχὴν; Καὶ ποῖος θὰ ἐτόλμα νὰ εἴπῃ ὅτι ἦσαν ἀξιοὶ τῶν στεφάνων τοῦ ἀληθινοῦ ἡρωϊσμοῦ;

Π. Ν. Τρεμπέλας

Η ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

«Μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν». (Ρωμ. 5. 7).

Θέλων ὁ θεὸς ἀπόστολος Παῦλος νὰ διδάξῃ ἡμᾶς ὁπόσοι

μας ἠγάπησεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἀλλὰ καὶ νὰ καταστήσῃ κατὰ τὸ δυνατόν ἀντιληπτὴν τὴν μεγάλην καὶ ἀπειρον ταύτην ἀγάπην εἰς ἡμᾶς, λέγει σὺν τοῖς ἄλλοις. «Μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθάνειται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθάνειν». Μόλις, λέγει, καὶ μετὰ μεγάλης δυσκολίας δύναται τις νὰ θυσιάσῃ τὴν ζωὴν του διὰ νὰ ὑπερασπίσῃ ἄνθρωπον ἐνάρητον καὶ δίκαιον· ἴσως, ἐπαναλαμβάνει, εἶνε δυνατόν νὰ εὗρεθῇ τις, ὅστις νὰ λάβῃ τὴν τὴν γλῆν χάριν τοῦ ἀγαθοῦ νὰ παραδώσῃ ἐκυτὸν εἰς θάνατον. Ἄλλ' ὑπὲρ τοῦ ἐχθροῦ του, ὑπὲρ ἐκείνου, ὅστις τὸν ὕβρισε, τὸν περιεφρόνησε, ἢ ὑπὲρ ἐκείνου ὅστις διέπραξε μέγα ἐγκλημα, εὐρέθῃ ποτὲ κανεὶς πρόθυμος νὰ πάθῃ τι κακόν; Οὐδεὶς· οὐδέποτε. Ἄλλ' ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὅτε ἦλθεν ὁ κατάλληλος καιρὸς, ὅχι μόνον ἔπαθεν, ἀλλὰ καὶ ἐθυσίασε τὴν ζωὴν του χάριν ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων, οἱ ἑποιοὶ εἰμεθα ἐχθροὶ του. τὸν εἰχομεν περιυβρίσει διὰ τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ εἰχομεν ἀποχωρισθῇ ἀπ' αὐτοῦ διακαίμενοι ἐχθρικῶς. Ἐθυσίασε δὲ τὴν ζωὴν του χάριν ἡμῶν διὰ νὰ ἀπαλλάξῃ ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ κρίμα τοῦ αἰωνίου θανάτου καὶ νὰ μᾶς δώσῃ τὸ χάρισμα τῆς αἰωνίου ζωῆς. Ἡ δὲ θυσία αὕτη τοῦ Σωτῆρος δεικνύει ὄντως τὴν ἀπειρον πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην Του, τὴν ὁποίαν καὶ μετὰ δυσκολίας ἐννοεῖ ὁ ἄνθρωπος.

Κατόπιν λοιπὸν τῆς τοιαύτης ἀγάπης τὴν ὁποίαν ἐδειξε πρὸς ἡμᾶς θυσιασθεὶς ὑπὲρ ἡμῶν, τί ἐπιβάλλεται εἰς ἡμᾶς νὰ πράξωμεν;

Ἐπιβάλλεται νὰ ἀγαπήσωμεν καὶ ἡμεῖς Αὐτὸν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας. νὰ ἀφοσιωθῶμεν πρὸς Αὐτόν, νὰ παραδώσωμεν ὁλόκληρον τὸν ἐκυτὸν μας πρὸς Αὐτόν. Καὶ εἰς περιστάσιν κατὰ τὴν ὁποίαν παρουσιασθῇ ἀνάγκη χάριν τοῦ ἁγίου ὀνόματος του, χάριν τῆς δόξης του νὰ κάμωμεν θυσίαν τινά, νὰ μὴ διστάσωμεν νὰ θυσιάσωμεν καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν ζωὴν μας. Τοῦτο δὲ ὅταν ποιήσωμεν, θὰ δεῖξωμεν ἐμπράκτως ὅτι ὄντως ἠγαπήσαμεν καὶ ἡμεῖς Αὐτόν, τὸν πολῦτιμον καὶ ἀνεκτίμητον Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν ἡμῶν.

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Ἑβραίους κεφ. ζ'. 26-η'. 2.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ιη'. 10—14)

10. Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύχεσθαι· ὁ εἷς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. 11. ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσήχητο· Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμι ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἁρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης. 12. νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. 13. καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ᾔθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπαιῖν· ἀλλ' ἐτυπεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ, λέγων· Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. 14. λέγω ὑμῖν, Κατέβη οὗτος δεικνυμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἢ ἐκεῖνος, ὅτι πᾶς ὁ ὑψὸν ἐαυτὸν ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινὸς ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 10. Φαρισαῖοι καὶ τελῶναι. Παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ τελῶναι ἀπετέλουν δύο τάξεις ἐντελῶς

διαφόρους. Λόγιοι οἱ Φαρισαῖοι, ἀσχολούμενοι εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν. Σηλωταὶ τῶν θρησκευτικῶν παραδόσεων, μελόντες ἐφύλαττον μόνον τύπους τινὰς καὶ προσχήματα εὐσεβείας, ἐτιμῶντο μεγάλως ὑπὸ τοῦ λαοῦ, θεωρούμενοι δίκαιοι καὶ ἐνάρητοι. Οἱ τελῶναι ἀπ' ἐναντίας, ἄνθρωποι μᾶλλον τῆς ὕλης καὶ διαπράττοντες πολλὰς ἀδικίας καὶ ἁρπαγὰς εἰς δάρος τοῦ λαοῦ, ἐθεωροῦντο γενικῶς οἱ ἁμαρτωλότεροι τῶν ἀνθρώπων. Δύο λοιπὸν τοιοῦτοι ἄνθρωποι, λέγει ὁ Κύριος, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος τελώνης, ἀναβαίνουν εἰς τὸν ναόν, ὅπως προσευχηθῶσι πρὸς τὸν Θεόν.

Στίχ. 11, 12. Ἡ προσευχὴ τοῦ Φαρισαίου. Ὁ Φαρισαῖος προχωρεῖ μετὰ παρηγορίας, λαμβάνει θέσιν περισσοῦ ἐντος τοῦ ναοῦ καὶ ἀρχίζει τὴν προσευχὴν του. Εὐχαριστεῖ τὸν Θεόν, λέγει, διότι δὲν ὁμοιάζει με τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι εἶνε ἁρπαγες, ἄδικοι καὶ ἀνήθικτοι, οὐδὲ εἶνε ὅπως ὁ πλησίον ἐκεῖ τελώνης. Δὲν ζητεῖ συγχώρησιν παρὰ τοῦ Θεοῦ, διότι δὲν θεωρεῖ ἑαυτὸν ἁμαρτωλόν. Μὴ προσέχων εἰς ἑαυτὸν καὶ μὴ συγκρίνων τὴν ὅλην διαγωγὴν του πρὸς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, εὕρισκει ὅτι ὑπερέχει ἀπὸ ἐκείνους καὶ φαντάζεται ὅτι εἶνε κατὰ πάντα δίκαιος καὶ εὐάρεστος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐνῷ δὲ φιλένεται ὅτι ἀποδίδει δόξαν πρὸς τὸν Θεόν, πράγματι ὅμως ἐπαίνει ἑαυτὸν καὶ καυχᾶται, καὶ ἐκφράζεται πεσισφρονητικῶς διὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους καὶ τὸν τελώνην. Ἀπαριθμῶν δὲ τὰ ἐνάρητα ἔργα του, εἰς τὰ ὑποῖα ἐστηρίχεν τὸ ὑψηλὸν φρόνημά του, λέγει ὅτι νηστεύει καὶ δίδει ἐλεημοσύνας. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἔργα αὐτὰ δὲν ἦσαν πράγματι ἀρετὰι, διότι ἐγίνοντο πρὸς τὸ θαυθῆναι ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων.

Στίχ. 13. Ἡ προσευχὴ τοῦ τελώνου. Ὁ τελώνης, σταθεὶς εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ναοῦ, λαμβάνει στάσιν δούλου ἐνόχου ἀπέναντι τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Αἰσθανόμενος τὰς ἁμαρτίας του καὶ τὴν ἐνοχὴν του, δὲν τολμᾷ νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς του πρὸς τὸν Θεόν. Ἀλλὰ κτυπᾷ τὸ στήθος του μετὰ πόνον ψυχῆς καὶ ἐπικαλεῖται μετὰ συντριβὴν καρδίας τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ· «Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.»

Στίχ. 14. Ποῖος ἐδικαιώθη. Καὶ ἐπάγει ὁ Κύριος, ὅτι ἐκ τῶν δύο ἐδικαιώθη παρὰ τοῦ Θεοῦ ὁ τελώνης, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ Φαρισαῖος. Διότι πᾶς ὅστις δὲν ἀναγνωρίζει ὅτι εἶνε ἐνόχος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τρέφει ὑψηλὸν φρόνημα περὶ ἑαυτοῦ, αὐτὸς θὰ καταδικασθῇ καὶ θὰ κατασυχυνθῇ. Ὅστις δὲ ἀναγνωρίζει καὶ αἰσθάνεται τὴν ἐνοχὴν του καὶ ζητεῖ ἐν μετανόᾳ καὶ ταπεινώσει τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, αὐτὸς θὰ λάσῃ τὴν συγχώρησιν καὶ θὰ δοξασθῇ παρὰ τοῦ Θεοῦ.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Καθ' ὃν χρόνον ταῦτα ἐγίνοντο εἰς τὴν ἀγορὰν ὁ γέρων Διογένης καὶ οἱ δύο υἱοὶ του οὐχὶ μακρὰν ἀπὸ ἐκεῖ, εἰς τὴν πτωχικὴν των οἰκίαν τῆς Σωδοῦρρης, ἡτοίμαζον τὸ λιτόν των δείπνον. Διεκόπησαν ἀπὸ ἐλαφρόν τι κτύπημα τῆς πόρτας, διὰ τῆς ὁποίας εἰσῆλθον ἐκεῖ δύο νέοι, τοὺς ὁποίους ὁ Διογένης ἔχαιρέτησεν ἐγκαρδιώτατα.

— Ὅριστε, εὐγενέστατοί μου νέοι, εἶπεν ὁ σεβαστὸς γέρων. Κάμνετε μεγάλην τιμὴν εἰς τὴν πτωχικὴν κατοικίαν μου ἐπισκεπτόμενοι αὐτήν. Τολμῶ νὰ σᾶς παρακαλέσω, δ-

πως καθήσετε νὰ ψάμε. Ἄν συγκατατεθῇτε, πτωχὸν μὲν εἶνε τὸ τραπέζι μου, ἀλλὰ θὰ μεταβληθῇ τοῦτο εἰς ἐσθρὴν ὑποδοχὴν, ὡς ἐλπίσθη.

—Εὐχαριστοῦμεν ἀπὸ καρδίας, πάτερ Διογένη, ἀπεκρίθη ὁ πρεσβύτερος ἀπὸ τοῦ δύο αὐτοῦ νέους, ὅστις ἦτο ὁ Κοδράτος, ὁ γενναῖος κεντυρίων τοῦ Σεβαστιανοῦ. Ἦλθομεν ἐδῶ κατ' εὐθείαν, ὁ Παγκράτιος καὶ ἐγώ, διὰ νὰ δειπνήσωμεν μαζὺ σου. Ὅχι ὅμως τώρα ἀμέσως· ἔχομεν κάποιαν δουλειάν νὰ τελειώσωμεν εἰς τὸ μέρος αὐτὸ τῆς πόλεως, καὶ ὕστερον θὰ ἔλθωμεν πάλιν νὰ φάγωμεν εὐχαρίστως ὅ,τι εὐρεθῇ. Στείλε ἐν τῇ μεταξὺ σὺ ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ σου νὰ μᾶς ἀγοράσῃ ὅ,τι πρόχειρον ἐδώδιμον θὰ εὐριοκεν. Ἐγὼ θὰ ἤθελα, ὅταν θὰ ἔλθω, ἕνα ποτήρι καλὸ κρασί.

Λέγων τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Κοδράτος ἔδωκε τὸ βαλάντιόν του πρὸς ἕνα ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Διογένη, «καθ' ὃν χρόνον ὁ Παγκράτιος διὰ νὰ εἶπῃ κατὰ ἀπαιτησὶν πρὸς τὸν πρεσβύτερον.

—Καλέ μου Διογένη, ἤκουσα νὰ λέγῃς πρὸς τὸν Σεβαστιανόν, ὅτι ἐνθυμεῖσαι τὸ μαρτύριόν τοῦ ἐνδόξου διακόνου Λαυρεντίου εἰς τὸ ὅποιον παρέστης αὐτόπτης μάρτυς. Κάμε μου τὴν χάριν νὰ μοῦ ἐμιλήσῃς περὶ αὐτοῦ.

—Μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως, ἀπεκρίθη ὁ γέρον. Παρήλθον τώρα τεσσαράκοντα ἔτη, ἀφ' οὗ τοῦ μαρτύριον αὐτοῦ ἐγένετο. Ἐγινε δηλαδὴ κατὰ τὸ ἔτος 258 Μ.Χ. Ἦμην δὲ ἐγὼ τότε μεγαλειότερος ἀπὸ ὅ,τι εἶσαι τώρα σὺ, καὶ συνεπὶς ἐνθυμοῦμαι πολὺ καλὰ τὸ μαρτύριον ἔκεινο. Ὁ Λαυρεντίος ἦτο μεγαλοπρεπὴς ἀνὴρ. Μὲ καράστημα ἐπιδητικόν, μὲ μορφήν γλυκεῖαν καὶ θελκτικὴν, πρὸ παντὸς ὅταν ὠμίλει πρὸς τοὺς πτωχοὺς. Πόσον ἡγάπα ὅλους! Τὸν ἠκολούθουν παντοῦ· ἤμην μάλιστα παρὼν καὶ ὅταν, ὡς ἐδόξασμιος ἐπίσκοπός μας Σίξτος ἦγετο πρὸς τὸν θάνατον καὶ ὁ Λαυρεντίος συναντήσας αὐτὸν τῷ παρεπονέθη, διότι δὲν εἶχεν ἐγκρίνει νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ μαρτύριον.

—Ποία ἐνδοξὸς ἐποχή! ἀνεφώνησεν ὁ Παγκράτιος. Πόσον ἡμεῖς ἐξεφυλίσθημεν! Ἀνῆκομεν σχεδὸν εἰς ἄλλην τινὰ φυλὴν! Ἀλλὰ πὲς μου, ὅς παρακαλῶ, πῶς ἡδυνήθη ὁ ἅγιος ἐκείνος διάκονος νὰ ὑποφέρῃ τὸ σκληρὸν καὶ φρικτὸν μαρτύριόν του.

—Τὸ εἶδον ὁλόκληρον, εἶπεν ὁ γέρον νεκροθάπτης. Τὸν ἐταποθέτησαν κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν βασανιστικὸν τροχὸν καὶ τὸν ἐβασάνισαν μὲ διαφόρους τρόπους, χωρὶς νὰ ἐκβάλῃ οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον στεναγμόν. Ὁ δικαστὴς διέταξε τότε νὰ προσπαρασκευάσωσι τὴν τρομερὰν κλίνην. Ἀφ' οὗ ἐτήρμαναν ἀρκετὰ τὸ σιδηρὸν αὐτὸ κρεβάτι, τὸν ἐτέντωσαν ἐπάνω γυμνόν, καὶ εἶδον τότε ὁλόκληρον τὸ σῶμά του νὰ καλύπτεται ἀπὸ φουσκάλας, τὰς ὁποίας τὸ καύσιμον τοῦ σιδήρου προσεκάλεσεν εἰς τὰς ἁγίας σάρκας τοῦ μάρτυρος. Αἱ φουσκάλας αὐταῖς ἔσπαζαν μόναι των καὶ αὐλακες κόκκινοι αἱ ὁποῖαι πολλάκις ἐφθάναν μέχρι τῶν ὀστέων ἐσχηματίσθησαν ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ σώματός του, εἰς τὰ μέρη ἀκριβῶς ἐκεῖνα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐπερνοῦσαν τὰ διάθερμα σιδηρὰ τῆς κλίνης.

Ἀκολουθεῖ

ΠΟΙΚΙΛΑ

Τηλεγραφεύσων ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐγένετο δεκτὴ πρότασις τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Οἴκου. Θρόνου Σεβ. Μητροπολίτου

Προσέχ. κ. Διογενίου. ὅπως τοῦ ζητήθη ὑπ' αὐτῆς τὸ ζήτημα τῆς ἐνώσεως τῶν διισταμένων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἰδίᾳ ἐκείνων, αἵτινες παρουσιάζουσι τὰς ἐκτετατάς πρὸς τοῦτο δυσκολίας, ἡτοί τῆς Ἀγγλικανικῆς, τῆς Παλαιᾶς καθολικῆς καὶ τῆς Ἀρμενικῆς. Ὡς πρὸς δὲ τὴν Ἀρμενικὴν Ἐκκλησίαν τὸ ζήτημα τῆς ἐνώσεως θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῆς ὑπὸ ταύτης ἀποδοχῆς προκαταρκτικῶν τινῶν ὅρων, αἵτινες θεωροῦνται ἀπαραίτητοι.

—Ἐπίσης ἐγένετο δεκτὰ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ αἱ ἐξῆς δύο προτάσεις: (ὁν) τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Βιζύης περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ Ἱερογροικανοῦ ἡμερολογίου εἰς τὴν Ὀρθόδοξον καὶ Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ (βον) τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως περὶ τῶν εἰσακτέων μεταρρυθμίσεων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἰδίως εἰς τὸν κανονισμόν τῆς Θείας λατρείας.

—ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Οἴκου. Πατριαρχεῖου ὁρίσθησαν τρεῖς εἰδικαὶ ἐπιτροπαί, αἵτινες θὰ ἐπιληφθῶσι τῶν ἀνωτέρω τριῶν προτάσεων, ὑποβάλλουσαι ἐγκαίρως τὸ πορτοφύλιον τῶν μελετῶν αὐτῶν.

—Ὁ Ἀγγλὸς Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Καντέρμπουρου συνέστησε δι' ἐγκυκλίου εἰς τοὺς πρεσβυτεριανοὺς ἱερεῖς, ἵνα τακτικῶς ἀπευθύνωσι πρὸς τὸν Θεὸν τὴν ἐξῆς προσευχὴν ὑπὲρ δικαίας εἰρήνης.

—«Δεηθῶμεν ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Εἰρήνης παρακαθημένων πολιτικῶν τοῦ κόσμου. Παντοκράτωρ Θεέ, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐκπορεύεται πάντα σκέψις ἀληθείας καὶ εἰρήνης, ἐνστάλαξον εἰς τὰς καρδίας ὅλων τῶν ἀληθῶν ἀγάπης τῆς εἰρήνης καὶ ποδηγέτησον διὰ τῆς ἀγνῆς καὶ γαληνῆς σοφίας Σου τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας τῶν λαῶν τῆς γῆς συσκεπτομένους, ἵνα ἐν ἡσυχίᾳ ἡ Βασιλεία Σου εὐημερήσῃ, μέχρις οὗ ἡ γνώσις τῆς ἀγάπης Σου πληρώσῃ τὸν κόσμον ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.

—ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου ἀπεφασίσθη, ὅπως συστηθῇ δι' ἐγκυκλίου εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς λειτουργοὺς τοῦ Κράτους ἡ ἀνάγκη τῆς ἐνεργείας καταλλήλων κηρυγμάτων πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τῶν θυμάτων τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας.

—ὑπεγράφη ἐν Ρώμῃ συμφωνία μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Ἑλλάδος περὶ ἀεροδρομικῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας μεταξὺ Ρώμης καὶ Ἀθηνῶν.

—Ἡ Προκαταρκτικὴ Διάσκεψις τῶν Παρισίων, κατὰ τὴν ἀποφάσεως ληφθεῖσης τῇ προτάσει τοῦ κ. Οὐλτσον, ἐκάλεσε τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν διαφόρων Ρωσικῶν Κυβερνήσεων, αἵτινες σήμερον εὐρίσκονται εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν, ὅπως συναντηθῶν εἰς Πρίγκηπον, παρὰ τὴν Κωνσταντινὴν, μετ' ἐπιτροπῆς ἀποτελεστένης ἐκ δύο ἀντιπροσώπων ἐξ ἐκάστης τῶν πέντε Μ. Δυνάμεων, καὶ συζητήσουν ἐπὶ τῶν αἰτημάτων τῶν Ρωσικῶν λαῶ. Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἀποστέλλῃ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐρευνῶν τῆς εἰς τὴν Διάσκεψιν τῆς Εἰρήνης, ἥτις θὰ λάβῃ τὴν τελικὴν ἀπόφασιν.

—Τῇ 12ῃ τρέχοντος συνεδριάσασα ἐν ὁλομελείᾳ ἡ Διάσκεψις, συνεσκέφθη ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἡ ὅδρισις τῆς ὁποίας ἀπεφασίσθη κατ' ἀρχήν. ἀνατεθείσης τῆς συγκροτήσεως αὐτῆς εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπὴν ἥτις θὰ ἀποτελεσθῇ ἐκ δύο ἀντιπροσώπων ἐξ ἐκάστης τῶν Μεγάλων Συμμάχων Δυνάμεων. Κύριος σκοπὸς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν θὰ εἶνε, νὰ θέσῃ τὰς βάσεις μιᾶς εἰρήνης διαρκούς, δικαίας καὶ ἀδιασαλεύτου.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηναίων κ. Μελετίου ἐμιλήσονται τὴν προσεχῆ Κυριακὴν:

Ἐν τῇ Ἱ. Ναφ' Ἀγίου Ἐλευθερίου ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Εὐσέβιος Ματθόπουλος.

Ἐν τῇ Ἱ. Ναφ' Χρυσόσπηλαιωτίσεως κατὰ τὴν α'. Μετὶ τὴν λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φραζούλης.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΟΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΑΡΙΘ. 179

«Τὰ ρήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή». Ἐπιτοκίον 129. Ἀθήναις

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

Β'.

Ἰπάρχει κανεὶς ἀμφιβάλλον περὶ τῆς δεξαδιότητος τοῦ θανάτου; Εἶνε ἀρά γε κανεὶς, ὅστις νὰ μὴ θάλῃ νὰ σκεφθῇ, ὅτι ὁ θάνατος, σύντομα ἢ ἀργά, ἀφεύκτως θά τείνῃ καὶ καθ' ἡμῶν τὸ ἀπαίσιον δρέπανόν του;

Ἀλλὰ πῶς; Ὅλα τὰ περὶ ἡμᾶς ἐξαγγέλλουσι τὴν φθοράν καὶ τὸν θάνατον. Ὁκουδὴποτε δὲ καὶ ἂν σπρέψωμεν τὸ βλέμμα, θά συναντήσωμεν τοῦ θανάτου τὸ πᾶσμά καὶ θά ἐνθυμῶμεν, χωρὶς νὰ θελώμεν, ὅτι καὶ ἡμεῖς μίαν ἡμέραν θά παραδώσωμεν τὰ σῶματά μας εἰς τὴν φθοράν τοῦ θανάτου.

Παρατηρήσατε τὰ ἄνθη. Εἶνε ὥραία καὶ προκαλοῦν τὸν θαυμασμόν. Θελητικὰ καὶ εἰσώδη καὶ ἐλευστικὰ, μαρτυροῦν μὲ τὰς καλλιτεχνικὰς πτυχάς των τὴν μεγάλην σοφίαν τοῦ Μεγάλου Καλλιτέχνου, τοῦ Δημιουργοῦ τοῦ Σύμπαντος, καὶ διαγείρουσιν τὴν ψυχὴν εἰς ὕμνους καὶ δοξολογίας τῆς Θείας δυνάμεως καὶ σοφίας. Ἀλλὰ τὰ ἄνθη εἶνε πάντοτε δροσερά; Ὁ! ὄχι. Μαραίνονται καὶ αὐτὰ καὶ καταπίπτουν. Φθίνουσιν καὶ παραδίδονται εἰς τὸν θάνατον. Καὶ ἐνῶ μίαν πρωΐαν τὰ εἶδαμεν μὲ δλην των τὴν μεγαλοπρεπεῖ ὡραιότητα, τὴν ἄλλην ἡμέραν δὲν τὰ ἐπανεύρομεν, εἰμὴ μόνον θύματα τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου. Εἶχαν ἀποθάνει καὶ αὐτὰ.

Παρατηρήσατε τὰ δένδρα. Ἀναπτύσσονται καὶ αὐξάνουσιν. Ἐπειτα ὅμως φυλλορροοῦν καὶ μαραίνονται. Μᾶς θέλγουν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θέρους μὲ τοὺς ὥραίους καὶ εὐχύμους καρπούς των, ἀλλὰ καὶ μᾶς μελαγχολοῦν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φθινοπώρου, ὅτε τὰ βλέπομεν νὰ φθίνουσιν, νὰ κυριεύωνται ἀπὸ τὴν φθοράν. Μήπως δὲ καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν δὲν ἀποθνήσκουν διὰ παντός, καὶ ἐν ριπῇ μάλιστα ὀφθαλμοῦ, διὰ νὰ μὴ ἀναζητήσων πλέον; Ἰδοὺ μία γηραιὰ πλάτανος, ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς ὁποίας ἴσως ἀνεπαύθημεν καὶ ἡμεῖς νεκμηκότες ὁδοιπόροι, κατάνειται τώρα θύμα τῶν ἐτῶν καὶ τοῦ χρόνου, χωρὶς κανέν σημεῖον ζωῆς. Ἰπέκυψεν εἰς τὴν φθοράν, ἀπέθανε καὶ αὐτῇ.

Παρατηρήσατε καὶ τὰ ἐντομα. Γεννῶνται κατὰ μερίδας ἐκάστην ὥραν. Λοιοῦν τὸν ἀέρα τῆς ἀνοιξίως καὶ μαρτυροῦν καὶ αὐτὰ μὲ τὴν ἀπειρίαν τοῦ ἀριθμοῦ των καὶ τὴν ποικιλίαν τῆς μορφῆς των τὴν ἀπειρον σοφίαν καὶ δύναμιν τοῦ Πανσφόρου μας Δημιουργοῦ. Καὶ αὐτὰ ὅμως ἀποθνήσκουν. Φθίνουσιν διαρκῶς καὶ κυριοεύονται ἀπὸ τὴν φθοράν, καὶ ποὶν ἢ προσηύχον νὰ τὰ

εἶναι τὸ φθινόπωρον, θὰ ἔχουν καταληφθῇ ἀπὸ τὸν θάνατον! Μήπως τὰ πτηνὰ; Μήπως τὰ ζῶα δὲν ἀποθνήσκουν καὶ αὐτὰ καθημερινῶς καὶ δὲν ἐξαγγέλλουν καὶ αὐτὰ διαρκῶς τὴν φθοράν καὶ τὸν θάνατον;

Ἰδοὺ λοιπὸν, ἄνθρωπε, ἔχεις ἐνώπιόν σου ἀπὸ τῆς εἰκόνα τοῦ θανάτου, διότι ὅλα τὰ περὶ ἡμᾶς μαρτυροῦν ἀδιαφιλονεικῶς ὅτι περικυκλούμεθα ἀπὸ τὴν φθοράν. Κοί δὲν εἶνε διὰ τοῦτο ἄπορον, ὅτι καὶ ἡ Γραφή ἄλλοτε μὲν παριστῇ τὴν ἐπίγειον ζωὴν ἡμῶν ὡς καπνόν, ὃ ὁποῖος διαλύεται, ἄλλοτε δὲ ἐξαίρονται αὐτὸν τοῦτον τὸν ἄνθρωπον ὡς τὸν χέρτιον, ὃ ὁποῖος ἐκφάνεται καὶ ἀφανίζεται, τὴν δὲ δόξαν τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἄνθρωπος χέρτιον τὸ ὅποιον ποὶν ἢ προσηύχον ἀκομὴ νὰ φανῇ, μαραίνεσθαι καὶ ἐκπίπτει. Πᾶσα σαρξ ὡς χέρτις καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθρωπος χέρτις. Ἐξῆρσάνη ὁ χέρτις καὶ τὸ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐξέπασεν. (Α'. Πέτρ. 1, 24, δὲ καὶ Ἰακ. 4, 14).

Ὅρθότατα λοιπὸν παρέβαλαν πολλοὶ τὸν πᾶντοκτοῦν πρὸς διαρκὴ ὑπερισμὸν. Καὶ εἶπαν ὅτι ἡ γῆ ἀνεγέρηται πᾶν ἀπεραντος ἀγρός ὑπαλάτω τοῦ θανάτου ἐκτετατῇ ἢ δρεπάνῃ τοῦ θανάτου. Μετ' ὅντος ἀνεγέρηται πᾶντοκτοῦν καὶ πάντα.

Ἀποστολὴ

Ἀρχιμ. Λιον. Φαραζούλης

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

20, 27. «Εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλὰ ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δούς δόξαν τῷ Θεῷ, καὶ πληροφορηθεὶς, ὅτι ὁ ἐπιγγέλλεται, δυνατὸς ἐστι καὶ ποιῆσαι.»

Εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν, ἦτοι τὴν υπόσχεσιν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωκε, δὲν διεκρίθη, τούτεστι δὲν ἐκλονίσθη, δὲν ἐταλάντευθη, δὲν ἐξεδήλωσε δισταγμούς ὠθούμενος εἰς τοῦτο ὑπὸ τῆς ἀπιστίας, ἀλλ' ἔμεινε στερεὸς καὶ δυνατὸς εἰς τὴν πίστιν. Ἡ ἀπιστία ἢ ἡ ὀλιγοπιστία φέρει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου κλονισμόν καὶ ταλάντευσιν εἰς τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ξένη ὅμως ἀπὸ τὴν ψυχὴν τοῦ Ἀβραάμ ἢ ἀπιστία καὶ ὀλιγοπιστία δὲν ἐπέφερε κανένα κλονισμόν ἢ ἀμφιβολίαν εἰς τὴν ψυχὴν του ὡς πρὸς τὴν υπόσχεσιν ἢ τὴν ἐπίσταν τοῦ ἔδωκεν ὁ Θεός. «Δούς δόξαν τῷ Θεῷ». Καὶ αὐτὸ εἶνε δηλωτικὸν τῆς μεγάλης πίστεως τοῦ Ἀβραάμ. Ἐπίστευσε τόσο πολὺ εἰς τὰς υπόσχεσεις τοῦ Θεοῦ, ὥστε ἐθεώρησεν τούτας ὡς νὰ ἐπληρώθησαν καὶ ἐξετε-

θεῖον διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπιδειχθεῖσαν εὐνοίαν.

Ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται ἐπὶ τὴν οὐρανὸν καὶ λαβὼν τὴν ἐσωτερικὴν πληροφορίαν καὶ βεβαιώ-
τητα περὶ τοῦ θεοῦ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη, εἶνε
δυνατὸς καὶ νὰ τὸ ἐκτελέσῃ.

22. «Διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.»

Αὐτὸς ἔχει δίδω ἐπίστευσε καὶ δὲν ἐταλάνευεν, ἀλλ' ἐ-
πληρώθη καὶ ἡ πεποιθήσις. ὅτι ὁ καταστὴ πατὴρ καὶ
ἄλλων ἐνὼν καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἔχον ἀνθρώπων καὶ ὁ
γεννησὶς αὐτὸν ἐκ τῆς γυναικὸς καὶ σπέρματος Σάββατος διὰ τοῦτο
ἐλθὼν ἐπὶ αὐτὸν ἡ πίστις τοῦ αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην καὶ
ἀντιπροσέβη, δικαίος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

23. «Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον;» διὸ ἐλογί-
σθη αὐτῷ.

Τὸ γεγονός, ὅτι ἡ πίστις τοῦ Ἀβραὰμ ἐλογίσθη εἰς δικαιο-
σύνην δὲν ἐγράφη ἐν Γενέσεως κεφαλ. 15, στίχ. 9 μόνον καὶ
μόνον διὰ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Ἀβραὰμ. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐ-
κείνην ὁ Θεὸς ἐνεκαίνιζε νέαν ὁδὸν καὶ νέον μέσον δικαιοῦσε-
ως, τὴν ὁδὸν καὶ τὸ μέσον τῆς πίστεως, διὰ τῆς ἐποικίας ὁ Ἀ-
βραὰμ ἐδικαιώθη πρῶτος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ μόνος. Μετ' αὐτὸν
ἐδικαιοῦντο καὶ ἄλλοι πολλοί, ἀναριθμητοί, διὰ τῆς πί-
στεως. Ποῖοι δὲ ἔρχεται εὐθὺς νὰ εἴπῃ ὁ Ἀπόστολος.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΤ' ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ Ο ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΗΣ ΜΙΛΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Ἰδιαίτερον καὶ μοναδικὸν χαρακτηριστικὸν τῆς διδασκα-
λίας τοῦ Χριστοῦ εἶνε καὶ τὸ ὅτι ἔμεινεν αὕτη ξένη, πάσης
ἀποπειράς πρὸς πολιτικὴν νομοθεσίαν. Μόνη, αὕτη μεταξὺ
ἄλλων τῶν θρησκευμάτων καὶ ἄλλων τῶν φιλοσοφημάτων τη-
ρεῖται μακρὰν τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων καὶ καθεστώτων, ἀ-
σχολουμένη ἀποκλειστικῶς μὲ τὸ πνευματικὸν καθεστῶς τῆς
κρίσεως καὶ ἀμεταβλήτου καὶ πρὸς πάντας ἀντικεινὸς βασιλεί-
ας τῶν οὐρανῶν. Τὸ μόνον παράγγελμα τοῦ Ἰησοῦ, ὅπερ φέ-
ρει πολιτικὴν χραιάν, εἶνε τὸ ἀθάνατον ἐκεῖνο: Ἀπόδοτε τὰ
Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Ἀλλὰ καὶ
διὰ τοῦ παραγγέλματος αὐτοῦ ἐξαίρεται σαφῶς ὁ πνευματι-
κὸς χαρακτὴρ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ. Χωρὶς νὰ θίγῃ
οὐδεμίαν πολιτικὴν καὶ ἐγκόζημιον ἐξουσίαν, περιορίζεται νὰ
ἐξαγγείλῃ τὰς ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ ὑποχρεώσεις μας. Ἡ τή-
ρησις τῶν ὑποχρεώσεών μας τούτων δὲν ἀποκλείει καὶ φαινώ-
μενα συνεπεῖς καὶ εἰς τὰ πρὸς τοὺς ἐγκοσμίους βασιλεῖς κα-
θήκοντά μας. Οἱ δύο οὗτοι κύκλοι τῶν καθηκόντων μας εἶνε
δικακεκριμένοι ἀπ' ἀλλήλων καὶ εἶνε δυνατὸν, δεῖαν δὲν ὑπερπη-
δῶνται τὰ ὅρια τὰ καθορίζοντα ὑπὸ τῶν ἀκτίνων αὐτῶν, ἡ
ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ὡς χριστιανοῦ νὰ συμμιχθῇ πλήρως πρὸς
τὴν ζωὴν αὐτοῦ ὡς πολίτου.

Ἡ ἀντίληψις αὕτη περὶ τοῦ ἔργου, τοῦ καθαρῶς πνευμα-
τικοῦ, τὸ ὁποῖον καλεῖται νὰ ὑπηρετήσῃ ἡ θρησκεία, πρῶ-
την φορὰν γνωρίζεται εἰς τὸν κόσμον διὰ τοῦ στόματος τοῦ
Ἰησοῦ. Πρὸ τοῦ Χριστοῦ ἦτο καθ' ὁλοκληρίαν ἀγνωστος. Οἱ
μεγάλοι φιλόσοφοι καὶ ἡθικολόγοι εἶχον ἀκολουθήσει τὴν
ἐντελῶς ἀντίθετον ὁδὸν καὶ ἐδέσποσεν αὐτῶν ἡ ἐλπίς ἀντί-
στροφος ἀντίληψις. Πάντοτε οὗτοι εἰς τὰ ἡθικὰ παραγγέλ-
ματά των προσέδωκαν καὶ πολιτικὸν χαρακτῆρα. Δὲν εἶχον

ὅτι ἐκείνην τὴν ἀρεσκυρότητα εἰς τὴν γῆν ἡγεμονίαν
νος βασιλείας δυναμένη; νὰ ἡθικοποιήσῃ καὶ νὰ συναρπάσῃ
μετὰ εἰσασθέντος ἐγκοσμίου στοιχείου. Τὸ εἰρηδὸν τοῦ Ἰη-
σοῦ νὰ καθιδρύσῃ ἰδεώδη τινὰ δημοκρατίαν, ἐν τῇ οὐδεὶς ἄν-
θρωποι διὰ νόμων καὶ μέτρων πολιτικῶν καὶ κρατικῶν ἐπὶ
δύνατο νὰ παιδευθῶσιν εἰς τὴν ἀρετὴν.

Ἐν αὐτῇ ἀκόμη τῇ Π. Διαθήκῃ ἐκτίθεται ἐλὼκληρον σύ-
στημα πολιτικῆς νομοθεσίας. Τὰ ἐθνικὰ δίκαια τοῦ
τούτου κινῶσι τὸ ἐδιαφέρειν ἄλλων τῶν κατὰ καιροὺς ἀνα-
φανέντων ἐκλεκτῶν ὁργάνων τῆς θρησκείας τοῦ, αὐτοῦ θεοῦ
θεὸς δὲν φαίνεται ξένος καὶ ἀδιάφορος πρὸς αὐτά, ἀλλὰ σὺν
καταβαίνει πρὸς τὴν ἀδυναμίαν τῶν ἰουδαίων καὶ ζητεῖ τὴν
παιδαγωγίαν αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ πα-
τριωτικοῦ αἰσθηματός των.

Ἐξ αἰῶνας περίπου μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Ἰησοῦ
χωρὶς τῆς Ἀνατολῆς ἤκουσαν τὴν φωνὴν νέου τινὸς προ-
σκυτικῶ ἀρχηγοῦ, τοῦ Μωάμεθ. Ὁ ὠθηδὲς τῆς νέας ταύτης
θρησκείας δὲν περιελάμβανε μόνον τὴν θρησκευτικὴν διδα-
σκαλίαν τοῦ θεμελιωτοῦ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἐλὼκληρον σύστημα
μαὶ πολιτικῆς νομοθεσίας. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ὁ Μωάμεθ
κατῶρθωσεν νὰ ἐξάψῃ τὸ πολεμικὸν μένος τῶν ἀγρίων ὀρδῶν,
αἵτινες πρῶτα ἐναντίστησαν τῶν βημάτων του, καὶ νὰ ἐμπνεύ-
σῃ εἰς αὐτάς τὸ φανατικὸν φρόνημα. ὅτι ὁ Ἀλλὰχ ἦτο ὁ σύμ-
μαχος αὐτῶν ἐν τῷ κατὰ τῶν ἀπίστων ἀγῶνι. Δὲν ἦτο λοι-
πὸν παράδοξον, ἐὰν αἱ στρατιαὶ ἐκεῖναι κατῶρθωσαν νὰ κα-
ταπλημμυρήσωσι τὴν Ἀνατολὴν καὶ νὰ ἐπαπειλήσωσι τὴν
Δύσιν, ἐπὶ τινὰ δὲ χρόνον νὰ ἀπειληθῇ καὶ αὐτοῦ τοῦ Χρι-
στιανισμοῦ ἡ τελεία ἀπόσβεσις. Δὲν παρήλθον ἐν ταύταις αἰ-
ῶνες πολλοὶ καὶ ἐγένετο εἰς πάντας ἀντιληπτόν, ὅτι αὐτὸ ἐ-
κείνο, ὅπερ προσέδωκε τοιαύτην δύναμιν καὶ ὁρμὴν εἰς τὸν
Μωαμεθανισμόν, αὐτὸ θὰ διήνοιγε καὶ τὸν τάφον του. Τὸ σύ-
στημα τῆς πολιτικῆς νομοθεσίας, τὸ ὁποῖον προβάλλει ἡ θρη-
σκεία αὐτῇ, τοῦτο ἀποτελεῖ σήμερον τὸν γρανικῶδη σκόπε-
λον, εἰς τὸν ὁποῖον ὀρεῖται τὸ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν
βραδέως καὶ ἀνεπικεραιώτως ἐπερχόμενον νυκτικὸν τοῦ
Μωαμεθανισμοῦ.

Τὰ πολιτικὰ καθεστῶτα δὲν εἶνε αἰώνια. Οὔτε εἶνε ξένα
πρὸς τὰ τοπικὰ ὅρια καὶ τοὺς ἐθνικοὺς φραγμοὺς. Οὔτε ὁ
Μωάμεθ οὔτε οἱ πρὸ αὐτοῦ θρησκευτικοὶ ἀρχηγοί, οὔτε καὶ
οἱ φιλόσοφοι ἠδυνήθησαν νὰ ἐνοήσωσι τοῦτο. Ἐνόησε τοῦ
το μόνος ὁ Χριστός. Λι' αὐτὸ δὲ καὶ ἡ θρησκεία του, ἐνῷ ἀφ'
ἐνὸς εἶνε θρησκεία παγκόσμιος, προσωρισμένη νὰ ἐκτείνῃ τὸ
κράτος τῆς εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, ἀφ' ἐτέρου φέρει τὴν σφραγι-
δα τῆς παντοεινῆς νεότητος, διότι εἶνε θρησκεία καθαρῶς
πνευματικὴ, τὸ δὲ πνεῦμα οὐδέποτε γηράσκει.

Π. Ν. Τρεμπέλος

ΟΤΑΝ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΘΑ ΜΑΚΡΑΝ ΑΛΛΗΛΩΝ

Συμβαίνει ἐνίοτε νὰ συνδεώμεθα μετὰ προσώπων διὰ δεσμῶν
πνευματικῶν ἀποστέλλοντες οὐχὶ εἰς ἄλλο τι, εἰμὴ εἰς τὸν πό-
θον ὅπως εὐαρεστήσωμεν εἰς τὸν Κύριον καὶ δοξάσῃ τὸ παν-
άγιον Ὄνομά του ἀναλόγως τῶν δυνάμεων, τὰς ὁποίας χο-
ρηγεῖ ὁ Θεός. Ἐπιθυμοῦμεν δέ, ὅπως, εἰ δυνατόν, συναντιώμε-
θα πάντοτε μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων συζητοῦντες διάφο-
ρα ὠφέλιμα ζητήματα, ἀποστέλλοντες εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν

μάσουν τράπεζαν μεγαλοπρεπή, διὰ νὰ ἐορτάσουν τὸ εὐ-
τυχισμένον γεγονός.

Σελ. 25-32. Ὁ φιλοπόνητος Ἰάκωβος, ὁ μεγαλύτερος ἀ-
δελφός, ἀποστάζει τὴν ἰσχυρὰ ἐκείνην εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἐπι-
τιμώμενος δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀσπείρει μετ' ἀπορίας χαρμόσυνα
ἀντίκτυπα καὶ χερσὶν. Μαθὼν δὲ τὰ διατρέξεσθαι, ἀντὶ νὰ χα-
ρῇ, καὶ αὐτὸς, κυριεύεται ὑπὸ φέρονος καὶ πλήρης ὀργῆς δὲν
θέλει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν. Ὁ πατὴρ του ἐξέρχεται καὶ
τὴν προσκαλεῖται. Ἄλλ' ἰσχυρὰς παραπονεῖται ἐναντίον τοῦ πα-
τρὸς του διὰ τοῦτο ἐπὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐρίψων. Ἐνὰ διασκε-
δάσει μετὰ τὴν ἰσχύον του, ἐνῷ δὲ τὸν ἐπιστρέφοντα ἀσπασθῇ
καὶ πάλιν ἀδελφὸν του ἐθυσίασε καὶ αὐτὸν τὸν μόσχον
ἐν ἐλκυστίν. Ἄλλο, τέκνον μου, ἀπάντῃς ὁ πατὴρ του, σὺ
εἶσαι πάντοτε μετ' ἐμοῦ, καὶ ὅλα τὰ ἀγαθὰ μου εἶνε καὶ ἰ-
σχύς σου. Ἦτο δὲ πρεπούσα ἡ καρὰ καὶ ἡ εὐφροσύνη, διότι
αὐτοῦ ὁ ἀδελφός σου ἦτο νεκρός ἐν τῇ φρίᾳ τῆς ἀμαρτίας,
καὶ τώρα διὰ τῆς μετανόιας ἐπανήλθεν εἰς τὴν ζωὴν· εὐρί-
σκεται εἰς τὴν ἀπόλειαν, καὶ τώρα εὐρέθη, καὶ εἶνε ἐν τῇ
σωτηρίᾳ.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος
~~~~~

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Ἦτο φρικῶδες νὰ βλέπῃ τις τοὺς καπνοὺς, οἱ ὅποιοι κα-
τὰ πυκνὰς τολύπας ἀνέβαινον ἀπὸ τὰς καιομένας σάρκας τοῦ
ἀγίου Μάρτυρος, καὶ νὰ ἀκούῃ τὸ τρίξιμον τῶν σαρκῶν τού-
των ἕνεκα τοῦ καυσίματός των. Ἦτο σπαρακτικὸν νὰ πα-
ρατηρῇ τὸν σπασμὸν ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς καταλαμβάνοντο
ἐκαστὸν ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ μάρτυρος καὶ τοὺς τρομαδὲς
πικρὰς των. Ὁμολογῶ, διὰ τοῦτο ἄλλοτε ἕως τώρα
ἐν τῇ ἐκείνῃ θεατῇ τοσὺν τρομακτικῶ καὶ συγκινητικῶ θεά-
ματος. Τὴν οὖν ἡμῶς, καθ' ἣν ἡ μετέπειτα τὸ πλῆμμα
ἐκ τῶν κατακαυμένων μελῶν τοῦ μάρτυρος εἰς τὰ πρόσω-
πα αὐτῶν καὶ ἐλκυστίν τὸ πλῆν. Τὴ κεφαλὴ τοῦ ὀψιτέ-
ρημος καὶ εὐθυτενῆς οἶονε ἐλκυσμένη ἀπὸ τὴν θεωρίαν οὐρα-
νίας τινος ἐπιστομῆς οἰοῖται πρὸς ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἄλλοτε
εἶχεν ἴδει ὁ Στέφανος. Ἡ ὄψις του ἦτο ἀναμμένη ἀπὸ τὸ
πῦρ, τὸ ὅποιον κατέκαιε ὅλον τὸ σῶμα του, ἀλλὰ διετρεψί-
στην τῇ γούρῃ τῆς. Ἐκαστὸν ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ
τῆς θυθισμένον εἰς ἐλαρότητα ἀνέκφραστον προέδιδε μίαν
παραδοχίαν ἀγωνιστῇ ἀλλὰ καὶ γλυκερίαν ἐν ταύτῃ. Τὰ δὲ
ὀφθαλμὰ του μετὰ τῆς ἰσχυρῆς ἐξέστητος πρὸς τὸν οὐρανὸν
κατὰ τὴν νὰ τὸ ἴδωται, μετεγέρετο καὶ σὺ μὲν τὸν ἁ-
γίον μάρτυρα εἰς τὴν ἁγίαν καὶ φωτεινὴν ἐκείνην τῶν ἀγγέ-
λων κατοικίαν.

Τὴν οὖν ἡ μετέπειτα καὶ ἐγὼ μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ
αἵματος τῆς αἰσῆς, ὅτι τοῦ μάρτυρος, ὅτι ὁ Θεὸς μελέ-
ρη, ὅτι ὁ Παναγιώτης, δὲν τολμῶ νὰ ἐλπίσω, ὅτι ἡ ὑπο-
φέρω καὶ ἐγὼ ὅσα ὑπέφερον ἐκεῖνος. Διότι αὐτὸς ἦτο εὐ-
γενής καὶ ἡρωϊκὸς Λευΐτης, ἐνῷ ἐγὼ δὲν εἶμαι παρὰ ἀσθε-
νῆς καὶ ἀνάξιος νεανίας. Ἀλλὰ δὲν νομίζεις, ἀγαπητὲ Κο-
δράτε, διὰ κατὰ τὰς ἀγωνιώδεις τοῦ μαρτυρίου στιγμὰς μᾶς
εἶδεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ δυνάμει ἀνάλογος πρὸς τὰς δοκι-
μασίας ἡμῶν, ὅσονδῃποτε μεγάλαι καὶ ἂν εἶνε αὐταί; Σὺ
ἡ ὑπομεινῆς, δὲν ἀμφιβάλλω· διότι εἶσαι σκληραγωγημέ-
νος καὶ ἀνδρείος στρατιώτης, συνειθισμένος εἰς τοὺς κόπους
καὶ εἰς τὰ τραύματα. Ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ, μόνον ἡ καρδιά μου εἶνε
πρόθυμος. Τί φρονεῖς; Εἶνε τοῦτο ἀρκετόν; (Ἀκολουθεῖ

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἦτο ἐδδομάδας ἡ Διάσκεψις τῆς Εὐαγγελικῆς ἡσυχαστικῆς κα-
τὰ Ἑλληνικὰ ζητήματα. Ὁ ποιητοποιογός κ. Βενιζέλος, με-
τὰ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν εὐφρόδειαν, ἀλλὰ καὶ μὲ ὀκνη-
τόν λόγον, τὴν ὁποίαν τοῦ παρείχε καὶ τὸ δίκαιον τῶν αἰτημά-
των του, ἐξέβηκε διὰ μακρῶν ἐνώπιον τῶν ἀντιπροσώπων
τῶν πέντε Μεγάλων Συμμάχων Δυνάμεων τὰς Ἑλληνικὰς
ἀξιώσεις.

—Ὁ κ. Βενιζέλος, ἀναπτύσσων ὅλους τοὺς ἱστορικοὺς
καὶ ἐθνολογικοὺς λόγους, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Ἑλλὰς περὶ
ζοῖ τὰς ἀξιώσεις τῆς, ἀνέφερε καὶ λεπτομερεῖς στατιστικοὺς
ἀριθμοὺς, ἀπεδεικνύοντας ὅλον τὸ δίκαιον τῶν αἰτημάτων
μας. Ἦρχισεν ὁ Ἕλλην πρωθυπουργός ἀπὸ τῆς ἀξιοσε-
μῆς ἐπὶ τῆς ἡμετέρας, τῶν Ὁσδοκανήσων, τῆς Κύπρου, τοῦ
Καστελλορίζου καὶ ἐξέβηκε κατόπιν τοὺς λόγους, δι' οἷς ἡ
Ἑλλὰς ἀξιοῖ τὴν μετ' αὐτῆς ἐνωσιν τῆς τε Βουλγαρίας
καὶ Τουρκικῆς Θράκης μέχρι τῶν προθύρων τῆς Κωνσταντι-
νῆς, ἥς ἐξέτασεν ἐν τέλει τὴν θέσιν ἐν τῇ μελλούσῃ νὰ ἔσθῃ
θῇ Κοινωνία τῶν Ἑθνῶν.

—Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο διακοπείας τῆς συνεδριάσεως ἐ-
πανελήφθη αὖτις τὴν ἐπομένην, ἥτοι τὴν παρελθούσαν ἑρ-
την, καθ' ἣν ὁ κ. Βενιζέλος ἐξήγησε τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα
προσάρτησιν τοῦλάχιστον τοῦ βιλαετίου Ἀθηνῶν, τοῦ δυ-
τικοῦ μέρους τοῦ βιλαετίου Προύσης μετὰ τῆς πρωτεύουσας
τοῦ Προύσης καὶ μέρους τοῦ βιλαετίου Ἰκονίου.

—Ἡ Διάσκεψις, ἀφοῦ ἤκουσε μετὰ μεγίστης προσοχῆς
τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Βενιζέλου, ἀπεφάσισε τὴν συγκρότη-
σιν Διεθνoῦς Ἐπιτροπῆς ἐξ ὁκτώ μελῶν, ἥτις νὰ μελετήσῃ
ταύτας καὶ ἀποβάλῃ τὸ πόρισμα τῆς.

—Υπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Διευθυντοῦ
τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου κ. Αἰγινήτου ὑπεβλήθη εἰς τὸ Ὑπουρ-
γεῖον τῆς Παιδείας ὑπόμνημα περὶ ἀλλαγῆς τοῦ ἡμερολογίου,
ὅπερ παρεπέμψθη εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον πρὸς γνῶσιν
ἐξέστης.

—Τὴν παρελθούσαν ἑρτην ἐγένετο σύσκεψις εἰς τὴν Μη-
τροπολίτικὴν μέγαν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Παν. Μητροπο-
λίτου κ. Μελετίου, ἐπὶ τῇ ἐκτετατῇ τοῦ ἡμερολογίου.
Κατόπιν εἰσαγγέσεως τοῦ κ. Αἰγινήτου, περὶ παραπομπῆς
ἐπιστημονικοῦ ἡμερολογίου, δεδομένου ὅτι καὶ ἐν τῇ ἡμετέ-
ρῃ καὶ τῇ Ἰουλιανῇ παρουσιάζονται πιστημονικὰς ἀντιθέσεις
καὶ κατόπιν ἐπιστροφῶν τοῦ Παν. Μητροπολίτου καὶ πρὸς
τὴν πλήρη παραδοχὴν τοῦ Γρηγοριανοῦ ἀπὸ θρησκευτικῆς
ἀπόψεως, ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη, διατυπώθη δὲ καὶ ἡ σχετι-
κὴ ἐκκλ. ἔκφρασις πολιτικῆς μὴ ἐσχῆν τὸ Γρηγοριανὸν, ὅτι
κατοικῶν δὲ τὸ Ἰουλιανόν.

—Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὴν συνεδριάσιν τῆς τῆς ἐπο-
μένης καθήρησεν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Σεβ. Συνδικτῶν Συνέ-
δρων κ. κ. Γερμανοῦ, Ἐπισκόπου Δημητριάδος καὶ Ἀμφο-
πόλεως, Ἐπισκόπου Ναυπλίου καθὼς καὶ ἐκ τῶν κατωτέρων
τῶν τοῦ Πανεπιστημίου κ. κ. Χρυσόστο. Παπαδοπούλου, Ἀρ-
χιμ. Χαλκίδος καὶ Β. Αἰγινήτου, εἰς τὴν ἀναθε-
σιν ὅπως μελετήσῃ τὸ ζήτημα τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμε-
ρολογίου καὶ ὑπεβάλῃ εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον σχετικὰν ἀπο-
φασιν πρὸς λήψιν ἀποφάσεων.

Ἐπίσης καθήρησεν ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Σεβ. Ἐπισκόπων
Δημητριάδος καὶ Γουβίου καὶ τοῦ κατωτέρου κ. Τσιαντα-
φυλλοπούλου πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς ἰδρύσεως ἐκ-
δικῶν φυλακῶν διὰ τοὺς τιμωρομένους κληρικοὺς.

ΘΕΙΟΣ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἀναθλὴν τῆς Α. Π. του Μητροπολίτου Ἀθηναίων
κ. Μελετίου ἐμιλήσας τὴν προσεχῇ Κυριακῇ:

Ἐν τῇ Ἱ. Ναφ. Ἀγίου Ἐλευθερίου ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ.
κ. Κωνσταντ. Ματθόπουλος.

Ἐν τῇ Ἱ. Ναφ. Χριστοπλημιστικῆς κατὰ τὴν αἰ. ἡμερ.
κατωτέραν ὁ πανσιολ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζούλης.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΠΙΔΟΜΑΔΙΑΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΣΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δραχ. 10
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΗΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΡΙΘ. 170

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Π. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή». Ἰπποκράτους 129. Ἀθήνας

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

Γ'.

«Οἱ δὲν τὰ δοκιμάζουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Ἀλλὰ τὸν θάνατον ὅλοι τὸν ἐδοκίμασαν καὶ ὅλοι θὰ τὸν δοκιμάσουν εἰς ἀνδρήποτε θέσιν καὶ ἂν κατέχουν ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ. Τοῦτο δ' ἀκριβῶς τὸ γεγονός πρέπει καλῶς νὰ μελετησώμεν καὶ διαρκῶς νὰ ἔχωμεν ἐπὶ μνήμῃς.

Σκεφθῆτε καὶ σᾶς, φίλοι ἀναγνώσταί. Ἦ ἀσθένεια εἶνε δι' ὅλους; «Οἱ ἀσθενοῦν;» «Οχι βεβαίως. Ἄλλοι τῶν ἀνθρώπων ἔχουν σύντροφον τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος καὶ ἄλλοι τὴν υγείαν αὐτοῦ. Ἄλλοι κατὰ κινεῖται διαρκῶς ἐπὶ κλίνης ὁδύνης καὶ ἄλλοι διέρχονται τὰς ἡμέρας τοῦ βίου των ἐν τοιαύτῃ εὐεξίᾳ, ὥστε θὰ ἦτο δυνατόν νὰ νομίσῃ κανεὶς ὅτι κατέχουν σιδηροῦν ὀργανισμόν.

Ἦ πτωχεία δι' ὅλους εἶνε; «Οχι βεβαίως. Διότι ἡ καθημερινὴ πείρα μαρτυρεῖ, ὅτι ὑπάρχουν μὲν πτωχοί, ἀλλ' ὅτι ὑπάρχουν καὶ οἱ πλούσιοι. Στεροῦνται μὲν οἱ πολλοί, πλεῖστοι ὅμως ἐκ τῶν ἀνθρώπων κατέχουν χρήματα καὶ κτήματα, οὕτως ὥστε νὰ δύναται κανεὶς ἀσφαλῶς νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ πτωχεία δὲν εἶναι ὁ κλῆρος πάντων τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ θάνατος ὅμως εἶνε δι' ὅλους. Εἶνε ὁ ἀναπόφευκτος κλῆρος πάντων τῶν ὁμοίων μας ἀνθρώπων. Εἶνε τὸ καθολικὸν κακόν, τοῦ ὁποῦ τοῦ κράτος ἐκτείνεται εἰς ὅλας τὰς ἐποχάς, εἰς ὅλας τὰς γενεάς, εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῶν ἀνθρωπίνων υπάρξεων.

Στρέψατε πρὸς στιγμὴν τὸ ὄμμα τῆς διανοίας εἰς τὰ ἑπίσω καὶ μελετήσατε τὸ παρελθόν. Τόσοι περιφανεῖς στρατηγοί, τόσοι μεγάλοι κατακτηταί, τόσοι κραταίοι μονάρχαι, τόσοι ἐνδοξοὶ αὐτοκράτορες, οἱ ὅποιοι ἐκυριαρχήσαν ἐνίοτε καὶ τῆς οἰκουμένης καὶ ἐνομήσθησαν ἀνίκητοι καὶ ἀκατάβλητοι, ἠττήθησαν καὶ κατεβλήθησαν ἀπὸ τὴν δρεπάνην τοῦ θανάτου, ὁ ὁποῖος πολλάκις τοὺς ἐθέρισε καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς δόξης των.

Πλούσιοι, οἱ ὅποιοι διὰ τοῦ χρήματός των ἐξηγγόρασαν καὶ συνειδήσεις καὶ ἐπραγματοποίησαν ἄνομα σχέδια καὶ ἀνέτρεψαν πολλάκις τὸ πᾶν, ἐφάνησαν ἀνίσχυροι ἀπέναντι τοῦ θανάτου. Μὲ ὅλα τὰ πλούτη καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀνακόψουν τὴν δρεπάνην του, ἀλλ' ὑπέκυψαν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου καὶ παρεδόθησαν εἰς τὸ ἀδυσώπητον δρέπανόν του.

Διάσημοι δικαστικοὶ καὶ περφημισμένοι ῥήτορες καὶ θεῖοι κοινωδουλευτικοὶ ἄνδρες εἰς αὐτὸν ἴσχυσαν, ὥπως

ἀναχαιτίσουν τὴν ῥθορὰν τοῦ θανάτου. Καὶ μολοντί ἠδυνήθησαν νὰ σαγηνεύσουν πλήθη καὶ μυριάδας μὲ τὴν δύναμιν τῆς ρητορείας των, μολοντί συνεκίνησαν λαοὺς μὲ τὰ κάλλη τοῦ λόγου των, καὶ τὸ ρεῦμα τοῦ ὄχλου ἀκόμη ἀνέστρεψαν μὲ τὴν ἐπιτηδειότητά των, δὲν κατάρθωσαν νὰ διαφύγουν τὸν θάνατον. Ὑπέκυψαν, παρεδόθησαν, ἐθερίσθησαν.

Ἀλλὰ μήπως καὶ οἱ ἱατροὶ κατάρθωσαν νὰ μεταβάλουν τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου; Ἐκαμαν καὶ αὐτοὶ σπουδαίας καὶ σοφὰς ἀνακαλύψεις, ἀνεκάλυψαν ἐπιποδήματα τοῦς ἀσθενεῖς των μὲ τὰς πολυποικίλους συνθέσεις τῶν φαρμάκων. Ἀλλ' ὅταν ἦλθε τοῦ θανάτου ἡ ὥρα, ἐφάνη ἡ ἀδυναμία των ἡλίου φαεινότερα, καί, παρὰ τὴν εὐεργετικὴν των ἀληθῶς ἐπιστήμην, οὐδὲν ἴσχυσαν κατ' αὐτοῦ. Παρέστησαν μόνον παρὰ τὴν ἐπιθανάτιον κλίνην τοῦ ἀσθενοῦς, σιγηλοὶ μάρτυρες τῆς ἀνικητοῦς δυνάμεως τοῦ θανάτου.

Ὡ! ὁ θάνατος εἶνε καθολικὸν κακόν. Διὰ νὰ μὴ νομίσῃ δὲ κανεὶς ἀπατῶμενος, ὅτι ὁ θάνατος θὰ σεβασθῇ τὸ κάλλος ἢ τὴν ἀκμὴν τῆς νεότητος, ἐκαῖνος δ' ἀπαίσιος θερρίζει ἀδιακόπως καὶ νέους, χωρὶς νὰ δυσωπῇται, οὐδὲ τὸ παράπαν νὰ ἀναχαιτίσῃται.

Κανεὶς λοιπόν, κανεὶς, κανεὶς, δὲν θὰ διαφύγῃ τὸν θάνατον τοῦ σώματος. «Οἱ θὰ ἀποθάνωμεν κάποτε. Ἀπὸ τίποτε δὲν ἀνακόπτεται ἡ ἀπόφασιν τοῦ θανάτου. «Ὁὐκ ἔστιν ἐξουσία ἐν ἡμέρᾳ θανάτου» λέγει ὁ Ἐκκλησιαστής (8, 8). «Ἀπέκειται τοῖς ἀνθρώποις ἀπὸ τοῦ ἀποθανεῖν» κηρύττει ὁ θεὸς Παῦλος (Ἑβρ. 9, 27). Ὁ δὲ Προφήτᾶναξ ἐρωτᾷ: «Τίς ἐστὶν ἄνθρωπος ὃς ἐξήσεται καὶ οὐκ ὀφεται θάνατον;» (ψαλμ. 88, 49).

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζοῦλης

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

24, 25. Ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίσεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν, ὅς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαιοσύνην ἡμῶν.

Ἀλλὰ ἐγράφη, λέγει, καὶ δι' ἡμᾶς τοὺς χριστιανούς, εἰς τοὺς ὁποίους μέλλει νὰ λογαριασθῇ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. Ὅταν ὁ θεὸς ἐξαγγέλλῃ τὴν πίστιν τοῦ Ἀποστόλου εἰς δικαιοσύνην, καὶ ἐπεὶ μετὰ δικαιοσύνην τὴν πίστιν, τὴν ἀπίστην μὲν

σον δὲν θά ἔρχετο διὰ τὸν Ἀδραάμ μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς.

«Τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν». Καὶ δι' ἡμᾶς, λέγει, οἵτινες πιστεύομεν εἰς τὸν Θεόν, οἷς ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὅποιος εἶνε Κύριός μας. Καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν αὐτὸν Θεὸν πιστεύομεν, εἰς τὸν ὅποιον ἐπίστευσε καὶ ὁ Ἀδραάμ. Ὅποιον δὲ πίστιν ἐπέδειξεν ὁ Ἀδραάμ, τὴν αὐτὴν δεκνύομεν καὶ ἡμεῖς. Διότι ὁ Ἀδραάμ ἐπίστευσεν ἐπὶ τὴν ζωοποιὸν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ, τοῦ δυναμένου νὰ ζωοποιήσῃ τοὺς νεκροὺς καὶ νὰ καλέσῃ τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα. Καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τὴν αὐτὴν ζωοποιὸν τοῦ Θεοῦ παντοδυναμίαν πιστεύομεν, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Θεὸς τὸν ἐνανθρωπήσαντα Υἱὸν Του, παθόντα καὶ ταφέντα, ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν.

«Ὅς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν». Ὁ ὅποιος Χριστὸς παρεδόθη εἰς θάνατον διὰ τὰ ἁμαρτήματά μας. Διὰ νὰ τιμωρηθῇ τοῦτέστι καὶ ἀποθάνῃ ἀντὶ ἡμῶν καὶ δώσῃ τὸ αἷμά του ὡς ἐξαγορὰν καὶ λύτρον, διὰ τοῦ ὁποίου σωζόμεθα. Ἀποθάνων δὲ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν. Ἡ ἀνάστασις Του εἶνε ἡ τρανότερα ἀπόδειξις τῆς θεότητός Του, ἡ βεβαιόσασα καὶ προσελκύουσα ἡμᾶς διὰ νὰ πιστεύσωμεν, καὶ πιστεύοντες νὰ δικαιωθῶμεν. Ἀνέστη λοιπὸν ὁ Χριστός, ἵνα διὰ τῆς ἀναστάσεώς Του πιστεύσωμεν εἰς Αὐτὸν καὶ δικαιωθῶμεν.

Ἀκολουθεῖ

Ἡ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Εἰδικῶς πρὸς τὴν ἠθικὴν τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας συγκρινομένη ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ παρουσιάζει τὸ ἐξαιρετικὸν γνώρισμα, ὅτι εἶνε προωρισμένη διὰ πάντας ἀνεξαιρέτως καὶ αὐδένᾳ θεωρεῖ ἀνεπίδεκτον διορθώσεως καὶ τελειοποιήσεως. Ἀνατίθεται ἡ ἠθικὴ τῶν φιλοσόφων προσορίζεται διὰ τοὺς ὀλίγους, οὗτους ἡ φύσις ἐπρόκρινεν μὲ ἐξαιρετικὰ ἠθικὰ καὶ διανοητικὰ προσόντα, δι' ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἀπετέλουν οὕτως εἰπεῖν τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ πνεύματος. Καὶ τοῦτο ἦτο ἀναπόφευκτον. Διότι ἡ ἠθικὴ διδασκαλία τῶν φιλοσόφων δὲν ἡτο ἠθικὴ ἀλλ' ἦτο σύστημα φιλοσοφικόν. Οἱ ἠθικολογοῦντες δὲ φιλόσοφοι ἐσκόπουν νὰ ἱδρῶσι σχολὴν, ἐν τῇ ὁποίᾳ νὰ σπουδάζηται ἡ θεωρητικὴ ἠθικὴ τῶν. Δὲν ἔθεσαν ποτε ὡς σκοπὸν νὰ ἐγκαθιδρῶσι κοινωνίαν τινὰ θρησκευτικὴν, ἡ ὁποία ὡς ἔργον τῆς νὰ θέσῃ τὴν ἀνακαίνισιν καὶ ἀναγέννησιν ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀπηυθύνοντο διὰ τοῦτο οἱ φιλόσοφοι πρὸς τὰ ἐκλεκτὰ πνεύματα, ἅτινα ἦσαν εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσωσιν αὐτοὺς καὶ νὰ ἐκτιμῶσι κατὰ τὸ μέλλον καὶ ἤτεον τὴν διδασκαλίαν των. Τὸν πολὺν ὄχλον, μάλιστα δὲ τὴν μερίδα ἐκείνην ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἥτις ἐφαίνετο διολισθήσασα καὶ καταπεσοῦσα ἠθικῶς, δὲν ἐλεῶρει ἄξιον πολλῆς προσοχῆς ἡ φιλοσοφία ἀπηλειψμένη περὶ αὐτοῦ ἀντιπαρήρχετο ὡς ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ Λεῦτης τῆς παραβολῆς, χωρὶς καμμίαν βεήθειαν νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς τραυματίας τῆς ἠθικῆς πάλης.

Ἡ εἰδικὴ ἀποστολὴ τῆς Φιλοσοφίας, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην, εἶνε δι' ἐκείνους ἐκ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἔχουσι φυσικὴν διάθεσιν καὶ κλίσιν πρὸς τὴν αἰσθητήν. Εἰς τὸν ὄχλον καὶ τὸν ὄχλον τῆς ἀνθρωπότητος ἡ Φιλοσοφία ἀδυνατεῖ νὰ δώσῃ ὡ-

θητὴν τινα πρὸς τὸ ἀγαθόν. Διότι ὁ ὄχλος δὲν εἶνε διατεθειμένος νὰ ἀποφύγῃ τὸ κακὸν ἐξ αἰσχύνης ἢ διότι τοῦτο εἶνε ἐπονειδιστον, ἀλλὰ μόνον ἐνεκα φόβου, διὰ τὰς τρομερὰς τιμωρίας, αἵτινες κατ' αὐτοῦ ἀπειλοῦνται. (Ἡθικὰ διόλ. X.).

Ἀλλὰ μήπως καὶ αὐτὴ ἡ Ἰουδαϊκὴ θρησκεία διὰ τοὺς σοβαρώτερον πληγέντας ἐν τῇ κατὰ τοῦ κακοῦ ἀγωνίᾳ ἢ διὰ τὰ πλήθη τῶν Ἑθνικῶν τὰ ἔξω τοῦ Ἰουδαϊκοῦ περιδόλου ζῶντα δὲν ἀπέκλειε πᾶσαν αἰσιοδοξίαν καὶ πᾶσαν ἐλπίδα ἠθικῆς βελτιώσεως καὶ ἐπιδιορθώσεως; Οἱ περὶ αὐτοῦ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου χωρὶς οἰκτιρμῶν ἀπέθνησκον ὡς ἐγκληματίαι, διὰ τοὺς ὁποίους πᾶσα ἐξιλέωσις καὶ πᾶσα διόρθωσις ἦτο ἀποκεκλεισμένη. Οἱ Ἑθνικοὶ δὲ ἐνομιζόντο ὡς οἱ κύνες, οἵτινες ἦσαν ἀνάξιοι νὰ παρακαθίσωσιν εἰς τὴν τράπεζαν τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ συμπάγῃ μετ' αὐτῶν.

Μόνος καὶ πρῶτος ὁ Ἰησοῦς ἦλθε νὰ ἀποταθῇ πρὸς τοὺς τελῶνας καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς. Μόνος αὐτὸς δὲν ἀπελπίζει τοὺς ἀποκλήρους τῶν κοινωνικῶν καὶ τοὺς αἰχμαλώτους τῆς ἁμαρτίας. Αὐτὸς πρῶτος ἔδωκεν ὡς σκοπὸν τοῦ τὴν ἴσιν καὶ ἠθικὴν ἐξυγίανσιν τῶν ἀτυχῶν τούτων πλασμάτων καὶ διεκλήρυξεν, ὅτι «ἦλθε καλέσαι οὐχὶ δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν». Προσβλέπει αὐτὸς μετ' ἱλαρότητος πρὸς τὴν πόρνην. Διότι εἰςεῖρει καλῶς, ὅτι ὑπάρχει ὁδὸς σωτηρίας καὶ διὰ τὴν νομιζομένην νεκρὴν ταύτην ὑπαρξίν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁδοῦ ἔαν ἐν μετανοίᾳ διηυθύνετο τὰ βήματά της ἡ γυνὴ αὐτή, θὰ ἀνεδεικνύετο λευκότερα τῆς χιόνης καὶ ἀγνοτέρα τῆς λευκῆς περιστερᾶς.

Καὶ αὐτὸς πρῶτος καὶ μόνος ἦλθε νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ σώσῃ τὸ ἀπολωλός, ἐκ τῶν ἠθικῶς δὲ ἀναπήρων καὶ ἀσθενῶν καὶ νεκρῶν νὰ ἀναδείξῃ κοινωνίαν ἠθικῶς ζῶσαν καὶ ἁγίαν, ἥρωα τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἀρετῆς, ἀνδρας ὀρίμους καὶ ἀκμαίους εἰς τὸ μέτρον τῆς ἰδίας Αὐτοῦ ὑπερέχου ἠθικῆς τελειότητος καὶ ἀλκῆς ἐξυψουμένων.

Π. Ν. Τρεμπέλου

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ναοὺς τοῦ Θεοῦ καλεῖ ὁ θεὸς Ἀπόστολος τοὺς Κορινθίους εἰς τὴν δευτέραν πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν του. «Ἑμεῖς, λέγει, ναοὶ Θεοῦ ἐστε ζῶντες». Ἀλλ' ἐπειδὴ γράφων ὁ θεὸς ὁ Απόστολος δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ διδάξῃ μόνον τοὺς τότε Κορινθίους, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς Χριστιανούς, διὰ τοῦτο αἱ λόγιοι αὐτοὶ ἀναφέρονται καὶ πρὸς πάντας ἡμᾶς τοὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πιστεύσαντας καὶ βαπτισθέντας. Καὶ πρὸς ἡμᾶς λοιπὸν λέγει ὁ θεὸς Παῦλος, ὅτι εἴμεθα ναοὶ Θεοῦ. Δηλαδή εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὴν ψυχὴν ἐκάστου ἐξ ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν κατοικεῖ καὶ παραμένει τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο καὶ ἄλλαχόθεν ἀναφέρει ὁ θεὸς Ἀπόστολος. «Οὐκ οἴδατε, λέγει, ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. (Α. Κορ. 3, 16).

Ἄν ἐφραταζόμεθα τὴν μεγάλην ταύτην ἀξίαν καὶ τιμὴν διὰ τῆς ὁποίας μᾶς περιβάλλει ὁ Θεός, καὶ ἐὰν καταβάλλομε τὴν δυνατὴν προσπάθειαν, ὥστε διαρκῶς νὰ κατοικῇ ἐν ἡμῖν ὁ Θεός, θὰ ἡμεῖς εὐτυχεῖς καὶ ἐν τῇ παρόντι βίᾳ καὶ ἐν τῇ μέλλοντι. Ὅθι ἡμεῖς εὐτυχεῖς ἐν τῇ παρόντι, διότι θὰ ἀποφεύγομεν τὰς μεγάλας καὶ κακὰς συνεπείας, τὰς ὁποίας φέρει ἡ ἁμαρτία. Ὅθι ἡμεῖς εὐτυχεῖς καὶ ἐν τῇ μέλλοντι, δι-

...αλλ' ἐπειτα, τῇ ψυχῇ αὐτῆς ἀπὸ τὸν ρύπον τῆς ἁμαρτίας· ὡς ἔχοντες παρουσίαν τοῦ Θεοῦ μίαν ἡμέραν ἁγνήν καὶ καθάραν καὶ ἀξίαν τῆς κληρονομίαι τὸν αἰῶνα ἀγαθῶν.

Ἀλλὰ καταβάλλομεν ἡμεῖς τὴν προσπάθειαν. Ἐν φυλακῇ αὐτοῦ καθαροῦ ἀπὸ τὸν ρύπον τῆς ἁμαρτίας· Δυστυχῶς, ὅχι. Οἱ περισσότεροι μάλιστα ἐξ ἡμῶν ἀγνοοῦμεν τὰς ἐν ταῖς αὐτῇ λόγια τοῦ ἀποστόλου Παύλου καὶ ἐπειτα ἀγνοοῦμεν τὴν οὐδεμίαν προσπάθειαν καταβάλλομεν καὶ ὡς στερεούμεθα τῆς ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ τιμῆς καὶ δόξης. Ἀλλὰ καὶ τῶν ὠφελειῶν τῆς ἀπολαύσεως εἰπομεν ὅτι φέρει ἡ τηρησις τῶν ἀνωτέρω λόγων.

Ὁ ἀποστόλος Παῦλος ἐπὶ τῶν ὠφελειῶν στερεούμεθα μὴ προσπαθόντες ἀποκηρύττειν τοὺς λόγους αὐτοῦ, ἀλλ' ἔχομεν νὰ ὑπακούωμεν καὶ τιμωρίαν μεγάλην, διότι λέγει ἀλλοχού πάλιν ὁ θεὸς Παῦλος « εἰ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθереῖ τοῦτον ὁ Θεός ». (Α! Κορινθ. 3,17). Ἐκεῖνος δηλαδή, λέγει, ὅστις φθείρει τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἤτοι καταστρέφει καὶ βεδηλώνει τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖνος θὰ καταστραφῇ μίαν ἡμέραν ὠρισμένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Νὰ δὲ τοῦ Θεοῦ εἰμεθα ἡμεῖς οἱ ἀνθρώποι.

Ὁ ἀποστόλος Παῦλος ἐπὶ τῶν ὠφελειῶν στερεούμεθα μὴ προσπαθόντες ἀποκηρύττειν τοὺς λόγους αὐτοῦ, ἀλλ' ἔχομεν νὰ ὑπακούωμεν καὶ τιμωρίαν μεγάλην, διότι λέγει ἀλλοχού πάλιν ὁ θεὸς Παῦλος « εἰ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθереῖ τοῦτον ὁ Θεός ». (Α! Κορινθ. 3,17). Ἐκεῖνος δηλαδή, λέγει, ὅστις φθείρει τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἤτοι καταστρέφει καὶ βεδηλώνει τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖνος θὰ καταστραφῇ μίαν ἡμέραν ὠρισμένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Νὰ δὲ τοῦ Θεοῦ εἰμεθα ἡμεῖς οἱ ἀνθρώποι.

Ἄρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Τιμόθεον Β'. ἐπιστ. Παύλου, κεφ. β'. στίχ. 1—10.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Κατὰ Ματθαῖον, κεφ. κε'. στίχ. 31—46)

31. Εἶπεν ὁ Κύριος Ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνον δόξης αὐτοῦ, 32. καὶ συναθήσεται ἑαυτοῦσιν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφορεῖ αὐτοὺς ὡς πρόβατα, ὡς περὶ τὸν ποιμῆν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ὑπὸ τοῦ βοσκῆ. 33. καὶ στήσῃ τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐξ ἄριστες ἐξ ἐδωνύμων.

34. Τότε ἔρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, Δεῦτε, οἱ ἐτοιμασμένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἐπὶ καταβλητῆς κόσμου. 35. ἐπείνασα γὰρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με· ἐξένοχος ἦμην, καὶ συνήγαγέ με· γυμνός, καὶ περιεβλύσατέ με· ἀσθενήσας, καὶ ἐπεσκέψασθέ με ἐν φυλακῇ ἡμῶν, καὶ ἐβόησα, καὶ ἐκούσατέ με· 36. τότε δεῖτε πότε σε εἶδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν, καὶ ἐδίψοντα καὶ ἐποτίσαμεν; 37. τότε δεῖτε πότε σε εἶδομεν ἔξονον, καὶ συνήγαγομεν; ἢ γυμνόν, καὶ περιεβλύσαμεν; 38. τότε δεῖτε πότε σε εἶδομεν ἀσθενή, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σε; 40. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,

ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐν τούτοις τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, οὕτως ἐποιήσατέ μοι.

41. Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, Πάρετε τὸν ἅγιον οἱ καταραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῇ διαβολῇ καὶ τοῖς ἄγγελοι αὐτοῦ. 42. ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδόξατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με· ἐξένοχος ἦμην, καὶ οὐ συνήγαγέ με· γυμνός, καὶ οὐ περιεβλύσατέ με· ἀσθενήσας, καὶ οὐ ἐπεσκέψασθέ με ἐν φυλακῇ ἡμῶν, καὶ ἐβόησα, καὶ οὐκούσατέ με· 43. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ λέγοντες, Κύριε, ποτε σε εἶδομεν πεινῶντα, ἢ ἐδίψοντα, ἢ ἔξονον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενή, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμεν σοι; 44. Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς, λέγων, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐν τούτοις τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, οὕτως ἐποιήσατέ μοι. 46. Καὶ ἀπελευσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

ΠΕΡΙΤΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 31—33. Ὁ κριτὴς τοῦ κόσμου. Ἐν ἁνθρωπότητι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον, ἐκήρυξε τὴν ἀλήθειαν, ἔδωκε νόμον, συνέστησε τὴν Ἐκκλησίαν Του, ἐκάλεσε καὶ καλεῖ εἰς τὴν σωτηρίαν τοὺς πάντας. Ἀλλὰ θὰ ἔλθῃ καὶ πάλιν ἐπὶ γῆς ὁ Χριστός. Θὰ ἔλθῃ, ὅπως προλέγει ὁ Ἰσῆς, οὐχὶ πλέον ὡς ἄνθρωπος ταπεινός, ἀλλὰ μὲ δὴν τὴν δόξαν τῆς θεότητός του, παρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. Καὶ λέγει διὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην θὰ συναχθῶσιν ἐνώπιόν Του ὅλοι οἱ ἄνθρωποι οἱ ἀπ' αἰώνων ζήσαντες ἐν τῷ κόσμῳ. Ἀναλόγως δὲ τῆς πίστεως καὶ τῶν ἔργων καὶ τῆς μετανοίας ἐκάστου, θὰ χωρίσῃ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων ὁ παντογνώστης Κριτὴς. Καὶ τοὺς μὲν πιστοὺς εἰς τὸ θέλημα Του θὰ θέσῃ ἐκ δεξιῶν Του, τοὺς δὲ ἀμετανοήτους ἁμαρτωλοὺς ἐξ ἁριστερῶν.

Στίχ. 34—36. Ἡ ἀπόφασις διὰ τοὺς δικαίους. Καὶ τότε ὁ ὑπέρτατος κριτὴς θὰ καλέσῃ πᾶσι τοὺς δικαίους ἐν ἑαυτοῖς τὴν ὠρισμένην δι' αὐτοῦ ἀνταπόδοσιν. Ποῖα δὲ εἶνε αὕτη; Εἶνε ἡ κληρονομία τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἡτοίμασε διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐξ ἀρχῆς· εἶνε ἡ ἀπόλαυσις τῆς μακαριότητος καὶ τῆς δόξης καὶ ὅλων τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ αἰωνίᾳ ζωῇ πλησίον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ διὰ ποῖον λόγον βραβεύονται οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ; Διότι ἐφύλαξαν πᾶσαν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κυρίως δὲ τὴν μεγάλην ἐντολὴν τῆς ἀγάπης. Ἐξ ἀγάπης κινούμενοι, λέγει ὁ Κύριος πρὸς αὐτοὺς, μὴ ἐθρέψατε εἰς τὴν πεινάν μου, μὴ ἐποτίσατε διψῶντά με, περιποιήθητε ξένον εἶνα, μὴ ἐνεδύσατε γυμνητούς, καὶ μὴ ἐπεσκέψθητε ἀσθενούντα καὶ εὐρισκόμενον ἐν τῇ φυλακῇ.

Στίχ. 37—40. Πῶς εὐεργετῇ τις τὸν Χριστὸν. Ἀλλ' οἱ δίκαιοι, μὴ ἰδόντες ἄλλοτε προσωπικῶς τὸν Σωτῆρα, ἐρωτῶσι μὴ ἀπορίαν πότε ἔβλεψεν αὐτοὶ παρῆσαν εἰς αὐτὸν τοιαύτας περιποιήσεις καὶ ἐκδουλεύσεις. Καὶ ὁ Κύριος ἀποκρίνεται, ὅτι τοιαῦτα ἔργα ἀγάπης ἐδείξατε πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου χριστιανούς, τοὺς ἐν πτωχείᾳ καὶ ἀνάγκῃ καὶ θλίψει εὐρισκόμενους. Ὅτι δὲ ἐκάμετε πρὸς ἐκείνους, πρὸς ἐμὲ τὸ ἐκάμετε.

Στίχ. 41—45. Ἡ καταδίκη τῶν ἁμαρτωλῶν. Καὶ τότε ὁ Κριτὴς Βασιλεὺς στρέφει τὸν λόγον πρὸς τοὺς ἀμετανοήτους ἁμαρτωλοὺς. Φύγετε μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ, οἱ καταραμένοι, λέγει πρὸς αὐτοὺς. Ποῦ δὲ ἐκδιώκει αὐτούς; Εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, εἰς τὴν δυστυχίαν καὶ ἀθλιότητα, ἡ ὁποία εἶχεν ἐτοιμασθῇ ἐξ ἀρχῆς οὐχὶ διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ διὰ τὰ πονηρὰ πνεύματα τὰ ἀποστατήσαντα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ποῖος ὁ λόγος τῆς καταδίκης; Ὅτι κατεπάτουν τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, χωρὶς ποτε νὰ μετανοήσουν, τὸ ἐτι δὲν ἐδείξαν ἀγά-

πην πρὸς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἐν ἀνάγκῃ εὐρισκομένους. Τὴν τοιαύτην ἀσπλαγχνίαν καὶ ἀδιαφορίαν πρὸς τοὺς πτωχοὺς, λέγει ὁ Κύριος, εἶνε ὡς νὰ τὴν ἐδειξατε πρὸς ἐμὲ τὸν ἴδιον.

Στίχ. 46. Μετὰ τὴν κρίσιν. Τί δὲ θὰ ἐπακολουθήσῃ μετὰ τὴν κρίσιν; Οἱ μὲν κατὰδικαι, κατησχυμμένοι καὶ ὀδυνώμενοι, ἀπέρχονται εἰς τὴν αἰώνιον τιμωρίαν καὶ κόλασιν, οἱ δὲ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, πλήρεις χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως, εἰσέρχονται εἰς τὴν ζωὴν τῆς μακαριότητος καὶ τῆς δόξης, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἔχῃ τέλος ποτέ.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

ΣΤΙΧ. 46. Μετὰ τὴν κρίσιν. Τί δὲ θὰ ἐπακολουθήσῃ μετὰ τὴν κρίσιν; Οἱ μὲν κατὰδικαι, κατησχυμμένοι καὶ ὀδυνώμενοι, ἀπέρχονται εἰς τὴν αἰώνιον τιμωρίαν καὶ κόλασιν, οἱ δὲ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, πλήρεις χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως, εἰσέρχονται εἰς τὴν ζωὴν τῆς μακαριότητος καὶ τῆς δόξης, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἔχῃ τέλος ποτέ.

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

—Πολὺ ἀρκετόν, πολὺ ἀρκετόν, ἀγαπητὸ μου παιδί, ἀνέκρα-
ξεν ὁ Κεντυρίων πλήρης συγκινήσεως καὶ πλήρης τρυφερό-
τητος παρατηρῶν τὸν νεανίαν. Ὁ Θεὸς θὰ σοὺ δώσῃ τὴν δύ-
ναμιν, ὅπως τώρα σοὺ ἔδωκε τὸ θάρρος. Μὴ ληθμονώμεν ὁ-
μως καὶ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ φέρωμεν εἰς πέρας ἀ-
πόψε. Τυλίξου καλὰ εἰς τὸν μανδύαν σου καὶ σήκωσε τὴν κου-
κούλά σου στὸ κεφάλι, διότι ἡ νύξ εἶνε ὕγρὰ καὶ ψυχρά. Σὺ δέ, καλὲ Διογένη, ῥίψε ξύλα στὴ φωτιά, διὰ νὰ εὐρωμεν
ἔτοιμον τὸ φαγητόν, ἔταν θὰ ἐπιστρέψωμεν. Δὲν θ' ἀπουσιάσω-
μεν ἐπὶ πολὺ. Ἀφίσε τὴν πόρτα ἡμιανοικτήν.

—Πηγαίνετε στὸ καλὸ παιδιά μου, εἶπεν ὁ γέρον, καὶ εἶθε
ὁ Θεὸς νὰ σᾶς συνοδεύῃ. Ὅτιδήποτε καὶ ἂν κάμῃτε, πάντο-
τε τὰ ἔργα σας εἶνε ἀξία παντός ἐπαίνου, δὲν ἀμφιβάλω.

Ὁ Κοδράτος ἔρριπεν ἐπάνω του τὸν στρατιωτικὸν μανδύ-
αν του καὶ οἱ δύο νέοι εἰσεχώρησαν εἰς τὰς στενὰς καὶ σκοτει-
νὰς ὁδοὺς τῆς Σεβούρρης λαβόντες διεύθυνσιν πρὸς τὴν Ἀ-
γοράν. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας των ὁ Σεβητιανὸς εἰσ-
ήλθεν εἰς τὸ σπίτι τοῦ Διογένη καὶ ἐπληροφόρηθη περὶ τῶν
δύο νέων. Ἐζήτησαν ἐν πολλῇ ἀγωνίᾳ εἰδήσεις περὶ αὐτῶν,
διότι τοῦ εἶχον δώσει νὰ ἐννοήτῃ τι ἐσκόπευον νὰ πράξω-
σιν. Ὁ Διογένης ἀπεκρίθη, ὅτι ἀνέμενον αὐτοὺς νὰ ἔλθωσι
μετ' ὄλιγον.

Ἐν τέταρτον τῆς ὥρας διέρρευσε μόλις, ὁπότε δῆματα δι-
ακρίβηται ἡ κατάσταση καὶ ἡ ὥρα ἡοραιοῦ ἀπανακλεισθεῖ
σα γρήγορα ὁπισθεν τοῦ Κοδράτου καὶ τοῦ Παγκρατίου.

Νὰ το εἶπεν ὁ τελευταῖος δεικνύων πλήρη παιδρότητα
τελευτήσαντος μετὰ τὴν κορυφαίαν.

—Τί; ἀνέκραξαν οἱ ἄλλοι ἀνήσυχτοι.

—Αἱ καλὰ! ἀπεκρίθη ὁ Παγκράτιος· τί ἄλλο ἀπὸ
τὸ μέγα διάταγμα; Ἀναγνώσατε ἐδῶ: Οἱ κύριοι ἡμῶν
Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανός, οἱ ἀήτητοι αὐγουστοί, πατέ-
ρες τῶν αὐτοκρατόρων καὶ τῶν Καισάρων κ. τ. λ. Ἰδοὺ τί
ἔκαμα! Καὶ τὸ ἔρριπεν εἰς τὴν φωτιά, καθ' ὃν χρόνον οἱ υἱ-
οὶ τοῦ Διογένητος ἔρριπτον ἀπ' ἐπάνω δόλοκληρον ἀγκαλιὰ ἀ-
πὸ φρύγανα.

Ὁ Σεβησιανὸς δὲν ἔλαβε τὸ θάρρος νὰ ἐπιπλήξῃ τοὺς αὐ-
τουργοὺς τῆς πράξεως ταύτης, ἡ ὁποία ἄλλως τε ἐνεχέ τι
τὸ ἀξίον γέλωτος. Ἐγέλων δι' αὐτὴν συλλογιζόμενοι ἐκ προτέ-
ρου, τὴν κατάπληξιν τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὴν ἐπομένην πρωΐαν.

Ἀφ' οὗ ἐγέλασαν ὅλοι ἀπὸ καρδίας, ἐκάθισαν εἰς τὸ τρα-
πέζι διὰ νὰ λάβουν μέρος εἰς τὸ δεῖπνον. Ὁ σκοπὸς τοῦ Κο-
δράτου, ὅταν παρήγγειλε τὸ δεῖπνον αὐτό, ἦτο ἀφ' ἑνὸς μὲν
νὰ ἔχῃ κάποιαν δικαιολογίαν καὶ πρόφατιν, τὴν στιγμὴν
καθ' ἣν θὰ ἀνεκαλύπτοντο ὅλοι ἐκεῖ μαζῇ ἀφ' ἑτέρου δέ,

ἤθελε νὰ ἐνισχύσῃ τὸ θάρρος τοῦ Παγκρατίου καὶ τὸ
ὄν τοῦ Διογένητος. Ἡ συνομιλία περιστράφη μετ' ὄλιγον ἐπὶ
τῶν παιδικῶν ἀναμνήσεων τοῦ Διογένητος. Μετὰ τὸ δεῖπνον
ὁ Σεβησιανὸς συνοδεύσε τὸν Παγκράτιον μέχρι τῆς αἰχμαλω-
τίας καὶ ἀκολούθως διὰ μικρὰς στροφῆς, ὅπως μὴ διέλθῃ διὰ τῆς
Ἀγορᾶς, κατέληξε καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἴδιόν του κατ' ὄλιγον.

Ὅστις θὰ παρετήρει κατ' ἐκείνην τὴν ἐσπέραν τὸν Παγκ-
ράτιον τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιον
διὰ νὰ κοιμηθῇ, θὰ ἔδλεπεν, ὅτι οὐδὲς τῆς Λουκίας ἀποκα-
ροῦ εἰς καιρὸν ἐγέλα, ἐνθυμούμενος τὴν ἐσπερίαν πράξιν.
(Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Τῇ παρελθούσῃ Τετάρτῃ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεροκλήων
ἐτελέσθη ἐν τῇ ἱερᾷ ναφ' τῆς Μητροπόλεως τὸ εἰθιμικόν
Ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν ἱδρυτῶν, εὐεργετῶν καὶ
καθηγητῶν τῶν Πανεπιστημίων, καθ' ὃ δὲ καθηγητῆς τῆς Θε-
ολογίας πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Χρυσόστ. Παπαδόπουλος ἐτε-
λέσθη τὸν κατάλληλον ἐπιμνημόσυνον λόγον.

ὑπὸ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου ἀπεστάλη ἐγκύκλιος
πρὸς τοὺς Σεβ. Ἐπισκόπους, τὰς Ἐπισκοπικὰς Ἐπιτροπὰς
καὶ τοὺς Ἐπισκοπικοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Κράτους, δι'
αὐτῶν δὲ πρὸς τὰ Ἡγουμενοσυμβούλια τῶν Ἱερῶν Μονῶν, τοὺς
εὐλαβεστάτους ἐφημέριους, τὰ ἐντιμα ἐκκλησιαστικὰ συμ-
βούλια καὶ ἅπαν τὸ πλήρωμα τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀυτοκρατορίας
Ἐκκλησίας. Διὰ τῆς ἐγκυκλίου ταύτης ἡ Ἱ. Σύνοδος, περὶ
γράφουσα τὰ δεινοπαθήματα τῶν ἀδελφῶν μας τῆς Ἀνατο-
λικῆς Μακεδονίας, τῆς Θράκης καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ποιεῖται
θερμὴν ἐκκλησίαν πρὸς τὰ φιλόθρονα καὶ ἐθνικὰ αἰ-
σθητά καὶ τῆς τάξεως τῶν πλουσίων, ἀλλὰ καὶ τοῦ λαοῦ
ἐλοκληρίου. Ἀμα δὲ παρέχει καὶ καταλλήλους οδηγίας
περὶ τῶν προσφορωτέρων τρόπων τῆς διενεργείας ἐράνων
εἴτε εἰς χρήματα, εἴτε εἰς ἐνδύματα, ὑφάσματα καὶ παντὸς
εἶδους πράγματα, καινουργῇ ἢ μεταχειρισμένα.

—Πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐκκρεμῶν δικαστικῶν υποθέσεων
κατ' ἀρχιερέων ἡ Ἱ. Σύνοδος πρότεινε 15 ἱεράρχας, ἐξ
ἧν τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἱπουργείων θὰ ἐπιδέξῃ ὁ-
κτώ, οἵτινες μετὰ τῶν συνδικῶν μελῶν θ' ἀποτελέσουν τὸ
Ἀνώτατον Ἐκκλησι. Δικαστήριον.

ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα Ῥωσικῆς πρεσβείας διεβιάσθη πρὸς
τὸν Παν. Μητροπολίτην Ἀθηνῶν κ. Μελέτιον ἐκκλησιασ. τῆς
Ἀνωτάτης Διευθύνσεως τῆς Ὀρθοδόξου Ῥωσικῆς Ἐκκλη-
σίας ἐν ταῖς ἀπολυθερωθείσαις ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Μπολ-
σεβίκων χώραις. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ οἱ ἐμεικλῆται Ῥώσοι
περιγράφοντες μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα τὰς λαίλαπας
καὶ τὰς καταστροφὰς, τὰς δολοφονίας καὶ τοὺς ἀνιστορη-
σμούς καὶ ἐν γένει τὸν ἀμείλικτον διωγμὸν, ὃν διενεργου-
σιν οἱ Μπολσεβίκοι κατὰ παντὸς θεοῦ καὶ ἱεροῦ ἐπιταλάν-
ται τὴν βοήθειαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῶν μαρ-
τύρων τῆς πίστεως ἐν τῇ 20ῃ αἰῶνι.

—Κατὰ τηλεγράφου ἐκ Κων/πόλεως, τὸ Ὀικουμ. Πατρι-
αρχεῖον ἐτοιμάζει κατάλαγον τῶν ναῶν, τοὺς ὁποίους οἱ
Τούρκοι μετέβαλον εἰς τζαμιά, θὰ υποβάλῃ δὲ τὸν κατάλογον
τοῦτον εἰς τὰς Κυβερνήσεις τῶν Συμμάχων, ζητοῦν τὴν ἀ-
πόδοσιν αὐτῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν.

ΦΕΙΟ ΚΙΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν
κ. Μελετίου σφιλίσσας τὴν προσεχῇ Κυριακὴν:

Ἐν τῇ Ἱ. Ναφ' Ἀγίου Ἐλευθερίου ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ.
κ. Εὐσέβιος Παπαδόπουλος.

Ἐν τῇ Ἱ. Ναφ' Χρυσόσπηλαιώσεως κατὰ τὴν α'. τοῖαν
λειτουργίαν ὁ πανοσι. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΠΙΧΟΜΑΔΙΑΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΠΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΟΠΟΥΔΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δοχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φ. 70. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δοχ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΡΙΘ. 179

«Τὰ ρήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

Δ'.

Θὰ ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι ὁ θάνατος θὰ ἐκάμπτετο ἐπὶ τέλους ἀπέναντι τῶν ἱερῶν τῆς συγγενείας δεσμῶν, οἱ ὅποιοι, ὅταν πρόκειται νὰ λυθοῦν, προκαλοῦν ἀφόρητον ὀδύνην καὶ δριμύτατον πόνον. Ἀλλὰ φεῦ! Ὁ θάνατος δὲν δυσωπείται ἀπὸ τίποτα. Εἶνε κωφὸς καὶ δὲν ἀκούει. Εἶνε ἄλαλος καὶ δὲν ὀμιλεῖ. Εἶνε τυφλὸς καὶ δὲν βλέπει. Ἐκτείνει μόνον ἀδυσώπητον τὸ δρέπανόν του καὶ ἐμφανίζεται ἀπαίσιος διὰ νὰ θερίσῃ ἀδιακρίτως.

Ἰδετε ἐκείνην τὴν μητέρα, ἡ ὁποία ἐπὶ ἡμέρας ἤδη καὶ νύκτας ὀλοκλήρους ἀγωνιᾷ παρὰ τὴν ἐπιθανάτιον κλίνην υἱοῦ μονογενοῦς. Μαραμμένη ἀπὸ τὸν πόνον, ἐξηντλημένη ἀπὸ τὴν ἀγρυπνίαν, ταλαιπωρημένη ἀπὸ τὰ δάκρυα, παλαίει διὰ νὰ συγκρατήσῃ εἰς τὴν ζωὴν τὸ θνήσκον τέκνον τῆς, διὰ νὰ ἀποσοβήσῃ τὸ κακὸν τοῦ θανάτου. Σχίζεται ἡ καρδιά τῆς καὶ ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ μόνον ὅτι ἐνδέχεται νὰ χωρισθῇ προσφιλεστάτης ὑπάρξεως, καὶ διὰ τοῦτο ρίπτεται ἀπεγνωσμένη εἰς τὴν πάλιν καὶ ἀγωνίζεται διὰ πάσης θυσίας νὰ μεταδώσῃ ζωὴν ἀπὸ τὴν ἑδικήν τῆς. Ἀλλ' ἄλλοίμονον δι' αὐτὴν! Τὰ δάκρυά τῆς δὲν θὰ ἰσχύσουν. Οἱ σπαραγμοὶ τῆς καρδιάς τῆς δὲν θὰ δυσωπήσουν. Διότι ὁ θάνατος, κωφὸς καὶ τυφλὸς, θὰ ἔλθῃ καὶ μὲ ἓνα του κτύπημα θὰ λύσῃ τὸν τρυφερώτερον καὶ ἱερώτερον δεσμὸν τῆς ἀγάπης τῆς μητρὸς πρὸς τὸ τέκνον!

Ἰδετε καὶ ἐκείνην τὴν σύζυγον, κοπτομένην παρὰ τὴν κλίνην ἐπιθανάτιου συζύγου. Κάποτε συνέδεσε τὴν ὑπαρξίν τῆς μετ' αὐτοῦ καὶ ἠλπισεν ὅτι θὰ διηνοίγετο ῥοδινὸν τὸ μέλλον καὶ ὅτι αἱ ἡμέραι τῶν θὰ ἦσαν πλήρεις εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς. Ἐλπίς ματαία! Δὲν ἐσκέφθη καὶ αὐτὴ τὸν θάνατον. Δὲν ὑπελόγησε διόλου τὰς συνεπείας τῶν ἀδυσωπήτων τοῦ κτυπημάτων. Καὶ τώρα στενάζει ἀλαλήτους στεναγμοὺς καὶ ὀδύνην σκληροτάτην ὀδύνην ἐπὶ τῇ προβλέψει ὅτι θὰ τὴν χωρίσῃ ὁ θάνατος τῆς προσφιλεστάτης ἐπὶ γῆς ὑπάρξεώς τῆς. Δυσωπήθητι, θάνατε! Ὅχι, ὀδύνην. Στυγνὸς καὶ ἀπαίσιος θὰ καμῇ καὶ ἐδῶ ὅ,τι συνήθως κάμνει καὶ θὰ διαχωρίσῃ χωρὶς οἰκτιρμῶν καὶ ἀνευ στοργῆς τὸν ἱερὸν δεσμὸν τῆς συζυγικῆς ἀγάπης.

Φεῦ! Πόσα τέκνα ἐθρήνησαν παρὰ τὴν κλίνην μητρὸς ἀσθενούσης πρὸς θάνατον καὶ πόσα δάκρυα ἔχυσαν καὶ πόσους στεναγμοὺς ἀφῆκαν! Ἀλλὰ μήπως ὁ θάνατος ἐδυσωπήθη καὶ ἀνέστειλεν ἔστω καὶ πρὸς ὀλίγον τὴν φο-

βερὰν δρεπάνην του;

Πόσοι ἀδελφοὶ ἐκλαυσαν πλησίον ἐκαίνων τῶν ἰδίων ἀδελφῶν, τοὺς ὁποίους εἶδον παλαίοντας πρὸς τὸ κράτος τοῦ θανάτου! Πόσον πόνον ἐδοκίμασαν, πόσῃ ὀδύνην ἠσθάνθησαν, πόσον σπαραγμὸν ἐσπάραξαν τὰ σπλάγχνα αὐτῶν! Καὶ ὅμως ὁ θάνατος δὲν ἐφείσθη! Ἐκοψε τὸ νῆμα τῆς ἐπιγείου ζωῆς τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ὤθησε τὸ σῶμά του πρὸς τὸν τάφον!

Θάνατε, θάνατε! Δὲν φείδεσαι οὐδενὸς, ἀπὸ τίποτε δὲν δυσωπείσαι. Στενάζει ἡ μητέρα καὶ σὺ μένεις ἀσυγκίνητος. Κόπτεται ἡ σύζυγος καὶ σὺ μένεις ἀναίσθητος. Θρηνοῦν τὰ τέκνα καὶ σὺ ἀδιαφορεῖς. Κλαίουσιν οἱ ἀδελφοὶ καὶ σὺ θερίζεις. Δὲν συγκρατοῦν τὴν δριμύνην σου οἰκοπετοὶ τῶν συζύγων. Δὲν ἀνακόπτουν τὴν ἀπόφασίν σου οἱ ὀδυρμοὶ τῶν τέκνων. Δὲν δυσωποῦν τὸ κράτος σου οἱ σπαραγμοὶ τῶν φίλων. Θερίζεις καὶ δημιουργεῖς συντρίμματα πόνου. Λαχωρίζεις καὶ ἀφίνεις ὀπίσω σου ἐρείπια προκαλοῦντα πικρὰν ὀδύνην καὶ πικρότερον σπαραγμὸν.

Τί σημαίνουν ὅλα αὐτὰ, ἀναγνώσταί μου; Ὅτι ὁ θάνατος, ὁ ὁποῖος εἶνε βέβαιος καὶ ἀφευκτος καὶ δι' ἡμᾶς, εἶνε κακὸν καθολικόν, ὅτι κανεὶς δὲν δύναται νὰ διαφύγῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου. Διότι ὁ θάνατος δὲν φείδεται τῶν ἐνδόξων τῆς γῆς, δὲν λογαριάζει πλουσίους, δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψει ἰσχυροὺς, δὲν δυσωπείται οὔτε ἀπὸ δάκρυα, οὔτε ἀπὸ πόνους, οὔτε ἀπὸ στεναγμοῦς.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζούλης

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. «Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.»

Ἀπέδειξεν ὁ Ἀπόστολος, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δικαιούται διὰ τῆς πίστεως καὶ διὰ ἡ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη αὐτῇ μαρτυρεῖται καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἀπέδειξε τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν, ἔρχεται ἤδη νὰ ἐμιλήσῃ περὶ τῶν μεγάλων ὠφελειῶν, τὰς ὁποίας προσπορίζει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πιστευόντων ἡ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη.

Ἀφοῦ λοιπὸν, λέγει ἐδικαιώθημεν οὐχὶ ἐξ ἔργων ἀλλ' ἐκ πίστεως, ἀφοῦ ἀνεκηρύχθημεν δίκαιοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ μέσου τῆς πίστεως ἡμῶν πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, δὲν ὑ-

πέρχει πλέον μεταξύ ἡμῶν καὶ τοῦ Θεοῦ ἔχνομεν. Ἀλλὰ τὸν ἀντίον ὁ Θεὸς μᾶς ἡγάγησε, διότι ἡ πίστις ἡμῶν πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐξέλειψε τὴν ἐνοχλήσιν καὶ ἔχομεν πλέον εἰρήνην μετὰ τοῦ Θεοῦ.

«Διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ἐχομεν δὲ τὴν εἰρήμην αὐτὴν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ μέσου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει ὁ μεσίτης ὁ μετὰ ἡμῶν καὶ τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰρηνεύσας ἡμᾶς διὰ τοῦ θανάτου τοῦ, τοῦ ἐκαισιποιήσαντος τὴν θείαν δικαιοσύνην διὰ τὰς ἀμαρτίας μας.

2. «Δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχίκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἐστήκαμεν καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ.»

Διὰ τοῦ ὁποίου Ἰησοῦ Χριστοῦ προσήλθομεν εἰς τὴν χάριν ταύτην διὰ μέσου τῆς πίστεως.

«Εἰς τὴν χάριν ταύτην». Χάριν σημαίνει τὴν διὰ τῆς πίστεως δικαίωσιν καὶ εἰρηνεύσιν ἡμῶν πρὸς τὸν Θεόν, περὶ τῆς ὁποίας ἐμπεῖε ἐκ τῶν 1ον στίχων.

«Ἐν ᾗ ἐστήκαμεν». Εἰς τὴν ὁποίαν χάριν «ἐστήκαμεν». ἤτοι ἐστόμεθα εἰς αὐτήν, ἔχομεν αὐτήν.

«Καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ». Διευκρινίζοντες διὰ τῆς πίστεως, ἔχομεν εἰρήνην πρὸς τὸν Θεόν καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ.

«Δόξα τοῦ Θεοῦ» εἶνε ἡ δόξα ἡ οὐρανία, τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ Θεὸς καὶ τῆς ὁποίας θὰ μετέσχουσιν ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ οἱ πιστοὶ χριστιανοί. Ἡμεῖς λοιπὸν οἱ χριστιανοί, εἰ εἰ Χριστὸν πιστεύοντες, λαμβάνει ὁ Θεὸς Παῦλος, ἀδυστάτως πιστεύοντες καὶ ἐλπίζοντες, ὅτι θὰ μετέσχουμεν καὶ θὰ ἀπολαύσωμεν τὴν οὐρανίαν καὶ αἰώνιον δόξαν τοῦ Θεοῦ, καυχώμεθα ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ταύτῃ.

«ἐπ' ἐλπίδι ταύτῃ». Ἡ καύχησις αὕτη εἶνε οὐρανόμαχος γυναικὸς ἀπὸ χαρᾶν, τὴν ὁποίαν ἐκδηλοῦται εἰς ἐνθουσιαστικὰς λόγους, πλήρεις εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Θεόν, διότι ἐν ᾧ ἡμεῖς ἄλλοι καταδικαί, ἕνεκα τῶν ἀμαρτιῶν μας, Αὐτὸς ὅχι μόνον τὸν μονογενῆ Αὐτοῦ Υἱὸν παρέδωκεν εἰς θάνατον διὰ τὴν ἐξάλειψιν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς οὐρανοῦ Αὐτοῦ δόξης θὰ μᾶς κάμῃ μετόχους ἐν τῇ ἀπείρῳ αἰωνίῳ μέλλοντι. Ἡ συναίσθησις λοιπὸν αὕτη τῆς τοιαύτης πρὸς ἡμᾶς τοῦ Θεοῦ ἀγάπης καὶ δωρεᾶς δικαίως μᾶς κάμνει νὰ σκιρτῶμεν καὶ νὰ ἀγαλλώμεθα καὶ νὰ καυχώμεθα, ὅτι ὁ Θεὸς ἐδείξε πρὸς ἡμᾶς τοιαύτην εὐνοίαν, τοιοῦτον ἐνδικέρπον καὶ τοιαύτην ἀγάπην, ὥστε νὰ μᾶς κάμῃ μετόχους τῆς δόξης Του. Ποῦτος; Ὁ ἀπειρος Θεός! Ποῖους; Ἡμᾶς τοὺς ἀμαρτωλοὺς καὶ ἐνόχους!

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΘΕΡΜΟΤΗΣ Η ΑΝΑΛΙΔΟΜΕΝΗ

ΕΚ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Διακρίνεται ἀκόμη ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ διὰ τὴν ἠθικὴν θερμότητα, τὴν ὁποίαν ἀναδίδει, καὶ τὴν δραστηριότητα μετ' ἧς ἐπενεργεῖ ἐπὶ πάσης εἰδικαινοῦς καρδίας.

Τῶν ἀρχαίων ἠθικολόγων τὸ ἔργον ἦτο καθάρως θεωρητικόν. Ἀπηρῶντο περισσότερο πρὸς τὴν διάνοιαν, παρά εἰς τὴν καρδίαν. Ἐσκόπων μᾶλλον ἐκεῖ οἱ νὰ μεταδώσωσι γνῶσιν καὶ ἐπιστήμην καὶ νὰ ἀναπτύξωσι τὸν νοῦν. Δι' αὐτὰς κριδῶς μόνον οἱ ἄνθρωποι τοῦ λόγου καὶ τῶν γραμμάτων ἦ δύναντο νὰ παρακολουθήσωσιν αὐτοὺς, οὐδέποτε δὲ οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, οἱ κατατρίβοντες τὸν χρόνον αὐτῶν ἐν τῇ πάλῃ τοῦ βίου. Ὡς γνώσεις δὲ ξηραὶ τὰ ἠθικὰ ἐκεῖνα παραγγέλ-

ματα, ἀπεέλκον ψυχὰς ἀκαρπύουσι ἀκαίαντες νὰ προξενήσωσιν ἐντύπωσιν τινα εἰς τοὺς πολλοὺς. Ἀλλὰ καὶ μὴ δυαμένας νὰ συγκινήσωσι καὶ τοὺς ὀλίγους.

Τὸν ἐσωτερικὸν τῆς ψυχῆς ἄνθρωπον μόνον ἡ διδασκαλία τοῦ Ἐθαγγελίου δύναται ἐκκληροῦν καὶ ἐκ βάθους νὰ συγκινήσῃ. Μόνη αὕτη δύναται νὰ θερμὴν τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτὴν τῆς μεγάλης ἀποφάσεως καὶ τὰς ἡρωϊκὰς θυσίας. Μόνη αὕτη ἐγκλείει τὴν δύναμιν, τὴν ἀπαραίτητον ὅπως ὁ ἄνθρωπος λάβῃ σταθερὰν ὁδηγίαν πρὸς ἐφελκυστίνην καὶ πραγματοποιήσῃ τὴν ἡλικίαν ἐνδοξασίας.

Ἡ φιλοσοφικὴ ἠθικὴ ζήτημα εἶνε ἐν κατάρθωσι νὰ ἡθικοποιήσῃ, ἔστω καὶ ἕνα μόνον. Ἐνῶν ἡ ἠθικὴ τοῦ Ἐθαγγελίου, ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ πότμος ἀνηρόπασεν ἀπὸ τῶν φράγγων τοῦ Ἰησοῦ καὶ πότμος ἀνέλκυσε σφύρας ἀπὸ τῆς φοβερᾶς καταστροφῆς τῶν ἠθικῶν ναυαγίων; Ἰδοὺς θελήσεις συντετριμμένους, δούλους, αἰχμαλώτους, ἡδυνήθη νὰ ἐλευθέρωσιν, νὰ τονώσῃ, νὰ ἐνδοκμήσῃ;

Ἡ φιλοσοφικὴ ἠθικὴ ζήτησεν ἀνέκαθεν νὰ περαιοῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς ὁρετὴν περιγράφουσα εἰς αὐτὸν διὰ λαμπρῶν λέξεων τὴν ἐξαιρετικὴν ἠθικὴν καλλονὴν τῆς, τὴν εὐγένειαν εἰς τὴν ὁποίαν αὕτη ὁδηγεῖ, τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν χαρὰν καὶ τὴν εἰρήνην, τὴν ὁποίαν ἀπαραμύθει ὁ ἀπληλαγμένος τῶν διαφόρων τῆς κακίας παθῶν. Ἀλλὰ ποῖαν δύναμιν καὶ ἰσχὺν δύνανται νὰ ἔχωσι τὰ ἐλατήρια ταῦτα, καθ' ἃ συγκινῶνται ὁ ἐν ἡμῖν κτηνώδης ἄνθρωπος ἐξανίσταται ἀτίταστος καὶ ἐπισκοπίζων διὰ τῶν ἀτάκτων σκιρτημάτων αὐτοῦ τὸ λογικὸν ἡμῶν, μᾶς κάμνει, ὥστε νὰ λησμογήσωμεν ἑαυτοὺς καὶ μᾶς ἐξωθεῖ πρὸς τὰ ἀειμόδικα τῶν ἐγκλημάτων; Ἡ ποῖαν γιγνέσθαι τοιαύτην λαμπρὰν θεωρίαν δύνανται νὰ ἀνακρίνῃ ἐπὶ μιᾶς καρδίας, τὴν ὁποίαν κρατοῦσιν αἰχμαλώτων τὰ ἀπληλὰ θελήματα τῆς ἀμαρτίας καὶ ὑπεκκαίει τῆς σφοδρᾶς καὶ ἀνόμου ἐπιθυμίας ἢ φλόξ; Αἱ ὥραιαι αὗται σκέψεις, ἐνδέχεται νὰ προκαλῶσιν ἐντύπωσιν τινα εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἐφ' ὅσον οὗτος εἶνε εἰς θέσιν νὰ σιγῇ ψυχραῖμος. Ἀλλ' ὅταν εἰσφορᾷ τῆς ἐσωτερικῆς πάλης καὶ ἐπικρατήσεως ἢ καταγίης, τὰ φράγματα, αἵτινα αἱ σκέψεις αὗται ἀνεγείρουσι, σωρεύονται καὶ διασπῶνται ὡς ἀθύρματα καὶ ὡς ἱστὸς ἀράχνης εἰς τὴν ἀσυγκράτητον βίαν αὐτοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἐγνώρισεν, ὅτι ἡ ἠθικὴ μακρὰν τῆς θεωρητικῆς καταντᾷ κενὴ καὶ ἀνευ σημασίας λέξις. Ἀπᾶς δὲ ὑπῆρξεν αὐτὸς τῆς τελειότητος θεωρητικῆς μυσταγωγός, ἐχρημάτισε συγχρότως καὶ τῆς πραγματικῆς καὶ ζωτικῆς ἠθικῆς ὁ ἀνώτερος διδάσκαλος. Παρέστησε ζωηρότατα καὶ ἀκριβέστατα, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶνε υπεύθυνος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι ὁ σκληρὸς τῆς ἀρετῆς ἀγὼν θὰ τύχῃ αἰώνιον καὶ ἀμραντῶν ἐπαύλων. Ἐνέπνευσεν αὐτὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν σταθερὰν πεποίθησιν, ὅτι ἡ πλατεῖα τῆς κακίας ὁδὸς δὲν ὁδηγεῖ μόνον εἰς τὴν ἀποκλήνωσην ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν αἰώνιον ἀπώλειαν. Οὐδεὶς ἄλλος, ὅπως αὐτὸς, ἡδυνήθη νὰ ὑποσχεθῇ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν θείαν βοήθειαν καὶ ἀντίληψιν εἰς τοὺς ἐπιμόνους καὶ συγκλονιστικοὺς ἠθικοὺς ἀγῶνας, διὰ τῆς ὁποίας οὗτος ἀναδεικνύεται ἀσφαλῶς νικητὴς καὶ θριαμβευτὴς.

Ὡ! ναι! ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐδίδαξεν ἀπλῶς τὴν τελειοτέραν ἠθικὴν. Ἡδυνήθη νὰ ἐμπνεύσῃ καὶ τὴν πίστιν. «αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικῆσας τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν».

Π. Ν. Τρεμπέλος

Η ΕΡΓΑΣΙΑ

ἔχει ἄρ' ἄγε σχέσιν ἡ βιοποριστικὴ ἐργασία πρὸς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ; Λέγομεν οὖτος, διότι εὐρίσκονται τιμαί, οἱ ὁποῖοι δι'σχυρίζονται ὅτι ἡ ἐργασία δὲν ἔχει οὐδεμίαν σχέσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπομένως δύναται νὰ ἐργάζεται ὁ ἄνθρωπος τὸ ἔργον τοῦ χωρὶς νὰ ἀναμειγνύῃ τὸν Θεὸν οὐδὲως μετ' αὐτοῦ. Ἐχουν δίκαιον οἱ ἔχοντες τὸ φρόνημα τοῦ τοῦ; Ὁχι. Διότι ἡ ἐργασία συνδέεται στενότερα πρὸς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Καὶ συνδέεται στενότερα, διότι ὁ Θεὸς ἐνέταξεν αὐτήν, ὡς μανθάνομεν ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Ἀκόμῃ δὲ διότι ἡ ἐργασία εἶνε μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀπολαμβάνει ὁ ἄνθρωπος τὰ ἀναγκαιοῦντα διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ σώματος, τοῦ ὁποίου δημιουργὸς εἶνε αὐτὸς ὁ Θεὸς καὶ ἕνεκα τούτου εἶνε ἰσχύον νὰ μὴ ἔχη πρόνοιαν δι' αὐτό. Προσέτι διότι οἱ ἀδελφοὶ ἐργασία εἶνε ἀδύνατον νὰ εὐδοκιμήσῃ καὶ νὰ ἀποδώσῃ κέρδος ἄνευ τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο τὸ μανθάνομεν καὶ ἐξ ἄλλων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, κατὰ τὴν ὁποῖον ὁ Ἀπόστολος Πέτρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐκοπίαζον ὁλόκληρον νύκτα διὰ νὰ συλλάβωσιν ὀψάρια, ἀλλ' εἰς μάτην. Ὅταν δὲ ὁ Κύριος διέταξεν αὐτοὺς νὰ ρίψωσι τὸ δίκτυον καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς, τότε συνέλαβον τόσον πολλὰ ὀψάρια, ὥστε ἐκινδύνευσεν νὰ σχισθῇ τὸ δίκτυον.

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ἡ ἐργασία σχετίζεται στενότερα καὶ μετὰ τοῦ πνευματικοῦ μας καταρτισμοῦ, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς καταρτίζεται ὁ ἄνθρωπος καὶ δοκιμάζεται εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἄνθρωπος δηλαδὴ ἐργαζόμενος τὸ ἔργον τοῦ ἔρχεται πολλάκις εἰς δυσχερεῖς περιστάσεις· συναντᾷ ἐπιπόδια πολλὰ προερχόμενα καὶ ἐκ τῆς ἰδίας ἐργασίας καὶ ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τῶν πειρασμῶν δὲ αὐτῶν δοκιμάζεται ἡ ελευθέρα θέλησις τοῦ ἀνθρώπου, ἡ πίστις αὐτοῦ ἐπὶ τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, ἡ πραότης καὶ ἡ ἀνεξικακία του. Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι ἔχει στενότερην σχέσιν ἡ ἐργασία πρὸς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπομένως ὀφείλομεν νὰ ἐργαζώμεθα πάντοτε ζητοῦντες τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ εὐλογίαν καὶ χάριν. Ὡς ἐργαζώμεθα λοιπὸν μετὰ τιμίστητος, καὶ δικαιοσύνης τὰ ἔργα μας, ὁπότε καὶ θὰ ὠφελοῦμεθα καὶ ἀπὸ ὑλικῆς καὶ ἀπὸ πνευματικῆς ἀπέψεως.

Ἀρχιμ. Ἰγνατ. Κολιόπουλος

ΘΕΟΦΩΤΗΣΤΕΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστ. Παύλου, κεφ. ιγ'. 11—ιδ'. 4.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ζ'. στίχ. 14—21)

14. «Εἶπεν ὁ Κύριος· Ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐρανός. 15. Ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. 16. Ὅταν δὲ νηστεύετε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὥπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. 17. σὺ δὲ νηστεύων ἀλειφαί σου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι· 18. ὥπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

19. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσι. 20. Θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. 21. ὅπου γὰρ ἔστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 14, 15. Συγχωρήσεις ἀντὶ συγχωρήσεως Μεταξὺ τῶν διδασκαλιῶν, τὰς ὁποίας ἀνέπτυξεν ὁ Κύριος ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐμιλίᾳ, εἶνε καὶ ἡ διδασκαλία περὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ συγχωρήσεως, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν νὰ δίδωμεν πρὸς τοὺς πταίοντας εἰς ἡμᾶς. Ἀποὺ ὑπέδειξε νὰ ζητῶμεν παρὰ τοῦ Οὐρανοῦ Πατρὸς ἐν τῇ προσευχῇ τὴν συγχωρήσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας, προσέθεσεν ὅτι καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ συγχωρῶμεν ἀπὸ καρδίας τοὺς ὁπωσδήποτε πταίσαντας εἰς ἡμᾶς. Δεικνύον δὲ τὴν ὑφίστην σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει δι' ἡμᾶς ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ κατήκοντος τούτου, λέγει ὅτι ἐὰν ἡμεῖς συγχωρῶμεν ἀπὸ καρδίας τὸν πλησίον ἡμῶν, τότε καὶ ὁ Πατὴρ ὁ Οὐράνιος, βραβεύων τὴν ἀγαθὴν διάθεσιν τῶν ψυχῶν μας, θὰ συγχωρήσῃ καὶ Αὐτὸς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. Ἐὰν δὲ μνησικακῶμεν καὶ κρατῶμεν πάθος ἐναντίον τῶν ἄλλων, τότε ὁ Πατὴρ ὁ Οὐράνιος, ἐφαρμόζων δικαιοσύνην, θὰ κρίνῃ ἡμᾶς ἀνὰ ἑξῆς· συγχωρήσεως, ἀξίους· κολάσεως αἰωνίου. Θέλομεν λοιπὸν τὴν συγχωρήσιν παρὰ τοῦ Θεοῦ; Ὡς συγχωρῶμεν προθύμῳ τοὺς πταίοντας εἰς ἡμᾶς.

Στίχ. 16—18. Ἡ εὐπρόσδεκτος νηστεία. Μετὰ τοῦτο ὁ Κύριος διδάσκει περὶ νηστείας. Καὶ λαμβάνει ἀφορμὴν ἐκ τῶν Φαρισαίων, οἱ ὁποῖοι ἐνήττευον μόνον καὶ μάγον πρὸς ἐπίδειξιν, διὰ νὰ ἐκλύσουν τὸν ἐπαινον τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο ἐν καιρῷ νηστείας ἔμενον ἀνιπτοὶ καὶ ἐγίνοντο σκυθρωποὶ, διὰ νὰ φανῶσιν ὅτι νηστεύουν. Ἀλλὰ τοιαύτη νηστεία, λέγει ὁ Κύριος, δὲν ἔχει ἀξίαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, μόνον δὲ μισθὸν ἔχει τὸν μάταιον ἐπαινον τῶν ἀνθρώπων. Πῶς λοιπὸν πρέπει νὰ νηστεύωσιν οἱ χριστιανοὶ τὰς ὁρισμένας ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας νηστείας; Οὐχὶ πρὸς ἐπίδειξιν, ἀλλὰ χάριν ἐγκρατείας καὶ χάριν ὑπακοῆς εἰς τοὺς νόμους τῆς Ἐκκλησίας. Τοιαύτη νηστεία, ὑποχρεωτικὴ διὰ πάντας τοὺς δυναμένους νὰ τὴν φυλάττουν, εἶνε πράγματι ἀρετὴ καὶ ἔχει ἀξίαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος καὶ θὰ βραβεύσῃ αὐτήν ἐν τῷ φανερῷ ἐν τῇ μεγάλῃ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως καὶ ἀνταπεδόσεως.

Στίχ. 19—21. Οἱ ἀληθεῖς θησαυροί. Καὶ ἤδη ὁ Κύριος ἐμιλεῖ περὶ τῶν ἀληθῶν θησαυρῶν. Ἀληθεῖς θησαυροὶ δὲν εἶνε τὰ χρήματα καὶ κτήματα καὶ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ ἐν γένει. Διότι ταῦτα καὶ φθείρονται καὶ κλέπτονται καὶ τέλος παρέρχονται, ἐνθ' ὁ κάτοχος αὐτῶν ἀπέρχεται γυμνὸς ἐκ τοῦ κόσμου. Ποιοὶ εἶνε οἱ ἀληθεῖς θησαυροί; Εἶνε τὰ πνευματικά καὶ αἰώνια ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα ὁ Πατὴρ ὁ Οὐράνιος ὑπόσχεται καὶ ἡτοίμασε δι' ἡμᾶς ἐν τῷ οὐρανῷ. Τὰ ἀγαθὰ ταῦτα οὔτε φθείρονται, οὔτε κλέπτονται, οὔτε παρέρχονται. Εἶνε κτῆμα αἰώνιον τοῦ ἀνθρώπου, πηγὴ μακαριότητος καὶ εὐτυχίας ἀληθινῆς. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον δὲν πρέπει νὰ προσκολληταὶ ἡ καρδία μας εἰς τὰ ἐπίγεια καὶ ὑλικά ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα εἶνε πρόσκαιρα καὶ φθαρτά. Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰ ἀληθεῖς θησαυροὶ ὑπάρχουν μόνον ἐν οὐρανῷ, πρέπει πρὸς ἐκείνους νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχήν μας, αὐτοὺς νὰ ποθῶμεν, αὐτοὺς νὰ ἐπιδιώξωμεν διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Ἐφ' ὅσον ἐργαζώμεθα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, κατὰ το-

σοῦτον καὶ θησαυρίζομεν θησαυροὺς ἀνεκτιμήτους ἐν τῇ αἰωνίῳ ζωῇ τοῦ μέλλοντος, θησαυροὺς δόξης, καὶ μακαριότητος καὶ χαρᾶς πλησίον τοῦ Ὀυρανίου Πατρὸς.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

ΦΑΒΙΟΛΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Ἡ ἀνακάλυψις

Ὁ Κορβίνος ἡγέρθη πολὺ πρῶτ' καὶ κατηυθύνθη πρὸς τὴν Ἀγοράν. Εὗρε τοὺς σκοποὺς εἰς τὰς θέσεις των καὶ ἔσπευσε πρὸς τὸ μέρος, ὅπου εἶχεν ἀναρτηθῇ ἡ πλάξ μετὰ τὸ διάταγμα. Δὲν θ' ἀποπειραθῶμεν νὰ περιγράψωμεν τὴν ἐκπληξίν του, τὴν μανίαν του, τὴν λύσσαν του, ὅταν εἶδε τὴν πλάκα μετὰ τεμάχια μόνον τινὰ ἐκ τῆς μεμβράνης τοῦ αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος, ἐναπομεινάντα τριγύρω ἀπὸ τὰ καρφάκια, μετὰ τὰ ὅποια τὸ διάταγμα εἶχε καρφωθῇ. Ὁ σκοπὸς ἐν τούτοις εὐρίσκεται ὁρθὸς ἐκεῖ πλησίον, ἐντελὲς ἡσυχος καὶ ἀδιάφορος. Θὰ ἐπὶ δὲ ἀναμφιβόλως ὁ Κορβίνος διὰ νὰ τὸν ἀρπάσῃ ἀπὸ τὸν λαϊκὸν ὡς τίγρις, ἐὰν δὲν τὸν ἐροῦσιν. Τὸ βλέμμα τοῦ βαρβάρου στρατιώτου ἐφάνη εἰς τὸν Κορβίνον ὡς βλέμμα δαίνης, διὰ τοῦτο δὲ ἠναγκάσθη νὰ πολιτευθῇ μετὰ πολλὴν σκέψιν. Ἐν τούτοις ἀνέκραξε μετὰ μανίας:

— Αἰ, ἀνόητε! Τί ἐγίνε τὸ διάταγμα; Πέε μου παρευθύς.

— Ἦσυχα, ἡσυχα, κύριε Κορβίνε, ἀπήντησεν ἀταράχως ὁ στρατιώτης. Νὰ τό, αὐτοῦ εἶπε, ὅπως μοῦ τὸ παρέδωκες.

— Ποῦ εἶπε το ἀνόητε; Ἐλα ἐδῶ νὰ μοῦ τὸ δείξης.

Ὁ στρατιώτης ἔστρεψε τότε πρὸς τὸ μέρος τοῦ Κορβίνου ἐξετάζων τὴν πλάκα διὰ πρώτην φοράν. Ἀφοῦ τὴν παρετήρησεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἀνέκραξεν.

— Αἰ, καλὰ! Δὲν εἶπε αὐτὴ ἡ πλάξ ποῦ ἐκρέμασες αὐτοῦ χθὲς τὸ βράδυ;

— Ναί, κτήνος, ἀλλ' εἶχεν ἐπάνω κάποιον χειρόγραφο, τὸ ὅποιον δὲν εἶπε ἐδῶ πλέον. Αὐτὸ ἔπρεπε νὰ φυλάξῃς.

— Ὅσον διὰ τὰ γράμματα, ποῦ λές, ἀπήντησεν ὁ στρατιώτης, ἴδε τὸν ἀξιωματικόν, διότι ἐγὼ δὲν εἰμαι σπουδασμένος. Ἀλλὰ μοῦ φαίνεται, ὅτι ἡ ὑγρασία ποῦ ἔκαμεν ἀπόψε καὶ ἡ βροχή, τὴν ὁποίαν ἔρριψε, δὲν ἦτο δύσκολον νὰ ξεπλύνουν καὶ νὰ σβύσουν τὰ γράμματα ποῦ ζητεῖς.

— Βέβαια! παρετήρησεν εἰρωνικῶς ὁ Κορβίνος. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυσούσεν ἀπόψε καὶ ἀέρας, δὲν εἶπε πικράδωξον αὐτὸς νὰ ἀπέσπασε τὸ χειρόγραφον καὶ νὰ τὸ ἐφύσησε μακρὰν ἀπ' ἐδῶ.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἔχεις δίκαιον, εἶπεν ὁ στρατιώτης.

— Ἐλα, ἄφησε τὰ ἀστειὰ, παληάνθρωπε, εἶπεν ὁ Κορβίνος. Λέγε μου γρήγορα, ποῖος ἦλθεν ἐδῶ χθὲς τὸ βράδυ.

— Ἦλθαν δύο, ἀπήντησεν ὁ στρατιώτης. Ὁ ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς ἦτο πολὺ νέος. Ὡμοιάζε νὰ εἶνε μαθητὴς. Καὶ αὐτὸς ἦλθεν αὐτοῦ καὶ ἐγύριζεν εἰς τὴν κολόνναν. Μοῦ φαίνεται, ὅτι αὐτὸς θὰ ἐβγαλεν αὐτὸ ποῦ λές.

— Καὶ ὁ ἄλλος; ἠρώτησεν ὁ Κορβίνος.

— Ὁ ἄλλος; τί νὰ σοῦ εἰπῶ δι' αὐτόν; Ποτὲ δὲν εἶδα ἄνθρωπον μετὰ τέτοια δύναμι, ἀπήντησεν ὁ στρατιώτης.

— Καὶ τί ἔκαμε διὰ νὰ σοῦ δείξῃ τὴν δύναμίν του; εἶπεν ὁ Κορβίνος.

— Ἦλθεν ἐδῶ καὶ ἤρχισε νὰ μοῦ ἐμιλῇ φιλικώτατα. Μετὰ τὴν ἠρώτησεν, ἂν ἐκρύωνα κ. τ. λ. Αἶφνης ἐνθυμήθηκα τὴν διαταγὴν ποῦ ἔλαβα νὰ διαπεράσω μετὰ τὸ ἀκόντιόν μου, ὅποιον ὅλ' ἐμὲ ἐπλησίαζε.

— Βέβαια! προσέθεσεν ὁ Κορβίνος. Καὶ διατί δὲν τὸ ἔκαμες; (Ἀκολουθεῖ)

Η Ο Ι Η Ι Α Α

ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἐξελέγη ὡς βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Παν. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, ἀντὶ τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Ῥοδοστόλου, ἤδη Συνοδικοῦ Ἐπισκόπου ἐν Ἀμερικῇ, ὁ β'. γραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου κ. Ἱεροθεὸς Μπόκολας, εἰς ἐν ἐδόθη ὁ τίτλος τοῦ Ἐπισκόπου Ταλαντίου.

— Τῇ παρελευσίῃ Τετάρτῃ, ἑσπρῇ τοῦ Μ. Φωτίου, ὁ ἐνταῦθα Θεολογικὸς Σύλλογος «ὁ Μ. Φώτιος» ἐώρτασε μετὰ πολλῆς μεγαλοπρεπείας τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ ἐν τῇ Μητροπολιτικῇ Ναφ. χοροστατήσαντος τοῦ Παν. Μητροπολίτου κ. Μελετίου μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν Ἱ. Συνόδου. Κατὰ τὴν αὐτὴν θείαν λειτουργίαν ἐγένετο καὶ ἡ χειροτονία τοῦ νέου Ἐπισκόπου Ταλαντίου κ. Ἱεροθεοῦ.

— Τῇ εἰσηγγέει τοῦ Παν. Μητροπολίτου κ. Μελετίου, ἡ Ἱ. Σύνοδος, ἀκούσασα τὰς ἐκθέσεις τῶν ἐν Ῥωσίᾳ ἀρχῶν περὶ τῶν διωγμῶν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπεφάσισε: 1) Ὅπως τὴν Κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας τελεσθῇ καθ' ἑκαστὴν τὸ Κράτος μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν θυμάτων τῆς μπολσεβίκικης ἀγριότητος, ὁμιλήσουσι δὲ κατ' αὐτὸ οἱ κληρικοὶ, ἐξηγουντες τοὺς ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν Μπολσεβίκων ἐπικειμένους κινδύνους. 2) Νὰ καθιερωθῇ εἰδικὴ εὐχή κατὰ τὰς ἱεροτελεστίας. 3) Νὰ παρακληθῶσιν οἱ Ἐπίσκοποι Κανταβρυγίας καὶ Ν. Ὑόρκης, ὅπως ἐπέμωσιν ὑπὲρ τοῦ ἐν Ῥωσίᾳ κλήρου καὶ 4) Νὰ παρακληθῇ ὁ Πάπας διὰ τοῦ κ. Βενιζέλου, ὅπως μεσολαβήσῃ διὰ τὴν κατάπαυσιν τῶν διωγμῶν τόσο τῶν Μπολσεβίκων ὅσον καὶ τῶν Οὐνιτῶν Καθολικῶν, οἵτινες διὰ τῶν Μπολσεβίκων ἐφυλάκισαν τὸν Ἐπίσκοπον Κιέβου.

— Κατηρτίσθη τὸ ὁριστικὸν σχέδιον τῆς Κοινωνίας τῶν ἐθνῶν, ὅπερ ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ δλων τῶν Συμμάχων καὶ ἀποτελεῖ «πράξιν ἐνώσεως», ὑποχρεοῦσα τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα κράτη. ἵνα ἀποδεχθῶσι τὰς ἀρχὰς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Ὁμιλῶν ἐπ' αὐτοῦ ὁ Πρόεδρος κ. Οὐίλσον, εἶπεν, ὅτι τοῦτο «ἀποτελεῖ καταδίκην τοῦ πολέμου καὶ ἐγγύησιν τῆς εἰρήνης. Ἡ βία κατατροποῦνται αὐτοῦ καὶ οἱ λαοὶ δύνανται τοῦ λοιποῦ νὰ ζοῦν ὡς μέλη μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας.»

— Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀμερικῆς κ. Οὐίλσον ἀνεχώρησε τῇ 3 τρέχοντος ἐκ Παρισίων δι' Ἀμερικὴν, ὁπόθεν θὰ ἐπιστρέψῃ συντόμως εἰς Παρίσιους, διὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὸ ἔργον τῆς Συνδιασκέψεως.

— Στυγερά ἀπόπειρα δολοφονίας ἔλαβε χώραν ἐν Παρισίοις τὴν παρελευσίαν Τετάρτην κατὰ τοῦ Γάλλου Πρωθυπουργοῦ κ. Κλεμανσώ. Ἀναρχικὸς τις ἐπυροδόλησεν ἐπτάκις κατὰ τοῦ ἀνοικτοῦ αὐτοκινήτου, εὖ ἐπέδωκεν ὁ λαοφιλεὲς Πρωθυπουργός. Ἐκ τῶν ἐπτά σφαιρῶν μία ἐπέτυχεν τὸν Πρόεδρον εἰς τὴν δεξιὰν ὁμοπλάτην, ἑτέρα εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα καὶ τρίτη παρὰ τὸ πλευρόν. Εὐτυχῶς, καθ' ἣν ὥραν χαράσσονται αἱ γραμμαὶ αὗται, ἡ κατάστασις τοῦ κ. Κλεμανσώ φαίνεται οὐσιωδῶς βελιωθεῖσα, ὥστε νὰ ἐλπίζεται ὅτι ταχέως θ' ἀναλάβῃ τὸ ἔργον του ἐν τῇ Συνδιασκέψει τῆς εἰρήνης.

ΒΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὁμιλήσουσι τὴν προσεχῇ Κυριακὴν:

Ἐν τῇ Ἱ. Ναφ. Ἀγίου Ἐλευθερίου ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Εὐδόκιμος Ματθόπουλος.

Ἐν τῇ Ἱ. Ναφ. Ἀγ. Γεωργίου (Καρύστη) κατὰ τὴν α'. θείαν λειτουργίαν ὁ πανοσι. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

Ὁ αὐτὸς θὰ ἐμιλήσῃ καὶ τὸ ἀπόγευμα ἐν τῇ αὐτῇ ναφ. ὥραν 4 1)2.

Ἐν Πάτραις ὁμιλεῖ ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς ὁ κ. Π. Τρεμπέλας, διδάκτωρ τῆς Θεολογίας.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΠΙΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Δ. δάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΡΙΘ. 179

«Τὰ ρήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

Ε'.

Διὰ τὴν ὠρεληθῶμεν ἀπὸ τῆς μνήμης καὶ τὴν μελέτην τοῦ θανάτου, θὰ ἔπρεπε καλῶς νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ὁ θάνατος δὲ, εἶνε μόνον βέβαιος, ἀλλ' ὅτι καὶ ἐπέρχεται πολλάκις αἰφνίδιος.

Ὡ! ἀληθῶς. Τὸ ὅτι θὰ ἀποθάνωμεν εἶνε βέβαιον. Ἀλλ' ὅσον βέβαιον εἶνε τοῦτο, τόσον ἀβέβαιον εἶνε τὸ πότε θὰ ἀποθάνωμεν, πότε θὰ ἀποθάνωμεν, ὑπὸ ποίας περιστάσεις θὰ εὐρεθῶμεν ὅταν θὰ ἀποθάνωμεν.

Ποῖος δύνανται νὰ τὸ προγνώσῃ; Ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ὑπελόγησαν πολλὰ μακρὰ, τὸ τέρας τῆς ἐπιγείου ὀδουρίας των, εὐρέθησαν αἰφνης ἀπέναντι τοῦ θανάτου καὶ ἔωψαν τὸν αὐχένα εἰς τὰ ἀλύπητα κτυπήματά του. Νέοι, τῶν ὁρίων ἢ νεανική καὶ εὐέξαπτος φαντασία ἐπλαττεν ὀνειρα καὶ ὁ ἔγραψεν εὐρὺ καὶ λαμπρὸν τὸ μέλλον, κατελήφθησαν ἀπροσδοκῆτως ἀπὸ τὸν θάνατον. Καὶ ἐν μὲν τοῦ χρόνου ῥῆπῃ ἐτέθη τὸ τέρας καὶ ὁ φραγμὸς εἰς τὰ ὀνειρα καὶ τὰς ἐλπίδας, αἱ ὁποῖαι ἔμειναν ἀπραγματοποίητοι.

Πότε θὰ ἀποθάνωμεν; Σήμερον; Αὔριον; Μετὰ δέκα ἡμέρας, ἓνα μῆνα, δύο, πέντε, δέκα; Μετὰ ἓν ἔτος; Μετὰ μία, ὥραν; Μετὰ δέκα ἔτη; Μετὰ ἓνα λεπτὸν τῆς ὥρας; Πότε λοιπὸν; Δύνασαι νὰ προεικάζῃς, ἀναγνώστα; Τί λέγεις; Εἰμὸς νὰ διασχίσῃς τὸν ἀδιόρατον τοῦ μέλλοντος πέπλον καὶ νὰ μᾶς εἴπῃς πότε θὰ ἀποθάνῃς; Ὅθι εἶσαι νέος ἀκόμη τότε, ἢ ἀνὴρ ἢ γέρον; Καὶ ἀντιπρόκειται νὰ φθάσῃς εἰς τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν, θὰ διατηρήσῃς τὰς αἰσθήσεις σου ἢ μήπως καταπύσεως θύμα τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἐτῶν;

Ποῦ δὲ θὰ ἀποθάνωμεν; Τὸ γινώσκει κανεὶς; Ἄς μᾶς εἴπῃ. Ὅθι ἀποθάνωμεν εἰς τὴν πατρίδα μας, ἔνθα διὰ πρῶτην φοράν ἀντικρύσαμεν τοῦ ἡλίου τὸ φῶς, ἢ εἰς τὴν ξένην γῆν μακρὰν ἀπὸ τῆς γενέτειρας καὶ ἀπὸ φίλων καὶ ἀπὸ συγγενεῖς; Ὅθι ἀποθάνωμεν εἰς τὴν θάλασσαν ἢ εἰς τὴν ξηράν; Εἰς τὸ ὄρος ἢ εἰς τὴν πεδιάδα; Εἰς τὴν λίμνην ἢ εἰς τὴν κοιλάδα; Εἰς τὴν πόλιν ἢ εἰς τὸ χωρίον;

Καὶ ὑπὸ ποίας ἁρὰ γὰρ περιστάσεις θὰ εὐρεθῶμεν, ὅταν ἀποθάνωμεν; Ὅθι εἴμεθα πλούσιοι ἢ πτωχοί; Ὅθι ἔχωμεν πρᾶγματποίησαι τὰ σχέδιά μας ἢ μήπως ἀκόμη θὰ σχεδιάζωμεν, καὶ μᾶς εὖρη ὁ θάνατος ἐπάνω εἰς τὴν ἀκμὴν τῶν σχεδίων μας καὶ τῶν σκέψεών μας; Ὅθι ἀποθάνωμεν μετὰ τὴν κατακραυγὴν τῶν ἀνθρώπων ἢ μετὰ τὸν

ἐπαινον αὐτῶν; Μὲ τιμὴν ἢ μὲ ἀτιμίαν; Μὲ ἀναθέματα καὶ μὲ ἁγὰς ἢ μὲ ἐπευφημίας καὶ μὲ ἐγκώμια;

Καὶ μὲ ποῖον θάνατον θὰ ἀποθάνωμεν; Ἡρεμῶν ἢ ἀνῆσυχον; Καὶ ἀπὸ ποῖαν ἀσθένειαν; Ὁδυνερὰν ἢ ἀνῶνδρον; Βραδὺς δὲ θὰ ἐπέλθῃ ὁ θάνατος ἢ βραχύτατος; Καὶ θὰ διατηρήσωμεν ἡμεῖς τὴν ψυχραιμίαν μας ἀπέναντι τοῦ θανάτου, καὶ θὰ ἔχωμεν ἀκμαίως τὰς αἰσθήσεις, καὶ θὰ προφθάσωμεν νὰ εἴπωμεν καὶ νὰ πράξωμεν ὅτι ἐσκεπτόμεθα καὶ ἠθέλαμεν;

Φίλοι ἀναγνώσται. Κανεὶς δὲν εἰμπορεῖ νὰ δώσῃ ὠρισμένην ἀπάντησιν εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα, χωρὶς τὸν κίνδυνον νὰ διαφυσθῇ. Διότι ὁ θάνατος εἶνε μὲν βέβαιος, ἀλλ' ἐπέρχεται πολλάκις καὶ αἰφνίδιος, εἰς τρόπον ὥστε γνωρίζομεν μὲν μετὰ θετικότητος ὅτι θὰ ἀποθάνωμεν, ἀλλ' ἀγνοοῦμεν καθ' ὁλοκληρίαν τὸ πότε καὶ ποῦ καὶ πῶς θὰ ἀποθάνωμεν.

Πόσον ὠραίας εἰκόνας μεταχειρίζεται ὁ Ἐκκλησιαστής διὰ νὰ παραστήσῃ, ὅτι δὲν γνωρίζει ὁ ἄνθρωπος τὴν ὥραν τῆς ἐξόδου του, διότι ὁ θάνατος ἐπιπίπτει ἀπροσδόκητος. Ὅπως οἱ ἰχθύες, λέγει, συλλαμβάνονται εἰς τὸ δίκτυον καὶ τὰ πτηνὰ εἰς τὴν παγίδα χωρὶς διδούλου νὰ τὸ ὑπολογίσουν, οὕτω πῶς καὶ οἱ ἄνθρωποι παγιδεύονται καὶ συλλαμβάνονται αἰφνίδιως ἀπὸ τὸν θάνατον. «Καὶ γὰρ οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος τὸν καιρὸν αὐτοῦ. Ὡς οἱ ἰχθύες οἱ θηρεύμενοι ἐν ἀμφιβλήστρῳ κακῇ καὶ ὡς ὄρνεα τὰ θηρεύμενα ἐν παγίδι, ὡς αὐτὰ παγιδεύονται οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων εἰς καιρὸν πονηρὸν, ὅταν ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω» (Ἐκκλ. 9, 12)

Τί νὰ κάμωμεν λοιπὸν ἀφοῦ ὁ θάνατος εἶνε καὶ βέβαιος καὶ αἰφνίδιος;

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλή

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

3,4 «Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλπίς οὐ κατασχύνει.»

Δὲν καυχώμεθα δὲ μόνον ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ καυχώμεθα καὶ ἐν ταῖς θλίψεσιν. Αἱ θλίψεις, τὰς ὁποίας δοκιμάζομεν, ὅχι μόνον δὲν μᾶς καταβάλλουσιν, οὐδὲ μᾶς ἀποθαρρύνουσιν, ἀλλὰ τοῦναντίον καθίστανται αὐταὶ ἄφορ-

μὴ καυχώματος εἰς ἡμᾶς. Καυχώμεθα διὰ τὰς θλίψεις.

«εἰδότες, ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται». Καυχώμεθα δὲ διὰ τὰς θλίψεις, διότι γνωρίζομεν, ὅτι ἡ θλίψις κατεργάζεται ὑπομονήν· τὴν μεγάλην ἀρετὴν τῆς ὑπομονῆς ἐργάζεται ἡ θλίψις. Διότι ἐπάνω εἰς τὴν θλίψιν ὁ ἄνθρωπος, καταφεύγων εἰς τὸν Θεὸν καὶ μένων ἀκλόνητος καὶ πιστὸς, ἀποκτᾷ τὴν μεγάλην ἀρετὴν τῆς ὑπομονῆς.

«ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν». Ἡ δὲ ὑπομονὴ κατεργάζεται καὶ καθιστᾷ τὴν ἀρετὴν τοῦ ἔχοντος ὑπομονὴν εἰς τὰς θλίψεις δεδοκιμασμένην καὶ τελείαν· τουτέστι διὰ τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπομονῆς, τὴν ὁποῖαν ὁ χριστιανὸς δεικνύει εἰς τὰς θλίψεις, καθίσταται δόκιμος, ἐλεγκτὸς, τέλειος, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

«ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα». Ἡ δοκιμὴ δὲ αὐτὴ γεννᾷ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ δοκίμου καταστάσιος χριστιανοῦ τὴν ἐλπίδα. Δηλαδή εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ διὰ τῶν θλίψεων δεδοκιμασμένου χριστιανοῦ γεννᾶται ἡ ἐλπίς τῆς ἀπολαύσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἐλπίς δὲ αὕτη τοῦ δεδοκιμασμένου διὰ τῶν θλίψεων χριστιανοῦ εἶνε βαθμὸς πληρόσεως καὶ ἰσχυρότερος ἐκείνου, περὶ τοῦ ὁποῖου ὠμίλησεν εἰς τὸν στίχον 2. Διότι τὴν ἐλπίδα ἔκεινεν, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ εἰς τὸν στίχον 2 τὴν ἔχουν ὅλοι οἱ πιστοὶ χριστιανοί. Εἰς τὴν καρδίαν ὅμως τοῦ δεδοκιμασμένου χριστιανοῦ ἡ ἐλπίς αὕτη εἶνε πολὺ ἰσχυροτέρα καὶ ῥωτοτέρα.

«ἡ δὲ ἐλπίς οὐ καταισχύνει». Ἡ ἐλπίς δὲ αὕτη, τὴν ὁποῖαν ἀποκτᾷ ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν θλίψεων ὁ δεδοκιμασμένος χριστιανός, δὲν ἐντροπιάζει αὐτόν. Ἐντροπιάζεται δὲ τις ὅταν ἡ ἐλπίς τοῦ διαψευσθῇ· ὅταν τὴν ὥραν, καθ' ἣν περιέμενε τὴν πλήρωσιν τῆς ἐλπίδος του, εὗρεθῇ γελασμένος καὶ ἡπατημένος. Ἀλλ' εἰς τὸν δεδοκιμασμένον χριστιανὸν εἶνε ὅπως ἀδύνατον νὰ γίνῃ διάψευσις τῆς ἐλπίδος του.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΣΤΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ἡ σύγκρισις τοῦ Ἰησοῦ ὡς διδασκάλου πρὸς ὅλους τοὺς πρὸ αὐτοῦ διακριθέντας ἡθικολόγους ἢ θεμελιωτάς θρησκευμάτων, ἀποδεικνύει αὐτὸν ἀσύγκριτον καὶ ἀνυπέρβλητον. Ἰσταται αὐτὸς μόνος, κεχωρισμένος, εἰς ἐπίπεδον ἀμέτρου ὑπερκεῖμενον ὅλων τῶν κατὰ καιροὺς ἀναφανέντων φιλοσόφων, νομοθετῶν, ραββίνων, ἢ ηθικολόγων. Μόνος, χωρὶς νὰ συνδέηται πρὸς αὐτοῦ· ὡς κρῖκος ἀλύτσεως, συνδέεται πρὸς τοὺς ἄλλους τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν αἰύστιν κρῖκος· χωρὶς νὰ ὑπερασπάζεται ἀπὸ ἐκείνους· χωρὶς νὰ ὀφείλῃ τίποτε εἰς αὐτοὺς.

Εἰπόν τινες, ὅτι ραββῖνοί τινες ἀκμάζαντες, ὀλίγω πρὸ τοῦ Ἰησοῦ διεκέρυξαν ἡθικὰ ἀξιώματα ὑπέροχα καὶ ὅτι ἡ διδασκαλία ἐκείνων ἔχει μεγάλην συγγένειαν καὶ ὁμοιότητα πρὸς τὴν τοῦ Ἰησοῦ. Πλάνη! Εἰς τὸ Ταλμουδ, ὅπου ἀπεθησαυρίσθησαν ὅλοι τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν μεγάλων ραββίνων αἱ παραδόσεις, μόλις καὶ μετὰ βίας ἀνακαλύπτει τις ψήγματα τινὰ χρυσοῦ κατακεχωσμένα εἰς ὄρη ὀλόκληρα καὶ ὀγκώδη ἀκαθάρτου καὶ ἀχρήστου μετάλλου. Τὸ Ταλμουδ συγκρινόμενον πρὸς τὸ Εὐαγγέλιον εἶνε ὅτι καὶ σωρὸς τις σκωρίας πρὸς λόφον ἐξ ἄγνου καὶ ἀδόλου χρυσοῦ.

Ἐπὶ τέλους, ἐὰν εἶνε ἀληθές, ὅτι καὶ πρὸ τοῦ Χριστοῦ ραββῖνοί τινες διεκέρυξαν τόσον ἀθάνατα ῥήματα, ὅπως ὁ Ἰησοῦς, πῶς τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐσδέσθησαν εἰς τὸν ὠκεανὸν

τῆς λήθης· καὶ πῶς δὲν ἐπέδρασαν καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὸν κόσμον ὅπως ὁ Ἰησοῦς; Ἐὰν εἶνε ἀληθές, ὅτι ὑπελείφθησαν ἐλάχιστον μόνον τοῦ Ἰησοῦ, ἔπρεπε καὶ ἡ ἐπίδρασις των ἐπὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους ἐλάχιστόν τι νὰ ὑπολειφθῇ τῆς τοῦ Ἰησοῦ. Ποῦ εἶνε λοιπὸν ἡ ἐπίδρασις των αὐτῶν;

Μὴ πλανώμεθα λοιπὸν. Ὁ Ἰησοῦς ὑπῆρξεν ἄνευ προηγούμενου τινὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ, καθὼς ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ καὶ ἄνευ ἐπομένου. Οὐτε προὔτηρξεν αὐτοῦ ἄλλος τις δυνάμενος ὅπωςδήποτε νὰ συγκριθῇ πρὸς αὐτόν, οὔτε ἀνεφάνη μετ' αὐτὸν ἕτερος ἐπάμιλλος αὐτοῦ. Μείνας καθ' ὅλην τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου μόνος, μονώτατος, καὶ θὰ μείνῃ διαρκῶς τοιοῦτος, ἀφοῦ ἐπὶ διςχίλια ἔτη οὐδεὶς εὗρεθῇ ἐπάμιλλος αὐτοῦ.

Μόνος! Ἀλλὰ πῶς λοιπὸν θὰ ἡδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ φαινόμενον; Ποῖος εἶνε ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὅστις εἰς τότῃν ἀπόστασιν τηρεῖται ἀπὸ τοὺς ὁμοίους του καὶ ὁ ὁποῖος κατώρθωσε μόνος, ὅτι ὅλοι ὁμοῦ εἰ ἄλλοι, εἴτε φιλόσοφοι εἴτε νομοθέται εἴτε κυβερνήται εἴτε διδάσκαλοι, δὲ ἐπέτυχον;

Φυσικῶς τὸ φαινόμενον αὐτὸ δὲν ἐξηγεῖται. Ὅτι ἐξηγεῖται φυσικῶς, συμβαίνει καὶ φυσικῶς. Τὸ φυσικῶς δὲ συμβαίνει ἐπαναλαμβάνεται καὶ συχνάκις. Τὸ μοναδικὸν καὶ θαυμάσιον φαινόμενον μόνον θαυμασιῶς καὶ υπερφυσικῶς δύναται νὰ ἐξηγηθῇ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν εἶνε ἀπλὸς ἄνθρωπος. Δὲν εἶνε ἀπλῶς πρόσωπόν τι μέγα, ἔχον ἀπὸς τολὴν θεῖον καὶ προωρισμένον μόνον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς διαγγελεύς καὶ ἐρμηνευτὴς τῶν θεῶν βουλῶν καὶ προσταγμάτων. Τοιαῦτα πρόσωπα, ὑπέροχα ἀληθῶς καὶ πλήρη θεοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ εὐρανίας ἐμπνεύσεως, ἔχει πολλὰ νὰ παρουσιάσῃ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ πρόσωπα αὐτὰ εὗρεσκεται ὅχι ἀπλῶς διάφορος, ἀλλ' ἀσυγκρίτως ὑπέρτερος ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἐκεῖνα εἶνε ἀστέρες καὶ αὐτὸς εἶνε ἥλιος· ἐκεῖνα μόλις διέσχισον διὰ τῶν ἀκτίων των τὸ ψηλαφητὸν σκότος τῆς πρὸ Χριστοῦ εἰδωλολατρικῆς πλάνης, καὶ αὐτὸς ὅχι μόνον τὸ διεσκέδασεν ἐντελῶς, ἀλλ' ἔκαμε νὰ λάμπῃ μεσημβρία εἰς τὰς χώρας τῆς σκιάς καὶ τοῦ θανάτου.

Ὁ Ἰησοῦς εἶνε περισσότερον παρὰ ἄνθρωπος. Εἶνε Θεὸς ἅμα καὶ ἄνθρωπος. Εἶνε αὕτη ἡ ἐνσάρκωσις καὶ ἐνανθρώπησις τῆς ἀληθείας. Μόνον οὕτω δύναται νὰ ἐξηγηθῇ τὸ διαιρετικῶς αὐτὸς, καὶ μόνος αὐτὸς, ἔμεινεν ἀπηλλαγμένος πάσης πλάνης καὶ ὅτι ἡ διδασκαλία του, ἡκουσθεῖσα κατ' ἀρχὰς εἰς μίαν ἀποκελεισμένην γωνίαν γῆς, χωρὶς νὰ ἔχῃ δι' ἀκόνους τοῦ δεινοῦ ῥήτορας καὶ φιλοσόφους, τοὐναντίον πολεμουμένη καὶ διαβαλλομένη ἡδυνήθη νὰ κατακλύσῃ τὸν κόσμον, νὰ συγκινήσῃ αὐτὸν ἐκ θεμελίων καὶ νὰ τῷ μεταδώσῃ νέαν ζωὴν.

Π. Ν. Τρεμπέλς

ΜΗ ΥΨΗΛΟΦΡΟΝΕΙ ΑΛΛΑ ΦΟΒΟΥ

«Σὺ δὲ τῇ πίστει ἔστηκας. μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ»
(Ῥωμ. 11, 20)

Διὰ τῶν λόγων αὐτῶν, ὁ θεὸς Ἀπόστολος Παῦλος καθιστᾷ ἡμᾶς προσεκτικὸς διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Ἔστω, λέγει καὶ ἂν τις ἐπίστευσε καὶ ἐξακολουθῇ μένων ἐν τῇ πίστει, καὶ πάλιν δὲν πρέπει κατ' οὐδὲνα λόγον νὰ ὑψηλοφρονῇ καὶ νὰ ὑπερηφανεύηται, ἀλλὰ νὰ ταπεινοφρονῇ ἔχων φόβον καὶ

τρόμον, μήπως ἐπέστη τῇ πίστεώς του. Καὶ τοῦτο, διότι ἡ πίστις εἶνε δῶρον Θεοῦ, τὸ ὁποῖον δίδεται μόνον εἰς τοὺς ταπεινόφρονας καὶ τοὺς μετὰ συντριβῆς καρδίας ζητούντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι εἰς τοὺς υπερηφάνους καὶ τοὺς ἀλαζόνας. Εἶνε δὲ ἐτόιμον ὁ ἄνθρωπος, ἐὰν ἀμελήσῃ τῶν πνευματικῶν του καθηκόντων, ἐὰν δηλαδὴ δὲν ἐργάζεται προσέχων εἰς ἑαυτὸν καὶ κα' ἀπολεμῶν τὰς ἐραμάρτους κλισίαις του, καὶ ἐὰν δὲν ἀποφεύγῃ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, τοῦ ναντίον δὲ καὶ ὑψηλοφρονῇ, εἶνε ἐπόκεινον, λέγομεν, νὰ τὸν ἐγκαταλείψῃ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, νὰ ἐκπέσῃ τῆς πίστεώς του καὶ νὰ ἀπολεσθῇ.

Μὴ ἀπορῶμεν δὲ εὐδόλως δι' αὐτό. Ἡ Ἀγία Γραφή παρέχει πλείστα ἔσα παραδείγματα ἀνθρώπων, εἰ ὅποιοι ἐπίστησαν ὁ-τως καὶ ταρῆκα λούθησαν μετὰ ζήλου καὶ προθυμίας τὸν Χριστὸν, κατόπιν ὁμῶς ἐξέπεσαν τῆς πίστεώς των καὶ ἠκολούθησαν βον' κοσμικὸν πρὸς βλάβην αὐτῶν αἰωνίαν. Ἀρκεῖ μόνον νὰ ἀναφέρωμεν τὸ παράδειγμα τοῦ Λημᾶ, περὶ τοῦ ὁποῖου κἀμνε λόγον ὁ θεὸς Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον Β'. ἐπιστολὴν του.

Ὁ Δημᾶς οὗτος ἐπίστευσεν εἰς Χριστὸν καὶ πηρεκολούθησε μετὰ ζήλου καὶ ἐνδιαφέροντος τὸν θεῖον Παῦλον. Τέσον δὲ ζήλον εἶχεν, ὥστε παρεκολούθησεν αὐτὸν μέχρι τῆς Ῥώμης· ὁ-ου καὶ ἐφυλακίσθη ὁ Παῦλος. Καὶ ἐκεῖ ἔμεινε πιστὸς ὁ Δημᾶς· καὶ τὸν ἐδοξάθει εἰς τὸ κήρυγμα, τὸ ὅποῖον ἔκασμεν κατὰ τὸ δικαίωμα τῆς διετοῦς φυλακισεώς του ἐν Ῥώμῃ. Τί ὁμῶς συνέβη κατόπιν; Ὁ Δημᾶς, ὁ τέσον ἐν ἑρμος ζηλωτῆς καὶ ἀκόλουθος τοῦ Παύλου, ἔχασε τὸν ζήλόν του, ἐκλονίσθη εἰς τὴν πίστιν καὶ ἐγκαταλείψας τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ἐ-τράπη εἰς τὴν κοσμικὴν ἐδδὲν, τὴν ἐδδὲν τῆς ἀμαρτίας.

Ἄς παραδειγματισθῶμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἐξ αὐτοῦ· καὶ ἂν ὁ Θεὸς μᾶς ἡξίωσεν νὰ πιστεύσωμεν καὶ νὰ λάβωμεν μιὰν γνώσιν τῶν ἀληθειῶν του, ἃ· μὴ ὑψηλοφρονῶμεν, ἀλλ' ἃ· ἔχωμεν φόβον καὶ τρέμον, ἐπικαλούμενοι πάντοτε μετὰ ταπεινωφροσύνης τὴν θεῖαν ἀντίληψιν, ὥπως μᾶς διαφυλάξῃ καὶ μείνωμεν πιστοὶ μέχρι τέλους τοῦ βίου μας, ἵνα μὴ ἀπολεσθῶμεν.

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Ἐβραίους ἐπιστ. Πύλου, κεφ. ια'. 24—26, 32—4').

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, κεφ. α'. 44—52).

44. Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὗρίσκει Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ. Ἀκολούθει μοι. 45. Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαιῶν, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. 46. Εὗρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὁν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὐρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. 47. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ, ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ Φίλιππος, ἔρχου καὶ ἴδε. 48. Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ. Ὦς ἀληθῶς Ἰσραηλῆτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι. 49. λέγει αὐτῷ Ναθαναὴλ, πῶθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν συκὴν εἶδόν σε. 50. ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ, Ῥαββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσ-

ραήλ. 51. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὅτι εἰπόν σου Εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μεῖζον τούτων ὁ ψεῖς. 52. καὶ λέγει αὐτῷ. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὕψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεωρότα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 44, 45. Ἡ κλήσις τοῦ Φίλιππου. Ἀφ' οὗ ἐξέλε-ξεν ὁ Κύριος τοὺς πρώτους μαθητὰς Του ἐν Ἰουδαίᾳ, ἔρχεται ἐκεῖθεν εἰς Γαλιλαίαν. Καὶ εὗρίσκει τὸν Φίλιππον, καταγόμενον ἐκ τῆς πόλεως Βηθσαιῶν, ὁπόθεν κατήγοντο καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀπόστολοι Ἀνδρέας καὶ Πέτρος. Καὶ λέγει πρὸς αὐτόν: «Ἀκολούθει μοι». Καὶ ἐκεῖνος, μετὰ πλήρη ἐκτίμησης καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸν Σωτῆρα, ἀλλὰ καὶ μετὰ αὐτὴν πᾶν ἡτὴν καὶ μετὰ προθυμίαν, ἀκολουθεῖ εὐθὺς καὶ γίνεται ἑκτοστὴ μαθητῆς καὶ ἀπόστολος τοῦ Κυρίου.

Στίχ. 46, 47. Φίλιππος καὶ Ναθαναὴλ. Πλήρης χαρᾶς ὁ Φίλιππος, διότι ἠτύχησεν νὰ γνωρίσῃ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ πλήρης ἐνδιαφέροντος διὰ τὴν ὠφέλειαν καὶ ἄλλων ἀνθρώπων, εὗρίσκει τὸν φίλον του Ναθαναὴλ καὶ λέγει πρὸς αὐτόν: «Εὗρήκαμεν ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἀπὸ τόσων αἰῶνων προλέγουσιν ὁ Μωϋσῆς καὶ οἱ ἄλλοι προφῆται. Εἶνε ὁ Ἰησοῦς, υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ (ὥπως ἐννομεῖτο παρὰ τῶν Ἰουδαίων), ὁ καταγόμενος ἐκ τῆς Ναζαρέτ». Ὁ Ναθαναὴλ, πρὶν ἢ δεχθῇ τὴν μεγάλην αὐτὴν ἀγγελίαν, θέλει νὰ πεισθῇ πρῶτον ἐὰν πράγματι ὁ Ἰησοῦς εἶνε ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας. Γνωρίζων ἐκ τῶν προφητειῶν ὅτι ὁ Μεσσίας θὰ προήρχετο ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα καὶ ἐκ τῆς κώμης Βηθλεὲμ, οὐχὶ δὲ ἐκ τῆς Ναζαρέτ, κώμης μικρᾶς καὶ ἀσήμου, διὰ τοῦτο καὶ ἐρωτᾷ τὸν Φίλιππον: «καὶ εἶνε δυνατόν νὰ προέλθῃ τι καλὸν ἐκ τῆς Ναζαρέτ;» Διότι ὅλγοι ἐγνώριζον τότε ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ἂν καὶ ἀνετράφη ἐν Ναζαρέτ, ἐγεννήθη ὁμῶς ἐν Βηθλεὲμ. Ὁ Φίλιππος, ἀντὶ ἄλλης ἀποδείξεως, ἀποκρίνεται, «ἔρχου καὶ ἴδε». Διότι εἶχε τὴν πεποιθήσιν ὅτι καὶ μία μόνον συνάντησις μετὰ τοῦ Σωτῆρος θὰ ἐπειθε τὸν Ναθαναὴλ, ὅτι αὐτὸς εἶνε πράγματι ὁ περιμενόμενος ὁ τῶν Ἰουδαίων Μεσσίας.

Στίχ. 48, 49. Ὁ Κύριος περὶ τοῦ Ναθαναὴλ. Καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν Σωτῆρα ὁ Φίλιππος μετὰ τοῦ Ναθαναὴλ. Βλέπει ὁ Κύριος ἐρχόμενον τὸν Ναθαναὴλ. Καὶ γνωρίζων ὡς καρδιογνώστης τὴν καλὴν του προαίρεσιν, τὴν ἀκακίαν καὶ ἀγαθότητα καὶ τὸ ἀπονήρευτον τῆς ψυχῆς του, λέγει περὶ αὐτοῦ: «Ἰδοὺ γνήσιος Ἰσραηλῆτης, ἐν τῷ ὁποίῳ δὲν ὑπάρχει δολιότης καὶ πονηρία». Ἀκούσας ὁ Ναθαναὴλ τὴν σύστασιν αὐτὴν τοῦ Σωτῆρος, καταλαμβάνεται ὑπὸ ἀπορίας, διότι πρῶτην φοράν ἐγνώριζετο μετὰ τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ἐρωτᾷ: «Πῶθεν με γνωρίζεις;». Καὶ ὁ Κύριος ἀποκρίνεται: «πρὶν ἢ σε φωνάξῃ ὁ Φίλιππος, σὲ εἶδον ὅταν εὗρίσκετο ὑποκάτω τῆς συκῆς». Πῶς τὸν εἶδεν ἐκεῖ ὁ Χριστός; Οὐχὶ ὡς ἄνθρωπος, μετὰ σωματικὰς ὀφθαλμοὺς· ἀλλ' ὡς Θεὸς παρὼν πανταχοῦ καὶ γνωρίζων τὰ πάντα.

Στίχ. 50—52. Ἡ ὁμολογία τοῦ Ναθαναὴλ. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ναθαναὴλ, ἔχων τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς δὲν τὸν εἶχεν ἴδει ὑποκάτω τῆς συκῆς, καὶ ἐννοήσας ἐκ τούτου ὅτι ὁ Κύριος δὲν εἶνε ἄνθρωπος ἀπλούς, ἀναφωνεῖ μετὰ χαρᾶς: «Ῥαββί, σὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν». Ὁμολογεῖ πρῶτος αὐτὸς τὴν θεότητα τοῦ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛ ΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Δ δέκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΡΙΘ. 179

«Τὰ ρήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἡ ἐπιστολὴ καὶ συνδρομὰ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

Σ'.

Τί κάμνει ὁ οἰκὸδεσπότης, ὁ ὁποῖος ὑποπτεύεται τὴν ἔφοδον τοῦ κλέπτου; Ἀγρυπνεῖ καὶ παραφυλάττει. Ἀλλὰ πόσον χρόνον ἀγρυπνεῖ καὶ παραφυλάττει; Μίαν ὥραν, δύο, τρεῖς; Ὁχι. Ἀλλὰ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας ἀκόμη ἵσταται ἀγρυπνος καὶ προσεκτικὸς, ἀναμένων μήπως ὁ κλέπτης ἐμφανισθῇ καὶ συλῇ τὴν περιουσίαν τοῦ οἰκὸδεσπότη. Ἐτοιμάζεται λοιπὸν διαρκῶς ἢ μᾶλλον προετοιμάζεται διὰ νὰ μὴ τυχὸν εὑρεθῇ ἀνέτοιμος κατὰ τὴν ἔφοδον τοῦ κλέπτου.

Τοῦτ' αὐτὸ ἀκριβῶς παραγγέλλει ὁ Σωτὴρ, ἵνα κάμωμεν καὶ ἡμεῖς, οἱ ὅποιοι ἐπαπειλούμεθα διαρκῶς ἀπὸ τὸν θάνατον, ὁ ὁποῖος πολλάκις μᾶς καταλαμβάνει ὡς ὁ κλέπτης ἐν νυκτί. Ἐὰν ἐξεύραμεν εἰς ποῖαν ὥραν ἢ εἰς ποῖαν ἐποχὴν θὰ κρούσῃ ὁ θάνατος τὴν θύραν ἡμῶν, θὰ ἤδυνάμεθα νὰ ζῶμεν ἀδιαφόρως καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ βίου καὶ νὰ κινονίζωμεν τὰ ζητήματα καὶ τὰς ὑποθέσεις ἡμῶν κατὰ τὴν ἰδίαν ἀρέσκειαν. Ἀλλὰ τώρα δὲν γνωρίζομεν περὶ αὐτοῦ τίποτε ἀπολύτως. Εἰξεύρομεν μὲν ὅτι ὁ θάνατος θὰ ἔλθῃ, ἀλλ' ἀγνοοῦμεν τὸ πότε. Ἐφ' ὅσον δὲ εἶνε βέβαιον ὅτι μετὰ θάνατον θὰ ἐπακολουθήσῃ κρίσις παρὰ τοῦ ἀδελάστου Κριτοῦ, στοιχειώδης φρόνησις ἐπιβάλλει νὰ ἐτοιμαζώμεθα καὶ νὰ γρηγορώμεν καὶ νὰ ἀγωνιζώμεθα, ὅπως εὑρεθῶμεν εὐπρόσωποι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

«Γρηγορεῖτε, παραγγέλλει ὁ Σωτὴρ, ὅτι οὐκ οἴδατε ποῖα ὥρα ὁ Κύριος ἡμῶν ἔρχεται. Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ἥδῃ ὁ οἰκὸδεσπότης ποῖα φυλακὴ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἴασε διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. Λιὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἔτοιμοι, ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται».

«Γίνεσθε ἔτοιμοι», λέγει. Δηλαδή τί νὰ κάμωμεν; Ὁλη ἡ ἐτοιμασία μας εἰς τοῦτο συνίσταται: εἰς τὸ νὰ μνημονεύωμεν τὸν θάνατον. Νὰ ἐνθυμώμεθα διαρκῶς, ὅτι εἴμεθα πάροικοι καὶ παρεπίδημοι ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι μίαν ἡμέραν ἀγνωστον καθ' ὁλοκληρίαν εἰς ἡμᾶς θὰ ἀπέλθωμεν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου καὶ ὅτι μάλιστα εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ μᾶς εὕρῃ ὁ θάνατος εἰς περίστασιν καθ' ἣν οὐδὲ θὰ τὸ σκεπτώμεθα κἂν.

«Γίνεσθε ἔτοιμοι» σημαίνει ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν πάντοτε ὑπ' ὄψιν τὸ βέβαιον ἀλλὰ καὶ τὸ αἰφνίδιον τοῦ θανάτου, διότι αὐτὸ εἶνε τὸ δραστικὸν καὶ σωτήριον

φάρμακον, τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς ἐνδυναμώσῃ εἰς πᾶσαν πνευματικὴν ἐργασίαν καὶ θὰ νεκρώσῃ πᾶσαν ἐφάρμακτον προσκόλλησιν εἰς τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου.

Ἡ μνήμη τοῦ θανάτου ἀποτελεῖ τὴν μεγαλύτεραν δύναμιν τῆς κατὰ Θεὸν ζωῆς καὶ πολιτείας, εἶνε δὲ ἀνἀμφισβήτητον γαγο. ὅς δι καὶ ἐκείνοι οἵτινες εὐηρέστησαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εὐρέθησαν διαρκῶς ἔτοιμοι διὰ τὴν μακαρίαν ἔξοδον ἐκ τοῦ παρόντος βίου, ἐνδυναμώθησαν ἀπὸ τὴν συνεχῇ καὶ ἀδιάλειπτον μνήμην τοῦ θανάτου.

Οὕτω παρατηροῦμεν, ὅτι οἱ περισσότεροι τῶν ἁγίων ἀνδρῶν ἐπέζητουν μέσα διὰ τῶν ὁποίων καθίστων ζωὴν καὶ ἀνεξάλειπτον ἀπὸ τῆς φαντασίας τὴν μνήμην τοῦ θανάτου, ἄλλοι δὲ πάλιν, ἀληθῆ φιλοσοφίαν ἀποκαλοῦντες τὴν μελέτην τοῦ θανάτου, ἐσκεπτόντο συνεχῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ἐν πάσῃ περιστάσει ἀνεπόλουν τὴν ἀλήθειαν ὅτι πάροικοι καὶ παρεπίδημοι εἴμεθα καὶ ἡμεῖς, καθὼς πάντες οἱ πατέρες ἡμῶν.

Ἀτυχῶς διὰ τοὺς περισσότερους ἀνθρώπους ἡ μνήμη τοῦ θανάτου εἶνε ζήτημα ἐντελῶς ἀμελέτητον. Νομίζει μάλιστα κανεὶς ὅτι οἱ πλείστοι καταβάλλουν πᾶσαν προσπάθειαν ὅχι διὰ νὰ ἐνθυμηθῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ λησμονήσουν τὸν θάνατον, μολοντί ἐκεῖνος δὲν θὰ τοὺς λησμονήσῃ, ἀλλὰ θὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ σύντομα ἢ ἄργα.

Ἡμεῖς ἂς μὴ τοὺς μιμηθῶμεν. Ἄς προσπαθῶμεν μᾶλλον νὰ καλλιεργήσωμεν ἐν ἡμῖν τὴν ἐνθύμησιν τοῦ θανάτου, διότι αὕτη ἡ ἐνθύμησις θὰ προσπορίσῃ εἰς ἡμᾶς, καθὼς θὰ ἴδωμεν, ἀνεκτιμήτους ὠφελείας καὶ θὰ μᾶς καταστήσῃ οὕτω ἑτοιμοὺς διὰ τὴν ἔξοδον, κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Σωτῆρος λέγοντος «Γίνεσθε ἔτοιμοι». (Ἀκολουθεῖ) Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλίς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

5. «Ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν».

Εἶνε ἀδύνατον νὰ γίνῃ διάψευσις τῆς ἐλπίδος τοῦ δεδοκιμασμένου χριστιανοῦ, τῆς ἐλπίδος τῆς ἀπολύσεως, τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Καὶ δι: εἶνε ἀδύνατον νὰ γίνῃ διάψευσις τῆς ἐλπίδος μας ταύτης ἀποδεικνύεται σαφῶς καὶ ἀναντιρρήτως ἐκ τῆς μεγάλης ἀγάπης, τὴν ὅποιαν ἔχει ὁ Θεὸς πρὸς ἡμᾶς ἡ ὁποία ἀγάπη δὲν ἔμεινεν ἀγνωστος καὶ αἰσθημα. κρυπτόν καὶ ἐσωτερικόν ἐν τῷ Θεῷ, ἀλλὰ ἐξεδηλώθη, ὑπερεκχειλι-

σασα ὡς πλημυρήσας ποταμούς, διὰ τῶν δωρεῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὅποιον ἔχουσε πλουσίως ὁ Θεὸς εἰς τὰς ψυχὰς μας καὶ τὰς καρδίας μας, καὶ τὸ ὅποιον Ἅγιον Πνεῦμα εἶνε, ὡς λέγει ἄλλαχού ὁ θεὸς Παῦλος, καὶ ἀρραβὼν ἀσφαλῆς καὶ βεβαία ἐγγύησις τοῦ ὅτι θὰ γίνωμεν κληρονόμοι τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

(Τοὺς περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος λόγους τούτους τοῦ θεοῦ Παύλου ἐννοεῖ καλῶς πᾶς τις, ὅταν λάβῃ ὑπ' ὄψιν του, ὅτι ἐπὶ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων, ὅποτε ἔγραψε καὶ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ὁ τοῦ Θεοῦ Ἀπόστολος, ἡ δωρεὰ καὶ ἐν γένει τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐπειδὴ ἦτο ἀνάγκη ὅπως προσελκυσθῶσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐξεδηλοῦντο καὶ ἐξωτερικῶς. Ἔδειξε δηλονότι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τοὺς πιστοὺς τὴν ἰκανότητα νὰ λαλῶσι γλώσσας, νὰ προφητεύωσι, νὰ τελῶσιν ἀναρίθμητα θαύματα κ.λ.π.)

«ἐκκέχυται». Μεταχειρίζεται τὴν λέξιν αὐτὴν ὁ Ἀπόστολος διότι τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰκονίζονται διὰ τοῦ ὕδατος, ὡς λέγει ὁ Χριστὸς, «ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφὴ ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ρεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ πνεύματος, οὗ ἐμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες» (Ἰωάν. 7, 38).

6. «Ἔτι γὰρ Χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν, κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε».

Νέον ἐπιχείρημα φέρει ὁ θεὸς Ἀπόστολος διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ ἐλπίς τῆς σωτηρίας ἡμῶν εἶνε βεβαία, ὅτι θὰ ἀπολαύσωμεν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι τὸ καύχημα ἡμῶν εἶνε ἀσφαλές. Τὸ πρῶτον ἐπιχείρημά του περιλαμβάνεται κυρίως, εἰς τὸν στίχον 5 καὶ εἶνε τὸ ἑξῆς: Ἡ ἐλπίς δὲν θὰ μᾶς κατασχύνῃ, ἀλλὰ θὰ πληρωθῇ. Ἐγγύησις δὲ ἀσφαλῆς, ὅτι θὰ πληρωθῇ ἡ ἐλπίς μας, εἶνε ἡ μεγάλη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς, ἡ ὁποία ἐξεδηλώθη εἰς τὴν ἀφθονον καὶ πλουσίαν παροχὴν τῶν δωρεῶν τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἰς ἡμᾶς. Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔδωκε τὸ Πνεῦμά του, πῶς δὲν θὰ μᾶς δώσῃ καὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς Βασιλείας του; Τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα περιλαμβάνεται κυρίως εἰς τοὺς στίχους 6 καὶ 9. Εἶνε δὲ τὸ ἑξῆς: Ἡ ἐλπίς θὰ πληρωθῇ. Διότι, ἐὰν ὁ Θεὸς ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς τόσῃν ἀγάπῃν, ὅταν ἀκόμη ἦμεθα ἀμικτωλοὶ, ὥστε τὸν Χριστὸν εἰς θάνατον νὰ παραδῶσῃ, πολὺ περισσότερον τώρα, ὅποτε ἐδικαιώθημεν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ του, θὰ μᾶς σώσῃ καὶ θὰ πληρώσῃ τὴν ἐλπίδα μας, τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μας.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΤΗΝΟΣ

Ἐμβάλλουσιν ἡμᾶς εἰς ἀπορίαν ἀληθῶς αἱ θαυμάσιαι διανοητικαὶ ἰκανότητες, ὑπὸ τῶν ὁποίων παρουσιάζονται οὐχὶ σπανίως πεπρωτισμένα τὰ ἄλογα κτῆνη. Τὰ θαυμάσια ἐνστικτὰ των, αἱ σκόπιμοι πολλάκις ἐργεῖαι των, ἡ προνοητικότητα καὶ ἀντίληψίς τωι, τόσα ἄλλα φαινόμενα, ἃτινα ἐκ πρώτης ὀψεως κρινόμενα φαίνονται μαρτυροῦντα τὴν παρουσίαν λογικοῦ καὶ κρίσεως καὶ τὴν ὑπαρξίν ψυχικοῦ τινος βίου καὶ παρὰ τοῖς κτήνεσιν, ὅχι ἀπλῶς διεγείρουσι τὸν θαυμασμόν ἡμῶν, ἀλλὰ κινῶσιν ἡμᾶς εἰς ἀπορίαν καὶ διατυπώνουσιν ἐνώπιον ἡμῶν πρὸς ἔρευναν σοβαρώτατον πρόβλημα. Ἐπρωκίσθη ἤρᾳ γε καὶ τὸ κτῆνος μὲ λογικόν; Ἐχει καὶ τὸ κτῆνος πράγματι καὶ κατὰ ἀλήθειαν βίον ψυχικόν; Ὁμοίᾳ

ζει τοῦτο καὶ κατ' οὐσίαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον; Ἡ μήπως ἡ ὁμοιότης, τὴν ὁποίαν ἐν τῇ λεγομένῃ ψυχικῇ βίῳ του παρουσιάζει πρὸς τὸν ψυχικὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε μόνον φαινομενικὴ, ὁμοία πρὸς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἡ σκιά ἔχει πρὸς τὸ προβάλλον αὐτὴν σῶμα, ἡ ἀψυχὸς εἰκὼν πρὸς τὸ ζῶν πρωτότυπον αὐτῆς; Ἰδοὺ τὸ πρόβλημα.

Μὲ ἄλλας λέξεις τὸ ζήτημά μας εἶνε τὸ ἑξῆς: Ὁ ἄνθρωπος διαφέρει τοῦ κτήνους ἐν τῇ ψυχικῇ αὐτοῦ βίῳ κατὰ ποσὸν μόνον ἢ καὶ κατὰ ποιόν; Εἶνε δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος ἀπλῶς καὶ μόνον κτῆνός τι προηγμένον καὶ ἀνεπτυγμένον διανοητικῶς, ἐν βαθμίδι τινὶ ἀνωτέρᾳ τῆς ἐν ἣ ὑπάρχει ἡδὴ τὸ κτῆνος, ἢ μήπως διαφέρει τοῦ κτήνους οὐσιωδῶς καὶ ποιητικῶς; Δύναται καὶ τὸ κτῆνος νὰ συλλαμβάνῃ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ σκοποὺς, νὰ ἐκλέγῃ τὰ μέτα πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν τούτων, νὰ σκέπτεται, νὰ συλλογίζεται, νὰ ἐπινεῖ, νὰ μηχανεῖται, ὅπως πράττει τοῦτο ὁ ἄνθρωπος; Ἡ ἀπλῶς εἰ σκοποὶ, τοὺς ὁποίους φέρεται ἐξυπηρετοῦν καὶ πρὸς τοὺς ὁποίους παρουσιάζεται κινούμενον τὸ κτῆνος, ἀπλῶς καὶ μόνον στηρίζονται εἰς σκοτεινὰς ἐκ τοῦ παρελθόντος ἀναπαράστασεις καὶ εἰς ἀσυνειδήτους, τυφλὰς καὶ καθ' ὁλοκληρίαν φυσικὰς ὁδηγεῖς ὀρείλομένας εἰς τὸ ἐνστικτον, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐν ταῖς σκοπίμοις ταύταις ἐνεργεῖαις του πραγματικὴ ἐκλογὴ καὶ πραγματικὸς λογικὸς καὶ ἐνσυνειδήτος καὶ περισκεμμένος συνδυασμός, ὅπως ὑπάρχει εἰς τὰς σκοπίμους ἐνεργεῖας τοῦ ἀνθρώπου;

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ ἀποδείξωσιν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατὰ γὰρ ἐκ τοῦ κτήνους, δὲν ἐδυσκολεύθησαν νὰ ὑποστηρίξωσιν, ὅτι τὸ κτῆνος ἔχει λογικὸν καὶ εἶνε πεπρωτισμένον μὲ λογικὰς ἰκανότητας καὶ ἰδιότητας. Ὁ τοιοῦτος ὁμοῖος ἰσχυρισμός μόνον ἀπὸ ἐπιπολαιῶς κρινόμενος δύναται νὰ κριθῇ σοβαρὸς. Βαθυτέρα καὶ ἀκριβεστέρᾳ τῶν πραγμάτων ἐξέτασις καὶ ἔρευνα πείθει, ὅτι ἄδυστος μεγάλη καὶ ἀγεφύρωτος διαχωρίζει τὸν ψυχικὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ βίου τοῦ κτήνους καὶ ἀποδεικνύει, ὅτι καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψίν αὐτὴν συγγένειν μεταξὺ κτήνους καὶ ἀνθρώπου πραγματικὴ καὶ οὐσιαστικὴ οὐδεμία ὑφίσταται.

Ἄς παρακολουθῶμεν καὶ ἄς ἐξετάσωμεν καὶ ἡμεῖς ἐπισταμένως καὶ ἡμερολήπτως τὰ πράγματα, διὲνὰ πεισθῶμεν.

Π. Ν. Τρεμπέλις

ΠΩΣ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ Ο ΘΕΟΣ

Διὰ νὰ παρηστήσῃ ὁ θεὸς Ἀπόστολος Παῦλος πῶς ἐργάζεται ὁ Θεὸς διὰ τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν τελειοποίησιν τῶν ἀνθρώπων, ἐνερμάζει αὐτοὺς: «Θεοῦ γεωργίον», δηλαδὴ ἄγρον, τὸν ὅποιον καλλιεργεῖ ὁ Θεός. Ἀλλαχού δὲ παλιν αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐνερμάζει τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα «γεωργόν». Καθὼς δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος καλλιεργεῖ τὸν ἄγρον διὰ τῶν βῶν καὶ τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ καρποφορήσῃ οὗτος, τοιοῦτότρόπως καὶ ὁ Θεός, ὡς καλὸς γεωργὸς καλλιεργεῖ ἁοράτως διὰ τοῦ Πνεύματος του τὰς ψυχὰς μας διὰ νὰ ἀποκτήσουσι τὰς ἀρετὰς, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται καρποὶ τοῦ Πνεύματος. Καὶ καθὼς ὁ πάρχουν διάφοροι ἄγροι κατὰ ποιότητα, καὶ ἄλλος μὲ εἶνε παχὺς καὶ παράγει πολὺν καρπὸν, ἄλλος δὲ πτωχὸς καὶ λεπτός καὶ παράγει ὀλίγον, τοιοῦτότρόπως ὁ ἄνθρωπος εἶνε κα

αί ψυχαί. Ἄλλαι μὲν εἶνε ἐπιδεκτικαὶ καὶ ἀποδίδουσι πολλὰς ἀρετάς, ἄλλαι δὲ ὀλιγώτερον ἐπιδεκτικαὶ καὶ προάγονται βραδύτερον εἰς τὴν ἀρετὴν μὴ δυνάμεναι νὰ ἐπιδείξωσιν ἀφθόνους πνευματικούς καρπούς.

Ὅ,τι δὲ πράττει ὁ γεωργὸς διὰ νὰ καταστήσῃ γόνιμον μίαν γῆν διὰ νὰ σπείρῃ, τοῦτ' αὐτὸ ἀκριβῶς πράττει καὶ ὁ Θεὸς ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων. Ὅπως δηλαδὴ ὁ γεωργὸς ἐργάζεται καὶ κοπιᾷ διὰ νὰ καθαρίσῃ μίαν γῆν ἀπὸ τὰς ἀκάνθας, τοιοῦτοτρόπως ἐργάζεται καὶ ὁ Θεὸς ἐπὶ τῶν ψυχῶν διὰ νὰ καθαρίσῃ αὐτάς ἀπὸ τὰ κακὰ σπέρματα τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ ριζώσῃ ἐν αὐταῖς τὰ ἀγαθὰ σπέρματα τῆς ἀρετῆς. Πρὸς τοῦτο δὲ ὁ Θεὸς μεταχειρίζεται πολλάκις καὶ τὰς διαφόρους θλίψεις καὶ δοκιμασίας διὰ νὰ καταστήσῃ τὴν ψυχὴν ἐπιδεκτικὴν καὶ πρόθυμον εἰς τὴν ἀρετὴν. Καὶ μεταχειρίζεται τὰς θλίψεις ὁ Θεὸς καθὼς ὁ γεωργὸς τὰ διάφορα κτυπήματα, τὰ ὁποῖα ἐπιφέρει εἰς τὸν ἄγρον τοῦ διὰ τῆς ἀξίνης διὰ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν γόνιμον.

Τὸ σπέρμα δέ, τὸ ἐποῖον σπείρει ὁ Θεὸς ἐντὸς τῶν ψυχῶν, εἶνε ὁ λόγος τοῦ Εὐαγγελίου, ὅστις σπείρεται διὰ τῶν κηρύκων, διδασκάλων ἐν γένει τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἀναλόγως τῆς προθυμίας μιᾶς ἐκάστης ψυχῆς, καρποφορεῖ τὸ ἀγαθὸν σπέρμα, συντελοῦντος εἰς τὴν καρποφορίαν ταύτην τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, ὅπερ ἐνισχύει καὶ ἐπιδιοικιᾷ καὶ ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐνίσχυσις τῆς θελήσεως εἶνε ἔργον τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦτο ἄς παρακαλῶμεν Αὐτόν, ὅπως μαζὺ μὲ τὴν χάριν τοῦ Πνεύματός του ἐνισχύῃ καὶ τὴν θέλησίν μας, ἵνα ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν διὰ νὰ ἀποδῶμεν ἄξια τῆς Ἐπουρανίου Βασιλείας.

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Ἐβραίους· ἐπιστ. Παύλου, κεφ. α'. 10—κεφ. β'. 3.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, κεφ. β'. 1—12).

1. Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι. 2. καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥς τε μὴ εἶναι χωρεῖν μηδὲ τὸ πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει αὐτοὺς τὸν λόγον. 3. Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτόν, παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων, 4. καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίει αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην οἴκου ἧν, καὶ ἐξορύξιντες χαλῶναι τὸν κρᾶββατον, ἔφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέειτο. 5. ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, λέγει τῷ παραλυτικῷ, Τέκνον, ἀφέωνται σοὶ αἱ ἁμαρτίαι σου. 6. Ὅσαν δὲ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι, καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, Τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; 7. τίς δύναται ἰφίεναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἰς, ὁ Θεός; 8. καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ, ὅτι οὕτως διαλογίζονται ἐν ἐκτροχί, εἶπεν αὐτοῖς. Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 9. τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, ἀφέωνται σοὶ αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν καὶ ἄρῃ σου τὸν κρᾶββατον καὶ περιπατεῖ; 10. ἢ αὐτὸς εἶδεν, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἰφίεναι αἱ ἁμαρτίας; (λέγει τῷ παραλυτικῷ) 11. Σοὶ λέγω, ἔγειραι καὶ ἄρῃ τὸν κρᾶββατόν σου, καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. 12. καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κρᾶββατον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν Θεόν, λέγοντας, Ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 1,2. Ὁ Ἰησοῦς ἐν Καπερναοὺμ. Περιερχόμενος ὁ Κύριος τὰς πόλεις τῆς Γαλιλαίας καὶ κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον πανταχοῦ, εἰσῆλθεν ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν πόλιν Καπερναοὺμ, ἐγνώσθη δὲ μετ' ὀλίγον ὅτι εὐρίσκεται εἰς οἶκον τινὰ. Ἡ φῆμη τοῦ ἤτο τεσαύτη, ὥστε εὐθέως συνέτρεξε πλῆθος λαοῦ καὶ κατεπλημμύρισε τὴν οἶκον εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ χώρος οὐδὲ πλεονέκτου τῆς θύρας. Καὶ ὁ Κύριος, ἀκούραςτος πάντοτε εἰς τὸ ἱερόν Του ἔργον, ἀρχίζει καὶ ἐκεῖ τὴν διδασκαλίαν Του πρὸς τὸ πλῆθος.

Στίχ. 3—5. Ὁ παραλυτικὸς πρὸ τοῦ Ἰησοῦ. Ἐνθ' ὠμίλει ὁ Ἰησοῦς, ἔρχονται πρὸς Αὐτόν τινες βασιτάζοντες ἐπάνω εἰς κρᾶββατον ἀνθρώπου παραλυτικόν. Ἀκίνητος ἐπὶ τοῦ κρᾶββάτου ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος, ἐξηντημένος καὶ ὡχρὸς ἐκ τῆς μακρᾶς ἀσθενείας, φέρεται πρὸς τὸν Σωτῆρα, τὸν μέγαν ἱατρόν ψυχῶν καὶ σωμάτων, διὰ νὰ ζητήσῃ παρ' Αὐτοῦ τὴν ὑγίαν. Ἀλλὰ πῶς νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὸν Σωτῆρα; τὸ πλῆθος εἶνε πυκνὸν καὶ ὁ συνωστισμὸς ἀπερίγραπτος. Ὅλοι δὲ προσηλωμένοι εἰς τὴν διδασχὴν τοῦ Κυρίου, δὲν στέργουν νὰ παραμερίσουν καὶ ἀφήσουν διόδον ἀνικτήν. Ἀλλ' ἐν τῇ πείσσει τῶν εἰς ἀνθρώποι ἐκεῖνοι, εἰ φέροντες τὸν παραλυτικόν, ἀναβαίνουν εἰς τὴν στέγην τῆς οἰκίας, ἀνοίγουν ἐκεῖθεν ὀπήν καὶ διὰ σχοινίων καταβιδάζουν τὸν κρᾶββατον πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Σωτῆρος. Καὶ ὁ φιλόανθρωπος Κύριος, βλέπων τὴν πίστιν αὐτῶν, γνωρίζων δὲ ὡς Θεὸς ὅτι ὁ παραλυτικὸς κατήντησεν εἰς τὴν θέσιν ἐκεῖνην ἕνεκα τῶν ἁμαρτιῶν του, λέγει πρὸς αὐτόν μὲ φωνὴν πλήρη ἀγάπης «Τέκνον, ἀφέωνται σοὶ αἱ ἁμαρτίαι σου». Δὲν θεραπεύει πρῶτον τὸ σῶμα, ἀλλὰ τὴν ψυχὴν. Καὶ δίδει τὴν συγχώρησιν ὡς Θεός, βραβεύων οὕτω τὴν πίστιν καὶ τὴν μετάνοιαν τοῦ παραλυτικοῦ.

Στίχ. 6,7. Οἱ διαλογισμοὶ τῶν Γραμματέων. Ἀλλ' ἐνθ' ὅλοι ἀκούουν μὲ εὐλάβειαν τοὺς λόγους αὐτοῦς, ἀτενίζουν δὲ μὲ συμπάθειαν τὸν δυστυχὴ παραλυτικόν, μερικοὶ Γραμματεῖς παρόντες ἐκεῖ, τοῦτέστιν ἐξηγγηταὶ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, σκανδαλίζονται καὶ ἀγανακτοῦν διὰ τὴν φράσιν αὐτὴν τοῦ Κυρίου. Μὴ πιστεύοντες εἰς τὴν θεότητά Του, θεωροῦν ὡς βλασφημίαν τὸ ὅτι ὁ Κύριος ἔδωκε τὴν συγχώρησιν εἰς τὸν παραλυτικόν. Καὶ διελογίζοντο λέγοντες: «Πῶς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος λέγει τοιαύτας βλασφημίας; Τίς δύναται νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας, παρὰ μόνον εἰς, ὁ Θεός;»

Στίχ. 8—12 Ἡ θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ. Ἀλλ' ὁ Κύριος ἐνόησε τοὺς διαλογισμοὺς τῶν καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς. «Διατί διαλογίζεσθε τοιαῦτα ἐν τῇ διανοῇ σας; Νομίζετε ὅτι δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ συγχωρῶ ἁμαρτίας; Ἀλλὰ σὰς ἐρωτῶ τί εἶνε εὐκολώτερον, νὰ εἰπῶ εἰς τὸν παραλυτικόν, εἶνε συγχωρημένοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ νὰ τὸν διατάξω, Ἐγέρθη καὶ περιπάτει; Καὶ τὰ δύο αὐτὰ ἔργα, ἡ συγχώρησις καὶ ἡ διὰ θαύματος θεραπεία, μόνον εἰς τὸν Θεόν εἶνε δυνατά. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ συγχώρησις δὲν φαίνεται ἐξωτερικῶς, διὰ τοῦτο ὁ ἀποδείξω τὴν θεῖαν ἐξουσίαν μου διὰ θαύματος φανεροῦ». Καὶ στραφείς πρὸς τὸν παραλυτικόν, λέγει πρὸς αὐτόν «Στήκω ἐπάνω, ἔλαρε τὸν κρᾶββατόν σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου.» Καὶ ἀμέσως ἐκεῖνος κατέστη ὑγιὴς καὶ ἀπήλθε σηκώνων τὸν κρᾶββατόν του ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, εἰ ὁποῖοι κατὰ πληκτοὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν διὰ τὸ θαῦμα αὐτό, τὸ ὁποῖον ἐπιστοποίησε λαμπρῶς τὴν θεῖαν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.)

Ὁ Κορβίνος ἤρχισε πλέον νὰ ὀργίζεται μὲ τὸν ἐκυτόν του διότι ἔθεσεν εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην ὧ· φρουρὴν ἕνα ἀξέστον καὶ βάρβαρον στρατιώτην, ἐνῶ ἦτο εὐκολόν νὰ τοποθετήσῃ ἐξυπνὸν τινα καὶ νοήμονα πραιτωριανόν.

— Αἶ, καλὰ εἶπε μὲ πολλὴν τραχύτητα. Θὰ δώσῃς περὶ αὐτοῦ λόγον εἰς τὸν αὐτοκράτορα, καὶ τότε θὰ ἴδωμεν, ἂν θὰ ἔμπορέστῃς νὰ ἀστείευθῇ· καὶ μὴ μὲ αὐτόν.

— Ἄς ἴδωμεν κύριε Κορβίνε, ἀπεκρίθη ὁ στρατιώτης μὲ ὕψος δόλιον καὶ πείσμον συγχρόνως. Ὅσον ἀφορᾷ δι' αὐτό, εἴμεθα καὶ οἱ δύο ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν. (Ὁ Κορβίνος ὠχρίασε). Πρέπει νὰ ἐξεύρῃς τὸ μέσον νὰ μὲ σώσῃς, ἂν θέλῃς νὰ σώσῃς καὶ τὸν ἐκυτόν σου. Ὁ αὐτοκράτωρ οὐχὶ ἐμὲ ἀλλὰ σὲ κατέστησεν ὑπεύθυνον διὰ τὴν πλάκα αὐτήν.

— Ἐχεις δίκαιον, παρετήρησε τότε ὁ Κορβίνος. Πρέπει νὰ ἀναφέρω, διὰ πλυσμὸν ὁμᾶς σοῦ ἐπετέθη καὶ σὲ ἐφόνευσεν εἰς τὴν θέσιν σου. Πήγαινε λοιπὸν νὰ κρυθῇς ἐπὶ τινος ἡμέρας εἰς αὐτὰ ἐδῶ τὰ σοκάκια καὶ μὴ φανερωθῇς ἕως δέου διευθετήσω τὴν ὑπόθεσιν καὶ λητμονηθῇ ἐντελῶς τὸ ἐπιεσόδιον.

Ὁ στρατιώτης ἀπεμακρύνθη καὶ ἔσπευσε νὰ κρυθῇ. Μετὰ τινος ἡμέρας, τὸ πτώμα του εὐρίσκετο εἰς τὰς ὀχθὰς τοῦ Τιζέρεως. Εἶχε δολοφονηθῇ. Ὑπετέθη ὁμῶς, διὰ ὑπὴρξε θυμὰ σύμπλοκῃς μεθύσων, καὶ κανεὶς διὰ τοῦτο δὲν ἐνησχολήθη μὲ αὐτόν.

Ὁ Κορβίνος ἀπομείνας μόνος εἰς τὴν Ἀγορὰν μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ στρατιώτου, ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ ἐπιμελῶς τὸ ἔδαφος, μήπως ἀνεύρισκεν ἴχνος τι, ἐκ τοῦ ὁποίου ἡδύνατο νὰ ἀνακαλύψῃ τοὺς δράστας τῆς αὐθάδους ἐκείνης πράξεως. Εὗρε πλησίον τοῦ μέρους, ὅπου εἶχεν ἀναρτηθῇ τὸ διάταγμα, μαχαιριδίον τι, περὶ τοῦ ὁποίου ἦτο βέβαιος, διὰ τὸ εἶχεν ἴδει εἰς τὸ σχολεῖον εἰς τὰς χεῖρας κάποιου συμμαθητοῦ του. Τὸ ἔσφιξε δυνατὰ εἰς τὸ χεῖρ του ὡς ὄργανον τῆς μελλούσης του ἐκδικήσεως καὶ ἔσπευσε διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ νέον ἀντίγραφον τοῦ διατάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Ἐξήγησεις

Ὅταν ὁ ἥλιος ἐσηκώθη καλὰ, τὸ πλῆθος ἔσπευσεν εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ νὰ ἀναγνώσῃ τὸ τρομερὸν διάταγμα, τοῦ ὁποίου ἡ ἐκδοσις ἡπειλεῖτο ἀπὸ τοσούτου χρόνου. Ὅταν ὁμῶς δὲν εὗρεν ἐκεῖ παρὰ τὴν πλάκα γυμνήν, κατεθουροδύθη.

Μερικοὶ ἐθαύμαζον τὸ πνεῦμα τῶν χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι ἐθεωροῦντο γενικῶς ὡς ἀνόητοι· ἄλλοι ἡγανάκτουν διὰ τὴν θρασύτητα τῆς πράξεως· ἕτεροι περιεγέλων τὴν φρουρὰν διὰ τὴν ἀνικανότητά της· καὶ ἄλλοι ἐμαίνοντο, διότι ὁ διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν ὀφίστατο νέαν ἀναβολήν.

Ἀπὸ ἐνωρίς οἱ θαμῶνες τῶν ἐκλεκτῶν κέντρων δὲν εἶχον ἄλλην συζήτησιν. Εἰς τὰ μεγάλα λουτρά τοῦ Ἀντωνίου οἱ συχνάζοντες συνδιελέγοντο περὶ τῶν νέων τῆς ἡμέρας. Ἐκεῖ εὐρίσκετο ὁ νομομαθὴς Σκέουρος, ὁ Πρόκουλος καὶ ὁ Φούλβιος. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἔρριψε τὸ βλέμμα του ἐπὶ τοῦ Σεβαστιανοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχεν εἰσέλθει ἐκεῖ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως καὶ τοῦ ἀπηύθυνε κατ' εὐθείαν τοὺς ἐξῆς λόγους.

(* Ἀκολουθεῖ?)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Τὴν παρελθούσαν Πέμπτην ἤρχισαν ἐν τῷ «Παρνασσῷ» αἱ διαλέξεις τῆς Ἑταιρείας τῶν Βυζαντινῶν σπουδῶν μὲ πρῶτον ὁμιλήτην ἐπὶ τοῦ ἐπικαιροτάτου θέματος τοῦ θρυλικοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Σοφίας, τὸν Παν. Μητροπολίτην Ἀθηνῶν κ. Μελέτιον, τακτικὸν Πρόεδρον τῆς Ἑταιρείας. Ἐνώπιον πολυπληθοῦς καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἡ Α. Π. ἐμπόρθησε διὰ μακρῶν τὰ γεγονότα ἀπὸ τῆς κτίσεως τοῦ περιλάμπρου Ναοῦ, ἐξῆρε δὲ καὶ διὰ προβολῶν φωτεινῶν εἰκόνων τὸ ὑπέρλαμπρον καὶ γνησίως Ἑλληνικὸν εἰς κομψότητα καὶ φωτισμὸν σχέδιον, ἀποτελοῦν ἄκραν ἀντιθέσιν πρὸς τοὺς σκοτεινοὺς ναοὺς τῶν συγχρόνων Ἀθηνῶν.

— Ὁ Πανιερώτατος ἐκράτησεν ἐπὶ μίαν καὶ πλέον ὥραν ἐξηρητημένον ἐκ τοῦ λόγου του τὸ δλον ἐν ὀγκούμενον ἀκροατήριον, τὸ ὁποῖον ἀπῆλθε μὲ τὰς καλυτέρας τῶν ἐντυπώσεων καὶ μὲ τὴν ζωηροτέραν συγκίνησιν διὰ τὴν ἀνάμνησιν τοῦ θρυλικοῦ ναοῦ, τοῦ ὁποῦ καὶ μόνον ἡ ἀπόδοσις, ὡς εἶπεν ὁ Πρωθιεράρχης τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, θὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸ ἔθνος τὴν ἐντύπωσιν διὰ ἑλπίε τὸ μαρτύριόν του.

— Διὰ Β. Δ. διωρίσθη β'. γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὁ γραμματεὺς τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Συμβουλίου Θεοσχοπίνης· πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Κ. Κωνσταντινίδης.

— Ὁ Πρόεδρος κ. Οὐτίσων, ἀναχωρήσας ἐξ Ἀμερικής, ἀναμένεται κατ' αὐτὰς εἰς Παρισίους, ὅπου μετεβῇ ἤδη καὶ ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας κ. Λόυδ Τζώρτζ.

— Κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν ἀνετέθη ὑπὸ τῆς Διασκέψεως τῆς Εἰρήνης ἡ ἐξέτασις τῶν Ἑλληνικῶν διεκδικήσεων, διὰ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἡμοφώνως παρεδέχθησαν διὰ εἶνε ἀπαραίτητον νὰ καταργηθῇ τελείῃ ἡ Τορκικὴ Αὐτοκρατορία, νὰ περιορισθῇ δὲ αὕτη ὡς κράτος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ νὰ ἐκχωρηθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἐκτὴ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπὸ τοῦ Ἀἰδάλῃ μέχρι τῆς Κῆ συμπεριλαμβανομένης τῆς Σμύρνης καὶ τῆς Ἐφέσου.

— Ὑπὸ τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς ἀπεφασίσθη κατὰ πλειοψηφίαν καὶ ἡ παραχώρησις τῆς Θράκης εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ καταλληλότερον ὄριον τὴν γραμμὴν Αἰνίου—Μηδείας, ὑποχρεουμένης ὁμῶς συγχρόνως τῆς Ἑλλάδος νὰ παράσχῃ εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἐμπορικὰ προνόμια εἰς τινὰς τῶν λιμένων τῆς.

— Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης θὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν συγκροτηθεῖσαν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὰ ἑδαφικὰ ζητήματα, ἡ ὁποία μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐργασιῶν τῆς θὰ ὑποβάλῃ τὰ συμπεράσματά της καὶ τὸν χαραχθέντα νέον χάρτην τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Διάσκεψιν, ὅπως λάβῃ αὐτὴ τὴν τελικὴν ἀπόφασιν.

— Τῇ 17 λήγοντος μηνὸς ἀνεχώρησεν ἐκ Κων. πόλεως ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου Σεβ. Μητροπολίτου Προύσης κ. Δωροθέου, μεταβαίνουσα εἰς Παρισίους, ὅπως ἐνεργήσῃ ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν διεκδικήσεων.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὁμιλήσουσι τὴν προσεχῆ Κυριακήν:

Ἐν τῷ Ἱ. Ναφ Ἀγίου Ἐλευθερίου ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Εὐσέβιος Ματθιόπουλος.

Ἐν τῷ Ἱ. Ναφ Ἀγ. Γεωργίου (Καρύτση) κατὰ τὴν α'. πείαν λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

Ὁ αὐτὸς θὰ ἐμιλήσῃ καὶ τὸ ἀπόγευμα ἐν τῷ αὐτῷ ναφ, ὥραν 4 1)2.

Ἐν Πάτραις ἐμιλεῖ ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς ὁ κ. Π. Τρεμπέλας, διδάκτωρ τῆς Θεολογίας.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΞΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ZΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΡΙΘ. 179

«Τὰ ρήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΜΝΗΜΟΝΕΥΩΜΕΝ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Α'.

Παρὰ πᾶσαν τὴν δυσφορίαν ἢ καὶ στενοχωρίαν τὴν ὁποῖαν ἐνδέχεται νὰ προκαλῇ εἰς τινὰς ἡ μνήμη τοῦ θανάτου, πρέπει ἐν τούτοις παρὰ πάντων νὰ δηλογηθῇ, ὅτι ἀποφέρει ὑψίστας καὶ σπουδαιοτάτας ὠφελείας.

Ὁ Σοφὸς Σειράχ, ὁ βαλὺς οὗτος καὶ πεφωτισμένος ἐρευνητὴς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, εἰς ὀλίγας λέξεις συμπεριέλαβεν ἀπάσας τὰς ὠφελείας, τὰς ὁποίας δύναται νὰ προσπορισθῇ ὁ συνεχὴς μνημονεύων τοῦ θανάτου. Καὶ εἶπεν, ὅτι ἡ ἀποφυγὴ τῆς ἁμαρτίας εἶνε ὁ πρῶτος οὐσιώδης καρπὸς τῆς τοῦ θανάτου μνήμης. « Ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις σου μμνήσκου τὰ ἔσχατά σου καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ ἁμαρτήσεις » (Σειρ. 7, 36).

Δυνάμεθα δὲ ἀναλυτικώτερον νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ἀλήθειαν ταύτην λέγοντες ἐν πρώτοις ὅτι ἡ μνήμη τοῦ θανάτου θὰ μᾶς φέρῃ εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμῇσωμεν πόσον πολῦτιμος εἶνε ὁ χρόνος τῆς παρούσης ζωῆς, τὸν ὁποῖον φεῖ! καταδαπανῶμεν εἰς περισσότεροι ἀσκοῦντες καὶ ἀφρόνως κατασπαταλῶμεν. Ὅπόταν δὲ ἐκτιμῇσωμεν ὅπως πρέπει τὸ πολῦτιμον τοῦ παρόντος χρόνου, τότε προσφανῶς καὶ θέλομεν κάμει καλὴν χρῆσιν αὐτοῦ καὶ θέλομεν δεόντως ὠφελῇ.

Ἴδὲ λοιπόν, ἄνθρωπε, ὅτι τρέχεις ἀκαταπαύστως πρὸς τὸ τέρμα τῆς ἐπιγείου ὁδοπορίας σου. Ἴδὲ ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ συναντήσῃς τὸν θάνατον, ὁ ὁποῖος καὶ θὰ κόψῃ τὸ νῆμα τῆς ἐπιγείου ζωῆς σου. Ἴδὲ ὅτι τὸ διάστημα τοῦ παρόντος βίου, ὁ ὁποῖος τρέχει ἀνεπιστρεπταὶ καθὼς τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ, εἶνε πολὺ σύντομον, πολὺ βραχὺ.

Πότε ἐφθασες εἰς τὰ τριάκοντα ἔτη; Νήπιον μόλις ἔως χθές, παρῆλθες τὰς βεβηλίας τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας καὶ ἔγινες ἀνὴρ χωρὶς διόλου σχεδὸν νὰ τὸ ἀντιληφθῇς. Τί νομίζεις; Θὰ τρέχῃ ἀδιακόπως τὸ ρεῦμα τοῦ βίου σου χωρὶς νὰ σταματήσῃ κάπου; Ἀπερίσκεπτε ἄνθρωπε! Δὲν βλέπεις παρεκεῖ τὸν θάνατον, ὁ ὁποῖος θερίζει εἰς τὴν γειτονικὴν σου οἰκίαν ἀνθρωπίνας ὑπάρξεις; Καὶ τί λαλοῖς; Ἐχεις τὴν ἰδέαν, ὅτι σὺ θὰ προβαίνῃς χωρὶς νὰ συναντήσῃς πρὸς τὴν ἀδυσώπητον τοῦ θανάτου δρεπάνην;

ὦ! Τὸ διάστημα τοῦ παρόντος βίου εἶνε πολὺ βραχὺ. Βραχύτερον δὲ θὰ μᾶς ἐφαίνετο, ἐὰν ἐσκεπτόμεθα τὸν θάνατον καὶ ἐὰν, ἰπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τοῦλάχιστον, ἐμνημονεύωμεν ὅτι πολὺ πιθανὸν ὁ θάνατος, ἴσως καὶ

αἰφνίδιος, νὰ μᾶς εὕρῃ πολὺ ταχύτερον ἀφ' ὅσον ὑπολογίζομεν ἡμεῖς.

Καὶ ἀφοῦ εἶνε βέβαιον ὅτι ἐκ τῆς καλῆς ἢ τῆς κακῆς χρήσεως τοῦ μικροῦ αὐτοῦ διαστήματος θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ αἰώνιος ἡμῶν μακαριότης ἢ ἡ ἀτελεύτητος ἡμῶν κακοδαιμονία, δὲν ἐννοοῦμεν ἄρά γε πόσον πολῦτιμος εἶνε ὁ παρὼν ὀλίγος χρόνος καὶ πόσον ἐπομένως ἀδικοῦμεν ἐαυτοὺς ὅσοι τὸν ἀφίνομεν καὶ παρέρχεται εἰς μάτην καὶ ἄνευ σκοποῦ;

Φεῖ! Πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἐξαντλοῦν τὰς διανοητικὰς δυνάμεις των, ὅπως ἐφεύρουν μέσα διὰ νὰ παρέρχεται ταχύτερον καὶ ἀνετώτερον ὁ χρόνος. « Κατῶρθωσα » λέγουν « νὰ σκοτώσω τὸν καιρὸν μου », ὡς ἐὰν ἦτο κατῶρθωμα τὸ νὰ χάσῃ κανεὶς τόσον καὶ τόσον πολῦτιμον χρόνον!

Κατῶρθωσες νὰ σκοτώσῃς τὸν καιρὸν σου! Τί λέγεις ἄνθρωπε; Πόσος εἶνε αὐτὸς ὁ καιρὸς σου, τὸν ὁποῖον θέλεις νὰ σκοτῶνῃς; Πόσον θὰ ζήσης ἀκόμη ἐπὶ τῆς γῆς; Καὶ ποῦ θὰ εὕρῃς ἄλλοτε πάλιν τὸν πολῦτιμον αὐτὸν χρόνον, τὸν ὁποῖον τώρα ἀφρόνως κατασπαταλᾷς; Καὶ δὲν φοβεῖσαι μήπως ἔλθῃ ἡ ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποῖαν θὰ μεταμέλῃς ἀνωφελῶς διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ χρόνου; Πόσοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἐσκέφθησαν ὅπως καὶ σὺ τώρα, ἐφθασαν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐπιγείου βίου καὶ ἐθρήνησαν ἀνεπανορθώτως, διότι εἶχαν τὴν κακὴν συνήθειαν νὰ σκοτῶνουν τὸν καιρὸν των, καὶ εἶπαν: « Ἐχασα πολῦτιμον χρόνον, ἔχασα τὸ πᾶν! » Καὶ σὺ λέγεις: « Κατῶρθωσα νὰ σκοτώσω τὸν καιρὸν μου; »

Ἀναγνώσταί μου. Τὸ διάστημα τοῦ βίου εἶνε πολὺ σύντομον. Συντομώτερον παρ' ὅσον ἴσως σκεπτόμεθα ἡμεῖς. Ὁ παρὼν χρόνος εἶνε πολῦτιμος. Τόσον πολῦτιμος, ὥστε θὰ ἔπρεπεν ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ τὸν ἐπωφεληθῶμεν. Ἄς προσπαθῇσωμεν διὰ τοῦτο νὰ μνημονεύωμεν τοῦ θανάτου. Καὶ ἡ μνήμη τοῦ θανάτου, ὁ ὁποῖος ἀφεύκτως κάποτε θὰ κρούσῃ τὴν θύραν μας, θὰ μᾶς ἐνισχύῃ εἰς τὸ νὰ διερχώμεθα ἐπωφελῶς τὰς ἡμέρας μας, ἀποφεύγοντες ὀλοσχερῶς τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἐργαζόμενοι ἐπιμελῶς τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΓΡΟΣ ΓΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

6. « Ἐπὶ γὰρ Χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν, κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε ».

«Ἐτι γὰρ Χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν». Διότι ὁ Χριστός, καθ' ὃν χρόνον ἡμεθα ἡμεῖς ἀσθενεῖς, «κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσθεῶν ἀπέθανεν», κατὰ τὸν κατάλληλον χρόνον ἀπέθανεν ὑπὲρ ἀσθεῶν.

«Ἐτι». ἐπιτείνει τὸ «ὄντων ἀσθενῶν». Δὲν ἀπέθανεν ὁ Χρὶς ἡμεῖς ἡμεθα εἰς καλὴν κατάστασιν, ἀλλὰ καθ' ἣν ἀκόμῃ ἐποχὴν ἡμεθα ἀσθενεῖς, ὅ ἐστιν ἀσθενεῖς κατὰ ψυχὴν, ἀμαρτωλοὶ, ἀδύνατοι διὰ τὴν ἐργασθῆμεν τὸ καλὸν καὶ ἐν γένει τὰ καθήκοντα ἡμῶν, ὅπως ἀδύνατοι ἵνα ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τῆς ὁργῆς καὶ δικαιωθῶμεν.

«κατὰ καιρὸν». Κατὰ τὸν προορισθέντα ὑπὸ τῆς πανσοφίας τοῦ Θεοῦ χρόνον, ὅστις ἦτο καὶ ἡ καταλληλοτέρα ἐποχὴ διὰ τὴν ἐπιφανῆ ὁ Χριστός.

«ὑπὲρ ἀσθεῶν ἀπέθανεν». Ἀπέθανε πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν, εἵτινες διὰ τὴν πρὸς τὰ εἰδῶλα λατρείαν μας καὶ διὰ τὰς ἀναιδεῖς καὶ ἀνευλαβεῖς παραβάσεις τοῦ θείου νόμου ἡμεθα ἀσθεῖς. Καὶ ὁ Χρὶς διείρηκε τὸν Ἀποστόλου τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὸ μέγεθος τοῦτο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς, συγκρίνει τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν βαθμὸν εἰς τὸν ὅποιον εἴμπορεῖ νὰ φθάσῃ ἡ ἀνθρωπίνη ἀγάπη καὶ αὐταπάργησις. Καὶ λέγει τὰ ἑξῆς:

7. «Μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθάνειται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθάνειν».

Διότι μόλις καὶ μετὰ βίας ὑπὲρ δικαίου τινὸς ἀνθρώπου εὐρίσκεται ἀνθρώπος, ὅστις εἴμπορεῖ νὰ ἀποθάνῃ· διότι ὑπὲρ τοῦ ὠφελίμου, ὑπὲρ τοῦ καλοῦ ἐν γένει ἴσως εὐρίσκεται ἀνθρώπος τις, ὅστις τολμᾷ καὶ στέργει νὰ ἀποθάνῃ, εἴτε διότι ἔχει ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην εἰς τὸ καλὸν καὶ ὠφέλιμον, εἴτε καὶ ἀποδύσας ἴσως εἰς τὸ ὅτι οἱ ἄνθρωποι θὰ ἐκτιμήσωσι τὴν εὐγενὴ ταύτην πράξιν του. Ἐὰν ὅμως δὲν πρόκειται περὶ δικαίου τινὸς ἀναξιοπαθούτος, ἀλλὰ περὶ κακούργου τινὸς ἀγομένου εἰς τὸν τόπον τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως, ὅχι μόνον δὲν θὰ εὐρίσκετο κανεὶς νὰ ἀποθάνῃ ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ φίλοι του θὰ τὸν ἀπεκρήρυκτον ἐντροπόμενοι νὰ θεωρῶνται ὅτι ἔχουσι σχέσιν τινὰ μετ' αὐτοῦ. (Ἀκολουθεῖ)

ΓΡΑΜΜΗ ΟΡΟΘΕΤΙΚΗ

Ἐχει τὸ κτήνος λογικὸν καὶ λογικὰς ιδιότητες; Πρὶν ἢ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν λεπτομερεῖα τοῦ ζητήματος τούτου ἔρευναν καὶ ἐξέτασιν καὶ πρὶν ἢ ἀκόμῃ καταλήξωμεν εἰς ὁριστικὰ συμπεράσματα ἐπ' αὐτοῦ, δυνάμεθα νὰ χαράξωμεν σαφῶς καθωρισμένην ὁροθετικὴν γραμμὴν μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κτήνους. Καὶ ἐὰν ἀκόμῃ πρὸς στιγμὴν ἀποδεχθῶμεν ὅτι τὸ κτήνος ἔχει λογικὸν καὶ λογικὰς ιδιότητες, εἶνε ὅμως προφανὲς καὶ ἀναντιρρήτον, ὅτι οἱ σκοποὶ, τοὺς ὁποίους προτίθεται καὶ ἐξυπηρετεῖ τὸ κτήνος, εἶνε ἐντελῶς περιωρισμένοι καὶ ταπεινοί. Δὲν ἐξέρχονται πέραν τοῦ κύκλου τῆς διτροφῆς, τῆς συντηρήσεως καὶ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῆς φυλῆς του καὶ τοῦ εἶδους του. Ἐνῶ οἱ σκοποὶ, τοὺς ὁποίους προτίθεται καὶ πραγματοποιεῖ ὁ ἀνθρώπος ἐξέρχονται πολὺ πέραν τοῦ ὅραματός τοῦτο ὀρίζοντος καὶ εἰσχωροῦσιν εἰς σφαῖρας ὑψηλοτέρας, εὐγενεστέρας καὶ ἀνωτέρας. Καὶ ἰδοὺ:

α. Παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ μόνῃ ἡ γνῶσις καθίσταται καὶ ἀποτελεῖ σκοπὸν τῶν προσπαθειῶν του, τῶν ἀγώνων του, τῶν ἰσθίων ἐρευνῶν του. Ὁ ἄνθρωπος παρατηρεῖ, μανθάνει, σκέ-

πτεται, τὼν ζητεῖ τὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰς αἰτίας διαφόρων φυσικῶν φαινομένων, προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχῃ ἀρμονικὴν καὶ καθολικὴν γνῶσιν περὶ τοῦ σύμπαντος καὶ περὶ τῶν νόμων, οἱ ὅποιοι διέπουσιν αὐτὸ. Καὶ ἡ γνῶσις αὐτῇ ὁποτελεῖ δι' αὐτὸν σκοπὸν ὑψηλόν, σπουδαῖον, σοβαρόν, διὰ τὸν ὅποιον καταναλίσκει δολοκλήρον τὴν ζωὴν του, συγκεντρῶνων πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτοῦ ὅλας τὰς σκέψεις του, ὅλας τὰς διανοητικὰς καὶ σωματικὰς δυνάμεις του, θυσιάζων ἀκόμῃ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς ἐπιστήμης καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν του. Ὁ πόθος δὲ καὶ ἡ ἐφεσις αὐτῇ τοῦ νὰ γνωρίσῃ ὁ ἄνθρωπος τὰς αἰτίας τῶν πραγμάτων καὶ τῶν φαινομένων, παρακλοῦσθαι αὐτὸν εἰς οἰανδὴ ποτε βαθμίδα διανοητικῆς ἀναπτύξεως καὶ πολιτισμοῦ καὶ ἂν εὐρίσκηται. Καὶ αὐτοὶ οἱ βάρβαροι καὶ ἀπολίτιστοι ἐκπλήττονται πρὸ τῶν θαυμασίων φαινομένων, τῆς φύσεως καὶ ζητοῦσιν ἐπιμῶναι νὰ ἐξηγήσωσιν αὐτὰ. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσωσι τὰς ἀληθεῖς αἰτίας τῶν φαινομένων τούτων (τῆς ἀστραπῆς, τοῦ κεραυνοῦ, τῶν ἀσθενειῶν, τοῦ σεισμοῦ) ἐφευρίσκουσι πολυποικίλους καὶ πολυαριθμοὺς θεοὺς ὅντας, εἰς ἐκάστην ἐκ τῶν ἐποχῶν ἀποδίδουσι καὶ ἀνὰ τὸν φαινόμενον φυσικόν.

β. Ὁ ἄνθρωπος θεραπεύει τὰς καλὰς τέχνας καὶ δημιουργεῖ ἀριστοτεχνήματα γλυπτικῆς ἢ μουσικῆς συνθέσεως ἢ ζωγραφικῆς καλλιτεχνίας ἢ ποιητικῆς ἐξάρσεως, εἰς τὰ ὅποια ἀποτυπῶνται κατὰ τρόπον ζωηρὸς ἀπὸ τὸ μέγα δαιμόνιον τῆς ἐπινοητικότητος καὶ τῆς δημιουργικῆς φαντασίας αὐτοῦ. Ἡ τάσις αὕτη καὶ κίνησις τοῦ ἀνθρώπου πνεύματος εἶνε ἐντελῶς ξένη καὶ ἀλλοτρία τῶν κτηνῶν καὶ τῶν ἀλόγων ζώων. Διότι τὸ ἄσπμα τῶν πτηνῶν, ὅπερ μόνον δύναται νὰ παρουσιάσῃ ὁμοιότητά τινα πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου θεραπευομένας καλὰς τέχνας, ὀφείλεται προφανῶς εἰς τὸ ἐνστικτον καὶ εἰνέ τι, τὸ ὅποιον δὲν ἐπινεῖται οὐδὲ ἐκμανθάνεται ὑπὸ τοῦ πτηνοῦ, ἀλλ' εἶναι ὡς λειτουργία τις φυσικῇ ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως ἐμφυτευθεῖσα συντελεῖται καὶ ἐνεργεῖται. Τὸ πτηνὸν δὲν εἶνε ἱκανὸν νὰ δημιουργήσῃ μουσικὴν τινα σύνθεσιν ἢ νὰ ἐπινεῖσθαι τόνον τινά. Οὐδὲν πτηνὸν ἐπαίξε ποτε τὸν ῥυθμὸν τοῦ μουσικοῦ συνθέτου. Ἐπαναλαμβάνει τὸ ὀριζόμενον ἄσμα τοῦ, πάντοτε τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ἐποχὴν. Ἐνῶ διὰ τὸν ἀνθρώπον τὸ πρᾶγμα εἶνε ἐντελῶς διαφορετικόν. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἄρχαροι εἶνε εἰς θέσιν νὰ συνθέτωσι καὶ νὰ ἐπιδίδωσιν, ἔτι καὶ ἐν περιωρισμένῳ βαθμῷ, εἰς τὰς καλὰς τέχνας. Ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρωμεν ὡς παράδειγμα τοὺς Αἰθιοπας καννιδάλους τῆς Δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Ἀφρικῆς, οἵτινες εἰς ἀγριωτάτην κατάστασιν διατελοῦντες, εὐθὺς ὡς ἐπιστράφησαν εἰς τὸν χριστιανισμὸν, συνέταξαν μετὰ πάροδον ἐλαχίστου χρόνου ἄσματα θρησκευτικὰ εἰς τὴν μητρικὴν τῶν γλῶσσαν καὶ κατὰ τὰ ποιητικὰ μέτρα αὐτῶν, ἅτινα διεκρίνοντο διὰ τὴν ἁληθῆ των ποιητικὴν ὡραιότητα καὶ τοὺς συγκινητικῶς τῶν τόνους.

Ταῦτα προκαταβολικῶς ὡς πρὸς τὰς διαφορὰς, τὰς ὁποίας παρουσιάζει ἐν τῷ ψυχικῷ βίῳ αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τοῦ κτήνους.

Π. Ν. Τρεμπέλος

ΜΙΑ ΔΕΙΝΗ ΠΛΑΝΗ

Τινὲς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ζῶσι βίον κοσμικὸν μακρὰν τοῦ Εὐαγγελίου, δταν βλέπουν ἄλλους ἀκολουθοῦντας τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ ζῶντας ὡς χριστι-

ανδρὺς τηροῦντας κατὰ τὸ δυνατόν τὰ θρησκευτικὰ τῶν καθήκοντα, προσπαθοῦν νὰ παραστήσουν εἰς αὐτοὺς ὅτι ὁ χριστιανικὸς βίος, τὸν ὅποιον διὰχουν, εἶνε βίος στενόχωρος καὶ περιωρισμένος, βίος πλήρης θλίψεων. Καὶ ἀκούετε αὐτοὺς ὡς ἐκ τούτου νὰ λέγουν: «Τὴν θρησκείαν θὰ ἀκολουθήσῃ; Καλόγηρος θὰ γίνῃ; Τὸν κόσμον θὰ ἐγκαταλείψῃ; καὶ τὰ τοῦ κόσμου καὶ θὰ ζήσῃς βίον περιωρισμένον καὶ στενόχωρον;»

Ὅποια δεινὴ πλάνη! Εἰς πόσῃν ἀγνοίαν εὐρίσκονται οἱ ἔχοντες τὸ ψευδές καὶ πεπλανημένον αὐτὸ φρόνημα! Ὅτι δὲ εὐρίσκονται εἰς δεινὴν πλάνην καὶ μεγάλῃν ἀγνοίαν οἱ τοιοῦτοι τὸ μαρτυροῦν ἀσφαλῶς ὅταν εἴπωμεν ἐν β' ἐμμα εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ παρακαλοῦ ἡσώμεν μετὰ προσοχῆς ἡ κείνους, οἱ ἑποιοὶ ζῶσι βίον κοσμικὸν μακρὰν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐκεῖ θὰ ἴδωμεν ὅτι οἱ τοιοῦτοι, καίτοι κατὰ τὸ φαινόμενον παρίστανται ὅτι διέρχονται τὸν βίον τῶν μὲ χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν, ἐν τούτοις τὸν διέρχονται μὲ θλίψιν καὶ ταλαιπωρίαν μεγάλῃν. Διότι ὁ ἄνθρωπος, ὅσα μέσα ὕλικά καὶ ἂν ἔχῃ, ὅσην δὴποτε ὕψειαν καὶ ἂν ἔχῃ, ὅσον καὶ ἂν χαίρῃ διασκεδάζων τὸν κόσμον θὰ ἔλθῃ καιρὸς κατὰ τὸν ὅποιον θὰ συναντήσῃ θλίψεις καὶ στενοχωρίας, βάσανα καὶ πικρίας ἐκ διαφόρων συμβεβηκότων τοῦ κόσμου τούτου. Εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἀποφύγῃ τὰ τοιαῦτα οἰσοδήποτε ἄνθρωπος. Οἱ τοιοῦτοι λοιπὸν μακρὰν τοῦ Θεοῦ ζῶντες εἰς τὰς δεινὰς αὐτὰς περιστάσεις τοῦ βίου τῶν στενοχωροῦνται καὶ θλίβονται ἀσυγκρίτως περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄνθρώπους τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ τοῦτο διότι δὲν δύνανται νὰ εὕρουν ἀνακούφισιν καὶ παρηγορίαν. Καὶ δὲν δύνανται νὰ εὕρουν τὸ μέγα τοῦτο δῶρον, διότι μόνον ὁ Θεὸς παρέχει τοῦτο εἰς τὰς τοιαύτας περιστάσεις. Ἄλλ' ὅταν αὐτοὶ εἶνε ἀπομεμακρυσμένοι τοῦ Θεοῦ, ὅταν αὐτοὶ ζῶσι βίον κοσμικὸν ὀρισμένως θὰ μένουν ἐστερημένοι ἐν καιρῷ τῆς μεγάλης ἐκείνης παρηγορίας. Αὐτοὺς εἶνε ὁ λόγος διὰ τὸν ὅποιον πολλοὶ ἐκ τῶν ζώντων μακρὰν τοῦ Θεοῦ μακρὰν τῆς θρησκείας, μόλις συμβῇ εἰς αὐτοὺς δυστύχημά τι ἀπρόοπτον, δειλοῦν, τὰ χάνουν κυριολεκτικῶς, τυραννοῦνται καὶ βασανίζονται, μὴ εὐρίσκοντες οὐδαμῶς ἀνακούφισιν καὶ παρηγορίαν· τινὲς μάλιστα ἐξ αὐτῶν καὶ αὐτοκτονοῦν ἐγκαταλείποντες σύζυγον, τέκνα καὶ ὀλοκληρον οἰκογένειαν ἀνεῦ προστάτου ἐν τῇ θλίψει καὶ τῇ ὁδῷ νῆ. Στεροῦνται δὲ εἰ τοιοῦτοι ὀρισμένως καὶ τῆς ἐπουρανίου βασιλείας. Ἐνθ' εἰς τοὺς ἄνθρώπους τοῦ Εὐαγγελίου, τοὺς ἀναγνωρίζοντας ὡς δημιουργὸν καὶ πατέρα τὸν Θεόν, οἱ δὴποτε καὶ ἂν συμβῇ εἰς αὐτοὺς εἶνε ἀδύνατον νὰ φθάσουν ποτὲ εἰς ἐν τέσον ἀπονενοημένον διέδημα.

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Ἑβραίους· εἰς Πύλου, κεφ. δ'. 14—κεφ. ε'. 6.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, κεφ. η'. 34—θ'. 1).

34. Εἶπεν ὁ Κύριος. Ὅστις θέει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάτω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. 35. Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. 36. τί γὰρ ὠφελεῖ

σε ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; 37. ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 38. Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἑμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων. 1. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐσθηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 34, 35. Τὰ προσόντα τοῦ χριστιανοῦ. Ὡς ὁπαδοῦς Του γνησίους ἀναγνωρίζει ὁ Χριστὸς ὅχι ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἀπλῶς ἀκούουν τοὺς λόγους Του, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας τὰ προσόντα, τὰ ἵποια Αὐτὸς καθώρισε καὶ ζητεῖ ἐξ ἡμῶν. Ποῖα δὲ εἶνε ταῦτα; «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, λέγει, ἀπαρνησάτω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι». Ζητεῖ πρῶτον ν' ἀπαρνηθῶμεν ἑαυτούς· ν' ἀπαρνηθῶμεν τοῦτο ἐστὶ τὸν ἁμαρτωλὸν ἑαυτόν μας, καὶ πράξεις καὶ λόγους καὶ ἐπιθυμίας καὶ φρονήματα, ὅσα δὲν εἶνε σύμφωνα πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν γέμον Του. Ζητεῖ νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὸ ἁμαρτωλὸν παρελθόν μας καὶ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν νέαν ζωὴν τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν Του. Ἀλλὰ ζητεῖ καὶ δεύτερον προσὸν ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸν γνήσιον ὁπαδόν Του, «καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ»· δηλαδὴ νὰ σηκώσωμεν τὸν σταυρὸν μας. Τί δὲ ἐννοεῖ μὲ αὐτό; Ἀφ' ἐνὸς ὅτι πρέπει, διὰ τῆς βοηθείας τῆς χάριτός Του καὶ διὰ προσπάθειας ἐπιμελοῦς, νὰ νεκρώσωμεν κακίας καὶ πάθη ἐντὸς τῶν ψυχῶν μας καὶ πᾶσαν κλίσιν πρὸς τὸ κακόν. Ἀφ' ἐτέρου δέ, ὅτι πρέπει νὰ μένωμεν πιστοὶ καὶ σταθεροὶ εἰς τὴν πρὸς Αὐτὸν ἀφοσίωσιν, ἑτοιμοὶ νὰ ὑποστώμεν πᾶσαν θλίψιν, καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον ἐν ἀνάγκῃ, χάριν τῆς ὑπακοῆς εἰς τὸ θέλημά Του. Τρίτον δὲ μετὰ ταῦτα ζητεῖ ὁ Κύριος, «καὶ ἀκολουθεῖτω μοι». Ὁφείλομεν δηλαδὴ νὰ Τὸν ἀκολουθῶμεν πιστῶς, ὑπακούοντες εἰς τοὺς λόγους Του καὶ μιμούμενοι ὅσον τὸ δυνατόν τὸ τέλειον παράδειγμα τῆς ἀρετῆς, τὸ ὅποιον Αὐτὸς διὰ τοῦ βίου Του ἔδειξε πρὸς ἡμᾶς.

Καὶ ἐπειδὴ προηγουμένως ἀνέφερεν ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα ἑτοιμοὶ εἰς θλίψεις, καὶ εἰς θάνατον ἀκόμη, χάριν τοῦ ὀνόματος Του, προσθέτει εὐθὺς ὅτι ὅστις ἤθελεν ἀρνηθῇ τὴν πίστιν πρὸς τὸν Σωτῆρα διὰ νὰ σώσῃ τὴν σωματικὴν του ζωὴν, αὐτὸς θ' ἀπολεσθῇ αἰωνίως. Καὶ ὅστις χάριν τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ ἤθελε θυσιάσει καὶ τὴν ζωὴν του, αὐτὸς θὰ κερδήσῃ τὴν αἰώνιον καὶ μακαρίαν ζωὴν.

Στίχ. 36, 37. Ψυχὴ καὶ κόσμος. Καὶ προχωρῶν ὁ Κύριος εἰς τὴν εὐράνιον διδασχὴν Του, δεικνύει ποῖαν ἀξίαν ἔχει ἡ ἀθάνατος τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ ἀπέναντι ὅλων τῶν ἀγαθῶν τοῦ κόσμου. Καὶ κραυγάζει πρὸς ἡμᾶς· «τί θὰ ὠφελήσῃ τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ καὶ ὅλον τὸν κόσμον, ζημιωθῇ δὲ διὰ παντός τὴν ψυχὴν του; Ἐὰν δὲ ἀπολέσῃ τις τὴν ψυχὴν του, τί δύναται νὰ δώσῃ διὰ νὰ ἐξαγοράσῃ αὐτὴν ἐκ τοῦ αἰωνίου θανάτου;» Οὐδὲν, ἀπολύτως οὐδὲν. Ἐπομένως, δὲν πρέπει χάριν ἀγαθῶν ἐπιγείων καὶ ὕλικῶν νὰ θυσιάζωμεν τὸ αἰώνιον τῶν ψυχῶν μας συμφέρον. Ἀντιστρόφως, ὀφείλομεν τὰ πάντα νὰ θυσιάζωμεν χάριν τῆς ψυχικῆς σωτηρίας.

Στίχ. 38—Θ'. 1. Οἱ αἰσχυνομένοι τὸν Χριστόν. Ἀλλ' ὁ Χριστιανὸς δὲν πρέπει νὰ ἐπηρεάζεται οὔτε ἀπὸ ὕλικα ἀγαθὰ, οὔτε ἀπὸ τὰ φρονήματα καὶ τὴν δόξαν τοῦ κόσμου. Καὶ ἐπειδὴ πολλοὶ, θέλοντες νὰ ἀποφύγουν τὴν κατάκρισιν τῶν

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Δ δάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5

ΦΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φ. χρ. 7

ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2

ΓΡΑΦΤΙΟΝ

ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘ. 179

«Τὰ ρήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΜΝΗΜΟΝΕΥΩΜΕΝ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Β'.

Ἴδού καὶ μία ἄλλη πνευματικὴ ὠφέλεια, τῆς ὁποίας καρποῦνται ὅσοι, ὀλίγον ἢ πολὺ, μνημονεύουν τοῦ θανάτου. Ποία εἶνε ἡ ὠφέλεια αὕτη; Ὅτι ἡ καρδιά των δὲν προσκολλᾶται εἰς τὸν πλοῦτον, εἰς τοὺς ἐπιγεῖους θησαυροὺς, οἱ ὅποιοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δημιουργοῦν δεινούς πειρασμούς καὶ διανοίγουν ἐνίοτε τὸν ἡθικὸν τάφον τοῦ ἀνθρώπου.

Οὐδὲ τὸ παράδοξον. Τὸ χρήμα, ὁ πλοῦτος παγιδεύει τὸν ἄνθρωπον, ἀπορροφᾷ ὁλόκληρον τὴν φροντίδα του καὶ τὸν σύρει ἐπείτα δέσμιον ὡς ἀνελεύθερον δοῦλον. Ὅταν μάλιστα ἡ ἐπιθυμία τοῦ πλούτου κυριαρχήσῃ τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ἐπάρατος φιλαργυρία στήσῃ τὸν θρόνον τῆς ἐντὸς αὐτοῦ, τότε ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὰ μέγιστα τῶν ἐγκλημάτων καὶ νὰ ῥίψῃ αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς τὸν ὀλεθρον καὶ τὴν ἀπώλειαν.

Διὰ τοῦτο δὲν εἶνε ἄπορον διὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ὅχι μόνον παραγγέλλει εἰς τὸν Τιμόθεον νὰ διδάσκῃ τοὺς πλουσίους «μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἐλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότῃ», ἀλλὰ καὶ διακηρύττει κατὰ τὸν σαφέστερον τρόπον τοὺς κινδύνους καὶ τοὺς πειρασμούς, εἰς τοὺς ὁποίους ἐμπίπτουσιν οἱ βουλόμενοι πλουτεῖν. «Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν, λέγει, ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβερὰς, αἵτινες βυθίζουσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὀλεθρον καὶ ἀπώλειαν. Ῥίξα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστίν ἡ φιλαργυρία (Τιμόθ. 6, 9 καὶ 17).

Ἐρωτῶμεν τώρα: Πῶς εἶνε δυνατόν νὰ ἐλευθερωθῇ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν ἄνομον ταύτην προσκόλλησιν εἰς τὸν πλοῦτον; Πῶς εἶνε δυνατόν ν' ἀπαλλαγῇ κανεὶς ἀπὸ τὴν ἀκόρεστον ἐπιθυμίαν τοῦ χρήματος, τὸ ὁποῖον καὶ συνειδήσεις διαφθείρει καὶ ψυχὰς θανατώνει; Διὰ τῆς μνήμης τοῦ θανάτου, ἀπαντῶμεν.

Ναί! ἐνθυμοῦ, ἄνθρωπε, διὰ τὴν θά ἀποθάνῃς. Μνημόνευε, διὰ τὴν θά ἐλθῇ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν θά σημάνη ὀριστικῶς ὁ κώδων τοῦ θανάτου καὶ διὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην θά ἐξέλθῃς ἐκ τοῦ παρόντος κόσμου ἐγκαταλείπων ὅπισω πᾶν ὅ, τι ἡ ἀφροσύνη καὶ ἡ φιλοχρηματία ἐπεσώρευσεν ἐπὶ γῆς.

Πόσα εἶνε τὰ χρήματά σου; Δέκα χιλιάδας; Εἴκοσιν; Ἑκατόν; Ἐν ἑκατομμύριον; Δύο; Πέντε; Δέκα; ὦ! Ὅσα καὶ ἂν εἶνε, διὰ σὲ μίαν ἡμέραν θά εἶνε ὡς νὰ

μὴ ὑπάρχουν, διότι σύ, ὁ μοχθήσας διὰ νὰ τὰ συνάξῃς, ὁ ταλαιπωρηθεὶς διὰ νὰ τ' ἀποθηκεύσῃς, θά ἀναχωρήσῃς ἐκ τοῦ παρόντος κόσμου γυμνὸς καθὼς ἐξῆλθες ἐκ τῆς κοιλίας τῆς μητρός σου. «Οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δηλονότι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα». Τί μάτην ταραττεσαι λοιπόν; Τί ἀδημονεῖς; Τί ταλαιπωρεῖσαι;

Ἀνθρώπε, ἐνθυμεῖσθαι θά ἀποθάνῃς. Καὶ ἐπομένως λάβε ὑπ' ὄψει σου διὰ τὰ ἄνομα κέρδη, τὰ ὁποῖα ἐσώρευες τυχὸν ἀπὸ τὸ καὶ ἀστυχίαν σου, διὰ τὰ παράνομα ὠφέλεια, τὰς ὁποίας προσηγορίσθης ἀπὸ τὴν τέχνην σου, διὰ τὰ ἄδικα χρήματα, τὰ ὁποῖα συνήγαγες ἀπὸ τὸ ψεῦδος καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν, τῆς ὁποίας ἔκαμες χρήσιν, οὐδαμῶς θά σὲ ὠφελήσῃ, διότι ἀναποφεύκτως μίαν ἡμέραν —πιθανὸν νὰ εἶνε αὔριον— θά φύγῃς ἀπὸ τὸν παρόντα κόσμον καὶ θά φύγῃς ἐγκαταλείπων εἰς τοὺς κληρονόμους σου ὕλικὸν διὰ νὰ σπαταλήσουν ἢ καὶ νὰ φιλονεικήσουν περὶ τὴν διανομὴν αὐτοῦ. Τί μάτην ταραττεσαι λοιπόν; Τί ἀδημονεῖς; Τί ταλαιπωρεῖσαι;

Μνημόνευε καὶ σύ, φίλε ἀναγνώστα, ὡς μνημονεύωμεν καὶ ἡμεῖς πάντες, διὰ τὸ θάνατος εἶνε ἀφευκτός καὶ διὰ τὴν θά μᾶς χωρίσῃ ὀριστικῶς ἀπὸ τὰ χρήματα καὶ τὰ κτήματα. Καὶ ἡ μνήμη αὕτη ὅχι μόνον θά ἀποσπάσῃ τὴν καρδίαν μας ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πλούτου, ὅχι μόνον θά μᾶς καταστήσῃ τιμίους καὶ εὐλκρινεῖς εἰς τὰ βιοποριστικά μας ἔργα, ἀλλὰ καὶ θά μᾶς κάμῃ νὰ ἐκτιμῆσωμεν καὶ ἀγαπήσωμεν καὶ ἐπιδιώξωμεν τὸν αἰώνιον καὶ ἀναφαίρετον καὶ ἐπουράνιον πλοῦτον τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, τὴν ὁποίαν ὅταν κερδήσωμεν, θά κατασταθῶμεν τῷ ὄντι πλούσιοι καὶ μακάριοι.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

8 «Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, διὰ ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε».

Συνίστησιν, ἵτοι φαίρῳναι, καθιστᾷ ἐξόχως φανεράν καὶ βεβαίαν τὴν ἐκείνου πρὸς ἡμᾶς υπερβάλλουσαν ἀγάπην ὁ Θεός, διότι καθ' ὅν χρόνον ἀκόμη ἡμεθεῖς ἁμαρτωλοὶ ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν.

Δὲν ἡμεθεῖς δίκαιοι, ὅταν ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν ὁ Χριστός, ἀλλ' ἡμεθεῖς ἁμαρτωλοὶ. Ἐπραξε δηλαδὴ πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν

αν οὐδείς ποτε τῶν ἀνθρώπων ἐπραξεν ἢ εἶνε δυνατόν νὰ πράξῃ. Ἐάν δὲ εὐρεθῶσι σήμερον ἄνθρωποι, οἷνινες νὰ πάσχωσι ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ εἰδωλολατρῶν, ὅπως ὁδηγήσωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀλήθειαν, τοῦτο γίνεται διότι οὗτοι ζητοῦσι νὰ μιμηθῶσι τὸν Χριστόν, θέλουσι νὰ εὐαρεστήσωσιν εἰς Αὐτόν. Ἄμα δὲ καὶ διότι φωτίζονται ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐνισχύονται καὶ ἐνδυναμοῦνται εἰς τοῦτο.

9. «Πολλῶ οὖν μᾶλλον, δικαιοθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς».

Ἐπάγει ἐνταῦθα τὸ συμπέρασμα τῶν ἀνωτέρω δι' αὐτὸ δὲ καὶ μεταχειρίζεται τὸ «οὖν», ὅπως συνδέσῃ τὸν στίχον αὐτὸν πρὸς τὸν προηγούμενον.

Πολὺ περισσότερον λοιπὸν, ἀφοῦ ἐδικαιώθημεν τῶρα διὰ τοῦ αἵματος τοῦ, θέλομεν σωθῇ ἀπὸ τῆς ὀργῆς διὰ τῆς μεσιτείας αὐτοῦ. Ὁ Θεός, ὅστις ἔκαμε τὸ περισσότερον, πολὺ μᾶλλον θὰ κάμῃ καὶ τὸ ὀλιγώτερον. Ἡμεῖς ἁμαρτωλοὶ καὶ ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅμως ὁ Θεὸς παραδίδει τὸν Υἱόν του εἰς θάνατον ὑπὲρ ἡμῶν. Τώρα, κατόπιν τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ του, δὲν εἴμεθα ἐχθροὶ του, ἀλλὰ φίλοι του· δὲν εἴμεθα ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀσεβεῖς, ἀλλ' ἔχομεν δικαιοσύνην. Εἰνέ ποτε λοιπὸν δυνατόν νὰ μὴ πληρώσῃ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μας; Ἡ πληρώσις αὐτῆς τῆς ἐλπίδος μας εἶνε τὸ ὀλιγώτερον καὶ μικρότερον ἐν σχέσει πρὸς τὸν Σιαιρικὸν θάνατον, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Πατὴρ παρέδωκε τὸν Υἱόν του.

«ἀπὸ τῆς ὀργῆς». Ἀπὸ τῆς ὀργῆς, ἣ ὁποία θὰ ἐκδηλωθῇ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως κατὰ τῶν ἀπίστων καὶ ἀμετανοήτων ἁμαρτωλῶν καὶ ἣτις θὰ ῥίψῃ αὐτοὺς εἰς τὴν αἰώνιαν κόλασιν. (Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΚΤΗΝΟΣ ΚΑΙ ΑΙ ΓΕΝΙΚΑΙ ΙΔΕΑΙ

Εἰσερχόμενος εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ἀπασχολοῦντος ἡμᾶς ζητήματος ἐπιστῶμεν πρωτίστως τὴν προσοχὴν τοῦ φίλου ἀναγνώστου εἰς τὸ γεγονός, ὅτι τὸ κτῆνος δὲν δύναται νὰ σχηματίσῃ τὰς λεγομένας γενικὰς καὶ ἀφηρημένας ἰδέας.

Εἶνε ἀληθές, ὅτι τὸ κτῆνος διατηρεῖ ζωηροτάτας ἀναμνήσεις. Αἰάτομικα ἰδέαι τοῦ κυρίου του, τῆς οἰκίας ἐν ἣ ἔμενε, τῶν ὁδῶν διὰ τῶν ὁποίων διήλθε κ.τ.λ. μένουσι βεβήματα ἐγκυκαταμνηστικὰ εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ καὶ μετὰ ἔτη ὀλοκληρὰ περιστάσεως τυχοῦσης ἐκδηλοῦνται κατὰ τρόπον αἰσθητότατον καὶ οὐχὶ σπανίως συγκινητικώτατον. Κύων ἢ πιθηκὸς τις χωριζόμενος τοῦ κυρίου του ἀναγνωρίζει αὐτὸν καὶ μετὰ πολυετὴ χωρισμόν. Ἡ γαλῆ ἀναγνωρίζει τὴν προτέραν κατεῖλάν της, ὅπως καὶ αἱ περισσεῖαι ἐπανευρίσκουσι τὸν δρόμον, ὅστις τὰς ὁδηγεῖ εἰς τὸ μέρος τῆς διατροφῆς των.

Ἄλλ' αἱ ἀναμνήσεις αὗται τῶν ζῶων εἶνε ἀναπαράστασις ἐξ ὀλοκληροῦ μηχανικαὶ καὶ πειράματικαί. Ὁμοιάζουσιν ὑπὸ τινά ἐποψὴν πρὸς τὰς ἀποτυπώσεις τῶν φωτογραφικῶν πλακῶν, ἐν ταῖς ὁποῖαις ἐγχαράσσονται μὲν ζωηρῶς αἱ εἰκόνες τῶν ἐξωτερικῶν ἀντικειμένων, δὲν καθορίζεται ὅμως ὁ λογικὸς σύνδεσμος αὐτῶν καὶ ὁ λόγος τῆς ὑπάρξεώς τούτων. Τὸ κτῆνος βλέπει τὸν κύριον αὐτοῦ. Διαικρύνει αὐτὸν ἀπὸ παντὸς ἄλλου ὁμοίου τοῦ ἀνθρώπου. Δύνεται ἀκόμη νὰ ἀντιληφθῇ γενικῶς, ὅτι ὁ κύριός του ἀποτελεῖ ἀνομοίαν καὶ διάφορον ὑπαρξίν ἀπὸ ζῴων τι, ἣ ἀπὸ τὴν οἰκίαν ἐν τῇ ὁποίᾳ διαμένει. Ἀδυνατεῖ ὅμως τὸ κτῆνος νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν ἐνδοτέραν οὐσίαν τῶν πρᾶγματων καὶ νὰ ἀνεύρῃ αἰτίας

καὶ σχέσεις λογικάς. Ἀδυνατεῖ τὸ κτῆνος νὰ ἐξαγάγῃ τὰς γενικάς ἰδέας, ἀνθρώπος, οἰκία, κτῆνος. Διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ γ' ὠρῇ τί κατὰ βάθος εἶνε ὁ ἄνθρωπος καὶ τί εἶνε τὸ κτῆνος· ποταὶ αἱ διαφοραὶ αἱ διαχωρίζουσαι τοὺς ἀνθρώπους ἀπ' ἀλλήλων καὶ ποταὶ αἱ διαχωρίζουσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῶν κτηνῶν. Δὲν δύναται τὸ κτῆνος νὰ ἀντιληφθῇ, ὅτι ἔλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι τὰ αὐτὰ οὐσιώδη γνωρίσματα καὶ μόνον διὰ τῶν ἐπουσιωδῶν γνωρισμάτων διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων. Ἀδυνατεῖ διὰ τοῦτο καὶ νὰ διαχωρίσῃ τὰ οὐσιώδη ἀπὸ τῶν ἐπουσιωδῶν καὶ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν γενητὴν ἐννοίαν ἀνθρώπου. Τὸν διαχωρισμὸν αὐτὸν καὶ τὴν σύνθεσιν αὐτὴν ἀγνοεῖ καθ' ὁλοκληρίαν τὸ κτῆνος, διότι δὲν ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ ἐμβαθύνῃ καὶ νὰ ἀνέλυσῃ τὰ πράγματα.

Ὁ Ἐδωρδὸ ὁμιλεῖ περὶ τοῦ τοῦ τοῦ διαμένοντος ἐν Φραγκφούρτῃ καὶ ἔχοντος κύνα τινα, ὅστις ἐδάρη ποτὲ ὑπὸ χαμινίων ἐν τῇ ἰδῇ τῶν ἀγίων Πάντων. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ κύων αὐτὸς δὲν διήλθε πλέον οὐδέποτε ἐκ τῆς ὁδοῦ ταύτης. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κύριός του καθημερινῶς διήρχετο δι' αὐτῆς, ὁ κύων παρέκκμπτε τὴν ὁδὸν ἐκείνην καὶ διὰ κυκλικῆς πορείας συνήντα ἐκ νέου τὸν κύριόν του εἰς τὸ τέρμα αὐτῆς. Τὶ ἀποδεικνύει αὐτό; Ἀκριβῶς ὅτι τὸ ζῶον ἔχει μηχανικὰς μόνον ἀναπαράστασεις, οὐδέποτε δὲ λογικὰς συλλήψεις καὶ ἰδέας. Ἐάν τὸ κτῆνος ἠδύνατο νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὰς λογικὰς αἰτίας καὶ σχέσεις τοῦ δυσαρέστου ἐκείνου ἐπισοδίου του, θὰ ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἀναλύσῃ τὴν εἰκόνα, ἣτις ἐξετυλίχθη ἐνώπιόν του καθ' ἣν ὤραν ἐδέρετο. Θὰ ἐτήρει χωριστὰ τὴν ἰδέαν τῆς ὁδοῦ καὶ τῶν οἰκίων, αἵτινες μένουσι πάντοτε αἱ αὐταὶ καὶ αἵτινες οὐδεμίαν σχέσιν οὐσιαστικὴν εἶχον πρὸς τὴν αἰτίαν τῶν ὀδυνῶν πληγμάτων ἃ τὰ ἐλάμβανεν, ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῶν χαμινίων, αἵτινα παρέτυχον ἐκεῖ καὶ τῷ ἐπρὸς ἐνήσαν τὰ πληγμάτα. Δὲν θὰ ἐδυσκολεύετο λοιπὸν καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ διέρχεται διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὅλως τυχαίως εὐρέθησαν αἱ κακοποιήσαντες αὐτόν. Ἡδὴ ὅμως ἡ ἀναπαράστασις τῆς εἰκόνης τῆς ὁδοῦ μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ οἰκίων εἶνε συγκεχυμένη καθ' ὁλοκληρίαν μετὰ τῆς ἀναπαράστασεως τοῦ ὀδυνηροῦ αἰσθήματος, ὅπερ ἀπεκόμισεν ἐκ τῶν πληγμάτων, καὶ δι' αὐτὸ ὁ κύων εὐθὺς ἄμα τῇ θέᾳ τῆς ὁδοῦ καταλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ ἀποδιώκοντος αὐτὸν φόβου.

II. N. Τρεμπέλες

ΜΙΑ ΔΕΙΝΗ ΠΛΑΝΗ

Β'.

Εἴπομεν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὅτι εὐρίσκονται εἰς δεινὴν πλάνην ὅσοι νομίζουν ὅτι μακρὰν τοῦ Χριστοῦ δύναται νὰ εὕρουν τὴν ἀνακούφισιν καὶ τὴν χαρὰν. Καθόσον ἡ ἀληθὴς χαρὰ καὶ ἡ ἀνακούφισις ὑπάρχει εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, ταῦτα δὲ ἔχει μόνον ὁ ἀληθὴς χριστιανός. Ἐν τούτοις ὅμως δὲν πρέπει νὰ παρασιωπήσωμεν ὅτι καὶ ὁ χριστιανὸς ὁ ἀκολουθῶν τὸν Χριστόν καὶ θέλων νὰ ζῇ πάντοτε μετ' Αὐτοῦ, χωρὶς οὐδῶλος νὰ προτιροῦν εἰς τὴν ἀλήθειαν, δὲν πρέπει λέγομεν νὰ παρασιωπήσωμεν, ὅτι θὰ συναντήσῃ καὶ αὐτὸς ἐμπόδια, θὰ εὕρῃ πειρασμοὺς πολλοὺς εἰς τὸν βίον του. Διότι ὁ ταῦτος ἔχει πρωτίστως νὰ ἀγωνισθῇ κατὰ τοῦ ἐκυτοῦ του, κατὰ τῶν ἐφ' ἁμαρτιῶν κλίσεων καὶ ῥοπῶν τῆς ψυχῆς του, ἣτις διεστράφη ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας. Ἐχει ἀκόμη νὰ ἀγωνισθῇ ἐναντίον πολλῶν περιπετει-

ὡν τοῦ βίου τούτου, ἐναντίον πολλῶν ἀδικημάτων, τὰ ὅποια ἐξέπαινος θὰ συναντήσῃ παρὰ πολλῶν ἀνθρώπων καὶ θὰ θλιβῇ ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ στενοχωρηθῇ. Ἀλλ' ὁ χριστιανὸς, ὁ πράγματι καὶ ἀληθεῖς ὁπαδὸς τοῦ Χριστοῦ, γνωρίζει καὶ παραδέχεται ὁλοφύχως ὅτι ὅλα αὐτὰ θὰ τοῦ προσκομίσουν μεγάλην ὠφέλειαν, ἐν οὗτος ἔχῃ ὑπομονὴν καὶ μείνῃ μέχρι τέλους πιστὸς εἰς τὸν Θεόν. Ἀκόμη δὲ ὁ χριστιανὸς ἀγωνιζόμενος καὶ ἐργαζόμενος κατὰ Θεὸν ἀποκρούων καὶ ἀποδοκιμάζων τὴν ἁμαρτίαν λαμβάνει τὴν πληροφορίαν ὅτι θὰ τὴν χυμῶν ἡμέραν χαρᾶς αἰωνίου καὶ ἀτελευτήτου. Ἐνεκα δὲ τῆς ἐλπίδος αὐτῆς καίτοι φαίνεται ὅτι θλίβεται καὶ στενοχωρεῖται καὶ ὑποφέρει, ἐν τούτοις ἐσωτερικῶς αἰσθάνεται χάραν καὶ ἀνακούφισιν.

Ἐχομεν πλεῖστα ὅσα παραδείγματα ἀγίων ἀνδρῶν, τὰ ὅποια μὲν βεβαιώρουν τὴν τρανωτῆτην ταύτην ἀλήθειαν. Ἐκτὸς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ τῶν ἄλλων ἀποστόλων μᾶς ἀναφέρει καὶ πλεῖστα ἄλλα ἡ Ἁγία Γραφή.

Δὲν πλανῶνται λοιπὸν οἱ φρονοῦντες ὅτι εἰ ζῶντες μικρὰν τοῦ Θεοῦ δὲν ζῶσι δὲν στενόχωρον καὶ περιωρισμένον, ἐνφ' εἰ ζῶντες μικρὰν τοῦ Εὐαγγελίου δὲν ζῶσι βίαν εὐχάριστον;

Ταῦτα πάντα ἔχοντες καὶ ἡμεῖς ὅτι ὅσιν ἂν προσπαθῶμεν εἰς ὅλων μας τῶν δυνάμεων νὰ γινώμεθα ὁπαδοὶ ἀληθινοὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀκόλουθοι τῶν λόγων τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου· οὐδέποτε δὲ ἂν θελήσωμεν νὰ συμμορφωθῶμεν πρὸς τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου, καθόσον, ὡς εἶδομεν, πλανῶνται δεινὴν πλάνην εἰ ἔχοντες τὸ φρόνημα τοῦτο τοῦ κόσμου καὶ προσπαθῶντες μάλιστα νὰ παρασύρουν καὶ ἄλλους εἰς τὴν ἀμειδίαν καὶ τὴν ἀπώλειαν.

Ἀρχιμ. Ἰγνατ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Ἐφεσίους· εἰσι. Παύλου, κεφ. 5'. 13—20.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, κεφ. 8'. 17—31).

17. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἄνθρωπος τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, γονυπετῶν αὐτῷ καὶ λέγων· Διδάσκαλε, ἡνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σέ, ἔχοντα πνεῦμα ἁλόν. 18. καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν· καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίβει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἰπὸν τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἔχουσιν. 19. ὁ δὲ ἰποκριθεὶς αὐτῷ λέγει, Ὡς γενεὰ ἁστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀφίσταμαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρὸς με. 20. καὶ ἡ ἐγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδὼν αὐτόν, εὐλόγῳ τὸ πνεῦμα ἐσάραξεν αὐτόν, καὶ πρὸς ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκνέμετο ἀφρίζων. 21. καὶ ἐτηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ, Πόσος χρόνος ἐπίκεινται τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπε παιδιώθεν. 22. καὶ πολλὰς αἰτῶν καὶ εἰς πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατι, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἰ τι δύνασαι βοηθήσον ἡμῖν, σπαραχθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. 23. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τό, εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. 24. καὶ εὐλόγῳ κρῖνεις ὁ πατήρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρύων ἔλεγε, Πιστεύω, κύριε· βοήθη μου τῇ ἀπιστίᾳ. 25. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπ' ἐπὶ σκεπτικῇ ὄρει, ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀειβάτῳ, λέγων αὐτῷ, Τὸ πνεῦμα τὸ ἁλόν καὶ κωφόν, ἐγώ σοι ἐπιστάσω, ἵνα ἴδῃς ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. 26. καὶ κρῖνεις, καὶ πολλὰ σταράξιν αὐτόν, ἕξῃ ἴδῃ καὶ ἐγείρετο ὅτι νεκρὸς, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. 27. ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτὸν τῇ χειρὶ, ἤγειρεν αὐτόν· καὶ ἀνέστη.

28. Καὶ εἰσελθόντα αὐτόν εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπερώτων αὐτόν κατ' ἰδίαν, Ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 29. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.

30. Καὶ ἐκείθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας· καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γινῇ. 31. ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν. καὶ ἀποκτανθεὶς, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 17—19. Ὁ ἄπιστος πατήρ πρὸ τοῦ Σωτῆρος. Ὅτε κατήλθεν ὁ Κύριος ἐκ τοῦ ὄρους, εἰς τὸ ὅποιον μετεμορφώθη, εὗρεν ὄχλον πολλὸν συνηθροισμένον περὶ τῶν μαθητῶν Τρι. Καὶ ἰδοὺ, εἰς ἐκ τοῦ ὄχλου προσέρχεται ἐνώπιόν Του γονυπετῆς καὶ λέγει πρὸς Αὐτόν. «Διδάσκαλε, ἔφερα τὸν υἱόν μου κατεχόμενον ὑπὸ πνεύματος πονηροῦ, τὸ ὅποιον τὸν ἔχει κάμει ἁλόν. Καὶ δσάκις τὸν κυριεύει, τὸν σπαράσσει· καὶ ἀφρίζει καὶ τρίβει τοὺς ὀδόντας του καὶ μένει ἀναίσθητος. Καὶ ὠδήγησα αὐτόν πρὸς τοὺς μαθητὰς σου, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὸν θεραπεύσουν». Τότε ὁ Κύριος, γνωρίζων ὅτι ὁ ζητῶν τὴν βοήθειάν του πατήρ κατείχετο ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν, τὴν ἐπολεῖν ἐδείκνυε καὶ ὁ πολὺς λαός, ἐλέγχει τὴν γενεάν τῶν Ἰουδαίων ὡς γενεάν ἀπίστον. Καὶ με πόνον ψυχῆς ἀναφωνεῖ· ἕως πότε θὰ εἶμαι μαζὶ σας καὶ θ' ἀνέχωμαι τὴν ἀπιστίαν σας; Ἐν τούτοις διατάσσει νὰ φέρουν ἐνώπιόν του τὸν πάσχοντα νέον.

Στίχ. 20—24. Ἡ πίστις καὶ αἱ δωρεαὶ τοῦ Θεοῦ. Καὶ φέρουσι πρὸ τοῦ Σωτῆρος τὸν δαιμονιζόμενον νέον. Ἀλλὰ μόλις τὸ πονηρὸν πνεῦμα ἀντίκρυσε τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, σπαράσσει τὸν δυστυχῆ νέον καὶ τὸν εἰπτεῖ ἀφρίζοντα κατὰ γῆς. Καὶ ὁ πατήρ του παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἔπασχεν ὁ υἱὸς του, καὶ προσθέτει ὅτι πολλὰκις τὸ πονηρὸν πνεῦμα τὸν εἶχε ρίψει εἰς πῦρ καὶ εἰς ὕδατα, ὅπως θανατώσῃ αὐτόν. Πλήρης δὲ πόθου διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ υἱοῦ του, ἀλλὰ καὶ πλήρης δισταγμῶν καὶ ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ Σωτῆρος λέγει πρὸς Αὐτόν· «Ἐὰν δύνασαι νὰ πράξῃς τι, λυπήσου μας καὶ βοηθήτῃ μας.» Εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς ἐκφράζεται ὁλη ἡ ἀπιστία ἡ κατεχούσα τὴν ψυχὴν του. Διὰ τοῦτο ὁ Κύριος, θέλων νὰ διδάξῃ ὅτι μόνον ὁ πιστεύων εἶνε ἄξιος τῶν δωρεῶν τοῦ Θεοῦ, ἀποκρίνεται· «Ἐὰν δύνασαι νὰ πιστεύσῃς εἰς ἐμέ, τότε θὰ πληρωθῇ ἡ ἐπιθυμία σου. Διότι ὅστις ἔχει πίστιν, αὐτὸς δύναται νὰ ἐπιτύχῃ πᾶν ἀγαθὸν παρὰ τοῦ Θεοῦ.» Καὶ τότε ὁ δυστυχὴς πατήρ, ἀναγνωρίζων τὴν ἀπιστίαν του, ἀλλὰ καὶ ἐκδηλώνων ὁλην τὴν θέλησίν του ὅπως πιστεύσῃ, ἀνακράζει μετὰ δακρύων· «Πιστεύω, Κύριε· βοήθησέ με εἰς τὴν ἀπιστίαν μου, ὥστε νὰ ἀπαλλαγῶ ἐξ αὐτῆς.»

Στίχ. 25—27. Ἡ θεραπεία τοῦ σεληνιαζομένου. Τότε ὁ Κύριος, βλέπων ὅτι συναθροίζεται ὄχλος πολλὸς καὶ θέλων νὰ δώσῃ νέαν ἀπόδειξιν τῆς θείας δυνάμεώς του, διατάσσει μετ' ἐξουσίας τὸ πονηρὸν πνεῦμα ἵνα ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ νέου, ποτὲ δὲ πλέον νὰ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτόν. Καὶ εὐθὺς ἀπηλλάγη ὁ νέος ἐκ τῆς κυριαρχίας τοῦ διαβόλου, καὶ παρέδωκεν αὐτόν ὁ Κύριος εἰς τὸν πατέρα του ὑγιαίνοντα.

Στίχ. 28, 29. Ἡ ὁπορία τῶν μαθητῶν. Μετ' ὀλίγον, ὅταν ὁ Κύριος εἰσῆλθεν εἰς οἰκίαν τινά, τὸν ἐρωτῶσιν οἱ μαθηταὶ Του διατί δὲν ἠδυνήθησαν αὐτοὶ νὰ ἐκβάλουν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα. Καὶ ὁ Κύριος ἀποκρίνεται ὅτι ἀπαιτεῖται πρὸς

τοῦτο πίστις ἀδίστακτος καὶ κατάλληλος προπαρασκευὴ διὰ προσευχῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ νηστείας.

Στίχ. 30,31. Ἡ πρόρρησις τῶν παθῶν. Ἐκείθεν ἐξεληθόντες διήρχοντο τὴν Γαλιλαίαν ἀγνώριστοι. Καὶ τότε ὁ Κύριος ἤρχισε νὰ διδάσκῃ τοὺς μαθητάς Του ὅσα ἔμελλε νὰ πάθῃ ἐν Ἱερουσαλὴμ μετ' ὀλίγον. Προλέγει διὸ θὰ παραδοθῇ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν καὶ θὰ καταδικασθῇ εἰς τὸν θάνατον ὑπ' αὐτῶν· θανατωθεὶς δέ, θ' ἀναστῇ ἐκ νεκρῶν τὴν τρίτην ἡμέραν.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Ὁ Λύκος ἐν τῷ ποιμνίῳ

Ὁ Κοδράτος καὶ ὁ Παγκράτιος μετὰ τὴν ἐπικίνδυνον ἐπιχειρήσιν των καὶ μετὰ τὸ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Διογένους δεῖπνόν των δὲν εἶχον πολλὴν ὥραν διὰ νὰ διαθέσωσι πρὸς ἀνάπαυσίν των. Πολὺ πρὸ τοῦ ὄρθρου οἱ χριστιανοὶ ἔμελλον νὰ συνελθοῦσιν εἰς τὰς ἐνοριακάς των Ἐκκλησίας, νὰ κοινωνήσωσιν ἐκεῖ ὅλοι τῶν ἀχράντων μυστηρίων καὶ νὰ διαλυθῶσι πρὶν ἢ ἀκόμη τὸ φῶς τῆς πρωίας ἐπιφανῇ. Ἡ συνάντησις αὐτῇ θὰ ἦτο ἡ τελευταία εἰς τὰς ἐκκλησίας αὐτάς. Εἰς τὸ ἐξῆς, μέχρι πέρας τοῦ διωγμοῦ, θὰ πρέμενον αὐταὶ κλεισταὶ καὶ θὰ εἴθετο πλέον εἰς ἐνέργειαν αἱ ὑπόγειαι ἐκκλησίαι τῶν κατακομβῶν.

Οἱ πιστοὶ δὲν ὁμοίαζον ἐξ ὁλοκλήρου πρὸς τὰ πρόδρατα τὰ ὁδηγούμενα εἰς τὸ σφαγεῖον· ἀλλ' οὔτε ἦσαν ὡς κατάδικοι παρασκευαζόμενοι διὰ νὰ ὑπομείνωσι τὴν θανατικὴν των ἐκτέλεσιν. Ὁμοίαζον μᾶλλον πρὸς στρατιώτας, οἵτινες ὀπλίζονται δι' ἐνδοξὸν τινα καὶ χρισιμωτάτην μάχην. Εὗρισκον τὸν ὀπλισμὸν των, τὴν τροφήν των, τὴν δύναμίν των, τὸ θάρρος των εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Κυρίου. Αὐτοὶ οἱ χαλαροὶ καὶ δειλοὶ ἐκ τῶν χριστιανῶν ἤντλουν ἀπὸ τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς ζῆλον καὶ θερμότητα. Καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν νύκτα ἐκείνην ὁ ἱερός κληρὸς ἦτο ἀπλησυχολημένος εἰς τὸ νὰ προπαρασκευάσῃ τοὺς πιστοὺς δι' εἰλικρινοὺς ἐξομολογήσεις καὶ εἰς τὸ νὰ παρέχῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Κυρίου, τὸ ὅποιον πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐλάμβανον διὰ τελευταίαν φορὰν ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ.

Ἡ θεία λειτουργία ἐτελέσθη τότε ἐν μοναδικῇ κατανύξει καὶ ἐσημειώθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς πολλαὶ συγκινητικαὶ στιγμαί. Καθ' ἣν στιγμήν οἱ λειτουργοὶ τοῦ Χριστοῦ ἐκάλεσαν τοὺς πιστοὺς, ἵνα ἀνταλλάξωσι τὸν ἀσπασμὸν τῆς εἰρήνης, κλαυθοὶ καὶ λυγμοὶ ἀντήχησαν. Διὰ πολλοὺς ἐκ τῶν πιστῶν ἐδίδετο τὴν στιγμήν ἐκείνην ὁ τελευταῖος χαιρετισμός. Πολλοὶ νεανίαι προσεκολλῶντο εἰς τὸν τράχηλον τοῦ πατρὸς των, χωρὶς νὰ γνωρίζωσιν, ἐὰν ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτις μετ' ὀλίγον θὰ ἀνέτελλε, θὰ τοὺς ἐχώριζε διὰ παντός ἀπὸ τὸν παρόντα βίον. Αἱ μητέρες ἔσφιγγον εἰς τὰς ἀγκάλας των τὰς θυγατέρας των μὲ ὅλην τὴν θερμὴν τῆς στοργῆς των, τὴν ὅπου ἦσαν σφοδροτέρην ὁ φόβος τῶν ἐπικειμένων κινδύνων. Ἐπειτα ἤρχισεν ἡ ἁγία Κοινωνία. Ἐγένετο μὲ μεγαλεῖτερον ζῆλον παρὰ ἄλλοτε, μὲ μοναδικὴν σιγὴν, μὲ συγκινητικὴν κατανύξιν.

(Ἀκολουθεῖ)

† ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΕΣΣΗΝΕΖΟΣ

Πλήρης ἡμερῶν ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ Στέφανος Μεσσηνέζης καὶ ἐκηδεύθη ἐν τῇ πόλει τοῦ Μεσολογγίου.

Νεαρὸς ἀκέραιος, ἀποπερατώσας τὰς νομικὰς σπουδὰς του, ἐτεδόθη μετὰ θερμοῦ ζήλου καὶ παραδειγματικῆς αὐταπαρνήσεως εἰς πνευματικὴν ἐργασίαν καὶ ἐξηκολούθησε μέχρι τέλους ἀόκνως ἐργαζόμενος διὰ τὴν ψυχικὴν ὠφέλειαν τῶν ἀδελφῶν χριστιανῶν. Ἐχρησιμοποίησε τὴν γραφίδα του διὰ νὰ ὑπερμαχήσῃ τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν καὶ νὰ διαφωτίσῃ τοὺς χριστιανούς περὶ τῶν καθηκόντων αὐτῶν, ἐχρησιμοποίησε καὶ τὴν γλῶσσάν του διὰ νὰ κηρύξῃ δημοσίᾳ καὶ κατ' ἴδιαν τὸν θεῖον λόγον καὶ φανῇ καὶ διὰ τοῦτου ὠφέλιμος εἰς τοὺς ἀδελφούς του. Τὸ παράδειγμα του ὑπῆρξεν ἀληθὴς ζωντανὴ καὶ ἐμπρακτος διδασκαλία, ἐπὶ μακρὰ δὲ ἔτη διαμείνας ἐν Μεσολογγίῳ ἐδίδασκε καὶ ἐστήριζε τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ εἰς τὴν κατὰ Θεὸν ζωὴν καὶ πολιτείαν.

Καὶ ἡ ἀρετὴ του ἐξέλαμψε περισσότερον, ὅταν, παρ' ὅλην τὴν ἐπιδείνωσιν τῆς παθήσεως τῶν ὀρθολογῶν του, ἐδείκνυνεν ὄντως παραδειγματικὴν καρτέραν καὶ ὑπομονήν, μὴ παραλείπων οὐδὲ τότε τὸ φιλάδελφον διδασκικόν του ἔργον, μέχρι θανάτου ὁ Κύριος τὸν ἐκάλεσε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ παρόντος κόσμου. Καὶ ἐξηλήθεν ἡρωὸς, γλυκὺς, πρᾶος καὶ εἰρηνικός ὁ αἰδίδιμος ἀδελφὸς Στέφανος.

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων ἃς ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν του ἐν σκηναὶς δικαίων καὶ ἃς χαρίσῃ τὴν παρηγορίαν εἰς τοὺς δοκιμασθέντας οἰκείους καὶ φίλους.

~~~~~

ΠΟΙΚΙΛΑ

Κατὰ πληροφορίας ἐν Παρίσιον, τὸ Συμβούλιον τῶν Δέκα, εἰς τὸ ὅποιον ὁ κ. Βενιζέλος ὑπέβαλεν ἤδη τὸ ὑπόμνημα τῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἴκου. Πατριαρχεῖον, ἀπεφάσισε νὰ καλέσῃ τὸν Σεβ. Τοποτηρητὴν κ. Δωρόθεον, ὅπως ἐκθέσῃ ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς ἀντιλήψεις του.

—Ὁ Σεβ. Τοποτηρητὴς ἐδήλωσεν ἐν συνεντεύξει, διὰ τὰ Πατριαρχεῖα οὔτε ἔχουν οὔτε εἶχον ποιεῖ ἀξιώσεις ὅπως ἐξασκήσουν κοσμικὴν ἐξουσίαν. Ἐκείνου, τὸ ὅποιον ζητοῦμεν, προσέθεσεν ὁ Α. Σ., εἶπε ἡ προσάρτησις τῆς Κων/πόλεως εἰς τὴν Ἑλλάδα, προσάρτησις τὴν ὅποιαν ὑπαγορεύουν οἱ θεῖοι καὶ οἱ ἀνθρώπινοι νόμοι.

—Ἡ γγέλῃ ἐκ Παρίσιον, διὰ τὸν Σεβ. Τοποτηρητὴν κ. Δωρόθεον ἀναχωρῶν ἐκείθεν ἐντὸς τοῦ μηνὸς θὰ διέλθῃ ἐξ Ἀθηνῶν καὶ θὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα, θὰ συνεργασθῇ δὲ καὶ μὲ τὸν Παν. Μητροπολίτην Ἀθηνῶν κ. Μελέτιον ἐπὶ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

—Κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, συνεκλήθη τὸ Ἀνώτατον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον διὰ τὴν 15 Ἀπριλίου, ὅπως ἐκδικάσῃ τὰς κατηγορίας τῶν ὑπολειπεμένων Ἀρχιερέων.

—Τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα συνεζητήθησαν ὑπὸ τῆς Διασκέψεως τῶν Παρισίων τὰ σπουδαιότατα ζητήματα: τῆς πραγματοποιήσεως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, τοῦ ἀφοπλισμοῦ τῆς Γερμανίας καὶ τῆς καταπαύσεως τῶν ἐξοπλισμῶν. Ἡ λύσις τῶν μεγάλων αὐτῶν ζητημάτων θὰ ἀπαιτήσῃ περὶ τὰς 10—15 ἡμέρας.

~~~~~

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὁμιλήσουσι τὴν προσεχῇ Κυριακὴν:

Ἐν τῷ Ἱ. Ναφ' Ἀγίου Ἐλευθερίου ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Εὐσέβιος Ματθόπουλος.

Ἐν τῷ Ἱ. Ναφ' Ἀγ. Γεωργίου (Καρύτση) κατὰ τὴν α'. θείαν λειτουργίαν ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζοῦλης.

Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ ἐν τῷ αὐτῷ ναφ' κατὰ Κυριακὴν, ὥραν 4 1)2 μ. μ. καὶ κατὰ Πέμπτην, ὥραν 6 1)2 μ. μ.

Ἐν Πάτρικς ὁμιλεῖ ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς ὁ κ. Π. Τρεμπέλας, διδάκτωρ τῆς Θεολογίας.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΡΙΟΣ ΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΡΙΘ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΜΝΗΜΟΝΕΥΩΜΕΝ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Γ'.

Δὲν εἶνε ὀλιγώτερον δραστικὸν φάρμακον ἢ μνήμη τοῦ θανάτου ἐναντίον τῆς ματαιότητος καὶ τῆς ἀλαζονείας τοῦ βίου.

Τί μᾶς παρασύρει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον; Τί μᾶς θαμβώνει; Τί μᾶς τυφλώνει; Ἡ ματαιότης τοῦ κόσμου, ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου. Προσπαθοῦμεν διὰ παντὸς τρόπον νὰ ἐφελκύσωμεν τὴν ἐκτίμησιν, τὴν ἀγάπην, τὸν ἐπαινον τῶν περὶ ἡμᾶς. Ἀγωνιζόμεθα νὰ τοὺς κατακτήσωμεν, νὰ κυριαρχήσωμεν ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων, ἐπὶ τῆς καρδίας τῶν, ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῶν. Ζητοῦμεν νὰ εἴμεθα περιζήτητοι, νὰ ἀκούωμεθα εὐχαρίστας, ἀπὸ τοὺς ἄλλους, νὰ θαυμαζώμεθα παρ' αὐτῶν, νὰ τιμώμεθα, νὰ ἐγκωμιαζώμεθα.

Φεῦ! τῆς ματαιότητος καὶ τῆς ἀλαζονείας ἡμῶν καὶ πάντων τῶν ὁμοίων ἡμῖν! Ἐὰν ἐσκεπτόμεθα ὀλίγον τὸν θάνατον, ἐὰν ἐσυλλογιζόμεθα τὰ μνήματα καὶ τοὺς ἐν τοῖς μνήμασι, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ καταστέλλωμεν τὴν ἐπαρσιν καὶ τὴν ἀλαζονείαν καὶ θὰ ἐπηρεαζώμεθα πάντως ὀλιγώτερον ἀπὸ τὴν φθορὰν καὶ τὴν ματαιότητα τοῦ παρόντος κόσμου.

Ἰδέ, ἄνθρωπε ματαιόδοξε, τί εἶσαι. Παρὰ πᾶσαν τὴν προσπάθειάν σου ὅπως διατηρήσῃς τὴν ἀνθηρότητα τῆς ὥφους σου, παρὰ πᾶσαν τὴν σπουδὴν σου ὅπως ἀποσπάσῃς ἓνα μεῖδιμα ἢ ἓνα βλέμμα ἐπὶ χαρὶ ἀπὸ μέρους τῶν ἄλλων, παρ' ὅλην τὴν αἰγλὴν τοῦ ἀξιώματος, παρ' ὅλον τὸν ὄγκον τοῦ χρήματός σου καὶ τὸν ἄλλον σωρὸν τῶν ἐπιγείων σου ἀγαθῶν, μίαν ἡμέραν τὸ θνητὸν σῶμά σου, μὲ τὸ ὁποῖον ἐθήρευες τὰ θύματά σου, θὰ καταλήξῃ εἰς τὸν τάφον καὶ θὰ μεταβληθῇ εἰς ἄμορφον σωρὸν ἀπὸ ὀστᾶ. Καὶ θὰ ἀκούσωμεν τότε τὸν ἐκκλησιαστικὸν ποιητὴν φιλοσοφούντα ἐπὶ τῶν ἀψύχων ὀστέων καὶ λέγοντα: «Εἶδον τὰ ὀστᾶ τὰ γεγυμνωμένα καὶ εἶπον. Ἄρα τίς ἐστὶ, βασιλεὺς ἢ στρατιώτης, πλούσιος ἢ πέννης. . .»

Ἰδέ, ἄνθρωπε ματαιόδοξε, τί εἶνε καὶ ἐκείνοι, τῶν ὁποίων τὸν ἐπαινον ἐπιδιώκεις καὶ οἱ ὁποῖοι ἐνίοτε δεσμεύουν τὴν καρδίαν σου. Μετ' ὀλίγον θὰ πέσῃ καὶ δι' αὐτοὺς ἡ αὐλαία τῆς σκηνῆς τοῦ παρόντος κόσμου καὶ θὰ ἡγήσῃ διάτορος τοῦ θανάτου ὁ κῶδων. Θὰ εἶπουν τὸ ὕστατον «χαῖρε» πρὸς πάντας καὶ πάντα τὰ περὶ αὐτοὺς καὶ θὰ παραδοθῶν ἐκόντες ἄκοντες εἰς τὴν ἀφάνειαν τοῦ τάφου. Μὴ ἐπιχειρήσῃς πλέον νὰ ἀνοίξῃς τὸ

μνήμά των, μὴ σκεφθῇς κἂν νὰ ἐπανίδῃς τὸ σῶμά των, ὅπως τὸ ἔδλεπες κἄποτε ἐδῶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν. Ἡ ἀποσύνθεσις τοῦ θὰ σὲ κρατήσῃ πολὺ μακρὰν καὶ πρὶν ἢ ἴσως σὺ ἀκόμη τὸ λησμονήσῃς, ἐκεῖνο θὰ ἔχῃ μεταβληθῇ εἰς ἄμορφον ὄγκον ἢ εἰς σωρὸν ἀψύχων ὀστέων. Βλέπεις τὴν ματαιότητα; Καὶ ἀντιλαμβάνεσαι τώρα πόσον κοῦφοι καὶ ἀνόητοι ἀποδεικνυόμεθα εἰ ἄνθρωποι, ὅταν ὀπωσθήποτε ἐπηρεαζώμεθα ἀπὸ τὴν ἀλαζονείαν τοῦ βίου;

Λάβε, σὲ παρακαλῶ, ἓν ἀνθρώπινον κρανίον εἰς τὰς χεῖράς σου. Τίνος εἶνε αὐτὸ τὸ κρανίον; Ποῖον ἐγκέφαλον νὰ ἐνέκλειε ποτε; Ποῖα μορφή ν' ἀπετυπώτο ἐπ' αὐτοῦ; Ποῖας ψυχῆς νὰ ἦτο τὸ ὄργανον; Ἄν ἐτυραννήθῃ αὐτὸ διὰ νὰ ἀγαπηθῇ καὶ τιμηθῇ ἀπὸ τὸν κόσμον, δὲν ἐδούλευσε προφανῶς εἰς τὴν ματαιότητα καὶ τὸ ψεῦδος; Καὶ ἂν ἄλλοι ἐτυραννήθῃσαν διὰ ν' ἀγαπηθῶν καὶ τιμηθῶν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τοῦτο τὸ ἄμορφον καὶ ἄψυχον τώρα, δὲν ἐδούλευσαν ὡσαύτως εἰς τὴν αὐτὴν ματαιότητα καὶ εἰς τὴν αὐτὴν φθορὰν;

Τὸ βλέπεις τὸ κρανίον ἐκεῖνο; Ὁ νεκροθάπτης τώρα τὸ κτυπᾷ περιφρονητικῶς μετὰ τὴν ἀξίην του. Οἱ περιπατηταὶ τὸ λακτίζουν ἀδιαφόρως. Ὅλοι τὸ προσβλέπουν μετ' ἀποστροφῆς. Καὶ σκέπτεται κανεὶς τώρα, ὅτι αὔριον ἴσως καὶ τὸ ἰδικόν μας κρανίον, διὰ τὸ ὁποῖον ἀλαζονευόμεθα, ὑποστῇ τὴν αὐτὴν τύχην τῆς ἐξουδενώσεως καὶ ἀδιαφορίας.

Ἰδοὺ διατὶ ὀφείλομεν πάντες νὰ μνημονεύωμεν τοῦ θανάτου καὶ τῶν συναφῶν πρὸς τὸν θάνατον ζητημάτων. Ἰδοὺ διατὶ ὀφείλομεν νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν πραγματικότητα καὶ ὄχι τὰ ὄνειρα καὶ τὴν σκιάν, καὶ νὰ ὑπολογίζωμεν ἐπὶ τῆς ἀληθείας καὶ ὄχι ἐπὶ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς πλάνης.

Ἡ μνήμη τοῦ θανάτου ἔσωσε πολλοὺς ἀπὸ τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου καὶ τὴν ἀλαζονείαν τοῦ βίου. Καὶ ἐὰν θέλωμεν, θὰ σώσῃ καὶ ἡμᾶς καὶ θὰ μᾶς κάμῃ νὰ φροντίσωμεν κἄπως περισσότερο διὰ τὴν ἀθάνατον ἡμῶν ψυχὴν.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

10. «Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθῆσόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ».

Διὰ τοῦ στίχου αὐτοῦ ἐκφράζει σαφέστερον καὶ ζωηρότερον ὅ,τι εἶπεν εἰς τὸν προηγούμενον στίχον.

Ἐάν, λέγει, καθ' ὃ χρόνον ἡμεῖς ἔχθοι τοῦ Θεοῦ, συν-επιλιώθημεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ στυγρικοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ Του, πολὺ περισσότερον, ἀφοῦ συνεπιλιώθημεν, θά σωθῶμεν «ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ».

«Ἐχθοροὶ ὄντες». Ἡμεῖς τοῦ Θεοῦ ἔχθοι, διότι ἡμεῖς ἁμαρτωλοὶ, ὁ Θεὸς δὲ μισεῖ τὴν ἁμαρτίαν καὶ δὲν δύναται νὰ εὐρίσκηται εἰς σχέσιν μὲ τὸν ἐνεργούμενον αὐτὴν ἄνθρωπον. Οἰκτερεῖ βεβαίως ὁ Θεὸς τὸν ταλαίπωρον ἁμαρτωλὸν διὰ τὴν κατάστασιν αὐτοῦ καὶ θέλει τὴν μετάνοιαν καὶ σωτηρίαν αὐτοῦ, ἣ δικαιοσύνη Του ὅμως καὶ ἡ ἀγιότης Του ἀπαιτεῖ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐργαζομένου τὸ κακὸν ἁμαρτωλοῦ. Ὑπὸ τὴν ἐποψιν αὐτὴν ὁ θεὸς Ἀπόστολος ὀνομάζει τοὺς ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν ἀνθρώπους ἔχθους τοῦ Θεοῦ.

«Πολλῶ μᾶλλον καταλλαγέντες». Τὸ νὰ συμ-φιλιωθῶμεν πρὸς τὸν Θεὸν ἦτο τὸ περισσότερον καὶ τὸ δυσκολώτερον. Διότι διὰ τὴν συμπλῖωσιν αὐτὴν ἐχρειάζετο νὰ ἀποθάνῃ καὶ νὰ σταυρωθῇ ὁ Χριστός. Ἀπαξ δὲ κατηλλάγη-μεν διὰ τοῦ θανάτου Αὐτοῦ, τὸ νὰ σωθῶμεν καὶ νὰ εἰσελθώ-μεν εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν εἶνε τὸ εὐκολώτερον, τὸ μὴ παρέχον δυσκολίαν. Διότι διὰ τὴν σωτηρίαν ταύτην δὲν χρε-ιάζεται πλέον νὰ ἀποθάνῃ ὁ Χριστός.

«Σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ». Θὰ σωθώ-μεν διὰ τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ. Θέλει δὲ δι' αὐτοῦ ὁ Ἀπό-στολος νὰ σημάνῃ τὸ μεσιτικὸν καὶ ἀρχιερατικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐργάζεται ὁ Χριστὸς ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν καὶ εἰσελ-θὼν καὶ ὡς ἄνθρωπος εἰς τὴν ἐνδοξον ζωὴν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἔχει. Καθήμενος ἤδη καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν Αὐτοῦ ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, μεσιτεύει ὑπὲρ ἡμῶν καὶ διὰ τῆς ἐνδόξου ταύτης ζωῆς Του καὶ μεσιτείας Του σώζει ἡμᾶς.

11. «Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.»

Ὅχι δὲ μόνον θὰ σωθῶμεν ἀπλῶς, ἀλλὰ θὰ σωθῶμεν «καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ Θεῷ». Ἦτοι θὰ σωθῶμεν, καθ' ὃν χρόνον καὶ θὰ ἔχωμεν καύχημα τὴν ἀγάπην τὴν ἀπειρεν τὴν ὁποίαν πρὸς ἡμᾶς ἔδειξεν ὁ Θεός. Θὰ σωθῶμεν ἔχοντες καὶ παρρησίαν καὶ καύχημα, ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς εἰσάγει εἰς τὴν Βασιλείαν Του καὶ μᾶς καθιστᾷ μετόχους τῆς δόξης Του καὶ τῆς αἰωνίου χαρᾶς Του οὐχὶ ὡς ἐνόχους ἢ ὡς δούλους, ἀλλ' ὡς τέκνα Του ἀγαπητά. Τὸ καύχημα δὲ αὐτὸ θὰ τὸ ἔ-χωμεν οὐχὶ ἕνεκα ἰδικῆς μας ἱκανότητος, ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τῆς θυσίας τοῦ Ὁποίου ἐλάβομεν τὴν δικαιοσύνην καὶ συμπλῖωσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΚΤΗΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΘΡΗΣΚ. ΑΙΣΘΗΜΑ

Τὸ γεγονός, ὅτι τὰ κτῆνη στεροῦνται ἰδεῶν, ἐπιβεβαιού-ται καὶ ἀπὸ τὴν παρ' αὐτοῖς παντελῇ ἑλλείψει τοῦ θρη-σκευτικοῦ αἰσθήματος.

Ὅτι βεβαίως τὰ κτῆνη οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον σημεῖον ἐξεδή-λωσάν ποτε, ἐκ τοῦ ὁποῦ νὰ δικαιολογούμεθα νὰ ἐξαγά-γωμεν ὅτι ἔχουσι γνῶσιν τινα, ἔστω καὶ ἀμυδράν καὶ ὅσον δήποτε παχυλὴν, περὶ Θεοῦ, εἶνε ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας. Τὸ γεγονός δὲ, αὐτὸ ἐξηγεῖται πληρέστατα μόνον διὰ τῆς παν-

τελοῦς ἑλλείψεως ἰδεῶν παρὰ τοῖς κτῆνεσι. Τὸ κτῆνος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀναχθῇ εἰς τὴν περὶ Θεοῦ γνῶσιν ἀπλοῦστατα, διότι δὲν δύναται νὰ συλλάβῃ τὰς λεγομένας γενικὰς ἰδέας.

Καὶ ἀληθῶς: Ὑπάρχει ἄλλη ἰδέα ὑπεροχωτέρα καὶ ὕψη-λοτέρα καὶ πνευματικωτέρα τῆς ἰδέας τοῦ Θεοῦ; Αἱ ἰδέαι τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγάπης, τῆς ἀρμονίας, τῆς ὡραιότη-τος, τῆς δυνάμεως, τῆς σοφίας, τῆς αὐταρκειας, ὅλαι αὐταὶ αἱ ἰδέαι καὶ τόσαι ἄλλαι, τῶν ὁποίων τὸ ἀρμονικὸν σύνολον ἀποτελεῖ τὴν ἰδέαν τῆς ἀπείρου τελειότητος, κέντρον συγ-κεντρώσεως καὶ ἀρμονικῆς ἐνώσεως ἔχουσι τὸν Θεόν. Τὸ κτῆνος ἀγνοεῖ τὴν δικαιοσύνην· δὲν γνωρίζει τὴν ἰδέαν τῆς ἀγάπης· δὲν εἰσφέρει νὰ συλλάβῃ τὴν ἰδέαν τῆς σοφίας· ἀδύ-ναται νὰ σχημαφίση τὴν ἰδέαν τῆς ὡραιότητος καὶ ἀρ-μονίας. Πῶς λοιπὸν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀναχθῇ εἰς τὴν ἰδέ-αν τοῦ Θεοῦ; Τὸ κτῆνος συνδέει μηχανικῶς μόνον. Δὲν δύναται νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων καὶ νὰ ἀνεύρῃ ἐκεῖ διὰ τῆς ἀφαιρέσεως καὶ λογικῆς ἀναλύσεως τὰς ἀόρατους αἰτίας καὶ τοὺς ὑποκρυπτομένους παράγοντας. Πῶς εἶνε δυνατόν λοιπὸν νὰ ἀναχθῇ τοῦτο εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ἀπείρου καὶ ἀπολύτου καὶ παντοδυνάμου αἰτίας, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλεται τὸ πᾶν; Τὸ κτῆνος ἀντιλαμβάνεται μόνον τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὴν ὕψιν ἐλείπων, τὰ ὁποῖα προσπίπτουσιν εἰς τὰς αἰσθήσεις αὐτοῦ. Κέκτηται μόνον ἀτομικὰς ἰδέας. Τὴν ὀρισμένην καὶ ἐπὶ μέρους ἰδέαν τοῦ κυρίου του κατέ-χει ἀσφαλῶς ἐντετυπωμένην εἰς τὰ βάθη τῆς μνήμης· αὐ-τοῦ. Τὸν Θεὸν ὅμως ἀγνοεῖ καθ' ὅλοκλήραν. Πῶς; Μήπως εἶδε ποτε αὐτόν; Μήπως ἡ παρουσία Του κατέστη ποτὲ αἰ-σθητὴ εἰς τὰς παχυλὰς τοῦ κτῆνους αἰσθήσεις; Ὅχι. Εἶνε λοιπὸν ἀδύνατον τὸ κτῆνος νὰ γνωρίσῃ τὸν Θεὸν καὶ νὰ λατρεύσῃ Αὐτόν.

Ὡ! ναί! εἶνε ἀποκλειστικὸν προνόμιον ἡμῶν τῶν ἀνθρώ-πων νὰ εἴμεθα ἡμεῖς μόνον ἐξ ὅλης τῆς ὁρατῆς ταύτης δη-μιουργίας ἱκανοί, ὅπως ἀναγόμεθα εἰς τοὺς ὀρίζοντας τοῦ Οὐρανοῦ, συναντῶμεν ἐκεῖ τὸ ἀπόλυτον καὶ ἀπειρον Πνεῦ-μα καὶ ἀποθέτωμεν πρὸ τοῦ θρόνου Αὐτοῦ τὴν βαθεῖαν ἐκ-δήλωσιν τῆς πρὸς Αὐτὸν ἀφοσιώσεώς μας καὶ λατρείας μας. Διότι μόνον ἡμεῖς ἐξ ὅλοκληρου τῆς ὁρατῆς δημιουργίας ἔχομεν προικισθῇ μὲ τὰς ἀνωτέρας ἐκείνας λογικὰς δυνάμεις, αἵτινες καθιστῶσιν ἡμᾶς ἱκανοὺς, ὅπως συλλαμβάνωμεν τὰς γενικὰς ἰδέας. Μόνον ἡμεῖς γνωρίζομεν τὰς ἰδέας τοῦ ὄντος, τῆς οὐσίας, τῆς αἰτίας, τῆς ἀληθείας, τῆς ἀγαθότητος, τῆς ὡραιότητος, τῆς δικαιοσύνης, τῆς δυνάμεως, τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τοῦ ὀρίου καὶ τῆς τελειότητος, τοῦ σχετικοῦ καὶ τοῦ ἀπολύτου.

Ἀκριβῶς δὲ δι' αὐτὸ καὶ μόνον ἡμεῖς, δυνάμεθα διὰ τοῦ λογικοῦ μας νὰ συλλάβωμεν τὴν ἀπόλυτον καὶ ἀτειρὸν ἰδέαν, νὰ γνωρίσωμεν, ἔστω καὶ ἀτελῶς, αὐτὴν καὶ διατεθῶμεν προσηκόντως ἀπέναντι τοῦ ὕψους καὶ τῆς ὑπεροχῆς αὐτῆς. Μό-νοι λοιπὸν ἡμεῖς ἐξ ὅλης τῆς ὁρατῆς δημιουργίας εἴμεθα ὄντα θρησκευτικὰ καὶ θεοσεβῆ.

Π. Ν. Τρεμπέλος

Ἡ ΘΕΙΑ ΜΑΚΡΟΘΥΜΙΑ

Α'.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἴμεθα ἐνοχοὶ ἐνώπιον τῆς θείας Δι-καιοσύνης, ὅλοι εἴμεθα ἁμαρτωλοί. Ὁ θεὸς Ἰάκωβος κη-ρύττει ὅτι ὅλοι μας πταίομεν πολλὰ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. «Πο-λὰ πταίομεν ἅπαντες», λέγει. (Ἰακ. 3, 2). Ὁ δὲ θεολόγος

Ἰωάννης παραστατικώτερον ἀκόμη φανερώων τὴν ἀλήθειαν ταύτην λέγει: « Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν ἐαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν » (Ἰωάν. Α'. 1, 8).

Ἄλλ' ἀφοῦ ὅλοι εἴμεθα ἁμαρτωλοὶ καὶ ἔνοχοι, πάντες ἔχομεν ἀνάγκη μέσου τινός, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ δυνάμεθα νὰ λαμβάνωμεν καὶ νὰ ἔχωμεν τὴν φῆξιν τῶν ἁμαρτιῶν μας. Ποῖον δὲ εἶνε τὸ μέσον τοῦτο, διὰ τοῦ ὁποίου πᾶς ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος λαμβάνει ἄρεσιν ἁμαρτιῶν καὶ σώζεται σωτηρίαν αἰῶνος; Κυρίως εἶνε τὸ μυστήριον τῆς Μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως, διὰ τῆς ὁποίας πᾶς ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος μετανοῶν διὰ τὰς ἁμαρτίας του καὶ πιστεύων εἰς τὸ ὄνομα καὶ τὴν θυσίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, λαμβάνει τὴν ἄρεσιν τῶν ἐκ τοῦ ἁμαρτιῶν, καὶ σώζεται, καὶ κληρονομεῖ τὴν αἰώνιον ζωὴν.

Πρέπει ἐν τούτοις νὰ ἐμολογήσωμεν διεσπυδαϊστότατος παράγων πρὸς τὴν σωτηρίαν μας εἶνε καὶ ἡ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ ὁ ὁποῖος μᾶς ἀνέχεται ἁμαρτάνοντας καὶ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, ἀναμένων τὴν μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφὴν ἡμῶν. Ἐὰν ὁ Θεὸς εἰς ἐκείστην ἁμαρτίαν μας ἐπέφερεν ἀμέσως καὶ τὴν ἀνάλογον τιμωρίαν ἐν τῇ δικαιοσύνῃ Του, ποῖος τότε ἐξ ἡμῶν θὰ ἐσώζετο; Ἡμεῖς ἁμαρτάνομεν καθημερινῶς σχεδὸν καὶ ἀκαθήμερινῶς ἐν τῇ ἐκείστῃ ἔνοχῃ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Πόσαι δὲ βλασφημίαι καὶ ψευδορκίαι καὶ ἀδικίαι καὶ ἀνηθικότητες λαμβάνουν χώραν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν καὶ ὥραν εἰς τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων; Καὶ ὅμως ὁ Θεὸς δὲν τιμωρεῖ ἡμέσως τὸ κακόν. Δὲν τὸ τιμωρεῖ, οὐχὶ διότι τὸ λησμονεῖ ἢ διὰ τοῦτο εἶνε ἀδιάφορος πρὸς τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἐνοχὴν μας, ἀλλὰ διότι μακροθυμεῖ καὶ περιμένει τὴν μετάνοιάν μας. « Οὐ βραδύνει ὁ Κύριος τῆς ἐπαγγελίας, λέγει ὁ θεὸς. Πέτρος περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός τις ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι ». Ἀκριβῶς δὲ διὰ τοῦτο προτρέπει ἡμᾶς ὁ θεὸς Ἀπόστολος, ἵνα θεωρῶμεν τὴν θείαν μακροθυμίαν ὡς σωτηρίαν, διότι, ἂν ὁ Θεὸς δὲν ἐμακροθύμει, τότε οὐδεὶς θὰ ἐλάμβανε τὸν καιρὸν νὰ μετανοήσῃ διὰ τὰς ἁμαρτίας του καὶ ζητήσῃ ἐν μετανοίᾳ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. « Καὶ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν, λέγει, σωτηρίαν ἡγείσθε » (Β'. Πέτρου, 3.10 καὶ 15).

* Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστ. Παύλου, κεφ. θ'. 11—14.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, κεφ. ι'. 32—45).

32. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἡ ἔτι αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν. 33. Ὅτι, ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς γραμματέσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, 34. καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαΐξουσιν αὐτῷ, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν, καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ, καὶ ἀποκτενεύσουσιν αὐτὸν· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

35. Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὁ ἂν αἰτήσωμεν ποιήσῃ ἡμῖν. 36. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τί θέλετε ποιῆσαι με ὑμῖν; 37. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δὸς ἡμῖν, ἵνα εἰς

ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἰς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. 38. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τί αἰτείσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; 39. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, πῖσθε· καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε· 40. τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου, οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται. 41. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 42. ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς, Οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἀρχεῖν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν· καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτούς. 43. οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅς ἐάν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται διάκονος ὑμῶν· 44. καὶ ὅς ἐάν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος. 45. καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 32—34. Ἡ πρόρρησις τῶν παθῶν. Ἐπλησίαζον αἱ ἡμέραι τῆς Ἰουδαϊκῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα. Καὶ ὁ Κύριος, ἀναβαίνων εἰς Ἱερουσόλυμα διὰ νὰ προσφέρῃ ἑαυτὸν θυσίαν ὑπὲρ τοῦ κόσμου, προλέγει καθ' ὁδὸν εἰς τοὺς μαθητὰς Του ὅσα ἐμελλε νὰ πάθῃ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. Προλέγει διὰ τὴν παραδοθῆναι εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς Γραμματεῖς, καὶ θὰ καταδικασθῇ εἰς θάνατον ὑπ' αὐτῶν, καὶ θὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς ἐθνικοὺς, ἥτοι τὴν Ρωμαϊκὴν ἐξουσίαν· διὰ τὴν ὑποστῆναι ἐμπαίγμους καὶ μαστιγώσεις καὶ ἐμπτυσμούς καὶ τέλος τὸν θάνατον, καὶ διὰ τὴν τρίτην ἡμέραν θ' ἀναστῇ ἐκ νεκρῶν.

Στίχ. 35—37. Ἡ αἰτήσις τῶν δύο μαθητῶν. Ἄλλ' οἱ ἀπόστολοι, μὴ ἐννοήσαντες τοὺς λόγους αὐτοῦ, ἐφρόνουν ἀκόμη διὰ ἀναβαίνων ὁ Κύριος εἰς Ἱερουσόλυμα θ' ἀνοικηρύσσεται βασιλεὺς. Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, ἔχοντες ἀκόμη τὴν ἀνθρωπίνην ἀτέλειαν καὶ ἐπιθυμοῦντες τὰ πρωτεῖα καὶ τὴν δέξαν τὴν κοσμικὴν, πλησιάζουν πρὸς τὸν θεῖον Διδάσκαλον καὶ ζητοῦν ἵνα λάβουν τὰς πρώτας θέσεις ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν Του, ὅταν θὰ ἐδασίλευεν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

Στίχ. 38—40. Αἱ πρῶται θέσεις πλησίον τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὁ Κύριος ἀπαντᾷ, « δὲν γνωρίζετε τί ζητεῖτε. » Δεικνύων δὲ διὰ τὸν ἀνέμενον ἐν Ἱερουσαλὴμ οὐχὶ δόξαι βασιλικαί, ἀλλὰ παθήματα καὶ θάνατος σταυρικὸς, καὶ διδασκῶν συγχρόνως ποῖοι εἶνε ἀξιοὶ νὰ ἔχουν τὰς πρώτας θέσεις πλησίον Του ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, τοὺς ἐρωτᾷ· « δύνασθε νὰ πίνετε τὸ ποτήριον τῶν θλίψεων, τὰς ὁποίας ἐγὼ θὰ πίνω, καὶ νὰ ὑποστῆτε τὸ βάπτισμα τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου, τὸν ὁποῖον ἐγὼ θὰ ὑποστῶ; » Καὶ ἐκεῖνοι, μὴ ἐννοοῦντες ὅλην τὴν σημασίαν τῶν λόγων αὐτῶν, ἀπαντῶσι προθύμως, « Δυνάμεθα ». Καὶ ὁ Κύριος ἀποκρίνεται τότε· « Θλίψεις μὲν καὶ θάνατον ἀνάλογον πρὸς τὸν ἰδικόν μου θὰ δοκιμάσθετε καὶ σεις. Ἄλλ' αἱ θέσεις ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν μου ἐν μὲν τῇ Ἱερουσαλὴμ, ὅπου ἐὰν σταυρωθῶ, εἶνε ἡτοιμασμέναι διὰ δύο κακούργους ληστὰς· ἐν δὲ τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν αἱ πρῶται θέσεις δὲν διδονται ὑπ' ἐμοῦ κατὰ χάριν, ἀλλ' εἰς ἐκεῖνους, οἱ ὁποῖοι ἠθέλουν φανῆναι ἀξιοὶ αὐτῶν ».

Στίχ. 41—44. Πρωτεῖα καὶ μεγαλεῖα. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ δέκα ἄλλοι ἀπόστολοι, ἀκούσαντες τί ἐζητοῦν ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, ἤρχισαν νὰ ἀγανακτῶσιν ἐναντίον αὐτῶν. Καὶ ὁ Κύριος τότε διδίδει πρὸς αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς τὸ ὕψηλόν

μάθημα τῆς χριστιανικῆς ταπεινώσεως· καὶ ἀγάπῃ. «Γνωρίζετε, λέγει πρὸς αὐτούς, ὅτι εἰ ἄρχοντες καὶ οἱ μεγάλοι μεταξὺ τῶν ἔθνων κατακυριεύουν καὶ κατεξουσιάζουν τοὺς ὑπηκόους των καὶ τοὺς ἀδυνατωτέρους. Ἄλλ' εἰ ἀληθεὶς ὁ παῖς μου δὲν πρέπει νὰ ἐπιδιώκουν τοιαύτην ἰσχὺν καὶ ἐξουσίαν καὶ δόξαν. Ἄλλ' ὅστις θέλει νὰ γείνη μέγας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, μέγας ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, πρέπει νὰ γίνεταί ὑπηρετῆς τῶν ἀνθρώπων, ὑπηρετῶν καὶ συντρέχων ὅσον τὸ δυνατόν εἰς πᾶσαν τοῦ πλησίον ἀνάγκην. Ὅστις δὲ θέλει νὰ ἀναδειχθῇ πρῶτος ἐξ ὧν, πρέπει ἐν τῇ παρουσίᾳ ζωῇ νὰ γίνεταί πάντῳ δοῦλος, τουτέστι ν' ἀφοσιωθῇ ἐν αὐταπαρνήσει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ὠφέλειαν τοῦ πλησίον.

Στίχ. 45. Ἡ ταπεινότης τοῦ Σωτῆρος. Παράδειγμα δὲ ταπεινώσεως τοιαύτης φέρει ὁ Κύριος ἑαυτόν. Καὶ λέγει ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἐνανθρωπήσας καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον, δὲ ἐζήτησε νὰ ἐξουσιάσῃ καὶ νὰ ὑπηρετηθῇ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐγένεν ὑπηρετῆς καὶ δοῦλος ἡμῶν. Καὶ χάριν ἡμῶν ἐβούλετο καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν Του, τὴν ὁλοάνθρωπον ἔδωκεν ὡς λύτρον, διὰ νὰ ἐξαγοράσῃ καὶ σῶσῃ ἡμᾶς ἐκ τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Αἱ διαφοροὶ χριστιανικαὶ συναθροίσεις εἶχον διαλυθῇ πρὶν ἢ ἀκρόμῃ ἀνακαλυφθῇ ἡ καταστροφὴ τοῦ διατάγματος. Εἶχον δὲ ἀποφασίσαι πολλοὶ ἐκ τῶν χριστιανῶν νὰ συναντηθῶσι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὰς Κατακόμβας. Ἡξευρον καλὰ ἀπὸ τὰς κατασκοπεύσεις τοῦ Κουκουμίου καὶ τῆς Βικτωρίας, εἰ ὅποιοι διαρκῶς ἔδλεπον τὸν Τορκουάτον νὰ συναντᾶται μὲ τὸν Φούλδιον καὶ τὸν Κορβίνον εἰς τὰ Λουτρά τοῦ Καραάλα καὶ ἤκουον μάλιστα τὰς συζητήσεις αὐτῶν· ἡξευρον, λέγομεν, οἱ χριστιανοὶ οἱ εἶχε συμφωνηθῇ μεταξὺ τοῦ Κορβίνου καὶ τοῦ Τορκουάτου νὰ εἰσελάσων εἰς τὰς Κατακόμβας οὐχὶ τὴν πρώτην, ἀλλὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τοῦ διωγμοῦ. Οἱ χριστιανοὶ λοιπὸν ἠδύναντο διὰ τοῦτο ἀφρόδως κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν νὰ καταβῶσιν ἐκεῖ καὶ νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν διαφόρων θυσιαστηρίων, τὰ ὅποια ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον οἰκοδομηθῇ. Ἡ συμφωνία ἐν ταῦτοις τοῦ Κορβίνου, τοῦ Τορκουάτου καὶ τοῦ Φουλβίου δὲν ἐπρόκειτο νὰ τηρηθῇ ἐπακριδῶς. Ἰδοὺ δὲ διατί.

Ὅταν ἀνεκαλύφθη τὸ χέσιμον τοῦ αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος, ὁ Κορβίνος ἔσπευσε καὶ κατήρτισεν ἀντίγραφον αὐτοῦ, τὸ ὅποion καὶ ἀνήρτησεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ πρώτου διατάγματος. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ὅμως ἐκείνης ἤρχισαν νὰ παρίστανται εἰς τὸν νοὺν του αἱ φεδεραι καὶ τρομακτικαὶ εὐθύναι, τὰς ὁποίας ὑπεῖχεν ἐνώπιον τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅστις εἶχεν ἀναθέσει εἰς αὐτὸν τὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διατάγματος. Ἡσθάνθη διὰ τοῦτο τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιτελέσῃ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην κατόρθωμά τι ἱκανὸν νὰ ἐξευμενίσῃ τὸν αὐτοκράτορα. Ἀπεφάσισε λοιπὸν τὴν ἐπιχείρησιν, τὴν ὁποίαν ἐσχέδιαζε νὰ κάμῃ τὴν ἐπομένην, νὰ τὴν ἐνεργήσῃ κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτήν.

Μετέβη λοιπὸν ὁ Κορβίνος ἐνωρίτερα εἰς τὰ Λουτρά, ὅπου ὁ Φούλδιος καὶ ὁ Τορκουάτος τὸν περιέμενον. Ἡ ἀξιόλογος τριτὴς κατέστρωσεν εὐθὺς τὸ σχέδιον. Ὁ Κορβίνος ὀδηγούμενος ἀπὸ τὸν Τορκουάτον θῆκε εἰσῆλκεν εἰς τὸ κοιμητήριον τοῦ Καλλίστου ἐπὶ κεφαλῇς ἐνόπλου καὶ ἐκλεκτοῦ ἀπο-

σπάσματος. Ἐκεῖ εἰσχωρῶν μέχρι τῆς Ἐκκλησίας θὰ συνελάμβανε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς πλέον σηματούοντας ἐκ τῶν χριστιανῶν καὶ θὰ ὠδήγει αὐτοὺς· εἴτε μὲ τὸ καλὸ εἴτε καὶ διὰ τῆς βίας ἔξω. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὁ Φούλδιος μὲ ἄλλο ἀπόσπασμα θὰ παρεφύλαττεν ἔξω τῆς κατακόμβης, θὰ παρεμπόδιζε τὴν ἐξόδον τῶν χριστιανῶν ἐξ αὐτῆς, θὰ συνελάμβανε τοὺς τυχόν ἀποπειρωμένους νὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτήν καὶ θὰ προσεπάθει πρὸ παντός νὰ συλλάβῃ τὸν Ἐπίσκοπον.

~~~~~

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ὁ ἐνταῦθα πρέσβυς τῆς Ἀμερικῆς κ. Νιρόπερς ἐπισκεφθεὶς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἀθηνῶν κ. Μελέτιον τῷ ἐνεχείρισε τηλεγράφημα τοῦ ἐν Παρισίοις πρεσβευτοῦ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἔχον εὖτω:

— Πληροφόρησατε Α. Σ. Μητροπολίτην Ἀθηνῶν ὅτι πρεσβεῖα ἐκ 2 ἀρχιερέων καὶ 3 ἱερέων τῆς Ἐπισκοπικῆς Ἀμερικανικῆς Ἐκκλησίας ἐδρίσκειται καθ' ἑδρὸν δι' Ἀθήνας μὲ τὴν ἐντολὴν ὅπως συνομιλήσῃ μετ' αὐτοῦ.

— Ὑπὸ τῆς διασκέψεως τῆς Εἰρήνης ἀπεφασίσθη, πρὸς ταχυτέραν ὅσον τὸ δυνατόν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου τῆς Εἰρήνης, ὅπως τὰ διάφορα ζητήματα μὴ λύονται πλεον, ὡς μέχρι τοῦδε, ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν Δέκα, ἀλλὰ μόνον ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Ἠνωμ. Πολιτειῶν καὶ τῶν Πρωθυπουργῶν Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ἰταλίας.

— Ἡ ἐν Οὐφάλη τῆς Σουηδίας ἐδρεύουσα Ἐνωσις τῶν οὐδετέρων Ἐκκλησιῶν ἀπηύθυνεν ἔγγραφον πρὸς πάσας τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας, ζητοῦσα τὴν συνεργασίαν καὶ συνδρομὴν αὐτῶν πρὸς καταρτισμὸν Συνδέσμου τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν. Κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου, ὁ Παν. Μητροπολίτης κ. Μελέτιος ἐξῆρε τὴν σπουδαιότητα τῆς προτεινομένης συνεργασίας, ἐνεκρίθη δὲ ἵνα δοθῇ ἡ ἀπάντησις ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἐπιδοκιμάζουσα τὴν προσπάθειαν ταύτην πρὸς ἀποκατάστασιν σχέσεων ἀδελφικῆς ἀλληλεγγύης μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν, εἰς αὐτὴν ἐδρίσκειται κατατε μὴ μόνος ὁ Χριστιανισμὸς εἶνε πρόθυμος νὰ συντελέσῃ τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὸν ἐπιδικωκόμενον σκοπόν.

— Ὁ Παν. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Μελέτιος ἀφορμὴν λαβὼν ἐκ τῶν ἀνθεληνικῶν διαθέσεων, αἱ ὁποῖαι ἐξεδηλώθησαν ἐσχάτως ἐν τῇ Διασκέψει τῆς Εἰρήνης ἐκ μέρους τῶν Ἀμερικανῶν, ἀπηύθυνε μακροσκελὲς τηλεγράφημα πρὸς τὸν ἐν Νέα Ὑόρκῃ Ἀρχιεπὶ τῆς Προεδυτερικῆς Ἐκκλησίας, ἐν τῷ ὁποίῳ ζωηρῶς διμαρτύρεται κατὰ τῆς πεπλανημένης ἀντιλήψεως τῶν Ἀμερικανικῶν ἱεραποστόλων, εἰ ὅποιοι κρίνουσι τοὺς χριστιανούς τῆς Ἀνατολῆς ὡς ἔθνος ὀπισθοδρομικὸν καὶ μὴ φίλα φρονοῦν πρὸς τὴν Ἀμερικήν, ἐπὶ τῷ λόγῳ καὶ μόνον διότι οἱ Ἕλληνες στερεῶς κρατοῦσι τὸ πάτριον δόγμα. Ζητοῦσα δὲ περαιτέρω ἡ Α. Πανιερότης τὴν μεσολάθεσιν πασῶν τῶν ἐν Ἀνατολῇ ἱεραποστολικῶν ὁργανώσεων, τῶν διατηρουσῶν κέντρα ἱεραποστολικά ἐν Ἠπείρῳ, Θράκῃ καὶ Μ. Ἀσίᾳ, πρὸς ἐξουδετέρωσιν κρίσεων μεροληπτικῶν εἰς βάρος τῶν ἀπαραγράπτων δικαίων τοῦ Ἑλλ. ἔθνους, ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν, ὅτι αὐτὸς ὁ ἀρχηγὸς τῆς Προεδυτερικῆς, Ἐκκλησίας θὰ θελήσῃ νὰ διαφωτίσῃ τὸν Μέγαν Πρόεδρον Οὐίλσον, ὅστις ἰδιαιτέρως ἀποτελεῖ ἀγλῆσιμα τῆς Ἐκκλησίας ταύτης· ὅπως ἐκδώσῃ δικαίαν ἀπόφασιν ἐπὶ τῶν Ἑθνικῶν ζητημάτων τῶν χριστιανικῶν τῆς Ἀνατολῆς· Ἑθνῶν.

~~~~~

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ἐμιλῆσουσι τὴν προσεχῆ Κυριακήν:

Ἐν τῷ Ἱ. Ναφ' Ἀγίου Ἐλευθερίου εὐπανοστολ. ἀρχιμ. κ. Εὐσέβιος Ματθόπουλος.

Ἐν τῷ Ἱ. Ναφ' Ἀγ. Γεωργίου (Καρύστη) κατὰ τὴν α'. θείαν λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διαν. Φαραζουλῆς.

Ὁ αὐτὸς ἐμιλεῖ ἐν τῷ αὐτῷ ναφ' κατὰ Κυριακὴν, ὥραν 4 1/2 μ. μ. καὶ κατὰ Πέμπτην, ὥραν 6 1/2 μ. μ.

Ἐν Πάτραις ἐμιλεῖ ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς ὁ κ. Π. Τρεμπέλας, διδάκτωρ τῆς Θεολογίας.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛ ΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7

ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΜΝΗΜΟΝΕΥΩΜΕΝ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Δ'.

Εἰς ἀπὸ τοὺς σκοπέλους, ἐπὶ τῶν ὁποίων προσκρούει, ἐνίοτε δὲ καὶ συντρίβεται ἡ πνευματικὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε καὶ τὰ ἄνομα αἰσθήματα καὶ αἱ ἐπιθυμίαι τῆς σαρκός. Ἐὰν ἐκτυλίσῃ μάλιστα κανεῖς τὰ γεγονότα τοῦ καθημερινοῦ οἰκογενειακοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου, θὰ ἴδῃ ὅτι τὰ περισσότερα ναυάγια καὶ τὰ μεγαλειότερα θύματα τῆς ἁμαρτίας ὁρίζονται κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον εἰς τὰς ἐφαρμάτους αἰσθηματικὰς σχέσεις καὶ τὰ ἐκ τούτων ἐπακολουθοῦντα ἀνήθικα ἁμαρτήματα.

Νέοι πολλάκις, τῶν ὁποίων τὸ μέλλον διηνοίγετο εὐρὺ καὶ πλήρες χρυσῶν ἐλπίδων, συνελήφθησαν εἰς τὴν παγίδα τῶν ἀνόμων αἰσθημάτων. Μικρὸν δὲ καὶ κατ' ὀλίγον ὁ κατήφορος τῆς ἁμαρτίας ἔλαβε τοιαύτην ὁρμήν, ὥστε δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀντιληφθῶν τὸν κρημνὸν πρὸς τὸν ὁποῖον ἐφέροντο παρὰ μόνον τότε, ὅτε εὐρέθησαν γεγυμνωμένοι ἀπὸ τὸ κάλλος καὶ τὴν ἀγνότητα τῆς ψυχῆς καὶ προσέβλεψαν ἑαυτοὺς με συντετριμμένην τὴν κεφαλὴν.

Ἀλλὰ καὶ μεγάλοι ἄνδρες, εἰ ὅποιοι ὡς ἐκ τῆς διανοητικῆς τῶν ἱκανότητος καὶ τῆς ὀλγῆς κοινωνικῆς τῶν θέσεως ἠδύνατο ἐπωφελῶς νὰ δράσουν καὶ εὐεργέται τῆς κοινωνίας ν' ἀναδειχθῶν, συντρίβησαν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ σταδίου τῶν καὶ περιέπεσαν εἰς ἐντελῇ ἀχρησίαν. Τί συνέβη; Τὸ ρεῦμά τῆς ἁμαρτίας εἶχεν ὀγκωθῇ, προσέκρουσαν ἐπὶ τῶν ἀξιώσεων τῆς ἠθικῆς, ὑπέκυψαν εἰς τὰς ἐφαρμάτους ῥοπὰς καὶ ἐπῆλθε τέλειον τὸ ναυάγιον καὶ πλήρης ὁ καταποντισμός.

Ὅστω δυνάμεθα ν' ἀριθμήσωμεν χιλιάδας καὶ μυριάδας υπάρξεων, τῶν ὁποίων ὁ ἠθικὸς τάφος διηνοίχθη φαρδὺς καὶ πλατὺς ἀπὸ μίαν βλέψιν κατ' ἀρχὰς παράνομον, ἡ ὁποία ἔπειτα ἠὺς ἤθη μέχρι τοῦ ἐγκλήματος διὰ νὰ θάψῃ ὀριστικῶς τοὺς ἐνόχους δράστας.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ μνήμη τοῦ θανάτου θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τὸ δραστικώτερον καὶ σωτηριωδέστερον φάρμακον, ἀσφαλῶς δὲ θὰ ἠδύνατο νὰ προλάβῃ τοὺς ἠθικοὺς καταποντισμούς, ἐὰν ἠθέλαμεν νὰ κάμωμεν χρῆσιν αὐτοῦ.

Διότι ἐὰν ἐσκαπτόμεθα τὸν θάνατον, μαζὺ δὲ μετὰ τὸν θάνατον καὶ τοὺς ψυχροὺς καὶ ἀναισθητοὺς καὶ σχεδὸν ἀμόρφους ὄγκους, εἰς τοὺς ὁποίους διὰ τοῦ θανάτου μεταβάλλονται τὰ ἀνθρώπινα σώματα, ἃ εἶχαμεν τὸ μέσον νὰ νεκρώνωμεν πᾶσαν ἄτακτον κίνησιν καὶ πᾶσαν

ἐφάρματον ῥοπὴν. Καὶ θὰ ἤμεθα τότε εἰς θέσιν νὰ συγκρατῶμεν ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, λέγοντες ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον:

«Ἰδὲ τὸ κατάντημα τῆς ἀνθρωπίνης ὠραιότητος. Ἰδὲ τὸ τέρμα, εἰς τὸ ὁποῖον καταφθάνουν αἱ ἐπίγαιοι καλλοναί. Καταπίνονται ἀπὸ τὸν τάφον, λαφυραγωγούνται ἀπὸ τὸ μνήμα, καὶ ὁ θάνατος, τὸν ὁποῖον ἴσως καὶ αὐταὶ οὐδὲ κἂν ἐσκέφθησαν, τὰς ἐνεθυμήθη καὶ ἤλθε διὰ νὰ εἰρωνευθῇ τὸ κάλλος τῶν καὶ νὰ ἀδιαφορήσῃ πρὸς τοὺς πόθους τῶν».

Ἰδέ, ἰδέ, ἄνθρωπε, ἀπὸ τί ἐτυραννήθης καὶ ἀπὸ τί ἀφίνεις ἀκόμη τὴν ψυχὴν σου νὰ τυραννῇται. Δὲν παρῆλθον ἀκόμη εἴκοσι τέσσαρες ὥραι ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ προσφιλοῦς σοι καὶ δὲν δύνασαι νὰ τὸν πλησιάσῃς. Καὶ μόλις παρέλθῃ καὶ ἡ δευτέρα ἡμέρα δὲν θὰ εἴμπτωρῃς πλέον οὐδὲ ἀπὸ μακρόθεν νὰ σταθῇς! Βλέπεις διὰ τί κατέβαινες τὴν καρδίαν σου; Βλέπεις διὰ τί ἐταλαιπώρεις τὸ πνεῦμά σου;

Καὶ ἂν αὕτῃ ἡ πραγματικότης, τὴν ὁποίαν ἀπτοτέραν αἰσθάνεσαι μνημονεύων τοῦ θανάτου, ἂν αὕτῃ δὲν σὲ συγκρατῇ, δὲν σὲ φοβίξῃ τουλάχιστον ὁ κίνδυνος τῆς ἀπωλείας τῆς ψυχῆς σου; Καὶ δὲν σὲ μέλει ἄρά γε ὅτι ἀντὶ πινακίου φακῆς κινδυνεύεις νὰ χάσῃς τὸ αἰώνιον καὶ μακάριον μέλλον σου;

Χριστιανοί μου, ἅς ἐνεθυμώμεθα τὸν θάνατον. Μέσα εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ βίου τὴν πικρὰν καὶ ἀλμυράν, εἰς αὐτὴν τὴν θάλασσαν ἐντὸς τῆς ὁποίας συναντῶμεν διαρκῶς σκοπέλους καὶ υφάλους, ἡ μνήμη τοῦ θανάτου καὶ τῆς παρακολουθούσης τὸν θάνατον ματαιότητος καὶ φθορᾶς, θὰ μᾶς εἶνε δύναμις ἐνισχύουσα τὴν ἀσθενῆ μᾶς θέλησιν καὶ καθοδηγοῦσα αὐτὴν εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

12. «Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἡμαρτον.»

Αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἶπε προηγουμένως ὁ Ἀπόστολος, διὰ τῶν ὁποίων δεικνύεται ὅτι ὁ Θεὸς σῶζει τὸν ἄνθρωπον διὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς πίστεως εἰς Αὐτόν, ἔρχεται ἤδη νὰ καταστήσῃ αὐτὰ σαφέστερα καὶ δι' ἄλλων ἐπιχειρημάτων.

Ἀνωτέρω ἀνέπτυξεν ὁ θεὸς Ἀπόστολος τὴν μεγάλην καὶ σωτηριώδη ἀλήθειαν, διὲν ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ αἰώνιος ζωὴ δίδεται εἰς ἡμᾶς διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὕτη ἡ ἀλήθεια θέτει τὸν Χριστὸν ἐπὶ κεφαλῇς ὅλων τῶν δικαιοσύμων διὰ τῆς πίστεως καὶ καθιστᾷ αὐτὸν γενάρχη καὶ ἀρχηγὸν τῶν δι' αὐτοῦ σωζομένων. Ἡ θέσις αὕτη τοῦ Χριστοῦ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν θέσιν τοῦ Ἀδὰμ, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ κατὰ σάρκα γενάρχη καὶ ἀρχηγὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἐνῷ ὁ Χριστὸς ὑπῆρξεν ὁ νέος Ἀδὰμ, ὁ κατὰ πνεῦμα γενάρχης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἐρχεται λοιπὸν τώρα ὁ Ἀπόστολος νὰ ἀναπτύξῃ τὴν σχέσιν, τὴν ὁποῖαν ἡμεῖς ἔχομεν πρὸς τὸν Ἀδὰμ ἅφ' ἑνὸς καὶ πρὸς τὸν νέον Ἀδὰμ, τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἅφ' ἑτέρου.

«Διὰ τοῦτο», ἤτοι ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος σώζεται διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἐπιπροσθέτω; λέγω δι:

«ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου...» Ἡ πρότασις αὕτη εἰνεόμοιωματικὴ καὶ μένει ἀνεπαποδόσεως. Ἡ κυρίως πρότασις ἐννοεῖται ἐξωθεν. Εὐρίσκομεν πλήρες τὸ νόημα, τὸ ὁποῖον ἡθέλησεν ἐδῶ νὰ ἐκφράσῃ ὁ Ἀπόστολος, εἰς τὴν 18 καὶ 19 στίχον.

«δι' ἑνὸς ἀνθρώπου». Καθὼς διὰ τοῦ Ἀδὰμ, ὅστις ὑπῆρξεν εἰς, εἰσῆλθεν ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον. Κόσμον λέγων ὁ θεὸς Ἀπόστολος ἐννοεῖ τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, εἴτινες κατάγονται ἐκ τοῦ Ἀδὰμ, ἐννοεῖ ὁλόκληρον τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ὁ Ἀδὰμ λοιπὸν σύμφωνα με τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἀποστόλου δὲν ὑπῆρξε μόνον ὁ πρῶτος ἁμαρτήσας, ἀλλὰ ἀκόμη αὐτὸς ἡνοίξε καὶ τὴν θύραν διὰ τῆς ὁποίας εἰσῆλθεν ἡ ἁμαρτία καὶ ἐκυριάρχησεν ἐν ὁλόκληρῳ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Εἰσῆλθε δὲ ἡ ἁμαρτία εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος ἅφ' ἑνὸς μὲν ὡς ἐνοχή, ἅφ' ἑτέρου δὲ ὡς κατὰστασις. Ἡτοι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ὡς καταγόμενοι ἐκ τοῦ Ἀδὰμ ἅφ' ἑνὸς μὲν εἶνε ἑνοχοὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὡς ἐκ τοῦ προπατορικοῦ ἁμάρτηματος· δὲν κατέστη δηλαδὴ ὁ Ἀδὰμ μόνος ἐνοχὸς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παρακοήν του ἐλνῆν, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ἐξ αὐτοῦ καταγόμενοι. Ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς παραστάσεως τοῦ Ἀδὰμ διεφάρη ἡ ἀνθρωπίνη φύσις καὶ ὁ Ἀδὰμ με ὅλον τὸ ἐξ αὐτοῦ καταγόμενον ἀνθρώπινον γένος κλίνει εἰς τὸ κακὸν καὶ δουλεῖ εἰς αὐτό. (Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΚΤΗΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ἡ παντελὴς ἑλλειψὶς ἰδεῶν παρὰ τοῖς κτή εἰς ἀπιδεικνύεται ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοῦ διὰ τοῦτο στερεῖται ἐντελῶς λόγου προφορικοῦ. Τὸ κτῆνος δὲν ὁμιλεῖ. Καὶ δὲν ὁμιλεῖ, ὅχι διότι στερεῖται φωνητικῶν ὀργάνων. Πᾶν τοῦναντίον. Ὁ πῆλκος ἐπὶ παραδείγματι κέκτηται ὁλόκληρον τὴν φωνητικὴν συσκευὴν, μὴ ἐξαίρουμένην· μὴδὲ τῆς σκευολογίας. Δὲν ὁμιλεῖ τὸ κτῆνος, διότι στερεῖται ἰδεῶν· διότι εἶνε ἐντελῶς πτωχὸς καὶ ἐντελῶς γυμνὸς ὁ πνευματικὸς του ὀρίζων· διότι ὁ κόσμος τῶν ἰδεῶν εἶνε ξένος καὶ ἀλλότριος αὐτοῦ. Ἐὰν τὸ κτῆνος εἶχεν ἰδέας, ἐὰν εἶχε λόγον ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικόν, θὰ εὕρισκε τρόπον νὰ μᾶς ἐκδηλώσῃ τοῦτον, ἀκριβῶς ὅπως καὶ οἱ κωφάλαλοι, οἵτινες διὰ σημείων καὶ συνθημάτων ἐκδηλώνουσι παραστατικώτατα τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἰδέας αὐτῶν. Δὲν θὰ ἦτο δυνατόν εἰς τοιαύτην τινὰ περίπτωσιν τὸ κτῆνος νὰ καταβλήσῃ ἐν ἐκνῇ καὶ νὰ ἐξαναγκάσῃ εἰς ἀδιάκτεπον σιγὴν καὶ ἡρεμίαν τὴν ἀκατανίκητον καὶ ἀδάμα-

στον τάσιν τῆς ἐσωτερικῆς ἰδέας, ὅπως ἐκδηλώσῃ αὕτη καὶ ἐξωτερικῶς διὰ τοῦ σχήματος· ἢ διὰ τοῦ λόγου. Ὁ ἐξέφραζετο ἀκριβῶς, ὅπως διὰ τῆς κραυγῆς του καὶ τῶν κινήσεων του τώρα ἐκδηλοῖ ζωηρότατα τὰς συγκινήσεις του καὶ τὰ αἰσθημὰτά του. Ὅταν ἀντικρύξῃ κίνδυνον, ἢ ἀπειλὴν τινὰ, δύνανται νὰ μεταβῇ μακρὸν ἀποχωρισμὸν τὸν κύριόν του· δύνανται τὸ περιβάλλον τῷ προξενῇ εὐχαρίστησιν ἢ δυσπρόσκειάν τινα, τὸ κτῆνος τότε εὕρισκε τρόπον, διὰ τοῦ ὅποιου ἐκδηλοῖ τὸν φόβον του ἢ τὴν χαρὰν του. Ἡ κραυγὴ του, τὰ σκιρτήματα του, αἱ κινήσεις του ἀποτελοῦσι τὰ ἐπιφωνήματα τοῦ τρόμου καὶ τοῦ φόβου, τῆς χαρᾶς καὶ τῆς τέρψεως, τῆς ὀργῆς καὶ τῆς ἀνυπομονητικίας, τῆς ἀπελπισίας καὶ τῆς ταραχῆς, τῆς εὐχαρίστου προσδοκίας καὶ ἐλπίδος.

Μάλιστα ἀποδεχόμεθα καὶ συνμολογοῦμεν προθύμως καὶ ἀνευ ἀντιρρήσεως τινος, διὰ τὸ κτῆνος ἐκδηλοῖ ἐμφανέστατα τὰ διαφόρα αἰσθημὰτά του καὶ τὰς συγκινήσεις του, ἀπλούστατα διότι ἔχει τοιαύτας καὶ δὲν στερεῖται αἰσθημάτων. Ἀναγνωρίζομεν ἀκόμη μετὰ τοῦ Δαρβίνου, διὰ αἱ ἐκδηλώσεις καὶ αἱ κραυγαὶ αὗται τοῦ κτήνους ποικίλλουσιν, ἀκριβῶς ὅπως ποικίλα καὶ διαφόρα εἶνε καὶ τὰ αἰσθημὰτα καὶ αἱ συγκινήσεις αὐτοῦ. «Ἐχομεν, καθὼς παρατηρεῖ ὁ Δαρβίνος, εἰς τοὺς κατοικοῖδους κύνας τὴν ὕλακν τῆς ἀνυπομονητικίας κατὰ τὴν ὥραν ταῦ κυνηγίου· τὴν τῆς ὀργῆς ἢ τὴν ὀρυγὴν (οὐρλιασμα) τῆς ἀπελπισίας, δύνανται τὸ ζῶον εἶνε ἐγκλεισμένον· τὴν τῆς χαρᾶς, δύνανται ἐκινῇ πρὸς περίπατον· καὶ τὴν κραυγὴν τὴν μάλιστα διακεκριμένην καὶ εἰς τευτικήν, διὰ τῆς ὁποίας ὁ κύων ζητεῖ νὰ τῷ ἀνοίξῃ τὴν θύραν ἢ τὸ παράθυρον» (Δαρβίνος, Καταγωγὴ τοῦ ἀνθρώπου, I, 56). Παραδεχόμεθα ἀκόμη, διὰ τὰ ζῶα ἐκφράζουσιν ἀμοιβαίως τὰς συγκινήσεις τῶν τῶν καὶ διὰ φαίνονται οὕτω συνομιλοῦντα πρὸς ἀλλήλα.

Εἶνε ὁμῶς προφανές, διὰ ὁλόκληρος αὕτη ἡ διάλεκτος τῶν ζῶων δὲν εἶνε πράγματι καὶ ἀληθεῖς-λογικὴ καὶ συλλογιστικὴ διάλεκτος. Εἶνε ἀπλῶς ἀφαιρεσὶς ἐπιφωνημάτων, διὰ τῶν ὁποίων τὰ κτῆνα δὲν ἐκφράζουσιν ἰδέας ἀπρημένους ἀλλ' ἀπλῶς καὶ μόνον συγκινήσεις καὶ ἐσωτερικὰς καταστάσεις. Δὲν ἐκφράζουσιν δι' αὐτῶν τὰ κτῆνα τὸ τί σκέπτονται, ἀλλὰ τὸ τί αἰσθάνονται. Δὲν διεκδικεῖται αἱ κραυγαὶ αὗται τὸν συλλογισμὸν τῶν κτηνῶν, ἀλλ' ἀπλῶς ἐκδηλοῦσι τὰς συγκινήσεις αὐτῶν. Ἡ ἰδέα εἶνε τι ἐντελῶς διαφορετικὸν τῆς συγκινήσεως. Ὁ συλλογισμὸς εἶνε ὅπως ὁ ἀκεκριμένος τοῦ αἰσθημὰτος.

Καὶ ὁ λόγος ἄρα δὲν πρέπει νὰ συγχίζηται πρὸς τὴν κραυγὴν. Ὁ λόγος ἀποτελεῖ πρότασιν, ἐνῷ ἡ κραυγὴ ἀπλοῦν τι ἐπιφώνημα. Ὁ λόγος προϋποθέτει σκέψιν καὶ λειτουργίαν τοῦ λογικοῦ ἀνακλύπτουσαν τὰς λογικὰς καὶ αἰτιώδεις σχέσεις καὶ θέτουσαν τὸ ὑποκείμενον, τὸ ρῆμα καὶ τὸ ἀντικείμενον ἢ κατηγορούμενον. Ἐνῷ τὸ ἐπιφώνημα ἐκδηλοῖ συγκεχυμένον τι αἰσθημα ἐπισκοπῶν τὸ λογικὸν καὶ παραχωρῶν ὁλόκληρον τὴν ἐκκρίσιν εἰς τὴν αἰσθησιν καὶ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ἢ δυσπρόσκειαν. Οἱ συγχίζοντες λοιπὸν τὴν διάλεκτον πρὸς τὴν κραυγὴν τῶν κτηνῶν τὴν ἀσθητικὴν παρασύρονται εἰς δεινότητην παρανόησιν καὶ εἰς χονδροειδῆ πλάνην. Ὅχι· τὸ κτῆνος δὲν ἔχει διάλεκτον, ἀπλούστατα διότι δὲν ἔχει ἰδέας. Συγχρόνως ὁμῶς δὲν στερεῖται κραυγῆς καὶ ἐπιφωνήματος, διότι δὲν στερεῖται συγκινήσεων καὶ αἰσθημάτων.

Π. Ν. Τρεμπέλης

Η ΘΕΙΑ ΜΑΚΡΟΘΥΜΙΑ

Β'.

«Ο Θεός μακροθυμεῖ, καθὼς εἴ.ομεν, καὶ περιμένει νὰ μετανοήσωμεν διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, νὰ ζητήσωμεν τὸ ἔλεός Του καὶ νὰ σωθῶμεν. Δὲν ἐπάγει ἀμέσως τὴν τιμωρίαν μετὰ τὴν ἁμαρτίαν μας, ἀλλὰ μᾶς δίδει καιρὸν, ἐν θέλωμεν νὰ κάμωμεν χρῆσιν τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐργάζεται ὁ Θεὸς διὰ τῶν πολυποικίλων μέσων τῆς σφίλας Του, ὥπως μᾶς φέρῃ καὶ εἰς συναίσθησιν τῆς ἁμαρτίας μας καὶ μᾶς καθοδηγήσῃ εἰς τὸν δρόμον τῆς αἰωνίου ζωῆς. Διὰ τοῦτο καὶ φανερώνει σαφῶς διὰ τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ τὴν βουλὴν Του, λέγων: «Οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἀσεβοῦς, ὡς ἀποστρέφαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ἑδοῦ αὐτοῦ καὶ ζῆν αὐτόν» (Ἰ.ζ. 33, 11).

Καὶ ὁ μὲν Θεὸς ἐν τῇ ἀγαθότητι Του μακροθυμεῖ καὶ ἐργάζεται διὰ τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν. Ἡμεῖς ὅμως πρέπει νὰ γνωρίζωμεν καὶ καλῶς νὰ μνημονεύωμεν, ὅτι ἐὰν δὲν κάμωμεν καλὴν χρῆσιν τῆς θείας μακροθυμίας, καὶ ἐὰν, οὕτως εἶπειν, περιφρονήσωμεν τὰ μέσα τῆς χάριτος καὶ τῆς σωτηρίας καὶ ἐπιμένωμεν ἐξακολουθητικῶς ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, οὐδυνῶς θὰ ὠφεληθῶμεν ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Θεὸς μακροθυμεῖ. Καὶ ἔχι μόνον δὲν θὰ ὠφεληθῶμεν, ἀλλὰ καὶ θὰ ζημιωθῶμεν, καὶ θὰ τιμωρηθῶμεν ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ ὡς ἀμετανοήτοι ἁμαρτωλοί. Καθόσον ὁ Θεὸς δεικνύεται μὲν εὐπλαγῆχος καὶ οἰκτιρῶν πρὸς τοὺς ἐτωφελομένους τῆς θείας μακροθυμίας καὶ μετανοοῦντας διὰ τὰς ἁμαρτίας των, δεικνύεται ὅμως δίκαιος καὶ αὐστηρῶς τιμωρεῖ ἐκείνους, ὅσοι καταφρονοῦν τὴν μακροθυμίαν Του καὶ ἀδιχοροδοῦν πρὸς τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς στέλλει διὰ τὴν σωτηρίαν των.

Περὶ τούτου μᾶ. βεβαιώνει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα διὰ τοῦ Ἀπ. Παύλου, ὁ ὁποῖος ἀποτεινόμενος πρὸς πάντα ἀμετανοήτον ἁμαρτωλόν, προλέγει τὴν καταδίκην, ἣ ὁποῖα τὸν περιμένει ἐν ἡ περιπτώσει ἐξακολουθήσῃ νὰ μένῃ ἄμε αἰόνητος ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ του. Ἰδοὺ τί λέγει: «Ἡ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μα.ρ.θ.μ.ίας καταφρονεῖ, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ Θεοῦ εἰς με ἀνοίχεν σε ἄγει· κατὰ τὴν σκληρότητα σου καὶ ἀμετα ἔστητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψως δικαιοκριτίης τοῦ Θεοῦ, ἧς ἀποδώσει ἐκάστη κατὰ τὴν ἔργα αὐτοῦ» (Ῥωμ. 2, 4—5).

Καὶ μὴ νομίσις τι, διὰ τῇ τιμωρίᾳ, ἣ μὲλλει νὰ ἐπιφέρῃ ὁ Θεὸς κατὰ τὸν καταφρονητὸν τῆς μακροθυμίας Του, πράττει ἀδικίαν τι. Ὅχι. Μὴ γένετο. Διότι ὁ Θεὸς ἔχι μόνον περιμένει τοὺς ἁμαρτάνοντας νὰ μετανοήσουν, ἀλλὰ καὶ μεταχειρίζεται, ὡς εἴπομεν, ἀναρίθμητα μέσα διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον. Ὅταν λοιπὸν ἡμεῖς καταφρονώμεν τὴν θείαν μακροθυμίαν καὶ ἀδιαφορῶμεν πρὸς τὰ σωτήρια μέσα τῇ χάριτος, δὲν εἶνε δίκαιον νὰ τιμωρηθῶμεν παρὰ τοῦ Θεοῦ;

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλις

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Φίλιππίσιους, εἰςτ. Παύλου, κεφ. 8'. 4—9.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ιβ'. 1—18).

1. Πρὸς τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα ἦλθεν Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. 2. Ἐτῇσιν

οὐκ αὐτῷ δειπνον ἐκεῖ καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἶ· ἦν τῶν συνανακειμένων αὐτῷ. 3. Ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔξεμαξε αὐτῇ θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὁσμῆς τοῦ μύρου. 4. λέγει οὖν εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδίδοιαι, 5. Διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; 6. εἶπεν δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἐμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλοσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενά ἐβάσταζεν. 7. εἰπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς, Ἀφες αὐτήν· εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιαμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. 8. τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μετ' ἑαυτῶν, ἐγὼ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 9. Ἔγνων οὖν ὅχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστὶ· καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. 10. ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἱερεῖς, ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν· 11. ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

12. Τῇ ἑταύριον ὄχλος πολὺς· ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, 13. λαβὼν τὰ βατὶ τῶν φοινίκων, καὶ ἐξηλθὼν εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· Ὡσαννά· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. 14. εὐρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὄναριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἐστὶ γεγραμμένον, 15. «Μὴ φοβοῦ θύγατερ Σιών· ἰδοὺ, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται, καθήμενος ἐπὶ πῶλῳ ὄνου.» 16. ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον· ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. 17. ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτι τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 18. διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ᾔκουσε τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 1—3. Τὸ ἐν Βηθανίᾳ δειπνον. Ἐξ ἡμέρας πρὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα ἔρχεται ὁ Κύριος εἰς τὴν Βηθανίαν. Ἡ μικρὰ αὐτῇ κόμη, ὀλίγον ἀπέχουσα τῶν Ἱεροσολύμων, πρὸ μικροῦ εἶχεν ἴδει τὸ μέγα θαῦμα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου. Διὰ τοῦτο, διὰ ὃν Κύριος ἦλθεν πάλιν ἐκεῖ, γίνεται δεκτὸς μετ' ἐνδείξεων εὐλαβείας καὶ παραθέτουν εἰς αὐτὸν δειπνον, τοῦ ὅπου αὐτὸς μετέτρεξε καὶ ὁ Λάζαρος καὶ αἱ εὐσεβεῖς αὐτοῦ ἀδελφαὶ Μαρία καὶ Μάρθα. Τότε ἡ Μαρία, ἐκδηλώνουσα τὴν πρὸς τὸν Κύριον εὐγνωμοσύνην αὐτῆς καὶ εὐλαβεῖν, ἀλείφει τοὺς πόδας Του διὰ μύρου πολυτίμου, νάρδου γνησίας, καὶ σπογγίζει αὐτοὺς μετὰ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τῆς.

Στίχ. 4—8. Ἡ παρατήρησις τοῦ Ἰούδας. Τὴν σκηνὴν αὐτὴν ἀντελήφθη ὁ Ἰούδας, εἰς ἐκ τῶν δώδεκα ἀποστόλων, ὁ μετὰ ταῦτα προδότης τοῦ διδασκάλου. Τρέφων ἀπὸ πολλοῦ τὸ πάθος τῆς φιλαργυρίας ἐν τῇ ψυχῇ του, λυπεῖται διὰ τὴν δαπάνην ἐκείνην τοῦ μύρου. Μὴ δυνάμενος δὲ νὰ κρύψῃ τὴν στενοχωρίαν του, ἀλλὰ καὶ μὴ θέλων νὰ φανερώσῃ τὰ κληθῇ ἐλατήρια τῆς ψυχῆς του, ἀναλομβάνει τὸ προσωπεῖον τοῦ ἐνδιαφέροντος ὑπὲρ τῶν πτωχῶν καὶ λέγει· «δὲν ἦτο προτιμότερον νὰ ἐπωλείτο τὸ μύρον αὐτὸ ἀντὶ τριακοσίων δραχμῶν καὶ νὰ δοθῶσι τὰ χρήματα εἰς τοὺς πτωχοὺς;» Καὶ ἔλεγε τοῦτο, διότι αὐτὸς ἐκράτει τὸ κοινὸν ταμεῖον τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ· ἐπομένως, ἂν ἐπωλείτο τὸ μύρον, τὰ χρήματα θὰ περιτρίζοντο εἰς αὐτόν, ὁπότε θὰ εὕρισκεν εὐκαιρίαν ἵνα σφετερισθῇ ἐξ αὐτῶν. Ὁ Κύριος, μὴ θέλων ν' ἀφήσῃ ἀνευ ἀπαντήσεως τὴν ἀδικον ταύτην καὶ ὑποκριτικὴν παρατήρησιν τοῦ μαθητοῦ Του, λέγει· «Ἀφες αὐτήν. Ἐπι-

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΡΑΤΙΟΣ ΚΟΛ ΟΠΟΥΔΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΞΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΓΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜ ΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΕΠΙΘΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Ἡμέρα δακρύων καὶ πένθους διὰ τοὺς Χριστιανοὺς
τοὺς πιστεύοντας εἰς Χριστὸν Ἑσταυρωμένον.

Ἡμέρα ἱερωτάτων ἀναμνήσεων διὰ πάντας, ὅσοι
προσβλέπουν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ γυμνὸν καὶ καθημῆμαγμέ-
νον τὸν Υἱὸν τῆς Παρθένου καὶ πιστεύουν ὅτι αὐτὸς εἶνε
ὁ ἐπηγγελημένος Μεσσίας, ὁ Λυτρωτὴς καὶ ὁ Σωτὴρ τοῦ
κόσμου.

Μεγάλῃ Παρασκευῇ!

Ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ ἑκατομύρια τῆς Χρι-
στιανωσύνης συνωθοῦνται πρὸ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ καὶ κλίνουν εὐλαβῶς τὰ γόνατα διὰ νὰ προσ-
φέρουν ἐγκάρδιον τὴν λατρείαν των καὶ δλόφυχον τὴν
ἀφοσίωσίν των.

*Ω, ναί!

Πόσαι καρδίαι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην συγκλονοῦν-
ται ἀπὸ σφοδρὰ καὶ ἅγια αἰσθήματα καὶ πόσοι ἀλάλη-
τοι στεναγμοὶ ἐξέρχονται διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ!

Ἀληθῶς! Πόσαι ψυχαὶ κατὰ τὴν Μ. Παρασκευὴν
συρρέουν εἰς τοὺς ναοὺς διὰ ν' ἀντικρύσουν τὴν πένθι-
μον ὄψιν τοῦ Ἑσταυρωμένου Ἰησοῦ μας καὶ νὰ συμμε-
ρισθοῦν τρόπον τινὰ τὸν πόνον, τὸν ὅποιον ἐδοκίμασεν
ὁ Κύριός μας!

*Ω! Πόσαι γλώσσαι θὰ κινηθοῦν διὰ νὰ ἐκφράσουν
συμπάθειαν πρὸς τὸν Ἑσταυρωμένον κατάδικον τοῦ
Γολγοθᾶ! Πόσα στόματα θὰ ἀνοιχθοῦν καὶ πόσα, πόσα
χειλὴ θὰ πλατυνθοῦν διὰ νὰ ψιθυρίσουν τίς οἶδε ποίαν
ἐλπίσιν προσευχὴν. Καὶ νὰ ζητήσουν ἔλεος. Καὶ νὰ
λάβουν συγχώρησιν ἀπὸ τὸν φίλον τῶν ἁμαρτωλῶν, τὸν
ἐλευθερωτὴν τῶν καταδίκων, τὸν Μεσίτην καὶ Ἀρχιε-
ρεῖα ἡμῶν!

Καὶ πόσοι ἄνθρωποι, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ ἱερεὺς περὶ-
βολος τοῦ ναοῦ ὑπῆρξεν ἄγνωστος κατ' ὄλον τὸ διαρ-
ρεῖσαν ἔτος, κατὰ τὴν Μ. Παρασκευὴν θὰ σπεύσουν
εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς νὰ συμπεισθοῦν, νὰ συγκινηθοῦν,
νὰ κλαύσουν καὶ νὰ παρακολουθήσουν μετὰ συντριβῆς
τὴν ἐκτύλιξιν τοῦ θεοῦ δράματος τῆς Σταυρώσεως τοῦ
Χριστοῦ!

*Ἀλλὰ τί μὲ τοῦτο;

Αἱ συγκινήσεις παρέρχονται. Τὰ αἰσθήματα ἐξατμι-
ζονται. Οἱ ἐνθουσιασμοὶ σβύνουν. Καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀτυ-

χῶς ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν ἀδιαφορίαν ἀπέναντι
τοῦ Ἑσταυρωμένου Ἰησοῦ! Πῶς ὄχι; Μήπως καὶ κατὰ
τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ δὲν συνεκινήθη-
σαν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ καὶ δὲν ἔχυσαν τὰ δάκρυά των
ἀπέναντι τοῦ Σταυροῦ, ἀλλὰ διὰ νὰ λησμονήσουν ἔπει-
τα ἑαυτοὺς καὶ νὰ καταντήσουν ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι
πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ; Τί σημαίνει λοιπόν,
ἐὰν κατὰ τὴν Μ. Παρασκευὴν συμπονέσουν καὶ συγκι-
νηθοῦν καὶ κλαύσουν διὰ νὰ μείνουν μόνον μέχρις ἐδῶ;

* * * * *

Ὁ Χριστὸς ἔπαθε καὶ κατέδειξε διὰ τῶν παθῶν Του
τὴν ἄδυσσον τῆς ἀγάπης, μὲ τὴν ὁποίαν περιέβαλε τὸ
γένος ἡμῶν. Καὶ ἐφ' ὅσον εἶνε γεγονός, ὅτι διὰ τὴν
πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην Του ὑπέστη τὴν ἀτιμίαν τοῦ σταυ-
ροῦ καὶ ἐθυσίασε τὴν ζωὴν Του μὲ τὸν πλέον ἐπώδυνον
τῶν θανάτων—ἐφ' ὅσον εἶνε γεγονός, ὅτι διὰ τῆς με-
γάλης ταύτης θυσίας μᾶς ἀπήλλαξεν ἀπὸ τὴν ποινὴν
τοῦ αἰωνίου θανάτου, μᾶς ἐχάρισε τὴν δωρεὰν τῆς αἰω-
νίου ζωῆς καὶ ἀνέδειξεν ἡμᾶς συμπολίτας τῶν ἁγίων
καὶ οἰκείους τοῦ Θεοῦ—θὰ ἦτο ἐπιβεβλημένον καθῆ-
κον ὄχι μόνον νὰ συγκινούμεθα κατὰ τὴν Μ. Παρα-
σκευὴν, ἀλλὰ καὶ νὰ λαμβάνωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ
νέαν δύναμιν, ὅπως ἀγαπήσωμεν περισσότερο τὸν Ἰη-
σοῦν καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἀφοσιωθῶμεν εἰς τὸ ἅγιον πρόσω-
πόν Του.

Ναί. Θὰ ἔπρεπεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ νὰ υποδαυλί-
ζωμεν τὸ πῦρ τῆς πρὸς Αὐτὸν ἀγάπης διὰ νὰ ἀνάψῃ
ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν μεγάλη πυρκαϊὰ ἁγίων καὶ στα-
θερῶν αἰσθημάτων λατρείας καὶ ἀφοσίωσεως πρὸς τὸν
Χριστόν. Ἐκεῖνος πάσχει καὶ ἡμεῖς ἰατρευόμεθα. Ἐ-
κεῖνος ὀδυνᾶται καὶ ἡμεῖς ἀνακουφίζόμεθα. Ἐκεῖνος
περιφρονεῖται καὶ ἡμεῖς δοξαζόμεθα. Ἐκεῖνος θανατοῦ-
ται καὶ ἡμεῖς ζωοποιούμεθα. Καὶ δὲν θὰ ἔπρεπε λοιπὸν
νὰ Τῷ δώσωμεν ὄχι διὰ μίαν μόνον ἡμέραν, ἀλλὰ κατὰ
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μας δλόκληρον τὴν ψυχὴν
καὶ τὴν καρδίαν ἡμῶν;

Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἀναγνώσται μου, τί τὸ ὀφε-
λος ἀπὸ τὰ δάκρυα τὰ ὁποῖα θὰ χύσωμεν καὶ ἀπὸ τὴν
συγκίνησιν τὴν ὁποίαν θὰ αἰσθανθῶμεν κατὰ τὴν Με-
γάλῃν Παρασκευῇ; Ἀρχιμ. Διον. Φαραξοῦλης

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

12. «Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρ-

τία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἔφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον.»

«Καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος». Διὰ μέσου δὲ τῆς ἁμαρτίας εἰσῆλθεν ὁ θάνατος. Ἐννοεῖ δὲ θάνατον ὁ θεὸς Ἄποστολος πρωτίτως μὲν τὸν πνευματικὸν θάνατον, ἔπειτα δὲ καὶ τὸν σωματικόν, ὅστις εἶνε συνέπεια τοῦ πνευματικοῦ θανάτου. Εἶνε δὲ ὁ πνευματικὸς θάνατος ὁ χωρισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ὅστις χωρισμὸς γίνεται διὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ ὁ ὁποῖος ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀθλιότητα καὶ τὴν κακοδαιμονίαν.

«Καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν». Καὶ εἰσι λοιπὸν ἀταξ εἰσῆλθεν ὁ θάνατος εἰς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον καὶ γενάρχην, ἀπ' αὐτοῦ διῆλθε καὶ εἰσεχώρησεν εἰς ὅλους τοὺς ἄνθρώπους.

«Ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον». Δι' αὐτοῦ ἐπεξηγεῖ ὁ θεὸς Ἄποστολος τὸ «καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους...». Πῶς καὶ διατί διῆλθεν ὁ θάνατος εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους; Διότι πάντες ἥμαρτον. Τὸ «ἐφ' ᾧ» ἐνταῦθα σημαίνει «διότι».

«Πάντες ἥμαρτον.» Καθ' ὃν χρόνον ἥμαρτανε καὶ παρέβαινε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ὁ Ἀδὰμ, ἥμαρτον συγχρόνως καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἐπειδὴ ἐν τῷ Ἀδὰμ περιελαμβάνοντο ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Ἀδὰμ δὲν ἦτο ἄπλουν τι ἄξιον, ἀλλ' ἦτο ὁ γενάρχης καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς φυλῆς μας.

13, 14. «Ἄχρη γὰρ νόμου ἁμαρτία νῆ ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου. Ἄλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ, ὅς ἐστι τύπος τοῦ μέλλοντος».

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διὰ νέου συλλογισμοῦ ἀποδεικνύει τὴν μεγάλην ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν διετύπωσεν εἰς τὸν ἀνωτέρω στίχον καὶ συμπῶνως πρὸς τὴν ὁποίαν ἐνεκα τῆς ἁμαρτίας τοῦ Ἀδὰμ ἐπεκράτησεν ἡ ἁμαρτία καὶ ὁ θάνατος ἐφ' ὁλόκληρον τὸ ἀνθρώπινον γένος. Τοῦτο δὲ τὸ ἀποδεικνύει εἰς τοὺς παρατεθέντας δύο στίχους ὡς ἑξῆς.

Παρατηροῦμεν, λέγει, ὅτι μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐδόθη ὁ Μωσαϊκὸς νόμος εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἦτο ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐβασίλευεν ὁ θάνατος εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἀπέθανον ὅλοι οἱ μεταθὺ τοῦ Ἀδὰμ καὶ τοῦ Μωσέως ζήσαντες. Διὰ τὴν ἀποθάνωσιν δὲ σημαίνει ὅτι ἐβάρυνεν αὐτοὺς ἡ ἐνοχὴ τῆς ἁμαρτίας. Διότι ὁ θάνατος εἶναι συνέπεια καὶ τιμωρία τῆς ἁμαρτίας.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΣ ΤΟΥ ΚΤΗΝΟΥΣ

Ὅτι τὸ κτήνος στερεῖται ἐντελῶς γενικῶν καὶ ἀφηρημένων ἐννοιῶν, ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὴν πλήρη στασιμότητα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ διανοητικοῦ καὶ ἡθικοῦ πεδίου. Μὲ ὀλίγας λέξεις τὸ κτήνος εἶνε ἀνεπίδεκτον προόδου πραγματικῆς καὶ ἀληθινῆς. Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἄσπλος, γυμνὸς καὶ ἀσθενὴς εὐρεθεῖ τὸ κατ' ἀρχὰς ἐν μέσῳ φύσεως ἐν συγκρίσει πρὸς αὐτὸν πανισχύρου κατάρθρωσε διὰ τῶν μεγαλοφυῶν ἀνακαλύψεων καὶ ἐπινοήσεων καὶ λογικῶν συνδυασμῶν αὐτοῦ νὰ ὑποτάξῃ εἰς τὴν θέλησιν αὐτοῦ ὁλόκληρον τὴν γῆν καὶ νὰ ὀπλισθῇ διὰ μέσων καὶ μηχανῶν ποικίλων κατὰ τῆς κατασκευῆς αὐτὸν ἀσθενείας καὶ ἀδυναμίας, τὰ κτήνη ἔμως ἔμειναν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ μένουν ἐπὶ τῆς βεβηλῆδος ἀκρι-

βῶς ἐκείνης, εἰς τὴν ὁποίαν εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν ἐμφανίσεως ἐπὶ τῇ γῆς εὐρέθησαν. Δὲν κατάρθρωσαν καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν μακρὰν σείραν τῶν χιλιετηρίδων οὐδὲ ἔπλον ἰετῆς ἰδίας αὐτῶν ἐπινοήσεως νὰ ἐφεύρωσι πρὸς ὑπεράσπισιν ἐκτετατῶν, οὐδὲ νὰ βετιώσωσι τὰς συνήκας τῆς ζωῆς αὐτῶν ἢ νὰ ἐπινοήσωσι νέους τρόπους πρὸς τελειοτέραν οἰκοδομήν τῆς κατοικίας των. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν καὶ τότε ἐκτιζον τὰς φωλεάς των, κτιζοῦσι καὶ σήμερον αὐτάς. Κατὰ τὰς αὐτὰς μεθόδους, καθ' αἷμα καὶ ἄλλοτε συνεαμβανόν τὴν λείαν των, προμηθεύονται καὶ σήμερον αὐτήν. Οὐδὲ βήμα, προόδου, οὐ ἐσημεῖον μεταβολῆς καὶ βελτιώσεως. Διὰ τί ἄρα γο; Διότι τὰ κτήνη στεροῦνται ἰδεῶν. Δὲν δύνανται νὰ εἰσδύσωσιν, ὅπως εἴπομεν, εἰς τὸ βάθος τῶν πραγμάτων καὶ ἀνακαλύψωσι τὰς λογικὰς σχέσεις καὶ τὰς αἰτίας αὐτῶν. Τὸ ὕλικόν των ἐντυπώσεων, τὰς ὁποίας δέχονται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, δὲν δύνανται νὰ τὸ ἀναλύσωσι καὶ νὰ γενώρῳσι τὰ αἰτία, εἰς τὰ ἑπεὶ δὲ φέρονται τὰ φαινόμενα τὰ παραγόντα τὰς ἐντυπώσεις. Πῶς λοιπὸν εἶνε δυνατόν ἔπειτα νὰ ἐπιτύχωσι τὰς συνθέσεις ἐκείνας καὶ τοὺς συνδυασμούς, εἰς τοὺς ὁποίους δρῶνται αἱ ἀνθρώπιναι ἀνακαλύψεις;

Εἰς τὰς ἀνακαλύψεις καὶ τὰς ἐπινοήσεις αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος τὰ ἤδη γνωστά εἰς αὐτὸν αἰτία συνδυάζει καὶ συνθέτει κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ παραγάγῃ νέα ἀποτελέσματα, ὅπως τεχνητά, ὀηρητοῦντα τοὺς σκοποὺς τοῦ. Δημιουργεῖ νέαν τινα σύνθεσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀναλύσεως, τὴν ὁποίαν ἔχει συντελέσει ἤδη. Ἐν τῷ κτήνῳ; Συσσωρεῖ ἐξωθεν ἐντυπώσεις, ἀφθονὸν ὕλικόν πείρας, ἀλλὰ τὸ ὅποιον δὲν δύνανται νὰ τακτοποιήσῃ ἐπαρκῶς, οὐδὲ ἔχει τὴν διευθύνουσαν ἰδέαν, ἥτις ὡς ἄλλος ἀρχιτέκτων θὰ ἠδύνατο ἐκ τοῦ σωροῦ ἐκείνου νὰ ἀνεγείρῃ τὸ λαμπρὸν καὶ θαυμάσιον οἰκοδόμημα τῆς ἀν. καλύψεως καὶ ἐπινοίας. Μένει διὰ τοῦτο στάσιμον. Τοιοῦτον καὶ σήμερον, ὅπως ἦτο καὶ χθές· τοιοῦτον καὶ αὔριον, ὅπως ἦτο πρὸ χιλιετηρίδων ὁλοκληρῶν.

Ἡ στασιμότης αὕτη τοῦ κτήνουσ πορροιάζεται περισσότερον πρόδηλος ἐπὶ τοῦ ἡθικοῦ πεδίου. Οὐδεμία ἡθικὴ πρόοδος καὶ βελτίωσις, οὐδεμία ἐκ τῶν ἡθικῶν ἐπινοήσεων τῶν διαρκῶς πληθυνομένων καὶ τελειοποιουμένων ἐν ταῖς ἀνθρώπιναις κοινωνίαις καὶ πολιτείαις, παρατηρεῖται εἰς τὰ σμήνη τῶν κτηνῶν. Νέμοι καὶ δικαστήρια, βουλαὶ καὶ συνέλευσεις, δικασταὶ καὶ ἐξουσίαι, βωμοὶ καὶ ναοί, τιμωρίαι καὶ ἀμοιβαὶ εἶνε ὅπως ἀγνωστα εἰς τὸν κόσμον τῶν κτηνῶν, μόλις δὲ σκιώδεις τινα ἀπομιμήσεις τούτων, σφειλόμεναι μόνον καὶ μόνον εἰς τὸ ἐστιακόν, θὰ ἠδύνατο νὰ παρατηρηθῶσιν εἰς τὰ καθ' ὁμάδας συζῶντα ζῶα. Ἀφοῦ στεροῦνται τὰ κτήνη τῆς ἰδέας τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου, τοῦ καθήκοντος καὶ τοῦ δικαιώματος, τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἐνοχῆς, πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ προσδεύσωσιν ἐπὶ τοῦ ἡθικοῦ πεδίου; Πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ βελτιώσωσι τὰ ἡθικὰ αὐτῶν; Πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ ἀλλάξωσι τὰς κακὰς ἑξεί, καὶ συνηθείας των;

Ἄ! ὅχι· τὰ κτήνη, τὰ θηρία δὲν διευθύνονται ποτε ἀπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ καθήκοντος. Διότι ἀγνοοῦσιν αὐτὴν καθ' ὁλόκληρίαν. Μόνον ἐνστικτα φυσικὰ καὶ ἑξεί ἐμπροσθεῖσαι εἰς αὐτὰ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου διευθύνουσι τὴν ψυχικὴν βίαν αὐτῶν. Οὐδὲ βελτιοῦνται διὰ τοῦτο ἡθικῶς, οὔτε χειροτερεύουσιν. Ἐν τῷ ἄνθρωπῳ; Ὡ! αὐτὸς εὐρίσκειται ἐλεύθερος ἐπὶ τῆς κλίμακος τῆς ἡθικῆς ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως. Χάρις εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ κόσμου τῶν ἡθικῶν ἰδεῶν, τὴν ὁποίαν ἔχει, εἶνε εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ἢ νὰ ἀποδῇ ἄγγελος τοῦ οὐρανοῦ ἢ νὰ ἀποδεχθῇ διάβολος τοῦ Ἄδου. Π. Ν. Τρεμπέλις

ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ

«Χαίρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Οἱ σταυρωταὶ τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὸν ἐμπιζέουν καὶ τὸν εὐτελλίσουν περισσότερον, ἀφοῦ τὸν ἐνέδυσαν μὲ τὴν κοκκινὴν χλαμύδα καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφανον ἐξ ἀκανθῶν καὶ τῷ ἔδωκαν κάλαμον εἰς τὴν δεξιάν, τὸν προσεφώνησαν ἔπειτα καὶ μὲ τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως, καὶ ὃν ἐχαίρεισαν ὡς βασιλεῖα τῶν Ἰουδαίων. «Χαίρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Καὶ ὁμοῦς ἔλεγαν ἀνεπιγνώστως μίαν ἀλήθειαν, διότι πράγματι ὁ Κύριός μας ἦτο ὁ ἀληθὴς καὶ ὠνίας βασιλεὺς, ὁ Ὅποιος διὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ κυρίως νιδρυσεν αἰώνιον κράτος πνευματικῆς βασιλείας ἐπὶ τῶν ἀρδιῶν τῶν ἀνθρώπων. Ὁλόκληροι δὲ τώρα αἰῶνες διακρούονται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς σταυρώσεως Του ἀνέδειξαν τὸν Ἐσταυρωμένον ὄντως βασιλεῖα καὶ ἀπέδειξαν τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ δόξαν καὶ ἰσχύν.

Ὁ Ἐσταυρωμένος! Καθ' ἣν ἐποχὴν ἐξέπνεεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ὅλοι, καὶ πρὸ πάντος οἱ σταυρωταὶ τοῦ, ἐνόμιζον διὰ τὸ ὄνομά του θὰ ἐλησμονεῖτο καὶ τὸ μνημόσυνόν του θὰ ἐξηλείφετο. Οἱ Ἀρχιερεῖς μάλιστα καὶ οἱ Φαρισαῖοι μετὰ τὴν ἀταδίκην ἀπεχώρησαν ἡσυχοὶ εἰς τοὺς οἴκους των διὰ τὸν ἀνάγκη τὸ Πάσχα, μὲ τὴν πεποίθησιν διὰ εἶχαν ἀσφαλῶς ἐκτελεσθῆναι τὸ καταχθονίου σκοποῦ των.

Ὁ Ἐσταυρωμένος! Ἀποθνήσκει ἐπὶ τοῦ ξύλου τῆς αἰσχύρας, περιφρονημένος καὶ ἐξουδηνημένος παρὰ πάντων, ἐγκαταλειμμένος καὶ ἀπὸ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ προσφιλετέρου του μαθητῆ. Οἱ ἔχθροι τοῦ τὸν διειδίζουν καὶ τὸν ἐξευτελίζουν μὲ τὸν βαναυσότερον τρόπον. Καὶ ἐνῷ τὸν βλέπουν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ γυμνον καὶ καυχήματι, δεινῶς πάσχοντα, ἑκκαλοῦσθαι ἀκόμη τὰς περιφρονήσεις καὶ διέρχονται κάτω ἀπὸ τὸν σταυρὸν τοῦ κινούντες τὰς κεφαλὰς καὶ μυκτηρίζοντες τὸν Ἐσταυρωμένον.

Καὶ ὁμοῦς τὰ πράγματα μεταβάλλονται εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ σταυρικοῦ Του θανάτου καὶ ὁ Ἐσταυρωμένος ἀναεῖνται ὄντως ἀρχὼν καὶ βασιλεὺς τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν. Ὁ Ληστής τὸν ἀναγνώριζε ὡς Κύριόν Του καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τῷ χορηγήσῃ θέσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ του. Ὁ κατένταρχος τὸν προσκυνεῖ ὡς Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Οἱ μαθηταὶ τοῦ συνέρχονται ἀπὸ τὸν φόβον καὶ κηρύττουν μετ' ὀλίγον ἐν τῶν Ἱεροσολύμων τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Ἐσταυρωμένου. Οὗτος Παῦλος, ὁ διώκτης πρῶτον τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ, κηρύττει διαρκῶς Χριστὸν Ἐσταυρωμένον καὶ ἀνομολογεῖ ὡς ὁ ἀποστόλος τοῦ καύχημα τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Ἐσταυρωμένος! Οἱ μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες, αἱ ἐξοχώτεροι φυσιογνωμίαι τοῦ Χριστιανισμοῦ, πλέκουν τὰ ἐρμότερα τῶν ἐγκωμίων καὶ τῷ προσφέρουν ἀθανάτους ὕμνους. Αὐτοκράτορες μεγάλοι, διαπρεπεῖς στρατηγοὶ, διδάσκαλοι σοφοὶ κλίνουσι τὰ γόνατά καὶ ἐναποθέτουν ἄσπασμους ἀτρείας καὶ ἀγάπης παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἐσταυρωμένου Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον ἐν πεποιθήσει ἀναγνώριζον ὡς ἀρχεῖντα πνευματικὸν καὶ αἰώνιον καὶ ἀκατάλυτον βασιλεῖα.

Ἀναγνώριζοντες καὶ ἡμεῖς καὶ προσκυνοῦντες τὸν Ἐσταυρωμένον ὡς βασιλεῖα, ὡς προσπαθήσωμεν ἅμα καὶ νὰ περὶ ἀρχήσωμεν εἰς τὸ θέλημά Του μέχρι θανάτου, ὅπως ἀξιώσωμεν νὰ τὸν ἴδωμεν καὶ νὰ τὸν προσκυνήσωμεν περιχαρῶς καὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς λέγοντες πρὸς Αὐτόν: «Χαίρε ὁ βασιλεὺς ἡμῶν». Ἀρχιμ. Ἰγνατί. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, κεφ. α'. 1-8

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, κεφ. α'. 1—17).

1. Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος. 2. οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. 3. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν, ὃ γέγονεν. 4. ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, ὃ καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.

6. Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης. 7. οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ. 8. οὗτος ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. 9. ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. 10. ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. 11. εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. 12. ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 13. οἱ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν.

14. Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, (καὶ ἐθαυμάσαμεν τὴν διξίν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς πατρὸς) πλήρη χάριτος καὶ ἀληθείας.

15. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκραγε λέγων, Οὗτος ἦν ὃν εἶπον, Ὁ ὀπίσω μου ἐρχομενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν. 16. καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος. 17. ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 1-5. Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Μετὰ τὸν σταυρικὸν θάνατον καὶ τὴν ταφὴν Του ἀνέστη ὁ Κύριος ἐκ νεκρῶν. Ἀνέστη αὐτεξουσίως, διότι εἶνε ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ κύριος τοῦ θανάτου καὶ τῆς ζωῆς. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ Χριστὸς ὑπῆρχεν ἐξ ἀρχῆς, πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, καὶ ἦτο ἄχωρίστως ἡνωμένος πρὸς τὸν Οὐράνιον Θεὸν καὶ Πατέρα. Ὁλος ὁ κόσμος, ὁ πνευματικὸς καὶ ὁ φυσικὸς, ὁ ἀόρατος καὶ ὁ ὁρατός, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ μέσου τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου Αὐτοῦ. Ἦτο δέ, καὶ εἶνε πάντοτε, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ πηγὴ πάσης ζωῆς. Καὶ τὴν ζωὴν αὐτὴν ἐξήτει νὰ μεταδώσῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους ἐφώτισεν εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας· ἐφώτισε τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὸ σκοτὸς τῆς πλάνης καὶ τῆς ἁμαρτίας. Ἀλλ' εἰ ἀνθρώποι τῆς ἁμαρτίας, οἱ εὐχαριστοῦμενοι εἰς τὸ ψεῦδος καὶ εἰς τὸ σκοτὸς, δὲν ἐδέχθησαν καὶ δὲν δέχονται τὸν φωτισμὸν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 6-11. Ὁ Ἰωάννης περὶ τοῦ Χριστοῦ. Περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ εἶχον προεπεὶ πολλά οἱ προφῆται, τελευταῖος δὲ καὶ ἐπιστημότατος· ἐξ αὐτῶν ἀνεφάνη ὁ βαπτιστὴς Ἰωάννης. Ὁ Ἰωάννης δὲν ἦτο ὁ Μεσσίας καὶ τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλ' εἶχεν ἀποστολὴν ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ Χριστοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. Ἦτο τὸ φῶς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον ἐφώτισεν εἰς τὸ ἀγαθὸν πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Ὑπῆρχε παρῶν ἐν τῷ κόσμῳ διὰ τοῦ Πνεύματος Του, καὶ ὁ κόσμος ἐγένετο διὰ τῆς θέας δυνά-

ἙΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΩΡΙΣΜΟΣ ΚΟΛ ΟΠΟΥΔΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραγ. 5
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. γρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦ. Ἰ.
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

«ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ»

Εἶνε ὁ ἐπινίκιος ὕμνος τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸ χαρμόσυνον καὶ αἰωνόβιον ἄσμα τῶν χριστιανικῶν γενεῶν. Ἡ ἐναρμόνιος ψῆδὴ τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Χριστὸς Ἀνέστη. Εὐλογημένον εἰς αἰῶνας τὸ θεῖον Ὄνομά Του!

Ἐὰν δὲν ἀνίστατο ἐκ νεκρῶν—παρ' ὅλον τὸ φῶς, δὲ ὁποῖον ἐξαπέλυσε διὰ τῆς οὐρανοῦ διδασκαλίας Του περὶ μελλούσης ζωῆς—θὰ μᾶς ἄφηνεν εἰς τὸ πέλαγος τῆς ἀμφιβολίας καὶ ὁ σκοτεινὸς τοῦ μέλλοντος πέπλος θὰ ἦτο ἀκόμη ἀδιόρατος δι' ἡμᾶς.

Ἐὰν δὲν συνεκλόνηζε τὰς πύλας τοῦ Ἀδου καὶ ἐὰν ἐν κατέλυε τὴν κυριαρχίαν τοῦ θανάτου, θὰ μᾶς ἀφίεμόνους μὲ τὴν γλυκεῖαν προσδοκίαν τῆς πέραν τοῦ ἄφου ζωῆς ὅχι ὁμῶς καὶ μὲ τὴν ἀδίστακτον πεποίθησιν καὶ πίστιν περὶ αὐτῆς.

Ἀλλὰ, δόξα τῷ Θεῷ, ὁ Χριστὸς ἀνέστη.

Ὁ τάφος Του ἐμαρτυρήθη κενὸς καὶ ἀπὸ τοὺς φίλους Του καὶ ἀπὸ τοὺς πολεμίους Του. Οἱ ἄγγελοι τρεσεκάλεσαν τὰς Μυροφόρους γυναῖκας νὰ ἴδουν ἰδίως φθαλμοῖς, ὅτι ὁ τάφος τοῦ Χριστοῦ εὐρίσκετο χωρὶς ὁ ἅγιον σῶμα, καὶ ἐκεῖναι πάλιν ἀνήγγειλαν πρὸς τοὺς πενθοῦντας καὶ κλαίοντας μαθητάς, ὅτι ἡγέρθη Κύριος ὄντως, νικητὴς τοῦ θανάτου, πορθητὴς τοῦ Ἀδου Σωτὴρ καὶ Ἐλευθερωτὴς. Οἱ στρατιῶται τῆς οὐστωδίας εἶδαν, καί, ἀφοῦ εἶδαν, ἀνήγγειλαν πρὸς τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους ὅτι ὁ τάφος ἦτο κενός, καὶ ἐκεῖνοι πάλιν, διὰ νὰ πιστοποιήσουν καὶ ἄλλοις ὅτι ἡγέρθη ὁ Κύριος ὄντως, ἐπλάσαν τὸν μύθον ὅτι ἐκλεψάν οἱ μαθηταὶ τὸ σῶμα, διέφθειραν δὲ τὰ χρημάτων τοὺς στρατιώτας, ἵνα πιστοποιήσωσι καὶ παρὰ τῶν μαθητῶν τὸ ψεῦδος τοῦτο!

Δόξα τῷ Θεῷ, ὁ Χριστὸς ἀνέστη! Τὸν εἶδαν καὶ οἱ ἔννεκα μαθηταὶ καὶ τὸν ἐψηλάφησαν μὲ τὰς χεῖράς των. Ὅν εἶδον καὶ ὑπερπεντακόσιοι ἀκόμη χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι ὁμοφώνως ἐπιστοποίησαν τὸ γεγονός καὶ ἐβεβαίωσαν ἐξ αὐτοφίας τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν τοῦ σταυρωθέντος Ἰησοῦ.

Δὲν ἔχομεν λοιπὸν λόγους μόνον καὶ ἐπαγγελίας περὶ τῆς μελλούσης ζωῆς. Ἐχομεν γεγονότα πραγματικά. Διότι ὁ Χριστός, ὁ ἀποθανὼν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, ἡγέρθη ἐκ νεκρῶν διὰ τὴν καίωσίν μας καὶ ζῇ τώρα καὶ βασιλεῦει ὡς ἄρχων καὶ

ἐξουσιαστὴς τοῦ παντός. Ἐδωκε τὸ δευότερον πληγμὰ κατὰ τοῦ θανάτου. Ἀνεπέτασε τὰς πύλας τῆς ζωῆς. Ἐγένετο πρωτότοκος τῶν νεκρῶν. Καὶ διὰ τοῦ ἀναμφισβητήτου γεγονότος τῆς Ἀναστάσεως Του μᾶς ἔδωκε τρανὴν πιστοποίησιν τῆς μελλούσης ζωῆς καὶ πληροφορίαν ἀδιάσειστον ὅτι ὅλα τὰ νεκρὰ σώματα μίαν ἡμέραν θὰ ἀναστηθοῦν καὶ θὰ ζωοποιηθοῦν.

Ἄς κρατῶμεν σταθερῶς τὴν ἀληθῆ ταύτην καὶ ἔγκυρον πίστιν. Ὁ Χριστὸς ἀνέστη. Ἀνέστη καὶ μᾶς ἐπληροφόρησεν ὅτι καὶ ἡμεῖς μίαν ἡμέραν θὰ ἀναστηθῶμεν καὶ θὰ συναντηθῶμεν διὰ νὰ ζήσωμεν τὴν πέραν τοῦ τάφου ζωὴν.

Ἄς προσπαθῇσωμεν μόνον νὰ ἀναμορφώσωμεν τὸν βίον μας καὶ νὰ ἐξαγνίσωμεν καθ' ὁλοκληρίαν τὸ παρελθόν μας, ὥστε νὰ εὐρεθῶμεν δόκιμοι καὶ ἀρεστοὶ ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τότε, μὲ τὴν γλυκεῖαν ταύτην καὶ παρήγορον ἐλπίδα, θὰ διερχώμεθα εἰρηνικοὶ τὰς ἡμέρας τοῦ παρόντος βίου καὶ θὰ φάλλωμεν μὲ ἐπίγνωνσιν καὶ ἅγιον ἐνθουσιασμόν τὸν ὕμνον τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Αὐτρωτοῦ μας: «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν ἡμεῖς χαρισάμενος».

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

13, 14. «Ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δὲ οὐκ ἔλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου. Ἄ λ' ἔβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ, ὅς ἐστι τύπος τοῦ μέλλοντος».

«Ἄμαρτία δὲ οὐκ ἔλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου.» Ἐφ' ὅσον ἔμως, λέγει ὁ ἀπόστολος, δὲν ὑπάρχει νόμος, τὸν ὁποῖον νὰ παραδῶσιν οἱ ἄνθρωποι, ἢ θεῖα δικαιοσύνη δὲν εἶνε δυνατόν νὰ λογαριάσῃ εἰς αὐτοὺς ἁμαρτίαν καὶ νὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς ὡς ἁμαρτωλοὺς. Ἡ ἁμαρτία λογαριάζεται καὶ τιμωρεῖται, ὅταν παραβαίνῃ τις τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ὁμῶς, ἐξακολουθεῖ ὁ θεὸς Ἀπόστολος, ἐκυριάρχησεν ὁ θάνατος καὶ εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔζησαν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀδὰμ μέχρι τοῦ Μωσέως, καίτοι αὐτοὶ δὲν ἡμάρτησαν κατὰ τὸ ὁμοίωμα τῆς παραβάσεως τοῦ Ἀδὰμ, ἤτοι δὲν ἡμάρτησαν ὅπως ἡμάρτησε καὶ ὁ Ἀδὰμ, ὅστις φαγὼν τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν ἠθέτησε ρητὴν ἐντολὴν τὴν ὁποῖαν ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτόν. Τί λοιπὸν ἀποδεικνύεται ἐξ αὐτοῦ; Ὅτι καίτοι

ἐκείνη δὲν εἶχε δοθῇ νόμος τις γοηπίας, ἐν τούτοις ἡ ἀκρατία ἐκυριάρχει καὶ ἐτεκράτει μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Τὴν ἀμαρτίαν δὲ τὴν εἰσέγαγον αἱ παραβάσεις τοῦ Μωσέ τοῦ νόμου, ἄλλ' ἢ παρὰ τὸν νόμον, τὸν ὁποῖον ἔδωκε ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀδὰμ. Ἡ ἀμαρτία τοῦ Ἀδὰμ αὐτὴ εἰσέγαγε τὴν ἀμαρτίαν εἰς τὸν κόσμον καὶ δι' αὐτῆς εἰσῆλθεν ὁ θάνατος εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπου.

«Ὁ ἔστι τύπος τοῦ μέλλοντος». Ὁ ὁποῖος Ἀδὰμ εἶνε τύπος καὶ εἰδὼν τοῦ νέου Ἀδὰμ, ὅστις ἐμελλε νὰ ἔλθῃ, δηλαδὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πῶς δὲ ὁ Ἀδὰμ ὑπῆρξε τύπος τοῦ νέου Ἀδὰμ τοῦ Χριστοῦ; Λέγει κατωτέρω περὶ τούτου ὁ Ἀπόστολος ἐν τῷ: Καθὼς ὅπως διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ παλαιοῦ Ἀδὰμ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον ἡ ἀμαρτία καὶ ὁ θάνατος, οὕτως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς ἀμαρτησίης τοῦ Χριστοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ζωὴ αἰώνια.

(Ἀπολ. 5:1)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΑΡΒΙΝΟΥ ΠΡΟΛΑΤΟΜΕΝΑ

Δοθέντος, ὅτι τὸ κτῆνος στερεῖται ἐντελῶς ἰδεῖν, εἰμεθα ἠναγκασμένοι νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι στερεῖται καὶ κρίσεως. Ἡ ἀτελοσύνη τῶν κρίσεων εἶνε σύνθεσις ἰδεῶν. Διὰ νὰ εἴπω: «Ὁ ἀνθρώπος εἶνε ζῶν λογικόν», πρέπει κατ' ἀνάγκην νὰ ἔχω ἐσχηματισμένην πρωτίστως τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ζῴου, τῆς λογικότητος. Ἄνευ αὐτῶν ἀπεδίνει ἀδύνατος ἡ κρίσις, πολὺ δὲ περισσότερο ὁ συλλογισμός. Το κτῆνος λοιπὸν δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ καὶ νὰ συλλογισθῇ. Ἄρα οὐδὲ νὰ θέσῃ θύναται ἐνσυνειδήτως καὶ ἐσκεμμένως σκοπὸν τινα καὶ νὰ ἐκλέξῃ τὰ μέσα πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου.

Εἶνε ἀληθές, ὅτι ὁ Δαρβίνος ἀπεπειράθη ν' ἀποδείξῃ τὸ ἐν κινήσει. Ὅλα ἐν τούτοις τὰ παραδείγματα, εἰς τὰς προτάσεις πρὸς διδασκίαν καὶ πίστιν τοῦ ὅτι τὸ κτῆνος δύναται νὰ θέσῃ ἐνσυνειδήτως σκοποὺς καὶ νὰ ἐκλέξῃ ἐλευθέρως τὰ ἀγαθὰ πρὸς αὐτοῦς μέσα, προσεντικῶς ἐξεταζόμενα καὶ θετικῶς μελετώμενα ἀποδεικνύουσι πᾶν τοῦναντίον. Καὶ ἰδοὺ,

1) «Πίθηκος τις ἐδιδάχθη νὰ ἀνοίγῃ τὸ πῶμα κιβωτίου τινὸς χρησιμοποιοῦν ῥάβδον (ἀντὶ μοχλοῦ)» (Δαρβίνος, Περὶ Καταγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου σελ. 43). Τὸ παράδειγμα αὐτὸ τί θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποδείξῃ; Ἀπολύτως τίποτε. Ἀπλῶς καὶ μόνον ὁ πίθηκος ἐμμήνη ἐπὶ τοῦ προκειμένου πράξιν τινα σκόπιμον τοῦ ἀνθρώπου. Οὐδὲν περίπλεον. Δὲν ἀνεκάλυψεν αὐτὸς τὴν δύναμιν τοῦ μοχλοῦ. Δὲν σκέφθηκεν αὐτὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἀνοίξῃ τὸ κιβώτιον, οὐδὲ ἐξέλεξεν αὐτὸς ὡς μέσον τὸν μοχλόν. Οὐδὲ διδάσκαλος αὐτοῦ εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ μοχλοῦ ὑπῆρξεν ἄλλος τις πίθηκος. Ὁ πίθηκος χρησιμοποιοῖ τὸν μοχλόν, διότι εἶδε τὸ κιβώτιον ἀνεγρόμενον κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ὑπὸ τοῦ κυρίου του. Ἀπομιμνῆται καὶ αὐτὸς τὴν πρᾶξιν ταύτην, χωρὶς νὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐννοῇ, τί εἶνε μοχλός καὶ κατὰ ποίους νόμους καὶ ἀναλογίας κινεῖται καὶ ἐργεῖται οὗτος.

2) Ἀλλὰ καὶ τὸ δεύτερον παράδειγμα τὸ ὑπὸ τοῦ Δαρβίνου προσαγόμενον (ἐν σελ. 40) δὲν εἶνε ἐπιτυχέστερον. «Κυνθηγετικὸς κύων ἐπρόκειτο νὰ φέρῃ δύο νήσους (πέπαιας), μὲ τετραματισμένας τὰς πτέρυγας» ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδύνατο παρὰ μίαν μόνον ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ χρόνῳ νὰ κρατῇ διὰ τοῦ στόματός του, ἐθανάτωσε πρῶτον τὴν ἑλλην ἐκ φόδου,

μήπω ἐν τῷ μετοξὺ μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ κυνὸς ἐπὶ καὶ διέφυγεν αὐτῇ. Καὶ τὸ παράδειγμα τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει τίποτε ὑπὲρ τῆς θέσεως τοῦ Δαρβίνου. Ἀπλούστατος διότι καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐδένα ἄλλον σκοπὸν ἐπρηγματοποιεῖ ὁ κύων παρὰ τὸν τεθέντα αὐτῷ καὶ διδασθέντα ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ σκοπὸς οὗτος ἦτο νὰ κομίσῃ νήσους. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ αὐτὸν ἐνείετο τυφλῶς ὁ κύων ἀτελοῦστατος διότι ἐδάρη κάποτε, δὲν ἤρκει νήσους νὰ διαφύγῃ. Τίποτε περισσότερο δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐκρίνῃ. Οὐδὲ ἠδύνατο νὰ ἐμβῇ εἰς τὸν σκοπὸν καὶ εἰς τὸν λόγον ἐκείνου, τὸ ὅποιον ἔλαμψεν. Ἀριθμῶ δὲ αὐτὸ τὴν τετραματισμένην εἰς τὰς πτέρυγας νήσους, καίπερ μὴ δύναμένη, κατὰ φυσικὴν συνέπειαν νὰ διαφύγῃ, ὁ κύων ἐφόνευσεν διὰ τῶν ὁδόντων του, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ λόγος τις καὶ σκοπὸς πρὸς τοῦτο. Ἐπὶ πλέον θανάτων τὸ τετραματισμένον θήρμα, καθιστᾷ οὐχὶ σπανίως αὐτὸ ἀκατάλληλον πρὸς ἐργασίαν, καὶ ἀντὶ νὰ ἐξηγηρῇ πραγματικῶς τὸν σκοπὸν τῆς θήρας ἐμπέτασεν καὶ ἐξεμῆδενεν αὐτόν. Οὕτω δὲ, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν πρὸς τὴν ἐργασίαν, αὐτὸς ἐσκεμμένως ἐκλογιστὴν καὶ αἰεὶ συλλογιστικῇ ἐπιγνώσει, ἐξ ἐνστικτοῦ καὶ μόνον χρησιμοποιοῦν τὸ ἀκόμοστον μέσον τοῦ νὰ διακάνῃ μέχρι θανάτου, δὲ ἐργεῖ δεξιότερον τῆς μυθολογούμενης ἐκείνης ἀκούτου, ἥτις ἐροῖτε τεμάχιον βράχου ἐν κινήσει καὶ νωπὸς κατηγμένον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ κοιμωμένου ἐρπυλίου.

II. N. Τρεμτλ

Η ΧΑΡΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Ὁ καταδικαστὴς τοῦ Γολγοθᾶ, ὁ καταλύσας διὰ τοῦ Σαυρατὸ κράτος τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, ἀνέστη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ὡς Θεὸς κραταῖος καὶ ἐξουσιαστής. Ὁ τάφος δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ αὐτόν. Ἀνέστη.

Ἀνέστη, καὶ διὰ τῆς Ἀναστάσεως ἐχαροποίησεν καὶ ἐνεθάρσυνεν καὶ ἐνεθάρρυνε τοὺς πεφιδωμένους μαθητάς, καταστάσας αὐτοῦ ἀποστόλους καὶ θαρραλέους κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀλλὰ καὶ μέχρι σήμερον ἐνισχύει καὶ χαροποῖ τοὺς ἀπανταχοῦ πιστοὺς, οἱ ὅποιοι μὲ τὴν εὐφροσύνην εἰς πρόσωπον καὶ τὸ μεδίωμα εἰς τὰ χεῖλη φάλλουν περιχαρῆς τὸ «Χριστὸς ἀνέστη».

Ἐχαροποιήτε δὲ καὶ χαροποιεῖτε ἡ ἐκδοξὸς τοῦ Κυρίου μας Ἀνάστασις πάντας τοὺς πιστοῦς, καθήσων σὺν τοῖς ἁγίοις παρέχει καὶ τὸ ἐχέγγυον τῆς ἀναστάσεως αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀνέστη αὐτὸς ἐκ τῶν νεκρῶν, οὕτως καὶ ἀναστήσῃ μὲν ἡμεῖς καὶ ἡμεῖς, ἐκ τοῦ τάφου μὲ ἀφάρτα καὶ αἰώνια σίματα ὑποκείμενα τὸ παραπαν εἰς ἀλλοίωσιν καὶ φθοράν. Αὐτὸς κατέλυσε τοῦ θανάτου τὸ κράτος. Αὐτὸς ἠνοιξε τὰς κεκλεισμένας πύλας τῆς αἰωνίου ζωῆς. Αὐτὸς ἐχάραξε νέον δρόμον, ὁ ὁποῖος ὁδηγεῖ τοὺς εἰς Αὐτὸν πιστεύοντας καὶ Αὐτὸν ἀκολουθοῦντας εἰς τὴν μακαριότητα τῶν οὐρανῶν. Πῶς λοιπὸν νὰ μὴ χαίρωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ἀπανταχοῦ πιστοὶ ἐν τῇ Ἀναστάσει τοῦ Κυρίου μας;

Διὰ νὰ εἶνε ὅμως ἡ ἐκ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις πλήρης καὶ τελεία, πρέπει ἕκαστος ἡμῶν νὰ ἀναστήθῃ καὶ ἐκ τῆς ὁλεθρίας ἀμαρτίας. Διότι πᾶς ὁ ἄνθρωπος θὰ ἔχωμεν ἐκ τῆς προσκαίρου ταύτης χαρᾶς, ἐὰν ἀκολουθῶμεν ἐργαζόμενοι τὴν ἀμαρτίαν καὶ παραδίνω

Στιχ. 19, 20. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἀναστάντος Σωτῆρος.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως, τὴν Κυριακὴν, ἀργὰ τὸ ἐπέρας. ἐν ᾧ μαθηταὶ καὶ Ἀπόστολοι τοῦ Σωτῆρος ἦσαν συνηγμένοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ εἶχον κεκλεισμένας τὰς θύρας, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο τοῦ Ἰουδαίου, αἰφνης ἐμφανίζεται ὁ Ἀναστάς Κύριος ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἀπευθύνει πρὸς αὐτοὺς τὸν χαιρετισμὸν τῆς εἰρήνης· «Εἰρήνη ὑμῖν». Καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἔμενον ἐπληκτοὶ καὶ ἀμφόβητοι, νομίζοντες ὅτι βλέπουν φάντασμα, διὰ τοῦτο ὁ Κύριος ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευράν Του, διὰ τὸ ἰδοὺν ἐκεῖ τὰ σημεῖα ἐκ τῶν πληγῶν καὶ πεισθῶσιν, ὅτι ὡς αὐτὸς εἶπε ὁ σαρωθεὶς Διδάσκαλός των καὶ ὅτι ἡ ἐστὶν ἐκ τῶν νεκρῶν. Καὶ ἐκεῖνοι, ἰδόντες καὶ πεισθέντες, ἐχάρησαν διότι ἐπαυξήσαντο ζῶντα τὸν θεῖον Διδάσκαλόν των.

Στιχ. 21-23. Ἡ ἐξουσία τῆς ὁφέσεως. Καὶ ὁ Κύριος ἐπαναλαβὴν εἰς «Εἰρήνη ὑμῖν.» ἔρχεται δηλαδὴ τὴν εἰρήνην τῆς ψυχῆς, τὴν γαλήνην τῆς συνειδήσεως, τὴν ἀταραξίαν, τὴν ἀφοδίαν, τὸ θάρρος. Καὶ εὐθὺς ὑπενθυμίζει πρὸς αὐτοὺς τὸ ὑψηλὸν ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον τοῦς προώρισεν ἐκ ἀρχῆς· «Καὶ ὡς με ἐπέστειλεν ὁ Πατὴρ ὁ Οὐράνιος διὰ τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου, ὥστε καὶ ἐγὼ σὰς ἀποστέλλω εἰς ὅλα τὰ ἔθνη διὰ τὸ καλέσθαι εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου». Εἰς ἐπισφράγισιν δὲ τῆς μεγαλῆς ταύτης ἀποστολῆς των, ἐμφυρᾷ εἰς αὐτοὺς καὶ ἐμπιστεύει εἰς χεῖρας των τὴν ἐξουσίαν τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ ὀνόματι Του. «Λαβετε Πνεῦμα Ἅγιον», λέγει, ἥτοι δύναμιν καὶ ἐξουσίαν παρὰ Θεοῦ. «Εἰς ὅσους δώσητε τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν των ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἢ ἢ εἰς αὐτοὺς συγκεχωρημένοι· εἰς ὅσους δὲ δὲν θέλετε δώσει τὴν συγχώρησιν, δὲν θα συγχωρηθῶσι καὶ ὑπ' ἐμοῦ».

Στιχ. 24, 25. Ὁ Θωμᾶς ὁ δισκωλ. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκείνην ὥραν ἀπουσίαζεν ὁ Θωμᾶς ἐκ τῶν 11 ἀποστόλων. Ὅτε δὲ μετὰ ταῦτα διηγούντο οἱ ἄλλοι μαθηταὶ τὰ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Κυρίου, αὐτὸς ἀμφιβόλλει καὶ δυσπιστεῖ καὶ δὲν πείθεται εἰς τὴν μαρτυρίαν τῶν προσώπων. Καὶ διακηρύττει διὸ δὲν θὰ πιστεύσῃ, ἐὰν δὲν ἴδῃ αὐτὸν τὸν ἀναστάντα Κύριον καὶ ψηλαφήσῃ μετὰ τὰς χεῖρας του τὰ σημεῖα τῶν πληγῶν εἰς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευράν Του.

Στιχ. 26-29. Ὁ Κύριος πρὸς τὸν Θωμᾶν. Μετὰ δὲ τὴν ἡμέραν, ἐφ' ἣσαν πάλιν συνηγμένοι οἱ ἀπόστολοι, ἦτο δὲ καὶ ὁ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν, ἐμφανίζεται ὁ Κύριος ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· «Εἰρήνη ὑμῖν.» Γνωρίζων δὲ ὡς Θεὸς τὰς ἀμφιβολίας τοῦ Θωμᾶ καὶ συγκатаβαίνων εἰς τὴν ἀδυναμίαν του, λέγει πρὸς αὐτόν· «Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ἔδω καὶ ψηλάφηε τὰς χεῖράς μου καὶ βάλε τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ εἶσαι ἄπιστος, ἀλλὰ πιστήγητι καὶ σὺ διὸ ὡς ἀνέστης». Καὶ εἰς τέλος, ἀποῦ εἶδε καὶ ἐψηλάφησεν, ἀναφωνέει μετὰ χαρᾶν· «Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου». Καὶ ὁ Κύριος ἀπαντᾷ· «Ἐπίστευες, διότι με εἶδες. Μακάριοι εἰνε οἱ πιστεύοντες χωρὶς νὰ βλέπουν με τοῦ σώματος ὀφθαλμοῦς».

Στιχ. 30, 31. Τὰ σημεῖα καὶ ἡ πίστις. Ὁ πρὸ ἐξιστόρησεν δὲ εὐαγγελιστὴς τὰς ἐμφανίσεις αὐτὰς τοῦ Σωτῆρος, σημειώνει διὸ καὶ πολλὰ ἄλλα θύματα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν Του, τὰ ὁποῖα δὲν περιέγραψε εἰς τὸ εὐαγγέλιόν του. Ὅσα δὲ ἔγραψε, λέγει, τὰ ἔγραψε διὰ νὰ πεισθῇτε

τες ἅπασιν ὅπως τὰς ἐντολάς τοῦ ἀναστάντος Κυρίου μας· Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ χορὰ μας θὰ εἶνε ματαία καὶ ἡ ἀγαλλίασίς μας ἀνωφελής.

Ἀνέστη ὡς οὖν ὁ Κύριός μας. Ἀλλ' ἐκαίνισε καὶ νέαν ζωὴν, ζωὴν πνευματικὴν, τὴν ὁποῖαν ὀφείλομεν νὰ βιβάσωμεν καὶ ἡμεῖς, ἂν θέλωμεν νὰ ὠφεληθῶμεν ἐκ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας. Νὰ περιπατήσωμεν ἐν καινότητι ζωῆς, ὡς μᾶς παραγγέλλει ὁ θεὸς Παῦλος. «... Ὅπως ὡς περὶ τῆς γάρβης Χριστὸς ἐκ νεκρῶν, ὥστε καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν».

Ὅς νεκρώσωμεν λοιπὸν καὶ αἱ θάψωμεν τὰς ποιητὰς ἡμῶν κλίσεις καὶ πᾶσαν πρὸς τὸ κακὸν συνήθειαν. Ἀνίσταμενοι δὲ ἐκ τῆς κακίας καὶ ἁμαρτίας, αἱ παραστήσωμεν τὰ μέλη ἡμῶν ὑπηρετικὰ τοῦ θεοῦ θελήματος καὶ αἱ ἐργαζώμεθα δι' ὅλων μας τῶν δυνάμεων τὸ ἀγαθόν, ἔχοντες εἰς τὸν βίον μας ὡς παράδειγμα αὐτὸν τὸν Κύριόν μας, «Ὅστις κατὰ τὸ δόγμα τῆς ἐπιγείου ζωῆς Του ἔθετε τελείαν ὑπακοὴν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ Σταυροῦ. Μία τοιαύτη ἐργασία ὅχι μόνον θὰ μᾶς παρέχῃ πνευματικὴν χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν, ἀλλὰ καὶ θα μᾶς καταισχύσῃ τοιούτου, ὥστε νὰ ταῦται ἐν καιρῷ ἐκ δεξιῶν τοῦ ἀναστάντος Κυρίου μας καὶ νὰ γένημε κοινωνοὶ τῆς τελείας πνευματικῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως ἐν τῇ Ἐπουρανίᾳ Βασιλείᾳ».

Ἀρχιμ. Ἰγνάτι. Κολοκοῦρ. 5

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, κεφ. ε'. 12—20

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, κεφ. κ'. 19—31).

19. Ὁ ὅς τῆς ὁφίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μὲ τῶν συμβάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰρήνη ὑμῖν. 20. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευράν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον. 21. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν, Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, καθὼς πέμπω ὑμᾶς. 22. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησεν αὐτοῖς, καὶ λέγει αὐτοῖς, Λάβετε τὸ πνεῦμα Ἅγιον. 22. ἂν τινων ἀφίητε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς. ἂν τινων κρατῇτε, κρατῇται. 24. Θωμᾶς δὲ, ἓξ ἐκ τῶν δώδεκα, ἐλεγχόμενος λέγει, ὅτι ἢ μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. 25. ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί, Ἐωράκαμεν τὸν κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐάν μὴ ἴδω ἐκεῖ τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν πληγῶν, καὶ βάλλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν πληγῶν, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευράν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. 26. καὶ μετ' ἡμέρας ὁμοῦ πάλιν ἦσαν ἔτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν, Εἰρήνη ὑμῖν. 27. εἰς αὐτὸν λέγει τῷ Θωμᾷ, φέρε τὸν δάκτυλόν σου ἔδω, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου· καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου· καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. 28. καὶ ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὁ κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. 29 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι ἐώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες.

30. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὅσα οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. 31. ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσῃτε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΕΩΓΡΑΦΟΣ ΚΑΙ ΟΠΙΟΓΡΑΦΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΞΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΓΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντής τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φ. γρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δραχ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΡΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀρ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Προκράτους 179. Ἀθήνας

ΜΗΜΟΝΕΥΩΜΕΝ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ε'.

Ἡ μνήμη τοῦ θανάτου, ἐὰν θέλωμεν νὰ κάμνωμεν
χρήσιν αὐτῆς, θὰ μᾶς βοηθῇ ἀκόμη καὶ εἰς τὸ νὰ κα-
ταστέλλωμεν τὰ πάθη τῆς ὀργῆς, τοῦ μίσους, τῆς ἀντι-
παθείας, τῆς ἐκδικήσεως.

Θὰ ἦτο βεβαίως τὸ ἄριστον νὰ εὐρίσκοντο αἱ ψυχαὶ
μας καθ' ὁλοκληρίαν ἀπηλλαγμέναι τῶν τοιούτων ἐφαρ-
μάτων παθῶν. Ἀλλ' αὐτῶς διατελοῦμεν πάντες οἷον
δόν—ὀλιγώτερον ἢ περισσότερον—ὑπὸ τὸ κράτος τῆς
ἁμαρτίας καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν κλίσεων καὶ ῥοπῶν. Ἐν-
τεῦθεν δὲ καὶ παρατηροῦμεν ὅτι οἱ περισσότεροι ἐξ ἡ-
μῶν ἐπηρεαζόμεθα καὶ ἀπὸ τὴν ὀργὴν καὶ ἀπὸ τὸ μί-
σος καὶ ἀπὸ τὴν ἀντιπάθειαν καὶ ἀπὸ τῆς ἐκδικήσεως.
Καὶ ὑπὸ τοιαύτην ἐποψίν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἀσθε-
νοῦμεν πνευματικῶς καὶ ὅτι ἄρα ἔχομεν ἀνάγκην θερα-
πείας καὶ τῶν πρὸς θεραπείαν καταλληλῶν φαρμάκων.

Λέγομεν λοιπὸν ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἐνθύ-
μησις τοῦ θανάτου θὰ μᾶς ἐχρησίμευεν ὡς τὸ ἄριστον
τῶν θεραπευτικῶν φαρμάκων. Διότι ἐὰν κατὰ τὰς ὥρας
τῆς γαλήνης τοῦ πνεύματός μας σκεφθῶμεν, ὅτι αὔριον
ἢ μεθαύριον θὰ ἀποθάνωμεν, καὶ ὅτι ἄρα οὐδὲν θὰ κερ-
δίσωμεν ἀντιπαλόντες καὶ ἐκδικούμενοι, ἀναμφιβόλως
τότε ἡμεῖς οἱ ἴδιοι θὰ ἐλεεινολογήσωμεν ἐκυτοῦς, καί,
ἐὰν δὲν ἴδωμεν παρευθὺς τὸ πάθος νεκρούμενον, θὰ τὸ
ἀντιληφθῶμεν ὁμῶς ἐλαττούμενον καὶ καταπίπτον.

Μάλιστα, φίλοι ἀγαπῶνται. Ἡ μνήμη τοῦ θανάτου,
ἐὰν τὸν ἐσυλλογίζομεθα, θὰ μᾶς ἦτο μία διαρκὴς ὑπό-
μνησις τῶν χριστιανικῶν ἡμῶν καθηκόντων, καὶ θὰ ἐ-
χρησίμευεν ὡς μία καθημερινὴ διαμαρτυρία ἐναντίον
τῶν ἐφαρμάκων σκέψεων καὶ διαθέσεων, διαμαρτυρία,
ἢ ὅποια θὰ μᾶς ἔλεγε διαμαρτυρομένη: «Τί θι κερδί-
σης, ἄνθρωπε, μὲ τὸ μίσός σου καὶ μὲ τὴν ἐκδικήσιν
σου; Ἰδὲ ὅτι μετ' ὀλίγου, θὰ ἀποθάνῃς καὶ θὰ πρᾶ-
σταβῇς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Τί θὰ σου μείνῃ ἀπὸ ὅλον
αὐτὸν τὸν ἀνεμον τῆς ἀντιπαθείας, ὃ ὅποιος σὲ δέρει
τώρα, καὶ ἀπὸ ὅλον αὐτὸ τὸ πῦρ τῆς ἐκδικήσεως, τὸ
ὅποιον σὲ φλογίζει; Τί θὰ σοῦ μείνῃ; Τίποτε ἄλλο. Ἡ
κακία σου μόνον.

Οὕτω δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι πλείστοι
ἐσσι ἐχέφρονες καὶ λογικοὶ ἄνθρωποι, ἐνισχυόμε-
νοι ἀπὸ τὴν μνήμην τοῦ θανάτου, ἡδυνήθησαν νὰ
κρατηθοῦν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς μακροθυμίας καὶ τῆς
πραότητος καὶ τῆς ἀγάπης, καὶ τοῦ χρόνου προέδοντες,

κατέρωσαν μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ νὰ ἀπαλλαγῶν ἀ-
πὸ τὰ ἄνομα πάθη τῆς ὀργῆς καὶ τῆς ἐκδικήσεως.

Ἐὰν θῆθέλαμεν μάλιστα νὰ λάβωμεν ὅ,τι σημεῖον
τὸ γεγονός ὅτι καὶ ἐκεῖνοι, τοὺς ὅποιους ἡμεῖς σήμερον
πικραίνομεν, θὰ ἀποθάνουν αὔριον, καὶ ὅτι ἡμεῖς οἱ ἴδιοι
ἔπειτα θὰ κλαύσωμεν πικρῶς διότι τοὺς ἐπικράναμεν,
θὰ εὐρίσκαμεν καὶ πάλιν τὸ μέσον διὰ νὰ πολιτευθῶμεν
ἀπέναντί τῶν μετὰ πραότητος καὶ ἀγάπης.

Πόσα τέκνα ἐπικράναν τοὺς γονεῖς τῶν ζώντων; ἔτι
διὰ νὰ κλαύσουν καὶ νὰ θρηνήσουν ἔπειτα οὐχὶ ἀπλῶς
διὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων, τῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν πικρίαν
μὲ τὴν ὅποιαν τοὺς ἐπότισαν, ὅταν ἀκόμη εὐρίσκοντο
εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν! Πόσοι ἄνδρες ἐθλιψαν τὴν γυναί-
κά των, διὰ νὰ θρηνήσουν ἔπειτα θρήνους ἀνωφελεῖς,
οὐχὶ ἀπλῶς διὰ τὸν ἐπελθόντα διὰ τοῦ θανάτου χωρι-
σμόν, ἀλλὰ διὰ τὴν πικρίαν μὲ τὴν ὅποιαν ἐπότισαν τὴν
ταλαίπωρον ἐκείνην ζωὴν ἐπὶ ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ!
Καὶ ἀπὸ ἡμᾶς πόσοι ἄρα γε θὰ κλαύσουν αὔριον, οὐχὶ
διότι θὰ χωρισθοῦν ἀπὸ πρόσωπα προσφιλῆ, ἀλλὰ κυ-
ρίως διότι θὰ ἐνθυμῶνται ὅτι ἐπικράναν τὰ πρόσωπα, τὰ
ὅποια δὲν ὑπάρχουν τώρα εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον!

Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ ἐλλῶμεν ποτὲ εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν,
διὰ νὰ μὴ γινώμεθα ὑποχείριτοι τῶν ἐφαρμάκων παθῶν,
διὰ νὰ εἴμεθα μακρόθυμοι, πρᾶοι, ἡμεροὶ, ἅς ἐνθυμώ-
μεθα ὅτι θὰ ἀποθάνωμεν μίαν ἡμέραν, καὶ ὅτι μαζύ μας
οὐδὲν ἄλλο θὰ λάβωμεν εἰμὴ μόνον τὰ ἔργα μας τὰ ἐνά-
ρετα ἢ τὰ ἔργα μας τὰ ἁμαρτωλά.

(Ἀκολουθεῖ) Ἀρχιμ. Δον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

15. «Ἄλλ' οὐχ ὡς τὸ παραπτώμα, οὕτω καὶ τὸ
χάρισμα. Εἰ γὰρ τῷ τῷ ἐνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ
ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ
δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσε.»

Ἄλλ' οὐχὶ ὅπως ὑπῆρξε τὸ παράπτωμα, οὕτω εἶπε καὶ τὸ
χάρισμα. Ἡ ἐκδῆλωσις καὶ ἡ δωρεὰ τῆς χάριτος ἐν τῇ σω-
τηρίᾳ τοῦ ἀνθρώπου γέ. οὐς δὲ εἶπε ὅπως ἡ πτώσις τοῦ
Ἀδὰμ καὶ τὰ ἐκ ταύτης ἐπακλουθήσαντα κακά. Ἡ χάρις
ἡ ἐνεργουσα καὶ παρέχουσα τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων
εἶπε πολὺ πλουσιωτέρα καὶ δραστηωτέρα ἀπὸ ὅσον ὑπῆρξε
δραστηκὴ καὶ θεληρὰ ἡ πτώσις τοῦ Ἀδὰμ. Δίδει δὲ εὐθὺς τὸν
λόγον καὶ τὴν ἐξήγησιν τοῦτου ὃ ἀπόστολος.

Διότι, λέγει, ἐὰν διὰ τοῦ παρκαπτώματος καὶ τῆς ἁμαρτίας τοῦ ἐνός, τούτεστι τοῦ Ἀδάμ, ἀπέθανον οἱ πολλοί, τούτεστιν ὁλόκληρος ἡ ἐκ τοῦ Ἀδάμ καταγομένη ἀνθρωπότης, πολὺ περισσότερον ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ τῆς σωτηρίας, ἣς παρέχεται διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἐνός ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπλεόνασεν ἐν ἀφθονίᾳ εἰς τοὺς πολλούς, τούτεστιν εἰς τοὺς πιστεύοντας.

Ἴδου πῶς τὸ χάρισμα τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων εἶε πολὺ δραστικώτερον καὶ ἰσχυρότερον τοῦ παρκαπτώματος. Τὸ παράπτωμα πηγάζει ἀπὸ ἑνὸς ἀνθρώπου, τὸν Ἀδάμ. Ἐνφ' τὸ χάρισμα προέρχεται ἀπὸ τὴν Θεόν. Ἡ αἰτία ἡ προκαλοῦσα τὸ χάρισμα τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων εἶνε ἂν ὁ ἐνός μὲν ἡ εὐνοία καὶ ἡ μεγάλη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους· ἂν ὁ ἐτέρου δὲ εἶνε ἡ δωρεὰ καὶ ἡ χάρις, ἡ ὁποία δὲν προέρχεται ἐξ ἀπλοῦ τινος ἀνθρώπου, ἀλλὰ προέρχεται ἐκ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐννεύει ἐπομένως καλῶς ὁ ἄνθρωπος πόσον πλουσιώτερον καὶ ἀφθονώτερον εἶνε τὸ χάρισμα τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, διὰ τὴν λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ τὸν Θεὸν Πατέρα ἂν ὁ ἐνός καὶ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐξ οὗ πηγάζει τὸ χάρισμα, καὶ τὸν ἀνθρώπον ἂν ὁ ἐτέρου, ἐξ οὗ προήλθεν ἡ ἁμαρτία.

«Οἱ πολλοὶ ἀπέθανον». Τούτεστιν ὅλοι οἱ ἐξ Ἀδάμ καταγόμενοι, πάντες οἱ ἄνθρωποι· αὐτοὶ εἶνε οἱ πολλοί. «Εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπέρισευσεν». Ἐδῶ πολλοὶ δὲν εἶνε πάντες οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ μόνον οἱ ἐκλεκτοί, οἱ εἰς Χριστὸν πιστεύοντες. Καὶ ὅλοι μὲν οἱ ἄνθρωποι δύνανται νὰ σωθῶσι διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅλοι δύνανται νὰ πιστεῦσωσιν, ἐὰν θέλωσιν, ἀλλὰ δὲν πιστεύουσιν ὅλοι. Πιστεύουσιν οἱ ἐκλεκτοί, οἱ ὅποιοι ἔχουσι τὴν θέλησιν καὶ τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν. (Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΑΡΒΙΝΟΥ ΠΡΟΣΑΓΟΜΕΝΑ

3) Τρίτον παράδειγμα πρὸς βεβαίωσιν, ὅτι τὸ κτήνος κατέχει λογικὰς ιδιότητας προσάγει ὁ Δαρβίνος (ἐν σελίδι 300 τοῦ συγγράμματός του) τὸ ἐξῆς. Καρκίνος τις (κάδουρας) διανοίγει τὴν συνήθη ὁπὴν του. Ὁστρακὸν τι κυλίνει ἐντὸς αὐτῆς. Ὁ καρκίνος τότε ἀπομακρύνει τὸ ὄστρακον τοῦτο καὶ σύρει αὐτὸ μακρὰν, ἔως καὶ μέχρις ἀποστάσεως ἐνός ποδός ἀπὸ τῆς ὁπῆς. Τότε βλέπει εἰς ἐκ τοστέμετρά τινα ἀπὸ τῆς ὁπῆς ἄλλα τινὰ ὄστρακα, καὶ εὐθὺς ἀρχίζει νὰ ἀπομακρύνῃ καὶ ταῦτα εἰς ἐνός ποδὸς ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ὁπῆς «πρὸς τὸν σκοπὸν, ἵνα μὴ καὶ ταῦτα πέσωσιν ἐντὸς αὐτῆς». Διαγινώσκει λοιπὸν ὁ Δαρβίνος σκοπὸν τινα τιθέμενον καὶ πραγματοποιούμενον ὑπὸ τοῦ καρκίνου. Ἐπισταμένη ἐν τούτοις τοῦ πράγματος ἐξέτασις πείθει, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ σκοποῦ ἐν ἐπιγνώσει τιθεμένου, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ μόνον περὶ συνδέσεως μηχανικῆς καὶ πειραματικῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ οἱ βαθύτεραι αἰτίαι τῶν πραγμάτων καὶ τῶν φαινομένων παραμένουσιν ἄγνωστοι καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὸν καρκίνον. Ὁ καρκίνος ἄγνοεῖ ἐξ ὁλοκληρίου τὴν ἐννοιαν τοῦ κέντρου τῆς βαρύτητος καὶ τοῦ νόμου τῆς πτώσεως. Οὐδὲ ἔχει ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ κεκλιμένου πεδίου. Ὅπως δὲ ἀνοήτως διὰ τοῦτο ἀπομακρύνει ἐκ τῆς ὁπῆς του καὶ τὰ ὄστρακα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται πλησίον αὐτῆς, ἀλλ' εἰς τοιαύτην θέσιν καὶ κλίνει, ὥστε εἶνε φύσει ἀδύνατον νὰ κυλίσωσι ταῦτα ἐν αὐτῇ.

Προφανῶς λοιπὸν ἐνεργεῖ μηχανικῶς, τυφλῶς, ἀνεπίτῳτως. Εἶδεν, ὅτι τὸ ὄστρακον ἐκύλισεν ἐν τῇ ὁπῇ του. Συναντᾷ ἕτερον ὄστρακον πρὸ αὐτῆς. Καὶ ἀναμινύσεται ἀμέσως τὴν πτώσιν τοῦ ὄστρακου. Δὲ ἔχει ἐν τούτοις γνῶσιν τῶν αἰτιῶν καὶ τῶν βαθυτέρων ἐννοιῶν. Δὲ γὰρ οὐδεὶς δικάει τὸ ὄστρακον ἐκύλισεν ἐν τῇ ὁπῇ του, διὰ τὴν κλίνην. ἔιν καὶ τὸ ὄστρακον δύναται νὰ κυλίσῃ εἰς αὐτὴν. Συνδέει λοιπὸν μηχανικῶς καὶ ὄχι λογικῶς. Δεικνύει δὲ διὰ τοῦτο τὴν μωρὰν καὶ ἀκαιρον προνοητικότητά.

4) Τέταρτον παράδειγμα προσάγει ὁ Δαρβίνος (σελ. 39) τοὺς πύθηνους, «εἰσίνες, διὰ τὴν δεξιάν, εἰς αὐτοὺς ὡς, καὶ μὲν τὴν πρώτην φοράν συντρέφουσιν ταῦτα ἀδελφῶς εἰς τεμάχια, μετὰ ταῦτα δὲ εἰς ἄλλα; φέρει κτυπῶν ταῦτα πρὸς κτικῶς ἐπὶ τοῦ ἐνός ἄκρου». Ἀλλὰ καὶ τὸ παράδειγμα τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει ἐν ἐπιγνώσει τεθέντα σκοποῦ. Ὁ πύθηνος λαβὼν τὸ ὡς ἐξέλαβε τοῦτο ὡς λίθον τινὰ καὶ ἤρξατο εἰς αὐτὸ νὰ παίζει ἀπροσέτως. Ἀπὸ δὲ τὸ συντρέφειν αὐτὸν λήφθη διὰ τῆς ὁπῆς, ὅτι ὁ ὑποτιθέμενος ἐκεῖνος λίθος ἐμπεριέκλειεν ἐδωδιμὸν τι. Δι' αὐτὸ δὲ διὰ δευτέραν φοράν τεθῇ εἰς χεῖρας αὐτοῦ ἄλλο ὡς, τὸ ἐν στικτῶν ἔδῃ γαί τὸν πύθηνον, ἵνα θραύσῃ τοῦτο καταλλήλως. Λέγομεν τὸ ἐπιστικτον, διότι ἔχομεν ὑπ' ὄψιν ἄλλα ζῶα (τὴν ἰκτίδα, κοινῶς κουνάβι), ἅτινα μετὰ μεγαλειέρας τέχνης καὶ πανουργίας ἀπορροφῶσι τὸ περιεχόμενον τοῦ ὡς διενόησαν· αὐτοὶ διακρίτους ὅπως εἰ, τὰ δύο ἀντίθετα ἄκρα τοῦ ὡς. Προφανῶς δὲ τὸ ζῶα ταῦτα ἐξ ἐντίκτου γινώσκουσιν νὰ πράττωσι τοῦτο, διότι ἄγνοοσιν ὁλοτελῶς τὸν νόμον τῆς ἀμοσφαιρικῆς πίεσεως. Δυνάμει τοῦ ὁποίου τὸ περιεχόμενον τοῦ ὡς ἐκρέει εὐκόλως χάρις εἰς τὸς ἀπέναντι ἀλλήλων καίμενας ὁπᾶς.

5) Ὁ πέμπτον παράδειγμα ὁ Δαρβίνος προσάγει τὸ ἐξῆς (σελ. 300). «Σφίξ (σφήκα) ἀνὴρ σαρκάρως περιεπεφυγὴ ποτὲ ἐν τεμαχίῳ χάρτου καὶ ἐδόθη εἰς πύθηνον τινὰ. Ὁ πύθηνος ἤνοιξε τὸν χάρτην, ἡ σφίξ ἐκέντησεν αὐτόν. Ἐκτότε δὲ ἡ σφίξ ἐλάμβανε τοιαῦτα τεμάχια χάρτου, ἅτινα τῷ ἐδίδον, πάντοτε ἔφερε ταῦτα εἰς τὸ εὖ; τοῦ πύθηνος καί, ἐὰν δὲ ἡ σφίξ βέβαιον τινὰ, τὰ ἤνοιγε».

Προφανῶς καὶ ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ σκοποῦ ὑπὸ τὴν ἀλήθειαν τῆς λέξεως ἐννοιαν. Ὁ πύθηνος ἐθελῶς καλῶς τὸ πάθημά του. Ἐνθ' ἔμελλε ὡς αὐτῶς δὲ ἡ σφίξ ἐν τῇ σφίξ βροδύσαν. Ἀκριβῶς δὲ αὐτὸ καὶ τώρα ὅπως μηχανικῶς καὶ πειραματικῶς ἐνεργῶν, ἀνεβιβαστέρας τῶν πραγμάτων γνῶσεως, φέρει ἐκείνους εἰς τὸ εὖ; αὐτοῦ καὶ περὶ τετυλιγμένα διὰ χάρτου ἀντικείμενα. Ἀποδεικνύεται δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι, ἐὰν τῷ ἐγγεγύριστῃ περιετυλιγμένον χάρτην ἐμπεριέχοντα ἀντὶ τινὰ κόνιν καὶ ἐνοχλητικὴν εἰς τὸ εὖ; ὡς θῶνας, ὁ πύθηνος θὰ ἀνοξῇ τοῦτον εὐχαρίστως καὶ ἀνυπόπτως. Ἐνθ' ἐξ ἄλλου θὰ ἀπορρίψῃ μετ' ἀποστροφῆς τὸν χάρτην, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρίσκειται ἐντετυλιγμένη ἀκίνδυνος τις μυῖα. Διότι εἰς τὴν μνήμην τοῦ πύθηνος ζῶντος οἱ δύο ἀναπαραστάσεις, τοῦ βέβαιου ἂν ὁ ἐνός καὶ τοῦ κεντρικοῦ ἂν ὁ ἐτέρου, συγκεχυμένοι καὶ μὴ διακρίνῃται ἀπ' ἀλλήλων. Ἐπαναλαμβάνει δὲ ἡ σφίξ ὅτι πύθηνος δὲ, καὶ ὁ κύων, περὶ τοῦ ὁποίου προηγουμένως εἰπόμεν, ὅτι, διότι ἐν δόξῃ ἐν τινὶ δόξῃ ὁ χαμινίων τινῶν, ἐν δὲ ἐέρχεται πλέον ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐκεῖνην.

Ταῦτα τὰ πέντε παραδείγματα προσάγει ὁ Δαρβίνος διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι τὸ κτήνος εἶνε εἰς θέσιν μετὰ σκέψεως καὶ

ἐν ἐπιγνώσει νὰ ὀρξῇ σκοποῦς· καὶ νὰ ἐιλέγη τὰ πρόσφορα μέσα τὰ ἀγοντα εἰς τὴν πραγμάτωσιν αὐτῶν. Ἡ βχθυτέρα ἐν τούτοις ἐξέτασις· καὶ τῶν παραδειγμάτων τούτων ἀποδίδει καὶ μακαίαν τὴν προσπάθειαν τοῦ Δαβίδου καὶ ὁλως ἀσπληκτοὺς τοὺς ἰσχυρισμοὺς αὐτοῦ.

II. Ν. Τρεμπέλις

Ἡ ΘΕΙΑ ΜΑΚΡΟΘΥΜΙΑ

Γ.

Τὸ δεῖν ὁ Θεὸς μακροθυμεῖ καὶ περιμένει τοὺς ἁμαρτωλοὺς· νὰ μετανεώσων οὐδὲν ὥς πρέπει νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἀπορροή ὥστε νὰ ἐτιμῶμεν ἡμῖν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ. Ἐν δὲ παρατηρῶμεν εἰς τοὺς εἰρηστα ἁμαρτωλοὺς, δὲν ἐτιμωρήθημεν ὁμῶς ἀκόμη, ἢ δεῖ δὲν ἐπείχεμεν καὶ κανὲν κακόν, οὐδέλως πάλιν πρέπει νὰ ὑποθεσώμεν, ὅτι θὰ μένωμεν ἀτιμώρητοι ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ. Αἰτί· ὁ Θεὸς, ἀρὰ ἡ σύνεσξ, πάντοτε τιμωρεῖ τὸ κακόν· ἐὰν δὲ δὲν τὸ τιμωρήσῃ εἰς τὸν παρόντα κόσμον, ἀφεύκτως θὰ τὸ τιμωρήσῃ εἰς τὸν μέλλοντα κόσμον, ὅποτε θὰ ἐφαρμοσθῇ τελείως ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ. Ὡς ἐκ τούτου δὲν πρέπει ἡμεῖς νὰ παρέρμεν ὡς μὴ τὴν θέαν μακροθυμίαν καὶ νὰ νομίζωμεν ὅτι δυνάμεθα νὰ ἁμαρτάνωμεν χωρὶς τὸν κίνδυνον νὰ τιμωρηθῶμεν· ἢ ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε μακροθύμος καὶ οὐ τιλαγχνος καὶ ὅτι οὐδὲν· θὰ μᾶς τιμωρήσῃ ἐν ὅσῃς ἁμαρτίαις δὲν μετανεώσωμεν καὶ δὲν τὰς ἀγκατελεψωμεν.

Ὁ σοφὸς Σειράχ εἶχεν ὑπ' ὄψει τοῦ αὐτοῦ· ἀ. παρέρμεν, εἰς αἱ δὲ τοῖς ἐπικρατοῦν συνήθως μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καὶ διὰ τοῦτο λέγει· «Μὴ εἰπῇς, ἡμεῖς καὶ τί μοι ἐγείετο· Ὁ γὰρ Κύριός ἐστι μακρόθυμος». — «Καὶ μὴ εἰπῇς, ὁ οἰκτιρμὸς αὐτοῦ πολὺ, τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου ἐξιλάσεται. Ὁλέος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλοῦς καταπαύσει ὁ θυμὸς αὐτοῦ» (Σοφ. Σειρ. 5, 4). Διὰ νὰ συνεισίστη μάστιγα ἐκείνους, οἱ ὅποιοι αἰσθάνονται μὲν ὅτι ἔχουν ἀναγκὴν μετανόια, ἀναβάλλουσιν ὅμως διαρκῶς τὴν μετάνοιαν καὶ τρόπον τινὰ κάμνουν κατάχρησιν τῆς θεῆς μακροθυμίας, ὁ σοφὸς Σειράχ λέγει· «Μὴ ἀνάμενε ἐπιστρέφαι πρὸς Κύριον καὶ μὴ ὑπερβαλλοῦς ἡμέραν ἐξ ἡμέρας». Ἐξέλιπεν γὰρ ἐξελεύσεται ὀργὴ Κυρίου» (5, 7).

Διὰ τοῦτο ὀφείλομεν πάντες νὰ ἀνακρίνωμεν καὶ ἐξετάσωμεν τὴν διωγμὸν μας, διὰ νὰ πληροφορηθῶμεν, μήπως τυχὸν ἔχομεν ἐπωδῆποτε καταφρονῆσαι τὴν θέαν μακροθυμίαν καὶ ἔχομεν ἀδιαφορῆσαι πρὸς τὰ μέτρα τῆς χάριτος καὶ τῆς σωτηρίας. Νὰ πληροφορηθῶμεν μήπως εὐρισκόμεθα εἰς αὐτὴν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ καὶ ἀναβάλλομεν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὴν πρὸς τὸν Θεὸ· ἐπιστροφὴν ἡμῶν. Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, πρὶν ἢ ἐκπαίη καὶ ἡμῶν ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, ὀφείλομεν νὰ ἐπαρθεώσωμεν τὸ σφάλμα μας, νὰ ἐγκαταλείψωμεν ἐριστικῶς τὴν ἁμαρτίαν μας καὶ νὰ προσέλθωμεν ἐν μετανόια καὶ ἐξομολογήσει πρὸς τὸν Θεόν. Θὰ λάβωμεν χάριν καὶ θὰ εὐρωμεν ἑαυτοὺς, θὰ δυνήθωμεν δὲ μὲ καρδίαν πλήρη εὐγνωμοσύνης· νὰ δοξολογήσωμεν τὸν μακροθύμον Κύριόν μας, ὁ ὅποιος ἐν τῇ μακροθυμίᾳ Του καὶ τῇ ἀγαθότητι Του κατεργάζεται τὴν σωτηρίαν τῆς θανάτου ἡμῶν ψυχῆς.

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, κεφ. 5'. 1—7

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, κεφ. 16'. 43—17'. 8).

43. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐλθὼν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τοῖς ἡμέραις εἰσὶν ἦλθε πρὸς Πιλάτον, καὶ ἤρξατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 44. ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἡδὲ τέθνηκε· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπρωτήτηεν αὐτὸν εἰ πάλιν ἠλθέσαν· 45. καὶ γνοὺς ὅτι τοῦ κεντυρίωνος ἐδώρητο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. 46. καὶ ἀγοράσας σινδόνα καὶ καθελὼν αὐτόν, ἐνελησε τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ ὃ ἦν ἐλατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. 47. ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰωσήφ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται.

1. Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου, Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμῃ ἡ γόρασσαν ἀρώματα, ἦλθον σινδόνι ἀλείψασιν αὐτόν. 2. καὶ λίαν πρωτὴ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. 3. καὶ ἔγοντο πρὸς ἑαυτάς, Τίς ἀποκύλισει ἡμῖν τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; 4. καὶ ἀντιβλέψασιν θεωροῦσιν ὅτι ἡ ἀποκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφῖδρα. 5. καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δέξιοις, περιβεβλημένον στολὴν λευκήν· καὶ ἐξεθαμβήθησαν. 6. ὁ δὲ λέγει αὐταῖς, Μὴ ἐκθαμβεῖσθε. Ἰησοῦς ζητεῖτε τὸν Ναζαρεθινὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἡγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧς· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. 7. ἀλλ' ὑπάγετε, εἰπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. 8. Καὶ ἐξελθούσαι ταχὺ ἔρυσον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὸς τρόμος καὶ ἐκστασις· καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἰπον, ἐφοβούντο γάρ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 43—45. Ὁ Ἰωσήφ πρὸς τὸν Πιλάτον. Τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ ἠκολούθουν καὶ τινες ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὅποιοι ὅμως δὲν ὡμολόγουν εἰς τὸ φανερόν ὅτι εἶνε μαθηταὶ τοῦ Σωτῆρος, ἐπειδὴ ἐφοβούντο τοὺς Ἰουδαίους. Εἰς τὸν τοιαύτων μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ ἦτο καὶ ὁ βουλευτής Ἰωσήφ, ὁ καταγόμενος ἐξ Ἀριμαθίας. Ἀνθρώπος μὲ εὐσέβειαν ἀληθινήν, ἀναμένων καὶ αὐτὸς μετὰ πόθου τὴν ἰσορροπίαν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ γῆς, εἶδε τὸν Κύριον ἀποθνήσκοντα ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὡς κακοῦργον. Ἀλλ' ἐνφ' οἱ ἄλλοι μαθηταὶ ἐγκατέλειπον τὸν Διδάσκαλον καὶ ἐκρύπτοντο, ἐπειδὴ ἐφοβούντο τοὺς Ἰουδαίους, ὁ Ἰωσήφ, φανερώων διὰ τῶν ἔργων τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸν σταυρωθέντα Κύριον, λαμβάνει τὴν τόλμην νὰ παρουσιάσῃ ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου καὶ νὰ ζητήσῃ τὸ νεκρὸν πλέον σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ὁ Πιλάτος, ἀπορήσας διότι τόσον ἐνωρίς εἶχεν ἀποθάνει ὁ Κύριος ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ὅμως ἀποῦ ἔμαθε ἀπὸ τὸν δικατοῦνταρχον τὸν παριστάμενον εἰς τὴν σταύρωσιν ὅτι ὅτις ὁ Ἰησοῦς εἶχεν ἐκπνεύσει, ἐδώρησε τὸ σῶμα εἰς τὸν Ἰωσήφ.

Στίχ. 46, 47. Ὁ ἐνταφιασμός τοῦ Σωτῆρος. Τότε ὁ Ἰωσήφ, καταβιβάσας εὐλαβῶς ἀπὸ τοῦ σταυροῦ τὸ ἅγιον τοῦ Κυρίου σῶμα, ἐτύλιξεν αὐτὸ εἰς σινδόνα, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Ἑβραίων, ἐναπέθεσε δὲ αὐτὸ ἐντὸς μνημείου, τὸ ὁποῖον ἦτο σκαλισμένον ἐντὸς βράχου μεγάλου, οὕτως ὥστε ἀπετέλει δωματίον μικρόν. Ἐκείσε δὲ τὴν εἰσοδὸν τοῦ μνη-

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛ ΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Δ.δ. ἱκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΦΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΗΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΜΝΗΜΟΝΕΥΩΜΕΝ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΣΤ'.

Ἡ μνήμη τοῦ θανάτου, ὅσονδήποτε πικρὰ καὶ ἄν φαίνεται εἰς τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἀποτελεῖ τὴν μεγαλειτέραν δύναμιν τοῦ πνευματικοῦ βίου καὶ τὴν τρανυτέραν ἐλπίσιν τῆς κατὰ Χριστὸν ζωῆς.

Δι' ἡμᾶς μάλιστα, οἱ ὁποῖοι—εἴτε ὀλίγον εἴτε πολὺ—ἐπηρεάζομεθα ἀπὸ τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου καὶ τὴν ἀλαζονείαν τοῦ βίου, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀποθαίνομεν δοῦλοι τῶν ἰδίων ἐφαρμάτων θελημάτων καὶ ἐνεργειῶν, ἢ συνεχῆς μνήμη τοῦ θανάτου θὰ ἡδύνατο νὰ μᾶς προφυλάξῃ καὶ νὰ μᾶς περισώσῃ ἀπὸ τὰ πολλὰ ναυάγια καὶ τοὺς καταποντισμούς. Καὶ θὰ ἔπρεπε διὰ τοῦτο ὅχι μόνον νὰ μνημονεύωμεν τοῦ θανάτου, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐφευρίσκωμεν μέσα, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἡδύνατο νὰ ἐντυπωθῇ βαθύτερον εἰς τὴν διάνοιν ἡ ἀλήθεια ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ λάβῃ τέλος ἡ ἐπίγειος ὁδοπορία μας, θὰ ἔλθῃ ὁ θάνατος, θὰ ἀποθάνωμεν.

Δὲν εἶνε τοῦτο ὁπισθοδρομικότης, οὐδὲ ἀδράνεια, οὐδὲ ἀργία. Τοῦναντίον μάλιστα. Ἡ ἐνθύμησις τοῦ θανάτου εἶνε κινητήριος καὶ ζωοποιὸς δύναμις διὰ τὴν κατόρθωσιν τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἔργων, διὰ τὴν πρόσδοκον τῆς ἀρετῆς. Διότι ἐφ' ὅσον ἀναγνωρίζω καὶ μνημονεύω ὅτι κατευθύνομαι ὁλοταχῶς πρὸς τὸ τέρμα τῆς ἐπιγείου ζωῆς καὶ ὅτι σήμερον ἢ αὔριον ἀφεύκτως θὰ συναντηθῶ μετὰ τοῦ θανάτου, ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ εἶμαι πολὺ ἀδιάφορος πρὸς τὸ αἰώνιον συμφέρον διὰ νὰ μὴ κινηθῶ καὶ ὠθήσω τρόπον τινὰ ἐμαυτὸν πρὸς τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀγαθοῦ.

Ἡ μελέτη τῆς ἀληθείας δὲν εἶνε ὁπισθοδρομικότης καὶ ἀδράνεια. Εἶνε πρόσδος καὶ ἐργασία καὶ ζωή. Ἀλήθεια δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀναντίλεκτος καὶ βεβαία εἶνε ὅτι ὁ θάνατος θὰ ἔλθῃ, θὰ κρούσῃ τὴν θύραν μας, θὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ. Διατί λοιπὸν νὰ μὴ μνημονεύωμεν τῆς ἀληθείας ταύτης, διατί νὰ μὴ μελετῶμεν τὴν πραγματικότητα, ἀφοῦ μάλιστα ἐκ τῆς μνήμης καὶ τῆς μελέτης τῆς ἀληθείας ταύτης θὰ ἔχωμεν νὰ προσπορισθῶμεν ἀνεκτιμήτους πνευματικὰς ὠφελείας;

Πλείστοι τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων, οἵτινες ἐξεζήτουν τὴν ἀλήθειαν, εἶχαν θέσει ὡς βᾶσιν τῆς φιλοσοφίας αὐτῶν τὴν μνήμην τοῦ θανάτου. Διότι καλῶς ἐγίνωσκον, ὅτι ἡ μνήμη τοῦ θανάτου εἶνε ἀληθὴς φιλοσοφία, δυνάμενη πολλὰ νὰ ὠφελήσῃ τὸν συνεχῶς σκεπτόμενον καὶ μελετῶντα αὐτήν.

Ἰδοὺ διατί καὶ οἱ πρῶτοι ἐρημίται, τῶν ὁποίων ἡ πρὸς τὸν Χριστὸν ἀφοσίωσις καὶ ἀγάπη ὑπῆρξε καὶ θὰ ὑπάρχῃ παραδειγματική, οἱ ἐρημίται τῶν ὁποίων οἱ πλείστοι ἐφιλοσόφησαν κατὰ Χριστὸν καὶ ἀνεδείχθησαν μεγάλοι χριστιανοὶ φιλόσοφοι, ἐμνημόνευον τοῦ θανάτου καὶ μετεχειρίζοντο μάλιστα καὶ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων καθίστατο δυνατόν, ὥστε συνεχέστερον νὰ ἐνθυμῶνται τὴν ἐξοδὸν ἐκ τοῦ παρόντος βίου.

Καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα τὸ ἱστορικὸν τοῦ Φιλίππου, τοῦ βασιλέως τῶν Μακεδόνων, ὁ ὁποῖος, μετὰ τὴν διαγωγὴν του ἐν σχέσει πρὸς τὴν μνήμην τοῦ θανάτου, θὰ ἡδύνατο νὰ κατασιχύνῃ πολλοὺς ἐκ τῶν σήμερον λεγομένων χριστιανῶν. Ἐθνικὸς αὐτὸς καὶ εἰδωλολάτρης βασιλεὺς, ἡσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνθυμῆται διαρκῶς τὸν θάνατον. Καὶ διὰ τοῦτο εἰς ἕνα ἐκ τῶν ὑπηρετῶν του εἶχεν ἀναθέσει τὴν ἐντολήν νὰ κρούῃ καθ' ἑκάστην πρωΐαν τὴν θύραν του καὶ νὰ τῇ λέγῃ: «Μέμνησο, Φίλιππε, ὅτι θνητὸς εἶ».

Ἀπὸ τοῦτο τοῦλάχιστον τοῦ παραδείγματος ὡς παραδειγματισθῶμεν καὶ ἡμεῖς. Καὶ ἐὰν δὲν ἔχωμεν ὑπὲρ τῆς διὰ νὰ μᾶς ὑπομνησκούν τὸν θάνατον, ὡς βλέπωμεν τὰ φέρετρα, τὰ ὁποῖα διέρχονται καθημερινῶς ἐνώπιόν μας, ὡς βλέπωμεν τὰ μνήματα, τὰ ὁποῖα διανοίγονται ἐκάστην ὥραν, ὡς βλέπωμεν ἐπὶ τέλους πόσον εὐθραυστον εἶνε τὸ σκεῦος τοῦ σώματός μας, δυνάμενον νὰ καταρρεύσῃ ἀπὸ τῆς μιᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην.

Οὕτω θὰ καταστῇ δυνατόν νὰ διατηρῆται ζωντανωτέρα εἰς τὴν διάνοιν ἡ μνήμη τοῦ θανάτου, καὶ ἐκ τῆς μνήμης ταύτης ν' ἀποκομίζωμεν τὰς μεγάλας πνευματικὰς ὠφελείας, περὶ τῶν ὁποίων ἐρρέθησαν τὰ δεόντα μέχρι τοῦδε.

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

16. «Καὶ οὐκ ὡς δι' ἐνὸς ἁμαρτήσαιτος, τὸ δώρημα· τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἐνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα.»

Ἐπεξηγεῖ καὶ συμπληρῶναι ἐν τῇ σίχῃ τούτῳ ὁ Ἀπόστολος τὴν ἔννοιαν, τὴν ὁποῖαν διετύπωσεν εἰς τὸν προηγούμενον στίχον.

Δὲν συνέβη μὲ τὸ δώρημα, ὅτι συνέβη μὲ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου, τοῦ Ἀδάμ. Διότι τὸ μὲν κρίμα, ἦται ἡ ἀπόφασις ἡ δικαστικὴ τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ἐδικάσθη

ἐδικάσθη ἡ παράδοσις τοῦ Ἀδάμ, ἐξ ἑνὸς ἁμαρτήματος διὰ περ εἶνε ἡ παράδοσις τοῦ Ἀδάμ, ἐγένετο κατάκριμα, ἡτοι ἐπέφερε τὴν καταδίκην τῶν πολλῶν. Τὸ δὲ χάρισμα, τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ προερχόμενον, ἀφῆκε, συνεχώρησεν ὅλα τὰ ἀναριθμήτα καὶ διάφορα ἁμαρτήματα, ἅτινα εἰ μετὰ τὸν Ἀδὰμ ἐπλημμέλητον, ἐξαλείψαν τοιοῦτοτρόπως ὅχι μόνον τὴν ἁμαρτίαν τοῦ Ἀδάμ, ἀλλὰ καὶ τὰς μετὰ τὸν Ἀδὰμ διαπραχθείσας ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἁμαρτίας.

Ἡ δωρεὰ ἐπομένως τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχει σύγκρισιν πρὸς τὴν καταδίκην, τὴν ὅποιαν φέρει ἡ ἁμαρτία. Διότι ἡ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ ἔχει πρῶτον πλάτος ἀμέτρητον· διότι εἶνε ἄρεσις καὶ δωρεὰ ὅλων τῶν ἁμαρτημάτων καὶ πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τοὺς πιστεύοντας. ἔχει τὴν δυνάμιν, ὥστε σηκώνει τὸν θάνατον, τὸν ὅποιον φέρει ἡ ἁμαρτία, ἐξαλείφει τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα καὶ πάντα ἀνεξιχνύει τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἀνθρώπων, καὶ δίδει ζωὴν εἰς πάντας τοὺς πιστεύοντας οὐχὶ προσωρινὴν ἀλλ' αἰώνιαν. Ἡ χάρις ἄρα ἀναιρεῖ πάντα τὰ κακὰ καὶ τὰ δεινὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐξαλείφει ὁ λοτελῶς αὐτήν. Οὕτως ἡ ἁμαρτία εἶνε παροδική καὶ ὁ θάνατος αὐτῆς προσωρινός, ἐνῶ δὲ παρέχει ἡ χάρις, ἥτις ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ αἰώνιος ζωὴ, εἶνε αἰώνιος, μὴ καταλυόμενα ποτε.

17. «Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐξ ὁσὶν παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἐνός, πολλῶ μᾶλλον οἱ τὴν περισσειαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες, ἐν ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἐνός Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Ὁ στίχος αὐτὸς αἰτιολογεῖ καὶ ἐπεξηγεῖ τὸ ἐν τῷ προηγούμενῳ στίχῳ λεχθὲν «τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαιοσύνην». Λέγει δὲ τὰ ἐξῆς ὁ Ἀπόστολος:

Διότι ἐὰν διὰ τὸ ἁμάρτημα τοῦ ἐνός ἀνθρώπου, ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἐνός ἀνθρώπου, πολὺ περισσότερον εἰ λαμβάνοντες τὴν ἀφθονίαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης θέλουσι βασιλεύει ἐν ζωῇ αἰώνια διὰ τοῦ ἐνός Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΣΤΙΚΤΟΝ

Ἄλλ' ἀνά γε τὸ κτήνος δὲν πρᾶγματοποιεῖ ὁλοτελῶς σκοπὸς καὶ δὲν χρησιμοποιεῖ κατ' οὐδέναν λόγον μέσα πρὸς ἐπιτεύξιν τῶν σκοπῶν τούτων· Οὐδεὶς δύναται τοιοῦτό τι νὰ ἰσχυρισθῇ. Καὶ σκοποὺς ἐξυπηρετεῖ τὸ κτήνος καὶ εἰς μέσα πρὸς ἐπίτευξιν αὐτῶν καταφεύγει. Τοῦτο ὅμως δὲν δύναται νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι τὸ κτήνος ἔχει λογικὸν καὶ ἀνωτέρας λογικὰς δυνάμεις.

Μήπως καὶ ὁ στόμαχος μετὰ τοῦ λοιποῦ πεπτικοῦ συστήματος δὲν ἐξυπηρετεῖ σκοπὸν καὶ δὲν θέτει εἰς ἐνέργειαν μέσα πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτοῦ; Μήπως καὶ ἡ λειτουργία τῆς καρδίας δὲν εἶνε κατὰ πάντα σκόπιμος καὶ πρὸς ὀρισμένον τέλος ἀποδéléπουσα; Πῶς ἐν τούτοις θὰ ἠδύνατο νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι ὁ στόμαχος λογικεύεται ἢ ὅτι ἡ καρδία πάλλουσα μετὰ σκέψεως καὶ ἐνσυνειδήτως καὶ μετ' ἐπιγνώσεως λειτουργεῖ; Τὸ δὲ σύστημα ἢ ὁ οργανισμὸς τις λειτουργεῖ σκοπίμως δὲν δύναται ἀναγκαστικῶς νὰ συνεπαγάγῃ, ὅτι μετὰ τοῦ οργανισμοῦ τούτου συνυπάρχει λογικὸν καὶ συλλειτουργεῖ ἢ σκέψις. Ἀπλῶς καὶ μόνον ἀποδεικνύει τοῦτο, ὅτι ὁ πῆρξες Νόος, ὅστις ἐδημιούργησε καὶ συνεδύασε σκοπίμως τὴν κίνησιν καὶ λει-

τουργίαν τοῦ οργανισμοῦ. Ἀκριβῶς ὅπως καὶ ἐν οἰαδήποτε μηχανῇ. Λειτουργεῖ αὖ·η σκοπίμως ἐκφράζουσα ἀπλῶς τὴν σκέψιν καὶ ἐξυπηρετοῦσα τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐπινοήσαντος καὶ συναρμόζαντος αὐτήν.

Εἶνε λοιπὸν καὶ τὸ κτήνος μηχανή; θὰ ἠρώτα τις. Καὶ εἰ σκοποὶ, τοὺς ὁποίους ἐξυπηρετεῖ, φέρονται εἰς πέρας οὕτως ἐνσυνειδήτως καὶ ἀναισθητῶς, ὅπως καὶ ἐν τῇ μηχανῇ; Οὐδαμῶς. Βεβαίως καὶ παρὰ τῷ κτήνῳ παρατηρεῖται καὶ ἐπικρατεῖ ὁ αὐτοματισμός. Βεβαίως ὑπάρχει παρ' αὐτῷ τάσεις ἢ συνήθειαι ἔμφυτοι, αἵτινες ἐκτυλίσσονται αὐτομάτως καὶ χωρὶς νὰ ἐννοῶνται ὅλας τὰς λεπτομερείας σχεδίου τινὸς ὀριζμένου καὶ ἐκ προτέρου διηρηθεμένου ὑπὸ τῆς δημιουργοῦ δικινοῦ. Ἀλλὰ τὸ κτήνος ἔχει συγγρόνως καὶ γνώσεις καὶ ἀναπαραστάσεις καὶ ἐπιθυμίας καὶ κινήσεις, πρὸς τὰς ὁποίας δέον νὰ νοηθῇ συνδεδεασμένος καὶ ἐκείνου ἢ λειτουργῶν ὁ μηχανικὸς αὐτοματισμός. Καὶ ἐξηγούμεθα.

Παρατηρήσατε τὸ μικρὸν ἐνείνο φυτικὸν σπέρμα, τὸ ριπτόμενον ἐν τῇ γῇ καὶ φυόμενον ἐκεῖ. Εὐθὺς ὡς ἡ ὑγρότης τοῦ καλύπτοντος αὐτὸ χώματος ἐπιδράτῃ ἐπ' αὐτοῦ, τὸ σπέρμα τοῦτο οὐτεμῶς θὰ ἐκτυλίσῃ τὴν θαυμασταὴν σειράν τῆς ἐξελίξεώς του καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇ ἢ νὰ τὸ αἰσθάνηται, θὰ ἐπαναλάβῃ τὸ μέγα μάθημα, τὸ ὅποιον ἡ φύσις τοῦ ἐξιδάξε. Σειρὰ ἀρμονικῇ σκοπίμων ἐνεργειῶν θὰ ἐκτυλιγθῇ, αὐτεμῶς ὅμως καὶ ἐνσυνειδήτως καὶ ὅλως μηχανικῶς, καὶ αὐτὸ εἶνε ὁ καλούμενος αὐτοματισμός.

Ἴδετε ὅμως καὶ τὸ πτηνὸν ἐκεῖνο. Τὸ ἐνστικτὸν τῆς ἀναπαραγωγῆς εἰς ὀρισμένας ἐποχὰς ἀφύπνιζεται ἐν αὐτῷ. Τὸ ἐνστικτὸν τοῦτο προκαλεῖ μοιραίως ἐν τῷ πτηνῷ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ κτίσῃ τὴν φωλεάν αὐτοῦ. Ἡ ἐπιθυμία δὲ αὐτῇ πάλιν θέτει εἰς ἔργον ὅλας τὰς κινήσεις τὰς ἀναγκαίας, μέχρις οὗ ἡ φωλεὰ ἀποτελεσθῇ καὶ κατατεθῇ σχεδὸν ὅμοια πρὸς τὴν εἰκόνα αὐτῆς, τὴν ὅποιαν τὸ ἐνστικτὸν ἀναδιδάσκει ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ πτηνοῦ. Τοῦτο δὲ εἶνε ὁ λεγόμενος ψυχικὸς αὐτοματισμός.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ ἀράχνη πλέκει τὸν ἐναέριον ἱστόν της, ἡ μέλισσα κατασκευάζει τὰς μελιθερίδας της, ὁ μυρμηκαλέων στήγει τὰς παγίδας αὐτοῦ κ.τ.λ. Δὲν σκέπτεται, δὲν ἐπινοεῖ, δὲν ἐνεργεῖ πράγματι τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸ κτήνος. Τὸ κτήνος οὕτως εἰπεῖν πάσχει, διότι κινεῖται ὑπὸ τοῦ ἐνστικτοῦ καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ. Δὲν συλλογίζεται ὅτε τὸ κτήνος, ὅπως δὲν συλλογίζεται καὶ τὸ μικρὸν παιδίον, ὅταν θηλάσῃ, καίτοι σκοπίμως κινεῖται καὶ ἡ γλῶσσις καὶ τὰ χεῖλη αὐτοῦ. Ἡ ἐνέργειά του, ὁ ψυχικὸς οὗτος αὐτοματισμός του ἔχει μεγάλην ὁμοιότητα πρὸς τὰς διὰ τῆς συνηθείας αὐτομάτως ὅφ' ἡμῶν τελουμένας ἐνεργείας, εἰς τὰς ὁποίας ὅχι μόνον δὲν εἶνε ἀπρακτικὸς ἢ λειτουργία τοῦ νοῦ καὶ τῆς σκέψεως, ἀλλ' ὅλως τὸναντίον ἢ παρέμβουσι αὐτῆς παρεμποδίζει πολλάκις τὴν ἀπρόσκοπτον καὶ ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς διὰ τῆς συνηθείας προσκηθείσης ἱκανότητος. Ὁ μουσικὸς διὰ τῆς συνηθείας ἐκτελεῖ διὰ τῶν δακτύλων ἀπροσκόπως ὅλως τὴν μουσικὴν σύνθεσιν, ταχέως καὶ μηχανικῶς, χωρὶς καὶ νὰ προφθάνῃ ὁ νοῦς του, ὅπως παρακλουθῇ τὰς ταχέας τῶν χειρῶν του κινήσεις. Ἡ διαφορὰ μόνον ἐν τῷ ψυχικῷ αὐτοματισμῷ τοῦ κτήνους εἶνε αὕτη· ὅτι ἡ σκόπιμος ἐνέργεια τοῦ κτήνους δὲν εἶνε συνέγεια συνηθείας καὶ μηχανικῆς ἀπομνημονεύσεως, ἀλλ' ἐμφύτου καὶ ἐνστικτοῦ ἱκανότητος καὶ δυνάμεως. Αὕτη ἡ φύσις ἐδίδαξε τὸ κτήνος οὕτως νὰ ἐνεργῇ καὶ ὑπὸ τὴν ὥλησιν αὐτῆς τὸ κτήνος οὕτως κινεῖται.

Π. Ν. Τρεμπέλης

Η ΕΝΟΤΗΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, θέλων νὰ δείξῃ πόσον μέγα ἀγαθὸν εἶνε ἡ ἐνότης καὶ ἐμόνεια τῶν πιστῶν χριστιανῶν, ἔχει μόνον ἐπανελημμένως προσηυχῆθῃ ὑπὲρ τούτου πρὸς τὸν Οὐράνιον Αὐτοῦ Πατέρα, ἀλλ' ὑπέδειξε καὶ τὸν σκοπὸν πρὸς ὃν ἀπέδλεπε ζητῶν τὴν ἐνότητα ταύτην. Ποῖος δὲ εἶνε ὁ σκοπὸς οὗτος; Τὸν λέγει ὁ ἴδιος: «Ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ, διὰ οὗ με ἀπέστειλας;» (Ἰωάν. 17, 21). Τουτέστιν, ὁ σκοπός, δι' ὃν ὁ Κύριος ἐδέετο ὑπὲρ τῆς ἐνότητος τῶν πιστῶν, εἶνε ἵνα ὁ κόσμος, ὁ μὴ πιστεύσας εἰσέλῃ εἰς τὴν θείαν Του ἀποστολήν, βλέπων τὴν ἐνότητα ταύτην, πιστεύσῃ δι' ὧντος ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ κατελθὼν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον.

Ἐκ τούτου καταλαμβάνει πᾶς τις ὅτι, ἐὰν καὶ σήμερον ἀκέρμη ὑπάρχουν τόσα ἑκατομμύρια ἀνθρώπων μὴ πιστευόντων εἰς τὴν θείαν ἀποστολήν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, δὲν εἴμεθα καὶ ἡμεῖς, οἱ λεγόμενοι πιστοί, ἀνένοχοι καὶ ἀνεύθυνοι διὰ τοῦτο. Διότι, ἀληθῶς, πῶς νὰ πιστεύσωσιν οἱ εἰδωλολάτραι καὶ οἱ ἄπιστοι ἐν γένει εἰς τὴν ἀληθεῖαν τῆς ἀγίας ἡμῶν θρησκείας, ὅταν βλέπωσιν ἡμᾶς, τοὺς νομιζομένους ὁ ταῦτάς αὐτῇ, τοιαύτην ἀξιοθρήνητην διάγοντας βίον, βίον δικαιοσύνης καὶ εὐχολογίας καὶ ἰδιωτελείας καὶ παντοῦ ἀμαρτίας;

Εἶνε λοιπὸν ἀνάγκη, καὶ ἀνάγκη ἐπιτακτική, ἵνα φροντίσωμεν ὅλοι καὶ ἐπιδιώξωμεν πάσῃ δυνάμει τὴν ἐνότητα ταύτην πρὸς ἀλλήλους, ἐνότης δὲ τοιαύτην, ὥστε ὅλοι οἱ πιστοὶ νὰ ἀποτελῶμεν ἓν καὶ μόνον σῶμα μετὰ διάφορα μέλη. Τοιαύτην ἐνότητα ἐζήτησεν ὁ Κύριος, ἵνα ἔχωσι πάντες οἱ πιστευόντες εἰς Αὐτόν, καὶ διὰ τοῦτο προσευχόμενος ἔλεγεν: «Ὁὐ περὶ τούτων δὲ (τῶν ἀποστόλων) ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ· ἵνα πάντες ἐν ὧν καθῶς, οὐ, πάτερ, ἐν ἐμοί, καὶ ἐν σοί, ἵνα καὶ οὗτοι ἐν ἡμῖν ἐν ὧν ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι οὐ με ἀπέστειλας». Ἡ ἐνότης δηλαδή, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ τῶν πιστευόντων εἰς Χριστόν, πρέπει νὰ εἶνε ἑμοία πρὸς τὴν ἐνότητα τὴν ἐπικρατοῦσαν μεταξὺ τῶν τριῶν προσώπων τῆς Ἀγίας Τριάδος.

Ἀλλὰ πῶς εἶνε δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐνότης αὐτῇ μεταξὺ τῶν χριστιανῶν; Ἐν εἶνε τὸ μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου. Ἡ ἀπόρριψις καὶ ἀπάρνησις παντὸς ἰδίου θελήματος καὶ ἡ ἐκουσία καὶ ἐλευθέρα ὑποταγὴ πάντων εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ἀπαρνηταί καὶ ἀποδοκιμάζῃ πᾶν ἰδικόν του θέλημα ἀντιτιθέμενον πρὸς τὸ θεῖον θέλημα, ζητῇ δὲ πάντοτε καὶ ἐπιδιώκῃ ὅχι μόνον νὰ μανθάνῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐφαρμόζῃ εἰς πᾶσαν περίστασιν τοῦ βίου του τὸ ἀρέσκον εἰς τὸν Θεόν, τὸ ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου Του καὶ τῶν ἐντολῶν Του, τότε ὠρισμένως δὲν θὰ βραδύνῃ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ ἴδωμεν τὸ μέγα καὶ ἀνεκτίμητον τοῦτο ἀγαθὸν ἐπικρατοῦν καὶ βασιλεῖον μεταξὺ τῶν χριστιανῶν.

Ἀς ἐργασθῶμεν λοιπὸν πρὸς τοῦτο μετὰ πάσης αὐταπαρνήσεως καὶ αὐτοθυσίας, ὥς τὸ ἐπιδιώξωμεν πάντες πάσῃ δυνάμει διὰ νὰ ἐκπληρωθῶσι καὶ ἐν ἡμῖν οἱ λόγοι τοῦ ἱεροῦ συγγραφέως τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων περὶ τῶν πρώτων χριστιανῶν, περὶ ὧν λέγει, «Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευόντων ἦν ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδιά μία.»

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, κεφ. θ'. 32—42.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ε'. 1—15).

1. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. 2. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ, ἡ ἐπιλεγόμενη Ἐβροῦτι Βηθεσδά, πέντε στοάς ἔχουσα. 3. ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. 4. Ἄγγελος γάρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχήν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴς ἐγίνετο, ὃ δὴ τότε κατείχετο νοσήματι. 5. Ἦν δὲ τις ἄνθρωπος· ἐκεῖ τριάκοντα ὁ καιρὸς ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. 6. τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ, Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; 7. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν, Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβίνει. 8. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἔγειραι, ἄρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει. 9. καὶ εὐθὺς ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρσε τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ περιπάτει. ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 10. Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ, Σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστὶ σοὶ ἄραι τὸν κράββατον. 11. Ἀπεκρίθη αὐτῷ, Ὁ ποιήσας με ὑγιῇ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, Ἄρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει. 12. ἠρώτησαν οὖν αὐτόν, Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπὼν σοι, Ἄρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει; 13. ὁ δὲ λαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν, ὅχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. 14. Μετὰ ταῦτα εὗρεσκε αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἴδε, ὁ καιρὸς γέγονας· μὴκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τί σοι γένηται. 15. ἀπήλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀγγέγειλε τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτόν ὑγιῇ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 1—4. Ἡ κολυμβήθρα Βηθεσδά. Ἐν τῇ πόλει τῶν Ἱεροσολύμων καὶ πλησίον τῆς πύλης ἐκείνης, ἡ ἐποία ὠνεμάζετο προβατικῇ (διότι ἐκεῖθεν εἰσάγοντο τὰ πρόβατα τὰ προοριζόμενα διὰ τὰς θυσίας ἐν τῷ ναῷ), ὑπῆρχε κολυμβήθρα τις, ἥτοι μικρὰ δεξαμενὴ περιέχουσα ὕδωρ, ἔχουσα ἄνωθεν θόλον στηριζόμενον εἰς πέντε στοάς· ὠνομάζετο δὲ Βηθεσδά. Ἐκεῖ λοιπὸν εὗρεσκον πάντοτε συνηγμένοι πολυάριθμοι ἀσθενεῖς, τυφλοὶ, χωλοὶ, παράλυτοι καὶ ἄλλοι ἐξ ἄλλων νόσων ταλαιπωρούμενοι. Τί ἐζήτουν ἐκεῖ; Ἐζήτουν τὴν θεραπείαν τῶν μέσα εἰς τὸ ὕδωρ τῆς κολυμβήθρας. Διότι κατὰ διάφορα χρονικά διαστήματα ἄγγελος Θεοῦ κατέβαινε καὶ ἐτάραττε τὸ ὕδωρ τῆς κολυμβήθρας. Καὶ τότε τὸ ὕδωρ ἐγίνετο θεραπευτικὸν πάσης εἰσοδήποτε ἀσθενείας, ἀλλὰ μόνον δι' ἐκείνον, ὅστις θὰ προελάβοντο καὶ θὰ ἐρρίπτετο πρῶτος ἐντὸς τοῦ ὕδατος.

Στίχ. 5—9. Ὁ παράλυτος καὶ ἡ θεραπεία του. Κατὰ μίαν τῶν Ἰουδαϊκῶν ἐρητῶν εἶχεν ἀναβῆ καὶ ὁ Κύριος εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἔρχεται ἡμέραν τινὰ πρὸς τὴν κολυμβήθραν Βηθεσδά καὶ παρατηρεῖ τοὺς ἐκεῖ ἀσθενεῖς. Μεταξὺ αὐτῶν εὗρεσκετο παράλυτός τις, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἐλόκληρα ἔτη ἐδασανίζετο ἐν τῇ ἀσθενείᾳ του. Πλησιάζει ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν καὶ μετὰ τὸν πλήρη ἀγάπης τὸν ἐρωτᾷ· «Θέλεις νὰ γίνῃς ὑγιής;» Ἀλλὰ πρὸς τί ἡ ἐρώτησις αὕτη; Διότι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐπασχεν ἐξ ἀμαρτιῶν του,

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΙΩΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Δ.δ. ἱκτορες τῆς Θεολογίας

ZΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φ.χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΥΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀ.τ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ἸΣΧΥΣΑΤΕ, ΜΗ ΦΟΒΕΙΣΘΕ

Α'.

«Οἱ ἔχομεν ἀνάγκην νὰ λάβωμεν ὑπὸ σημείωσιν καὶ καθημερινῶς νὰ μελετῶμεν τὴν ἀνωτέρω προτροπὴν τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς. Διότι καὶ οἱ καταλαμβανόμεθα ἀπὸ τὸν φόβον εἰς τὰς διαφόρους περιστάσεις καὶ περιπετείας τοῦ βίου.

Δὲν θὰ εἶνε μάλιστα κανεὶς ἔξω τῆς ἀληθείας, ἐὰν εἴπῃ ὅτι διὰ μερικοῦς τῶν ἀνθρώπων, εἰς τινὰς τοῦλάχιστον περιστάσεις, ὁ φόβος ἀποτελεῖ τὸν ἐπικινδυνότερον ἐχθρόν, ὁ ὁποῖος προσβάλλει καὶ καταλαμβάνει τὴν ψυχὴν διὰ νὰ τὴν θλίψῃ καὶ τὴν βασανίσῃ.

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ ιδέας μόνον καὶ ὑποψίας δημιουργοῦν φόβους καὶ κληροδοτοῦν ἀκαταστασίας εἰς τὴν ἐκυτῶν ψυχὴν. Καὶ ταραττόνται καὶ ἀδημονοῦν καὶ τρέμουν ἐκεῖ, ἐνθα ἔπρεπε νὰ παραμένουν ἀτάραχοι καὶ εἰρηνικοί.

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι μεγαλοποιοῦν τὰ μικρὰ καὶ προσδίδουν σημασίαν εἰς ἀσήμαντα καθ' ἑαυτά, συνήθη δὲ ἄλλως τε, περιστατικὰ τοῦ βίου. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ κυριεύονται ἀπὸ τὸν φόβον καὶ προσβλέπουν μὲν περὶτρομοὶ τὸ παρόν, ἀπεκδέχονται δὲ μετὰ πικρᾶς ἀπογοητεύσεως τὸ μέλλον.

Ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι δοκιμάζουν μὲν πράγματι καὶ ἀντιμετωπίζουσιν τὰς θυσέλλας καὶ τοὺς κλύδωνας τῆς καθημερινῆς ζωῆς καὶ παλαίουν ὡς ἔντιμοι καὶ γενναῖοι θλασσοπόροι. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους καὶ αὐτοὶ νικῶνται ἀπὸ τὸ κράτος τοῦ φόβου καὶ εἰς μίαν στιγμὴν μᾶς παρουσιάζονται ἀπέλπιδες, παραλελυμένοι, ἀποτεθαρρημένοι, καὶ φέρονται πλὴν τῆς ἐκείσεως δερόμενοι ἀπὸ τὰ κύματα τοῦ φόβου καὶ τῆς ἀπελπισίας μέσα εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ παρόντος βίου.

Ὁ φόβος! Εἶνε τὸ αἶσθημα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπηρεάζομεθα—ὀλίγον ἢ πολὺ—πάντες σχεδὸν εἰ ἄνθρωποι καὶ τὸ ὁποῖον πολλάκις κάμνει τοὺς πολλοὺς νὰ νομίζουν πεπλανημένως ὅτι ἡ ζωὴ δὲν ἔχει ὄψιν δι' αὐτοὺς κανένα θέλημα ἢ κανένα σκοπόν.

Ἀλλὰ διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεός, ὁ γινώσκων τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν καὶ ἀδυναμίαν, ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῶν οἰκτιρμῶν, παραγγέλλει διὰ τοῦ Ἡσαίου εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ προτρέπει αὐτούς, ἵνα λάβουν ἰσχύν καὶ μὴ φοβῶνται. Παραγγέλλει νὰ ἀποτινάξουν τὸ κράτος τοῦ φόβου ἀπὸ τῶν καρδιῶν αὐτῶν, νὰ λά-

βουν θάρρος καὶ ἐλπίδα, νὰ ἰσχύσουν καὶ νὰ μὴ φοβῶνται. «Ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε».

Ἐὰν μᾶς ἀπηύθυνε τὴν προτροπὴν ταύτην ἐπίγειός τις ἄρχων ἢ βασιλεὺς, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν μᾶς ἔλεγε διὰ ποῖον λόγον θὰ ἔπρεπε νὰ μὴ φοβώμεθα, ἡμεῖς, στηριζόμενοι εἰς τὸν λόγον τοῦ καὶ εἰς τὴν δύναμιν τοῦ, ἀναμφιβόλως ὅτι ἀπεμκρύναμεν τὸν φόβον ἢ τοῦλάχιστον θὰ ἐλαμβάναμεν ἀρκετὴν παράκλησιν καὶ ἐλπίσιν.

Ἀλλ' ἐδῶ, τὸ «ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε» δὲν μᾶς τὸ λέγει ἐπίγειός τις ἄρχων καὶ βασιλεὺς, ἀλλ' ὁ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁ Παντοδύναμος καὶ Πάνσας Δημιουργὸς τοῦ παντός. Καὶ ἂν ἀκόμη ὁ Κύριός μας δὲν μᾶς διεφώτιζε περὶ τοῦ λόγου δι' ἐν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ φοβώμεθα, καὶ πάλιν ἡμεῖς, στηριζόμενοι εἰς τὴν ἀξιοπιστίαν τοῦ Θεοῦ, θὰ εἴχαμεν τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀποτινάξωμεν ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν τὸ ἀόριστον τοῦ φόβου αἶσθημα, νὰ ἰσχύσωμεν καὶ νὰ μείνωμεν εἰρηνικοί.

Ἀλλὰ τώρα ὁ Θεὸς μᾶς λέγει καὶ τὸ διατί πρέπει νὰ μὴ φοβώμεθα. Ἀποτεινόμενος μάλιστα εἰς ἐκάστην ψυχὴν παρέχει τὴν σαφεῆ καὶ ἔγκυρον πληροφορίαν ὅτι Αὐτὸς θὰ εἶνε μεθ' ἡμῶν καὶ ὅτι ἄρα εἰς ἵατκν θλιθεράν καὶ στενόχωρον περίστασιν θὰ ἐκτείνῃ ὑπὲρ ἡμῶν προστατευτικὴν καὶ σώζουσαν τὴν πανσθενῆ δεξιάν Του. «Μὴ φοβοῦ, λέγει, μετ' σοῦ γάρ εἰμι, μὴ πλανῶ. Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ Θεός σου ὁ ἐκισχύσας σε, καὶ ἐβοήθησά σοι, καὶ ἡττοχλίσάμην σε τῇ δεξιᾷ τῇ δικαίᾳ μου» (Ἠσ. 41, 10.)

Θα εἴπητε ἴσως: «Εἶνε τόσαι αἱ περιστάσεις, διὰ τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος φοβεῖται! Καὶ τόσα τὰ ζητήματα διὰ τὰ ὁποῖα κυριεύομεθα ἀπὸ τὸν φόβον! Εἰς ὅλα λοιπὸν αὐτὰ εἶνε δυνατόν νὰ ἰσχύωμεν καὶ νὰ μὴ φοβώμεθα καθ' ὅλοκληρίαν;»

Μάλιστα, ἀπαντῶμεν. Μάλιστα, ἐὰν ἔχωμεν ἀλόγητον τὴν πίστιν εἰς τὰς ἐπαγγελίας καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζούλῃς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

17. «Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἐνὸς, πολλῶ μᾶλλον οἱ τὴν περὶ σσειαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῇ δικαιοσύνης λαμβάνοντες, ἐν ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἐνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ».

τῇ; Σαμαρείας ἀντλήσαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Δός μοι πίνειν. 8. οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι. 9. λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις, Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πίνειν αἰτεῖς, εὗσης γυναῖκός Σαμαρεῖτιδος; οὐ γὰρ συγχωρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρεῖταις. 10. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων σοι, Δός μοι πίνειν, σὺ ἂν ᾔτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. 11. λέγει αὐτῷ ἡ γυνή, Κύριε, οὐτε ἀντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; 12. μὴ σὺ μείζων εἰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔτιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; 13. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦτου διψᾷ πάλιν. 14. ὃς δ' ἂν πίη ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. 15. λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή, Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδ' ἐρχομαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. 16. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ὑπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἔλθε ἐνθάδε. 17. ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔχω ἄνδρα. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Καλῶς εἶπας, Ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω. 18. πάντες γὰρ ἄνδρας ἔσχες· καὶ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ἐστὶ σου ἀνὴρ. τοῦτο ἀληθὲς εἶρηκας. 19. λέγει αὐτῷ ἡ γυνή, Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σὺ. 20. οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν ταύτῃ τῷ ὅρῳ προσεκύνουσιν· καὶ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος, ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. 21. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Γύναι, πιστευσόν μοι, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὕτως ἐν τῷ ὅρει τούτῳ οὕτως ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρὶ. 22. ὁ μὲν προσκυνεῖτε ὃ οὐκ ἵσταν· ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἶδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. 23. ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνῶνται προσκυνήσουσι τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατήρ τοιοῦτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. 24. πνεῦμα ὁ Θεός· καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. 25. λέγει αὐτῷ ἡ γυνή, Οἶδ' ὅτι Μεσσίας ἔρχεται (ὃ λεγόμενος Χριστός). 26. ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι ὁ λαλῶν σοι. 27. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ᾗθλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναῖκός ἐλάλει· οὐδεὶς μὲντοι εἶπε, Τί ζητεῖς; ἢ, Τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς;

28. Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνή, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις, 29. Δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς εἰτέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; 30. ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

31. Ἐν δὲ τῷ μεταξύ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταί, λέγοντες, Ραββί, φάγε. 32. ὃ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐγὼ βρωῶν ἔχω φαγεῖν ἢ ὑμεῖς οὐκ ἴδατε. 33. ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους, Μήτις ἠνεγκεν αὐτῷ φαγεῖ; 34. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐμὸν βρώμᾳ ἐστίν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. 35. οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἔτι τετράμηνός ἐστι, καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ, λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμούς ὑμῶν, καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαὶ εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη. 36. καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον· ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. 37. ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστίν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. 38. ἐγὼ ἀπέσταίλα ὑμᾶς θερίζειν· ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάνεσθε· ἄλλοι κεκοπιάνασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσέλθητε. 39. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν τῶν Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν λόγον τῆς γυναῖκός μαρτυρουμένης, Ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. 40. ὧς οὖν ᾗθλον πρὸς αὐτόν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτόν μείναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. 41. καὶ πολλῶν πλείους ἐτίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ. 42. τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον, Ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλίαν πιστεύετε· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 5,6. Ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὸ φρέαρ. Διερχόμενος ὁ Κύριος ἐκ τῆς Σαμαρείας ἐφθάσεν ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας ἐξωθεν τῆς πόλεως Σιχάρ. Κουρασμένος δὲ ἐκ τῆς ὁδοπορίας, ἐκάθητε ν' ἀναπαυθῇ πλησίον ἐνός φρέατος (πηγαδίου). τὸ ὅποιον εἶχεν ἀνοίξει τὸ πάλας ὁ Ἰακώβ, ἐφ' οἱ μαθηταὶ τοῦ ἀπῆλθον εἰς τὴν πόλιν διὰ ν' ἀγοράσουν τροφάς.

Στίχ. 7—18. Ἡ Σαμαρεῖτις καὶ τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς. Καὶ ἰδοὺ, ἔρχεται πρὸς τὸ φρέαρ γυνὴ Σαμαρεῖτις διὰ ν' ἀντλήσῃ ὕδωρ. Καὶ ὁ Κύριος, ζητῶν ἐφορμὴν ὅπως διδάξῃ αὐτήν, τὴν παρακαλεῖ, «Δός μοι ὕδωρ νὰ πίνω». Ἐκείνη, ἐνοήσασα ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο Ἰουδαῖος, ἀποκρίνεται μὲ ἀπορίαν. «Πῶς σὺ, ἐνθ' εἶσαι Ἰουδαῖος, ζητεῖς ὕδωρ ἀπὸ ἐμέ, γυναῖκα Σαμαρεῖτιδα;» Διότι οἱ Ἰουδαῖοι ἀπεστρέφοντο τοὺς Σαμαρεῖτας καὶ ἀπέφευγον πᾶσαν σχέσιν καὶ ὁμιλίαν μετ' αὐτῶν. Καὶ ὁ Κύριος ἀπαντῶν βεβαιώνει τὴν Σαμαρεῖτιδα ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ ἔχων ἄλλο ὕδωρ, ὕδωρ πνευματικόν, τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς· καὶ τοιοῦτον ἐννοεῖ τὴν θείαν διδασκαλίαν τοῦ, ἡ ἐποία ὁδηγεῖ πρὸς τὴν αἰώνιον ζωὴν. Ἐκ τούτου τοῦ ὕδατος ὅστις πίη, λέγει ὁ Κύριος, δὲν θὰ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ θὰ εὐφρανθῇ καὶ θὰ ἐπαναπαυθῇ ἡ ψυχὴ του διότι ἐγνώρισε τὴν ἀλήθειαν. Καὶ τὸ ὕδωρ αὐτὸ τὸ πνευματικόν θὰ γίνῃ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ πλουσία πηγὴ πνευματικῶν χαρισμάτων καὶ θὰ ὁδηγῇ πρὸς τὴν αἰώνιον ζωὴν.

Ἡ Σαμαρεῖτις, μὴ ἐννοήσασα ὁκλήμην περὶ τίνος πρόκειται, ἐν ταύτῃ οἱ δίδει πίστιν εἰς τοῦ λόγους τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν παρακαλεῖ, «Κύριε, δός μοι τὸ ὕδωρ τοῦτο». Καὶ ὁ Κύριος ἀπαντᾷ, «Ὑπαγε, φώνησε τὸν ἄνδρα σου καὶ ἔλα ἐδῶ μετ' αὐτοῦ». Τότε ἡ γυνή, μὲ ἐντροπὴν καὶ δειλίαν, ἀποκρίνεται· «Δὲν ἔχω ἄνδρα». Καὶ ὁ καρδιογνώστης Κύριος, ἀποκαλύπτων εἰς αὐτὴν τὰ κρυπτά τοῦ ἀμαρτωλοῦ αὐτῆς βίου, τῇ λέγει ὅτι πάντες ἄνδρας ἐγνώρισεν ἕως τότε· καὶ ὁ ἔκτος, μὲ τὸν ὅποιον τῶρα συζῆς, δὲν εἶνε νόμιμος σύζυγός σου.

Στίχ. 19—30. Λατρεία ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. Ἐκ τῶν λόγων αὐτῶν ἐννοεῖ ἡ Σαμαρεῖτις, ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν εἶνε ἀνθρώπος ἀπλούς. Δι' αὐτὸ τὸν ἐρωτᾷ ὡς προφήτην εἰς ποῖον τόπον πρέπει νὰ λατρεύηται ὁ Θεός· εἰς τὸ ὅρος Γαριζὶν, ὅπως ἐνόμζον οἱ Σαμαρεῖται, ἢ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅπως ἐφρόνουν οἱ Ἰουδαῖοι. Καὶ ὁ Κύριος ἀπαντᾷ ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα ὅπως ἐγκαθιδρυθῇ ἐπὶ γῆς ἡ ἀληθὴς λατρεία τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς εἶνε πνεῦμα, καὶ εἶνε παρῶν πανταχοῦ. Διὰ τοῦτο δύναται νὰ λατρεύηται πανταχοῦ, καὶ ἡ πρὸς αὐτόν λατρεία πρέπει νὰ εἶνε λατρεία ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. Τουτέστι λατρεία προερχομένη ἐξ αὐτοῦ τοῦ πνεύματος, ἥτοι τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ζῇ ὡς πνευματικὸν ἐν ἀρραβύνης πρὸς τὸν Θεόν· εἰ δὲ λατρεία προερχομένη ἀπὸ ὁρθῆς γνώσεως καὶ ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἐντολῶν Του.

Τὴν ὕψηλὴν ταύτην διδασκαλίαν ἀκούσασα ἡ γυνή, λέγει ὅτι πάντα ταῦτα θὰ διδάξῃ ὁ μέλλων νὰ ἔλθῃ Μεσσίας. Ὁ δὲ Κύριος ἀπαντᾷ, «Ἐγὼ εἰμι, ὁ ὁμιλῶν μετὰ σοῦ». Τότε ἡ γυνή, πλήρης χαρᾶς, τρέχει πρὸς τὴν πόλιν διὰ ν' ἀναγγέλῃ τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς Σαμαρεῖτας.

Στίχ. 31—38. Τὸ ἔργον τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὁ πνευματικὸς θερισμός. Ἐν τῷ μεταξύ ἐπιστρέφουν οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ προσφέρουν τροφήν. Ἀλλ' αὐτὸς λέγει ὅτι ἡ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΑΡΟΙΚΙΑΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

“ΙΣΧΥΣΑΤΕ, ΜΗ ΦΟΒΕΙΣΘΕ”

B'.

Αἱ αἰτίαι, διὰ τὰς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι φοβοῦνται, δὲν εἶνε βεβαίως πάντοτε καὶ δι' ὅλους αἱ αὐταί. Δύναται τις ὁμως ἀσφαλῶς νὰ εἴπῃ, ὅτι ὑπάρχουν μερικαὶ αἰτίαι καὶ ἀφορμαί, αἵτινες δι' ὅλους γενικῶς τοὺς ἀνθρώπους—περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον—προκαλοῦν τὸν φόβον καὶ δημιουργοῦν περίτρομον κατάστασιν ἐν τῇ ψυχῇ.

Καὶ θὰ ἴδωμεν μὲν ἀκολούθως καὶ θὰ ἐξετάσωμεν τροσεκτικῶς τὰς κοινὰς ταύτας αἰτίας τοῦ φόβου, ὁρῶμεν ὁμως ὡς ἐν προοιμίῳ νὰ εἴπωμεν, ὅτι διὰ τὸν χριστιανὸν, τὸν ἔχοντα στερεὰν καὶ ἀκλόνητον τὴν πίστιν καὶ τὴν πεποίθησιν εἰς τὸν λόγον καὶ εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, καμμία αἰτία δὲν δύναται νὰ δημιουργήσῃ τὴν περίτρομον ἐκείνην κατάστασιν τῆς ψυχῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος παρίσταται ὡς πλοῖον ἀκυβέρνητον ἐν μέσῳ πελάγει. Καθόσον ὁ χριστιανὸς ἐν τάσῃ θλιβεῇ καὶ στενοχώρῳ περιστάσει προσφεύγων εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, εὕρισκει καὶ λαμβάνει ἐκάστοτε ἐκεῖθεν τὸ κατάλληλον φάρμακον καὶ τὸ μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου κατευνάζει τὰ κύματα τοῦ φόβου καὶ τὴν ἀλάσσαν τῆς ἀπελπισίας.

Τί μᾶς ταράττει καὶ μᾶς φοβίζει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον; Γὰρ ζήτημα τῆς ἐξοικονομήσεως τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων. “Ὅχι ὡς πρὸς τὸ παρὸν. Ἀλλ’ ὡς πρὸς τὸ μέλλον. Διότι, ἐνῷ πολλάκις ἔχομεν διὰ τὸ σήμερον καὶ τὸ αὐριον καὶ τὸ μεθαύριον, ταραττόμεθα καὶ ἀνησυχούμεν διὰ τὸ μέλλον. Ἐὰν δὲ τυχὸν παρουσιασθῇ καὶ ἀπρόοπτος τις οἰκονομικὴ στενοχωρία καὶ φανῇ ὅτι δημιουργεῖται ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν ἀδιέξοδόν τι, οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων κατακυριεύονται ἀπὸ τοιοῦτον φόβου καὶ φοβοῦνται ἀληθῶς μέχρι τοιοῦτου βαθμοῦ, ὥστε δὲν βλέπουν ὑπεράνω αὐτῶν παρὰ μόνον τὰ μελάνια νέφη πικρᾶς ἀπογοητεύσεως. «Τί θὰ γινῶμεν τότε;» κραυγάζουν ἀπελπιστικῶς. Πῶς θὰ οἰκονομηθῶμεν;»

Ἀλλὰ ἰσχύσατε, χριστιανοί μου, μὴ φοβεῖσθε. Δὲν εἴμεθα ἔρημοι εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον. Οὐδὲ εὕρισκόμεθα εἰς τὴν διάθεσιν τῶν καιρῶν καὶ τῶν περιστάσεων ἥ καὶ τῆς ἀνυπάρκτου τύχης. Εἴμεθα δημιουργήματα Παναγὰ καὶ Παντοδυνάμου Δημιουργοῦ, ὁ ὅποιος θὰ προνοήσῃ ἀφεύκτως περὶ ἡμῶν, ὅπως ἐπρονόησε καὶ

μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀναγιγνώσκουμεν αὐτὰς τὰς γραμμάς. Καὶ ἐὰν δὲν εἴχαμεν τὰς ἄλλας ἐγκύρους περὶ τοῦτου πληροφορίας, δὲν θὰ ἐφίθανε τάχα κτὴ τοῦ παρελθόντος ἢ πείρα ν’ ἀποδιώξῃ τὸν φόβον ἀπὸ τὰς ψυχὰς μας καὶ νὰ ἐμβάλῃ τὸ θάρρος, τὴν ἐλπίδα, τὴν εἰρήνην;

«Ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε.» Ὁ Θεὸς ὁ ἴδιος ὑπεσχέθη, ὅτι δὲν θὰ μᾶς ἀφήσῃ, οὐδὲ θὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃ ποτέ (Ἐβρ. 13, 6). Καὶ διὰ νὰ ἐμβάλῃ περισσότερο θάρρος εἰς τὰς καρδίας μας διεκήρυξεν, ὅτι, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ μητέρα ἤθελε τυχὸν δειχθῇ ἀνάλγητος πρὸς τὴν κραυγὴν τοῦ τέκνου τῆς—πράγμα φυσικῶς ἀδύνατον—Ἀὐτὸς ὁμως, ὁ Θεός, οὐδέποτε κατ’ οὐδένα τρόπον ἤθελε παραβλέψῃ τὰς ἀνάγκας ἡμῶν. (Ἠσ. 49, ν5)

Ἰσχύσατε, διατὶ φοβεῖσθε; Ὁ Θεὸς τρέφει τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ Θεὸς ἐνδύει τὰ κρῖνα τοῦ ἀγροῦ ἐν πάσῃ μεγαλοπρεπείᾳ. «Οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;» Καὶ ἵνα τί ἐπιλανθανόμεθα ρητῶν ἐπαγγελιῶν καὶ ὑποσχέσεων, τὰς ὁποίας ἡυδόκησεν ὁ Σωτὴρ νὰ παράσχῃ ἡμῖν; Μὴ δὲν εἶπεν Ἐκεῖνος: «Ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν; (Ματθ. 6, 33). Καὶ μὴ δὲν διεκήρυξεν ὁ Δαβὶδ ὅτι δὲν εἶδε ποτὲ πιστὸν ἄνθρωπον, οὐδὲ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐγκαταλείμμενους ἀπὸ τὸν Θεόν; (Ψαλ. 36, 2f)

Χριστιανοί μου, ὅσοι φοβοῦμεθα διὰ τὴν ἐξοικονομήσιν τῶν ἀναγκῶν ἡμῶν καὶ ταραττόμεθα διὰ τὸ μέλλον, ὡς ἀναγνωρίσωμεν μᾶλλον ὅτι δὲν ἔχομεν πίστιν εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὅτι εἴμεθα ὀλιγόπιστοι, καὶ ὅτι ἀπέχομεν τῆς ἀληθοῦς χριστιανικῆς ζωῆς.

Ἄς προσπαθῇσωμεν διὰ τοῦτο νὰ διαπλάσωμεν εὐσεβέστερον τὸν βίον μας, νὰ ἐξαγνίσωμεν τὴν καρδίαν μας καὶ νὰ παραδοθῶμεν μὲ πίστιν τελείαν καὶ ἀκράδαντον πεποίθησιν εἰς τὴν Πανάγαθον Πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ, ὅστις θὰ εὐλογῇ καὶ θὰ κατευθύνῃ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν. Οὕτω θὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὸν ἄσκοπον καὶ τυραννικὸν αὐτὸν φόβον καὶ θὰ διατελῶμεν ἡρεμοὶ καὶ εἰρηνικοί.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

18. «Ἄρα οὖν ὡς δι’ ἐνὸς παραπτώματος, εἰσπάνι-
τας ἀνθρώπους, εἰς κατάκριμα· οὕτω καὶ δι’ ἐνὸς

δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους, εἰς δικαίωσιν ζωῆς.

Ὁ θεὸς Ἀπόστολος ἐπανερχεται ἤδη εἰς τὴν συνέχειαν τοῦ 12 στίχου. Ὁ στίχος ἐκεῖνος, ὡς εἶδομεν, ἔμεινεν ἀνευ ἀνταποδόσεως, διότι ὁ Ἀπόστολος ἤρχισεν εὐθὺς νὰ ἐπεξηγήσῃ τὰ διὰ εἰπεν εἰς τὸν στίχον αὐτόν. Ἀφοῦ δὲ ἔδωκεν ἀπαρκεστίαν ἐξηγήσεις καὶ ἀποσαφήσεις, ἐπανερχεται ἤδη εἰς τὴν σειράν τοῦ λόγου καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν ὁμοιωματικὴν ἐκείνην πρότασιν συμπληρῶν αὐτὴν διὰ τῆς ἀποδόσεως τῆς.

Ἄρα λοιπόν, λέγει, καθὼς δι' ἑνὸς ἁμαρτήματος ἦλθε καταδικῆ εἰς πάντας ἀνθρώπους, οὕτω καὶ διὰ μιᾶς δικαιοσύνης ἦλθεν εἰς πάντας ἀνθρώπους δικαίωσις εἰς τὸ νὰ ζήσωσι ζωὴν αἰώνιον.

«Δι' ἑνὸς παραπτώματος». Ἦτοι δι' ἑνὸς ἁμαρτήματος τοῦ Ἀδάμ.

«Δι' ἑνὸς δικαιώματος». Ἦτοι διὰ μιᾶς δικαιοσύνης, τοῦτέστι διὰ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τοῦ νόμου καὶ τῆς τελείας ἀγιότητος τοῦ Χριστοῦ.

«Εἰς δικαίωσιν ζωῆς». Εἰς δικαίωσιν ἣτις φέρει εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν.

19. Ὡςπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί.

Αἰτιολογῶν τὰ ὅσα εἶπεν εἰς τὸν προηγούμενον στίχον ὁ Ἀπόστολος ἐπεξηγεῖ ταῦτα. Διότι, λέγει, καθὼς ἀκριβῶς διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου θεοῦ κατασταθῇ δίκαιοι οἱ πολλοί. Τὸ ἐν ἁμάρτημα τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου, τοῦ Ἀδάμ, εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἐπιδράσῃ εἰς τοὺς πολλοὺς καὶ νὰ κάμῃ αὐτοὺς ἁμαρτωλοὺς. Καὶ ἡ ὑπακοή λοιπὸν τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν θὰ εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἐπιδράσῃ εἰς τοὺς πολλοὺς; Ὡρισμένως καὶ ἀναντιρρήτως θὰ εἶχε. Διότι ἀνωτέρω εἶπεν ὁ Ἀπόστολος, ὅτι τὸ χάρισμα εἶνε πολὺ ἰσχυρότερον καὶ πλουσιώτερον τοῦ κατὰ κρίματος. Ἐὰν λοιπὸν εἶνε βέβαιον, ὅτι ἡ παρακοή τοῦ ἑνὸς κατέστησεν ἁμαρτωλοὺς τοὺς πολλοὺς, εἶνε πολὺ βεβαιότερον, ὅτι ἡ ὑπακοή τοῦ ἑνὸς θὰ καταστήσῃ δικαίους τοὺς πολλοὺς.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΝΣΤΙΚΤΟΥ

Ὅτι τὸ ἐνστικτον δὲν ὀφείλεται εἰς συλλογιστικὴν ἐνέργειαν καὶ εἰς ἐνσυνείδητον σκέψιν τοῦ ὑπὸ τὴν ὥθησιν αὐτοῦ κινουμένου κτήνους δύναται διὰ πολλῶν νὰ βεβαιωθῇ καὶ ἀποδειχθῇ. θὰ παραρθεσωμεν κατωτέρω παραδείγματά τινα, ἐκ τῶν ὁποίων δύναται πᾶς τις νὰ ἀντιληφθῇ τὴν φυσικὴν ἀναγκαιότητα παντὸς ἐνστίκτου.

Ἐκ τῶν ὑμενοπτέρων ἔντομα ἀνήκοντα εἰς εἰδός τι τοῦ γένους τῶν σφηκῶν πρὶν ἢ ἀποθάνωσι, διανοίγουσιν ὁπὰς, ὅπου ἀποθέτουσι τὰ ὠά των. Ἀκολούθως πληροῖον τῶν ὠῶν των συσσωρεύουσι γρύλλους καὶ ἀράχνας, τὰς ὁποίας δὲν φρονεοῦσιν, ἀλλὰ μόνον παραλῶουσι πλῆττοντες αὐτὰς διὰ τοῦ κέντρου των εἰς τὰ κυριώτερον γαγγλιακά των νεῦρα. Ἀκολούθως ἀποθνήσκουσι. πρὶν ἢ ἴδωσιν ἐκκολαπτόμενους

τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν. Οὗτοι ἐκκολαπτόμενοι εὐρίσκουσι ἀμέσως τροφὴν πρόσφατον καὶ ζῶσαν, ἐπαρκὴ διὰ νὰ συντηρήσωσιν αὐτοὺς καθ' ἑλπὴν τὴν περίοδον ἐκείνην, καθ' ἣν διωμένους εἰς τὴν κατάστασιν τῆς νύμφης (νύμφη=ἐμδρυὸν ἐντόμου). Ὅτι τὰ ἔντομα τοῦ εἶδους τούτου τῶν σφηκῶν ἐν ἐργασίᾳ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τυφλῶς, χωρὶς συλλογιστικῆς σκέψιν, μόνον κατὰ τοὺς νόμους τοῦ φυσικοῦ αὐτοματισμοῦ εἶνε ἔξω πάσης ἀμφιβολίας. Πρωτίστως ὁ τρόπος, καθ' ὃν παραλῶουσι τὰ θύματά των, ἀποτελεῖ χειρουργικὴν ἐπέμβρσιν τόσο ἐπιστημονικὴν καὶ λεπτὴν, ὥστε οἱ ἐπιτηδεότεροι ἐπιστήμονες δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ τὴν ἐπιτύχωσι μὲ τὴν πρῶτην δοκιμὴν. Καὶ ὅμως τὰ ἔντομα ἐνεργοῦσιν αὐτὴν ἀλανθαστως. Ἐπὶ πλέον δὲν ἐξηγεῖται πῶς τὰ ἔντομα αὐτά, ἀτὰρ νὰ εἶνε καρποφάγα, θὰ ἠδύναντο νὰ ἀνακαλύψωσιν, ὅτι μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν ἐκκολαπτόμενοι ἀπόγονοί των θὰ εἶνε ζῶα σαρκοφάγα καὶ θὰ ἔχωσιν ἀνάγκην ποσότητός των ζωϊκῶν προμηθειῶν διὰ νὰ συντηρηθῶσιν ἐπὶ τινὰ χρόνον. Ἡ θαυμασία λοιπὸν αὕτη πρόβλεψις τῶν ἐντόμων τοῦ γένους δὲν εἶνε καρπὸς συλλογισμοῦ καὶ σπουδῆς, ἀλλὰ τυφλὸς καὶ φυσικοῦ ἐνστίκτου.

Ἡ θήλεια νύμφη τοῦ ἱπποκυνθάρου πρὶν ἢ μεταμορφωθῇ ἀνοίγει δι' ἑαυτὴν ὁπὴν τόσο μεγάλην, ὅσον εἶνε τὸ σῶμα τῆς. Ἡ ἄρρην ὅμως νύμφη διανοίγει ὁπὴν διπλασίαν τοῦ μήκους τοῦ σώματος αὐτῆς. Καὶ ὅμως δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ κόμῃ νὰ γνωρίζῃ, ὅτι μετὰ τὴν μεταμόρφωσιν τῆς πρόκειται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς νὰ ἀναπτυχθῶσι κεραταὶ τόσο μεγάλας εἰς μήκος, ὅσον εἶνε ὁλόκληρον τὸ λοιπὸν σῶμά της.

Ἐκ τῶν πτηνῶν ὁ λεγόμενος κοῦκκος τοποθετεῖ τὰ ὠά αὐτοῦ εἰς ξένας φωλεάς. Αἱ φωλεαὶ ὅμως αὗται ἐκλέγονται μετὰ ἐκείνων, τῶν ὁποίων τὰ ὠά πορευομένης μεγίστην ὁμοιότητα εἰς τὸν χρωματισμὸν καὶ τὰς διαστάσεις πρὸς τὸν κοῦκκον, εἰς τρόπον ὅστε καὶ ἔμπειρος ἀκόμη φυσιογῶς νὰ μὴ δύναται νὰ διακρίνῃ αὐτά. Ἡ ἐκλογὴ αὕτη τῶν φωλεῶν, ἡ ὑπὸ τῆς θηλείας κοῦκκου ἐπιτυγχανομένη, προφανῶς δὲν ὀφείλεται εἰς πεφωτισμένην συλλογιστικὴν ἐνέργειαν, ἀλλὰ μόνον εἰς τυφλὸν ἐνστικτον. Διότι πρωτίστως κοῦκκος δὲν δύναται πολλάκις νὰ ἴδῃ τὸν χρωματισμὸν τῶν ὠῶν τῆς φωλεᾶς, ἐντὸς τῆς ὁποίας ρίπτει τὰ ὠά του.

Πολλοὶ ἀλογόμναι ἀποθέτουσι τὰ ὠά των εἰς τὰ χεῖλη τῶν ἱππων, ὁπόθεν καταδιδύσκονται ταῦτα εἰς τὸν ἐντερικὸν σωλῆνα αὐτῶν καὶ ἐκβάλλονται ἔπειτα μετὰ τῶν περιττωμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα αἱ νύμφαι αἱ ἐξερχόμεναι ἐκ τῶν ὠῶν τούτων εὐρίσκουσι τὴν τροφὴν αὐτῶν. Προφανῶς καὶ ἡ ἐνέργεια αὕτη τῶν μυῶν ὀφείλεται εἰς ἀσυνείδητον ἐνέργειαν τυφλοῦ ἐνστίκτου.

Θὰ ἠδύνατό τις πλῆθος ἀναρίθμητον τοιούτων παραδειγμάτων νὰ προσάγῃ, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται προδήλως, ὅτι τὸ ἐνστικτον δημιουργεῖ μὲν σκοπίμους ἐνεργείας δὲν ὀφείλεται ὅμως παρὰ μόνον εἰς ἀνάγκην φυσικὴν, οὐδέποτε δὲ εἰς σκέψιν ἐνσυνείδητον καὶ συλλογιστικὸν συνδυασμόν.

Π. Ν. Τρεμπέλας

ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ

Α'.

Ἡ ματαιότης ματαιότητων τὰ πάντα ματαιότης. Ὑπάρχουν ὅντως πολλοὶ σκέψεις, αἱ ὁποῖαι εἶνε ὠφέλιμοι καὶ εὐεργετικαὶ διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου. Τινὲς ὅμως εἶνε

ὅν εἶνε ὅχι ἀπλῶς ὠφέλιμοι, ἀλλ' ὁμοιάζουν μὲ τὸ δρα-
ώτατον ἐκεῖνο φάρμακον, τὸ ὅποσον λαμβανόμενον παρὰ
ἀσθενοὺς δίδει ἀμέσως τὴν ὑγίαν εἰς αὐτόν. Μία ἐκ
πολυτίμων αὐτῶν σκέψεων εἶνε καὶ ἡ μνήμη τῆς ματαί-
ας τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Τὰ νὰ ἔχῃ δηλονότι ὁ
ἄνθρωπος, πάντοτε εἰ δυνατόν, εἰς τὴν μνήμην του, ὅτι ὅλα
ἐν τῷ κόσμῳ πράγματα εἶνε μάταια καὶ ὅτι ἀνχωρῶν ἐκ
προσκαίρου τούτου κόσμου δὲν θὰ λάβῃ μεθ' ἐαυτοῦ οὐ-
δὲ αὐτῶν.

Ματαιότης ματαιότητων, τὰ πάντα ματαιότης». Οἱ λόγοι
οὗτοι ἀναφέρονται εἰς ἓν τῶν βιβλίων τῆς Π. Διαθήκης, εἰς
Ἐκκλησιαστήν. Τοὺς εἶπε δὲ ὁ σοφὸς Σολομῶν. Τὰ
τα, λέγει ὁ σοφὸς αὐτὸς ἀνὴρ, εἶνε ματαιότης.

Ἀλλὰ ποῖα νοεῖ πάντα; Πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, τὰ κο-
κὰ πράγματα· δηλαδή ἡ δόξα, ὁ πλοῦτος, αἱ τιμαί, αἱ πα-
ταίαι ἀνθρώπων ἐν γένει· ἐπαινοί, αἱ ἡδοναὶ καὶ ἀπολαύ-
σεις τοῦ κόσμου τούτου καὶ τὰ παρόμοια. Ὅλα λοιπὸν αὐ-
τὸς λέγει, εἶνε μάταια. Καὶ διατί εἶνε ὅλα μάταια; Διότι αὐ-
τοὶ εἶνε πρόσκαιρα, φθαρτὰ καὶ ἐπομένως ἀχρηστα διὰ τὴν
λουσαν καὶ πραγματικὴν ζωὴν, διὰ τὸ αἰώνιον μέλλον.
Ἀνθρώπος, ὡς ἀκραδάντως πιστεύομεν καὶ δλοφύχως
ἀδεχόμεθα, δὲν εἶνε διὰ τὸν παρόντα βίον· δὲν ἤλθε δη-
λῶ νὰ ζῇ διαρκῶς εἰς τὸν πρόσκαιρον καὶ μάταιον αὐ-
τοῦ κόσμου· ἀλλ' ἤλθεν ἐνταῦθα νὰ ζῇ προσωρινῶς, ὅσον
ἔστιν ὁ Θεὸς τὸν ἀφήτη καὶ ζῇ, καὶ εἰτα νὰ μεταβῇ εἰς
ἄλλην ζωὴν, ἢ ὅποια θὰ ἀρχίσῃ πέραν τοῦ τάφου, δ-
ὲν θέλει ζῇ αἰωνίως ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν
ἁγγέλων καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων, ἀπολαμβάνων
τῆς καὶ χαρᾶς ἀνεκφράστου, ἐὰν βεβαίως καὶ αὐτὸς ἐφ'
ἐκ τῇ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ συμμορφωθῇ πρὸς ὅσα παραγ-
γεῖν ὁ Θεὸς καὶ πρὸς ὅσα διδάσκει τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐ-
αγγέλιον. Ἐπομένως, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι διὰ τὸν
παρόντα κόσμον, ὅλα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ δὲν ἔχουσι δι'
τὸν πραγματικὴν ἔξιν. Ἄν ἐπρόκειτο νὰ ζῇ διαρκῶς
ἐνταῦθα, ἴσως θὰ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τις ὅτι τὰ παρόντα θὰ
ἔναι δι' αὐτὸν πολῦτιμα καὶ ἀπαραίτητα. Ἀφοῦ ὅμως ἐξά-
τος σύντομα ἢ ἄργα θὰ ἀπέλθῃ τοῦ κόσμου τούτου χω-
ρὶς νὰ λάβῃ οὐδὲν ἐξ αὐτῶν μαζύ του ἐννοεῖ πᾶς τις, ὅτι εἰ-
κότως ἀπολαύει κανεὶς τῶν τοῦ παρόντος κόσμου ἀγαθῶν εἴτε
εἶνε ἐντελῶς ἀσήμαντον ὡς πρὸς τὴν μακαριότητα τοῦ
ῥώπου. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς διακηρύττει καὶ ὁ σοφὸς Σολο-
μῶν γεγωνίᾳ τῇ ρωνῇ: «ματαιότης ματαιότητων τὰ πάν-
τα ματαιότης».

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Ἰγνατί. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, κεφ. ις'. 16—34.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, κεφ. θ'. 1—38).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον
λὸν ἐκ γενετῆς. 2. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
ὅντες, Ραββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα
λόγος γεννηθῇ; 3. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὐτε οὗτος ἡμαρ-
τοῦτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ. ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ

Θεοῦ ἐν αὐτῷ. 4. ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαν-
τός με ἕως ἡμέρας ἐστίν· ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐρ-
γάζεσθαι. 5. ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾧ, φῶς εἴμι τοῦ κόσμου. 6.
ταῦτα εἰπὼν, ἔπτυσσε χαμαί, καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτό-
σματος, καὶ ἐπέχρισεν τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ
τυφλοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, 7. Ὑπάγε, νίψαι εἰς τὴν κολυμβή-
θραν τοῦ Σιλωὰμ (ὁ ἐρμηνεύεται, Ἀπεσταλμένος). ἀπῆλθεν
οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἤλθε βλέπων.

8. Οἱ οὖν γείτονες, καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον
ὅτι τυφλὸς ἦν, ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθημένοος καὶ
προσαϊτών; 9. ἄλλοι ἔλεγον, Ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι δέ, Ὅτι
ὁμοίος αὐτῷ ἐστίν. ἐκεῖνος ἔλεγεν, Ὅτι ἐγὼ εἰμι. 10. ἔλεγον
οὖν αὐτῷ, Πῶς ἀνεφύχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; 11. ἀ-
πεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς
πηλὸν ἐποίησε, καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ εἶπέ
μοι, Ὑπάγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ, καὶ νίψαι·
ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. 12. εἶπον οὖν αὐτῷ,
Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει, οὐκ οἶδα.

13. Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους τὸν ποτὲ τυ-
φλόν. 14. ἦν δὲ σάββατον, ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς,
καὶ ἀνέφξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. 15. πάλιν οὖν ἠρώτων
αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς,
Πηλὸν ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἐνίψην,
καὶ βλέπω. 16. ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων νινές, Οὗτος
ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἐστὶ πρὸς τὸν Θεόν, ὅτι τὸ σάββατον οὐ
τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον, Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς
τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. 17. λέ-
γουσι τῷ τυφλῷ πάλιν, Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἡνοι-
ξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ εἶπεν, Ὅτι προφήτης ἐστίν.
18. Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυ-
φλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς
αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος, καὶ ἠρώτησαν αὐτούς, λέγοντες,
19. Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς
ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; 20. ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ
γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον, Οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡ-
μῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἶ-
δαμεν. 21. ἢ τίς ἡνοίξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, ἡμεῖς οὐκ
οἶδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ
αὐτοῦ λαλήσει. 22. ταῦτα εἰπόν οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐπο-
βοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἦδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι,
ἵνα ἐὰν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἵπποσυνάγωγος γέ-
νηται. 23. διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον, Ὅτι ἡλικίαν
ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. 24. Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν
ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ, Δὸς δόξαν τῷ Θε-
ῷ· ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλὸς ἐστίν.
25. ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, Εἰ ἁμαρτωλὸς ἐστίν,
οὐκ οἶδα. ἔν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὦν ἄρτι βλέπω. 26. εἶπον δὲ
αὐτῷ πάλιν, Τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἡνοίξέ σου τοὺς ὀφθαλ-
μούς; 27. ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ
ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκοῦειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐ-
τοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; 28. ἐλοιδορήσαν οὖν αὐτόν, καὶ εἶ-
πον, Σὺ εἰ μαθητὴς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωσέως ἐσμὲν
μαθηταί. 29. ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι Μωσῇ λελάληκεν ὁ Θεός·
τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν. 30. ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρω-
πος καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι
ὑμεῖς οὐκ οἰδατε πόθεν ἐστὶ, καὶ ἀνέφξέ μου τοὺς ὀφθαλ-
μούς. 31. οἶδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει·
ἀλλ' ἐὰν τις θεοσεβῇ ἢ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, ταύτου
ἀκούει. 32. ἐκ τοῦ αἵματος οὐκ ἠκούσθη, ὅτι ἡνοίξέ τις
ὀφθαλμούς τυφλοῦ γεγεννημένου. 33. εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ
Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὕτως. 34. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον
αὐτῷ, Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις
ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. 35. Ἐκούσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι
ἐξέβαλον αὐτόν ἔξω· καὶ εὖ ὢν αὐτόν εἶπεν αὐτῷ, Σὺ πι-
στεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ; 36. ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶ-
πε, Τίς ἐστι, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; 37. εἰτε δὲ
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Καὶ εἶδρακα αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ
ἐκεῖνός ἐστιν. 38. ὁ δὲ ἔφη, Πιστεύω, κύριε· καὶ προσεκύ-
νησεν αὐτῷ.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΒΟΜΛΑΔ' ΑΙ Ν ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛ ΟΠΟΥΛΟΣ
ΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

πιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ἸΣΧΥΣΑΤΕ, ΜΗ ΦΟΒΕΙΣΘΕ

Γ'.

Πλείστοι ὅσοι ἄνθρωποι ἐπηρεάζονται καὶ ἀπὸ τὸν
τῆς σωματικῆς ἀσθενείας.

Εἶνε ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑγιεῖς. Ἀλλὰ φοβεῦνται μὴ-
τυχὸν χάσουν τὴν υγείαν των. Καὶ διὰ τοῦτο δταν
καὶ ιδέα μόνον δι' εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ προσβλη-
θῇ ἀπὸ ταύτην ἡ ἐκείνην τὴν ἀσθένειαν καὶ νὰ κατα-
συν ἀσθενεῖς ἐπὶ τῆς κλίνης, ταραττονται καὶ ἀδ-
χοῦν—φοβοῦνται.

Ἄλλοι πάλιν, ἐν καιρῷ ἐπιδημιῶν, αἵτινες ἐνίστο-
νται καὶ θερίζουν ἕνα ἀριθμὸν ἀνθρώπων, τὸν
σμένον πάντοτε ὑπὸ τῆς Προνοίας τοῦ Θεοῦ, κατα-
βάνονται ἀπὸ τὸ κράτος τοῦ φόβου. Δημιουργεῖται
ἐκείνη κατὰστασις τρόμου ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ὥστε
ἐκάνοι νὰ λάβουν οἰονδήποτε δρόμον καὶ ν' ἀρχί-
ν νὰ τρέχουν, μετὰ τὴν ιδέαν δι' οὕτω πως ἀπομα-
νονται τῆς ἀσθενείας.

Καὶ ἄλλοι πάλιν, οἱ ὅποιοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ φύ-
ν, δι' ἐφοβοῦντο, κατὰκινεῖται. ἐπὶ τῆς κλίνης ἄρρω-
ν. Φοβοῦνται ὅμως καὶ αὐτοί. Φοβοῦνται τὴν ἀσθέ-
ν, ἡ ὅποια τοὺς κατέλαβεν. Ἐνίστοε μάλιστα καὶ
γοητεύονται μέχρι τοιοῦτου βαθμοῦ, ὥστε ὅχι τό-
ἐκ τῆς ἀσθενείας, ὅσον ἐκ τῆς ἀπογοητεύσεως ἐπι-
ηται ἡ ὠχρότης ἐπὶ τῆς ὄψεως των καὶ μᾶς παρου-
ονται μαρμαρμένοι καὶ ὠχροί.

Ἀλλὰ ἰσχύσατε οἱ ὀλιγόψυχοι, «ἰσχύσατε, μὴ φο-
θε». Ἡ ἀσθένεια δὲν εἶνε τυχαῖον συμβεβηκός. Δὲν
ἀποτέλεσμα τῆς τυφλῆς καὶ ἀνυποστάτου λεγομέ-
τύχης. Ὅχι. Ὅχι. Καὶ ἡ ἀσθένεια εἶνε ἐνέργεια
Θεοῦ, ὁ ὅποιος ἀγρυπνεῖ ὑπεράνω ἡμῶν μετὰ τὴν
σοφον Πρόνοιάν Του καὶ διευθύνει καὶ κατευθύνει
τὰ περὶ ἡμᾶς πρὸς τὸ αἰώνιον ἡμῶν συμφέρον.
Ἀσθενεῖς; Μὴ φοβῆσαι. Τὸ γνωρίζει ὁ Θεός, ὁ ὅ-
ς ἐπέτρεψε τὴν ἀσθένειαν. Ναί! Ἐὰν κατὰκινεῖται
ήρξης, τὸ εἰξεύρει Ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος ὅχι μόνον σὲ
ἐκ τῆς ἀνυπαρξίας εἰς τὴν ζωὴν, ἀλλὰ καὶ ἀφ'
ὁ σὲ ἔφερε μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης δὲν ἔπαυσε νὰ
μνᾶ καὶ νὰ φροντίζῃ περὶ σοῦ. Τί ταραττεσθαι λοι-
τί φοβεῖσαι; Ὅ,τι μᾶς στέλλει ὁ Θεός εἶνε πάντο-
φέλιμον καὶ συμφέρον. Παρὰ πᾶσαν δὲ τὴν θλίψιν
τὴν στενοχωρίαν ἢ καὶ τὸν φόβον, τὸν ὅποιον εἶνε
ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυνα-

μίας μας, πρέπει νὰ εἴμεθα βέβαιοι δι' οὐδέποτε ὁ Θε-
ὸς θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ βλαδῶμεν πνευματικῶς. Καὶ διὰ
τοῦτο ὁ Πάντοτος Ἐκεῖνος καὶ Πανάγαθος Πατήρ ἡ
θὰ σηκώσῃ κατ' ὁλοκληρίαν τὸν πειρασμὸν τῆς ἀσθε-
νείας ἢ καὶ θὰ μᾶς χορηγήσῃ τὴν ἀνάλογον ἰσχύιν διὰ
ν' ἀντιπαλαίσωμεν καὶ μὴ ἁμαρτήσωμεν γογγύζοντες
ἢ ἀνυπομονοῦντες.

«Ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε». Διότι καὶ ἡ ἀσθένεια τοῦ
σώματος εἶνε πρόσκαιρος καὶ παροδική. Ὅπως ὁ πα-
ρὼν κόσμος εἶνε πρόσκαιρος, πάντα δὲ τὰ τοῦ παρόν-
τος κόσμου παρέρχονται καὶ μεταβάλλονται, οὕτω πως
καὶ ἡ ἀσθένεια θὰ παρέλθῃ, νέα δὲ κατὰστασις θέλει
δημιουργηθῇ καὶ ὁ ἀσθενὴς θὰ ἀνακούψῃ, καὶ ὁ ἄρρω-
στος θὰ ἰατρευθῇ, καὶ ὁ τεθλιμμένος θὰ παρηγορηθῇ.

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ὁ Θεὸς θελήσῃ νὰ διέλθωμεν τὸν πα-
ρόντα βίον φέροντες διαρκῶς ἐπὶ τῆς σαρκὸς τὸν σκόλο-
πα τῆς ἀσθενείας, πρέπει ἄρα γὰρ διὰ τοῦτο νὰ ἀπολέ-
σωμεν τὸ θάρρος καὶ νὰ κυριευθῶμεν ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν
καὶ τὸν φόβον; Ὁ θεὸς Παῦλος, ὁ μέγας τοῦ Θεοῦ Ἀπό-
στολος, διήλθεν ὁλοκληρὸν τὸν βίον του μαστιζόμενος ἀ-
πὸ τὸν σκόλοπα τῆς σαρκὸς, ὑπὲρ τοῦ ὁποῦ παρακά-
λεσε μὲν τρεῖς τὸν Κύριον διὰ ν' ἀπαλλαγῇ, δὲν ἀπηλ-
λάγη ὅμως, διότι αὐτὸ ἦτο τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καὶ
ὁ πτωχὸς Λάζαρος ἔζησεν ὅχι μόνον μετὰ τὴν ἀσθένειαν
διαρκῇ σύντροφον, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν πτωχείαν, καὶ με-
τὰ τὴν γυμνότητα καὶ μετὰ τὴν πείναν καὶ μετὰ τὴν περιφρό-
νησιν ἀπὸ μέρους τῶν ἀνθρώπων. Τί με τοῦτο ὅμως,
ἀφοῦ τώρα, ὅποτε παρήλθεν ἡ κατὰστασις τῆς σωμα-
τικῆς ἀσθενείας, χαίρουν καὶ ζοῦν τὴν μακαρίαν ζωὴν
τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν;

Φίλοι ἀναγνώσται. Ἰσχύσατε καὶ σεις, μὴ φοβεῖσθε.
Εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν, καὶ πᾶσαν θλίψιν καὶ ταλαιπω-
ρίαν τοῦ βίου, ἃς ἐνθυμώμεθα ὅτι δὲν εἴμεθα ἀπροστά-
τευτοι καὶ ἐγκαταλελειμμένοι. Ὁ Θεὸς προνοεῖ περὶ ἡ-
μῶν. Μετὰ πίστιν λοιπὸν ἀκράδαντον καὶ ἀκλόνητον πε-
ποιθήσιν παραδιδόμενοι εἰς Αὐτόν, ἃς εἴμεθα πρόθυμοι
νὰ πειθαρχῶμεν εἰς τὴν βουλὴν Του, ἔτοιμοι δὲ μέχρι
θανάτου νὰ υπομένωμεν καὶ ἀσθένειαν καὶ μαρτύριον ἀ-
κόμη ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ ἁγίου Ὁνόματός Του.
(Ἀκολουθεῖ) Ἀρχιμ. Διον. Φαραζοῦ ἡς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

19. Ὡςπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἐνός ἀν-

θρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἐνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί.

«Κατεστάθησαν οἱ πολλοί». Πολλοὶ ἐνταῦθα εἶνε ἐλοκλήρος ἡ ἀνθρωπότης ἡ ἐκ τοῦ Ἀδὰμ καταγεγεννημένη. Ὁνεμαζεῖται τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀδὰμ «οἱ πολλοί» κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ «τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου».

»Κατασταθήσονται οἱ πολλοί». Οἱ πολλοὶ ἐνταῦθα εἶνε οἱ εἰς Χριστὸν πιστεύοντες.

«Διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου». Παρακοὴ τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου εἶνε ἡ πρώτη πειρασμός τοῦ Ἀδὰμ. Ἡ ὥστεμένη καὶ γνωστὴ ἐκεῖνη πράξις τοῦ Ἀδὰμ, εἰς τῆς ὁποίας ἡ τεύχθησεν αὐτός εἰς τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔφαγε τὸν ἀπιγορευμένον καρπὸν.

«Διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἐνὸς». Δι' αὐτοῦ νοεῖται ὁ λοκλήρος ὁ βίος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὲς βίος δὲν ὑπῆρξε παρὰ μίαν συνεχῆς ὑπακοὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Πατέρα Αὐτοῦ. Κυρίως ὁμοῦ ὑπακοὴν λέγων ἐννοεῖ ὁ Ἀπόστολος ἐκεῖνη τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ὁ Χριστὸς στέρξας νὰ προσφέρῃ τὸν ἐαυτὸν τοῦ θυσίαν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ.

20. «Νόμος δὲ πρὸς ἡλθεν, ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα. Οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις.

Ἐρχεται ὁ θεὸς Ἀπόστολος νὰ δώσῃ ἀποκρίσιν εἰς μίαν ἀπορίαν, ἣτις κατὰ φυσικὸν λόγον δύναιτο νὰ διεγερθῇ κατόπιν τῶν λεχθέντων. Ἡ ἀπορία εἶνε ἡ ἐξῆς: Ἀφοῦ διὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς χάριτος τοῦ ἐνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ θὰ ἐσώζοντο οἱ πολλοί, τότε πρὸς τί ἐδόθη ὁ νόμος; Καὶ εἰς τὴν ἀπορίαν αὐτὴν ἀποκρίνεται ὡς ἐξῆς ὁ Ἀπόστολος. Ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος παρετέθη, ἐδόθη, ἵνα πλεονάσῃ καὶ πληθυνθῇ ἡ ἁμαρτία. Ἡ ἐκ τῆς παρακοῆς τοῦ Ἀδὰμ προεληθούσα ἁμαρτία ὑπῆρχεν εἰς τὴν καρδίαν παντός ἀπογόνου τοῦ Ἀδὰμ. Δὲν ἦ ὁ δῶς ἐπαρκῶς αἰσθητὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι εἶχον ἐν ταῖς ψυχαῖς των τὸν ἐκ τῆς ἁμαρτίας προερχόμενον θάνατον τῶν ψυχῶν των, δὲν συνησθάνοντο τὴν ἐνοχὴν καὶ ἀθλιότητά των, ὥστε νὰ ζητήσῃ τὸ μέσον τῆς ἀπαλλαγῆς καὶ σωτηρίας των. Ὡς μέσον λοιπὸν παιδαγωγικὸν ἐδόθη ὁ νόμος διὰ νὰ ἐξυπνήσῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ φέρῃ αὐτοὺς εἰς συνείδησιν τῆς μεγάλης ἐνοχῆς των. Διότι ἔχοντες τὸν νόμον οἱ ἄνθρωποι καὶ ἀδυνατοῦντες νὰ τηρήσωσιν αὐτόν, ἀφ' ἐνός μὲν διὰ τῶν συνεχῶν παραβάσεων εἰς τὰς ὁποίας ἐξετρίβοντο ἐδίεπον ἐπάνω εἰς τὰ πράγματα τὴν ἀδυναμίαν καὶ ἡλικὴν διαφθοράν των· ἀφ' ἐτέρου δὲ ἔχοντες τὸν φωτισμὸν τοῦ νόμου καὶ μὴ τηροῦντες αὐτόν ἐδίεπον διὰ καθίσταντο περισσώτερον ἐνοχοί. Διότι ἐνῶ ἔλαβον γνῶσιν τοῦ θεοῦ θελήματος, πρεβόινον αὐτό. Οὕτω δὲ εἶκα τοῦ νόμου τὸν ὅποιον πρεβόινον, ἐπλεόνασεν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἡ ἁμαρτία. Ἐπλεόνασεν οὐχὶ πρὸς ὁλεθρον καὶ καταστροφὴν αὐτῶν, ἀλλὰ πρὸς γνῶσιν τῆς ἁμαρτίας των, πρὸς συνείδησιν τῆς βαρείας ἐνοχῆς των καὶ ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἀπαλλαγῶσι καὶ ἐλευθερωθῶσιν ἐξ αὐτῆς. Δι' αὐτὸ καὶ ἐπιφέρει ὁ Ἀπόστολος: «Οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις». Ἐκεῖ ὁμοῦ, λέγει, ὅπου ἐπερίσσευσεν ἡ ἁμαρτία, ἐδόθη πλουσιώτερη καὶ ἀφθονωτέρα ἡ δωρεὰ καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Ἡ χάρις καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἐδείχθη ἀσυγκρίτως μεγαλειότερον, ἀφθονώτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Οὕτω ὁ

πλεονασμός καὶ ἡ αὔξησις τῆς ἁμαρτίας ἐσηκώθη ἀπὸ τοῦ μέσου καὶ ἐξηλείφθη, χωρὶς νὰ δοῖται ἡ ἀκριτή ἡ τὸ ἀνθρώπινον γένος εἰς τὸν θάνατον καὶ τὸν ὀλεθρον.

(Ἀκολουθεῖ)

TO ΚΤΗΝΟΣ ΕΧΕΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΝ;

Ἐκτὸς τοῦ ἐνστικτοῦ τὰ κτῆνη ἔχουσιν ἀναπαραστάσεις καὶ πειραματικὰ ἀντιλήψεις. Διὰ νὰ ἔχωμεν λοιπὸν πλῆρη εἰκόνα τοῦ ψυχικοῦ βίου τῶν κτηνῶν παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἀναλύσωμεν καὶ τὸν οὐσιώδη τούτων χαρακτήρα αὐτῆς.

Εἶνε γνωστὸν, διὰ τὰ κτῆνη ἔχουσι προικισθῇ μετὰ τὰς αὐτὰς αἰσθησεις μετὰ τὰς ὁποίας καὶ ὁ ἄνθρωπος. Ἐξαιρετικὰ μόνον κατώτεραί τινες ζωῖαι ὑπάρξει, παρ' οἷς ἔλλεπουσιν μία ἢ καὶ περισσότεραι αἰσθησεις. ἔχον λοιπὸν τὸ κτῆνος τὰς πέντε αἰσθησεις, τὰς ὁποίας καὶ ὁ ἄνθρωπος, δέχεται καὶ αὐτὸ ἐρεθισμοὺς ἐκ τῶν ἀντικειμένων τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου καὶ δοκιμάζει τὰ αἰσθήματα τοῦ ἡχοῦ καὶ τῆς ἰσχύος· ἐν γένει, τῆς γεύσεως, τῆς ὁράσεως καὶ τῆς ὀσφρήσεως. Παρὰ τὰς αἰσθησεις ἐκ τῶν κτηνῶν τινὲς ἐκ τῶν αἰσθητικῶν τούτων εἶνε περισσότερον ἀνεπτυγμέναι ἢ παρὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ δι' αὐτὸ ταῦτα δξύτερον τοῦ ἀνθρώπου ἢ βλέπουσιν ἢ ἀκούουσιν ἢ ὀσφραίνονται ἢ καὶ διὰ τῆς ἀφῆς ἀντιλαμβάνονται.

Ἐκτός των πέντε αἰσθητικῶν τὸ κτῆνος ἔχει καὶ εἰδὸς τοῦ στοιχειώδους συνειδήσεως. Ὁσμάζομεν δὲ στοιχειώδη συνείδησιν τὴν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ κτῆνος νὰ γνωρίζῃ, διὰ αἰσθάνεται, διὰ βλέπει, διὰ ἀκούει, διὰ γεύεται, ἀκόμη δὲ καὶ νὰ συνενώῃ τὰ ἐκ τῶν διαφόρων αἰσθητικῶν δεδομένα, νὰ συγκρίνῃ αὐτὰ καὶ νὰ συμπληρώῃ τὰς ἐκ τῆς μιᾶς αἰσθητικῆς ἀντιλήψεις τοῦ διὰ τῶν ἀντιλήψεων τῆς ἄλλης.

Βλέπει ἐπὶ παραδειγματὶ τὸ κτῆνος τὸν ἐν τῷ λειμῶνι χόρτον. Διευθύνει τὰ βήματα αὐτοῦ πρὸς αὐτόν καὶ πλησιάζον ὀσφραίνεται διὰ τῶν ῥωθῶνων καὶ γεύεται διὰ τῆς γλώσσης τὸν χόρτον τούτον. Καὶ εἶνε τότε εἰς θέσιν τὸ κτῆνος νὰ διακρίνῃ, διὰ ὁ χόρτος καὶ οὐχὶ ἄλλο τι ἀναδίδει τὴν εἰδικὴν αὐτῇ ὁσμὴν, τὴν ὁποίαν οἱ ῥωθῶνες ὀσφραίνονται καὶ αὐτὸς οὐχὶ δὲ ἐκεῖνος ἀποδίδει τὴν γεῦσιν αὐτῇ, τὴν ὁποίαν ἡ γλώσσα αἰσθάνεται. Κάμνει τὰς διακρίσεις αὐτὰς τὸ κτῆνος καὶ ἔχει τὰς γνώσεις αὐτὰς τὸ κτῆνος. Ἐπειδὴ δὲ μὴ ἀδυνατεῖ νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸ βάθος τῶν φαινομένων καὶ νὰ ἀντιληφθῇ τὰς λογικὰς σχέσεις καὶ αἰτίας τῶν πραγμάτων, δὲν εἶνε εἰς θέσιν τὸ κτῆνος νὰ κατατάξῃ εἰς γένη καὶ νὰ κατανεύῃ λογικῶς τὰ διαφορὰ εἰδη τοῦ χόρτου. Δὲν δύναται νὰ γνωρίσῃ πῶς φύεται καὶ πῶς αὔξάνει ὁ χόρτος πῶς σπείρεται καὶ πόθεν γεννᾶται αὐτός· ποῦ ὀρεῖται καὶ ἡ ὁσμὴ, τὴν ὁποίαν ἀναδίδει, καὶ ποῦ ἡ τοιαύτη ἢ τοιαύτη γεῦσις αὐτοῦ· διατὶ τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ χόρτου εἶνε θρεπτικὸν καὶ ἐκεῖνο δηλητηριώδες. Ἀγνοεῖ ταῦτα πάντα τὸ κτῆνος καὶ αἱ γνώσεις του καὶ ἀντιλήψεις του εἶνε ἐντελῶς πειραματικαὶ καὶ ἐξ ἐλοκλήρου κατ' ἐπιφάνειαν.

Τὸ κτῆνος ἀκόμη, ἀδυνατοῦν νὰ ἀναλύσῃ τὰ φαινόμενα καὶ αἰσθητὰ αὐτοῦ ψυχικοῦ τοῦ βίου, δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ διακρίνῃ τὸ ἐγὼ αὐτοῦ. Δὲν εἰμπορεῖ νὰ εἴπῃ· «Ἐγὼ αἰσθάνομαι», «Ἐγὼ ὑπάρχω». Δὲν δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ κτῆνος τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορούμενον, τὴν αἰτίαν καὶ τὸ ἀποτέλεσμα, τὴν οὐσίαν καὶ τὸ συμβεβηκός. Διὰ νὰ εἴπῃ «Ἐγὼ ὑπάρχω», πρέπει νὰ εἶνε εἰς θέσιν, ὥπως σχη-

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙ Ν ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΔΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

“ΙΣΧΥΣΑΤΕ, ΜΗ ΦΟΒΕΙΣΘΕ”

Δ'.

Πόσοι φοβοῦνται τὴν συκοφαντικὴν γλῶσσαν τῶν ἀκῶν ἀνθρώπων! Πόσοι τρέμουν καὶ τρομοκρατοῦνται πρὸς τοὺς διαβολεῖς καὶ τοὺς συκοφάντας! Καὶ πόσοι στίζονται διαρκῶς μὲ πικρὰ ποτήρια ἐξ αἰτίας μιᾶς αἰσχρολογίας καὶ συκοφαντίας!

Δύναται τις μάλιστα νὰ εἴπῃ, ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἰσθάνονται ἴσως περισσότερον ἄλλην πικρίαν παρ' ἐμὴν τὴν ὅποιαν προκαλοῦν τὰ συκοφαντικὰ ψεύδη, τὰν τοξεύωνται ἀνοικτιρμόνως ἀπὸ τὴν ἀσύστολον γλῶσσαν τοῦ συκοφάντου. Εἰς τινὰς μάλιστα περιστάσεις οἱ συκοφαντούμενοι ἀτονοῦν καὶ καταπίπτουν καὶ ποθαρρύνονται τόσο, ὥστε πᾶσα ἀνθρωπίνη δύναμις ἀποβαίνει σχεδὸν ἀνίσχυρος διὰ νὰ τοὺς ὑποστηρίξῃ καὶ τοὺς παρηγορήσῃ. «Εἶδον, λέγει ὁ Ἐκκλησιαστής, ὅσον συμπάσας τὰς συκοφαντίας τὰς γενομένας ὑπὸ τὸν ἥλιον. Καὶ ἰδοὺ δάκρυον τῶν συκοφαντούμενων καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν, καὶ ἀπὸ χειρὸς συκοφαντούντων αὐτοῖς ἰσχύς, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν» (Ἐκκλ. 4, 1).

«Ἰσχύσατε» ὅμως οἱ συκοφαντούμενοι, «μὴ φοβεῖσθε». Ὁ συκοφάντης εἴμπορεῖ νὰ πλέξῃ ἐπιτηδεῖας τὰ ῥήματα τῆς συκοφαντίας καὶ νὰ ἐξαπατήσῃ τοὺς ἀνοεοὺς ἀνθρώπους. Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ παραπλανήσῃ τὸν Παγγνώστην Θεόν, ὁ Ὅποιος «ἐτάζει νεφροὺς καὶ καρδίας». Ὁ διαβολεὺς εἴμπορεῖ νὰ χύσῃ τὴν δηλητηρίαν καὶ νὰ δηλητηριάσῃ τὴν κοινὴν γνῶσιν. Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ διαφύγῃ τὸ παντέφορον ὄμμα τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος βλέπει καὶ κρίνει.

Δύνασαι λοιπὸν νὰ εἶσαι βέβαιος, φίλε ἀναγνώστα, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ—σύντομα ἢ ἀργά, ὁ Θεὸς γνωρίζει—ὅτι θὰ ἀποκαλυφθῇ ὁ συκοφάντης, ὅτι τὸ ψεῦδος θὰ ἀποκατασυχυθῇ, καὶ ὅτι ἡ ἀθωότης, ἡ ποδοπατηθεῖσα ἀντιφάσιμος καὶ ἀντιφάσιμος ἀπὸ τὴν ἀνοικτιρμόνα γλῶσσαν τοῦ διαβολεῖς, θὰ λάμπῃ ὡς ὁ ἥλιος ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ.

Διὰ τὸν Ἰωσήφ ἐπλεξεν ἡ κυρία τοῦ τὴν ἀνήκουστον κείνην καὶ ἔντεχον συκοφαντίαν, περὶ τῆς ὁποίας ἀναφέρει τὸ 39ον κεφ. τῆς Γενέσεως. Καὶ ὁ δίκαιος ἐκείνος καὶ σῶφρων νέος εὗρεθῇ ἡναγκασμένος ὑπὸ τὰ ἐλπίγματα τῆς συκοφαντικῆς γλώσσης νὰ διέλθῃ χρόνον τι διάστημα ἐν τῇ φυλακῇ, ἐν πλήρει συνειδήσει τῆς ἀγνότητος καὶ τῆς ἀθωότητος του. Ἀλλὰ μήπως κατόπιν δὲν διέλυσεν ὁ Θεὸς ὡς ἱστὸν ἀράχνης τὸ συκο-

φαντικὸν ψεῦδος καὶ δὲν ἐτίμησε καὶ ἐδόξασε τὸν Ἰωσήφ!

Διὰ τὴν ἀγνὴν Σωσάνναν—οἱ δύο ἐκεῖνοι πρεσβυταὶ ἐπλάσαν τὴν συγερὰν συκοφαντίαν, ὅτι τὴν εἶδον διήκον ἐκτρεπομένην τῆς εὐθείας ὁδοῦ. Καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ Χελκίου, ἡ Σωσάννα, «ἡ φοβούμενη τὸν Κύριον», ἡ προτιμήσασα νὰ ἐμπέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τῶν συκοφαντῶν παρὰ νὰ ἁμαρτήσῃ ἐνώπιον Κυρίου, ἐβάστασε τὸ πολύμοχθον καὶ ἐπώδυνον ἀληθῶς φορτίον τῆς συκοφαντίας, μὲ τὸ ὅποιον τὴν ἐφόρτωσαν. Ἀλλὰ μήπως καὶ αὐτὴν ἐπειτα δὲν τὴν ὑπερησπίσθη ὁ Θεὸς διὰ χειρὸς τοῦ Δανιὴλ καὶ δὲν τὴν ἐδόξασε καὶ τὴν ἐτίμησεν; Ἀναγνώσατε τὴν ἱστορίαν τῆς, τὴν προτασσομένην συνήθως τοῦ βιβλίου τοῦ Δανιὴλ, καὶ θὰ πληροφορηθῇτε περὶ αὐτοῦ.

Ὡς ἐκ τούτου δυνάμεθα ἀδιστακτικῶς νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι ὅσονδήποτε καὶ ἂν ὑψωθῇ ὁ συκοφάντης, ὁ Θεὸς μίαν ἡμέραν θὰ τὸν ταπεινώσῃ. Ὅσονδήποτε δὲ ἐπιτηδεῖως καὶ ἂν ἐπληξῇ τὸ θυμὸν του καὶ ἂν ἐνόμισεν ὅτι πλέον τὸ εἶχε θάψει—ὁ Θεὸς ὅμως ἔχει τὴν δύναμιν νὰ διαλευκάνῃ τὰ πάντα καὶ ἀσφαλῶς κάποτε θὰ ἐπιχύσῃ φῶς, ἀπλετον φῶς, εἰς τὰ σκότια σχέδια καὶ τὰ σατανικὰ ἔργα τῶν ἐργαζομένων τὴν συκοφαντίαν καὶ τὴν διαβολὴν. Ἰδοὺ μάλιστα διατί αὐτὸς ὁ Θεὸς παραγγέλλει νὰ μὴ φοβοῦμεθα καὶ νὰ μὴ νικώμεθα ἀπὸ τὸν ὀνειδισμόν καὶ τὸν φαυλισμὸν τῶν ἀνθρώπων. «Μὴ φοβεῖσθε, λέγει, ὀνειδισμόν ἀνθρώπων, καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ ἡττάσθε. Ὡς γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνου καὶ ὡς ἔρια βρωθήσεται ὑπὸ σῆτός» (Ἥσ. 1, 7).

«Ἰσχύσατε» λοιπὸν, μὴ «φοβεῖσθε» ἀπὸ τὴν γλῶσσαν τοῦ συκοφάντου. Ὁ Θεὸς γνωρίζει τὴν ἀθωότητάς σας καὶ εἰσέθρει νὰ τιμωρῇ τοὺς ἀδικούντας καὶ νὰ ὑπερασπίζεται τοὺς ἀδικουμένους. Ὡς προσπαθήσωμεν μόνον νὰ στερεωθῶμεν ἐν τῇ πρὸς τὸν Θεὸν πίστει καὶ νὰ ἐργαζώμεθα ἀόκνως καὶ καθ' ὅσον δυνάμεθα τὸ πανάγιον θέλημά Του. Θὰ ἰσχύωμεν τότε καὶ δὲν θὰ φοβώμεθα, θὰ φάλλωμεν δὲ ἐν χαρᾷ τό: «Ἰσχυοῦντες ἡττάσθε, ὅτι μετ' ἡμῶν ὁ Θεός. Ἐάν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε, καὶ πάλιν ἡττηθήσεσθε, ὅτι μετ' ἡμῶν ὁ Θεός» (Ἰδὲ Ἥσ. 8, 9).

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

21. Ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θά

νάτη, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν».

Ἐπεπερίστευσεν ἡ χάρις, ἵνα καθὼς ἀκριβῶς ἐδασίλευσεν ἡ ἁμαρτία διὰ τοῦ θανάτου, οὕτω καὶ ἡ χάρις δασιλεύσῃ διὰ τῆς δικαιοσύνης, ἥτις ἐπιτυγχάνεται διὰ μέσου τῆς πίστεως. Ὅστε οἱ δικαιοῦμενοι νὰ ζῶσιν αἰώνως.

Ἐδασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ. Ὁ θάνατος ὑπῆρξεν ἡ ἀπαισία καὶ φρικαλέα ἐκδήλωσις τοῦ κράτους τῆς ἁμαρτίας. Ἡ ἁμαρτία ἐκυριάρχησε καὶ ἐδασίλευσεν ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Τὸ περισσότερον δὲ αἰσθητὸν καὶ ἁπτὸν μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου διαρκῶς ἐξεδήλωτο καὶ ἐφανερώνατο ἡ κυριαρχία αὐτῆς τῆς ἁμαρτίας, ὑπῆρξεν ὁ θάνατος.

«Ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης». Ἡ δικαιοσύνη εἶνε ἡ δικαίωσις, τὴν ὁποίαν λαμβάνομεν διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ δικαιοῦσαι λαμβάνομεν τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας. Ἡ εὐνοία λοιπὸν καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ὁποίας συγχωροῦνται αἱ ἁμαρτίαι μας καὶ καθιστάμεθα φίλοι καὶ τέκνα τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς δικαιοσύνης βασιλεύει καὶ κυριαρχεῖ. Βασιλεύει δὲ καὶ κυριαρχεῖ ἡ χάρις οὕτως, ὥστε νὰ μᾶς δίδῃ τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, τὴν ζωὴν τῆς αἰωνίου χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης.

«εἰς Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ἡ χάρις δὲ καὶ ἡ δικαίωσις αὕτη δίδεται εἰς ἡμᾶς διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖός ἐπειδὴ ἀκριβῶς μᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τοῦ θανάτου, δι' αὐτὸ τοῦτο καὶ εἶνε Κύριος ἡμῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΗΧΑΝΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΞΕΙΣ ΤΩΝ ΚΤΗΝΩΝ

Τὰ κτήνη ἔχουσιν ἀκόμη εἰδὸς τι μνήμης καὶ φαντασίας. Μνήμην τοιαύτην, ὅποιαν κέκτηται ὁ ἄνθρωπος, δὲν ἔχουσι βέβαια τὰ ζῶα. Διότι ὁ ἄνθρωπος εἰσδύων εἰς τὸ βάθος τῶν πραγμάτων καὶ ἀνακαλύπτων τὰς λογικὰς καὶ φυσικὰς καὶ αἰτιώδεις σχέσεις τῶν διαφόρων φαινομένων καὶ ἐννοιῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν δέχεται βχυτέραν τὴν ἐξ αὐτῶν ἐντύπωσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἶνε εἰς θέσιν νὰ χρησιμοποιεῖ καὶ ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ τὴν συγγένειαν τῶν ἰδεῶν καὶ ἐννοιῶν, καὶ ἡ παρούσα ἐννοία τινὲς ἐν τῇ συνειδήσει αὐτοῦ νὰ ἀνακαλῇ ἐν αὐτῇ καὶ ἄλλην συγγενὴ πρὸς αὐτὴν ἐννοίαν. Ἐνῷ τὸ κτῆνος δὲν ἐνθυμεῖται καὶ δὲν ἀναγνωρίζει παρὰ μόνον αἰσθητὰ καὶ ὕλικα ἀντικείμενα. Αἱ ἀναμνήσεις τοῦ δὲ αὐταῖ δὲν συνδέονται ποτε διὰ δεσμῶν λογικῶν, ἀλλὰ μόνον καὶ μόνον διὰ συνδυασμῶν καθαρῶς ἐμπειρικῶν. Ἐπικρατεῖ παρ' αὐτῷ εἰδὸς τι τῆς λεγομένης μηχανικῆς μνήμης, τῇ εἶνε δὲ ὅλως ἀγνώστος καὶ ξένῃ ἡ κριτικὴ καὶ ἡ ἀγχίνους μνήμη.

Ὡς αὐτὴ περιωρισμένη εἶνε καὶ ἡ φαντασία τοῦ κτήνους. Στερεῖται τοῦτο τῆς δημιουργικῆς ἐκείνης φαντασίας, ἥτις προσιδιάζει μόνον εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ ἡ ὅποια ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῶν ποικίλων ἐπινοήσεων καὶ ἀνακαλύψεων τούτου. Τὸ κτῆνος ἔχει φαντασίαν ἀπλῶς καὶ μόνον συντηρητικὴν καὶ ἀναπαράγωγὸν τῶν παρωχημένων ἐντυπώσεων. Δὲν ἔχει τὴν φαντασίαν τὴν δημιουργόν, ἥτις συσσωρεύει ὕλικα διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἔπειτα νέους συνδυασμούς καὶ ἐξαγόμενα. Καὶ δὲν ἔχει τὴν δημιουργὸν αὐτὴν φαντασίαν, διότι ἡ ἀνά-

λυσις καὶ ἡ σύνθεσις τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ἐννοιῶν τῇ εἶνε ὅλως ἀγνώστος καὶ ξένῃ.

Δὲν ἀρνούμεθα εἰς τὰ κτήνη καὶ εἰδὸς τι προσοχῆς. Περιρρίζεται ὅμως καὶ αὕτη ἐπὶ μόνου τοῦ πεδίου τῶν αἰσθησέων καὶ δὲν ἐκτείνεται ἐπὶ τοῦ διανοητικοῦ ὀρίζοντος. Ὅστις ὡς ἐδείξαμεν, εἶνε ἀγνώστος ὅλως εἰς τὸ κτῆνος. Τὸ κτῆνος δύναται νὰ προσέξῃ καὶ νὰ συγκεντρώσῃ τὰς γνωστικὰς τοῦ ἰδιότητος ἐπὶ ἀντικειμένου τινὸς προσπίπτοντος καὶ ἐρεζοντος τὰς αἰσθήσεις αὐτοῦ· εἶνε ὅμως ἀδύνατον νὰ ἀποσπῇ ἀπὸ τὸν ἀφηρημένον κόσμον τῶν γενικῶν ἰδεῶν καὶ ἀποχωριζόμενον τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου, ὅπως ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀπομονώσῃ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐντὸς καθαρῶς πνευματικῶν ὀριζόντων. Ἡ προσοχὴ τοῦ κτήνους εἶνε λοιπὸν ἐντελὴς ποχυλὴ καὶ ὕλική, ἀνίκανος νὰ ἐξαρθῇ εἰς νοερώτερόν τι καὶ ὑψηλότερον καὶ εὐγενέστερον.

Τὴν προσοχὴν καὶ τὴν μνήμην ταύτην τοῦ κτήνους ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἐνστικτον αὐτοῦ τῆς μιμήσεως δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ καλλιεργήσῃ καὶ νὰ ἀσκήσῃ μέχρι σημείου ὥστε τὸ κτῆνος ν' ἀπομιμῇται τυφλῶς καὶ μηχανικῶς πάντοτε τὰς λογικὰς καὶ ἐνσυνειδήτους καὶ πεφωτισμένας ἐργείας τοῦ ἀνθρώπου. Οὕτω τὸ πτηνὸν δύναται νὰ ἐκμάθῃ ἀρμονίαν φαλλομένην ὑπὸ τῶν ἀνθρωπίνων χειλέων· ὁ ἐλάφας καὶ ὁ ἵππος δύναται νὰ ἐκτελῶσιν εἰς δοθὲν σύνθημα χοροῦ· καὶ ἐπιδειξάσιν στροφάς· οἱ κύνες δύναται νὰ συνεθίσωσιν, ὅπως παίζωσι χαρτίᾳ ἢ δόμινον ἢ καὶ νὰ ἐκτελῶσιν τυφλῶς καὶ ἀνεπιγνώστως πάντοτε ὀρισμένας τινὰς πράξεις στοιχειώδους ἀθροίσεως καὶ ἀφαιρέσεως.

Ὁ Φάρξ ἐμίλει περὶ κυνός, τὸν ὅποιον ἐγνώριζε «τέλειον τηρητὴν τῆς ἐντολῆς τῆς νηστείας». Ἦρκει νὰ τῇ πρὸς φέρωσι τεμάχιον κρέατος καὶ νὰ ἀπαγγείλωσιν εἰς αὐτὸν αὐστηρῶς τὴν λέξιν «Παρασκευή», ἀμέσως δὲ ἐκεῖνος ἴστατο χωρὶς νὰ τολμᾷ νὰ ἐγγίσῃ τὸ πρὸ αὐτοῦ φαγητόν. Τί συμβαίνει; Ὁ κύων οὗτος ἐνήργει μηχανικῶς. Εἶχε συνδεμένη τὴν λέξιν Παρασκευὴ μετὰ τῆς ἀπειλῆς τῆς ράβδου, ἡ ὁποία ἐσέλετο κατ' αὐτοῦ διὰ νὰ τὸν δειρῇ, εὐθύς ὅταν ἐτόλμα νὰ ἐγγίσῃ τὸ κρέας. Ἦδη δὲ ἀκούων τὴν λέξιν αὐτὴν ἐνθυμεῖται τὴν ράβδον. Δι' αὐτὸ καὶ δὲν τολμᾷ νὰ ἐγγίσῃ τὸ παρατιθέμενον εἰς αὐτὸν κρέας. Ὅχι διότι ἐννοεῖ τὴν ἐννοίαν τῆς λέξεως Παρασκευὴ καὶ τὴν σημασίαν τῆς λέξεως Νηστεία. Τοῦτο εἶνε πρᾶφανές. Διότι εὐ ὥς ὡς ἤθελε τις χρησιμοποιεῖται ἄλλην ἀπαγόρευσιν καὶ οὐχὶ τὴν λέξιν Παρασκευή, ὁ κύων δὲν ἐννοεῖ τὸ λεγόμενον καὶ τρέχει ἀνεμπόδιστος καὶ ἀρόδως πρὸς τὸ τεμάχιον τοῦ κρέατος.

Τοῦτ' αὐτὸ θὰ ἡδυνάτο τις νὰ εἴπῃ καὶ περὶ τοῦ ψιττακοῦ ὅστις ἀπαγγέλλει ὀρισμένας λέξεις διὰ νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν πρὸς βρῶσιν καρπὸν τινα ἢ πρὸς πόσιν ἀφέψημα καφῆς ἢ ἡδύποτόν τι. Ὁ ψιττακὸς ἀπαγγέλλει τὴν λέξιν, ὅχι διότι ἐννοεῖ τὴν ἐννοίαν αὐτῆς, ἀλλὰ μόνον διότι ἐνθυμεῖται καλῶς, ὅτι ὅταν λέγῃ τὴν λέξιν ταύτην, τῇ δίδουν τὸν καρπὸν ἢ τὸ ποτόν.

Ὅτω χάρις εἰς τὴν μνήμην καὶ τὰς μιμητικὰς ἰδιότητας τοῦ κτήνους κατορθώνει ὁ ἄνθρωπος νὰ μεταδίδῃ εἰς τὸ κτῆνος συνηθείας καὶ ἔξεις ἐκ τοῦ πνευματικοῦ βίου, αἱ ὁποῖαι ὅμως προδήλως δὲν ἔχουσι διὰ τὸ κτῆνος σημασίαν τινὰ ἡθικὴν ἢ λογικὴν, ἀλλ' εἶνε ἀπλῶς μηχανικαὶ συνδέσεις, ἐπαναλήψεις καὶ μιμήσεις, ἀνευ πλήρους ἐπιγνώσεως καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον τυφλαί.

Π. Ν. Τρεμπέλας

ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ

Γ'.

«Ματαιότης ματαιότητων τὰ πάντα ματαιότης».

ν και πλείστας ὄσας ὠφελείας λαμβάνῃ ὁ ἄνθρωπος, μνημονεύῃ τοὺς λόγους τούτους, ὡς εἶδομεν εἰς τὸ προ- μνημονεύον, ἐν τούτοις ὑπάρχουν πολλοί, οἱ ὅποιοι οὐδόλως σκεπτόνται αὐτούς. Ἄλλοι πάλιν καίτοι σκέπτονται τὰ σο- φώτα λαμβάνοντες ἀφορμὴν ἀπὸ εἰσδηλῆς παρουσια- σμένης περιστάσεως, καίτοι ἀναφωνοῦν πολλάκις «ματαιότης ματαιότητων τὰ πάντα ματαιότης» ἐν τούτοις, παρ' ὅλας τὰς ἐλπίδας, μένουν οἱ ἴδιοι καὶ δὲν ὠφελούνται ἐξ αὐτῶν.

ἀπὸ ἀρὰ γὰρ; Ποῖος εἶναι ὁ λόγος; Ὁ κυριώτερος λόγος ἐστὶν ὅτι δὲν ἔχει κατανοηθῇ εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς των ἀνθρώπων αὕτη ἀλήθεια. Πῶς δὲ δύναται νὰ κατανοηθῇ; ὅταν νὰ κατανοηθῇ, ὅταν ὁ ἄνθρωπος λαμβάνων ἀφορ- μὴν ἐκ εἰσδηλῆς περιστάσεως, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ματαιό- τητα, φιλοσοφῇ ἐπ' αὐτῆς. Ὡσαύτως, ὅταν ἐπιδιώκῃ τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀλλήλων περιστάσεως διὰ νὰ σκεφθῇ καὶ συζητήσῃ μετ' ἑαυτοῦ ἐπὶ τοῦ σπουδαιότερου τούτου ζητήματος τῆς ματαιό- τητος τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, Ἀκόμη δέ, ὅταν συχνὰ νὰ μελετᾷ καὶ τὰ σχετικὰ χωρία τῆς ἀγ. Γραφῆς.

δύναται νὰ κατανοηθῇ προσέτι ἡ τρανοτάτη αὕτη ἀλή-θεια, ὅταν σκεφθῇ ὁ ἄνθρωπος, ὅτι αὕτη ἐρρέθη ὅχι ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἀπὸ ἀνθρώπου σοφώτατον, ἀπὸ ἀν-θρώπου ὁ ὅποιος ἐδοκίμασε προηγουμένως ὅλην τὴν ματαιό-τητα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Τρία κυρίως εἶναι ἐκεῖ-να ὅποια προσελκύουν τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κόσμου καὶ τοὺς ἐκτρέφουσιν νὰ σκεφθοῦν ὑψηλότερόν τι. Ὁ πλοῦτος, ὁ ἰσχυρὸς καὶ αἱ ἀπολαύσεις τοῦ κόσμου. Καὶ τὰ τρία αὐτὰ ἐ-κτρέφουσιν ὁ σοφὸς Σολομῶν, εἰς μέγαν μάλιστα βαθμόν. Ὁ ἰσχυρὸς βασιλεὺς ὅπου ἦτο, νὰ ἀποκτήσῃ μέγαν ἰσχύον καὶ νὰ καταστήσῃ ἀκμαῖον τὸ βασίλειόν του. Ὁ πλοῦτος ἐκτρέφει μετὰ τῆς ἐξουσίας καὶ δόξης, καθόσον, ἐκτὸς τοῦ ὅτι αὐτὸς ὡς βασιλεὺς, ἀλλ' ἦτο καὶ ὁ σοφώτερος τῶν βασι-λέων. Εἶχε τοιαύτην σοφίαν, ὅπου ἤρχοντο ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου μεγάλοι καὶ ἐπίσημοι ἄνδρες εἰς τὰ Ἱεροσόλυ-μα, ὅπου ἐβασίλευε, διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν σοφίαν αὐτοῦ, ἀλ-λὰ καὶ νὰ θαυμάσουν τὸν λαμπρὸν καὶ περικαλὴ ναόν, τὸν ὅπου ἡξιώθη νὰ ἀνεγείρῃ αὐτὸς πρὸς λατρείαν τοῦ ἀλη-θινοῦ Θεοῦ. Ἐδοκίμασε προσέτι καὶ ὅσας τὰς ἡδονὰς καὶ ἀπολαύσεις τοῦ κόσμου τούτου, διότι ἀπρσεκτικῶς εἰς τὸν κόσμον παρεσύρθη εἰς τὴν ἀνηθικότητα, εἰς τοιοῦτον δὲ ση-μῶν ἐφθασεν ἀνηθικότητος, ὥστε παρασυρθεὶς ὑπὸ τῶν ἡδονῶν διεφθαρμένων γυναικῶν, ὅ, εἶχε μετ' ἑαυτοῦ, ἐθυ-νεν εἰς τὰ εἰδωλα. Ἐδοκίμασε λοιπὸν ὅσας τοῦ κόσμου ἡδονὰς καὶ ἀπολαύσεις. Μετὰ ταῦτα ὁμοῦ συναισθανθεὶς τὴν ἀμαρτωλὴν του κατάστασιν, συναισθανθεὶς εἰς ποῖον ση-μῶν ἡθικῆς καταστάσεως κατήντησε, συναισθανθεὶς τὴν ἀνικητὴτα ὅλων ἐν γένει τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀπολαύσεων με-τὰ τῆς ἐξουσίας καὶ δόξης, καὶ ὅτι οὐδὲν ὄνομαζέται ἔκ-στασις. Ἐν αὐτῷ μελετῶν τὴν ματαιότητα τῶν ἀνθρω-πίνων διαρκῶς ἀναφωνεῖ «ματαιότης ματαιότητων τὰ πάν-τα ματαιότης». Ὅτι δηλαδὴ ὅλα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τὰ ἐκτὸς τοῦ κόσμου, καὶ αἱ δόξαι καὶ αἱ ἀπολαύσεις εἶναι μάταια καὶ ὅτι οὐδὲν δύναται νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν ἄνθρωπον, ὅπως δὲν ἐκτρέφοντες καὶ αὐτόν.

Τοὺς λόγους δὲ τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος ἐπεκύρυνται καὶ ὅσοι οἱ παρελθόντες αἰῶνες. Ἐζητῶνται εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν βασι-λεῖς, αὐτοκράτορες, μεγιστάνες, βαθύπλουτοι, οἱ ὅποιοι ἀπὴ-λυσαν δόξης μεγάλης καὶ τιμῆς, ἐδοκίμασαν καὶ ὅσας τὰς ἀπολαύσεις τοῦ κόσμου τούτου. Ποῦ ὁμοῦ εἶναι τώρα ὅλα αὐτά; Τί παρέμεινεν εἰς αὐτούς; Οὐδὲν, οὐδὲν.

Ἐχόντες λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ὑπ' ὄψιν ταῦτα, καὶ ζῆτι τοὺς λόγους τούτους τοὺς εἶπεν ὁ σοφὸς Σολομῶν κατόπιν δοκι-μασίας καὶ πείρας μεγάλης, ὡς προσπαθήσωμεν νὰ κατανο-ήσωμεν αὐτοὺς καλῶς διὰ νὰ λάβωμεν τὰς ἐξ αὐτῶν προερ-χομένας μεγάλας ὠφελείας. (Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, κεφ. β'. 1—11.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ζ'. 37—52 ἡ. 12).

37. Τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἐορτῆς εἰστήκει ὁ Ἰη-σοῦς, καὶ ἔκραζε λέγων, Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω. 38. ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, πνι-σθήσεται ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεῖν ὕδατος ζῶντος. 39. τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος οὗ ἐμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· οὐκ γὰρ ἦν Πνεῦμα Ἅγιον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. 40. πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀ-κούσαντες τὸν λόγον ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφη-τῆς. 41. ἄλλοι ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. ἄλλοι δὲ ἔλε-γον, Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; 42. οὐ-κί ἡ γραφή εἶπεν, ὅτι ἐκ σπέρματος Δαβὶδ, καὶ ἀπὸ Βηθλε-έμ, τῆς κώμης ὅπου ἦν Δαβὶδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται; 43. σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν. 44. τινὲς δὲ ᾔθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας. 45. ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι, Διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; 46. ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται, Οὐδέποτε οὕτως ἐλά-λησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. 47. ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι, Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; 48. μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν, ἢ ἐκ τῶν Φαρι-σαίων; 49. ἄλλ' ὁ ὄχλος οὗτος, ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον, ἐπικατάρτοι εἰσι. 50. Λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὁ ἑλ-θὼν νυκτὸς πρὸς αὐτόν. 51. εἰς ὧν ἐξ αὐτῶν, Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐάν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρό-τερον, καὶ γνῶ τί ποιεῖ; 52. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε, ὅτι προ-φήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερατο.

12. Πάλιν οὖν ὁ Ἰησοῦς αὐτοὺς ἐλάλησεν λέγων, Ἐγὼ εἰ-μι τὸ φῶς τοῦ κόσμου. ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπα-τήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 37—39. Ἡ δίψα καὶ τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς. Εὐρίσκειτο ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ μίαν τῶν Ἑβραϊκῶν ἐορτῶν, τὴν ἐορτὴν τῆς Σκηνοπηγίας, ἣτις διήρκει ἑπτὰ ἡμέρας. Κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς, ἣτις ἦτο καὶ ἡ ἐπισημοτέρα τῶν ἄλλων ἡμερῶν, ἐδίδασκεν ὁ Κύριος τὸν λαόν, λέγων· «Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω». Ποῖαν δίψαν ἔννοεῖ; Τὴν δίψαν τῆς ἀληθείας, τὸν πόθον τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐπιθυμίαν τῆς αἰωνίου ζωῆς. Ὅστις ἔχει τοιαύτην δίψαν, λέγει, ὡς ἔρχεται πρὸς ἐμέ, διότι ἐγὼ εἰμαι ἡ ἀλήθεια, ὡς ἀκούῃ τοὺς λόγους μου καὶ ὡς ἀκολου-θῇ τὸ Εὐαγγέλιόν μου. Δεικνύων δὲ ἁποκρίσας ὡρεῖς ἐμελλον νὰ λάβουν οἱ ὁπαδοί Του, λέγει ὅτι ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, συμ-

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΙΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

“ΙΣΧΥΣΑΤΕ, ΜΗ ΦΟΒΕΙΣΘΕ”

Ε'.

Οἱ κακοὶ ἄνθρωποι δὲν συκοφαντοῦν μόνον, ἀλλὰ καὶ καταδιώκουν, καὶ βλάπτουν, καὶ ζημιώνουν, καὶ ἰδικοῦν, καὶ μηχανεύονται ἔστιν ὅτε τὴν ἐξόντωσιν καὶ τὸν θάνατον τῶν ἄλλων.

Ὁ φόβος καὶ ἡ ζηλοτυπία παίζουσι σπουδαῖον ρόλον εἰς τὰ ζητήματα αὐτά. Ἐὰν ὁ Θεὸς σοῦ ἔδωκε πλοῦτον, οἱ πτωχοί, οἱ κατεχόμενοι ἀπὸ τὴν ἐμπάθειαν, ὀνειδίζουσι καὶ ζηλοτυποῦν. Ἐὰν ἐδοξάσθης καὶ ἐτιμήθης, οἱ πολλοὶ διαπρίνται καὶ κεντῶνται διὰ τὴν ἰδικήν σου ἐξέαν καὶ τιμὴν. Καὶ διὰ τοῦτο, πολλάκις, οἱ ἄνθρωποι ἐκινεῖται ἢ μᾶλλον διὰ τὴν αἰτίαν μόνον τοῦ φόβου καὶ τῆς ζηλοτυπίας ἀδικοῦν καὶ ἐχθρεύονται καὶ καταδιώκουν τοὺς ὁμοίους των.

Ἀλλὰ μήπως καὶ ἡ ἀντιπάθεια καὶ ἡ κακεντρέχεια ἐκινεῖται ὀλιγώτερα θυμάτα; Χωρὶς νὰ ἀδικήσῃς τὸν ἄλλον, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ τὸν ἐχθρὸς βλάψῃ, μολονόμῃ μάλιστα καὶ τὸν εὐεργετῇ ἐνίοτε, ἐκείνος σὲ ἀντιπαθεῖ καὶ ἐννοεῖ διαρκῶς νὰ διάκειται δυσμενῶς ἀπέναντί σου, νὰ σὲ ἐχθρεύεται, νὰ σὲ διώκῃ. Δέρεται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὰ κύματα τῶν παθῶν του, ἀπὸ τὴν ἀντιπάθειάν του, ἀπὸ τὴν κακίαν του.

Ἀλλὰ, ἀκόμη, μήπως δὲν διώκονται πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων δι' οὐδεμίαν ἄλλην αἰτίαν εἰμὴ μόνον διὰ τὴν αἰτίαν ὅτι θέλουν νὰ ζῶν εὐσεβῶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ; Καὶ μήπως εἰς πλείους σας περιστάσεις τοῦ ἀνθρώπου βίου δὲν βλέπομεν πραγματοποιούμενον τὸν λόγον: «Οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωκόμενοι ἔσονται»;

Αἶ, λοιπόν, φίλε ἀναγνώστα, εἰς τοιαύτας καὶ παρόμοιας περιστάσεις μήπως φοβεῖσαι; Μήπως δειλιᾷ ἡ ψυχὴ σου ἀπέναντι τῶν κακῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἐκινεῖται ἀπειλητικοί, καὶ οἱ ὅποιοι, ὅταν διαθέτουνται ἄλλην κοσμικὴν δύναμιν, ἐπιπίπτουν ὀρμητικοὶ διὰ νὰ κατασπαράξουν τὸ θυμὸν των;

«Ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε», εἶπε ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία εἰς πᾶσαν τοιαύτην περίστασιν πρέπει νὰ διαβύχῃ τοὺς φόβους μας, νὰ μᾶς ἐμψυχώσῃ, νὰ μᾶς ἐνθαρρύνῃ.

Οἱ ἄνθρωποι εἰμπεροῦν νὰ μᾶς καταδιώκουν καὶ νὰ πιθυμοῦν ἀκόμη καὶ νὰ ἐργάζονται διὰ τὸν ἀφανισμόν μας. Ἀλλ' ἐὰν ἔχωμεν τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν—καὶ θὰ τὴν ἔχωμεν ἐὰν εἰς Αὐτὸν παραδώσωμεν

τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν—οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ εἰμπεροῦσιν οὐδὲ τρίχα ἐκ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν νὰ ἐγγίσουν. Ἡμεῖς δὲ τότε, ἐν τῇ πεποιθήσει εἰς τὴν προστασίαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, θὰ δυνάμεθα νὰ παραμένωμεν ἄφοδοι καὶ ἀτάραχοι.

Ὁ Δαβὶδ, καταδιωκόμενος συνεχῶς ἀπὸ τὸν Σαούλ, ὅστις διέθετε πρὸς τοῦτο βασιλικὴν δύναμιν καὶ ἰσχύν. ἠδυνήθη ὅχι μόνον νὰ διαφύγῃ πᾶσαν ἐπιβουλὴν καὶ ἐνεδραν τῶν ἀντιπάλων του, ἀλλὰ καὶ κατῴρθωσε κατὰ τὸ διάστημα τῶν διωγμῶν του νὰ παραμένῃ ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὸν φόβον καὶ τὴν δειλίαν, στηριζόμενος εἰς τὴν προστασίαν καὶ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Θεοῦ. «Κύριε φωτισμός μου καὶ σωτὴρ μου, ἔλεγε, τίνα φοβηθήσομαι; Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος δειλιάσω;» (Ψαλμ. 26, 1).

Ἐγνώριζε μάλιστα ὁ Δαβὶδ ἐκ πείρας καὶ ἐξείμα τόσον καλὰ τὴν σημασίαν τῆς θαύρας βοηθείας καὶ προστασίας, ὥστε ὁμολόγει ὅτι δι' αὐτῆς ἠδύνατο ν' ἀντιμετωπίσῃ καὶ τοὺς μεγαλειτέρους κινδύνους, καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον. «Ἐὰν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, ἔλεγεν ἐξομολογούμενος πρὸς τὸν Θεόν, οὐ φοβηθήσομαι κακὰ, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ» (Ψαλμ. 22, 4).

Ἀντὶ λοιπὸν καὶ ἡμεῖς νὰ ταραττώμεθα καὶ νὰ καταλαμβανώμεθα ἀπὸ φόβον, καταδιωκόμενοι ἢ ὅπως δὴποτε κατατρεχόμενοι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἅς ἐμπιστευώμεθα μᾶλλον τὴν ὑπεράσπισιν μας καὶ τὴν σωτηρίαν μας εἰς τὸν Θεόν, τὸν Κύριον τοῦ παντός, μετὰ τὴν πεποίθησιν, ὅτι Αὐτὸς θὰ μᾶς περιβάλῃ καὶ θὰ μᾶς περιφρουρήσῃ μετὰ τὴν παντοδύναμον δεξιάν Του. Διότι Αὐτὸς εἶνε ὁ μόνος κραταῖος ὑπέρμαχος τῶν φοβουμένων τὸ ἅγιον Ὄνομά Του καὶ Αὐτὸς πρὸς αὐτοὺς λέγει: «Ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε».

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

1. Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμενοῦμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ;

Οἱ λόγοι τοῦ; ὁποῖους εἰς ὁλόκληρον τὸ προηγούμενον κεφάλαιον εἶπεν ὁ Ἀπόστολος καὶ πρὸ παντός ὁ 20ὸς στίχος «οὗ δὲ ἐπλεονάσεν ἡ ἁμαρτία ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις» ἡτο δυνατόν νὰ παρανοηθῶσιν ἀπὸ χριστιανῶν ὅστις ἔχει ἀγνοίαν, ἢ καὶ ἀπὸ ἀνθρώπων ἔχοντα τρεῖς ἢ τέσσαρες

Ἐρχεται διὰ τοῦτο ὁ θεὸς Ἀπόστολος νὰ προλάβῃ πᾶσαν τοιαύτην παρανότην καὶ περιζήγητην. Ἡ περιζήγησις, ἡ ἐμετὰ τὰ ἐν τῷ πέμπτῳ κεφαλαίῳ λεχθέντα, ἡ δύνατο νὰ εἰσχωρήσῃ, ἦτο ἡ ἐξῆς: Ἀφ' οὗ ἡ θεία χάρις ἐπλεόνασε καὶ ὁ περιπερίσσευσε καὶ ἔδε χητὴ μέγα καὶ αἰτερον τὸ ἔξος τοῦ θεοῦ ἐ. εἰς τοῦ ἡ ἀμαρτίαν ἐπλεόνασεν. ἐμπρὸς λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἃ: ἀμαρτάνομεν, ἀφ' οὗ καὶ ἃ: ἐξ ακολουθήμεν ἐμμένοντες καὶ ἐπιμένοντες: εἰς τὴν ἀμαρτίαν, διὰ νὰ ἔλθῃ καὶ εἰς ἡμᾶς πλεονάζουσα ἡ χάρις. Διότι ὅσοι ἀμαρτωλότεροι γινόμεθα ἢ εἰς, τόσον πλεοναίωτερον θὰ χυτῇ τὸ θεῖον ἔλεος εἰς ἡμᾶς.

Διὰ νὰ προλάβῃ λοιπὸν τὴν παρανότην αὐτὴν ὁ Ἀπόστολος ἔρωτα: Τί λοιπὸν θὰ εἴπωμεν; Μήτω; θὰ εἴπωμεν, διὲ θὰ ἐπιμελνόμεν εἰς τὴν ἀμαρτίαν, διὰ νὰ πλεονάσῃ ἡ χάρις;

2. «Μὴ γένοιτο. οἷτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἀμαρτίᾳ, πῶς εἰς ζήσωμεν ἐν αὐτῇ;

Ὁ Ἀπόστολος εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦ πρώτου στίχου ἀπαντᾷ διὰ τοῦ «μὴ γένοιτο» ἡ: οἱ ὁ θεὸς νὰ φυλάξῃ νὰ μὴ γίνῃ ποτὲ τοῦτο. Δι' ἀμαρτύνεται δηλοδὴ ζωῆς; κατὰ τῆς σκέψεως τὴν οὖσαν ἐκφράζει τὸ ἀνωτέρω ἐρώτημα.

«Οἷτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἀμαρτίᾳ». Χριστιανοὶ ὦ, ἡμεῖς, οἷτινες ἀπεθάνομεν καὶ ἐνεκρώθημεν ὦ πρὸς τὴν ἀμαρτίαν, πῶς νὰ ζήσωμεν πλὴν ἐν αὐτῇ; Ἀπεθάνομεν ὦ πρὸς τὴν ἀμαρτίαν, ἡ: οἱ ἀπηρνήθημεν αὐτὴν καὶ διεκόψαμεν ὀριστικῶς πᾶσαν πρὸς αὐτὴν σχέσιν, ὅπως ἀκριδῶς καὶ πᾶ: ἀποθήκησαν χωρίζεται ὀριστικῶς ἀπὸ πάντα τὰ τῆς παρούσης ζωῆς. Ἀπεθάνομεν δὲ ὦ πρὸς τὴν ἀμαρτίαν διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος: διότι ἐν αὐτῷ μᾶς ἐχορηγήθη ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἡ ἐ: ἐκέρωσε καὶ ἐθανάτωσε τὸν ἐν ἡμῖν παλαιὸν ἄνθρωπον τῇ ἀμαρτίᾳ. Τὸ νὰ ἐπανέλθωμεν λοιπὸν εἰς τὴν ἀμαρτίαν, ἀφ' οὗ ἀταξ ἀπηλλαγθῇ καὶ ἡλευθερώθῃ ἀπ' αὐτῆς, εἶνε ὅπως ἄπορον, ἀνόητον καὶ μωρόν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΙ ΕΠΙΘΥΜΙΑΙ ΤΟΥ ΚΤΗΝΟΥΣ

Τὸ κτῆνος δὲν εἶνε ἄμειρον καὶ ἐπιθυμιῶν. Αἱ ἐπιθυμίαι τοῦ δὲ αὐτοῦ δὲν περιορίζονται ἀλλ' εἰς τὴν συνήρησιν τῆς ζωῆς του, ἀλλ' εἶνε καὶ εὐγενέστεραι πρὸς. Διότι τὸ κτῆνος ἔχει καὶ ὅλας ἐκείνας τὰς κλίσεις καὶ τὰ αἰσθημὰτα, ἃ: τινὰ πρὸς τὸ θέτει ἡ ζωὴ του. σχέσεων καὶ τῶν φιλιῶν. ἔχει καὶ αὐτὸ τὴν στεργὴν τῶν τέκνων, τῇ οὖσαν καὶ δι' ἄνθρωπος: ἔχει εἰδὼς τι συζυγικῆς ἀγάπης: ἔχει ἀφροσύνην πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ ἢ πρὸς τὰ πρόσωπα τὰ εὐάρεστα αὐτῷ ἐν γένει: αἰσθάνεται τὸν φόβον, τὸ θῆρρον, τὴν ὀργὴν, τὴν ἐκδίκησιν, τὸν φόβον: δεινύει πικροργίαν καὶ πονηρίαν: δοκιμάζει χράν καὶ λύπην, πόθον καὶ ἀπεστροφὴν, μίσος καὶ ἀγάπην, ἐλπίδα καὶ ἀπόγνωσιν: αἰσθάνεται καὶ αὐτὸ τὰς ἐμπειρίας: συγκαίηται, τὰς οὖσας καὶ ὁ ἄνθρωπος, καὶ καθίσταται ἡ καρδία αὐτοῦ θέατρον τῶν ἐκρήξεων καὶ τῶν ταραχῶν, τὰς οὖσας: δι' αὐτὸν γὰρ ἡ βία τοῦ παύους.

Μὲ ὀλίγους λέξεις: διὰ τὰ πάθη τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἐν ευρίσκονται καὶ ἐν τῷ κτῆνι, μετὰ τὴν εὐαιώδη καὶ ἡμετέρωδη διαφοράν: διὲ τὰ πάθη αὐτὰ πρὸς τὸ κτῆνι δὲ, ἔχουσι ποτε ὡς ἀνιειμένον ἢ ὡς ἐλκυστὴν ἰδέειν τινὰ λογικὴν,

ἡ κτῆν, θρησκευτικὴν, καλαισθητικὴν, διότι τὸ κτῆνος εἶναι ἀνίκανον νὰ συλλάβῃ ἰδέας. Καὶ δὲ θὰ ἐδωκολε ὁμολογῶν εἴπωμεν, διὲ αἱ κλίσεις καὶ αἱ πόθοι καὶ τὰ πάθη τοῦ κτῆνους εἶνε κατὰ βάθος, τὰ αὐτὰ πρὸς τὰ τοῦ ἀνθρώπου, οὐ σφαίραι ὅμοιαι, ἐντὸς τῶν οὖσων κινεῖται ταῦτα, εἶνε ἐντελῶς διαφορετικά καὶ ἀνέμοιζι. Τὰ τοῦ κτῆνους κινεῖται εἰς σφαίραν τινα πολὺ ταπεινὴν καὶ χθοναλίαν, τὴν σφαίραν τῶν γνώσεων αὐτοῦ τῶν καθ' ὅπως ὕλικῶν καὶ αἰσθητῶν. Τὸ τοῦ ἀνθρώπου κινεῖται εἰς σφαίραν τινα ὑψηλοτέραν, ἀνωτέραν, εὐ: ἐνεπείραν, ἀνελκον καὶ συγγενὴ πρὸς τὸν ὀρὸν ζῶντα τῶν πνευματικῶν καὶ λογικῶν αὐτοῦ γνώσεων.

Ἐπὶ πλέον, ἐπειδὴ τὸ κτῆνος στερεῖται ἐλευθερίας, διὰ τοῦτο καὶ αἱ πόθοι μετὰ τῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ κινεῖται κορυμνίζονται ἀπὸ τὰ τυφλὰ ἐνστικτὰ του. Τὸ κτῆνος στερεῖται τῇ: ἰδέας, στερεῖται καὶ τῆς κρίσεως καὶ τοῦ συλλογισμοῦ, ἄρα δὲ εἶνε καὶ ἀίκανος νὰ συγκοίνη καὶ νὰ ἐκλέξῃ καὶ νὰ κινήσῃ ἐλευθέρως. Δι' αὐτὸν λοιπὸν ἀπὸ τὰ τυφλὰ ἐνστικτὰ του καὶ ἐξ: δύναιτο ὁ τῶς ὁ ἄνθρωπος ἐλευθέρως νὰ ἐκφράσῃ καὶ νὰ ὑποτάξῃ καὶ νὰ χαλινάγῃ τὰ πάθη καὶ τὰ αἰσθημὰτα αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ ἀκριδῶς ἀποτελεῖ νέαν οὐσίαν ὡδὴ διαφοράν καὶ κινήσιν: ἀνωτέρω: τὰς αἰσθηματικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὰς τοῦ κτῆνους.

Π. Ν. Τρεμπέλας

ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ

Δ.

«Ματαιότης: ματαιότητων τὰ πάντα ματαιότης:

Εἶδομεν εἰς τὰ προηγούμενα ἄρθρα διὲ ἡ σκέψις τῶν λογικῶν αὐτῶν εἶνε ὠρελμωτική καὶ λίαν συμπερούσα διὰ τὸν ἄνθρωπον, κατὰ τὸν εἰς τῆς πρὸς: μου ταύτης: σκέψεως ἀνωτέρω: εἶδος μὲν θὰ προφυλάσσεται ἀπὸ πλείστα ὅσα κακά, τὰ ποιεῖ ὡς: μένω: θὰ ὁδηγήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἀπώλειαν, ἀπὸ τοῦ ἐτέρου δὲ θὰ ὠλήται εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀγαθοῦ, ἡ: τὸν ὁδηγήσῃ εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν. Εἶδομεν προσέτι, διὲ λόγοι αὐτοῦ ἐρρήθησαν ἀπὸ ἄνθρωπον σοφώτατον, ὁ οὖτος προηγούμενος: ἐδοκίμασε, διὰ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ μάταια καὶ ἀνωφελῆ, δηλοδὴ πλοῦτον, τιμὰς, ἐπικίνδους καὶ ἡδονὰς τοῦ κόσμου τούτου. Τούτου ἕκκα ἡ σκέψις: τῶν λόγων αὐτοῦ ἡ: τὰ μέγιστα συντελεῖ εἰς τὴν βεβαίαν κατανόησιν αὐτῶν πρὸς τὴν ἀπώλειαν διὰ πάντα χριστιανὸν ἐπιζητοῦντα τὴν σωτηρίαν του τὸ ἀντικείμενον συγχωτάτης μελέτης, ἐξετάσεως καὶ συζητήσεως: διὲ νὰ δυνήσῃ νὰ κατανόησιν ὅσοι δυνατὸν καλίστερον τὴν ματαιότητα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων καὶ ἵνα μὴ προσκολλᾶται οὐδόλως εἰς αὐτά.

«Ματαιότης: ματαιότητων τὰ πάντα ματαιότης». Ἀφ' οὗ λοιπὸν, ὦ εἶδομεν, ὅλα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἶνε μάταια καὶ ἀνωφελῆ, ποτε τότε δὲ εἶνε ἀνωφελῆ καὶ μάταια; Ἀνωφελῆ καὶ μάταια δὲν εἶνε ἐκ χρηστικῆς καὶ ὠρελμῆς διὰ τὸ μείλλοντα βίον, διὲ τὸ αἰῶνον μέλλον. καθόσον ἐκεῖ θὰ ζῶμεν αἰώνως. Ποτε δὲ εἶνε μάταια; Ἡ τήρησις τῶν ἐντελῶν τοῦ θεοῦ, ἡ ἐργασία ἐν γένει τῆς ἀρετῆς. «Τὸν θεὸν φοβέσθω, καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ φύλασσε, διὲ τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος», λέγει καὶ ὁ σοφὸς Σολομὼν. Τοῦτο δὲ ἐπιδοκίμασεν καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ιωάννης: λέγει: «Καὶ ὁ κόσμος παροργίζεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ: ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ

νει εις τὸν αἰῶνα» (Α'. Ἰωάν. 2 17). Ὁ κόσμος, λέγει, ῥοχεται κατῶ; καὶ ὅλα τὰ ἐν τῇ κόσμῳ, δηλαδὴ πλοῦ-
ξ, τιμὰ καὶ ἀπολαύσεις καὶ ὅσα ἐν γένει ἐπιθυμοῦν
ῥωπος τοῦ κόσμου. Ὁ δὲ ἔργαξ μείνος τὸ θέλημα τοῦ
μένει εἰς τὸν αἰῶνα, ἡμεῖς ἔχουμε ζήσῃ αἰώνιος. Ὁ δὲ θεὸς
τοσὺτος Παῦλος ἔχων ὅτι ὅσον τοῦ τὴν μεταίτητα τῶν
ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐθεώρει· ἅλα τὰ ἐν τῇ κόσμῳ σιὸν
γλαδὴ ἀχρηστα ὡς τὰ σκευδια· καὶ ἡ μὲν τοῦ πρὸς
αὐτοῦ νὰ κερδίσῃ τὸν Χριστόν· νὰ ἐπιτύχῃ δηλαδὴ τὴν
τοῦ Χριστοῦ ἔσσης καὶ κοινωνίαν. «Καὶ ἡγοῦμαι, ἔλε-
γαντα σκύβαλα εἶναι, ἵνα Χριστὸν κερδίσω» (Φιλιπ. 3 8).
χόντες λειπὸν καὶ ἡμεῖς, ἔργαζόμενα τὰ λόγια ταῦτα τῆς
Γραφῆς ὡς καὶ τὸς πολυτίμους συμβουλίας τοῦ σοφοῦ
ῥῶντες ἐν τῶν ψυχῶν μας, ὡς φιλοσοφούμεν πάντες
ῥῶν διὰ τὸν ἀπολυμένον πρὸς πρὸς ἡμᾶς ἐξ αὐ-
τοῦ μεταίτητος ὡφελείας. Ἄς ἀπορρίπτωμεν πᾶσαν δυνάμει-
ον, δόξῃ κοσμηθῇ, ἀπολαύσεις, εὐφροσύνη καὶ πᾶσαν
κοσμηθῇ ἐνυχίαν, καὶ ὡς ἐργαζώμεθα τὸ θέλημα τοῦ
καθόσον αὐτὸ καὶ μόνον θὰ μᾶς δώσῃ τὴν πραγματι-
ῥέλειαν, οὗτο καὶ μόνον θὰ μᾶς δώσῃ τὴν εἰς τὴν με-
ταίτητος καὶ εὐδαιμόνιαν καὶ κοινωνίαν ζωὴν. «Ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέ-
τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα».

Ἀρχιμ. Ἰγνατ. Κιλιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ἑβραίου; ἐπιστ. Παύλου, κεφ. ια'. 33 43, ιβ'. 1 2,

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

τοῦ κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ι'. 32, 33, 37, 38, ιθ'. 27 30).

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐν τῷ μαθηταῖς· Πᾶς ὅστις δ-
γῇ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τοῦ ἀνθρώπου, ὁμολογήτω
ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
οἱ δὲ ἄνθρωποι καὶ ἐμὲ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν
οὐρανοῖς. 37. Ὁ φιλὼν πατέρα ἢ μητέρα ἢ ἀδελφόν, ὃς ἐστι
ἕως 38. καὶ ὁ φιλὼν υἱὸν ἢ θυγατέρα ἢ ἀδελφόν, ὃς ἐστι
ἕως 39. καὶ ὁ λαμβάνει τὸν σκῆπτρον αὐτοῦ καὶ
οὐκ ἐστὶν ὁ σκῆπτρον αὐτοῦ, οὐκ ἐστὶν ὁ σκῆπτρον αὐτοῦ.
φ. ιθ'. 27. Τότε ἐπεστρέψεν ὁ Πέτρος εἰς τὸν αὐτῷ, Ἰ-
ἡμεῖς ὁφείλομεν πάντα καὶ ἡκολούθησάμεν σοι· τί ἄρα
ἡμῖν; 28. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἰπὼν αὐτοῖς, Ἀλλ' ἔγωγε ὁ
δὲ ἡμεῖς οἱ ἀκολουθήσιντες μοι, ἐν τῇ παλαιγενεσσίᾳ,
καθίστη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ,
οἱ δὲ ἡμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώ-
δεκα τοῖς Ἰσραὴλ. 29. καὶ πᾶς ὁς ὀφείλει οἰκίαν, ἢ
ἀδελφόν, ἢ ἀδελφίδα, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ
ἀδελφόν, ἢ ἀδελφίδα, ἢ ἀδελφόν, ἢ ἀδελφίδα, ἢ ἀδελφόν,
ἢ ἀδελφίδα, ἢ ἀδελφόν, ἢ ἀδελφίδα, ἢ ἀδελφόν, ἢ ἀδελφίδα,
καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. 30. πολλοὶ δὲ
οὐκ ἐστὶν ὁ σκῆπτρον αὐτοῦ, καὶ ἔσονται πρῶτοι.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

32, 33. Ὁμολογία καὶ ἄρνησις. Ἀποστέλλων ὁ Κύ-
ριος μαθητάς Του εἰς τὸ ἔργον τὸ εὐαγγελικόν ἀνὰ τὰ
ῥα ἔθνη, προλέγει δὲ πάντες εἰς πιστοὶ ὁτιοῦν Του
οὐκ ἐστὶν νὰ συναντήσῃ θλίψεις καὶ νὰ ὑπερβῇ διωγμούς,
ἐπεὶ νὰ ἀντιμετωπίσουν καὶ αὐτὸν τὸν κίνδυνον τοῦ θανά-

του. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐλπίσαντες καὶ ἐκτρέφοντες αὐτοὺς εἰς τὸν
καλὸν τῆς πίστεως ἀγῶνα, δεῖν αὐτοὺς ποῖαν ἀμοιβὴν θὰ ἔχουναι,
μένοντες στερεοὶ εἰς τὴν πίστιν καὶ ἐμολογοῦντες ἀπόδομα τὸ
Ὀνομα Του, καὶ ποῖαν ζημίαν θὰ ὑποστώσιν εἰ ἀπαρνούμε-
νοι τὴν πίστιν πρὸς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐκ φόβου ἢ τυμπε-
ροντος ὀκλήσεως. «Ἦλθ' ὁμοῖα, λέγει, ἐλπίει ἐμολογήσει ἐν λό-
γοις καὶ ἔργοις ἔμπροσθεν τοῦ ἀνθρώπου, οὗτις εἶνε ὁ ταδὸς
μου, αὐτὸν ὅτι ἀναγνωρίσω καὶ ἐγὼ ἐν τῇ βίβλῳ ἐν
τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τοῦ ἐπουρανοῦ Πατρὸς μου ὡς ἀν-
θρώπου ἰδικόν μου καὶ ἄξιον τῆς αἰωνίου ζωῆς. Ὅστις δὲ
ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ ἔκκα φέδω ἢ συμπερόντος ὀκλήσεως,
ὅτι ἀπέφυγε νὰ φανῇ οὗτις εἶνε ὁ παδὸς μου καὶ ἡμεῖς ἀρνη-
θῇ τῇ πρὸς ἐμὲ πίστιν, τοῦτον καὶ ἐγὼ θὰ τὸν ἀρνηθῶ καὶ
δὲν θὰ τὸν ἀναγνωρίσω ὡς ἀνθρώπου ἰδικόν μου ἐνώπιον τοῦ
ἐπουρανοῦ Πατρὸς μου». Ἐπεμίνως ὑπόσχεται ὁ Κύριος
αἰώνιον ζωὴν καὶ δόξαν διὰ τοῦ πιστοῦ εἰς τὸ Ὀνομα Του
καὶ προλέγει αἰώνιον καταδίκην καὶ κατασχόμεν διὰ τοῦ
ἀρνούμενου τῇ πρὸς Αὐτὸν πίστιν.

Στίχ. 37, 38. Οἱ ἄξιοι τοῦ Χριστοῦ ὁ καθ' ὅσον. Καὶ ἐπειδὴ
ἐμπροσθεν τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν πίστεως καὶ ἀγάπης γίνεται
πολλὰ καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς διέφορα πρόσωπα καὶ ὁ φόβος τῶν
θλίψεων καὶ διωγμῶν καὶ ἡ κλίσις καὶ ῥοπή πρὸς τὴν ἀμνη-
στίαν, διὰ τοῦτο προσέειπε ὁ Κύριος οὗτις εἶνε ὁ ἀγαπῶν πατέρα
ἢ μητέρα, ἢ υἱόν, ἢ θυγατέρα, περισσώτερον ἀπὸ ἐμὲ, καὶ
ἀρὶν ἐκείνου ἀπαρνούμενος τὴν πρὸς ἐμὲ ἀφοσίωσιν καὶ ἀ-
γάπην, δὲν εἶνε ἄξιος ὁ παδὸς μου. Καὶ ὅστις ἐλπίει εἶνε ἔτσι-
μος νὰ ὑποστῇ πᾶσαν θλίψιν, καὶ τὸν θάνατον ἐν ἀνάγκῃ
χάριν τοῦ Ὀνοματος μου, καὶ ὅστις ἐλπίει προσπαθεῖ νὰ σκῆ-
πῃ καὶ νὰ νεκρώσῃ ἐν τῇ ψυχῇ του τὴν κλίσιν πρὸς τὸ
κακόν, δὲν εἶνε ἄξιος ὁ παδὸς μου.

Κεφ. ιθ'. στίχ. 27, 28. Ἡ αὐταπάρνησις τῶν Ἀποστόλων.
Καὶ ἔρω ὡς ὁ Πέτρος τὸν θεῖον Διδάσκαλον· «Ἰδοὺ, ἡμεῖς
εἰ ἀπόστολοι, ἀφήκαμεν ὅλα καὶ σὲ ἡκολούθησαμεν. Τί ἄρα
γε κέρδος θὰ ἔλωμεν;» Καὶ ὁ Κύριος ἀπάντησεν καὶ διαβεβαι-
ῶν περὶ τῶν ἀποστόλων Του, οὗτις αὐτοὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ τοῦ
Χριστοῦ παρουσίᾳ, ὅποτε ὁ ἀνακαινισθῇ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ
γῆ καὶ ὁ ἀνθρώπων ἔθνος τοῦ Θεοῦ θὰ καθίστη εἰς τὸν
θρόνον τῆς θείας τοῦ δόξης, τότε θὰ καθίσουν εἰς δώδεκα
θρόνους, ἡμεῖς θὰ λαβῶν τιμὴν καὶ δόξαν αἰώνιον. Καὶ τὸ
παράδειγμα τῆς πίστεως τῶν πρὸς τὸν Σωτῆρα θὰ γίνῃ ἀ-
φορμή, ὅπως καταδικασθῶσιν εἰς τὴν δώδεκα φυλῶν ἀ-
πιστήσαντες Ἰουδαῖοι.

Στίχ. 29, 30. Τὸ κέρδος τῆς αὐταπαρνήσεως. Καὶ προσ-
θέτει ὁ Κύριος οὗτις καὶ πᾶς ἀνθρώπος, ὅστις ἀφήκει οἰκίαν
ἢ ἀδελφόν ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγαπῶντα διὰ τὸ
δοῦναι τοῦ Χριστοῦ. ἡμεῖς οὗτις διὰ ταῦτα ἐγένοντο πρόσκομμα
εἰς τὴν ἐδὼν τῆς πίστεως, καὶ τῇ ἀρετῇ, θὰ λάβῃ καὶ ἀγα-
θὰ ἐπίγεια πολὺ περισσώτερα, ἀλλὰ τὸ προυδαίστερον θὰ κλη-
ρονομήσῃ καὶ τὴν αἰώνιον ζωὴν. Πολλοὶ δὲ, εἰ ἐποιοῖ ἐκλή-
θησαν πρῶτοι παρὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν σωτηρίαν, θὰ κατα-
τήσουν τελευταῖοι καὶ ἐννοεῖται σωτηρίας ἐκκα τῆς ἀπιστίας
τῶν ἐπὶ ἄλλοι, εἰ ὁτιοῦν ἐκλήθησαν τελευταῖοι, ὅτι ἀναδ-
εῖται πρῶτοι ἐν τῇ βίβλῳ τῶν οὐρανῶν ἐκκα τῆς πίστε-
ως εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ὑπακοῆς εἰς τὰς ἐντολὰς Του.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

ΜΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙ Ν ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΞΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΓΕΛΗΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Πηνελόγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ἸΣΧΥΣΑΤΕ, ΜΗ ΦΟΒΕΙΣΘΕ

ΣΤ'.

Ἴδού τρεῖς λέξεις, τὰς ὁποίας θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν καθημερινὴν μελέτην εἰς πάσας τὰς περιστάσεις τοῦ ἀτομικοῦ, τοῦ οἰκογενειακοῦ, τοῦ κοινωνικοῦ ἡμῶν βίου. Τρεῖς λέξεις, αἱ ὁποῖαι ἐμπερικλείουν ἀκατάβλητον δύναμιν δι' ἐκείνους, οἱ ὅποιοι γνωρίζουν ἀπὸ ποῶν λέγονται καὶ πῶς πραγματοποιοῦνται.

«Ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε» εἶπε προφητὴ καὶ ἐντολὴ τοῦ Ἐπουρανίου ἡμῶν Πατρός, ὁ Ὅποιος θέλει νὰ μᾶς ἐνθαρρύνῃ καὶ μᾶς ἐγκαρδιώσῃ, ἵνα νὰ δυνάμεθα μετὰ γενναϊότητος ν' ἀντιμετωπίζωμεν ἀναπόφευκτα κύματα καὶ τοὺς ἀεμοστροβίλους, οἱ ποῖοι θὰ μᾶς συναντήσουν εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ βίου. Ἰσχύσατε», μᾶς λέγει. Κραταιώθητε, ἐνδυναμώθητε, μὴ φοβεῖσθε, μὴ δειλιάτε, διότι ἐγὼ εἰμι μετ' ὑμῶν, ἐγὼ περασπίζω ὑμᾶς, ἐγὼ βοηθῶ καὶ ἀσφαλίζω. «Ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε».

Καὶ εἶπε μὲν ἀληθὲς ὅτι διὰ νὰ ἔχωμεν τὸν Θεὸν ἐν ἡμῶν ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ εἴμεθα μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐργαζόμενοι διὰ πάσης θυσίας τὸ πανάγιον θέλημά Του. Τότε δὲ ἀληθῶς καὶ θὰ ἔχωμεν τὴν κραταίαν βοήθειαν καὶ προστασίαν τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ ἰσχύωμεν ἐκείνους καὶ δὲν θὰ φοβώμεθα εἰς τὰ παικίλια, καὶ ἀπρόοτα πολλάκις, περιστατικὰ τοῦ βίου. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἡμῶς δὲν ἐξαρτᾶται ἐξ ἡμῶν αὐτῶν; Τί μᾶς ἐμποδίζει ἵνα ἐργασθῶμεν καὶ νὰ ἐργαζώμεθα ἐκ ψυχῆς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ; Καὶ ἂν θελήσωμεν ἡμεῖς καὶ ἀποφασίσωμεν νὰ παραδώσωμεν ἐαυτοὺς ψυχῇ τε καὶ καρδίᾳ εἰς τὸν Ἐπουράνιον Θεὸν καὶ Πατέρα ἡμῶν, ποῖος δύναται νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ καὶ μᾶς ἀποσπᾷ ἀπὸ τὴν ἀγάπην Αὐτοῦ;

Ἄλλως τε, ἰδοὺ, ὅτι καὶ παρ' ὅλην τὴν ράθυμον καὶ φάμαρτον διαγωγὴν τῶν περισσοτέρων ἐξ ἡμῶν, ὁ Θεὸς δὲν παύει νὰ μᾶς εὐεργετῇ, προχέων πλοῦσιαν τὰ ἐξ ἑῆς Του καὶ τοὺς οἰκτιρμούς Του καὶ ἐρχόμενος ἐκείνους ἀρωγὸς εἰς τὰς ἀνάγκας ἡμῶν. «Ἀνατέλλει τὸν ἥλιον ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς». «Βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους». Διότι Αὐτὸς εἶπε «χρηστὸς ἐπὶ τοὺς χαρίστους καὶ πονηροὺς». Καὶ ἐὰν τώρα, ὁπότε δεινύομεν τὴν ἐλαττωματικὴν ταύτην καὶ ἐφάμαρτον ὑπερφορὰν, ἀπολαύωμεν τῆς προστασίας καὶ βοηθείας τοῦ Θεοῦ, ὁποῖας ἄρᾳ γε χάριτος θέλομεν ἀπο-

λαύσαι, ἐὰν ἀποφασίσωμεν καὶ νὰ ἀγαπήσωμεν θερμότερον τὸν Θεὸν καὶ νὰ ἀφοσιωθῶμεν ἐγκαρδιώτερον πρὸς Αὐτόν;

«Ἰσχύσατε» λοιπόν, «μὴ φοβεῖσθε». Εἰς τὰς δεινὰς περιστάσεις, εἰς τὰ θλιβερά γεγονότα, εἰς τὰς σκληρὰς δοκιμασίας, εἰς τὰς ἀλγεῖνὰς περιπετείας, εἰς τὰς οἰκονομικὰς στενοχωρίας, εἰς τὰς σωματικὰς ἀσθενείας, εἰς τὰς συκοφαντίας, εἰς τοὺς διωγμούς, εἰς τοὺς κατατρεγμούς, δὲν εὐρίσκεσθε μόνοι καὶ ἐγκαταλελειμμένοι. Ἐχετε τὸν Θεόν, τὸν Ὅποιον ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι ἐγκαταλείπομεν μὲν καὶ λησμονοῦμεν ἐν τῇ ἀφροσύνῃ μας; Ἐκεῖνος ὅμως «ὁ οἰκτιρμῶν καὶ ἐλεήμων, ὁ μακρόθυμος καὶ πολυέλεος» μᾶς ἐνθυμεῖται καὶ ἔρχεται ἐκείνους νὰ ἐπιχύσῃ βάλαμον παρηγορίας εἰς τὰ τραύματα καὶ τὰς πληγὰς, αἱ ὁποῖαι διανοίγονται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

«Ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε». Ἐχετε τὸν Θεόν, ὁ Ὅποιος μέσα εἰς τὸ βιβλίον τοῦ νόμου Του μᾶς παρέχει πολυτίμους καὶ ἀνεκτιμήτους ὑποσχέσεις καὶ ἐπαγγελίας, τὰς ὁποίας ἡμεῖς, ἂν ἐλαμβάναμεν ὑπ' ὄψιν ὅχι περισσότερον, ἀλλὰ τόσον τοῦλάχιστον ὅσον λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν τὰς ὑποσχέσεις τῶν ἀνθρώπων, θὰ ἡδυνάμεθα νὰ διατελῶμεν ἄφοβοι, ἀτάραχοι, εἰρηνικοὶ, γενναῖοι, ἄνδρες.

Ἄς θελήσωμεν διὰ τοῦτο νὰ δώσωμεν περισσοτέραν πίστιν εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἄς ἀποφασίσωμεν ἀπὸ τώρα πλέον νὰ ζήσωμεν μὲ θερμότεραν τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ πανάγιον τοῦ Κυρίου μας Ὄνομα καὶ νὰ ἐργασθῶμεν προθυμότερον τὸ ζωοποιὸν καὶ σωτήριον θέλημά Του.

Κατὰ αὐτὸν καὶ μόνον τὸν τρόπον θέλομεν συνηθῆναι νὰ διαπλευσώμεν αἰσίως τὸ πολύμοχθον καὶ πολυτάραχον πέλαγος τοῦ βίου, καὶ, ἀναμφιβόλως, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ θέλομεν ἔλθαι εἰς θέσιν, ὥστε εἰς ὅλας τὰς ἀντιξέους περιστάσεις νὰ ἰσχύωμεν καὶ νὰ μὴ φοβώμεθα, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τοῦ λέγοντος «Ἰσχύσατε», «Ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε».

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Ἡ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

3. Ἡ ἀγνοεῖτε, ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν;

Διὰ τοῦ στίχου αὐτοῦ ἐρμηνεύει ὁ Ἀπόστολος τὸ πῶς ἀπε-
θάνομεν κατὰ τὴν ἁμαρτίαν.

Ἡ ἀγνοεῖτε, λέγει, ποῖα εἶνε ἡ σημασία καὶ ἡ ἐνοία
τὴν ὁποῖαν ἐνέχει τὸ βάπτισμα, τὸ ὁποῖον οἱ εἰς Χριστὸν πι-
στεύσαντες ἐβαπτίσθημεν; Δὲν γνωρίζετε, ὅτι ὅσοι ἐβαπτί-
σθημεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐμολογοῦντες πί-
στιν εἰς Αὐτὸν καὶ ἀναγνωρίζοντες Αὐτὸν Σωτῆρά μας καὶ
Κύριον, πρὸς τὸν Ὅποῖον ὀφείλομεν ὑπακοήν; δὲν γνωρί-
τε, λέγει, ὅτι εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν, ἥτοι ἐ-
βαπτίσθημεν μιμούμενοι καὶ προσοικειούμενοι τὸν θάνατον
τοῦ Χριστοῦ;

4. «Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος
εἰς τὸν θάνατον, ἵνα, ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νε-
κρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν
καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν.»

Διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἐγενόμεθα
καὶ ἡμεῖς μέτοχοι καὶ κοινωνοὶ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ·
συνεσταυρώθημεν καὶ συναπεθάνομεν μετὰ τοῦ Χριστοῦ.
Ἄλλ' ὁ Χριστὸς ἀποθανὼν καὶ ταρεῖς ἀνέστη. Καὶ ἡμεῖς
λοιπὸν συναποθανόντες διὰ τοῦ βαπτίσματος μετὰ τοῦ Χρι-
στοῦ συνετάφημεν μετ' αὐτοῦ. Διότι ἡ ἀγία κολυμδήθρα εἶ-
νε δι' ἡμᾶς; ἄλλος τάφος ἐντὸς τοῦ ὁποίου καταδυόμεθα, καὶ
βυθίζομεθα ἐντὸς τοῦ ὕδατος διὰ τὴν ἐξεκονισθῆναι ὅσον συναπο-
θνήσκοντες καὶ συθηπτόμεθα μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Συναπεθάνομεν δὲ καὶ συνετάφημεν διὰ τοῦ βαπτίσματος
μαζὺ μετὰ τὸν Χριστόν, οὐχὶ διὰ τὴν νὰ μείνωμεν ἐντὸς τοῦ τάφου,
εἴθε διὰ τὴν νὰ ἐξέλθωμεν ἐκ τοῦ τάφου καὶ ἐπανέλθωμεν εἰς
τὴν προτέραν τῆς ἁμαρτίας ζωὴν, ἀλλὰ καθὼς ὁ Χριστὸς
ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ εἰσῆλθεν εἰς νέαν καὶ ἐνδοξον ζω-
ὴν μὴ ὑποκειμένην πλέον εἰς θάνατον, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐξερ-
χόμενοι ἐκ τῆς ἐσθῆτος κολυμδήθρας καὶ ἀνιστάμενοι πνευμα-
τικῶς, μὴ φέροντες πλέον τὴν ἁμαρτίαν, νὰ εἰσέλθωμεν εἰς
νέαν ζωὴν, ζωὴν πνευματικὴν, καὶ νὰ πολιτευθῶμεν συμφῶ-
νως πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς νέας ταύτης
ζωῆς, χωρὶς νὰ ἐργαζόμεθα πλέον τὴν ἁμαρτίαν, ἥτις μᾶς
ἐπαναφέρει εἰς τὸν θάνατον.

«Διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς». Εἰς τὴν Ἀνά-
στασιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐδείχθη ὑπὲρ πάντων ἄλλην περί-
στασιν τὸ μεγαλεῖον τῆς παντοδυναμίας καὶ ἀκατανίκητου
ισχύος τοῦ Θεοῦ. Δι' αὐτὸ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς παντοδυναμίας
ταύτης ἐν τῇ Ἀναστάσει τοῦ Χριστοῦ ὀνομάζει δόξαν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ἐκ τῆς μακρᾶς ἀναλύσεως τοῦ ψυχικοῦ βίου τῶν κτηνῶν,
ἣτις ἐγένετο ἐν τοῖς προηγουμένοις, ἀπεδείχθη ἐπαρκῶς,
ὅτι τὸ κτῆνος διαφέρει οὐσιωδῶς καὶ ποιητικῶς ἀπὸ τὸν ἄν-
θρωπον. Ἡ οὐσιώδης δὲ αὐτῇ διαφορά, ἡ διαχωρίζουσα
τὸ κτῆνος ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ἐγκρίτως εἰς τὸ ὅτι τὸ
κτῆνος στερεῖται καθαρῶς λογικῶν ἰδιοτήτων. Δὲν ἔχει τὸ
κτῆνος λογικὸν καὶ ἐλευθερίαν. Τὴν δύναμιν ἐλείνῃ, διὰ
τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὴν οὐσίαν
τῶν διαφόρων φαινομένων καὶ νὰ ἀνακαλύπτῃ ἐκεῖ τὰ κρυ-
πτόμενα αἰτιατὰ τὴν δύναμιν διὰ τῆς ὁποίας ἐκ τῶν αἰσθητῶν
καταορθώνει νὰ ἐξάγῃ τὸν ἀφηρημένον κόσμον τῶν ἰδεῶν

τὴν δύναμιν τῆς κρίσεως, διὰ τῆς ὁποίας ἀνευρίσκει τὰ
συγγενεῖας τῶν ἰδεῶν καὶ ἐπιτυγχάνει νέους συνδυασμοὺς
καὶ νέας δημιουργίας, μὲν τῶν θεῶν καὶ ἀνθρώπων εἰς τὸ κτῆ-
νος. Ὁ πνευματικὸς καὶ λογικὸς καὶ ὑπὲρ αἰσθητῶν κόσμος
εἶνε ὅλως ἀγνωστος εἰς τὸ κτῆνος. Οὕτως εἶδε τοῦτο πα-
ρὰ τοὺς εὐρεῖς τῆς ἐπιστήμης; ὁρίζονται ἡ τοῦ λαμπροῦ τοῦ
καλοῦ καὶ τοῦ ὠραίου κόσμου. Περιοριζόμενοι ἐντελῶς εἰς
τὸν χαμηλὸν ὁρίζονται τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου εἶνε δοῦλον τοῦ
τυφλῶν ἐνστικτῶν καὶ τῶν φυσικῶν παθῶν αὐτοῦ, ἀνέκτανον
νὰ συλλάβῃ εὐγενέστερόν τι τέλος καὶ σκοπὸν καὶ νὰ κατευ-
θυνθῇ ἐλευθέρως πρὸς αὐτό.

Ἀναμφιβόλως τὸ κτῆνος ἐκτελεῖ καὶ ἐξυπηρετεῖ σκοποὺς
Ἄλλ' οἱ σκοποὶ τοῦ οὗτοι δὲν συλλαμβάνονται διὰ τῆς ἰδέας
διὰ τῆς βλαβερῆς τῶν φαινομένων καὶ πραγματικῶν σχέσεων
καὶ διακριθώσεως. Οἱ σκοποὶ οὗτοι ὀφείλονται εἰς τὸν κ-
τῆνος τῶν ἀναμνήσεων τοῦ κτήνους ἀπ' ἐξ ἑνός, καὶ εἰς τὸ ἐ-
στικτὸν αὐτοῦ ἀπ' ἐξ ἑτέρου. Ἀποδίδομεν ἀκόμη εἰς τὸ κτῆνος
καὶ συνειδητὴν τινα, διότι εἶνε ὑποκείμενον αἰσθανόμενον
προσέχον, ἀντιλαμβάνομενον, ἀναπαριστῶν, ἐπιθυμῶν.
Συνειδητὴς ἔμως τοῦ κτήνους; δὲν εἶνε συνειδητὴς ἰδεῶν ἀλλ'
τὰ συνειδητὴς ἀναπαριστάσεων. Δὲν ἔχει αὐτοσυνειδητῶν τ-
κτῆνος. Διότι τὸ ἐγὼ εἶνε ἰδέα. Καὶ διὰ τὴν νὰ εἴπῃ λοιπὸν
κτῆνος «Ἐγὼ ὑπάρχω», ἔπρεπε νὰ δύναται πρωτίστως νὰ
σχηματίζῃ ἰδέαν. Ἡ ἀπουσία τῆς ἰδέας πρὸς τὸ κτῆνος κα-
θιστᾷ αὐτὸ ἀνέκτανον καὶ νὰ λαλήτῃ, ἀλλὰ δὲ καὶ ἀνεπιτι-
δειον ὅλως εἰς τὸ νὰ ἐκφράξῃ εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ Θεοῦ καὶ
λατρεύσῃ αὐτόν.

Οὕτως λοιπὸν τὸ κτῆνος εὐρίσκειται καθηλωμένον ἐντὸς τοῦ
αἰσθητοῦ κόσμου, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου ζῇ καὶ κινεῖται.
οὐρανὸς εἶνε ἕως πρὸς αὐτό. Τὸ λογικὸν καὶ ἡ ἐλευθερία
τὰ ἐξίλητα ταῦτα προσόντα, ἃ ἵνα μόνον εἶνε ἱκανὰ εἰς το-
κατοίκους τῆς γῆς; νὰ προσδώσιν ὁμοίτητα καὶ συγγ-
νειαν πρὸς τοὺς πολίτας τοῦ οὐρανοῦ, λείπουσιν ἐντελῶς
ἀπὸ τοῦ κτήνους. Ἀκριβῶς διὰ τοῦτο εἶνε ἀνεπίδεκτον τὸ κ-
τῆνος προόδου ἡθικῆς καὶ λογικῆς; καὶ πνευματικῆς, καὶ εὐρ-
σκεται πάντοτε καὶ διερῶς; τὸ αὐτό, τοιοῦτο καὶ σήμερον
ὁποῖον ὑπῆρξε πρὸ ὀλοκλήρων χιλιετηρίδων.

Ἐν ὅ ἄνθρωπος; Ὡς ὁ ἄνθρωπος! Διὰ τὴν λέγεται εἰς
τοῦ Θεοῦ; Ἀκριβῶς διότι ἔχει προικισθῇ διὰ λογικοῦ καὶ
ἐλευθερίας. Αὐτὰ καὶ μόνον καθιστῶσιν αὐτὸν ἱκανὸν ἀπ-
τοῦ χθαμαλοῦ τῆς γῆς; ταύτης; ἐπιπέδου νὰ ἐκφράξῃ εἰς τὸ
φῶς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῆς κατωτάτης; βυθιῶς; ὁρμώ-
νος νὰ φθάσῃ εἰς ὑπέρωχον ὕψος ἡθικῆς; προόδου καὶ τελει-
ποιήσεως. Εἶνε ταῦτα δι' αὐτὸν λόγος; καὶ κατὰ γὰρ ἐν ὁπ-
όν του νέους εὐρεῖς καὶ μεγάλους καὶ ἀγνώστους ὁρίζονται
εἶνε πτέρυγες ἀκούρασται ὑποδοθηθεῖσαι αὐτόν, ἵνα διασχί-
τῶν; ὁρίζοντας τοὺς τοὺς.

Ὅχι! ὡς λέγωσιν ὅτι θέλουσιν οἱ ὕλισται. Τὸ κτῆνος οἱ
δεμίαν ἔχει πραγματικὴν ὁμοίτητα πρὸς τὸν ἄνθρωπον
Γενώμενον ἐν μέσῳ τοῦ ὕλικου κόσμου κρατεῖται δοῦλον
αὐτοῦ, μὴ δυνάμενον νὰ ἐκφράξῃ ὑπεράνω τῶν ἀναθυμιάσεων
τῆς ὕλης; καὶ νὰ συλλάβῃ πνευματικώτερόν τι καὶ αὐτότερον
Ἐν ὅ ἄνθρωπος, ἐν ὁρμάτῃ ἐκ τῆς γῆς; τέρμα ὁρμῶν τῆς
πορείας του ἔχει τὸν οὐρανόν. Δὲν εἶνε ὁ πλανήτης οὗτος
οἰωνία πατρίς του. Εὐρίσκειται αὐτῇ ἄλλαχού. Καὶ ἀνακα-
λύπτει αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος διὰ τῶν ὑπερέχονων πηξέσεων τοῦ
λογικοῦ του, διὰ τῶν ὁποίων διασχίζει τὸ περιβάλλον ἡμᾶς
κένυρος τοῦ ὕλικου κόσμου εἰσχωρεῖ εἰς τοὺς πνευματικοὺς

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΒΔΟΜΑΔ' ΑΙ Ν ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΑΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΗΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63)

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήναις

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝ ΝΑ ΕΛΕΩΜΕΝ

Διὰ νὰ κατασταθῶμεν καὶ νὰ εἴμεθα εὐάρεστοι ἐνώ-
ν τοῦ Θεοῦ δὲν ἀρκεῖ ἀπλῶς καὶ μόνον νὰ ἐπιδιώ-
μεν τὴν γνῶσιν τοῦ θεοῦ νόμου, ἀλλ' ὀφείλομεν καὶ
ἀγωνιζώμεθα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ. Ἦδη ὁ
ὕμνος μας μακαρίζει οὐχὶ ἀπλῶς τοὺς ἀκούοντας καὶ
ὑποψίζοντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τοὺς φυ-
λάσσοντας αὐτόν. «Μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντας αὐτόν.» Ὁ δὲ Ἀπόστολος
Παῦλος σαφῶς κηρύττει ὅτι θὰ λογισθῶν δίκαιοι παρὰ
τῷ Θεῷ οὐχὶ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ
αὐτοῦ. «Οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ
Θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται.»
Συγκεφαλαιῶνται δὲ ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἐντολῇ
τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν καὶ πρὸς τὸν πλησίον. Κυ-
νῶς δὲ καὶ μάλιστα πρὸς τὸν πλησίον, καθόσον ὁ Θε-
ὸς τὴν πρὸς Αὐτὸν ὀφειλομένην ἀγάπην εὐαρεστεῖται
καὶ θέλει νὰ δεικνύωμεν πρὸς τὰ λογικὰ δημιουργήμα-
τά Του, πρὸς τοὺς πλησίον ἡμῶν.

Κατάδηλον δὲ καθίσταται ἐκ τῆς διδασκαλίας τῆς
γραφῆς, ὅτι ἡ ἐξάσκησις τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγά-
πης ἔχει τοσαύτην σημασίαν παρὰ τῷ Θεῷ, ὥστε δι'
αὐτοῦ ἄλλου μέσου δὲν θὰ ἴδυνάτο ὁ Χριστιανὸς νὰ
εὐαρεσταθῇ εὐπρόσωπος ἐνώπιον Αὐτοῦ, ἐὰν μὴ ἐν τῇ
ἀρᾷ βίῃ ἐξέλκει ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεων τοῦ τὴν
τολὴν τῆς ἀγάπης.

Ὁ θεὸς Παῦλος φανερῶναι, ὅτι καὶ ἂν ἤθελεν ὁμι-
λῆσαι τὰς γλώσσας τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀγγέλων, καὶ
ἤθελεν ἔχει ὅλα τὰ χαρίσματα τῆς προφητείας, τῆς
γνώσεως, τῆς πίστεως, ἐστареῖτο ὅμως τυχὸν τῆς ἀγά-
πης, οὐδεμίαν ἀξίαν θὰ εἶχεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, κατ'
ὅσον θὰ ὠφελεῖτο. Διὰ τοῦτο δ' ἀκριβῶς καὶ ὁ ἴδιος
ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῇ συνδέει στενῶς τὴν πί-
στιν μετὰ τῆς ἀγάπης καὶ φανερῶναι ὅτι ἐν τῇ Χριστι-
ανισμῷ οὐδεὶς ἄλλος εὐρίσκει σωτηρίαν εἰμὴ μόνον ἐ-
κείνος ὅστις ἔχει μὲν πίστιν εἰς Χριστόν, ἀλλ' οὐχὶ
καὶ αὐτὴν νεκρὰν καὶ ἀνενέργητον, ἀλλὰ ζῶσαν καὶ ἐν-
εργόν, ἐκδηλουμένην ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ἀγάπης.
Κ'. Κορ. 13, 1-3, Γαλ. 3, 6).

Ἡ δὲ ἀγάπη πῶς ἄλλως ἐκδηλοῦται τρανώτερον
πρὸς τὸν πλησίον ἡμῶν εἰμὴ διὰ τῶν ἔργων τῆς ἐλεη-
μοσύνης; Πῶς δύναμαι νὰ εἴπω, ὅτι ἀγαπῶ τὸν πλησί-
όν μου, ἐάν, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν τὸν ἐδεσπον ἔχον-
τα ἀνάγκην βοηθείας καὶ προστασίας, ἔμενον ἀνάληψή-

τος καὶ ἀδιάφορος; Ἡ ἀγάπη δὲν περιορίζεται εἰς λό-
γους μόνον. Δὲν συνίσταται εἰς αἰσθήματα ἀπλῶς. Δὲν
δεικνύεται εἰς ἐξωτερικὰς φιλοφρονήσεις καὶ τυχὸν ὑ-
ποκριτικὰς ἐκδηλώσεις. Ἡ ἀγάπη φανεροῦται πρακτι-
κῶς ἐν τοῖς ἔργοις τῆς εὐποιίας καὶ τῆς ἐλεημοσύνης.
Τότε δὲ ἀληθῶς δύναται νὰ διακρίνῃ τοὺς ἔχοντας
τὴν ἀγάπην, ὅταν τοὺς βλέπῃ πραγματικῶς ἐνδιαφερο-
μένους καὶ ἐργαζομένους διὰ τὴν βοήθειαν, διὰ τὴν ἀ-
νακουφίσιν, διὰ τὴν παρηγορίαν, τῶν πτωχῶν, τῶν ὀρ-
φανῶν, τῶν ἀσθενῶν, τῶν ἐγκαταλελειμμένων.

«Τεκνία μου», λέγει ὁ Θεολόγος Ἰωάννης, «μὴ ἀ-
γαπῶμεν λόγῳ μὴδὲ γλώσσῃ, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ»,
διὰ νὰ πιστοποιήσῃ ὅτι ματαίως θὰ λεγώμεθα χριστι-
ανοὶ καὶ ἀσκόπως θὰ ὁμιλῶμεν περὶ θεῶν καὶ θὰ θεολο-
γῶμεν, ἐν μὴ δεικνύωμεν ἐμπρόκτως διὰ τῶν ἔργων τῆς
ἐλεημοσύνης τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον. Ἰδοὺ δι-
καιοὶ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβος λέγει σαφῶς ὅτι ἡ θρησκεία
καὶ τὸ θρησκεύειν εἰς τοῦτο κυρίως συνίσταται, εἰς τὸ
ἐπισκέπτεσθαι καὶ βοηθεῖν καὶ παρηγορεῖν τοὺς ὀπιο-
ντὸς πάσχοντας. «Θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος
παρὰ τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρ-
φανοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἀσπυλὸν ἑαυ-
τὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.» (Ἰακώβ. 1, 27).

Ὅφειλομεν λοιπὸν νὰ ἐξασκῶμεν, ἔργῳ πρὸς πάντας
τὴν ἀγάπην. Δηλαδή, ὀφείλομεν νὰ ἐλεῶμεν. Πάν
ὅπου ὑπάρχουν ἀσθενεῖς, τοὺς ὁποίους δυνάμεθα ἴσως νὰ βο-
ηθήσωμεν, εὖν ὑπάρχουν γυμνοὶ καὶ εἰμποροῦμεν νὰ
τοὺς ἐνδύσωμεν, εὖν ὑπάρχουν πεινισμένοι, ταλαιπω-
ρημένοι, ξένοι, κατατρεγμένοι, πτωχοὶ τέλος πάντων
καὶ δυνάμεθα νὰ τοὺς ἀνακουφίσωμεν διωκομένης,
πρέπει νὰ τὸ πράξωμεν χωρὶς ἀναβολὴν καὶ νὰ τὸ πράτ-
τωμεν ἐφ' ὅσον θὰ ὑπόσχωμεν εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν καὶ
ἐφ' ὅσον θὰ μᾶς εἴνε τοῦτο δυνατόν.

Ὅφειλομεν νὰ ἐλεῶμεν. Καὶ τοσοῦτον μᾶλλον, κα-
θόσον αἱ θυσίαι τῆς εὐποιίας καὶ ἐλεημοσύνης εἶνε αἱ
θυσίαι, εἰς τὰς ὁποίας εὐαρεστεῖται ὁ Θεός. «Τῆς δὲ εὐ-
ποιίας καὶ κοινωνίας, λέγει ὁ θεὸς Παῦλος, μὴ ἐπιλαν-
θάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.

Ἀλλὰ πῶς πρέπει νὰ ἐλεῶμεν;

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Β. «Εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι

ταίνεται και εις τὰ ἔργα. Ἀνυπόκριτος ἀγάπη προσέτι
ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποίαν θυσιάζει ὁ ἄνθρωπος τὸ ἰδικόν
συμμέρον χάριν τοῦ συμμέροντος τοῦ ἄλλου. Ἡ ἔταν
ἄλλη ἐκυτὸν εἰς κόπους καὶ ἀγρυπνίας καὶ θυσίας χάριν
ἀγαπωμένου. Καὶ ὁχι μόνον θυσίας ὀλικὰς καὶ σωματικὰς,
ἀ καὶ θυσίας πνευματικὰς. Ὁ θεὸς Παῦλος, διότι εἶχε
ἐκτὴν ἀγάπην, διὰ τοῦτο καὶ ἔλεγεν· «ἡσχόμεν γὰρ αὐ-
τῷ ἀνάθεμα εἶναι· ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν
τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα». (Ρωμ. 9,3). Ἐπρότε-
ρον δηλοῖται νὰ χωρισθῇ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ σω-
εῖ κατὰ σάρκα συγγενεῖς του, οἱ Ἰσραηλίται..

Ἡμεῖς, ἀναγινώσται μου, ὁποῖου εἶδους ἀγάπην ἔχμεν;
οκριτικὴν καὶ συμπεροντολογικὴν ἢ ἀνυπόκριτον καὶ ἀνι-
ελῆ; Τί μαρτυροῦν αἱ συνειδήσεις μας, τί λέγουν τὰ πρά-
τα; Εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ συνδράμωμεν, νὰ εὐεργετή-
εν, νὰ ὑπηρετήσωμεν, νὰ θυσιάσωμεν τὰ πάντα καὶ αὐτὴν
ζωὴν μας χάριν τοῦ ἄλλου ἄνευ ἰδιοτελοῦς τιнос ἐλατ-
ης; Τότε ἔχομεν τὴν ἀνυπόκριτον ἀγάπην. Ἄν τοῦναντίον,
δηλαδὴ ἡ ἀγάπη μας περιορίζεται μόνον εἰς λόγια καὶ
ῦμεθα μόνον ἀπὸ τὰ ποταπὰ ἐλατήρια τοῦ συμμέροντος,
ἔχομεν ὑποκριτικὴν ἀγάπην.

Ἄς προσπαθῶμεν λοιπὸν παντὶ σθένει νὰ ἀποκτήσω-
τὴν ἀνυπόκριτον ἀγάπην· ἃς παρακαλῶμεν πάντοτε τὸν
νὰ μᾶς ἐνδυναμώσῃ καὶ νὰ μᾶς ἐνισχύῃ ὅπως μὴ πε-
ζώμεν τὴν ἀγάπην μας μόνον εἰς λόγια, ἀλλὰ νὰ
κτείνωμεν ταύτην καὶ εἰς τὰ ἔργα. Ἄς κινούμεθα πάν-
εις εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἀγάπης· ἐξ ἀδόλων καὶ ἀγνῶν
ἀνιδιοτελῶν ἐλατηρίων, ἐξ ἀγάπης ὁτιω· ἀγαθοποιού-
καὶ εὐεργετούντες. Διότι αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς, ἡ ἀνυπό-
ρος χριστιανικὴ ἀγάπη εἰς τὴν ὁποίαν εὐαρεστεῖται καὶ
ὁποῖαν βραβεύει ὁ Πανάγαθος Θεός.

Ἀρχιμ. Ἰγνατ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ρόδς Ῥωμαίους ἐπιστ. Παύλου, κεφ. ε'. στίχ. 1—10.)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ε'. 22—33).

2. Εἰπὼν ὁ Κύριος· Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός.
ὅταν ὁ ὀφθαλμός σου ᾖ καλὸς ἡ δὴλον τὸ σῶμά σου φωτεῖ.
ἔσται. 23. Ἐάν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου τονηρὸς ἢ ὅλον τὸ σῶμά
σκοτεινῶν ἔσται. εἰ γὰρ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ
σῶός πόσον; 24. Οὐδεὶς δύναται δυοὶ κυρίους δουλεύειν·
ἢ τὸν ἑῷα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἐνδὸς ἂν-
ταί, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε Θεῷ
κτείναι καὶ μισῶναι. 25. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Μὴ μερι-
τεῖτε τὴν ψυχὴν ὑμῶν, τί φαγῆτε καὶ τί πίνητε· μηδὲ τὸ σῶμά τι,
γὰρ εἰ ἐνδυσθήσθε. οὐχὶ ἡ ψυχή πλεονέσκει ἐν τῷ τρώφῳ,
τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; 26. ἐμβλέψετε εἰς τὰ πτερυγία
οὐρανοῦ, ὅτι εὐ σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συν-
οισιν εἰς ἀσπιδάς, καὶ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράιος
ρεῖ αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; 27. τίς δὲ
μῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐ-
τῶν; 28. καὶ περὶ ἐξ ὧν λέγει· εἰ μὴ ἡμεῖς; κατα-
ετὲ τὸ κρίναι τοῦ ἀγροῦ, πῶς σφίξιναι; 29. οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ
εἰ· λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐδὲ ὁ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ ὁξυ-
οῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. 30. εἰ δὲ τὸν χορτὸν τοῦ

ἀγροῦ, σὴν ἱερὸν ὄντα καὶ αὖριον εἰς κλῆβινον βαλλόμενον,
ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγό-
πισται; 31. καὶ οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες, Τί φάγωμεν, ἢ
τί πίωμεν, ἢ τί περιβαλόμεθα; 32. πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη
ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρήσετε
τούτων ἀπάντων· 33. ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστε-
θήσεται ὑμῖν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 22,23. Φῶς καὶ σκότος. Διδάσκων ὁ Κύριος τοὺς
μαθητάς Αὐτοῦ καὶ τοὺς ὄχλους ἐπάνω εἰς ὅρος τῆς Γαλι-
λαίας, παραδίδει τὴν διάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ὀ-
φθαλμόν. Ὁ ὀφθαλμός, λέγει, εἶνε ὁ λύχνος ὁ φωτίζων τὸ
σῶμα καὶ διευκολύνων πᾶσαν κίνησιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ
ἐργασίαν. Ἐάν ὁ ὀφθαλμός ἦνε ὀκλή, ὅλον τὸ σῶμα εὐρί-
σκεται εἰς τὸ φῶς· ἐάν δὲ ἦνε βεβλαμμένος, ὅλον τὸ σῶμα εὐ-
ρίσκεται εἰς τὸ σκότος. Παρεμοίως καὶ ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου
εἶνε ὁ ὀφθαλμός τῆς ψυχῆς. Καὶ ἂν μὲν ὁ νοῦς ἔλῃ τὸ φῶς
τῆς ἀληθείας καὶ σκέπτεται καὶ φρονεῖ συμφώνως πρὸς τὴν
ἀλήθειαν, τότε καὶ ὁλη/ῇ ψυχὴ εὐρίσκεται εἰς τὸ φῶς· καὶ
ὅλα τὰ αἰσθήματα καὶ αἱ ἀποφάσεις καὶ τὰ διαδήματα τοῦ
ἀνθρώπου εἶνε φωτεινά καὶ σύμφωνα πρὸς τὸν θεῖον νόμον.
Ἐάν ἔμως ἐπικρατῇ ἐν τῇ διανοίᾳ ἡ ἀγνοία καὶ ἡ πλάνη
καὶ τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας, τότε καὶ ὁλη ἡ ψυχὴ εὐρίσκε-
ται εἰς τὸ σκότος καὶ ὁ ἄνθρωπος περιπατεῖ ἐν τῇ πλάνῃ καὶ
τῇ ἁμαρτίᾳ. Ἐάν δὲ ἦνε κακὸν τὸ σκότος τὸ φυσικὸν τὸ
ἐκ τῆς παθῆσεως τῶν ὀφθαλμῶν προερχόμενον, πόσον διέ-
θριον εἶνε τὸ σκότος τὸ πνευματικόν, εἰς τὸ ὅπολον ρίπτει
τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ὁ σκοτισμὸς τῆς διανοίας αὐτοῦ;

Στίχ. 24. Οἱ δύο κύριοι. Μετὰ τοῦτο λέγει ὁ Κύριος δι-
οῦδεις δύναται νὰ δουλεύῃ συγχρόνως εἰς δύο κυρίους, οἱ
ὅποιοι ἔχουν ἀντιθέτους ἰδέας καὶ δίδουν ἀντιθέτους δια-
ταγὰς. Ἡ θὰ μιτήσῃ τὸν ἑῷα καὶ θ' ἀγαπήσῃ τὸν ἄλλον,
ἢ θὰ προσκολληθῇ εἰς τὸν πρῶτον καὶ θὰ περιφρονήσῃ τὸν
δεύτερον. Τοιοῦτοι κύριοι εἶνε ἅπ' ἐνὸς ὁ Θεός, καὶ ἅπ'
ἐξ ἑτέρου ὁ πλοῦτος, ὁ ὅποιος πολλάκις δελεάζει τὸν ἄνθρω-
πον καὶ ὑποδουλῶναι αὐτόν. Καὶ ὁ μὲν Θεὸς παραγγέλλει
δικαιοσύνην καὶ τιμιότητα καὶ νομοθετεῖ τὴν ἐλεημοσύνην,
ἐνφ ἡ φιλαργυρία παρακινεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀδικίαν,
τὴν πλεονεξίαν, τὴν ἀδιαφορίαν πρὸς τοὺς πτωχοὺς. Διὰ
τοῦτο ἐν συμφορᾷ εἶναι ἡ ἀνάπη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἡ ἀγά-
πη τοῦ πλούτου. Ἡ τὸν Θεὸν θ' ἀγαπᾷ τις καὶ εἰς τῆς ἐν-
τολὰς Του θὰ ὑπακούῃ, ἢ τὰ προσκολληθῇ εἰς τὰ χρήματα
καὶ θ' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὸν Θεόν.

Στίχ. 25—30. Αἱ μέριμναι διὰ τὰ βιοτικά. Ἀλλὰ πόθεν
ἢ προσκόλλῃσι; εἰς τὰ χρήματα; Σινηθέσιατα ἐκ τοῦ φόβου
μήπως δὲν ἔχωμεν τὰ χρήματα διὰ τὴν ζωὴν μας. Διὰ τοῦτο,
προσθέτει ὁ Κύριος, σὰς· λέγω νὰ μὴ ἀνησυχῆτε καὶ νὰ μὴ
ἐχῆτε σκενοχώρους φροντίδας διὰ τὴν τροφήν καὶ τὸ ἐδὲ μέ-
σας. Δὲν εἶνε ἡ ζωὴ σας πολυτιμότερα ἀπὸ τὴν τροφήν καὶ
τὸ σῶμα περισσοτέρως ἀξίας ἀπὸ τὸ ἐνδύμα; Ἐάν ἐκεῖνα, τὰ
ἀνώτερα, σὰς· ἐχάρητε ὁ Θεός, δὲν θὰ σὰς δώσῃ καὶ τὰ κα-
τώτερα, τὴν τροφήν καὶ τὸ ἐδύμα; Περικτηρήσατε τὰ πετη-
νά, τὰ ὅποια εὐε σπεύρου. εὐε θερίζουν, εὐε ἀποθήκευ-
ουν. Ἐν τούτοις ὁ Θεός δι' αὐτὰ προνοεῖ καὶ ἔχει τὴν τρο-
φήν τῶν ἐσθίων. Ἐάν δὲ προνοῇ δι' ἐκεῖνα, πό ὅ περισσό-
τερον διὰ τὸν ἄνθρωπον, τὸ τελειότερον τῶν δημιουργημάτων

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΒΑΘΜΑΔΙΑ Ν ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΙΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἱπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΛΕΩΜΕΝ;

Α'.

Εἰς τὸ ἐρώτημα: πῶς πρέπει νὰ ἐλεῶμεν, παρέχει φῶς τὴν ἀπόκρισιν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. «Ἐκαὶ καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ, λέγει. Μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης, ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός» (Κορ. 9, 7). Ἡ ἐλεημοσύνη μας τουτέστι πρέπει γίνεσθαι ἐλευθέρως καὶ ἀδιάστως, χωρὶς πίεσιν καὶ ἐνοχωρίαν, νὰ μὴ προέρχεται ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης, διότι ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ νὰ δίδωμεν μὲ προθυμίαν καὶ ἀκρότητα, «μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης».

Ἀλλὰ πότε ἡ ἐλεημοσύνη γίνεται «ἐκ λύπης»; Ὅταν κανεὶς διδῇ μὲν εἰς τὸν πτωχὸν τὴν δυνατὴν βοήθειαν, ἀλλ' ἐν ταύτῃ καὶ φοβῆται μήπως αὐτός, ὁ δίδων, γίνῃ κατόπιν πτωχὸς καὶ δοκιμάσῃ στερήσεις. Ὁ Θεὸς δὲ αὐτὸς τῶν ἐνδεχομένων στερήσεων τὸν κάμνει μόνον νὰ λυπῆται, ἀλλ' ἐνίοτε φεῖ! καὶ νὰ μεταμέται δι' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔδωκε.

Ἡ τοιαύτη λύπη οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὴν ἁλὸν τὴν ἐπαινετὴν λύπην, τὴν ὁποῖαν πολλάκις πολλοὶ μιμᾶσθαι διὰ τὴν δυστυχίαν τῶν ἄλλων. Διότι ἄλλες πολλὰς εὐαίσθητοι ψυχαὶ καὶ καρδίαι συγκινουῦνται καὶ συμπονοῦν μετὰ τῶν εὐρισκομένων ἐν τῇ θλίψει τῆς θανάσεως ἢ τῆς πτωχείας. εἶνε δὲ τόση ἡ εὐαίσθησις καὶ τόση ἡ ἀγάπη των, ὥστε λυποῦνται ὡς ἐάν ἑαυτοὶ αὐτοὶ αἰτῶνται. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ κινουῦν πάντα τὰ ὅσα, ὅπως βοηθήσουν καὶ ἀνακουφίσουν τοὺς πάσχοντες ἐκ ταύτης ἢ ἐξ ἐκείνης τῆς αἰτίας.

Ἀτυχῶς ὅμως τὴν τοιαύτην λύπην καὶ τὴν τοιαύτην ἀπὸ τῆς ἀπην ὀλίγοι ἐκ τῶν ἀνθρώπων δοκιμάζουσι καὶ ἔχουσι. περισσότεροι ἐξ ἡμῶν ὅχι μόνον μένουσι ἀδιάφοροι πρὸς τὸν πόνον καὶ τὴν δυστυχίαν τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ καὶ δώσουσι ποτὲ τι εἰς τὸν πάσχοντα καὶ ἐν ἀνάγκαις, καὶ σπανίως καταλαμβάνονται καὶ ἀπὸ τὴν λύπην διὰ τὸν φόβον ἐνδεχομένων στερήσεων.

Οὕτω δύναται τις νὰ ἴδῃ πλουσίους, οἱ ὅποιοι, πρὶν ἀπλῶσαι τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον, ταλαντεύονται καὶ σκέπτονται ἐπὶ ὥρας καὶ ἡμέρας ἂν πρέπει νὰ δώσῃ ἢ ὅχι, ἐνῷ ἡ δυστυχία καὶ τὸ φάσμα τοῦ θανάτου ἀλλάκις ἐξαπλοῦνται πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῶν. «Νὰ δώσω ἢ νὰ μὴ δώσω, λέγει. Μήπως εἶνε δυνατόν νὰ τὸ κοφύγω; Καὶ ἂν τοῦτο εἶνε ἀδύνατον, πόσον πρέπει νὰ δώσω;» Καὶ κατορθώνει ἐπὶ τέλους νὰ θέσῃ τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸ θαλάμιον διὰ νὰ πάρῃ καὶ νὰ δώσῃ.

Ἐδωκεν; Ἀρχίζει τότε ἡ λύπη. Μετρεῖ τὰ χρήματά του καὶ βλέπει, φυσικά, ὅτι δὲν εἶνε τώρα τόσα ὅσα ἦσαν πρότερον. Λυπεῖται λοιπὸν διότι λείπουν. Καὶ ἀπὸ τὸν ἀδικαιολόγητον φόβον ἐνδεχομένων στερήσεων λυπεῖται ἀκόμη περισσότερο, μέχρις ὅτου ὁ ἄνθρωπος ἐξαγάγῃ τὸ συμπέρασμα καὶ λάθῃ τὴν ἀπόφασιν. «Τί θέλεις νὰ δίδῃς; Δόσε σήμερον, δόσε αὔριον, ἐπὶ τέλους θὰ πτωχύνῃς. Κύτταξε λοιπὸν τὴν ἐργασίαν σου».

Ὅτι ἡ τοιαύτη θλιβερά κατὰστασις προέρχεται ἀπὸ ὀλιγοπιστίαν, δὲν εἶνε ζήτημα. Ἐὰν εἶχαμεν τὴν πίστιν ὅτι δίδοντες εἰς τοὺς πτωχοὺς δανειζομεν τὸν Θεόν, ὁ Ὅποιος θὰ μᾶς ἀνταποδώσῃ πλουσίως καὶ μὲ ἀφθάρτα ἀγαθὰ τὰς ἐλεημοσύνας μας, ἀναμφιβόλως τότε ὅχι μόνον θὰ ἐδίδαμεν, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐδίδαμεν προθύμως καὶ μετὰ χαρᾶς, ἄνευ λύπης καὶ στενοχωρίας.

Δὲν βλέπετε πῶς διατίθεται ὁ ἔμπορος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος διαθέτει τὰ κεφάλαιά του εἰς μίαν ἐπιχείρησιν, ἐκ τῆς ὁποίας πιστεύει καὶ ἐλπίζει ν' ἀποκομίσῃ κέρδη καὶ ὠφελείας; Λυπεῖται ἐκεῖνος; Ὁχι. Χαίρει καὶ σικιρτᾷ ἀπὸ τὴν χαράν.

Δὲν βλέπετε καὶ τὸν γεωργὸν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος καταβάλλει τὰ σπέρματα εἰς τὴν γῆν μὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ θερίσῃ αὔριον θαλερὸν στάχυν διὰ νὰ ἀπολάβῃ πλουσίως τοὺς καρποὺς τῆς ἀφειδούς σποράς; Λυπεῖται ἐκεῖνος; Ὁχι. Χαίρει καὶ αὐτὸς προσδοκῶν τὸ κέρδος τῆς ἐργασίας του.

Τί ἄλλο εἶνε καὶ ἡ ἐλεημοσύνη παρὰ μία σπορά; Τί ἄλλο εἶνε παρὰ μία ἐπιχείρησις, ἀσφαλὲς δὲ ἐπιχείρησις καὶ ἐκ τῶν προτέρων ἡγγυημένη, ἀφοῦ ὁ Θεὸς μέλλει νὰ εἶνε ὁ ἀνταποδότης καὶ βραβευτὴς τῶν φιλανθρωπῶν καὶ εὐεργετικῶν ἔργων μας;

Ἰδοὺ διὰ τί ἡ ἐλεημοσύνη μας δὲν πρέπει νὰ γίνεσθαι ἐκ λύπης. Νὰ μὴ λυπώμεθα, ὅταν ἐλεῶμεν.

Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἀρκετόν; Ὁχι. Ἡ ἐλεημοσύνη μας πρέπει «οὔτε ἐκ λύπης», ἀλλὰ «οὔτε καὶ ἐξ ἀνάγκης» νὰ γίνεσθαι.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζούλης

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

6. Τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ πάλαιος ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ».

Διὰ τὴν μετὰσχωμεν τῆς δόξης τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, παρίσταται ἀνάγκη νὰ εἰσφέρωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἐκ-
τὼν. Πρέπει δηλαδὴ ἐπικαλοῦμενοι πάντοτε τὴν χάριν τοῦ
Θεοῦ καὶ ἐνδυναμούμενοι ὑπ' αὐτῆς νὰ ἀγωνιζώμεθα, ὥπως
νεκρωθῇ ἐντελῶς εἰς τὰς ψυχὰς μας πᾶσα κακία καὶ διάγω-
μεν εὖ τὸν βίον ἀνομάρτητον. Δι' αὐτὸ λοιπὸν ὁ θεὸς Ἀπό-
στολος προσθέτει τὸ ἑξῆς.

Πρέπει ἕως νὰ γνωρίζωμεν, ὦ Ῥωμαῖοι, ὅτι ὁ σκοπὸς,
διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐσταύρωσεν ἐν τῷ βαπτίσματι τὸν ἐν
ἡμῖν παλαιὸν ἄνθρωπον, εἶνε νὰ καταργηθῇ καὶ νὰ ἐκλείψῃ
ἡ ἁμαρτία, ὥστε νὰ μὴ δουλεύωμεν πλέον εἰς αὐτήν. Ἀλλὰ
διὰ νὰ γείνῃ τοῦτο, πρέπει νὰ ἔχωμεν προσοχὴν καὶ νὰ πο-
λεμῶμεν, ὥστε νὰ μὴ μᾶς νικᾷ ποτε ἡ ἁμαρτία, διότι ἄλλως
ἢ ἐν τῷ βαπτίσματι σταύρωσις τοῦ ἐν ἡμῖν παλαιοῦ ἀνθρώ-
που θὰ ἀποβῇ ματαία καὶ ἀνωφελής.

«Ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος». Παλαιὸν ἄνθρωπον ὀνο-
μάζει τὴν διαφθαρεῖσαν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἥτοι τοὺς ἀνθρώ-
πους ἐν γένει, οἵτινες διεφθάρσαν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἥτις
μετεδόθη ἀρχικῶς εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ κληρονομικῶς.
Ὁνομάζει δὲ τὴν διεφθαρμένην αὐτὴν φύσιν παλαιὸν ἄν-
θρωπον κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν καινόν, τὸν νέον ἄνθρω-
πον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγιότητος, ὅστις μορφῶται ἐν ἡμῖν
διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ ὁποῖος νέος ἄνθρωπος τῆς
ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγιότητος ὁμοιάζει πρὸς τὸν νέον Ἀδὰμ, τὸν
Ἰησοῦν Χριστόν.

«Συνεσταυρώθη». Λέγων ὁ θεὸς Παῦλος, ὅτι ὁ πα-
λαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος «συνεσταυρώθη», ἥτοι ἐσταυρώθη μετὰ
τοῦ Χριστοῦ, ἔννοεῖ ὅτι, ὅτε ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη ἐπάνω εἰς
τὸ ξύλον τοῦ Σταυροῦ, ἔφερε τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἐπάνω Του
καὶ ἕνεκα αὐτῶν ἐσταυρώθη καὶ ἀπέθανεν, ὥπως δηλαδὴ
σταυρώσῃ καὶ νεκρώσῃ καὶ ἐξαλείψῃ αὐτάς. Καὶ εἶνε ἐπεμέ-
νως ἡ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν σταύρωσις Του καὶ ὁ θάνατός
Του καὶ ὡς ἰδική μας σταύρωσις καὶ θάνατος. Τότε ὅμως
ἐμμέλειται καὶ πραγματοποιεῖται τοῦτο εἰς ἡμᾶς, τούτεστι
ἐὰν ἀποθνήσκῃ καὶ νεκρωθῇ ὁ ἐν ἡμῖν παλαιὸς ἄνθρωπος,
ὥστε ἐξαλείφονται αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν, ὅτε ὑποδαλλόμεθα καὶ
ἡμεῖς εἰς τὴν εἰκόνα καὶ τὸν τύπον τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ,
ἥτις εἰκὼν καὶ τύπος τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ εἶνε τὸ ἅγιον
Βάπτισμα.

«Τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας». Τὸ ἁμαρτωλὸν σῶμα,
ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας, ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος, ἡ ἁμαρτία.
(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΔΙΑΗΜΜΑ

Εἶνε λοιπὸν γεγονός μέγα, ὀγκῶδες, μὴ παραγνωριζόμε-
νον, μὴ ἐπιδεχόμενον ἀμφισβήτησιν τινος, ὅτι μεγάλη καὶ ἐκ-
λεκτὴ μερὶς τῆς ἀνθρωπότητος ἐπίστευσε καὶ πιστεύει εἰς
τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο γεγο-
νὸς ἄγει φυσικῶς εἰς τὸ ἐρώτημα, πῶς ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος
εἰσηγητὴς καὶ πρῶτος κήρυξ τῆς πίστεως ταύτης; Ποῖος πρῶ-
τος ἐκάλεισε τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐγκολπωθῶσι καὶ ἐναγκαλι-
σθῶσι τὸν Ἐσταυρωμένον Ἰησοῦν ὡς Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ Σω-
τῆρα Θεάνθρωπον;

Ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος αὐτοῦ μία ἐκ τῶν κατωτέρω δύο ἀ-
παντήσεων δύναται νὰ δοθῇ: Ἡ δτι αὐτὸς οὗτος ὁ Χριστὸς
ὁμολόγησε καὶ διεκήρυξε τὸν θεῖον Αὐτοῦ χαρακτῆρα καὶ

τὴν θεῖαν Αὐτοῦ καταγωγὴν, ἢ δτι οἱ Ἀπόστολοι Αὐτοῦ ἐν
τῷ ἐνθουσιασμῷ τῷ ἐκτάκτῳ, τὸν ὁποῖον ἡ ὑπέροχος προσο-
πικότης τοῦ διδασκάλου ἐπένευσε, εἰς αὐτοὺς, ἐν τῷ ὑπερ-
βάλλοντι σεβασμῷ τὸν ὁποῖον ἡ μεγάλη πρωτογωνμία Τοῦ
ἐπέδρασε εἰς τὰς ψυχὰς των, παρεγνώρισαν Αὐτὸν καὶ πρὸς
τοὺς αὐτοὺς τὸν ἀνύψωσαν εἰς τὸ ὕψος τῆς θεότητος. Τρίτη
ἀπάντησις καὶ τρίτη λύσις δὲ χωρεῖ. Ἡ αὐτὸς περὶ ἐκ-
μυστήρησεν, ἢ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ἐλάλησαν περὶ αὐτοῦ.

Τὴν πρώτην ἐκ τῶν ἀπαντήσεων τούτων ἀκούομεν ἀπὸ
τὰς σελίδας τῶν ἱερῶν Εὐαγγελίων, τῆς ἐγκαυστάτης ταύτης
καὶ αὐθεντικωτάτης, ὃν ἔδεξάμεν, ἱστορίας περὶ τοῦ βίου
τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰωάννου μὲν τὸν
νον σαφῶς καθωρισμένον, ἰδιαίτερος ἐξέχοντα, ἀλλὰ καὶ
λεγόμενοι Σινοτικῶι ὀχι ἀμυδρῶς, ἀλλὰ κατ' ὑπερβολὴν
ἐμφανῶς παρουσιάζουσι τὸν Ἰησοῦν ἐμολογοῦντα Ἐκκε-
κτιστὸν τοῦ Θεοῦ, διατυπώνοντα δὲ ἀκόμη καὶ ἀξιώσεις, τὰς
ποίας Θεὸς μόνον θὰ ἠδύνατο νὰ προβάλλῃ.

Τὴν δευτέραν ἀπάντησιν υἱοθετεῖ ὁ αὐτοκαλούμενος ὁρθό-
λογισμός, οἱ ὁποῖοι τῆς ἐλευθέρως σκέψεως. Διὰ νὰ μὴ φ-
ανῶνται μάλιστα οἱ ἐξ ὁλοκλήρου ἀντιμέτωποι πρὸς τὴν
Εὐαγγελικὴν μαρτυρίαν, δὲν δυσκολεύονται νὰ ἱσχυρισθῶσι
περὶ τῆς ὁμολογίας ταύτης, τὴν ὁποῖαν περὶ ἑαυτοῦ ἔκα-
νε ὁ Χριστὸς μόνον δὲ τὸ τέταρτον Εὐαγγέλιον, τὸ συγγρα-
φένον εἰς χρόνους μεταγενεστέρους, ὅποτε εἶχεν ἀναπτύχῃ τὸ
τῶν ἀνθρώπων δημιουργηθὲν τοῦτο τῆς θεότητος τοῦ
Ἰησοῦ δόγμα, μόνον αὐτὸ παρουσιάζει τὸν Χριστὸν ρητῶς
τῆς θείας αὐτοῦ φύσεως ἀποφανόμενον καὶ λαλοῦντα.

Θὰ φανῇ ἴσως παράδοξος ὁ ἱσχυρισμὸς οὗτος τῶν ὁποῖων
τῆς ἐλευθέρως σκέψεως καὶ θὰ περὶ αὐτὴν ἐπίστατον ἀλ-
θῆς καὶ εἰς τὸν ἐφάπαξ ἀναγνώσαντα τοὺς συνοπτικὰς, τὰς
εὐρέθησαν ἐπιστήμονες νὰ προβάλλωσι τοιοῦτον ἱσχυρισμὸν
περὶ τῶν τριῶν πρώτων Εὐαγγελίων, παραμορφώνοντες
περισσὴν αὐθαίρεσι τὴν ἀλήθειαν καὶ παραγνωρίζοντες
τὴν καὶ ἐν πληρεῖ μεσημβρίᾳ. Ἐν τοῖσις εὐρέθησαν. Διὰ
μὴ μὲν δὲ ἡ ἐλαχίστη περὶ αὐτοῦ ἀμφισβόλια, θὰ ἀρήται
αὐτοὺς τοὺς ἰδίους νὰ ἐμιλήσωσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

«Οἱ ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐσκέφθη ποτὲ νὰ παραστήσῃ ἑαυ-
τὸν ἐνσάρκωσιν αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, εἶνε ἐκτὸς πάσης ἀμφισβ-
ασί (!), λέγει ὁ Ρενάν. Μία τοιούτη ἰδέα ἦτο ἐντελῶς ἔξ-
πρὸς τὸ Ἰουδαϊκὸν πνεῦμα» δὲν ὑπάρχει ἱχνος ταύτης εἰς
Συνοπτικὰ Εὐαγγέλια δὲν τὴν εὐρίσκουν παρὰ μόνον
μέρη τινὰ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, τὰ ὁποῖα δὲν
φανταί νὰ ἐκληρωθῶσιν ὡς ἡμεῖς τῆς σκέψεως τοῦ Ἰησοῦ.

«Ἐὰν εἶνε ἐκτὸς ἀμφισβόλιας, λέγει ἑτέρος ὁρθολογισ-
τὴς ὁ Ρεβὼλ, ὅτι ἐρωτῶντες τὰ ἀρχαιότατα μνημεῖα, αἵτινα
ἀντιπροσέχουσι πρὸς ἡμᾶς περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, περὶ τῆς δι-
δασκαλίας του καὶ τοῦ βίου του, τὰ τρία του-εἶτι συνοπ-
τικὰ Εὐαγγέλια, δὲν δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν τὴν ἐλαχίστην ἐν-
δοξίαν, ὅτι εἰς τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρχε
στὶς ταυτιζομένης πρὸς ἐκείνην, ἥτις ἀργότερον ἀπέβη ἡ
ἀδικὴ ὀρθοδοξία. Ἐὰν ἀπὸ τὰ μνημεῖα αὐτὰ ἐξέλθῃται,
οὔτε αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς, οὔτε οἱ πρῶτοί του μαθηταὶ δὲν εἶ-
περὶ αὐτῆς τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν, ἐν τούτοις τέσσαρας ὁ-
κτὸς ἀργότερον βλέπομεν τὸ δόγμα τῆς ἀπολύτου θεότη-
τος τοῦ Ἰησοῦ νὰ ἐπιβάλλεται οὐχὶ ἀλλὰ μακρῶν συζητήσεων.
Εἶνε λοιπὸν πρόδηλον ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ σειρά μέσων
ῶν, ἀγούσα ἐκ τῆς πρωτογενοῦς ἀγνοίας εἰς τὴν πολὺν

δικτύωσεν τοῦ δόγματος κατὰ τοῦ ὑπερὸν χρόνου». ἅ τῶν περιουσιῶν αὐτῶν ἀπεμακρύνθη νομίζομεν, πάντα θύλα περι τοῦ εἰς ἰσχυρὸν ζῶνται αἱ ὁ ταῦτα τῆς ἐλευθέρως εἰς διὰ τὸ δόγμα τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ ἐν σχέσει τοῦ Σινοτικῆς. Ἐπιμακρύνεται ἐν καιρῷ νὰ δειν, πόσον αὐτὰρεται καὶ πόσον ἀπτήρικοι εἶνε αἱ ἰσχυροὶ οὗτοι. Πρὸς τὸ παρὸν περιορίζομεθα νὰ ἐρωτήσωμεν, αἱ ἀπολογίαι μὲν πάντες τῶν ἡλίθιων νὰ ὑποστην, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐδεδικάσκει τὴν θεῖαν φύσιν Αὐτοῦ ἄλλοι ἀνεβδίσταν αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον τῆς ἡέτητος;

Π. Ν. Τρεμπλάς

Π ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΘΑΛΨΕΙΣ

Α'.

Ἡ ἐκ τῶν μεγάλων ὥρεσιων, τὰς ὁποίας φέρει ἡ προσεῖναι καὶ ἡ παρηγορία εἰς τὰς διαφόρους θλίψεις, τὰς ἀσθενείας, συχνά—πυκνά, δοκιμάζομεν ἐν τῷ παρόντι βίῳ. Τὴν προσευχὴν παρηγορίαν καὶ ἐνίσχυσιν ἐδοκίμασε καὶ Αὐτὸς Θεάνθρωπος Κύριός μας. Ὀλίγας ὥρας πρὶν νὰ συληθῇ ὑπὸ τῶν κακούργων ἐκείνων σταυρωτῶν τοῦ εὐρύου εἰς Γεθσημανῇ. «Θεὸς προσεγίνωσκεν διὰ τὰ μέλη αὐτοῦ νὰ συμδύσιν εἰς αὐτόν» ὡς ἄνθρωπος ὁμοῦ ἀγωνιάσεται, λυπεῖται. Τόσον μεγάλη ὑπῆρξεν ἡ ἐκ τῆς ἀγωνίας τοῦ καὶ στενοχωρία Του, ὥστε ὁ ἰδρὼς ἔρρεεν ἐκ τοῦ ὤπου Του ὡς στογόνες αἵματος πίπτοντος ἐπὶ τὴν γῆν. Ὁσήμερος λοιπὸν εἰς μίαν τοιαύτην θλίψιν καὶ ἀγωνίαν ἐφυγε διὰ προσευχῆς πρὸς τὸν Ἐπουράνιον Αὐτοῦ Πατέρα καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ ἐνισχύσῃ Αὐτὸν καὶ τὸν παρηγορήσῃ. Ὁ δὲ Θεός, κατόπιν τῆς προσευχῆς Του ταύτης, ἔφην ἀγγελὸν πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ παρηγορίαν. «Ἐφύθη ὁ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν».

Ἡ παρηγορία ἐκ τῆς προσευχῆς ἐδοκίμασαν καὶ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ ὅτε ἐπὶ τῆς ἐποχῆς μάλιστα τῶν διωγμῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ. «Μανθάνομεν ἐκ τῆς ἱστορίας, πολλὰ δεινὰ ἐπὶ τῶν μαθητῶν αἱρεῖται καὶ ἀφροσύνας. Ἄλλους ἐξ αὐτῶν ἐνέκλειον ἐν φυλακῇ, ἀφροὺς προσηγομένους ἔδερον αὐτοὺς ἀνηλεῶς. Ἄλλων τὸ σῶμα ἐρριπτον ἐλαίον βερσόμενον, ἀφροὺς προσηγομένους ἐγύμνωνον αὐτοὺς τελείως. Εἰς ἄλλων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐδόξον καλὰ μίτρα λεπτὰ καὶ εἰς ἄλλους ἄλλα παρόμοια ἐλάμβανον ἐκαμνον». «Ἐκ τούτου πᾶς τις δύναται νὰ ἀνταναστήσῃ τοῦ πόρους καὶ τὰς θλίψεις τῶν ἀγίων τούτων ὡν. Τί δὲ ἔκαμνον κατὰ τὸ διάστημα τῶν φρικτῶν ἀπαθημάτων τῶν; Κατεύφευγον πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τῆς προσευχῆς καὶ ἐλάμβανον ἀνακούφισιν καὶ παρηγορίαν.

Ἄλλα καὶ ὁ Προφήτης Δαβὶδ, ὁ ἀναγνώστης τις ἐπιστάς τοὺς ψαλμοὺς του, θὰ ἴσῃ δειν, δεῖν εἶχε θλίψεις καὶ ἀσθενείας, κατέφευγε πάντοτε εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐλάμβανε παρηγορίαν. Δι' αὐτοῦ δὲ καὶ ἔλεγεν. «Ἦν τῷ θλίβεσθαί με ἐτεκαμνην τὸν κύριον» (Ψαλμ. 17, 7).

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Ἰγνατ. Κουλιόπουλος

Ο Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστ. Παύλου, κεφ. 5'. στίχ. 18—23.)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, κεφ. 11'. 5—13).

Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, ἔλθοντι τῷ Ἰησοῦ εἰς Καπερναούμ,

προσηλθὼν αὐτῷ ἐκιστόνταρχος παρακαλῶν αὐτόν, καὶ λέγων, 6. Κύριε, ὁ παῖς μου βιβνται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικῶς, δεινῶς βιολιζόμενος. 7. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ἔλθω ἐνθεραπεύω αὐτόν. 8. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἐκιστόνταρχος ἔφη, Κύριε, οὐκ εἰμι ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃ· ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ λόγιον, καὶ ιαθήσεται ὁ παῖς μου. 9. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχω ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω τούτῳ, Πρὸς ἡγῇ, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ, Ἐρχοι, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 10. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε, καὶ εἰς τοὺς ἀκολουθοῦσιν. Αὐτὸν λέγω ὑμῖν, εὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὑρον. 11. λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἔξουσιν, καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 12. οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν δόδων οὖν. 13. Καὶ εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἐκιστόνταρχῳ, Ὑπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας γεννηθήτω σοι. Καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 5—7. Ὁ ἐκιστόνταρχος πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Μετὰ τὴν διδασκαλίαν ἐπὶ τοῦ ὄρους εἰσῆλθε πάλιν ὁ Κύριος εἰς τὴν πόλιν Καπερναοῦμ, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὡς κέντρον τῶν ἐνεργειῶν Του. Καὶ προσέρχεται τότε ἐνώπιόν Του Ῥωμαῖὸς τις ἐκιστόνταρχος, τοῦτέστιν ἀξιωματικὸς, καὶ παρακαλεῖ Αὐτόν μετὰ θερμότητος λέγων· Κύριε, ὁ δούλος μου εἶνε κατάκλιτος ἀπὸ παραλυσίας καὶ βασανίζεται φοδερὰ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ του». Ἐρχεται λοιπὸν ὁ ἐκιστόνταρχος, ὅπως ζητήσῃ παρὰ τοῦ Σωτῆρος τὴν θεραπείαν τοῦ πάσχοντος δούλου του. Καὶ ζητεῖ τοῦτο μὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔχει δύναμιν θεῖαν καὶ δύναται νὰ θεραπεύσῃ ὅποιανδήποτε νόσον. Τί δὲ ἀπαντᾷ ὁ φιλόανθρωπος Κύριος; Εἰσακούει εὐθὺς τὴν δέησιν τοῦ πιστοῦ ἐκιστοῦ ἀρχιστάρχου καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· «Θὰ ἔλθω εἰς τὴν οἰκίαν σου νὰ τὸν θεραπεύσω».

Στίχ. 8,9. Ἡ πίστις καὶ ἡ ταπεινότης τοῦ ἐκιστοῦ ἀρχιστάρχου. Ἀλλ' ἡ ἀπάντησις αὐτῇ δίδει ἀφορμὴν εἰς τὸν ἐκιστόνταρχον ὅπως φανερώσῃ καλλίτερον ὅποιος θησαυρὸς ἐκρύπτετο ἐν τῷ τῆς ψυχῆς του. «Κύριε, λέγει, δὲν εἰμαι ἄξιος ὥστε νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν οἰκίαν μου. Ἀλλὰ μόνον εἰπέ ἕνα λόγον, καὶ ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ δούλος μου θὰ θεραπευθῇ. Διότι καὶ ἐγὼ ὑπακούω εἰς ἀνωτέρους καὶ ἔχω ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μου στρατιώτας, αἱ ὁποῖαι ἐκτελοῦν εὐθὺς τὰς διαταγὰς μου. Εἰς τοῦτον λέγω, Πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ εἰς ἄλλον, Ἐρχοι, καὶ ἔρχεται· καὶ εἰς τὸν δούλόν μου, Πράξε τοῦτο, καὶ τὸ πράττει εὐθὺς. Πολὺ περισσότερον λοιπὸν ὁ παντοδύναμος λόγος σου θὰ γίνῃ ἔργον εὐθύς».

Τί δεικνύει ὁ ἐκιστόνταρχος μὲ τοὺς λόγους αὐτοὺς; Ἀφ' ἑνὸς ταπεινοφροσύνην βαθεῖαν, διότι ἀναγνωρίζει καὶ αἰσθάνεται ὅτι αὐτός, ἄνθρωπος ἀμικτωλός, δὲν εἶνε ἄξιος τῆς μεγάλης τιμῆς ὅπως δεχθῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ του τὸν Σωτῆρα καὶ ἀφ' ἑτέρου πίστιν στερεὰν καὶ ἀδίστακτον, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι καὶ εἰς μόνον λόγος τοῦ Ἰησοῦ ἀρκεῖ διὰ νὰ δώσῃ τὴν θεραπείαν.

Στίχ. 10—12. Τὰ ἔθνη καὶ ἡ πίστις. Διὰ τοῦτο ὁ Κύριος, ἐκδηλώνων τὸν θαυμασμόν Του διὰ τοὺς λόγους τοῦ ἐκιστοῦ ἀρχιστάρχου, στρέφεται πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦντας καὶ βεβαιώνει ὅτι τὴν πίστιν, ὅποιαν ἔδειξεν ὁ ἐκιστὴς ἐκείνος, δὲν εὗρεν οὐδὲ μετὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐγνώριζον τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Καὶ ἐπὶ τῇ εὐκκρισίᾳ αὐτῇ, προφητεύων τὸ μέλλον τῶν ἐθνικῶν καὶ τὴν τύχην τῶν Ἰουδαίων, προλέγει

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΙΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΥΘΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ Ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Ἀναζημοσιεύοντες ἐκ τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ Κήρυκος» περισπεύδαστον ἄρθρον τοῦ Παν. Μητροπολίτου Ἀθηῶν κ. Μελετίου ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ἐκπαίδευσιν, νομίζομεν ὅτι ἐξυπηρετούμεν καὶ τῶν ἡμετέρων ἀναγνώστων τὸ θρησκευτικὸν ἐνδιαφέρον. Μετὰ παρηγίας ἀληθῶς καὶ λογικῆς ἀκαταμυχῆτου ὁ Παν. Μητροπολίτης ἀναιρεῖ τὴν σαθρὰν ἰδεολογίαν τοῦ κ. Διευθυντοῦ τοῦ Πολυτεχνείου καὶ καθορίζει τὴν στενὴν σχέσιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Ἐκπαίδευσιν.

Ὁ περὶ τὸν νεοσύστατον «Ἐκπαιδευτικὸν Σύλλογον» ἐγερθεὶς δημοσιογραφικὸς, τεχνητὸς τὸ πλεῖστον, ὀρυβος δὲν πρέπει νὰ συγκαλύψῃ τὸ σπουδαῖον ζήτημα, τὸ ὁποῖον καθαρὰ καὶ μετὰ παρηγίας πεποιθήσεων ἔθνη διὰ τῆς διαμαρτυρίας του πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην ὁ Διευθυντὴς τοῦ Πολυτεχνείου Α. Γκίνης.

Καθ' ὃν χρόνον ἐκ τῶν ἄλλων οἱ μὲν ἀσχολοῦνται μὲν τὴν σύμπληξιν τοῦ Σωματείου τῶν, οἱ δὲ ἐπιτίθενται κατ' αὐτῶν διαβλέποντες νέους γλωσσικοὺς γῶνας καὶ κυρίως ἀντιδράσεις κατὰ τοῦ κειμένου εαροῦ νόμου, τοῦ εἰσαγαγόντος εἰς τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν τὴν γλωσσικὴν μεταρρυθμίσιν, ὁ κ. Διευθυντὴς τοῦ Πολυτεχνείου, θετικώτερος ὢλων ἐν τῇ ἰαυτοπώσῃ τῶν φρονημάτων του, ἔρχεται νὰ διακηρύξῃ, ὅτι Ἐκπαίδευσις καὶ Ἐκκλησία, Παιδεία καὶ Θρησκεία καλῶς μὲν εὐρίσκονται εἰς σχέσιν ὅπου καὶ εἴταν τὸ ἔθνος δουλεύῃ, οὐδεμία ὁμως πρέπει νὰ φρίσσει μεταξὺ αὐτῶν σχέσις ὅπου καὶ ὅταν τὸ ἔθνος ἀναστῇ τὴν ἐλευθερίαν του.

Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Διευθυντοῦ, οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅταν ἀκόμη φαίνονται προοδευτικοί, ὡς «ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν ἀντίληψιν, τὴν ὁποῖαν χαρακτηρίζει συντηρητικότης καὶ προσήλωσις εἰς τὴν παράδοσιν» εἶνε ἑαυτοὶ ἀναμειγνύμενοι εἰς ζητήματα ἀφορῶντα εἰς τὴν ἔθνικὴν ἐκπαίδευσιν. Καὶ ἔχει τὴν γνώμην ταύτην ὁ κ. Γκίνης «διότι ὅχι μόνον εἶνε προσηλωμένος εἰς τοὺς ἀνθρωπιστικοὺς καὶ πρακτικοὺς σκοποὺς, ὡς πρέπει εἰς τὴν ἐποχὴν μας νὰ ἐπιδιώκῃ ἡ ἐκπαίδευσις, ἀλλὰ καὶ διότι ἔχει ἀφιερῶσαι τὸν βίον του εἰς τὰς θετικὰς ἐπιστήμας, αἵτινες προάγονται ἀρκεῖαν οὐκ οὐδὲν κηδεμονίας τοῦ κλήρου.»

Ὡς ἀπ' ἐαυτοῦ καθίσταται ἀντιληπτόν, ὁ κ. Διευ-

θυντὴς τοῦ Πολυτεχνείου θέλει τὴν ἔθνικὴν παιδείαν, ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι μέχρι τοῦδε συνέβαινε, νὰ βασίζεται ἐπὶ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, οὐδαμῶς δὲ νὰ ἐπηρεάζεται ἀπὸ κύκλου θρησκευτικῶν ἀντιλήψεων, διότι αἱ μὲν θετικαὶ ἐπιστήμαι ὁδηγοῦσι πρὸς τὴν πρόοδον, αἱ δὲ θρησκευτικαὶ ἰδέαι ἰσοδυναμοῦσι πρὸς ὀπισθοδρομικότητα.

Πῶς ὁμως ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ Κλῆρος, ἐνῶ πάντοτε «ἦσαν ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν σκέψιν καὶ ἀντίληψιν», ἐφ' ὅσον μὲν τὸ ἔθνος ἦτο δοῦλον «προσέφεραν ἀναμφισβητήτως μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἐκπαίδευσίν του», μετὰ δὲ τὴν ἀποκατάστασίν του θὰ καταστοῦν δι' αὐτὴν ἐπιβλαβεῖς; Ἡ Ἐκκλησία καὶ τότε καὶ τώρα τὰς αὐτὰς πρεσβεύει χριστιανικὰς θρησκευτικὰς ἀρχάς, ὑπὸ τῆς αὐτῆς ὁδηγεῖται θρησκευτικῆς σκέψεως καὶ εἰς τὴν αὐτὴν παράδοσιν εἶνε προσηλωμένη. Κατὰ τίνα λοιπὸν λογικὴν ἀκολουθίαν τότε μὲν συνετέλεσεν ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν πρόοδον τοῦ ἔθνους, τώρα δὲ θὰ ἀπεδεικνύετο παράγων τῆς ὀπισθοδρομότητός του; Διότι, πανθομολογουμένως, ἡ εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἀποκατάστασις τοῦ ἔθνους ἡμῶν ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς παιδαγωγικοὺς καὶ ἐκπαιδευτικοὺς πόνους τῆς Ἐκκλησίας, ἡ δ' ἐκπαιδευτικὴ αὕτη δράσις της διεπνέετο ὁλοκληρωτικῶς ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν θρησκευτικὴν σκέψιν καὶ τὴν εἰς τὴν θρησκευτικὴν παράδοσιν προσήλωσίν της. Ἡ διὰ τριούτων ὁμως μέσων χειραγωγία καὶ παιδεία τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους ἀπετέλει δράσιν τῆς Ἐκκλησίας προοδευτικὴν, διότι, ἐάν ἦτο ὀπισθοδρομικὴ, οὐδέποτε ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ δουλοπρεποῦς ἔθνους θὰ συνετηροῦτο καὶ θὰ ἐθερμαίνετο ὁ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἔρως, καὶ ἄνευ τῆς ἑλληνοχριστιανικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν ἑλληνικῶν γενεῶν οὐδέποτε θὰ προώδευε τοῦτο εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἀκμὴν, ἣτις ἡγάγε πρὸς τὸ θαυμαστὸν ἐν τῇ Ἱστορίᾳ γεγονὸς τῆς ἔθνικῆς αὐτοῦ παλιγγενεσίας.

Ἀποδεικνύεται, κατὰ ταῦτα, ὁ ἐπιστολογράφος περιπίπτων εἰς λογικὴν ἀνακολουθίαν.

Τὴν ἀνακολουθίαν ὁμως ταύτην νομίζει ὅτι ἐκφεύγει, παραδεχόμενος ἄχρηστον διὰ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος τὴν Χριστιανικὴν Θρησκείαν διὰ τὴν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἔθνους περίοδον. Κατ' αὐτόν, σήμερον ἡ Ἐκκ. ἰδεασις ἐπιδιώκει ἀνθρωπιστικοὺς καὶ πρακτικοὺς σκοποὺς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ

ἡ Χριστιανικῆς Θρησκείας, παρυσύρθη εἰς ἀνεπαρ-
στούς παρ' ἡμῖν ἀναλογίας ἐξ ὧν ἔμαθε περὶ τοῦ
ἡσυχασμοῦ καὶ περὶ τοῦ Μεσαίωνος ἐν τῇ Δύσει.

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

7. «Ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεικνύεται ἀπὸ τῆς ἁμαρ-
τίας».

Διότι ὁ ἀποθανὼν διὰ τὰς ἁμαρτίας του ἐδικαιώθη, διὰ
τὸν λόγον ὅτι ἀπέτισεν, ἐπλήρωσε τὴν ποινὴν τῶν ἁμαρτιῶν
αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου τὸν ὁποῖον ὑπέστη. Καὶ ἐννοεῖ πᾶς τις
ὅτι, διὰ τὴν λάθην ὑπὸ ὅψιν του, ὅτι ἐγκληματίας τις κατα-
κασθεὶς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου καὶ ἀποτίνας τὴν ποινὴν του
καταδικάζεται πλέον διὰ τὰ ἐγκλήματά του εἰς ἐλευθε-
ρίαν πολίτης. Ἀφοῦ λοιπὸν καὶ ἡμεῖς διὰ τοῦ ἁγίου βαπτί-
σματος ἀπεθάνομεν κατὰ τὴν ἁμαρτίαν, δὲν πρέπει πλέον νὰ
ἐκτελέσωμεν εἰς αὐτήν, ἀλλὰ καὶ τοῦναντίον πρέπει νὰ μι-
μνήσκωμεν καὶ νὰ ἀποστρεφώμεθα αὐτήν.

8. «Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι
καὶ συζήσομεν αὐτῷ».

Εἰς τὸν 6 καὶ 7 στίχον ὁμίλησε περὶ τῆς μιᾶς ὠφελείας,
ὅτι διὰ τοῦ βαπτίσματος λαμβάνει ὁ χριστιανὸς, ἥτοι
ἐκ τῆς σταυρώσεως καὶ νεκρώσεως τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου.
Ὁρᾷ ἔρχεται νὰ ἐμιλήσῃ περὶ τῆς δευτέρας ὠφελείας, ὅτι
διὰ τὴν πνευματικὴν μὴν ὁποῖαν λαμβάνει ὁ βαπτιζόμενος, ἥτοι
ἐκ τῆς συναναστάσεως αὐτοῦ μετὰ τοῦ Χριστοῦ.

Ἐὰν δέ, λέγει, ἀπεθάνομεν μαζὺ μετὰ τὸν Χριστὸν διὰ τοῦ
βαπτίσματος, πιστεύομεν ὅτι καὶ θὰ συζήσωμεν μαζὺ μετὰ αὐ-
τοῦ. Διότι ὅπως συνεδέθημεν μετὰ τὸν Χριστὸν διὰ τοῦ θανά-
του αὐτοῦ, οὕτως θὰ συνδεθῶμεν καὶ ἐν τῇ ἀναστάσει αὐ-
τοῦ, ἀνιστάμενοι καὶ ἡμεῖς ἐκ τῶν νεκρῶν, ὅπως Ἐκεῖνος
ἀνέστη καὶ συζῶντες μετ' αὐτοῦ αἰωνίως.

«Πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν». Ἐξερχό-
μενοι ἐκ τῆς ἀγίας κολυμβήθρας εἰσαγόμεθα εἰς τὴν πνευ-
ματικὴν ζωὴν, τὴν ὁποῖαν ὁ Χριστὸς μᾶς ὑποδεικνύει. Ἡ
ἐξ αὐτοῦ ἡ μεγάλη καὶ ἡ ἄρρητος χαρὰ καὶ εὐφροσύνη
τῆς ζωῆς ταύτης θὰ δοθῇ εἰς ἡμᾶς, διὰ τὴν ἀναστήσῃ καὶ τὸ
ῥῆμα ἡμῶν, ὅποτε θὰ ζήσωμεν μετὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν αἰῶ-
νον καὶ μακαρίαν ζωὴν.

~~~~~

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

πρὸς Κορινθίους Α'. ἐπιστ. Παύλου, κεφ. 8'. στίχ. 9—16.)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, κεφ. 9'. 36—ε'. 9).

36. Τῇ καιρῷ ἐκείνῃ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὄχλους ἐσπλαγ-
ίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐκλεισμένοι καὶ ἐροισμένοι
πρὸς τὰ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. 37. τότε λέγει τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ, Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἔργαται ὀλίγοι.
38. δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ
ἔργατας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. 1'. 1. Καὶ προσκαλεσά-
μενος τοὺς δώδεκα μαθητάς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν
πνεύματος ἁκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτά, καὶ θεραπεύ-
ει πάσαν νόσον καὶ πάσαν μαλακίαν. 2. Τῶν δὲ δώδεκα ἀπο-
στόλων τὰ ὀνόματά ἐστι ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος

Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Ἰάκωβος ὁ τοῦ
Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. 3. Φίλιππος καὶ
Βαρθολομαῖος· Θωμᾶς, καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης· Ἰάκωβος
ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος· 4.
Σίμων ὁ Κανανίτης, καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ καὶ πα-
ραδοὺς αὐτόν.

5. Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, παραγγέ-
ιλας αὐτοῖς, λέγων, Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθῃτε, καὶ εἰς
πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσελθῃτε. 6. πορεύεσθε δὲ μᾶλλον
πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ. 7. πορευό-
μενοι δὲ κηρύσσετε, λέγοντες, Ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν. 8. ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε,
νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε. 9. ὡρεὰν ἐλάβετε,
δωρεὰν δότε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 36—38. Ὁ θερισμὸς καὶ οἱ ἔργαται. Καθ' ὃν χρό-
νον ὁ Κύριος περιήρχετο τὰς πόλεις καὶ τὰς κώμας τῆς Γα-
λιλαίας κηρύττων τὸ εὐαγγέλιον καὶ θεραπεύων τὰς νόσους,
πλήθη λαοῦ συνέρρεον πανταχοῦ καὶ ἠκολούθουν αὐτόν.
Ὅχι μόνον διότι ἐζήτουν τὴν θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν των,
ἀλλὰ καὶ διότι ἐδίψων ὁ λαὸς ἀκούσασθαι τὰς ἐκ τῆς αἰωνίου
ζωῆς. Καὶ ὁ Κύριος, βλέπων τοὺς ὄχλους, ἠθάνθη λύπην
καὶ συμπάθειαν πρὸς αὐτούς. Διότι ὁ λαὸς ἐκεῖνος, ὃν καὶ
ἦτο ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ Θεοῦ λαός, ἐν τούτοις εὗρίσκετο εἰς ἀ-
θλίαν πνευματικὴν κατάστασιν. Διότι ἐπεκράτει ἐν μέσῳ
τῶν Ἰουδαίων ἡ ἀγνοία τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ βίος τῆς ἁμαρτίας,
χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ τις, ὅστις νὰ ἐνδιαφέρεται καὶ φροντίσῃ
διὰ τὴν πνευματικὴν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ λαοῦ.
Καὶ ὁμοίως ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς μετὰ τὰς πόλεις, τὰς ὁποίας δὲν
ἔχουν ποιμένα μετὰ ἐνδιαφέρον ἐλκρινές. Διὰ τοῦτο ὁ Κύρι-
ος, ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὁ ἐλθὼν ἵνα ζητήσῃ καὶ σώσῃ τὸ ἀ-
πολωλός, λυπούμενος διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ λαοῦ, λέγει
πρὸς τοὺς μαθητάς Του· «πολλοὶ μὲν εἰνε οἱ ἄνθρωποι οἱ
ἔχοντες προκίρην ἀγαθὴν καὶ ἔτοιμοι ἵνα πιστεύσουν εἰς
τὸ εὐαγγέλιον καὶ θερισθῶσιν ὡς ὄριμος σίτος· ἀλλ' οἱ ἐρ-
γάται, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐργασθῶσι πρὸς τοῦτο, εἰνε ὀλίγοι. Πα-
ρκαλέσατε λοιπὸν τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος εἰνε ὁ Κύριος καὶ
ἰδιοκτήτης τοῦ πνευματικοῦ θερισμοῦ, ἵνα ἀναδείξῃ καὶ ἐξα-
ποστείλῃ ἔργατας πολλοὺς καὶ γενήσονται εἰς τὸ ἔργον τοῦ θε-
ρισμοῦ, τὸ ἔργον τῆς διαδόσεως τοῦ εὐαγγελίου καὶ τῆς σω-
τηρίας ψυχῶν».

Κεφ. 1'. στίχ. 1—4. Οἱ δώδεκα ἀπόστολοι. Πρὸς τὸ ἐρ-
γον τοῦτο τοῦ πνευματικοῦ θερισμοῦ εἶχεν ἤδη ἐκλέξει ὁ
Κύριος τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους. Καὶ προσκαλέσας αὐτούς,
μετέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, ὅπως ἐκ-
βάλλουν τὰ πονηρὰ πνεύματα καὶ ὅπως θεραπεύουν τοὺς
ἀσθενοῦντας καὶ πάσχοντας. Τὰ δὲ ὀνόματα τῶν δώδεκα
ἀποστόλων εἰνε τὰ ἑξῆς· πρῶτον ὁ Σίμων ὁ ἐπονομασθεὶς
ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ Πέτρος καὶ ὁ ἀδελφὸς του Ἀνδρέας· ἔπει-
τα οἱ ἀδελφοὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου· ὁ
Φίλιππος καὶ ὁ Βαρθολομαῖος, ὁ Θωμᾶς καὶ ὁ Ματθαῖος, ὁ
ὁποῖος πρότερον ἦτο τελώνης, ὁ Ἰάκωβος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλ-
φαίου καὶ ὁ Λεββαῖος ὁ ἐπονομασθεὶς Θαδδαῖος, Σίμων ὁ
Κανανίτης καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ μετὰ ταῦτα προδότης
τοῦ Διδασκάλου.

Στίχ. 5—9. Παραγγελίαι πρὸς τοὺς Ἀποστόλους. Τού-
τους τοὺς δώδεκα θέλων ὁ Κύριος νὰ προετοιμάσῃ διὰ τὸ
ἔργον τὸ ἀποστολικὸν ἀνὰ τὰ διάφορα ἔθνη, ἀπέστειλε πρῶ-
τον εἰς τὸ κήρυγμα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Καὶ πρὴν γένηται πρὸς

αὐτοῦ; νὰ μὴ μεταδῶσιν εὖ·ε πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς, οὕτε πρὸς τοὺς Σχμαρείτας, ἀλλὰ κατὰ προτίμησιν νὰ κηρύττωσι πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. Τί δὲ νὰ κηρύττουν; Ὅτι ἐφθασεν ὁ καιρὸς, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς θὰ ἰδρῶσῃ ἐπὶ γῆς τὴν Ἐκκλησίαν Του, ἥτις ἐξεικονίζει τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, καὶ θὰ καλέσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν σωτηρίαν. Εἰς ἀπόδειξιν δὲ τῆς θείας ἀποστολῆς τῶν, δίδει ὁ Κύριος εἰς τοὺς Ἀποστόλους καὶ τὴν δύναμιν τῶν θαυμάτων· «ἀσθενεῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε» Ὅλα δὲ ταῦτα παραγγέλλει νὰ παρέχουν δωρεάν καὶ ἂν ἐν χρημάτων· «δωρεάν ἐλάβετε, δωρεάν δότε» διδάσκων οὕτω· οἱ εἰ ἐργάζεται τοῦ Εὐαγγελίου δὲν πρέπει ν' ἀποβλέπουν εἰς κέρδη ὑλικά· καὶ ἀπόκτησιν πλούτου, ἀλλὰ νὰ ἐργάζωνται μὲ αὐταπαρνήσιν, ἐξ ἀγάπης πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ πρὸς δόξαν Θεοῦ.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

*****

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

Ἀντιμισθία

Ὁ Δήμαρχος μετέβη νὰ δώσῃ ἀναφοράν ἐπὶ τῶν γεγονότων τῆς ἡμέρας καὶ προσεπάθησε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν υἱὸν του εἰς τὸν αὐτοκράτορα. Εὗρε τὸν αὐτοκράτορα πολὺ ἐξωργισμένον. Ἐὰν ὁ Κορβίνος εὐρίσκειτο ἐκεῖ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ τοῦ σώσῃ τὴν κεφαλὴν. Τὸ σχίσμον τοῦ διατάγματος ἀφ' ἑνός, καὶ ἡ ἀποτυχία τῆς εἰς τὴν κατακόμβην ἐκδρομῆς εἶχον ἐρεθίσαι φοδερὰ τὸν αὐτοκράτορα.

Ὁ Σεβαστιανὸς εἶχε διευθετήσῃ τὰ πράγματα οὕτως, ὥστε καὶ τώρα ἦτο ἀξιωματικὸς τῆς φρουρᾶς, ὡς τοιοῦτος δὲ ἤ-ἤκουσε καὶ εἶδεν ὅλα τὰ ἐκτυλιχθέντα κατὰ τὴν συνάντησιν ταύτην τοῦ δημάρχου μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος.

—Ποῦ εἶνε ὁ προκομμένος σου υἱός; Αὐτοὶ ὑπῆρξαν οἱ λόγοι μὲ τοὺς ὁποίους ὁ αὐτοκράτωρ ὑπεδέχθη τὸν Τέρτυλλον.

—Περιμένει ταπεινῶς εἰς τὰς πύλας τοῦ ἀνακτόρου τὴν καλὴν διάθεσιν τῆς θεϊότητός σου, μετὰ πολλῆς ἀγωνίας σκεπτόμενος πῶς νὰ πρᾶξῃ τὴν θέαν σου ὀργὴν διὰ τὰς δυσμενείας, τὰς ὁποίας ἡ τύχη τοῦ ἐπέδειξεν εἰς τὰς σημερινάς του ἐπιχειρήσεις.

—Ἡ τύχη! ἀνέκραξεν ὁ τύραννος. Λέγε καλλίτερα ἡ ἀνοησία καὶ ἡ ἀνικανότης ἐξ ἑσέως τοῦ. Θὰ τὸ πληρώσῃ ἀκριδὰ. Πες νὰ τὸν εἰσαγάγῃ, ἐδῶ.

Ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος εἰσῆλθε στενάζων καὶ τρέμων, προσέπεσε δὲ εὐθὺς γονυπετὴς ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος, ὁ ὁποῖος τὸν ἀπώθησε δι' ἑνὸς λακτίσματος. Ὁ Κορβίνος ἐκυλίσθη κατὰ γῆς ὡς κύων κτυπηθεὶς. Τοῦτο προὐκάλεσεν ἰλαρότητα εἰς τὸν αὐτοκράτορα καὶ κατεπράυνε ὡς πρὸς τὴν μανίαν του.

—Ἐμπρός, ἀνόητε, σῆκω ἐπάνω, ἐφώνησεν ὁ αὐτοκράτωρ. Λέγε νὰ ἀκούσω ἀπὸ τὸ στόμα σου πῶς συνέβησαν τὰ πράγματα. Πῶς τὸ διάταγμα ἐξηφανίσθη;

Ὁ Κορβίνος διηγήθη τότε ἕνα μῦθον εὐχάριστον, ὁ ὁποῖος ἔκαμε τὸν αὐτοκράτορα νὰ γελάσῃ. Αὐτὸ ἦτο καλὸν σημεῖον.

—Αἱ! καλὰ, εἶπεν ἐπὶ τέλους ὁ αὐτοκράτωρ. Θὰ σὲ λυπηθῶ. Ῥαβδῶχοι, λύσατε τὰς δέσμας του.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΕΒΔΟΜ ΚΟΝΤΑΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΗΣ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Τ. ΣΧΟΛΗΣ

Ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν τῆς Ριζαρείου Ἐκκλ. Σχολῆς, ἐπὶ τῇ ἐβδομηκοστῇ πέμπτῃ ἀμφιετηρίδι αὐτῆς, ἐγκυκλίῳ ἦεν ἡ ἐγκυκλοφόρησεν, ἀπευθύνεται πρὸς διαιτελοῦσας καθηγητὰς καὶ μαθητὰς τῆς σχολῆς καὶ εἰς ταῖς ὁποῖας εὐαρεστοῦμεν συμβάλλωσιν ὕλικῶς καὶ ματικῶς εἰς τὴν ἐκδοσὶν ἀναμνηστικοῦ πανηγυρικοῦ κυκλοφορήσασιν ἤδη ἐγκύκλιον, ἀπὸ βιογραφίας τῶν ἱστορικών, εὐεργετῶν καὶ δωρητῶν τῆς Σχολῆς, βιογραφίας λαϊκῶν συμβούλων, τῶν διατελοῦσάντων διευθυντῶν καὶ πρεσβύτων καθηγητῶν αὐτῆς, ἀπὸ ἀναμνήσεις τῶν διαιτελοῦσάντων μαθητῶν τῆς Σχολῆς, ἀπὸ ἐπιστημονικὰς διαβὰς καὶ ἀπὸ σύντομον ἱστορίας τῆς Σχολῆς κατὰ περίληξιν τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς δημοσιευομένης ἱστορίας αὐτῆς.

Εἴθε νὰ ἴδῃ τὸ ταχύτερον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος ἀναμνηστικὸς οὗτος πανηγυρικός τόμος, ἐν τῷ ἑποίῳ ἴδωμεν ὡς ἐν καθόπτρῳ τὸν ἐβδομηκονταπενταετηρίαν βίου Ριζαρείου Ἐκκλ. Σχολῆς, ἡ ὁποία πολλοὺς μὲν παρήγγειλεν ἡδὴ καρπὸν, περισσοτέρους δ' ἐλπίζεται ὅτι θὰ παραγάγῃ ὑπὸ τὴν ἐμπνευσμένην καὶ δεξιὰν διεύθυνσιν τοῦ ἡγετῆρος αὐτῆς Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσοστόμου Παπακυλλίου.

Οὐδεὶς νὰ ἴδῃ τὸ ταχύτερον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος ἀναμνηστικὸς οὗτος πανηγυρικός τόμος, ἐν τῷ ἑποίῳ ἴδωμεν ὡς ἐν καθόπτρῳ τὸν ἐβδομηκονταπενταετηρίαν βίου Ριζαρείου Ἐκκλ. Σχολῆς, ἡ ὁποία πολλοὺς μὲν παρήγγειλεν ἡδὴ καρπὸν, περισσοτέρους δ' ἐλπίζεται ὅτι θὰ παραγάγῃ ὑπὸ τὴν ἐμπνευσμένην καὶ δεξιὰν διεύθυνσιν τοῦ ἡγετῆρος αὐτῆς Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσοστόμου Παπακυλλίου.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Τὸ Οἶκον. Πατριαρχεῖον, τὸ Ἀρμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Ραβινεία Κωνσταντινουπόλεως ἀπέστειλαν πρὸς τὴν ἐν Πόλει Διάσκεψιν μακρὸν τηλεγράφημα διαμαρτυρίας διὰ τὴν ληστείαν, τὰς καταδιώξεις καὶ τὰς σφαγὰς κατὰ τῶν Ἀρμενίων καὶ Ἑβραίων, τῶν ὁποίων ἡ συστηματικὴ ἐνέργεια ἀποδεικνύει τὴν ἀπόφασιν τῶν Τούρκων ὅπως τῶσον πάντα μὴ Μουσουλμάνων.

—Ἐπίσης οἱ Μητροπολίται τοῦ νομοῦ Ἀιδινίου Σμύρνης, Ἡλικούπολεως, Ἐφέσου καὶ Σμύρνης, τηλεγραφήματός των πρὸς τοὺς ἀρχηγούς των Συμμάχων καὶ τὸν κ. Βενιζέλον ζητοῦν τὴν ἐπέμβασιν των πρὸς τὴν παυσιν τῶν σφαγῶν καὶ πίεσεων τῶν χριστιανῶν ὑπὸ Τούρκων βοηθουμένων ὑπὸ ξένης προπαγάνδας.

—Υπογραφείσης τῇ 15 τρέχ. τῆς συνθήκης εἰρήνης μετὰ τῶν Συμμάχων καὶ τῶν Γερμανῶν ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς μερὸς ἐπὶ Προέδρος τῆς Ἀμερικῆς κ. Οὐίλσον διὰ Βασιλείαν καὶ ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας κ. Λέϊν Τζώρτζ Λονδίνον.

—Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως των ὑπεγράφη ἀμνηστία καὶ μαχία μετὰ τῶν Ἀμερικῆς, Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας.

—Υπὸ τοῦ Γραμματέως τῆς Διασκέψεως ἐπεδόθη ἐξ ὀνόματος τοῦ Συμβουλίου τῶν Τεσσάρων ἑγγραφοὶ δι' οὓς νεκροῖσι εἰς τοὺς Τούρκους ἀνιπρσώπους, οἱ ἡ Διάσκεψις, λαβούσα γνώσιν των ἀντιλήψεων των ἐπὶ τοῦ Τουρκικοῦ ζητήματος εὐχαριστεῖ αὐτοὺς διὰ τὸν κόπον των νομίζεσθαι οἱ ἀποστολὴ των δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡδὴ λησασα. Κατόπιν τούτου οἱ Τούρκοι ἀντιπρόσωποι ἀνεχώρησαν ἐκ Παρισιῶν ἐπιτρέποντες εἰς Κωνσταντινὴν.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηναίων κ. Μελετίου ἐμιλήσει τὴν προσεχῇ Κυριακὴν ἐν τῇ Ναφ. Ἀγίου Γεωργίου (Καρύτση) κατὰ τὴν α'. θ. λειτουργίαν ὁ Πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΙΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Α. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΛΕΩΜΕΝ;

Β'.

Νὰ ἐλεῶμεν οὐχὶ ἐκ λύπης, καθὼς εἶδομεν εἰς τὸ
προηγούμενον ἄρθρον, ἀλλὰ οὕτως καὶ ἐξ ἀνάγκης, λέγει
ὁ θεὸς Πάυλος.

Πότε δὲ ἡ ἐλεημοσύνη γίνεται ἐξ ἀνάγκης; Ὅταν
καὶ οἱ ἄλλοι ἔχῃ μὲν τὴν διάθεσιν νὰ ἐλεήσῃ, δὲν κινῆται
ἐλευθέρως καὶ ἐξ ἀγάπης εἰς τὸ νὰ δώσῃ, ἀλλὰ ἀναγκά-
ζεται χωρὶς νὰ θέλῃ.

Οὕτω λ.χ. πολλοὶ δίδουν ἐλεημοσύνην, ὅχι διότι συμ-
ταθοῦν εἴτε διότι λυποῦνται τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποι-
ον πάσχει. Ἀλλὰ δίδουν, διότι ἐντρέπονται ἐκεῖνον
ὁ ὁποῖος τοὺς προέτρεψεν εἰς τὴν ἀγαθοεργίαν, εἴτε καὶ
διότι ἔχουν συμφέροντα ἐξ αὐτοῦ καὶ δὲν θέλουν χάριν
αὐτῶν νὰ τὸν δυσαρεστήσουν. Τοιοῦτοτρόπως δὲ παρέ-
χεται μὲν ἡ βοήθεια καὶ γίνεται θεαίως ἡ ἐλεημοσύνη,
ἀλλὰ γίνεται ἀναγκαστικῶς καὶ δὲν ἔχει διὰ τοῦτο καμ-
μίαν ἀξίαν.

Ἄλλοι πάλιν φαίνονται ἐλεήμονες καὶ δεικνύονται
μεταδοτικοὶ διὰ κανένα ἄλλον λόγον, εἰμὴ μόνον διὰ τὴν
παλλαγοῦν ἀπὸ τὴν ἐνόχλησιν τοῦ ζητούντος. Ἡ πτω-
χεία καὶ αἱ στερήσεις κάμνουν πολλάκις τὸν πτωχὸν νὰ
ρουλή τὴν θύραν τοῦ πλουτοῦ. Καὶ κωφεύει μὲν ὁ πλού-
σιος, ἀλλ' ὁ πτωχός, πιεζόμενος ἀπὸ τὰς πολλὰς
ἀνάγκας του, κρούει ἐπιμόνως καὶ παρακα-
εἶ καὶ ἐκλιπαρεῖ τὸν πλούσιον νὰ δώσῃ. Καὶ τότε
τελευταῖος οὗτος, διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸν ἐπι-
μόνον ἐπαίτην, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν καθημερι-
νὴν ἐνόχλησιν, λαμβάνει ὀλίγα χρήματα καὶ τὰ ρίπτει
εἰς τὰ πρόσωπον τοῦ πτωχοῦ. Εἶνε ἐλεημοσύνη αὕτη;
Ἄλλοι δὲ πάλιν φαίνονται εὐεργετικοὶ καὶ συντρέ-
τικοί, οὐχὶ διότι κινῶνται ἀπὸ τὸ ἐλαττήριον τῆς ἀγά-
πης, ἀλλὰ διότι φοβοῦνται τὴν κατάκρισιν τοῦ κόσμου,
τὴν κατακραυγὴν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ οὕτω συμβαίνει
ὅστε, γινομένης αἴφνης συλλογῆς ἐράνων πρὸς βοήθει-
αν τῶν πεινῶντων καὶ τῶν πασχόντων, νὰ δίδουν οἱ ἐ-
χόντες ἐκ φόβου μήπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τοὺς ἀπο-
κριμάσουν καὶ τοὺς κατακρίνουν ὡς φιλαργύρους καὶ
συμπαθεῖς.

Ἀλλὰ τοιαύτη ἐλεημοσύνη εἶνε πρόδωλον, ὅτι οὐδε-
μίαν σημασίαν δύναται νὰ ἔχῃ παρὰ τῇ Θεῷ, διὰ τὸν
ὀνόματον λόγον, ὅτι δὲν συνοδεύεται καὶ ἀπὸ τὴν ἀγά-
πην, τὴν ὁποῖαν βραβεύει καὶ ἀνταμείβει ὁ Θεός. Ὁ
Ἰαβλὸς κηρύττει ὅτι πρέπει νὰ ἐλεῶμεν ἐλευθέρως καὶ

ἀδιάστως. «Ἐκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ»
Διότι ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ ὅχι ἀπλῶς τὸν δίδοντα, ἀλλὰ τὸν
δίδοντα μετὰ προθυμίας, μετὰ ἰλαρότητας, μετὰ ἀγά-
πης. «Ἰλαρὸν γὰρ δότιν ἀγαπᾷ ὁ Θεός». Ἡμεῖς δέ,
ὅταν ἐλεῶμεν εἴτε διότι ἐντρέπομεθα τοὺς προτρέποντας
ἡμᾶς εἰς ἀγαθοεργίαν—εἴτε διότι ἔχουμεν συμφέροντα
ἐξ αὐτῶν καὶ δὲν θέλομεν νὰ τοὺς δυσαρεστήσωμεν—
εἴτε διότι ἐνόχλοῦμεθα ἀπὸ τὰς συχνὰς ἀπαιτήσεις καὶ
τὰς ἐπιμόνους παρρηκλήσεις—εἴτε διότι φοβοῦμεθα τὴν
κατακραυγὴν καὶ τὴν κατάκρισιν τοῦ κόσμου—πῶς
δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ ἐλεημοσύνη μας εἶνε εὐά-
ρεστος τῷ Θεῷ;

Ἴδου διατὶ ὀφειλομέν ὅλοι νὰ προσέξωμεν εἰς τὸ
ζήτημα τῆς ἐλεημοσύνης. Ὅτι ἔχουμεν ἱερωτάτην ὀπο-
χρέωσιν νὰ ἐλεῶμεν εἶνε ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας, ἐφ'
ὅσον θέλομεν ὅχι μόνον νὰ λεγώμεθα, ἀλλὰ καὶ νὰ
εἴμεθα χριστιανοί. Ἐπειδὴ ὁμοῦ δὲν εἶνε εὐάρεστος εἰς
τὸν Θεὸν καὶ πᾶσα εἰσαδήποτε ἐλεημοσύνη, πρέπει πολὺ
νὰ προσέχωμεν, ὥστε ἡ ἐλεημοσύνη μας νὰ γίνεαι
καθὼς θέλει ὁ Θεός, τουτέστι νὰ ἐλεῶμεν οὐχὶ ἐκ λύπης
ἢ ἐξ ἀνάγκης, ἀλλ' ἐξ ἐλευθέρως θελήσεως καὶ ἐκ
καρδίας ἀγαπῶσης, ἰλαρῶς, προθύμου.

Διὰ νὰ εἴμεθα δὲ εἰς θέσιν νὰ ἐλεῶμεν κατ' αὐτὸν
τὸν τρόπον, ὅταν ἐλεῶμεν, πῶς πρέπει νὰ σκεπτόμεθα
καὶ τί πρέπει νὰ πιστεύωμεν;

(Ἀκολουθεῖ) Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

9. Εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγενήθει ἐκ νεκρῶν οὐκέτι
ἀποθνήσκει· θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει».

Πιστεύομεν, ἔχουμεν πεποιθῆναι στερεὰν καὶ ἀκλόνητον,
ὅτι θὰ συζήσωμεν μετὰ τοῦ Χριστοῦ. Ἡ πίστις μας δὲ αὕτη
στηρίζεται ἐπάνω εἰς τὴν γνώσιν καὶ τὴν βεβαιότητα τὴν ὁ-
ποῖαν ἔχουμεν, περὶ τοῦ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀναστῆθαις ἐκ τῶν
νεκρῶν δὲν ἀποθνήσκει πλέον· ὁ θάνατος δὲν ἔχει πλέον οὐ-
δεμίαν κυριότητα καὶ οὐδεμίαν ἐξουσίαν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἡ γνώσις οὕτη περὶ τοῦ Χριστοῦ μᾶς στηρίζει εἰς τὴν
πίστιν, ὅτι θὰ συζήσωμεν μετ' αὐτοῦ, διότι συνηνώθημεν
μετ' αὐτοῦ εἰς ἓν σῶμα, τοῦ ὁποῦ κεφαλὴ εἶνε αὐτός. Ὅ-
πως λοιπὸν ἐγείναμεν μέτοχοι τοῦ θανάτου Του διὰ τοῦ βα-
πτίσματος, οὕτω πῶς θὰ γείνωμεν μέτοχοι καὶ κοινωνοὶ καὶ
τῆς ζωῆς Του. Ἀφοῦ ἀνέστη ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστός, θὰ ἀνα-
στηθῶμεν καὶ ἡμεῖς, τὸ σῶμα αὐτοῦ.

ουφίσουν, θὰ μᾶς παρηγορήσουν, θὰ φανῶσι ἄρωγοὶ
διανδήποτε περιστάσιν μας, ἀλλ' ὅταν ἔρχεται ἡ ὥρα
τῆς ἀνακουφίσεως καὶ παρηγορίας οὔτε κἄν φρον-
ῶν περὶ ἡμῶν καὶ ὄχι μόνον, ὡς εἵπομεν, δὲν μᾶς πα-
ροῦν, ἀλλὰ καὶ μᾶς προσθέτουν περισσοτέραν θλίψιν καὶ
ἀν.

Λοιπὸν πρέπει νὰ κάμνωμεν ὅταν ἔχωμεν θλίψεις; Νὰ
φεύγωμεν πρὸς τὸν Θεὸν ἔχοντες τελείαν πεποίθησιν
καὶ λάβωμεν τὴν παρηγορίαν, καθόσον ὁ Θεὸς εἶναι καὶ
αἱ ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ «Θεὸς παρὰκλήσεως», τοῦτέστι
παρηγορίας.

Ἀλλὰ δύναται τις νὰ ἐρωτήσῃ: Δὲν πρέπει οὐδόλως νὰ
τις παρηγορίαν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους; Βεβαίως, δὲν
λείπεται νὰ ζητῇ τις καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἀνακού-
φιαν καὶ παρηγορίαν εἰς τὰς δεινὰς περιστάσεις τοῦ βίου του.
Ὡστόσο πρέπει νὰ ζητῇ παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἔχει
τὴν ἀγάπην πρὸς ἡμᾶς καὶ ὁ Ὅποιος μὲ ἰλαρὸν βλέμμα
θεωρεῖ ἡμᾶς ὅταν ἔχωμεν θλίψεις καὶ πικρίας. Τὴν πα-
ρηγορίαν, τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ ὁ Θεός, δὲν δύναται νὰ τὴν
δῇ καὶ οἱ πλέον στενωτέρω φίλοι καὶ συγγενεῖς.

Ὁ Θεὸς δίδει παρηγορίαν καὶ ἀνακούφισιν μεγάλην
ἐν θλίψεσι δύναται νὰ τὸ βεβαιώσῃ καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὅ-
σοι ἐδοκίμασαν τὸ τοιοῦτον. Ἐκεῖνοι δηλονότι, οἱ ὁποῖοι
ἔχον θλίψεις κατέφυγον πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ζητήσαντες
πίστεως παρηγορίαν ἔλαβον αὐτὴν καὶ ἀνεκουφίσθησαν
παρηγορήθησαν.

Ἡμεῖς λοιπὸν, ὅσοι δὲν ἔχομεν δοκιμάσει τὴν ἐκ τοῦ
Θεοῦ παρηγορίαν εἰς τὰς θλίψεις μας, ἅς καταφεύγωμεν εἰς
τὸν Θεόν, μὲ πίσιν καὶ ἀποσίωσιν, μὲ καρ-
ποὺς τετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην, καὶ θὰ ἴδωμεν καὶ
ἐισθῶμεν ἐμπράκτως ὅτι μόνον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐπέρχεται
ἐκτετριμμένη ἀνακούφισις καὶ παρηγορία εἰς τὰς θλίψεις.

Ἀρχιμ. Ἰγνατ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ρωμαίους ἔπιστ. Παύλου, κεφ. ιβ'. στίχ. 6—14.)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, κεφ. θ'. 1—8).

Ἐν καιρῷ ἐκείνῳ, ἐμβὰς ὁ Ἰησοῦς εἰς πλοῖον διεπέ-
ται ἤλθε εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. 2. καὶ ἰδοὺ, προσέφερον
παρὰλυτικὸν ἐπὶ κλίνῃς βεβλημένον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰη-
σοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπε τῷ παρὰλυτικῷ, Θάρσει, τέκνον·
ταῖς σοὶ αἱ ἁμαρτίαι σου. 3. Καὶ ἰδοὺ, τινὲς τῶν
ἀσέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτος βλαφημεῖ. 4. καὶ
ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν, Ἵνα τί ὑμεῖς
ἐπίστετε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 5. τί γὰρ ἐστὶν
ὁ δέος, εἰπεῖν, Ἀφένονται σοὶ αἱ ἁμαρτίαι; ἢ εἰπεῖν,
ταῖς σοὶ αἱ ἁμαρτίαι; 6. Ἵνα δὲ εἰδοῖτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει
τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῇ γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, (τοῦ
τῷ παρὰλυτικῷ). 7. Ἐγερθεὶς ἄρῳ σου τὴν κλίνην,
καὶ εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ ἐγερθεὶς ἀτήληδεν εἰς τὸν
αὐτοῦ. 8. Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξα-
σαν τὸν Θεόν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 1, 2. Ὁ παραλυτικὸς πρὸ τοῦ Ἰησοῦ. Ἀποῦ ἐθε-
ράπευσεν ὁ Κύριος τοὺς δύο δαιμονιζομένους ἐν τῇ χώρᾳ
τῶν Γεργεσηνῶν, ἐπέστρεψε πάλιν διὰ πλοίου εἰς τὴν πόλιν
Καπερναούμ. Ἐνθ' δὲ εὗρίσκετο διδάσκων ἐν οἰκίᾳ τινὶ, φέ-
ρουν ἐνώπιόν Του ἐπάνω εἰς κλίνην ἄνθρωπον παραλυτικόν
καὶ ζητοῦν τὴν βοήθειάν Του πρὸς θεραπείαν τοῦ ἀσθενοῦς.
Ὁ Κύριος ἀκούει τὰς παρακλήσεις των καὶ βλέπει τὴν πί-
στιν τὴν θερμὴν, μὲ τὴν ὁποίαν προσήλθον οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖ-
νοι. Πόση δὲ ἦτο ἡ πίστις των ἐκείνη, μαρτυρεῖ ἡ λεπτομέ-
ρεια ἡ ἀναφερομένη ὑπὸ τῶν δύο ἐτέρων Εὐαγγελιστῶν, τοῦ
Λουκᾶ καὶ τοῦ Μάρκου· ὅτι δηλαδὴ οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, μὴ
δυνάμενοι νὰ πλησιάσῃ τὸν Ἰησοῦν ἕνεκα τοῦ ὄχλου, δὲν
ἐδίστασαν ν' ἀναβιβάσῃ τὸν παραλυτικόν ἐπάνω εἰς τὴν
στέγην τῆς οἰκίας, καὶ ἐκεῖθεν ἀνοίξαντες ὅπῃν νὰ καταβιβά-
σῃ αὐτὸν πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Σωτῆρος. Καὶ ὁ φιλόανθρω-
πος Κύριος, βλέπων τὴν πίστιν των, ὡς καὶ τὴν μετάνοιαν
τοῦ παραλυτικοῦ, στρέφεται πρὸς αὐτὸν πλήρης ἀγάπης καὶ
τοῦ λέγει· «Ἐχε θάρρος, τέκνον μου». Καὶ ἐν τῇ θείᾳ Τῷ
ἐξουσίᾳ χορηγεῖ εἰς αὐτὸν τὴν πολυτιμωτέραν τῶν δωρεῶν,
τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν του· «ἀφένονται σοὶ αἱ ἁμαρτίαι
σου». Τὸν ἀπαλλάττει ἐκ τοῦ βύρους τῆς ἁμαρτίας, διότι ἐξ
ἁμαρτιῶν ἔπαυε καὶ ἐταλαιπωρεῖτο ὁ δυστυχὴς παραλυτικός.

Στίχ. 3—5. Οἱ διαλογισμοὶ τῶν γραμματέων. Ἀλλ' ἐνθ' ὁ
παραλυτικὸς ἀτενίζει μὲ ἰλαρὸν βλέμμα τὸν θεῖον Διδάσκα-
λον, οἱ δὲ παριστάμενοι προσδύσαντες μετὰ συμπαθείας τὸν
ἀσθενοῦντα, μερικοὶ ἐκ τῶν γραμματέων, τοῦτέστιν ἐξηγη-
τῶν τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, παρόντες καὶ αὐτοὶ ἐν μέσῳ τῶν
ἄλλων, σκανδαλίζονται διότι ὁ Ἰησοῦς ἐδωκεν ἄφεσιν ἁμαρ-
τιῶν εἰς τὸν παραλυτικόν. Μὴ πιστεύοντες εἰς τὴν θεότητά
Του, θεωροῦν ὡς βλασφημίαν τὴν φράσιν αὐτῆν τοῦ Κυρίου.
Ἀλλ' ὁ Χριστὸς ἐνόησε τοὺς διαλογισμοὺς των καὶ στρέφε-
ται πρὸς αὐτοὺς καὶ λέγει· «διὰτι διαλογίζεσθε τοιαῦτα πο-
νηρὰ; ἐν τῇ διανοίᾳ σας; Νομίζετε ὅτι δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα
νὰ παρέχω εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἄφεσιν; Ἀλλ' ἐγὼ θὰ σᾶς
ἀποδείξω διὰ θαύματος φανεροῦ τὴν θεῖαν ἐξουσίαν καὶ δύ-
ναμίν μου. Τί εἶνε εὐκολώτερον, νὰ εἶπω εἰς τὸν παραλυτι-
κόν, Ἀφένονται σοὶ αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ νὰ εἶπω πρὸς αὐτόν,
Ἐγέρθητι ἐκ τῆς κλίνης σου καὶ περιπάτει;

Στίχ. 6, 7. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ. Διὰ νὰ μάθητε
δέ, συνεχίζει ὁ Κύριος, διὰ θαύματος φανεροῦ ὅτι ἐξουσίαν
ἔχει ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ νὰ παρέχῃ τὴν συγχώ-
ρησιν εἰς τοὺς μετανοοῦντας ἁμαρτωλοὺς—τότε λέγει πρὸς
τὸν παραλυτικόν· ἐγέρθητι, στήκωσε τὴν κλίνην σου καὶ ὑπα-
γε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ εὐθὺς ὁ παραλυτικὸς ἀνέκτισε
τὴν ὑγίαν διὰ τῆς θείας δυνάμεως τοῦ Σωτῆρος καὶ ἐγερ-
θεὶς ἀπήλθεν εἰς τὸν οἶκόν του βασιτάζων ἐπὶ τῶν ὤμων τὸν
κράδδατόν του.

Στίχ. 8. Οἱ ὄχλοι διὰ τὸ θαῦμα. Καὶ οἱ μὲν ἀπιστοῦντες
γραμματεῖς κατὰσχύνθησαν καὶ οὐδὲν εἶχον νὰ εἶπουν, εἰ δὲ
παριστάμενοι ὄχλοι ἔμειναν ἐκθαμβοὶ πρὸ τοῦ θαύματος, τὸ
ὁποῖον ἀπεδείκνυε τὴν θεῖαν δύναμιν τοῦ Σωτῆρος. Μὴ δυ-
νάμενοι δὲ ἀκόμη νὰ ἐννοήσῃ τὴν θεότητά Του, ἀλλὰ θε-
ωροῦντες αὐτόν ὡς ἄνθρωπον ἀπεσταλμένον παρὰ Θεοῦ, ἐ-
δόξαζον τὸν Θεόν διότι ἐδωκεν εἰς ἀνθρώπους τοιαύτην ἐξ-
ουσίαν καὶ δύναμιν.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Οἱ ραβδοῦχοι πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὁ φίλος ἀναγνώστης ἡσαν φύλακες τοῦ αὐτοκράτορος ἱστάμενοι παρὰ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ κρατοῦντες εἰς τὰς χεῖρας πέλεκυν καὶ δέσμην ῥάβδων, ἔτοιμοι νὰ πλήξωσι καὶ θανατώσωσι δι' αὐτῶν πάντα, ὅστις θὰ ἐπληθύνει ἀπρόσκλητος τὸν αὐτοκράτορα ἢ θὰ ἐκρίνεται ὑπ' αὐτοῦ ἄξιός θανάτου.

Οἱ ραβδοῦχοι ἤρχισαν τότε νὰ ἐτοιμάζωσι τὰς δέσμας αὐτῶν λύοντες ταύτας καὶ ἐξάγοντες ἐξ αὐτῶν τοὺς πελέκει.

Ὁ Κορβίνος ἐνόμισε τότε, διὸ θὰ τὸν ἐθανάτωναν. Προσέπεσε λοιπὸν ἐκ νέου γονυκλινῆς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα καὶ ἀνεφώνησε:—λυπήσου τὴν ζωὴν μου. Ἔχω πληροφορίας σπουδαιότητας νὰ δώσω εἰς τῆς Μεγαλειότητά Σου, ἐάν μὲ ἀφήσῃς νὰ ζήσω.

—Ποῖος εἶπεν, διὸ θὰ σοῦ ἀφαιρέσω τὴν ἐλευσίαν ζωὴν σου; ἀπεκρίθη ὁ Μοξιμιανός.

Καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ραβδοῦχους προσέθεσεν ὁ αὐτοκράτωρ.

—Ραβδοῦχοι, ἀφήτατε τοὺς πελέκεις σας, αἱ ῥάβδοι εἶνε ἀρκεταί.

Ἐν μιᾷ στιγμῇ τὸν ἤρπασαν, τοῦ ἔδωσαν τὰς χεῖρας, τοῦ ἀπέσπασαν τὸν χιτῶνα ἀπὸ τοὺς ὤμους, καὶ ἤρχισαν ὅλοι νὰ τὸν ραβδίζουσιν ἐπὶ τῆς γυμνῆς ράχews του. Ὁ Κορβίνος ὠρύετο δαγκάνων τὰ χεῖλη του ἀπὸ τὴν πολλὴν ὀδύνην τὴν ὁποίαν ἔδοκίμαζε, πρὸς μεγάλην εὐχαρίστησιν τοῦ αὐτοκράτορος.

Μετὰ τὸν ραβδισμόν, παρ' ὅλην τὴν ἐλευσίαν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὗρίσκετο τὸν ὑπεχρέωσαν νὰ σταθῇ ὁρθὸς ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος.

—Τώρα, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ, ποία εἶνε ἡ πολύτιμος αὐτῇ πληροφορία, τὴν ὁποίαν θέλεις νὰ μοῦ δώσῃς;

—Γνωρίζω ἕκτεινον, ὁ ὁποῖος ἔτεινε χεῖρα βέδηλον κατὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος, εἶπεν Κορβίνος.

—Ποῖος εἶνε;

—Νέος τις ὀνομαζόμενος Παγκράτιος, τοῦ ὁποῦ εὗρον τὸ μαχαίριδιον ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἦτο κρεμασμένον τὸ διάταγμα, ἀπήντησεν ὁ Κορβίνος.

—Καὶ πῶς δὲν τὸν συνέλαβες διὰ νὰ τὸν παρουσιάσῃς εἰς τὴν δικαιοσύνην; ἠρώτησεν ὁ αὐτοκράτωρ.

—Δύο φορεῖς σήμερον εὗρέθη σχεδὸν ὑπὸ πρὸςτά μου, διότι ἤκουσα τὴν φωνὴν του· ἀλλὰ μοῦ διέφυγεν, εἶπεν ὁ Κορβίνος.

—Πρόσεξε νὰ μὴ σοῦ διαφύγῃ καὶ διὰ τρίτην φοράν, διότι θὰ τὸ ἀκριβοπληρώσῃς, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ. Ἀλλὰ πῶς τὸν γνωρίζεις; Πῶς ξέρεις, διὸ τὸ μαχαίριδιον εἶνε ἰδικόν του;

—Ἦμεθα μαζὺ συμμαθηταί εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Κασσιανοῦ, ὅστις ἦτο χριστιανός, προσέθεσεν ὁ Κορβίνος.

—Πῶς; χριστιανός ἔλαβε τὸ θράσος νὰ διδάσκη τοὺς ὀπληκτοὺς μου, νὰ καθιστᾷ αὐτοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδος των, ἀπίστους πρὸς τὸν κυρίαρχόν των, ἀσεβεῖς πρὸς τοὺς θεοὺς των; ἀνεφώνησεν ὁ αὐτοκράτωρ. Αὐτὸς ἀνταμφιδόλως θὰ συνεβούλευσε καὶ τὸν Παγκράτιον, αὐτὸν τὸν νεαρὸν ὄντιν, νὰ ἐσχίσῃ τὸ διάταγμά μου. Γνωρίζεις ποῦ εἶνε;

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ

Οἱ Συντάκται τῆς «Ζωῆς» καθιστῶσι γνωστὸν πρὸς τοὺς ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συνμητὰς αὐτῆς, διὸ ὁ κ. Δημ. Ἐπ. Φαράντος, περιοδεύων ἀντιπρόσωπος, δὲν παρέχει ἤδη τὴν λύτιμον συνεργασίαν αὐτοῦ εἰς τὸ Περιοδικόν· πολλοὶ κόποι, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπεβλήθη κατὰ μακρὸν διάστημα τῆς ἐν τῇ «Ζωῇ» ὑπηρεσίας τοῦ, κατέστησαν ἤδη αἰσθητοτέραν τὴν ἀνάγκη ἀναπαύσεως καὶ ὥς ἐκ τούτου λόγοι ὑγείας ἐπέβλεπτον ν' ἀπόσχη τοῦ ἐπιμόχθου ἔργου τῆς ἐν ἐπαρχίαις τακτικῆς περιοδείας. Καθιστῶντες τὴν μετὰ λύτης γνωστὸν πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ συνμητὰς καὶ φίλους ἡμῶν, αἰσθανόμεθα ἅμα τὴν χροῶσιν, ἵνα ἐκφράσωμεν καὶ δημοσίᾳ θερμὰς εὐχαριστίας μας πρὸς τὸν ἕως συνεργάτην κ. Ἐπ. Φαράντον καὶ νὰ εὐχηθῶμεν αὐτῷ πλουσίαν τὴν παρὰ Κυρίου εὐλογίαν καὶ χάριν ἀνθ' ὅσων τῆς «Ζωῆς» μετὰ ζήλου εἰργάσθη.

Οἱ Συντάκται τῆς «Ζωῆς»

ΠΟΙΚΙΛΑ

Εἰς τὰς σαθρὰς ἰδέας τοῦ κ. Διευθυντοῦ τοῦ Πολυτεχνικοῦ περὶ Ἐκκλησίας καὶ Ἐκπαιδεύσεως ἀπήντησεν εὐστοχῶς ἐκτὸς τοῦ Παν. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου, Σεβ. Ἐπίσκοπος Δημητριάδος καὶ Συνεδιὸς Συνεδρίου Γερμανός δι' ἐπιστολῆς δημοσιευθείσης εἰς τοὺς «Καίρις». Μὲ σαφῆνειαν, ἀλλὰ καὶ μὲ δύναμιν εἰλημμένην ἐξ ὅλων τῶν πραγμάτων ἀποδεικνύει ὁ Σεβασμιώτατος διὸ εὐδυνῆς, ἂν μὴ τι ἄλλο, προδίδει ἀγνοίαν τοῦ στενοῦ σινοῦ μετὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀληθοῦς Ἐπιστήμης καὶ μὴ μὴ καὶ αὐτῶς διὸ αἱ θεϊκαὶ Ἐπιστήμαι, τῶν ὁποίων πρὸς τὸν κ. Διευθυντῆς ἐπικαλεῖται, ἠρτίστησαν μέχρι τῶν ἡμετέρων θεράποντας, οἱ ὁποῖοι διεκρίθησαν ἅμα διὰ τὴν εὐσεβίαν αὐτῶν καὶ τὴν πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν πίστιν.

—Εὐχόμεθα νὰ συνετισθῇ ὁ κ. Διευθυντῆς τοῦ Πολυτεχνικοῦ καὶ νὰ αἰσθανθῇ διὸ οὐδεμίαν θὰ προσφέρῃ ὁποῖον εἰς τὴν Πατρίδα μὲ τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἀντιθηρητικῶν φρονημάτων του, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς Ἱστορίας εἶνε νῶς διαπεπιστωμένοι, διὸ ἡ πρόδοσις καὶ ἡ ἀκμὴ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ μάλιστα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, συνεβάδισεν ἀεὶ μὲ τὴν πρόδοσιν καὶ τὴν ἀκμὴν τῆς χριστιανικῆς πίστεως εὐσεβείας.

—Εἰς τὸ συνεδριάσαν τὴν παρελθούσαν Τετάρτην ἡμετέραν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον ἀνεγνώσθη ἔγγραφο τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου, δι' ὃ ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς δικαιοδοσίας του νὰ μετάσχωσι τοῦ Δικαστηρίου τούτου, καὶ ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν, δι' ὃ ἐπιτρέπεται νὰ δικάσῃ τὸν Μητροπολίτην Κρήτης ἀσχέτως πρὸς τὴν ἐνώπιον τοῦ Πατριαρχείου ἐκρεμῇ ἐρημοδικίαν του.

—Μετὰ ταῦτα ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ Ἀνωτ. Ἐκκλ. Δικαστηρίου ἡ κατὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γενναδίου μήνησις ἐπὶ παρανόμῳ χειροτονίᾳ τοῦ βοσκοῦ ἐπισκόπου Θεοφύλακτος.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ἐμιλήσει τὴν προσεχῆ Κυριακὴν ἐν τῇ Ναφ. Ἀγίου Γεωργίου (Καρότση) κατὰ τὴν α'. θ. λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζούλης.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΒΑΘΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΟΝΓΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ZΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΛΕΩΜΕΝ;

Γ'.

Διὰ νὰ μὴ γίνεταί ἡ ἐλεημοσύνη μας ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης, πρέπει νὰ ἔχωμεν σταθερὰν καὶ ἀκλόνητον ἐλπίδα εἰς τὸν Θεόν.

Τούτῃστι νὰ πιστεύωμεν ἐν ἀληθινῇ καρδίᾳ: «Οτι, ἐὰν ἐλεῶμεν καὶ δίδωμεν εἰς τοὺς πτωχοὺς, οὐκ ἐν ὀργῇ θὰ πτωχύνωμεν, δὲν θὰ γίνωμεν πτωχότεροι ἀφ' ὧν εἴμεθα.

«Οτι, ἐὰν ἐλεῶμεν, θὰ ἔχωμεν τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὰ ἔργα ἡμῶν καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν διὰ τῆς ἐλεημοσύνης ἡμῶν θὰ δυνάμεθα νὰ ἐπαρκώμεν εἰς τὰς καθημερινὰς βιοτικὰς ἀνάγκας.

«Οτι, καθὼς ὁ γεωργὸς ὅσῳ περισσότερα σπείρει, ὅσῳ καὶ περισσότερα θερίζει, οὕτω πῶς καὶ ἡμεῖς ὅσῳ περισσότερα σπείρομεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν πτωχῶν ἐν τῇ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μας, τόσῳ καὶ περισσότερα θὰ ἐκρίνωμεν οὐράνια ἀγαθὰ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

«Οτι, ἐὰν ἐλεῶμεν, ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ θὰ εἴνεαι ὡς ὕδατος ἐκ πύργου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν οἶκόν μας καὶ θὰ δυνάμεθα τότε ὅχι μόνον εἰς τὰς ἀπαραιτήτους βιοτικὰς ἡμῶν ἀνάγκας νὰ ἐπαρκώμεν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα ἔργα ἀγαθὰ καὶ κοινωνικὰ νὰ παρέχωμεν τὴν συνδρομὴν μας.

Ταῦτα δὲ πιστεύοντες θὰ εὐρισκώμεθα ἐν τῇ ἀληθείᾳ. ὅτι τῷ ὄντι οὐδέποτε ὁ Θεὸς ἐγκαταλείπει τὸν ἐλεῶντα καὶ προσπαθοῦντα νὰ συμμορφῶν τὴν συμπεριφορὰν του πρὸς τὸ πανάγιον τοῦ Κυρίου θέλημα.

Ὁ Θεὸς εἶνε δυνατὸς, λέγει ὁ θεὸς Παῦλος, ὥστε νὰ ἐκτελέσῃ πᾶσαν χάριν εἰς ἡμᾶς. «Δυνατὸς ὁ Θεὸς ἡμᾶς ἁπλῶς χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς». Καὶ ἀφοῦ οὕτως ὁ Θεὸς εἶνε δυνατὸς καὶ δύναται τὰ πάντα νὰ ἐκτελέσῃ· ἀφοῦ εἶνε καὶ ἀγαθὸς καὶ ἔχει σπλάγχχνα ἀγάπης καὶ οἰκτιρμῶν· ἀφοῦ εἶνε καὶ δίκαιος καὶ ἐν δικαιοσύνῃ ποιεῖ πάντα τὰ ἔργα Αὐτοῦ· ἀφοῦ Αὐτὸς ἅς διατάσσῃ νὰ ἐλεῶμεν καὶ ἡμεῖς ἐλεοῦντες ἐκτελοῦμεν τὸ θέλημά Του, πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ μᾶς ἀφήσῃ νὰ στερηθῶμεν; Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ μᾶς δίδῃ τὴν εὐλογίαν Του καὶ νὰ μὴ μᾶς πλοῦτίτζῃ πνευματικῶς;

Δὲν εἶνε βεβαίως ἀδύνατον νὰ δοκιμάσῃ ὁ Θεὸς τὴν ἐλπίδα μας καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ προσκαίρους στερήσεις καὶ στενοχωρίας οἰκονομικὰς. Ἀλλὰ τοῦτο θὰ εἴνε δοκιμασία μόνον, εἶνε δὲ ἀδύνατον ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης νὰ μᾶς ἀφήσῃ νὰ στερηθῶμεν καὶ νὰ πεινάσωμεν, ὅταν ἡμεῖς

ἐλεῶμεν διὰ νὰ χορτάσωμεν ἄλλους. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἡ ἀνεξερεύνητος βουλή τοῦ Θεοῦ ἤθελεν ἐπιτρέψῃ διαρκῆ τὴν στέρησιν καὶ τὴν στενοχωρίαν, δὲν εἶνε ἄρᾳ γε ἀντάξια καὶ υπεράξια τὰ μέλλοντα οὐράνια ἀγαθὰ, τὰ ὅποια ἐπιφυλάσσει ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἐλεοῦντας καὶ εὐεργετοῦντας;

Ὁ Δαβὶδ ὁμολογεῖ εἰς ἓνα ἐκ τῶν ψαλμῶν του, ὅτι ἔβλεπε τὸν δίκαιον ἄνθρωπον νὰ ἐλεῇ καὶ νὰ δανείζῃ δὴλὴν τὴν ἡμέραν, ἀπὸ πρωῒας μέχρις ἑσπέρας, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀποκρύπτει ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ δίκαιος καὶ τὰ τέκνα τοῦ δικαίου θὰ ἦσαν ὑπὸ τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. «Ὁλην τὴν ἡμέραν ἐλεεῖ καὶ δανείζει (ὁ δίκαιος) καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν ἔσται» (Ψαλ. 36, 25). Καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ ψαλμῷ λέγει: «Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος» (ψαλμ. 111, 9).

Διὰ τί λοιπὸν νὰ λυπώμεθα, ὅταν κάμνωμεν τὸ καλόν; Ἡ διατί νὰ ἐλεῶμεν πιεζόμενοι ὑπὸ τῆς ἀνάγκης; Ὁ Θεὸς ὑπόσχεται νὰ εὐλογῇ τὰ ἔργα μας καὶ νὰ μὴ μᾶς ἐγκαταλείψῃ εἰς οὐδεμίαν περίστασιν, ὅταν ἡμεῖς ποιῶμεν τὸ πανάγιον θέλημά Του. Θέλημα δὲ τοῦ Θεοῦ εἶνε νὰ ἐλεῶμεν, νὰ δίδωμεν, νὰ σπεύρωμεν, νὰ σκορπίζωμεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν πτωχῶν καὶ τῶν πενήτων.

Ἀντὶ λοιπὸν νὰ ταραττώμεθα καὶ νὰ δυσανασχετῶμεν, ὅταν μᾶς ζητοῦν ἐλεημοσύνην, καὶ ἀντὶ νὰ δίδωμεν λυπούμενοι ἢ ἀναγκαζόμενοι, ἅς προσπαθῇσωμεν μᾶλλον νὰ καλλιεργήσωμεν τὴν εἰς τὸν Θεὸν πίστιν, ἡ ὅποια ἀποτελεῖ μεγάλην κινητήριον δύναμιν εἰς τὰ ζητήματα τῆς ἐλεημοσύνης.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

11. «Οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν».

Ὁ ὅτι, ἦτοι ὅπως ὁ Χριστὸς. Ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν ἕνεκα τῶν ἁμαρτιῶν μας, ἀλλ' ἀνέστη καὶ ζῇ ἡδὴ μετὰ τοῦ Θεοῦ. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ἀφοῦ ἄπαρ ἐν τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι ἀπεθάνατε καὶ ἐνεκρώθητε ὡς πρὸς τὰς ἁμαρτίας σας, καὶ ἐξήλθετε ἐκ τῆς ἱερᾶς κολυμβήθρας ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντες, καὶ θεωρεῖτε πλέον τὸν ἑαυτοῦ καὶ νεκρὸν ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν καὶ νὰ διατηρῆτε τὴν νεκρότητα κατὰ τὴν ἁμαρτίαν, μισοῦν

τες και αποστρεφόμενοι αὐτήν, και νὰ ζήτε τὴν κατὰ Θεὸν ζωὴν, τὴν ζωὴν τῆς δικαιοσύνης και τῆς ἀγιότητος.

«Ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν». Θὰ γνωρίζετε δὲ ὅτι τὴν νέκρωσιν και ἐξάλειψιν τῶν ἁμαρτιῶν σας και τὴν κατὰ Θεὸν ζωὴν και πολιτείαν σας, ἀμφοτέρωθεν τὰ λαμβάνετε και τὰ ἀποκτάτε διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διότι Αὐτὸς διὰ τοῦ θανάτου Του ἐξάλειψε τὰς ἁμαρτίας μας και δι' Αὐτοῦ μᾶς δίδεται ἡ χάρις και ἡ δύναμις εἰς τὸ νὰ πολιτευώμεθα και νὰ διάγωμεν ζωὴν πνευματικὴν, εὐάρεστον εἰς τὸν Θεόν.

12. «Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ».

Ἀποὺ λοιπὸν πρέπει νὰ εἰσθε νεκροὶ ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἰσχύῃ ἡ ἁμαρτία εἰς τὸ θνητόν σας σῶμα, ὥστε ὠλοῦμενοι ὑπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ νὰ ὑπακούετε και νὰ δουλεύετε εἰς αὐτήν.

«Ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι». Εἰς τὸ θνητόν σας σῶμα ἅς μὴ δεσιλεύῃ ἡ ἁμαρτία. Τὸ σῶμα λοιπὸν θεωρεῖται οὕτως εἰπεῖν ὡς τὸ ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἡ ἁμαρτία ἐγκαθιδρύει τὴν δεσιτείαν αὐτῆς· καθίσταται τὸ ὄργανον τῆς ἁμαρτίας τὸ σῶμα και δι' αὐτοῦ και τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ καταδουλοῦται εἰς τὴν ἁμαρτίαν ἢ λογικὴ μας ψυχὴ. Τοῦτο δὲ συμβαίνει ὅχι διότι ὁ Θεὸς δὲν ἐπλασε καλῶς τὸ σῶμα. Ὁ Θεὸς ἐπλασε τὸ σῶμα διὰ νὰ εἴη ὁ χρησιμὸς και κατάλληλος ὑπηρετῆς τῆς ψυχῆς. Ἀλλ' ἡ ἁμαρτία ἡμῶν ἐπέφερεν ἀταξίαν ἐν τῇ ἀρμονικῇ ἐνώσει τῆς ψυχῆς και τοῦ σώματος και ἔνεκα τούτου ἀντὶ τῆς ψυχῆς νὰ κυριαρχῇ τοῦ σώματος, τὸ σῶμα ὑποτάσσει εἰς τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ τὴν ψυχὴν. Οὕτω δὲ «ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις» τοῦ σώματος, ἥτοι ὑποχωροῦντες και ὑποκύπτοντες εἰς τὰς ἐπιθυμίας τοῦ σώματος, εἰς τὰς ὁποίας ἐπιθυμίας μᾶς παρακινεῖ και μᾶς δελεάζει ἡ ἁμαρτία, ὑπακούομεν και δουλεύομεν εἰς αὐτήν.

«Ἐν τῷ θνητῷ» Εἶνε ὡς νὰ λέγῃ ὁ θεὸς Ἀπόστολος εἰς τοὺς Ῥωμαίους· τὸ σῶμα εἶνε θνητόν. Ἀποὺ δὲ εἶνε θνητόν και φθαρτόν, δὲν πρέπει τὸ ὕλικόν αὐτὸ μέρος τῆς υπάρξεώς σας, νὰ δεσπόζῃ και νὰ κυριαρχῇ τῆς ἀθανάτου ψυχῆς σας, ἀλλὰ τούναντι ἡ ψυχὴ πρέπει νὰ ἀρχῇ και νὰ βασιλεύῃ διὰ τῆς ἀρετῆς εἰς τὸ σῶμα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΙ ΦΡΟΝΟΥΣΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΟΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΣΤΑΙ

Οἱ ὁποιοὶ τῆς ἐλευθέρως σκέψεως κατενόησαν ἐπικρατῶς ποίας βαρείας δι' αὐτοὺς συνεπείας θὰ εἶχεν ἡ ἀναγνώρισις και ἡ παραδοχὴ τῆς ὁμολογίας, τὴν ὁποίαν περὶ ἐκτοῦ ἔκαμεν ὁ Χριστός. Διότι και αὐτοὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀρνηθῶσι τὸ ἔκτακτον ἡθικὸν κάλλος τῆς μεγάλης φυσιογνωμίας Αὐτοῦ. Ἠρνήθησαν τὴν θεότητά Του. Συνεκεντρώθησαν εἰς ἀπεγνωσμένον και μάταιον ἔργον διὰ νὰ διασείσωσι τὸν βεβηλὸν και οὐράνιον θρόνον τῆς θεανδρικῆς μορφῆς Του. Ἐζήτησαν νὰ διαστρέψωσι τοὺς υπερφυσικοὺς χαρακτήρας τῆς αἰδίου ὑπαστάσεως Του. Ἡ καλλὸν ὁμορφία τοῦ ἡθικοῦ χαρακτήρος Του κατέπληξε και αὐτοὺς. Ἐγονυπέτησαν ἐνώπιόν Του ὡς τοῦ ἐκλεκτοῦ ἔργου ἀντιπροσώπου τῆς ἀνθρω-

πίνης· φυλῆς και ἀπεκαλύφθησαν εὐλαδῶς πρὸ τοῦ μεγάλου τῆς ἀγάπης μάρτυρος, τὸν ὁποῖον ἐχειρίευσαν ὡς τὸ ἀληθὲς καύχημα και ἐγκαλλώπισμα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἐργάσαν και αὐτοὶ μὲ ἀνὴρ δροσερὰ τὸν ἐνδοξον τάφον, ὁ ὁποῖος Τον ἐδέχθη, και ἐστεφάνωσαν τὸ καταπληγωμένον μέτωπόν Του μὲ τὸν στέφανον τοῦ ἐκλεκτοτέρου τῶν θριάμβων και τῆς εὐγενεστέρως τῶν νικῶν.

Τὸν ὠνόμασαν «μέγιστον μεταρρυθμιστὴν τῆς ἀνθρωπότητος». Εἶπον περὶ αὐτοῦ ὅτι «εἶνε ἡ κοινὴ τιμὴ παντὸς δούλου· ἡ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ». Τὸν ἀνεκέρυσαν «ὡς τὸν ἀπῶρον ῥάμιλλον ἀνθρώπου, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ καθολικὴ συνείδησις ἀπένειμε τὸν τίτλον τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ και τοῦτο μετὰ δικαιοσύνης, διότι ἔδωκεν ὠήτην πρὸς τὴν θρησκείαν ὁποῖαν οὐδεὶς ἄλλος ποτὲ θὰ δυνήτῃ νὰ δώσῃ». Εἶπον δὲ δὲν θὰ εὐρεθῇ ποτε «ὁ ἴσος του και διὲν ἡ δόξα του θὰ παραμείνῃ ἀπαρκαμείωτος και θὰ ἀνανεοῦται διαρκῶς». Δὲν δυσκολεύονται ἀκόμη νὰ προσδώσι και εἰς ὁμολογίαν περισσότερον ἀπερίφραστον και μεγάλῃν· διὲν δηλαδὴ εἶνε «ὁ ἀληθὴς ἄνθρωπος, ἐν τῷ ὁποίῳ τὸ θεῖον σπέρμα, τὸ ὁποῖον ἀπετέθη ἐν τῷ κόλπῳ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, διὰ θαύματος τῆς θείας δυνάμεως ἐπλήνθητε τελείως. Ἡ ἐμφυτος ἐπικονομία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐτελειώθη ἐν αὐτῷ κατὰ τὸν μοναδικὸν και αἰώνιος ἰσχύοντα. Εἶνε ὁ ἰδεώδης ἄνθρωπος ὁ προσφθεις και ἀγαπητὸς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πρὸ πάντων τῶν αἰώνων ὡς ἡ κορωνὴ τῆς δημιουργίας· ἐν τῇ θεωρίᾳ τοῦ ὁποῖου ὅλοι οἱ πῆθοι τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ δημιουργοῦ ἱκανοποιήθησαν, διότι ἐν τῇ καρδίᾳ και ἐν τῇ βλέμματι τοῦ ἀνθρώπου τούτου προσώπου ὁ Θεὸς βλέπει ἑαυτὸν». (1)

Αἱ λοιπὸν τὴν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ τοιοῦτος ἰδεώδης ἄνθρωπος ἔδιδε μαρτυρίαν περὶ ἑαυτοῦ, τίς θὰ ἐτόλμα νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν εἰλικρινειάν του και τὴν φιλαλήθειάν του; Εὐρέθησαν λοιπὸν οὕτω οἱ ὁπαδοὶ τῆς ἐλευθέρως σκέψεως εἰς πολὺ δύσκολον θέσιν. Μὴ θέλοντες κατ' οὐδὲν λόγον νὰ ἀποδεχθῶσι τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ και μὴ τολμῶντες νὰ τὸν κατηγορήσωσιν ὡς ψεύστην ἢ ἀπατεῶνα, ἐνόμισαν διὲν θὰ ἐπετύγχανον εὐρυχωρωτάτην τὴν διέξοδον, ἐὰν ὑπεστηρίζον, διὲν ὁ Ἰησοῦς οὐδεμίαν περὶ ἐκτοῦ μαρτυρίαν ἔδωκε και διὲν οἱ Συνοπτικοὶ οὐδέποτε παρουσιάζουσιν αὐτὸν ὁμιλοῦντα περὶ τῆς θεότητός του! Προσπάθεια ἀπεγινωσμένη ἐξηγοῦσα ἐπαρκῶς, πῶς ἄνθρωποι ἀναγνώσαντες ἐπανειλημμένως τοὺς τρεῖς Συνοπτικοὺς Εὐαγγέλιους δὲν ἐδυσκολεύθησαν νὰ ἰσχυρισθῶσιν, διὲν οὐδαμῶς μνημονεύουσι τῆς περὶ ἐκτοῦ μαρτυρίας τοῦ Ἰησοῦ!

Ἐπιφυλασσόμεθα ἐν καιρῷ νὰ ἐμιλήσωμεν διὰ μακρῶς περὶ τοῦ ἀνοικονομήτου ἀδιεξόδου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐδήγησαν πάντας τοὺς ἀρνούμενους τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἢ μαρτυρίαν, τὴν ὁποῖαν περὶ ἐκτοῦ παρέχει. Ἦδη προέχῃ τὸ ζήτημα, ἐὰν ὄντως ὁ Ἰησοῦς ὁμολόγησε περὶ ἑαυτοῦ ὅτι εἶνε Θεός, και ἐὰν τὰ Συνοπτικὰ Εὐαγγέλια εὐρίσκωνται σύμφωνα ὡς πρὸς τοῦτο.

Π. Ν. Τρεμπέλα

(1). Ἰδε Θεόφρουτος, Ἱστορία τῆς Ὑπατείας και τῆς Αὐτοκρατορίας, Τόμος 3ος βιβλ. 12. Ρενάν, Βίος τοῦ Ἰησοῦ σελ. 18, 93 και LIX. Κάιμ, Βίος τοῦ Χριστοῦ σελ. 198.

Η ΚΟΛΑΚΕΙΑ

Α'.

α ἀπὸ τὰς πλέον ὀλεθρίας καὶ ἐπιβλαβεῖς, ἀλλὰ καὶ πλέον συνήθεις κακίας, αἱ ὁποῖαι λυμάνονται τὰς διακούς κοινωνίας, εἶναι καὶ ἡ κολακεία. Πάθος μυστρὸν καὶ νόον, πάθος γινόμενον αἰτία μεγάλῃς ζημίας ὅχι μόνον τοῦ ἀλλοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ κατεχόμενον καὶ καταβάλλοντα τὴν δυνάμειν προσπάθειν πρὸς ἀπαλλαγὴν.

οὗς κατεχομένους ὑπὸ τοῦ ὀλεθρίου τούτου πάθους διορμίζονται κολακασ. Εἶναι δὲ οὗτοι οἱ ἀποδίδοντες ἐπαίνους πλέκοντες ἐγκώμια εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουσιν μίαν πραγματικὴν ἀξίαν, εἴτε καὶ ἔχουσι καποῖαν ἀξίαν. τοὺς μὲν ἔχοντας ἀξίαν τινά, χάρισμά τι, προσπάθου κολακείων νὰ τοὺς κάμουν νὰ σχηματίσουν πεπληνημένους περὶ τοῦ ἐκυτοῦ των, διὸ δηλαδὴ εἶναι πολὺ ἀνώγει παρ' ὅ,τι εἶναι, τοὺς δὲ μὴ ἔχοντας οὐδὲν χάρισμα καὶ μίαν ἀξίαν προσπάθου νὰ πείσουν διὲ εἶναι καὶ αὐτοὶ ὅ,τι ἔχουν χάρισμά τι.

ἀλλὰ ποῖον ἄρᾳ γε εἶναι τὸ ἐλατήριον τὸ κινεῖν τοὺς κακὰς νὰ φέρωνται οὕτως; Τὸ κινεῖν ἐλατήριον εἶναι κυρίως τὸ συμφέρον. Καὶ δι' αὐτὸ ἀκριδῶς παρρησιοῦμεν τοὺς κακὰς νὰ κολακεύουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοῦ πλουτίους. οὗς ἔχοντας ἀξιώματα εἴτε μικρά, εἴτε μεγάλα, πρὸς τὸν τὸν νὰ ὠρελῶσιν ἐξ αὐτῶν καὶ ὁρῶνται δυνάμει. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ δὲ τοῦ κακοῦ σκοποῦ των, ὑποκρίνεται, ἐπιτηδεύονται καταλλήλως, ψεύδονται μὲ πολλὴν ἡν, ἀποκρύπτοντες παντὶ σθένει τὰ ἐλαττώματα ὑπ' ὧν ἔχονται εἰς κολακευόμενοι, καίτοι τὰ βλέπουν καὶ τὰ ἀναγνώριζουσιν. Τὸ δὲ χειρότερον εἰς τὸ ὁποῖον περιπίπτουν πολλοὶ τῶν κολακῶν εἶναι καὶ τοῦτο· διὰ μεταχειρισθὲν τὰ κακὰ καὶ ἀτοπα μέσα καὶ ἀποτύχουν τοῦ σκοποῦ των, διὰ τοῦ πᾶσαν ἐλπίδα ἐπιτυχίας κέρδους εὐδυνήσαντες ἐκ τοῦ ὁποῦ τὸ ὁποῖον κολακεύουν, τότε οἱ δυστυχεῖς καὶ αὐτοὶ κολακῆς ἀλλάσσουν τακτικὴν, μεταβάλλουν συμφορὰν καὶ εἶναι ἔτοιμοι, ἀνευ τῆς ἐλαχίστης δυσκολίας, κατηγορήσων, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξευτελίσωσιν ἐκείνους, οἱ ὁποῖους πρότερον ἐπήλθον καὶ ἐνεκωμιάζον καὶ ἀνεδίδοσαν μέχρι τρίτου οὐρανοῦ, λητμονοῦντες τελείως τοὺς ἑαυτοὺς, τοὺς ὁποῖους μόλις πρὸ ὀλίγου ἔκαμνον. Δι' αὐτὸ δὲ βλέπομεν συχνὰ πυκνὰ πλουσίους, ἢ κατέχοντας δὴποτε κοσμικὴν ἀξίωμα, νὰ περιστοιχίζονται ὑπὸ πολλὰ νὰ ἐγκαταλιμπάνονται δὲ παρὰ πάντων εὐθὺς ὡς ἡγεμῶν, μεταβολὴ τις τῶν πραγμάτων καὶ χάσουν τὰ πλούτη καὶ τὸ ἀξίωμα των.

Ἀρχιμ. Ἰγνατ. Κολιόπουλος

*****

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Τίτον ἐπιστ. Παύλου, κεφ. γ'. στίχ. 8—15.)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ε'. 14—19).

4. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐκκυτοῦ μαθηταῖς· Ὑμεῖς ἐστέ τὸ τοῦ κόσμου· οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἑπ' ἀνὸς ὅρους

κειμένη· 15. οὐδὲ καί οὐσι λύχον καὶ τιθέουσιν αὐτὸν ὑπὸ τὸ μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. 16. οὕτω λαμπράτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

17. Μὴ νομίσητε διὰ ἡλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας. 18. οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι. Ἐμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅτι παρὰ τὴν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ὅσα ἐν ἡμῖν κεραία οὐ μὴ παροίῃ αὐτὸ τοῦ νόμου, ὅτι ἂν πάντα γένηται. 19. διὸ ἐκ τῶν λῶση μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάττωτος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὅς δ' ἂν ποιῇ καὶ διδάξῃ, ὅπως μὴ κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 14—16. Φῶς ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου. Ὅμιλῶν πρὸς τοὺς μαθητάς Του ὁ Κύριος ἐπ' ἀνὸς εἰς τὸ ὅρος τῆς Γαλιλαίας δεικνύει ὁποῖα εἶναι ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου ἡ θέσις τῶν ὀπαδῶν Του, καὶ ἰδῶς τῶν Παρμένων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας. «Ὑμεῖς ἐστέ τὸ φῶς τοῦ κόσμου», λέγει πρὸς αὐτούς. Ἐν μέσῳ δηλαδὴ τοῦ κόσμου τῆς ἀμαρτίας, ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται μακρὰν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ σκοτάδι τῆς πλάνης καὶ τῆς ἀμαρτίας, σεῖς οἱ ὀπαδοί μου εἰσθε προωρισμένοι νὰ γίνεσθε φῶς πνευματικόν. Φῶς διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν· φῶς διὰ τῶν ὀρθῶν φρονημάτων καὶ πεποιθήσεων· φῶς πρὸ παντός διὰ τοῦ χριστιανικοῦ παραδείγματος καὶ τοῦ βίου τῆς ἀρετῆς. Καὶ εἶναι τοιοῦτος ὁ βίος ὁ χριστιανικός, ὥστε δὲν δύναται νὰ κρυβῇ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅπως μία πόλις, λέγει ὁ Κύριος, κειμένη ἐπ' ἀνὸς εἰς ὅρος, δὲν δύναται νὰ κρυβῇ ἀπὸ τὰ ὀμματα τῶν ἀνθρώπων, παρομοίως δὲν δύναται νὰ κρυβῇ καὶ ὁ ὑψηλὸς καὶ ἅγιος βίος τῶν ὀπαδῶν μου. Καὶ οἱ ἀνθρώποι, διὰ νὰ ἀνάπτουν λύχον, δὲν τὸν θέτουν ὑποκάτω ἀπὸ τὸ μόδιον, ἀλλ' ἐπ' ἀνὸς εἰς τὸν λυχνιστάτην, διὰ νὰ φέγγῃ εἰς ὅλους ἐν τῇ οἰκίᾳ. Παρομοίως καὶ σεῖς, οἱ μαθηταί μου καὶ ὀπαδοί μου, πρέπει νὰ εἰσθε φῶς διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐναρέτου διαγωγῆς σας, φῶς τὸ ὁποῖον νὰ λάμπῃ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· οὕτως ὥστε οἱ μὴ πιστεύοντες εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, βλέποντες τὸν ζῆλον καὶ ἐνάρετον βίον σας, νὰ προσελύωσιν εἰς τὴν πίστιν καὶ εἰς τὸν βίον τὸν χριστιανικόν, οὕτω δὲ νὰ συντελοῦν καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν δόξαν τοῦ ἐπουρανοῦ Πατρὸς.

Στίχ. 17—18. Τὸ κύρος τοῦ θείου νόμου. Καὶ ἐπειδὴ ἐπρόκειτο νὰ δώσῃ ὁ Κύριος τὸν τέλειον ἡλικὸν νόμον, τὸν νόμον τὸν εὐαγγελικόν, λέγει διὸ δὲν ἦλθε διὰ νὰ καταργήσῃ τὸν νόμον τὸν Μωσαϊκόν ἢ τὴν διδασκαλίαν τῶν προφητῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ πληρώσῃ αὐτά· τουτέστι, διὰ νὰ συμπληρώσῃ ἀπ' ἐνὸς καὶ τελειοποιήσῃ τὰς ἡλικὰς διατάξεις τοῦ νόμου, καταργῶν ὡς περιττὰς πλέον μόνον τὰς τυπικὰς ἐκείνας διατάξεις, αἱ ὁποῖαι προεκδόζον καὶ παρεσκευάζον τὴν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σωτηρίαν· ἀπ' ἑτέρου δὲ διὰ νὰ ἀποδείξῃ ἀληθεῖς καὶ ἐκπληρουμένας ἐν τῇ προσωπῇ Του τὰς προφητείας τῶν προφητῶν. Δεικνύων δὲ τὸ αἰώνιον κύρος τοῦ νόμου, λέγει διὸ μέχρι συντελείας τοῦ κόσμου, ὅποτε θ' ἀνακαινισθῇ καὶ θ' ἀλλάξῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, οὕτως ὡς ἐν σημείον τοῦ νόμου δὲν θὰ καταργηθῇ, ἀλλ' ὅλα θὰ ἐκπληρωθῶσι καὶ θὰ ἐπαληθεύσων.

Στίχ. 19. Οἱ τηρεταὶ καὶ οἱ παρῖβάται τοῦ νόμου. Καὶ ἐπειδὴ τοιοῦτον κύρος ἔχει ὁ θεῖος νόμος, διὰ τοῦτο, προσ-

θέλει ὁ Κύριος ὅστις ἤθελεν ἀδιαφορῆσει καὶ ἤθελε παραβῆ
 ἄσυστόλως μ' ἂν ἐκ τῶν ἐντολῶν τούτων, τὰς ὁποίας εἰ ἂν
 θρῳπεί τῆς ἀμνηστίας θεωρεῖν ἐλαχίστας καὶ ἀναξίας λόγου,
 καὶ ἤθελε διδάξει καὶ ἄλλους. εἶτε διὰ τοῦ παραδείγματος,
 εἶτε καὶ διὰ τοῦ λόγου, τὰ παραβιάζουν αὐτὰς ἐμοῖς, ὁ τει-
 ρυτός ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ἔτιαν ὁ Χριστός θὰ κρίνῃ
 τὸν κόσμον, θὰ ἐξουθενώῃ παρ' Αὐτοῦ κατὰ δίκαιον λόγον
 καὶ θὰ κρίνῃ ἐλάχιστος καὶ ἀνόξιος τῆς βασιλείας τῶν οὐ-
 ρανῶν. Ὅστις δὲ θέλει φυλάξει τὰς ἐντολάς τοῦ Εὐαγγελίου
 καὶ διδῶκει καὶ ἄλλους, καὶ διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ διὰ
 τοῦ λόγου, ὅπως φυλάττουν αὐτὰς ἐμοῖς, ὁ τοιοῦτος θὰ
 βραβευθῇ καὶ τὰ δεξασθῇ παρὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ
 θὰ ὀνομασθῇ μέγας ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

[illegible]

И ФАВИОЛА

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

—Ναί, Μεγαλειότατε· ὁ Τερκούατος, ὅστις ἀπέπτυσε τὰς
χριστιανικὰς δεισιδχιμονίας μετὰ τὸ εἶπε.

—Καὶ ποῖος εἶνε αὐτὸς ὁ Τορκουάτος; ἠρώτησεν ὁ αὐτοκράτωρ.

—Εἶπε χάρις, ὁ ὁποῖος παρέμεινεν ἐπὶ τινα χρόνον εἰς τὴν ἐξοχὴν μὲτ' αὐτὸν τὸν Χρωμάτιον καὶ μετὰ μίαν συντροφίαν χριστιανῶν, ἀπεκρίθη ὁ Κορδίνος.

—Ὡστε καὶ ὁ πρῶτον δῆμαρχός μου ἔγεινε χριστιανός;
ἠρώτησεν ὁ Μαξιμιανός.

—Ναί, καὶ κατεῖκε εἰς τὴν Καμπανίαν μὲ ἀρχιεπὺς χριστι-
ανούς, ἀπεκρίθη ὁ Κορδίνος.

— Ποία ἀπιστία! ποία προδοσία! Δὲν θὰ 'ξεύρω μετ' ὀλιγον εἰς ποῖον νὰ ἐμπιστευθῶ. Δῆμῳρχε, νὰ στείλῃς ἀμέσως καὶ νὰ συλλάβῃς ὅλους αὐτοὺς· τὸν διδάσκαλον καὶ τὸν Τροκουάτον.

—Δὲν εἶνε πλέον χριστιανὸς ὁ Τορκουάτος, παρατήρη-
σαν ὁ δήμαρχος.

—Τί μέ ἐνδιαφέρει; ἀπάντησεν ὁ αὐτοκράτωρ. Γρήγορα γὰρ τοῦς συλλάβῃς δλοὺς αὐτούς. Νὰ μὴ λυπηθῇς κἀνένα. Ἦκουσε; Πηγαίετε τώρα δλοὶ εἰνε ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ μου.

Ὁ Κορβίνος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν. Πυρε-
τὸς σφιδῶρς τὸν εἶχε καταλάβει καὶ ὑπέφερε καθ' ὅλην τὴν
νύκτα. Τὸ πρῶτ' ἡ: ἐπομένῃς παρειάλεσε τὸν πατέρα του
νὰ συναποσταλῇ μὲ τὸ ἀπόσπασμα τὸ καταδιωκτικὸν εἰς
Καμπανίαν, διὰ νὰ κατορθώσῃ ἐκεῖ, ὅπως ἀνακτήσῃ τὴν
τιμὴν του καὶ κορέσῃ τὸ πάθος τῆς ἐκδικητικῆς του.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὸν Κορδίνον. Ἄς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὸν Φούλδιον.

Ὅταν ὁ Φαῦλδιος παρέδωκε τὴν Καικιλίαν εἰς τὸ δικαστήριον, ἔφυγεν ἐκεῖθεν καὶ κατηγόνηθη πρὸς τὸν οἶκον του. Ἦθελε ἐκεῖ νὰ συναντήσῃ τὸν γέροντα σὺντροφόν του, τὸν Εὐρώταν, ὅστις τὸν εἶχεν ἀκολουθήσει ἐκ τῶν μερῶν τῆς Ἀνατολῆς. Ὁ Εὐρώτας ἕως τότε διὰ τὸν Φαῦλδιον ἦ· ὁ γέρον δούλος τοῦ πατρὸς του, ὁ ἐμπιστος καὶ ἀφωσιωμένος εἰς αὐτόν, ὁ σύμβουλος τοῦ Φαυλδίου. Δι' αὐτὸ ὁ Φαῦλδιος ἔπνευθε ἵνα τοῦ ἀναφέρῃ ὅλας τὰς ἐπιχειρήσεις του. Ὁ γέρον Εὐρώτας ἤευσσε μετὰ σοφρότητος τὰ περὶ τῆς ἐπιδραμῆς εἰς τὸ κομμηγόριον καὶ τὰ κατὰ τὴν σύλληψιν τῆς Καικιλίας, μετὰ ψυχρότητος δὲ προσέτετε τὰ ἑξῆς.

- Δεν θα κερδίσει μεγάλα πράγματα από αυτό.

—Τὸ κέρδος ἐν θᾷ εἶνε ἄμεσον βέβαια, εἶνε ὁμως το
χίτην μία καλὴ ἐλπίς διὰ τὸ μέλλον, προσέθεσεν ὁ Φ
δισος.

—Πῶς; ἠρώτησεν ὁ Ἑβρώτας.

— Ἡ εὐγενής Ἀγνή εἶπε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μου, παρ
ρησεν ὁ Φούλιος. Εἶπε χριστιανή· περὶ αὐτοῦ εἶμαι ὑπε
ραίος. Δύναμαι λοιπὸν ἢ νὰ τὴν ἐξαγαγᾶτω νὰ μὲν δ
τὴν χειρὰ τη· ἢ νὰ τὴν ὁδηγήσω πρὸς τὸν θάνατον.
εἰς τὴν μ' ἂν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν ἡ περιουσία
εἶπε ἰδιότης μου.

—Τὸ καλλίτερον εἶνε τὸ δεύτερον. Πρόδοτέ την καὶ γηγῆ την εἰς τὸν κριτὴν ὧ· χριστιανήν, διὰ νὰ ἀποκτήτῃ τὸ ταχύτερον τὴν περιουσίαν της, εἶπεν ὁ Εὐδῶτας.

(Ἀπολο:

ПОКІЛА

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Γεν. Ἐκκλ. Ταμείου περάσισε, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Π.ν. Μητροπολίτου κ. Μετῆ, ὅπως χορηγῇ μονίμως ὀρισμένον χρηματικὸν ποσὸν εἰς ἔκδοσιν συγγραμμάτων τῶν καθιγγμένων τῆς Θεολογ. Σχολῆς. Διὰ τὸ παρὸν ἔτος εἰς ποσὸν ὀρίσθη εἰς 75 δραχμὰς ἑκάστον τυπογρ. φύλλον.

—Τὸ Ἀνώτ. Ἑλλ. Δικαστήριον κατὰ τὴν συνεδρίαν
τῆς παρελθούσης Πιρατσικεύς ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασιν
δι' ἣν κηρύσσεται ἔκπτωτος τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ ὁ Ἐπί-
σκος Ὑδρας κ. Προκόπιος.

—Ἡ γὰρ ἐλθὼν ἐκ Βουκουρεστίου, ὅτι ἐν τῇ μονῇ Σινδο
συνήλθε συνδιάσκεψις περὶ ἐνώσεως τῶν Ἑκκλησιῶν
Παλαιᾶς Ρουμανίας μετὰ τῶν τῆς Τρανσυλδανίας, Βεσ-
ραβίας καὶ Βουκεβίνας.

—Τὴν 1ην τρέχοντος μηνὸς ἀνεχώρησεν ἐκ Πειραιῶς Βασιλεὺς τῆς Σερβίας Πέτρος, κατευθυνθεὶς διὰ Θεσσαλονίκης εἰς τὴν Σερβίαν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐπὶ τόσα ἔτη πολεμενε μαχράν.

—Ἡ Βουλγαρία ἐκλήθη ὑπὸ τῆς ἐν Παρισίοις Δια-
φωκῆς ἵνα ἀποστείλῃ τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς, εἰς εὐ-
ἐπιδοθῇ τὸ καταρτιζόμενον ἥδη ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν
διὸν τῆς εἰρήνης.

— Σιζιτηθείσης τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ὑπὸ τῆς τῶν Βουλγαρικῶν ζητημάτων Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπὶ Θράκης προτάσεως, ἡ μὲν ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀμερικανικῆς ἐπέμεινε ὅπως ἀφεθῇ ἔτι καὶ στενὴ φυσικὴ ἐξοδος Βουλγαρίας πρὸς τὴν θάλασσαν, ὡς καὶ τῆς Ἰταλικῆς ἐξήγγειλε τὴν παρεχὴν αὐτονομίαν εἰς ἀλόκληρον τὴν Θράκην. Ὁ μὲν δὲ ψηφοφορίας ἐψήφισαν ὑπὲρ μὲν τῆς Ἑλληνικῆς προτάσεως οἱ ἀντιπρόσωποι Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ἰταλίας, κατ' αὐτῆς δὲ οἱ ἀντιπρόσωποι Ἰταλίας καὶ Ἀμερικῆς. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸ Συμβούλιον Τεσσάρων διὰ τὴν τελευτὴν ἀπόφασιν. Ἄμα ὡς τοῦτο μὴ ἐναρξῇ τῶν ἐργασιῶν του.

—Ἐδημοσιεύθη δ' Ἀπολογισμὸς τοῦ ἔτους 1918 τοῦ Συλλόγου τῶν «Τριῶν Ἱεραρχῶν». Σφῶς δ' ἐξ αὐτοῦ καὶ φαίνεται ἡ φιλανθρωπικὴ καὶ καθόλου θρησκευτικὴ δρᾶ τοῦ εἰρημένου Συλλόγου. Εὐχόμεθα ἵνα ὁ Κύριος ἐνισχάσῃ τῷ Συλλόγῳ τοὺς ἐργαζομένους εἰς πᾶν ἔργον γαθὼν ἐπ' ἀγαθῇ τῇ κοινωνίᾳ, ἐν τῇ ὁποίᾳ τόσον ἐπωλὼς δρῶσι.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολήν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθῆ-
 ν. Μαλειοῦ ἀσπάζει τὴν προσεχῆ Κυριακὴν ἐν τῷ
 Ναῷ Ἀγίου Γεωργίου (Καρύστη) κατὰ τὴν α'. Θ.
 λειτουργίαν ὁ πανσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστιν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΛΕΩΜΕΝ

Δ'.

Εἶνε ἀληθές ὅτι πρέπει νὰ ἐλεῶμεν «μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός». Καὶ θὰ ᾔτο ὁμολογουμένως εὐκολὸς ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς ἐλεημοσύνης, ἐὰν εἶχαμεν ὅλοι τὴν πίστιν, τὴν σταθεράν καὶ ἀκλόνητον πίστιν πρὸς τὸν Θεόν, ὁ ὅποιος ὑπόκειται, ὅτι δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς ἐργαζομένους τὸ τανάγιον θέλημά Του.

Ἄλλ' ἀτυχῶς πάσχομεν ἀπὸ ὀλιγοπιστίαν. Εἴμεθα ὀλιγόπιστοι. Ἐνταῦθεν δὲ ἀκριβῶς καί, ἡ δὲν δίδομεν καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τοὺς πτωχοὺς, κλείοντες τὰ ὦτα πρὸς τὴν κραυγὴν τῶν πασχόντων, ἡ, δίδομεν μὲν, ἀλλ' ὑπεγείρεται ἔπειτα λυπηρὸν τι συναίσθημα ἐν τῇ ψυχῇ, ἐπειδὴ ἐδώκαμεν καὶ κινδυνεύομεν σχεδὸν νὰ καταμεληθῶμεν διότι ἐδώκαμεν.

Ὅτι ἁμαρτάνομεν ὅταν δὲν δίδωμεν καθ' ὁλοκληρίαν, εἶνε ἐκτὸς πάσης συζητήσεως. «Εἰδότει καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι ἁμαρτία αὐτῷ ἐστι», λέγει ὁ θεὸς Ἰακώβος. Τουτέστιν, ὁ γνωρίζων καὶ δυνάμενος νὰ πράξῃ τὸ καλόν, ἀλλὰ μὴ πράττων αὐτό, ἁμαρτάνει καὶ κατατάσσεται ὑπεύθυνος ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' ἐνταῦθα δέον νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα: Ἀμαρτάνει ἐκεῖνος, ὅστις δὲν πράττει μὲν ἐλευθέρως καὶ ἀβίτως τὸ καλόν, διότι κατέχεται ὅπως δὴποτε ἀπὸ τὴν ὀλιγοπιστίαν ἢ καὶ τὴν ἀσπλαγχτίαν, οὐχ ἵπτον ὅμως ἐξ αὐτὸν καὶ ἀγωνίζεται, ὥστε μετὰ προθυμίας καὶ εὐλύπης νὰ ἐλεῇ καὶ νὰ εὐεργετῇ;

Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἀπαντώντες λέγομεν ὅτι ἡ βία, ἡ ὀποῖαν τρόπον τινὰ θὰ ἐπιβάλλῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς ἑαυτόν διὰ νὰ κάμῃ τὸ καλόν, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀποπτώσιν ἐκείνην τῆς λύπης καὶ τῆς ἀνάγκης. Οὐδὲ ἀμέθως νὰ εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτάνει ἐκεῖνος, ὅστις καὶ λυπηρὸν συναίσθημα, τὸ ὅποιον παρουσιάζεται εἰς τὴν ψυχὴν, τὸ πολεμεῖ καὶ τὸ ἀποδοκιμάζει, ἀγωνιζόμενος καὶ προσπαθῶν νὰ ποιῇ τὴν ἐλεημοσύνην τοῦ ὀλιγοπιστοῦ καὶ στενοχωρίας, ἀλλὰ μετὰ ἱλαρότητος εὐχαριστήσεως.

Διότι ἐπὶ τῶν προκειμένων περιπτώσεων ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργεῖ ἐναντίον τῆς ὀλιγοπιστίας τῆς ἡμέρας καὶ ἐναντίον τοῦ παρουσιαζομένου λυπηροῦ συναισθήματος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεὸς βλέπει εἰς τὴν περίεργον ταύτην ποῦ κλίνει ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου, ὁ

ὁποῖος ἀγωνίζεται καὶ πολεμεῖ τὴν ὀλιγοπιστίαν ἢ τὴν ἀναφαινομένην λύπην, διὰ τοῦτο καὶ δέχεται καὶ βραβεύει τὴν ἐλεημοσύνην αὐτὴν, ἂν μὴ πλείοτερον, τοῦλάχιστον ὅσον δέχεται καὶ βραβεύει τὴν ἐλεημοσύνην ἐκείνου, ὁ ὅποιος συνέβη νὰ εἶνε ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὴν ὀλιγοπιστίαν καὶ τὰ λυπηρὰ συναίσθηματα.

Ὅταν ὅμως, ὅπως συμβαίνει φεῦ! ἐνίοτε, κάμνῃ μὲν τις τὴν ἐλεημοσύνην, ἀλλ' ἀφίνη τὴν θέλησίν του ἐν τῇ ἀδρανεῖα καὶ δὲν πολεμῇ τὴν λύπην ἢ τὴν ὀλιγοπιστίαν καὶ οὕτω σχεδὸν μεταμέλεται διότι ἔκαμε τὸ καλόν, πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι τοιαύτη ἐλεημοσύνη καὶ τοιοῦτο καλὸν οὐδεμίαν ἀξίαν δύναται νὰ ἔχῃ παρὰ τῇ Θεῷ.

Ἰδοὺ διατί, ταῦτα γνωρίζοντες καὶ καλῶς κρατοῦντες, ὀφείλομεν διὰ παντὸς τρόπου νὰ ἐνεργῶμεν τὸ καλόν καὶ νὰ ἐλεῶμεν τοὺς πλησίον ἡμῶν. Ἄν δέ ποτε βλέπωμεν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς τὸ φάσμα τῆς ὀλιγοπιστίας ἢ καὶ τῆς λύπης, ἃς ἀγωνιζώμεθα διὰ νὰ μὴ ἐπηρεασθῶμεν, ἀλλὰ νὰ πράξωμεν καὶ νὰ πράττωμεν τὸ καλόν, ἃς ἔχωμεν δὲ ὑπ' ὅψιν ὅτι καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ἐλεημοσύνη μας θὰ εἶνε εὐπρόσδεκτος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Διότι ὁ Θεὸς λαμβάνει ὑπ' ὅψιν Του καὶ παρατηρεῖ τὴν θέλησίν μας, ἡ ὁποία ὀφείλει δαρκῶς νὰ εὐρίσκηται ἐν τῇ ἀγῶνι, καταπολεμοῦσα πᾶν ὅ,τι ἀντίκειται εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

13. «Μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ· ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ».

Ἐμίλησεν εἰς τὸν προηγούμενον στίχον περὶ τοῦ σώματος γενικῶς, ἥδη δὲ ὁμιλεῖ εἰδικώτερον περὶ τῶν μελῶν αὐτοῦ.

Μηδὲ παριστάνετε, λέγει, ἥτοι μὴ παρέχετε τὰ μέλη σας ὅπλα ἀδικίας εἰς τὴν ἁμαρτίαν.

«Τὰ μέλη ὑμῶν». Καθὼς λόγου χάριν τοὺς ὀφθαλμοὺς σας, τὴν γλῶσσάν σας κ.λ.π. Ἐκάστη ἐπιθυμία τοῦ σώματος ἔχει καὶ τὸ σχετικὸν μέρος, διὰ τοῦ ὁποῦ ἐκτελεῖται.

«Ὁπλα», ἥτοι ἔργα τῆς κακίας καὶ ἀδικίας.

«Ἀδικίας». Τὴν ἁμαρτίαν ἐν γένει καλεῖ ἀδικίαν, διότι

πᾶς ἁμαρτάνων καὶ ἑαυτὸν καὶ τὸν πλησίον ἀδικεῖ, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ὁποίου τὸν νόμον παραβαίνει, ἀδικίαν πράττει.

Ἄλλὰ παραστήσατε τὸν ἑαυτὸν σας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ «ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας», ἦτοι ὡς ἀνθρώπους, οἵτινες ἀνεστήθητε ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ἐκ τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐλάβετε τὴν ζωὴν. Εὐγνωμονοῦντες λοιπὸν τὸν ἀνακαινίσαντα ὑμᾶς νὰ ζῆτε ἐνώπιόν Του ὡς νέοι ἄνθρωποι· νὰ ζῆτε ὅπως θέλει Αὐτός, Ὅστις ἐχάρισεν εἰς σᾶς τὴν ζωὴν.

«Παραστήσατε». Μεταχειρίζεται ἀόριστον. Θέλει δι' αὐτοῦ νὰ δηλώσῃ, ὅτι πρέπει ὀριστικῶς, ἀπαξ διὰ παντός, χωρὶς ἀμφιταλαντεύσεις καὶ ὑποχωρήσεις νὰ ἀφιερῶσιν ἑαυτοὺς εἰς τὸν Θεὸν διὰ τῆς ὑπακοῆς εἰς τὸ θέλημά Του.

«Καὶ τὰ μέλη ὑμῶν» παραστήσατε «ἐπ' αὐτόν», ἦτοι μέσα καὶ ὅργανα εἰς τὸ νὰ ἐργάζωνται «δικαιοσύνην», ἦτοι πᾶσαν ἀρετὴν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

14. «Ἀμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γὰρ ἔστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν».

Αὐτά, διὰ τὰ ὁποῖα σᾶς προέτρεψα ἀνωτέρω, ὦ Ῥωμαιοί, δύνασθε νὰ τὰ κατορθώσητε· «ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει». Δύνασθε δὲ νὰ τὰ κατορθώσητε, διότι ἡ ἁμαρτία δὲν θὰ σᾶς κυριεύσῃ. Καὶ δὲν θὰ σᾶς κυριεύσῃ, διότι δὲν εἰσθε ὑπὸ νόμον, ὅστις προστάζει μόνον καὶ τιμωρεῖ ἀνευ ἐλέους πάντα παραβάτην, ἀλλ' εἰσθε ὑπὸ τὴν χορηγούμενην ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ χάριν, ἥτις ὅχι μόνον τὰ πρότερα ἁμαρτήματα συγχωρεῖ, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλλοντα προλαμβάνει, διότι ἐνισχύει τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐνδυναμώνει αὐτὸν εἰς τὴν κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς· ἀκόμη δὲ καὶ ἐὰν συμβῇ ἐξ ἀδυναμίας ἢ ἀπροσεξίας νὰ διολισθήσῃ εἰς παράπτωμα τι, διὰ τῆς μετανοίας συγχωρεῖ αὐτόν.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΠΕΡΙ ΕΑΥΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΥΣ

Α'.

Τὰ Συνοπτικά Εὐαγγέλια παρουσιάζουσι τὸν Ἰησοῦν ἐπιθεταίοντα τὴν Θεότητά Του; Χωρὶς νὰ ἐγκύψῃτε εἰς βαθείας καὶ ἐπιμόνους μελέτας ἐπὶ τῶν Εὐαγγελίων τούτων, θὰ ἠδύνασθε μόνον δι' ἀπλῆς ἀναγνώσεως τῶν σελίδων αὐτῶν, νὰ εἰρητὴ τὴν ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἐρωτήματος. Καὶ μόνον ἐὰν ἠνοίγατε τὰ βιβλία ταῦτα, θὰ προσέπιπτεν εὐθὺς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς σας ἡ θεία φυσιογνωμία τοῦ Ἰησοῦ καθήμενη ἐπὶ θρόνου θεότητος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαγγέλλει τὰ ἀπόλυτα δικαιώματα αὐτῆς καὶ λαλεῖ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους διὰ φωνῆς μὲν ἀνθρωπίνης, ἀλλὰ μετ' ἐξουσίας καὶ δυνάμεως Θεοῦ. Οὕτω πῶς μᾶς ζωγραφίζουν τὸν Ἰησοῦν οἱ τρεῖς πρῶτοι Εὐαγγελισταὶ καὶ οὕτω πῶς παρίσταται ὁ Χριστὸς καὶ εἰς τὰς καρδίας καὶ εἰς τὰς διανοίας καὶ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰ συγγράμματα αὐτῶν· Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὡς Θεὸς λαλῶν καὶ ὡς Θεὸς περὶ ἑαυτοῦ μαρτυρῶν. Εἶνε δὲ τόσον ζωηρὰ καὶ τόσον ἐξέχοντα τὰ χρώματα, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ Συνοπτικοὶ ζωγραφίζουν τὴν εἰκόνα ταύτην, ὥστε αἰσθηματικῶς καταπλήξεως καταλαμβάνει τὴν καρδίαν παντὸς ἀναλογιζομένου τὸν βαθμὸν τῆς τόλμης, ἵνα μὴ εἰπῶμεν ἄλ-

λο τι, εἰς τὸν ὁποῖον ἐφθασαν οἱ ὁπαδοὶ τῆς ἐλευθερίας σκέψεως, οἱ διατυπώσαντες περὶ τῶν Συνοπτικῶν τὸ γνωστὸν ἐρώτημα.

Οὐδέποτε ἄνθρωπος μετεχειρίσθη τὴν γλῶσσαν αὐτήν, μὲ τὴν ὁποίαν κατὰ τοὺς Συνοπτικοὺς λαλεῖ ὁ Χριστὸς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ φωνὴ εἶνε ἀναμφιδόλως ἀνθρωπίνη. Ἡ ἐξουσία ὅμως καὶ τὸ κύρος, τὸ ὁποῖον περιβάλλονται οἱ διὰ τῆς φωνῆς ταύτης ἐξαγγελλόμενοι λόγοι, εἶνε τι θεῖον καὶ οὐράνιον. Δὲν ὁμιλεῖ ἄνθρωπος, ἀλλὰ λαλεῖ αὐτός ὁ Θεός. Καὶ ἰδοὺ.

1. Εἰς τὰ πρῶτα κεφάλαια τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου ἐμφανίζεται ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Μακαρισμῶν ὅχι ὡς ἀπλοῦς τις Διδάσκαλος, ἀλλ' ὡς Ὑψίστος Νομοθέτης. Τὸ κύρος, μὲ τὸ ὁποῖον περιβάλλεται, δὲν εἶνε κύρος προφήτου ἢ ἀρχοντός τινος. Εἶνε ἀνώτερον καὶ ἐκείνου ἀκόμη, τὸ ὁποῖον περιεβλήθη ἄλλοτε ὁ Μωϋσῆς, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς ἐλάλησεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἔδωκε τὸν νόμον εἰς αὐτούς. Καὶ πῶς ὅχι; Ἐὰν ὁ Μωϋσῆς ἐλάλει ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος καὶ λειτουργὸς Αὐτοῦ, ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ ὡς ὁ Θεὸς αὐτός. Συμπληρώνει μετ' ἐξουσίας τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. Νομοθετῶν δέ, δὲν χρησιμοποιοῖ τὴν φράσιν τῶν προφητῶν «Τάδε λέγει Κύριος», ἀλλ' ὁμιλεῖ ἐξουσιαστικῶς «Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν». Ὅμιλεῖ ὡς Κύριος, ὡς Νομοθέτης, ὡς Θεός, διότι ὁ Θεὸς μόνος ἔχει δικαίωμα μετ' ἐξουσίας τοιαύτης νὰ νομοθετῇ τὸν ἄνθρωπον.

2. Καὶ δὲν ἀρκεῖται εἰς μόνον τοῦτο ὁ Χριστός. Παρουσιάζει ἑαυτὸν κατέχοντα τὸ δικαίωμα νὰ διανοίγῃ ἐλευθερίαν τὴν εἰσοδὸν πρὸς τὴν αἰώνιον ζωὴν, ἢ νὰ ἀποκλείῃ διὰ παντὸς τῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς εὐτυχίας τοῦ μέλλοντος τοὺς ἀναξίους ταύτης ἀνθρώπους. Ἐμφανίζεται ὡς Κριτὴς Ὑπερίτατος, ἐνώπιον τοῦ Ὁποίου θὰ δώσῃ λόγον πᾶς παραβάτης τοῦ νόμου, τὸν ὁποῖον Αὐτὸς ὥρισεν, εἰς οἰανδήποτε ἐποχὴν καὶ ἂν ἀνήκῃ εὐθὺς, ὡσαυδήποτε χιλιετηρίδας καὶ ἂν ἀπέχῃ ἢ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἔζησεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἀληθῶς· «Ὅτι πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' οἱ ποιοῦν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς» (Ματθ. 7, 21) δὲν παρουσιάζεται κατέχων ἐν τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ἐκείνην τὴν μέλλουσαν; Καὶ «ὅταν πάλιν διακηρύττῃ ὅτι «πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, Κύριε Κύριε, οὐ τῇ σφ' ὀνόματι δαίμονια ἐξεβάλομεν...; Καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς, "Οἱ οὐδέποτε ἔγνω ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν» (Ματθ. 7, 22) δὲν ἐμφανίζεται περιβεβλημένος τὰ θεῖα δικαιώματα τοῦ Ὑπερίτατος Κριτοῦ, τοῦ κρίνοντος καὶ δικάζοντος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ; Ὅταν δὲ ἀκόμη παρουσιάσῃ ἐν εἰκόνι τινὶ τῇ μέλλουσαν νὰ ἐπισυμβῇ παγκόσμιον κρίσιν (Ματθ. 25, 31) δὲν ἐμφανίζει καὶ πάλιν ἑαυτὸν καθήμενον ἐπὶ θρόνον Θεότητος, συνοδευόμενον ὑπὸ τῶν ἁγίων Αὐτοῦ ἀγγέλων καὶ διαχωρίζοντα ἐξουσιαστικῶς τοὺς πονηροὺς ἐκ τῶν ἐνορέων; Καὶ ὑπάρχουσι λοιπὸν ἐπισημότεραι καὶ κατηγορηματικώτεραι βεβαιώσεις καὶ μαρτυρίαι ἀπὸ αὐτᾶς, τὰς ὁποίας ὁ Ἰησοῦς παρέχει εἰς τοὺς Συνοπτικοὺς περὶ τῆς θεότητος Του; Ἡ μή τις ὁ θρόνος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Ἰωάννης ἀνοιδιάζει τὸν συναῖδιον Λόγον τοῦ Θεοῦ, εἶνε ἐνδοξότερος καὶ ὑψηλότερος ἀπὸ τὸν θρόνον εἰς τὸν ὁποῖον κάθηται κατὰ τοὺς Συνοπτικοὺς ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;

Π. Ν. Τρεμπέλο

Η ΚΟΛΑΚΕΙΑ

B'.

Εἶδομεν εἰς τὸ προηγουμένον πόσον μέγα κακὸν ἢ κολα-
κα! ποῖα ἄνομα μέσα μεταχειρίζονται οἱ κολάκες διὰ
ἐπιτυχῶσι παρὰ τῶν κολακευομένων τοῦ κακοῦ σκοποῦτων.
Ἰδοὺ δὲ πόσον ἄριστα χαρακτηρίζει ὁ θεὸς Χρυσόστομος
τὰς κολάκας· «Ὅταν, λέγει, μεταβολὴ τις γένηται ἐπὶ τῷ
ῥῳ, τότε τῶν κολάκων ἀφαιρεῖται τὰ προσωπεῖα, τότε ὁ
ὁδὸς ἐλέγχεται τῶν ὑποκριτῶν καὶ ἡ σκῆψις τοῦ πράγμα-
τος ἀνοίγεται πάντων τὰ στόματα, ὁ μικρὸς, λέγοντες, ὁ
μεγάλος, ὁ παμπόνηρος. Οὐ χθὲς αὐτὸν ἐκολάκευεν; Οὐ τὰς
ἀρετὰς αὐτοῦ κατεφίλει; Προσωπεῖον ἦν ἐκεῖνα. Ἦλθεν ὁ
θεὸς καὶ ἔρριψε τὸ προσωπεῖον . . . »

οὐκ ἐπὶ τῷ φιλίᾳ ἀλλὰ ἐπὶ τῇ ἀποδοχῇ τοῦ φίλου. οἱ δὲ
φίλοι εὐλινκενεῖς, εἶνε φίλοι δέσιοι· δι' αὐτὸ δὲ καὶ ὀ-
φειλοῦνται. Ἀλλὰ φρονούσι καὶ ἄλλα ἔχουσιν εἰς τὴν καρδίαν.
καὶ σκέπτονται καὶ ἄλλα λέγουσιν. Ἐνεκα τούτου, καίτοι
ἀγαποῦνται τὸν φίλον, καθίστανται ὁμῶς οἱ χειρότεροι
ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καθόσον παρασκευάζουν τὸν ἡθικόν καταποντισμὸν
τοῦ ἀνθρώπου.

αι ἀληθῶς. Ὁ κόλαξ, ὡς εἵπομεν, ἐπαινεῖ τὸν μὴ ὄντα καὶ ἐπαίνοῦ. Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος, φύσει κενόδοξος καὶ μὴ ὤντων ὡς ἐκ τούτου νὰ σκεφθῇ λογικῶς, κολακεύεται ὑπόκειται εἰς τοὺς ἐπαίνους. Βεβηγηδὸν δὲ καὶ κατ' ὀλίγον ὡς καὶ τὸ θέλη ἐννοεῖ, παραδέχεται, ὅτι οἱ ἄλλοι τοῦ πρέπουσι, τοῦ ἀρμόζουσιν. Πιστεύει ὅτι ὄντως εἶνε ἐπαίνοισι, ὅτι ἔχει πράγματι κάποιαν ἀξίαν, τὴν ὁποίαν νὰ μὴ ἐνδοῖ προηγουμένως. Καὶ περιπίπτει τοιοῦτο τρόπον εἰς τὴν δεινὴν καὶ ὀλεθρίαν πλάνην τοῦ νὰ νομίσῃ ὅτι ἔχει, ὅτι ἔχει κάποιαν ἀξίαν, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἀρχὴ ὑπερῆρανται καὶ νὰ κομπάζῃ. Τί ὁμοίως μετὰ ταῦτα ἀποκροῦται; Ὁ ἐξευτελισμὸς τοῦ ἀπέναντι τῆς κοινῆς ἡμετέρας, ἡ κατὰ πτωσίς τοῦ ἀπέναντι τῆς κοινωνίας. Καὶ δια-ιότης ἐξάπαντος θὰ γνωσθῇ κατόπιν, ὁποῖος πράγματι ὅθ' ἀφανερῶθῃ ἡ ἀνικανότης τοῦ καὶ ὅταν μαλιστα οἱ ἄλλοι ἀποχωρίζονται ἀπ' αὐτοῦ ἀρχίσουν νὰ τὸν κατη-γνῶν καὶ νὰ τὸν ἐξευτελίζουσιν. ἔτι περισσότερον θὰ γνωσθῇ ὅτι ὁ πράγματι εἶνε. Ποιοὶ δὲ τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν ἐξευτε-λισμὸν αὐτόν; οἱ κόλακες, οἱ δόλοισι αὐτοὶ ἄνθρωποι.

ον. λοιπὸν μέγα δίκαιον ὅτοι ἀνέκαθεν ἐστιγμάτισαν
ὄλακας, τοὺς δολίους αὐτοῦ; ἄνδρας, τοὺς ὑποκριτὰς
μέγα δίκαιον ὅτοι τοὺς περιεφρόνησαν καὶ τοὺς ἐ-
τίσαν μὲ τὰ πλέον μελανώτερα χρώματα. Τοὺς κόλα-
στηγοροῦντες καὶ οἱ ἀρχαῖοι σοφοὶ καὶ θέλοντες νὰ
ἀξῶσι τὴν ἀνθρωπότητα ἐξ αὐτῶν ἔλεγεν. «Μίσει
ὄλακας ὥς περ τοῦ; ἐξ ἡπατῶντας ἀμρότεροι γὰρ πι-
ντες τοῦ; πιστεύοντας ἀδικούσιν». Ἄτερος δὲ σοφὸς
«Αἰρετώτερον εἰς κόρακας ἐμπετεῖν ἢ εἰς κόλακας·
γὰρ ἀποθανόντας διαφθεῖρουσι τὸ σῶμα, οἱ δὲ τὴν
λυμνίζονται».

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κορινθίους Α'. ἐπιστ. Παύλου, κεφ. α'. στίχ. 10—17.)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ιδ'. 14—22).

14. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐθαράπευσε τοὺς ἰσθρῶστους αὐτῶν. 15. Ὁψίας δὲ γενομένης, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Ἐρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρηλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. 16. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. 17. οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ, Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰμὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας. 18. ὁ δὲ εἶπε, Φέρετέ μοι αὐτούς. 19. καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χορτοὺς, καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησε· καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. 20. καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἔχορτάσθησαν· καὶ ἦσαν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους πλήρεις. 21. οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄλκιροι ὥς πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. 22. Καὶ εὐθὺς ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 14. Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ ὄχλοι. Ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας ἀνεχώρησεν ὁ Ἰησοῦς διὰ πλοίου μετὰ τῶν μαθητῶν Του καὶ ἦλθεν εἰς ἔρημον τόπον. Ἀλλ' οἱ ὄχλοι οἱ περακολουθοῦντες Αὐτόν, μαθόντες τὸ μέρος, πρὸς τὸ δοκεῖον διηρθύθη, ἠκολούθησαν καὶ αὐτοὶ πεζῇ ἐκ τῶν διαφόρων πόλεων. Καὶ ὅταν ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς ἐκ τοῦ πλοίου, ὁ ἔρημος τόπος εἶχε μεταβληθῇ εἰς πόλιν ὑπαίθριον, διότι χιλιάδες λαοῦ εὗρισκοντο συνηγμένοι ἐκεῖ. Καὶ ὁ φιάνθρωπος Κύριος, βλέπων τὴν εὐ-έβειν τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ζήλσον ὅπως ἀκούσουν τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, ἐσπλαγχνίσθη αὐτοῦς καὶ ἀντήμειψε τὴν καλὴν τῶν προαίρεσιν, θεραπεύσας διὰ τῆς θείας δυνάμεώς Του τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν.

Στίχ. 15—18. Τὸ ζήτημα τῆς διατροφῆς. Καὶ ὁ μὲν Κύριος ἤρχισε καὶ ἐκεῖ τὴν συνήθη διδασκαλίαν Του, οἱ δὲ ὄχλοι, ἀψωσιωμένοι εἰς τὴν ἀκράσιν, ἐλησμονήσαν ὅχι μόνον τῆς πεζοπορείας τὸν κόπον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς τροφῆς. Ἐν τῷ μετὰ τὴν ὥρα παρήρχετο καὶ ἔφθασεν ἡ ἑσπέρα, οὐδεὶς δὲ ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ἐσκέπτετο νὰ ἀναχωρήσῃ, τουλάχιστον νὰ φροντίσῃ διὰ τροφήν. Διότι ἔσπευσαν νὰ ἐβρουν τὸν Σωτῆρα εἰς τὸν ἐρημον τόπον, χωρὶς νὰ παραλάβουν μαζῇ τῶν καὶ τὰ ἀναγκαιῶντα τρόφιμα. Τεῦτο ἀντιληφθέντες οἱ Ἀπόστολοι προσέρχονται πρὸς τὸν θεῖον Διδάσκαλον καὶ τεῦ λέγουν· «Ὁ τόπος εἶνε ἐρημος καὶ ἡ ὥρα πλέον παρήλθεν. Ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, διὰ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰ πλησίον χωρία καὶ ἀγοράσουσιν τροφάς.», Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίνεται· «Δὲν ἔχουν ἀνάγκην ν' ἀπέλθουν. Δώσατε σεῖς εἰς αὐτοὺς τροφήν.» Καὶ ἐκεῖνοι ἀποκρίνονται μὲ ἀπορίαν. «Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἐδῶ ἄλλο τι πρὸς μόνον πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας». Καὶ ὁ Ἰησοῦς διατάσσει· «Φέρετε αὐτοὺς ἐδῶ πρὸς ἐμέ.»

Στίχ. 19—21. Ὁ πολλαπλασιασμός τῶν ἄρτων. Καὶ εὐθύς διατάσσει τοὺς ὄχλους ὁ Ἰησοῦς νὰ καθήσουν ἐπάνω εἰς τὰ χόρτια κατὰ μικρὰς ἐμάδας. Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ὑψώσας τεὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανὸν ἡὐχαρίστησε τὸν Οὐράνιον Πατέρα διὰ τὸ θαῦμα, τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ κάμῃ καὶ τὸ ὁποῖον θὰ ἀπεδείκνυε

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΑΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΛΕΩΜΕΝ

Ε'.

Διὰ νὰ εἶνε ἡ ἐλεημοσύνη μας εὐάρεστος καὶ δεκτὴ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὀφείλομεν ἀκόμη νὰ ἐλεῶμεν οὐχὶ «πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις» ἵνα ἔχωμεν τὸν παρ' αὐτῶν ἔπαινον καὶ τὴν δόξαν, ἀλλὰ νὰ ἐλεῶμεν ἐξ ἀγάπης εἰλικρινοῦς πρὸς τὸν πλησίον καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ.

Ἐλεημοσύνη, ἡ ὁποία γίνεται μετὰ τὸ ἐλαττήριον νὰ προσελκύσῃ τὴν παρὰ τῶν ἀνθρώπων δόξαν, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν ἀξίαν παρὰ τῷ Θεῷ. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ὁ ἀπὸ τοιοῦτου ἐλαττηρίου κινούμενος πρὸς ἐλεημοσύνην δύναται νὰ εἶνε βέβαιος, ὅτι οὐδεμίαν ἀνταμοιβὴν ἢ μισθὸν θὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅσονδὴποτε μεγάλη ποσὰ καὶ ἂν διέθεσε πρὸς βοήθειαν καὶ ἀνακούφισιν τῶν πασχόντων.

Ὁ δὲ λόγος εἶνε εὐνόητος. Διὰ τί κάμνει τὴν ἐλεημοσύνην; Διὰ νὰ φανῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐλεήμων καὶ νὰ ἐπαινεθῇ παρ' αὐτῶν. Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι, ὅπως συνήθως παρατηροῦμεν, ἐπαινοῦν τῷ ὄντι καὶ ἐγκωμιάζουν τοὺς ἐλεήμονας καὶ υπερυψώνουν αὐτοὺς διὰ τὰ φιλόανθρωπα αἰσθήματά των καὶ τὰς γενναίας δωρεάς. Συνεπῶς οἱ ἐλεήμονες λαμβάνουν τὸν μισθὸν αὐτῶν παρὰ τῶν ἀνθρώπων, ὅταν διὰ τοῦτον καὶ μόνον τὸν μισθὸν κάμνουν τὴν ἐλεημοσύνην. Πῶς δύνανται νὰ ἀξιῶσιν ἄλλο τι παρὰ τοῦ Θεοῦ; Δι' ὅ, τι ἔκαμαν ἀντημειώθησαν ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ μετὰ τὸν ἔπαινον τῶν ἀνθρώπων. Οὐδένα ἄρα μισθὸν δύνανται νὰ περιμένουν παρὰ τοῦ Θεοῦ.

Τὰς ἀληθείας ταύτας σαφῶς ἐκήρυξεν ὁ Κύριός μας ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίᾳ, ὅταν ἤλθεν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐλεημοσύνης. Καὶ εἶπε: «Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν οὐρανοῖς. . . . Σοῦ δὲ ποιούντος ἐλεημοσύνην, μὴ γνῶτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου, ὥπως ἡ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ». (Ματθ. 6, 1—4).

Ἀληθὲς εἶνε, ὅτι οὐδέποτε ἐξέλιπον οἱ ἀληθεῖς ἐλεήμονες, οἵτινες διὰ πάντοτε τρόπον καλύπτουν τὰς ἐλεημοσύνας των, καθ' ὅν χρόνον ἐπιλαμβάνονται πάσης ἀκαιρίας διὰ νὰ βοηθήσουν καὶ ἀνακούφισουν. Ἀλη-

θεῖται ὡσαύτως ὅμως, ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἀναφαίνοντα ἐκάστοτε καὶ οἱ κενόδοχοι ἐλεήμονες, οἵτινες σπεύδουν μὲν εἰς βοήθειαν τῶν ἀσθενῶν καὶ πτωχῶν, ἀλλὰ λαμβάνουν ἔπειτα τὴν σάλπιγγα διὰ νὰ σαλπίσουν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων τὰς φιλοανθρώπους δωρεάς των καὶ νὰ διαλαλήσουν τὰ ἔργα τῆς ἐλεημοσύνης των. Καὶ οὕτω, ἐνῷ τὸ καλὸν γίνεται καὶ ἡ ἀνακούφισις ἐπέρχεται, στεροῦνται ὅμως αὐτοὶ παντὸς μισθοῦ καὶ χάνουν πᾶσαν ἀμοιβὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ, διότι ἔλαβον ἤδη ταῦτα παρὰ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἐπεκρότησαν καὶ ἐπήνεσαν τὰς ἐλεημοσύνας των.

Περὶ τὸν νὰ λεχθῇ ἐνταῦθα, ὅτι τὴν ἐκ τῶν ἀνθρώπων δόξαν δύναται τις νὰ τὴν θηρεύῃ κατὰ τὸ ὄλον ἢ καὶ ἐν μέρει διὰ τῆς ἐλεημοσύνης του καὶ ἐπομένως ἄλλοτε μὲν νὰ ἐλεῇ ἀποκλειστικῶς διὰ νὰ ἐπαινεθῇ παρὰ τῶν ἀνθρώπων, ἄλλοτε δὲ νὰ ἐλεῇ ἐπηρεαζόμενος ὅπωςδὴποτε ἀπὸ τὸν ἔπαινον καὶ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων.

Δὲν θὰ εἶνε ἄσκοπον ὅμως νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ἐλεημοσύνη κατ' οὐδὲν στερεῖται τῆς ἀξίας της, ὅταν ὁ ἄνθρωπος πολεμῇται μὲν, ἔστω, ὅπωςδὴποτε ἀπὸ τὸ κακὸν τῆς κενοδοξίας, παραμένῃ ὅμως ἄγρυπνος μετὰ τὴν θέλησίν του καὶ ἀγωνίζεται διὰ πάσης θυσίας κατὰ τῶν κενόδοξων ἐλαττηρίων. Διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐνεργεῖ ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐξ αὐτῆς ἐξαρτώμενον. Καὶ δυνάμεθα ὡς ἐκ τούτου νὰ εἴπωμεν, ὅτι, ὅσονδὴποτε καὶ ἂν προσβάλλεται ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὸ κακὸν τῆς κενοδοξίας, οὐδαμῶς θὰ στερηθῇ τοῦ μισθοῦ διὰ τὴν ἐλεημοσύνην, ἐφ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος μετὰ τὴν θέλησίν του ἀνθίσταται καὶ ἀποδοκιμάζει καὶ πολεμεῖ τὸ κακὸν τῆς κενοδοξίας, μέχρις ὅτου δια τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ἀπαλλαγῇ καθ' ὅλοκληρίαν καὶ ἐλεῇ πλέον ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡμῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

15. «Τί οὖν; ἁμαρτήσομεν, ὅτι οὐκ ἐσμέν ὑπὸ νόμον ἀλλ' ὑπὸ χάριν; μὴ γένοιτο».

Ὁ θεὸς Ἀπόστολος λέγει τὰ ἐν τῷ προκειμένῳ στίχῳ δι' ἄνθρωπον, ὅστις ἠδύνατο νὰ παρεξηγήσῃ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶπεν ἐν τῷ προηγουμένῳ στίχῳ.

Τί λοιπόν; ἐρωτᾷ· θὰ ἁμαρτήσωμεν, διότι δὲν εἴμεθα ὑπὸ

νόμον, ἀλλ' εἴμεθα ὑπὸ χάριν; Διότι δὲν εὐρισκόμεθα ὑπὸ νόμον κολάζοντα καὶ τιμωροῦντα ἡμᾶς διὰ τὰς παραβάσεις μας, ἀλλ' εἴμεθα ὑπὸ χάριν συγχωροῦσαν ἡμᾶς, δικαιούμεθα διὰ τοῦτο καὶ δυνάμεθα ἀφένειν; ἢ ἀμαρτηθώμεν; Ἐχουμεν ἐλευθερίαν διὰ τοῦτο νὰ ἀμαρτανώμεν; Μὴ γένοιτο. Ὁ Θεὸς νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ ποτὲ νὰ ποιήσωμεν ἢ νὰ σκεφθώμεν τοιοῦτό τι.

16. «Οὐκ οἴδατε, οἱ παριστάνετε ἑαυτοὺς; δοῦλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοι ἐστε ᾧ ὑπακούετε, ἥτοι ἀμαρτίας εἰς θάνατον ἢ ὑπακοῇς εἰς δικαιοσύνην;»

Δὲν γνωρίζετε, λέγει, οἱ εἰς ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον παραδίδετε τὸν ἑαυτὸν σας ὡς δοῦλον διὰ νὰ ὑπακούετε εἰς αὐτόν, εἰσθε δοῦλοι εἰς αὐτόν, ἀφοῦ τὸν ὑπακούετε; Τουτέστι δὲν γνωρίζετε οἱ, ἐὰν ἐργάζεσθε τὴν ἀμαρτίαν, εἰσθε δοῦλοι αὐτῆς καὶ θὰ σᾶς φέρῃ εἰς τὸν αἰώνιον θάνατον; ἢ ἐὰν ὑπακούετε εἰς τὸν Χριστόν, πιστεύοντες εἰς Αὐτόν καὶ τηροῦντες τοὺς λόγους Του, εἰσθε δοῦλοι Αὐτοῦ καὶ θὰ παρασταθῇτε δίκαιοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ;

17. «Χάρις δὲ τῷ Θεῷ, οἱ ἦτε δοῦλοι τῆς ἀμαρτίας, ὑπακούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδασχῆς.»

Εἰς τὸν προηγούμενον στίχον ὁμίλησε γενικώτερον ὁ ἀπόστολος εἰπὼν, οἱ δύο εἶνε οἱ κύριοι, μεταξύ τῶν ὁποίων καλεῖται νὰ ἐκλέξῃ τις τὸν ἑαυτὸν διὰ νὰ γίνῃ δοῦλος αὐτοῦ, ἢ ἀμαρτίας ἢ τοῦ Θεοῦ καὶ ἢ ὑπακοῇ εἰς τὸν Χριστόν ἢ ἐξ ἑτέρου. Ἦδη ἐμίλει εἰδικῶς, πρὸς τοὺς Ῥωμαίους καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς ποῖος εἶνε ὁ κύριος αὐτῶν, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπαξ ὑπήκουσαν ὀφείλουσαν νὰ μένουν πιστοί.

Δέξαι δὲ, λέγει, καὶ εὐγνωμοσύνη καὶ εὐχαριστία πρέπει εἰς τὸν Θεόν, διότι ἦσθε μὲν ἄλλοτε ποτε, πρὶν ἢ πιστεύσητε εἰς τὸν Χριστόν, δοῦλοι τῆς ἀμαρτίας, ὑπακούσατε ἔμως ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σας εἰς τὸν τύπον τῆς διδασχῆς, τὸν ὁποῖον ἐδιδάχθητε.

«Εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδασχῆς». Λέγων τὸν τύπον διδασχῆς ἐννοεῖ τὴν περὶ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν, ὅπως ἐδιδάσκετο καὶ ἐξετίθετο αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Παύλου καὶ τῶν λοιπῶν ἀποστόλων. (Ἀκολουθεῖ)

Ἡ ΠΕΡΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΥΣ

Β'.

Οὕτε εἰς ἓν οὕτε εἰς δύο μέρη τῶν Συνοπτικῶν Εὐαγγελίων παρουσιάζεται ὁ Χριστὸς ὡς Ὑπερτατος Νομοθέτης καὶ Κριτής, ὡς Κύριος τῆς Ἐπουρανίου Βασιλείας, ἀπὸ τὴν δικαίαν κρίσιν τοῦ Ὁποίου ἐξορτᾶται ἡ εἰσόδος ἡ ὁ ἀποκλεισμός ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων ἀπ' αὐτοῦ. Εἶνε τόσα πολλά, ὥστε καθίσταται δύσκολον νὰ τὰ ἐξαιρέσῃ τις.

Τὴν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποῖαν προτρέπει τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἄρῳσιν ἐπ' αὐτοῦ τὸν ζυγὸν αὐτοῦ (Ματθ. 11, 27—30), ἢ ὅταν ὑπόσχεται εἰς τὸν Πέτρον τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν (Ματθ. 16, 19), ἢ ὅταν διακηρύττῃ οἱ ἀποστόλοι ὁ οὗτος τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν καὶ δαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμηνον τοῦ πυρός (Ματθ. 13, 41), ἢ ὅταν ἀπευθυνόμενος πρὸς

τὸν παραλυτικὸν λέγῃ πρὸς αὐτόν «Θάρσει, τέκνον, ἀφίενται σοι αἱ ἁμαρτίαι σου» (Ματθ. 9, 2), εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς περιστάσεις παρουσιάζεται κατέχων τοιαῦτα δικαιώματα ἐπὶ τῆς ἐπουρανίου βασιλείας, ὅποια καὶ ὁ οἰκοδεσπότης ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἐμφανίζεται περιβεβλημένος θείαν δύναμιν καὶ θείαν ἰσχύον, διὰ τῆς ὁποίας ἐνεργῶν πάντοτε κατὰ λόγον δικαιοσύνης; ἄλλους μὲν τιμωρεῖ, ἄλλους δὲ συγχωρεῖ.

3) Ἀνάλογοι πρὸς τὴν μεγάλην Αὐτοῦ ἐξουσίαν καὶ πρὸς τὰ ἀπερίοριστα δικαιώματά Του εἶνε καὶ αἱ ἀξιώσεις, τὰς ὁποίας διατυπώνει ὁ Χριστὸς. Δὲν ζητεῖ ἀπλῶς τὴν φιλίαν μας καὶ τὴν ἀγάπην μας. Ζητεῖ ὁλόκληρον τὴν ἀγάπην μας καὶ ὁλόφυχον τὴν ἀφοσίωσίν μας. Δὲν διστάζει νὰ εἴπῃ «Ὁ φίλων πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἀξίος» καὶ ὁ φίλων υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστι μου ἀξίος» καὶ ὁ λαμδάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὁπίσω μου οὐκ ἔστι μου ἀξίος.» (Ματθ. 10, 37). Πᾶσαν ἄλλην ἀγάπην θέλει νὰ τὴν βλέπῃ ὑποχωροῦσαν ἐνώπιον τῆς ἰδικῆς Του ἀγάπης. Κάθε ἄλλο ἀγαθόν, ἱκανὸν νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ ἡμᾶς τὴν ἀγάπην, θεωρεῖ κατώτερον ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν Του. Ἀνακηρύττει ἑαυτὸν τὸ Ὑψιστον ἀπὸ ὅλα τὰ ἀγαθὰ, ὅσα δύναται ἢ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ νὰ ἀγχιτῇ, καὶ ἀξίωσι τὴν ἀγάπην, ὅσην μόνον εἰς τὸν Θεὸν ὀφείλομεν. Μικροῖς δὲ καὶ τοῦτο ὅλους ἐκεῖνους οἱ ὁποῖοι θὰ κατεδιώκοντο ἀδικῶς, ἐνεκεν Αὐτοῦ (Ματθ. 5, 11), οἱ ὁποῖοι θὰ ὁμιλοῦν τὸ Ὄνομα Αὐτοῦ ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων (Ματθ. 10, 32), καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἐθυσίαζον τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐνεκεν Αὐτοῦ (Ματθ. 10, 39). Τὶ ἄλλο σημαίνουσιν ὅλα αὐτὰ παρὰ οἱ ὁ Χριστὸς; ὁμολογεῖ ἑαυτὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ Θεὸν τέλειον, δικαιοῦμενον νὰ ζητῇ ἀπὸ ἡμᾶς πᾶσαν θυσίαν καὶ πᾶσαν λατρείαν;

Π. Ν. Τρεμπέλας

Ἡ ΚΟΛΑΚΕΙΑ

Γ'.

Οἱ κόλακες δὲν ζημιώνουν μόνον τοὺς ἄλλους, ὡς εἶδομεν εἰς τὸ προηγούμενον, ἀλλὰ ζημιώνουν καὶ τὸν ἑαυτὸν τῶν. Τὸν ζημιώνουν δὲ καὶ ἐν τῇ παρόντι καὶ ἐν τῇ μέλλοντι. Τὸν ζημιώνουν ἐν τῇ παρόντι, καθόσον γρηγόρα ἢ ἀργὰ θὰ ἀρθῇ ἡ λεοντὴ καὶ θὰ φανερῶν ὁποῖο πράγματι εἶναι, ὅποτε, ἢ τὰς ἡ κοινωρία θὰ τοὺς ἀποστρέφεται, ἢ τοὺς μισθῇ, ἢ τοὺς ἀποφεύγῃ καὶ θὰ τοὺς δακτυλεῖται. Ἄλλ' ἂν ἦτο μόνον ἡ ζημία αὕτη, ἴσως νὰ ἐλεγέ τις, οἱ δὲν θὰ ἦτο τόσον μεγάλη, καθόσον οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι πολυλάκις φθάνουν εἰς τοιοῦτον σημεῖον πωρώσεως, ὥστε δὲν ἐντρέπονται οὐδὲν τοὺς ἀνθρώπους καὶ διέρχονται τὸν καιρὸν τῶν ἀναισθησίας. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον, λέγομεν, ἡ ζημία αὕτη, ἀλλ' εἶναι καὶ ἄλλη μεγαλύτερα, διότι καθίσταται ἐνοχοὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐνεκα τῆς κακίας τῶν, καὶ τῆς ὑποκρισίας τῶν, ἐπειδὴ ζημιώνουν καὶ τὸν πλησίον τῶν. Καὶ ἐτεμένως οἱ τοιοῦτοι, ἐὰν δὲν μετανοήσουν, θὰ χωρισθῶσιν ἐν τῇ μέλλοντι βίῃ τοῦ Θεοῦ.

Ἄς ἀποφεύγωμεν λοιπὸν τὴν κολακείαν, ἢ ἀποφεύγωμεν τοῦ νὰ κολακεύωμεν ἄλλους πλέκοντες ἐγκώμια καὶ ἐπαίνους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἔλαβον, ἢ δὲν ἔλαβον χάρισμά τι παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ἄς προσέχωμεν ἀκόμη ἀπὸ τοὺς κόλακας, καθόσον πολὺ εὐκόλως δυνάμεθα νὰ συλληφθῶμεν εἰς τὴν κολακείαν καὶ νὰ καταστραφῶμεν. Ἄς προσ-

ὡσαύτως πολὺ ἀπο τοῦς φίλους, οἱ ὁποῖοι μᾶλλον μὲ τὸ ἔνδοξον τοῦ προδότη, ἔπαινον δὲ εἶναι ἔχοντες, καὶ ἃ μὴ δεχόμεθα οὐδὲ ἴλω· τοῦ· ἐξ αὐτῶν οὐκ. Ἐάν δέ τις ἔχη ἀκατοῖον χάρισμα, ἐπομένως καὶ ἀξίαν, ἃς σκέπτεται ὅτι δὲ εἶναι ἰδοκόν του, ὁ Θεὸς τοῦτο εἰς αὐτὸν καὶ ἐπομένως· πρὸς τὸν Θεὸν ἀντίστασις τιμὴ καὶ πᾶς ἔπαινος. Ἄς ἔχωμεν δὲ προσέτι ὑπὲρ τοῦτο σχεδὸν ὅλοι, πλην ὀλίγων ἐξ ἐκρέσεων, εἰμεθα ἐπὶ τοῦς ἐπείνους καὶ τὴν παρὰ τῶν ἀνθρώπων δόξαν· καὶ εἰς τὸ νῦν ἐπηρεαζώμεθα ἀπὸ τοῦς κόλακας. Ἐπεὶ δὲ εἶναι εὐκόλον πάντοτε νῦν διεικρίνωμεν τοῦς κοινούς ἡμᾶς, ἃς παρακαλῶμεν τὸν Θεὸν μὲ καρδίαν ὑμμένην καὶ τετοπεινωμένην, ὅπως ἀφ' ἑῶς μὲν προσηύχῃ, ἵνα μὴ περιπίπτωμεν εἰς τὸ ἀμάρτημα τοῦτο ἀκαλείας κολλαέοντες τοῦς ἄλλους, ἀφ' ἑτέρου δὲ μᾶλλον· ἀτίτη ἀπὸ τοῦς ὀλεθρίους καὶ κακῶν· ἀνθρώπους τῆς ἀκαλείας, ἀπὸ τοῦς κόλακας, ἵνα μὴ συλληφθῶμεν εἰς τὰ αὐτῶν καὶ ἀπολεσθῶμεν.

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κορινθίου, Α', ἐπιστ. Παύλου, κεφ. γ', στίχ. 9—17.)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ιδ'. 22—34).

φη καὶ ὡς ἐκεῖν· ἡ ἀρχισεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς
 ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέ-
 ρυ· ὃ ἁπολύσῃ τοῦ, ὁ ἄλλου. 23. καὶ ἁπολύσας τοὺς
 ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεῦθεσθαι. Ὁψ' αὖ
 μόνῃ, μόνος ἦν ἐκεῖ. 24. τὸ δὲ πλοῖον ἦν μέσον γῆς
 ἡς ἦ· βασιλεύμενον ὑπὸ τῶν κυματῶν· ἦν γὰρ
 ὁ ἄνεμος. 25. Τεκάρτη δὲ φυλακὴ τῆς νυκτὸς ἀπὸ τῆς
 αὐτοῦ· ὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπὶ τῇ· θαλάσῃ. 26.
 ντες· αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θαλασσαν περιπα-
 τεύοντες, λέγοντες, Ὅτι φάντασμα ἐστὶ καὶ ἁ-
 πόβου ἐκράξιν. 27. εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ
 Ἰησοῦς, λέγων, Θαρσύνετε· ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 28. Ἀ-
 ντὶ τοῦ δὲ αὐτοῦ ὁ Πέτρος εἶπε, Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κλέυσόν
 με· ἐλθέιν ἐπὶ τὸ ὕψος. 29. ὁ δὲ ἔλεεν, Ἐλθέ, καὶ
 ἐβήσεν ἀπὸ τοῦ πλοίου· ὁ Πέτρος, περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδα-
 τα· εἰς τὸν Ἰησοῦν. 30. βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰ-
 σχυρῶς ἐβόησεν· καὶ ἀνέβη ὁ ἄνεμος κατατονεῖσθαι ἐκράξας,
 Κύριε, σῶσόν με. 31. εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας
 τὸν ἄνεμον· καὶ λέγει αὐτῷ, Ὁλιγόπιστε,
 τί στίβας; 32. Καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐ-
 βήσεν ὁ ἄνεμος. 33. οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσε-
 νύχθησαν αὐτῷ, λέγοντες, Ἀληθῶς· Θεοῦ υἱὸς εἶ.

καὶ διαπεράσαντες ἤλθον εἰς τὴν γῆν Γεννηταρέτ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

22, 23. 'Ο Ἰησοῦς· καὶ οἱ ὄχλοι. Ἄφου ἐχόρτασεν ὁ ἐν τῇ ἐρήμῳ χιλιᾶδας λαοῦ με πέντε μόνον ἄρτους ἰχθύας, ἀμέσως διέταξε τοῦς μαθητάς Του νὰ ἔμβουν λοιπὸν, με τὸ ὕπολοιον εἶχον ἔλθει ἐκεῖ, καὶ ν' ἀναχωρήσας τὸ ἀπέτανει μέρος τῆς λίμνης· Γεννησchré. Αὐτοῦς ἐλθὼν ὅλην τὴν ἁράπην Του πρὸς τοῦς ὄχλους, παρέκδομή ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. Πρέσχει εἰς αὐτοῦ· καὶ ὅταν ἐκείνην τὰς συμβουλὰς Του, παρηγόρησε καὶ ἤσυχον καὶ ἡλόγησεν αὐτούς, καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς τὰς

πόλεις των πλήρης χαίρει· καὶ θαυμασμοῦ δι' ὅσα εἶδον καὶ ἤκουσαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Καὶ ἔμεινε πλέον μό-
νος ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέβη εἰς τὸ πλεῖστον ὄρος, ἐνῷ ἤπλουτο τὸ
σκότος τῆς νυκτός, καὶ ἐκαὶ παρεδόθη εἰς προτευχὴν μακρὰν
καὶ θερμὴν πρὸς τὸν Πατέρα τὸν ἐπουράνιον. Ἀναμφιδόλως
ἐδέξισεν Αὐτὸν διὰ τὸ γεγόμενον θαῦμα καὶ ἐδέετο Αὐτοῦ ὁ-
πω· ἐλκύσῃ διὰ τῆς χάριτός Του ὅλον τὸν κόσμον εἰς τὴν ἀ-
λήθειαν καὶ τὴν σωτηρίαν.

Σιχ. 24—27. Ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τῇ θαλάσῃ. Ἐν τῇ μεταξὺ οἱ Ἀπόστολοι εἶχον πραωρήσει διὰ τοῦ πλοῦ καὶ εὐρίσκοντο εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης, διότι ὁ ἄνεμος ἔπνεεν ἐναντίος. Αἰρνη, κατὰ τὸ τελευταῖον τέταρτον τῆς νυκτός, δηλαδὴ κατὰ τὰ χαρὰ ἄγρια, ἐλπίει μργείει ἀνθρώπων περιπατοῦντα ἐπὶ τῇ θαλάσῃ καὶ ἐρχόμενον πρὸς αὐτοῦς. Τὸ ἄρχε νῆ ἦτο· Ἦτο ὁ Θεάνθρωπος Κύριος, ἐρχόμενος πρὸς συνάντησιν των. Ὡς δὲ Δημιουργὸς τοῦ κόσμου καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐξουσιαστὴς τῶν ἀνέμων καὶ τῶν κυμάτων, καὶ κύριος τῶν δυνάμεων καὶ τῶν νέμων τῶν φυσικῶν, περιεπάτει ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα ὡς νῆ εὐρίσχετο ἐπὶ τῆς ξηρᾶς. Οἱ ἀπόστολοι δὲν τὸν ἀνεγνώρισαν κατ' ἀρχάς. Νομίσαντες ὅτι εἶνε φάντασμα, ἐφοβήθητι καὶ ἐκράχηται καὶ ἐξέδωλον τρόμου κρυυγῆ. Ἀλλ' εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς ὠμίλησε πρὸς αὐτοῦς καὶ εἶπεν· «Ἐχετε θάρρος· ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεσθε»·

Στίχ. 28,29. Ὁ Πέτρος ἐστὶ τῶν υἱάτων. Τότε ὁ Πέτρος, θερμότερος τῶν ἄλλων· ἐν τῇ ἀγάπῃ πρὸς τὸν Σωτῆρα, ζητεῖ παρ' Αὐτοῦ τὴν ἀδεικναι καὶ ἐντολὴν ἵνα περιπατήσῃ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῶν υἱάτων· καὶ ἔλθῃ πλησίον τοῦ Διδασκάλου. Καὶ ὁ Κύριος ἀπαντᾷ, Ἐλθέ. Καὶ εὐθὺς ὁ Πέτρος, μὲ πίστιν ἀδίστακτον, καταβίνει ἀπὸ τὸ πλοῖον καὶ περιπατεῖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης· ἐρχόμενος πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Τί τὸν συνεκράτει, ὥστε νὰ μὴ βυθίζηται; Ἡ θεὰ τοῦ Ἰησοῦ δύναμις, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἕνεκα τῆς πίστεώς του.

Σελ. 30,31. Ἡ ὀλιγοπιστία τοῦ Πέτρου. Ἄλλ' ὁ ἄνεμος ἔπνεεν ὀρμητικῶς, καὶ τὰ κύματα ὑψώνοντο ἀπειλητικὰ ἐναντίον τοῦ Πέτρου. Καὶ αὐτός, εἰς μίαν στιγμήν, κλονίζεται, ἀμβριβάλλει καὶ εἰσχωρεῖ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἡ ὀλιγοπιστία καὶ ὁ φόβος. Καὶ ἰδοὺ εὐθύς, ἐγκαταλειφθεὶς πρὸς στιγμήν ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ Σωτῆρος ἕνεκα τῆς ὀλιγοπιστίας του, ἀρχίζει νὰ θυμίζῃ: καὶ εἰς τὴν θάλατταν. Καὶ τότε, πλήρης τρόμου, ἔλλα καὶ μὲ πίστιν ἀφυπνισθεῖσαν, ἐκβάλλει τὴν κραυγὴν. «Κύριε, σῶτόν με». Καὶ ὁ Ἰησοῦς πλησιάζει, ἀπλώνει τὴν χεῖρα καὶ ἀνεγείρει αὐτόν, καὶ ἀπευθύνει τὸν δίκαιον ἔλεγον· «Ὀλιγόπιστε, δικτὶ ἐδίστασας».

Σιγ. 32—34. Ἡ ἐπιστροφή. Μετ' ὀλίγον εἰσῆλθον εἰς τὸ πλοῖον καὶ εὐθὺς ὁ ἄνεμος ἔπλευσεν. Ὅλοι δὲ εἰ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν τὸν Ἰησοῦν, ὁμολογοῦντες μετὰ φόβου καὶ, «Ἀληθῶς, εἶσαι Θεοῦ υἱός.» Καὶ διαπεράσαντες τὸ ὑπόλοιπον τῆς θαλάσσης διέστημα ἔπληνθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

[illegible]

И ФАВІОЛА

Αἱ καλὰ εἶπεν ὁ Εὐρώτας πάντοτε ἀπαθὴς καὶ ἀτάραχος,
Ὅλιγα λόγια θὰ σοῦ εἴτω ἀκόμῃ. Ἐνθυμοῦ πάντοτε, ἀνε-
ψιέ μου, δι' ἐκεῖνος θύεις δὲ διττάζει νὰ ἀποκτήτῃ ἔν λυμ-
πρὸν μέλλον, ἔστω καὶ διὰ τῆς βοήθειας ἐγκλημάτων τινος,

αὐτὸς δὲν πρέπει ποτὲ νὰ φρικιά δι' ἑγκλημά τι τὸ ὅποιον εἰς τὸ παρελθὸν ἐνήργησε. Τὸ μέλλον μίαν ἡμέραν θὰ γείνη παρελθόν. Τὸ πρόγραμμά μας λοιπὸν ἔστω τὸ ἑξῆς: Πάντοτε σταθεροὶ καὶ τίμιοι. Διότι καὶ εἰς τὸ κακὸν δύναται τις νὰ εἶνε τίμιος. Ἡ φύσις σὲ ἐπιδείκνυται μὲ ἐγωϊσμὸν καὶ μὲ ἐπιδεικτικότητα, ἐνῶ εἰς ἐμὲ ἔδωκε θάρρος πολὺ καὶ μὲ κατέστησεν ἀπρόσβλητον ἐντελὲς ἀπὸ τὰς τύψεις τῆς συνειδήσεως. Ἐμπρὸς λοιπὸν ἢ καὶ οἱ δύο θὰ πλουτίσωμεν ἢ καὶ οἱ δύο θὰ χαθώμεν.

Ὁ φίλος ἀναγνώστης θὰ εἶνε βέβαια περίεργος νὰ μάθῃ, τί ἀπέγεινε τὸ τρίτον μέλος τῆς ἀξιολόγου μας τριάδος· ὁ ἀπαστάτης Τορκουάτος δηλαδὴ. Εἰσέδυσεν οὗτος, καθὼς θὰ ἐνθυμῆται ὁ ἀναγνώστης, εἰς τὴν πρώτην πρὸς ἀριστερὰ γαλαρίαν, ἣν οἱ διέσχίζε τὴν κεντρικὴν ταιαύτην. Εἰσεχώρησεν ἐκεῖ μόνος. Σιαστισμένος, κατ'ὡς ἦτο, δὲν ἐπρόσεξεν, ὅτι ἐκεῖ ἐπὶ τῆς γαλαρίας ἐκείνης εἶχε διανοιχθῇ πρὸς τὰ κάτω κλίμαξ τις, ἣ ὅποια ὠδήγει εἰς κατώτερόν τι διαμέρισμα τοῦ κοιμητηρίου. Καθὼς λοιπὸν ἐκράτει τὴν δάδα εἰς τὴν χεῖρά του πίπτει ἐπὶ τῆς κλίμακος, κτυπᾷ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ καθ' ἕν χρόνον ἢ δὲς διεκφυγεῖσα τῶν χειρῶν του ἔπεσε κάτω πρὸς τὸ ὑπόγειον ἐκεῖνο διαμέρισμα, ὅπου μετὰ τινα ὥραν ἔοδεσεν, αὐτὸς περιτλήθη λόγῳ τοῦ κτυπήματος εἰς πλήρη ἀναισθησίαν. Ἐν τῇ μεταξύ οἱ σύντροφοί του ἀνεχώρησαν ἐν τῇ κατακόμβῃ. Μετ' ἄρκετὴν δὲ ὥραν συνῆλθεν ἐπὶ τέλους καὶ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς αἱ ιδεαὶ τοῦ ἦσαν τόσον πολὺ συγκεχυμέναι, ὥστε δὲν ᾔστευε καλὰ καλὰ εἰς ποῖον μέρος εὐρίσκετο. Ἐσηκώθη ἐν τούτοις καὶ ἐδάδισε ψηλαφῶν μέχρις οὗ ἀνακτήσας πλήρως τὰ αἰσθήσεις σου ἐνεθυμήθη, ὅτι εὐρίσκετο εἰς τὴν Κατακόμβην. Δὲν ἐγνώριζεν ὅμως, πῶς ἀπέμεινε μόνος καὶ χωρὶς φῶς. Ἐνεθυμήθη, ὅτι ἔφερε μαζὺ του κηρία τινά, τὰ ὅποια ἠδύνατο νὰ ἀνάψῃ. Ἦναφε λοιπὸν ἐν ἑξ αὐτῶν καὶ οὕτω ἀπέκτησε φῶς. Ἀλλ' ἐν τῇ μεταξύ εἶχεν ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν κλίμακα, τὴν ὅποιαν ἐξ ἄλλου δὲν ἐνεθυμεῖτο. Ἐξηκολούθησε νὰ βαδίζῃ μὲ μόνον ἀποτέλεσμα, ὅτι ἀπεπλανήθη ἀκόμη περισσότερο εἰς τὸν ὑπόγειον ἐκεῖνον λαβύρινθον.

Ἐτρεφεν ἐν τούτοις τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ εὕρισκε κάποιαν διέξοδον πρὶν ἢ ἀκόμη ἐξαντληθῶσιν αἱ δυνάμεις του καὶ πρὶν ἢ ἐξοδεύσῃ τὰ κηρία, ἅτινα εἶχε μετ' ἑαυτοῦ. Κατ' ὀλίγον ὅμως ἤρχισε νὰ βορυβῆται. Αἱ δυνάμεις του ἤρχισαν τὰ ἐξαντλοῦνται. Ἦτο νησιτικὸς καὶ περιεπάτει ἀπὸ τὸ πρῶτ. Τὰ κηρία ἐξωδεύοντο τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου, ἔδλεπε δὲ ὅτι εὐρίσκετο πάντοτε εἰς τὸν αὐτὸν τόπον καὶ ὅτι μετὰ ὀλοκλήρου ὥρας πορεῖαν κατήντα νὰ ἐπανέρχεται εἰς τὸ αὐτὸ μέρος. ἀπὸ τὸ ὅποιον εἶχεν ἐκκινήσει.

Κατ' ἀρχὰς δὲν ἔδωκεν οὐδεμίαν προσοχὴν εἰς τοὺς τάρφους, οἵτινες τὸν περιστοιχίζον. Ἀνεγίνωσκεν ἀμελῶς καὶ ἐπροσέκτις τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐπιγραφάς. Καθ' ὅσον ὅμως ἐξηγλεῖτο καὶ αἱ ἐλπίδες του καθίσταντο ἀσθενέστεραι, τὰ μνῆματα τῶν νεκρῶ ἤρχισαν ν' ἀπευθύνωσι πρὸς τὴν ψυχὴν του πρόσκλησιν τὴν ὅποιαν δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ ἀκούσῃ καὶ νὰ μὴ σκευφθῇ.

«Ἀναπαύου ἐν εἰρήνῃ» εἶχε γραφῇ ἐπὶ τοῦ ἐνὸς τάρφου· «Ἀναπαύου ἐν Κυρίῳ» ἀνεγινώσκετο εἰς τὸν ἄλλον τάρφον.

Καὶ ἐντὸς τῶν τάρφων τὰ σώματα περιέμενον τὸ σάλπισμα τοῦ ἀγγέλου, τὸ ὅποιον θὰ τὰ ἀρύβνιζε διὰ τὴν ἐνδοξον ἀνάστασιν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Συζητηθείσης ὑπὸ τοῦ Ἀνωτ. Ἐκκλ. Δικαστηρίου τοῦ γεωγραφίας τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Χαλκίδος κ. Χρυσόστομου ἐφασσθῇ ὅπως μὴ προχωρήσῃ εἰς τὴν οὐσίαν ἢ διὰ τὴν οὐσίαν, κατ' ὅσον ὁ μνηστής τοῦ Ἐπισκόπου δὲν ἔχει τὸ ἱερὸν Κανὼν ἀπαιτούμενον ἀκατάγνωστον.

—Ἐπίση· ἀνεβλήθη ἡ δικάσιμος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κρήτης κ. Εὐμενίου, κατόπιν ὑποβολῆς παρ' αὐτοῦ ὑμνήματος.

—Ἡ δὲ δικογραφία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰωαννίνων κ. Σπυρίδωνος ἀπεσύρθη, ἵνα ἐκδικασθῇ μετὰ τὴν ἀποκρίσιν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἐπὶ τῆς κατηγορίας ἀνεμίχθῃ εἰς τὴν πολιτικὴν.

—Ἀπὸ τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς ἤρchiσεν νὰ ἀφῇ τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Σπάρτης κ. Γερμανοῦ, ἥτις θὰ διαπύθωνται καθ' ὅλην τὴν παρούσαν ἐβδομάδα.

—Εἰδικὴ ἑξαμελὴς ἐπιτροπὴ, ἐκλεγείσα ὑπὸ συνελθόντων ἀρχιερέων ὄλων τῶν τέως αὐτοκεφάλων ὀρθόδοξων κληρικῶν τοῦ ἡνωμένου Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν, Σλοβένων, ἀνεχώρησε διὰ τὴν Κων(σταντινούπολιν), ὅπως διαπύθωνται μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τὴν λύσιν τῆς ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων ἀφορώντων τὴν Ἐκκλ. τῆς Σερβίας:

—1) Τὴν ἐκδοσιν Συνοδικοῦ Τόμου περὶ χειραφετητικῶν τινῶν τοῦ Σερβικοῦ Κράτους διατελούντων ἐκκλησιαστικῶς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου καὶ περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς ἐνότητος τῆς Ὀρθ. Ἐκκλησίας τοῦ ἡνωμένου Βασιλείου.

—2) Τὴν ἀνασύστασιν τοῦ ἀρχαίου Σερβικοῦ Πατριαρχείου τοῦ Πεκίου, τὸ ὅποιον εἶχε καταργηθῇ ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1776. Τὸ Σερβικὸν Πατριαρχεῖον θὰ περικλείῃ τὰς μέχρι τοῦδε αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, τοῦ Κάρλοβιτς καὶ τοῦ Μαυροβουνίου, καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ Πατριαρχείου Κων(σταντινούπολεως) χειραφετηθησομένας Μητροπολεις τῆς Σερβικῆς Μακεδονίας, τῆς Βοσνίας καὶ τῆς γοβίνης.

—Ἐφθασεν εἰς Παρισίους ὁ ὑφυπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν Ἦνωμ. Πολιτειῶν κ. Φράνκ Πόλκ ὁ ὅποιος ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῆς Ἀμερικανικῆς παρὰ τῇ Διασκέψει ἀποστολῆς.

—ὑπὸ τῆς Διασκέψεως τῶν Παρισίων παρετάθη ἐπὶ τῇ ἡμέρῃ τῇ προθεσμίᾳ ἢ ταχθεῖσα εἰς τὴν Αὐστριακὴν προσωπεῖαν πρὸς ἀπάντησιν ἐπὶ τῆς ἐπιδοθείσης εἰς τὴν συνθήκης τῆς εἰρήνης.

—ὑπὸ τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐνεκρίθη Νομικὸν Διάταγμα, δι' οὗ αὐξάνονται εἰς 400 δραχμὰς τὰς φοιτητῶν τῶν Σχολῶν Νομικῆς, Ἰατρικῆς καὶ Θεολογικῆς.

—Οἱ φοιτηταὶ ὑπέβαλον ἀρμόδιως αἰτήματα, διὰ τοῦσι τὴν παράτασιν τοῦ χρόνου τῆς ἐγγραφῆς, τὴν ἐγγραψὴν τοῦ πενταδράχμου μηνιαίου προστίμου καὶ τὴν ἐξόφλησιν ἐγγραφῆς εἰς τοὺς στρατεύσιμους.

—ΕΚΔΟΣΕΙΣ: «Ἐκκλ. Φάρος» Ἀλεξανδρείας. δόθη τὸ τεῦχος Ἀπριλίου—Ἰουνίου περιέχον: Ἀλ. Κασδαγλή, Ἑλληνικῆς Λεξικογραφίας δοκίμιον.—Χρυσόστομ. Παπαδοπούλου Λουκάρεα.—Δημ. Καλλικλάκη, Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης, Συμπλήρωμα.—Μαργαρίτου Κωνσταντινίδου, Ἐκ τοῦ Ἀρχείου τῆς ἐν Τεργέστῃ Ἑλληνικῆς ἐνότητος.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἰωαννίνων κ. Μελετίου ὁμιλήσει τὴν προσεχῇ Κυριακὴν ἐν τῇ Ναφ. Ἀγίου Γεωργίου (Καρύτση) κατὰ τὴν ἀρχιεπισκοπικὴν λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΑΤΙΟΣ ΚΟΔΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Δάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΙΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἄριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΜΕΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙ ΕΛΕΗΜΟΝΕΣ;

Ὅπως ὠφελεῖ νὰ γνωρίζωμεν, ὅτι πρέπει νὰ ἐλεῶμεν, καὶ τὸ ἔργο ὡς ὡς νὰ ἀρετὴν τῆς ἐλεημοσύνης; καὶ τί τὸ ὄφελος νὰ ἐξεύρωμεν τὸ πῶς πρέπει νὰ ἔσῃ, ἐὰν μὴ καὶ πράγματι ἐλεῶμεν καθὼς πρέπει; ὅλας τὰς περιστάσεις τοῦ βίου ἡμῶν; Π γινώσκεις μόνη δὲ ὠφελεῖ. Παρ' ὅλον δὲ τὸ φῶς, ποῖον ἐπιχύνει εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου, δοθεῖσα νὰ εἴπωμεν, ὅτι θὰ συνετέλει εἰς τὴν βαρυτέραν καταδίκην, ἐὰν μὴ ἐσπευδαν ὁ ἄνθρωπος, ἐπωθούμενος τῆς γνώσεως, νὰ θέσῃ ταύτην εἰς ἐφαρμογὴν. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐξετάσωμεν καὶ νὰ πληροφρονηθῶμεν, ἐὰν ἐποδὴποτε σχετιζώμεθα μὲ τὴν ἀρετὴν τῆς ἐλεημοσύνης, ἐὰν ἐλεῶμεν. Εἶνε πτωχοί, πρὸς τοὺς ὁποῖους θὰ ἡδυνάμεθα νὰ δώσωμεν, ἢ μὴ περισσότερον, ἀχίςτον τὰ δύο λεπτὰ τῆς χήρας. Ναι τὸ ἐπράξα- ἄρα γε;—Εἶνε ἀσθενεῖς, πρὸς τοὺς ὁποῖους καὶ ἂν ἡδυνάμεθα νὰ παράσχωμεν ἄλλην τινὰ μεγαλειτέ- βρηθῇ, θὰ ἡδυνάμεθα τοῦλάχιστον νὰ τοῖς ἀ- δώσωμεν δύο λόγους παρηγορίας, καὶ, παρὰ τὴν ἡλικίαν τῆς δυνάμεως τῶν κύπτοντες καὶ ἡμεῖς, νὰ δώσω- μεν τοῦ λόγου ἀνεστὶν τινὰ τῶν δεινῶν καὶ τῶν πό- νων. Ναι τὸ ἐπράξαμεν ἄρα γε;

καὶ ἀπέναντι τῆς τέσης δυστυχίας, ἢ ὅποια ἐκτυ- πέται καθημερινῶς ἐμπροσθεν ἡμῶν, ἀπέναντι τέσων ἐργῶν, γυμνῶν, ξενιτευμένων, πεινασμένων, κατα- γμένων, ἐγκαταλειμμένων καὶ περιφρονημένων, διετλήμεν, πῶς διατιθέμεθα ἡμεῖς; Τοὺς ἐλεῶμεν; Τοὺς ἐλεοῦμεν;

καὶ ἐὰν ἡλεήσαμεν ἢ καὶ ἐλεῶμεν, ἔγινε καὶ γίνε- ται ἐλεημοσύνη μας κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ; Γὰρ λέγετε καὶ σεις, φίλοι ἀναγνώσται, διὰ τὸν ἑαυτὸν; Μήπως λυπούμεθα, διότι δίδομεν, διότι δίδομεν εἰς τὸν πτωχόν; ἢ μήπως μεταμελόμεθα δι' ὅσα ἐδώκα- ὅτε εἰς αὐτοὺς καὶ λέγομεν τυχὸν τώρα: «Ἄν ἔλαβαν καὶ ἐκεῖνα ποῦ ἐδώκαμεν ἢ ἡμεῖς σήμερον οὐσιώτεροι»;

Π μνηστέρι ἢ συνείδησις ἐκάστου; Μήπως ἐλεοῦμεν, διότι ὅντως θέλομεν νὰ ἐλεήσωμεν, ἀλλὰ διότι ἀ- καζόμεθα πρὸς τοὺς; Μὲ ἄλλους λόγους; Μήπως οὐκ ἐλεοῦμεν, διότι ἐντροπέμεθα τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα παρακινεῖ εἰς ἐλεημοσύνην; Μήπως ἐλεοῦμεν ὅτι ἄλλας υποχρεώσεις καὶ πλάγια συμφέροντα; Μήπως

ἐλεοῦμεν, διότι φοβούμεθα τὴν κατακραυγὴν καὶ τὴν κατάκρισιν τῶν ἀνθρώπων; Μήπως ἐλεοῦμεν, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τὴν ἐνέχλησιν καὶ τὴν ἐπίμονον ἀπαίτησιν τοῦ πτωχοῦ; Μήπως ἐλεοῦμεν «πρὸς τὸ θε- αθῆναι τοῖς ἀνθρώποις» καὶ θηρεύομεν διὰ τῆς ἐλεημο- σύνης τὸν ἔπαινον καὶ τὴν δόξαν τοῦ κόσμου;

Ἄς ἀνακρίνωμεν ἑαυτοὺς διὰ νὰ μάθωμεν. Τὸ ζή- τημα τῆς ἐλεημοσύνης, διὰ τῆς ὁποίας κυρίως ἐξασκεῖ- ται ἡ ἀγάπη, εἶνε ζήτημα ἐνδιαφέρον πάντα ἄνθρωπον, ὁ ὅποιος θέλει νὰ λέγεται καὶ νὰ εἶνε χριστιανός. Ἐφ' ὅσον δὲ εἶνε βέβαιον, ὅτι δὲν εἶνε καὶ πᾶσα ἐλεημοσύνη εὐπρόσδεκτος εἰς τὸν Θεόν, ἐφ' ὅσον εἶνε βέβαιον ὅτι εἶνε μὲν δυνατόν νὰ ἐλεῶμεν, ἀλλὰ νὰ μολύνεται ἡ ἐλεημοσύνη μας ἀπὸ ἄλλα ἐλατήρια, ὀφείλομεν πάν- τες νὰ προσέχωμεν διὰ νὰ ἐλεῶμεν ὅσον δυνάμεθα ἄλ- λα νὰ ἐλεῶμεν καὶ καθὼς πρέπει «μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός».

Οὕτω καὶ μόνον θὰ καταστῇ δυνατόν νὰ ἐξασκῶμεν ἀληθῶς τὴν ὑψίστην ἀρετὴν τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀ- γάπης, νὰ γίνωμεν πράγματι ἐλεήμονες καὶ νὰ ἀξιω- θῶμεν διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τῶν ἐπηγγελμένων οὐρανίων καὶ ἀθανάτων ἀγαθῶν.

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

18. «Ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδου- λώθητε τῇ δικαιοσύνῃ».

Ἡ συνέπεις δὲ τῆς ὑπακοῆς ταύτης τῶν Ρωμαίων ὑπῆρ- ξεν, ὅτι ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῆς ἁμαρτίας, ἀπαλ- λαγνέτες δηλαδὴ διὰ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ἀπὸ τὴν ἐνο- χὴν τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀποτινάξαντες διὰ τῆς θείας χάριτος τὰ δεσμὰ καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἁμαρτίας, ὑπήγαγον ἑαυτοὺς εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ κατεστάθησαν δίκαιοι.

Διὰ τῆς λέξεως «δουλοῦμαι», γίνονται δούλος, ἀρμόζει νὰ χαρακτηρίζεται μᾶλλον ἢ κατάστασις τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἥτις εἶνε πραγματικὴ κατάστασις δουλείας καὶ τυραννίας. Ἐνφ ἡ κατάστασις τοῦ διατελοῦντος ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δικαιο- σύνης, ἥτις ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς πίστεως καὶ τῆς ὑπακοῆς εἰς τὸν Χριστὸν εἶνε κατάστασις οὐχὶ δουλείας, ἀλλ' ἀληθινῆς καὶ πραγματικῆς ἐλευθερίας. Ἀκριβῶς δι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀπό- στελος κρίνει πρὸς τὸν νὰ δώσῃ τὴν ἐξήγησιν τοῦ διατὶ μετο- χεῖται τὴν λέξιν αὐτὴν «ἐδουλώθητε». Καὶ λέγει τὰ ἑξῆς.

19. «Ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν. Ὡς περ γὰρ παρестήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτω νῦν παρестήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἀγιοσμόν.»

Μετεχειρίσθη, λέγει, τὴν λέξιν «ἐδουλώθητε» προκειμένου καὶ περὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀρετῆς, ἐμιλήσας ἀνθρωπίνως διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς σας, ἥτοι διότι εἰσθε εἰσέει ἀδύνατοι ὑπὸ πνευματικῶν ἐπιψιν, μὴ ἐλευθερωθέντες ἀκόμη ἐντελῶς ἐκ τοῦ σαρκικοῦ καὶ κοσμικοῦ φρονήματος. Σὰς ἐμιλῶ δὲ ἀνθρωπίνως, χρησιμοποσιῶν λέξεις καὶ παραδείγματα ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὴν συνήθη ἀντίληψιν καὶ τὰς ἰδέας τῶν ἀνθρώπων. Πράττω δὲ τοῦτο, συμμορφούμενος καὶ ἐγὼ πρὸς τὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς σας, ἥτοι πρὸς τὴν πνευματικὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀτέλειάν σας. Ἐπειδὴ τοῦτέστιν εἰσθε ἀκόμη ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ πνευματικοῦ βίου καὶ δὲν ἡδρώθητε πνευματικῶς, ἀλλ' εἰσθε ἀδύνατοι ἀκόμη καὶ ἀσθενεῖς, διὰ τοῦτο ὁ ἀγὼν κατὰ τῆς ἀμαρτίας καὶ ἡ προσπάθεια, ὅπως ἐργασθῆτε τὴν ἀρετὴν, σὰς παρίσταται ὡς θουλεία, ἐνφ' εἰς τοὺς προηγμένους πνευματικῶς ὁ ἀγὼν οὕτως παρίσταται ὡς ἐλευθερία καὶ χαρὰ καὶ δέξα.

«Ὡς περ γὰρ παρестήσατε». Ὅπως δηλαδή, λέγει ὁ Ἀπόστολος, παρестήσατε ἄλλοτε τὰ μέλη σας δοῦλα εἰς τὴν ἀκαθαρσίαν καὶ τὴν ἀνομίαν καὶ ἐμένετε εἰς τὴν ἀμαρτίαν καὶ ἀνομίαν, οὕτω καὶ τώρα παρестήσατε τὰ μέλη σας δοῦλα ὑπηρετοῦντα τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀρετὴν διὰ νὰ εἰσθε ἄριοι. Μὲ ἄλλας λέξεις· μὴ δεξέτε, ὦ Ῥωμαῖοι, ὀλιγωτέραν προθυμίαν τώρα ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῆς ἀρετῆς, διὰ τῆς ὁποίας ἀγιάζεσθε, ἀπὸ τὴν προθυμίαν τὴν ὁποίαν ἐδείξατε ἄλλοτε δουλεύοντες εἰς τὴν ἀμαρτίαν, ἥτις οἶα· ἔκαμεν ἀμαρτωλοῦς καὶ ἀνέμους καὶ οἶα· ἀπεμήκρυνεν ἀπὸ τὸν Θεόν.

«Δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ». Δουλεύοντα εἰς τὰς ἀμαρτίας τὰς σαρκικάς, αἱ ὁποῖαι καθιστῶσι τὸν ἄνθρωπον ἀκάθαρτον καὶ ἐξετελιζοῦν αὐτόν, δουλεύοντα καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην παράδοξιν τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἡ ΠΕΡΙ ΕΑΥΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΥΣ

Γ'.

4) Ἀλλ' ὁ Χριστὸς οἰκαιοποιεῖται ἀκόμη εἰς τὰ Συνοπτικά Εὐαγγέλια τὸν τίτλον τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ ἐννοίαν μάλιστα, καθὼς θὰ ἴδωμεν, ἐξαιρετικῶς ἰδιάζουσαν καὶ μοναδικήν. Τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Πέτρος ἀποκρινόμενος εἰς ἐρώτησιν αὐτοῦ καὶ ἐκπροσωπῶν τὴν γνώμην καὶ τὸ φρόνημα ὁλοκλήρου τῆς χορείας τῶν Ἀποστόλων ἀνακηρύττει Αὐτὸν ὡς «τὸν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος», ὁ Ἰησοῦς ὄχι μόνον ἀποδέχεται τὴν προσωμίαν ταύτην, ἀλλὰ καὶ μακαρίζει τὸν Πέτρον, διότι ἀπεκαλύφθη οὐρανὸς εἰς αὐτὸν μία τόσον σωτηριώδης ἀλήθεια. «Μακάριος εἶ, Σίμων Βῆρ Ἰωνᾶ, ὅτι σὸρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς», (Ματθ. 16, 17.)—Ἄλλοτε πάλιν δὲν διστάζει πολὺ τολμη-

ρότερον νὰ ἐκφρασθῇ περὶ τῆς ἰδιαιτέρας ταύτης σχέσεως Αὐτοῦ πρὸς τὸν Πατέρα. Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ οἱ Συνοπτικοὶ παρουσιάζουσιν Αὐτὸν ἐμιλοῦντα μὲ τοὺς αὐτοὺς κριθῶς λόγους, μὲ τοὺς ὁποίους ἐμφανίζει Αὐτὸν εἰς ἡμᾶς καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης. «Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱόν, εἰ μὴ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰμὴ ὁ υἱός, καὶ ἂν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι». (Ματθ. 11, 27.) Ἀναγνῶντες τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ εἰπατέ μας, ἂν ἦτέ ποτε διστακτικῶς ἄνθρωποις τις νὰ μεταχειρισθῇ αὐτοῦς. Εἰπατέ μοι ποῖον φρόνημα θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχη περὶ ἐκτουτοῦ ἐκείνης, διστάζοντες νὰ ἐκστομίση τοιαύτας λέξεις; διὰ νὰ βεβαιώσῃτε τὰ πάντα εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Πατρὸς παρεδόθησαν καὶ ὅτι οὐδεὶς ἄλλος, εἰτὸς αὐτοῦ, ἐπιγινώσκει τὸν Πατέρα. Εἰπατέ μας, εἰ λόγαι, τοὺς ὁποίους κατὰ τὸν Ἰωάννην εἶπε ὁ Χριστὸς περὶ τῆς σχέσεως Αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐν Οὐρανῷ Πατέρα Του, εἶνε περισσότερον κατηγορηματικοὶ καὶ περὶ ὁσόντερον σαφεῖς ἀπὸ τοῦς λόγους αὐτοῦς, τοὺς ὁποίους Μιχαῆλς μᾶς διέσωσε;

Π. Ν. Τρεμπλέρ

Ἡ ΥΠΕΡΟΨΙΑ

Α'.

Υπάρχουν εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς κοινωνίας ὄχι μόνον τὰς μεγάλας, ἀλλὰ καὶ τὰς μικράς, πολλοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι μὴ σκεπτόμενοι ὁρθῶς μηδὲ ἐξετάζοντες κατὰ βάθος ἐκτοῦ ἀπέναντι τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ὑποχρεώσεων, τὸς ὁποίας ἔχουν ἀπέναντι τῆς κοινωνίας, ἀκόμη δὲ μὴ ἐρευνῶντες νὰ εὗρωσι τὰς ἀτελείας καὶ ἐλλείψεις αὐτῶν καὶ νὰ φρονίσωσι νὰ ἀπαλλαγῶσιν ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ παρατηροῦντες μόνον τοὺς ἄλλους, σχηματίζουν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν πλανημένην ἰδέαν, ὅτι κοσμοῦνται ὑπὸ πολλῶν προτερημάτων, ὅτι ἔχουν ἀρετάς, τὰς ὁποίας ἄλλοι δὲν ἔχουν καὶ εἶναι γνωστοὶ πολλῶν πραγμάτων. Τούτου ἕνεκα περιφρονοῦσι τοὺς ἄλλους, τινὲς δὲ μάλιστα καὶ ἐμιλοῦσι μὲ σκαμνὸν καὶ βιναυτον τρόπον θεωροῦντες τοὺς ἄλλους κατωτέρους. Καὶ ἐν γένει οἱ τοιοῦτοι θέλουν νὰ ἐπιβάλλωσι τὸ ἴδιον θέλημα καὶ τὴν ἰδίαν γνώμην ἐν παντὶ καὶ πάντοτε. Πῶς ὁρίζομεν τοὺς τοιαύτους; ὑπερέπτα· δηλαδή ὑπερηφάνους, γωῖστὰς, ὡς κυριευμένους ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ὑπεροψίας.

Οἱ δυστυχεῖς αὗτοι ἄνθρωποι ἐσκοτισμένοι ἐκ τοῦ πάθους ὅφ' εὐ κατέχονται, γεμάτοι ὄντες ἀπὸ πολλὰ ἐλαττώματα καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν ὑπεροψίαν, δὲν τὸ εἰσπρίνουν καὶ παρατηροῦν ὡς ἐκ τοῦτου τὰς ἐλλείψεις τῶν ἄλλων καὶ ὄχι τὰς ἰδικῶν. Τοῦναντίον δὲ ἀποδίδουν εἰς ἐκτοῦς προτερήματα καὶ ἀρετάς, ἐνφ' αἱ ἐλλείψεις τῶν ἐπισκεπτόμενων καὶ καλόν τι, ὁποῖον ἤθελε τυχὸν ἔχουν. Τὸ δὲ χειρότερον εἶναι τὸ δὲ ἂν τις ἤθελεν ἐπιχρησθῇ νὰ συμβουλευσῇ αὐτοῦς καὶ νὰ τοῦτο ὑποδείξῃ πρὸς μεγάλην τῶν ὠφέλειαν τὸ κακὸν ὅφ' εὐ κατέχονται καὶ τὴν κατὰστασιν εἰς ἣν εὗρίσκονται οὐδόλως κούουν. Ἄλλ' ἐπιμένουν εἰς τὴν γνώμην τῶν νομίζοντες δὲ καλὸν βίον διάγουν, καὶ οἱ εὗρίσκονται εἰς καλὸν σημεῖον. Ἐπεισοῦν δὲ καὶ ἐκτοῦς λαμβάνοντες ἀπορρομήν ἀπὸ καλῶν τι, τὸ ὁποῖον ἴσως νὰ ἔχουν. Ὅπόσον ἐπιζητῶμεν εἶναι οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι καὶ δι' ἐκτοῦς καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν! Ἐπεισοῦν δὲ ἐκτοῦς, διότι ὡς μὴ θέλοντες νὰ συμμορφωθῶ-

Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἔκλινεν, ἡ καρδία τοῦ εἶχεν ἀτονῆσαι. Τὸ κηρίον ὀλιγόσπευε διαρκῶς, εἰς τρόπον ὥστε δὲν εἴμποροῦσε πλέον νὰ τὸ κρατήσῃ εἰς τὴν χεῖρα, διότι θὰ ἔκαίετο. Μετ' ὀλίγον καὶ ὁ τελευταῖος τοῦ σπινθήρ ἔλαμψεν ὡς κόκκινος σκώληξ ἐπὶ τοῦ ἑδάφους. Ἐπειτα ἔδωσα . . . .

Ἀπέθανε λοιπὸν καὶ αὐτός, ὁ ἴδιος; ἐσκέπτετο. Διατὶ δὲ; Σκότος διεθό τὸν περιστοιχίζε. Πᾶσα ἐπικοινωνία μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ζήντων εἶχε πλέον διακοπή. Τὸ στόμα τοῦ δὲν θὰ ἐγεύετο πλέον τροφῆν· τὰ ὧ·ά τοῦ δὲν θὰ ἤκουον κανένα ἤχον· εἰ ὀφθαλμοὶ τοῦ δὲν θὰ ἔδλεπον τὸ φῶς.

Ὅχι· τοῦτο δὲν ἦ·ο ἀκόμη ὁ θάνατος. Διότι ὁ θάνατος παρakoλoυθεῖται καὶ ἀπὸ ἄλλο τι. Ἐπρόκειτο ἔμως νὰ ἔλθῃ οὗτος. Σκώληξ τις ἤρχισε τώρα νὰ κατατρῶγῃ τὴν συνείδησίν τοῦ. Προσπαθεῖ νὰ συλλογίζετα εὐχάριστα πράγματα. Ἦρχοντο λοιπὸν εἰς τὴν μνήμην τοῦ αἱ εἰρηνικαὶ ὥραι τῆς δικμονῆς τοῦ ἐν τῇ ἐπαύλει τοῦ Χρωματίου, εἰ λόγοι καὶ αἱ συμβουλαὶ τοῦ ἱερέως Πολυκάρπου, ὁ τελευταῖος ἀσπασμῆς αὐτοῦ! Μία ἄλλη ἔμως ἀνάμνησις ἤρχετο νὰ ἀμυρώσῃ τὴν φωτεινὴν αὐτὴν εἰκόνα. Τεὺς εἶχε προδώσει· τεὺς εἶχεν ἀπαρνηθῇ. Εἰς ποῖον δέ; Εἰς τὸν Φούδιον καὶ εἰς τὸν Κορβίνον. Ἡ κραিপάλῃ, ἡ μέ·η, τὸ αἵμιον ποιγνίδιον τῶν κύδων, ἡ πρόστυχος ὑποκρισία, ἡ αἴμιος προδοσία, αἱ βεδηλώσεις τῶν τελευταίων ἡμερῶν καὶ ἡ ἐπιβουλή τῆς πρωΐας, θλῶν αὐτῶν τῶν ἐγκλημάτων αἱ εἰκόνες διήλθον ἀπὸ τοῦς ὀφθαλμοῦς τῆς ψυχῆς τοῦ ὡς δαίμονες ἐν τῇ σκότει.

Ἰῶς εἶμαι νεκρός, εἶπε καθ' ἑκυστὲν ὁ Τορκουάτος. . . . Μήπως τὸ βίθος τοῦ Ἄδου δύναται νὰ μοῦ ἐπιφυλάσῃ τι χειρότερον ἀπὸ τὴν εἰκόνα αὐτῇ;

Ἡ καρδία τοῦ εἶχε πλέον ἐξαθνεῖσαι. Ἐλιπεθύμει ὁ ταλαίπωρος ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ τῆς ἀπελπισίας. Αἱ δυνάμεις τοῦ ἐξέλειπον ραγδαίως, ὅταν τοῦ ἐφάνη νὰ ἤκουσε ἡχόν τινα μακρυνόν. Δὲν τὸ ἐπίστευε κτ· ἀρχάς. Ἀλλὰ ἰέον κῆμα ἀρμονίας μακρυνῆς ἐκτύπησεν ἐκ νέου τὸ εὖ· του.

Τέλος λά·ψις ἀσθενῆς ἐφάνη καὶ ἠδυνήθη τώρ νὰ ἀκούσῃ καθαρά· τεὺς λόγους τούτους:

«Ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι καὶ ὀπνῶσω».

—Οἱ λόγοι αὗτοι δὲν ἐπαρμόζονται εἰς ἐμέ, εἶπε καθ' ἑκυστὲν. Ψάλλονται διὰ τὸν ἐνταφισμὸν κάποιου μάρτυρος.

Τὸ φῶς ἡϋΐησε. Καθ' ὅλην τὴν γαλαρίαν ἔλαμψε τότε ἐν θέαμα πολὺ συγκινητικόν. Περθῆνοι εἰς τὰ μαῦρα ντυμέναι, φέρουσαι λυχνίας εἰς τὰς χεῖρας ἐβάδιζον ἐπὶ κεφαλῆς· ἔπειτα ἤρχοντο τέσσαρες ἄνδρες βασιτάζοντες σῶμά τι περιτυλιγμένον ἐν τῷ λευκῇ σινδόνος καὶ ἐστεφανωμένον μὲ ἀκάνθινον στέφανον. Εἰς ὑποδιάκονος ἠκολούθει μὲ θυμιατήριον εἰς τὰς χεῖρας ἀπὸ τὸ ὁποῖον διεχύνετο εὐώδης ἡ ὁσμὴ τοῦ καιομένου λιβάνου· ἔπειτα ἤρχοντο ἄλλα μέλη τοῦ κλήρου τῆς Ρώμης· καὶ τέλος εἶπετο μεγαλοπρεπῆς καὶ ἐπιβίων ὁ Ἐπίσκοπος. Ὅπισθ τοῦ Ἐπισκόπου διεκρίνετι τὸν Διεγένην μὲ τεὺς υἱοὺς τοῦ καὶ πολλοὺς ἄλλους ἐκ τῶν χριστιανῶν, εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς συνοδείας ταύτης παρηκολούθει ὁ Σεβαστιανός.

Ὅταν διήρχοντο ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου κατέκειτο ὁ Τορκουάτος ἔβηλλον τὸν πτεῖχον:

«Ὅτι σύ, Κύριε, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπιδὶς κατέψικας με».

Ὁ Τορκουάτος ἀνεβλάθη καὶ ἐσηκώθη ὁρθός.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀπερκοσθη ὑπὸ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως ἡ Ἔδρασις Πανεπιστημίων ἐν Κωνσταντινῇ καὶ Σμύρνῃ, ὑπεβαλλομένη εἰς τὴν προσεχῇ σύνοδον τῆς Βουλῆς τοῦ σχετικῆς νεμοσχοδίου.

—Υπὸ τῶν Αὐστριακῶν ἀντιπροσώπων ἐπεδόθησαν τοὺς Συμμάχους αἱ ἀντιπροτάσεις· τῶν εἰς τὴν Συμμαχικὴν συνθήκην. Ἡ Διάσκεψις θὰ ἐξετάσῃ ταύτας καὶ θὰ δώῃ τὸ ταχύτερον τὴν ἀπάντησιν.

—Συμφώνως πρὸς ἔκθεσιν μέλους τῆς ἐπιτροπῆς Ροφέλλερ πρὸς συλλογὴν πληροφοριῶν καὶ παρατηρήσεων πρὸς τῆς φθίσεως ἐν Γαλλίᾳ, ἡ ἠθνησιμότης ἐν Γαλλίᾳ εἰς 84.000 ἄτομα κατ' ἔτος, ἦτοι 20 ἄτομα ἀποθνήσκει φθίσεως ἀνὰ 23 λεπτά τῆς ὥρας.

—Ὁλόκληρος σχεδὸν ὁ ἐν Γαλλίᾳ Ἀμερικανικὸς στρατὸς ἀνεχώρησε δι' Ἀμερικὴν.

—Υπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη νομοσχέδιον, δι' οὗ ἀπαγορεύονται σχεδὸν τελείως τὰ οἰνοπονεῖται ποτά.

—Τηλεγραφήματα ἐξ Ἀμερικῆς βεβαιοῦν ὅτι ἐν Οὐάσιγκτον ἐξακολουθεῖν αἱ συγκρούσεις μεταξὺ τῶν μαύρων καὶ τῶν λευκῶν, τῶν μαύρων ἀξιούντων τὰ αὐτὰ δικαιώματα πρὸς τοὺς λευκοὺς.

—Ὁ τῶς ἀρχηγὸς τῶν Οὐγγρων Μπολσεβίκων ΜπέλλΚούν, κατόπιν τῆς προστάσεως τῶν Ρουμανικῶν στρατευμάτων μάχρι τῆς Βουδαπέστης, ἐγκατέλειψε τὴν πόλιν ταύτην καὶ κατέφυγεν εἰς Βενετίαν.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ. Ἀργυμ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου Ἱστορία τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, ἐκ σελ. 247. —Ἐπὶ τῇ ἐορτασθείσῃ ἐδόθη κονταπενταετηρίδι τῆς Ριζαρείου Σχολῆς ἐξέδοθη ἐπὶ ἀστυχάρτου καλλιτεχνικῆς τέχνης περιλαβάνων τὴν ἱστορίαν τῆς Σχολῆς ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν.

Ἐν αὐτῇ ὁ γνωστὸς καὶ ἐξ ἄλλων ἀξιολόγων ἱστορικῶν ἔργων συγγραφεὺς, μετὰ τῆς διακρινούσης τὸν λόγον τῆς σαφηνείας καὶ χάριτος, πραγματεύεται τὰ κατὰ τὴν πρώτην (1841—1881) καὶ τὰ κατὰ τὴν δευτέραν (1882—1911) περιόδον τῆς Σχολῆς λαβόντα χώραν γεγονότα. Καὶ ἀπὸ τὸν ἐπιχέει φῶς ἐπὶ τῶν δυσκολιῶν τὰς ὁπίας συνήντησεν καὶ τῶν ἀγώνων εὖ· ἐκάστοτε ἠγωνίσθη ἡ Σχολὴ κατὰ τὸ ὑπερεδωκενταπενταετηρίδον αὐτῆς.

Ὁ συγγραφεὺς, διατελὼν ἤδη ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1911 Διευθυντῆς τῆς εἰρημένης Σχολῆς, ἐπαφίησι μετριοφρόνως εἰς ἄλλους τὴν λεπτομερεστέραν ἱστορίαν τῶν ἑκτοτε πρώτης Σχολῆς σχετιζομένων γεγονότων. Παγκοίνως ἐμγνωστὸν τυγχάνει, ὅτι, ἐὰν εἰς παλαιότερους χρόνους ἡ ἡδυνήθη ἡ Σχολή, ὡς ἐκ τῶν καιρικῶν δυσμενῶν περιστάσεων, νὰ παραγάγῃ εὖ· προσεδόκησαν εἰς ἀοιδίμοι ἰδρυταὶ καρπούς, κατὰ τοὺς τελευταίους ἔμως χρόνους ἡ Σχολὴ ἀναδιοργανώθη εὐτιχῶς καὶ ἐρρυθμίσθη κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν αὐτῆς χαρακτῆρα καὶ τὸν εἰδικὸν αὐτῆς σκοπὸν. Καὶ προσδοκᾶται ἤδη, ὅτι ὑπὸ τὴν διεξίαν καὶ ἀοκνον εὐθύνην τοῦ Πανοσιολ. κ. Χρυσοστόμου ἡ Σχολὴ θὰ σὺ διοδρμηθῇ καὶ θὰ συντελέσῃ, τὸ γ' ἐπ' αὐτῇ, εἰς πικνὴν τὰς τάξεις τοῦ Κλήρου ἀπὸ ἀληθείας καὶ ἱκανοῦς καὶ ἀξίους τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν Κληρικεύς.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μαλειοῦ ὁμιλήσει τὴν προσεχῇ Κυριακὴν ἐν τῇ Ναφ' Ἀγίου Γεωργίου (Καρύτση) κατὰ τὴν α'. θεολειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΒΑΘΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΑΧΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΗΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΣΩΜΑ ΚΑΙ ΨΥΧΗ

Οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων καταβάλλουν μεγάλας φροντίδας διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς καταλλήλου τροφῆς καὶ τὴν συντήρησιν τοῦ σώματός των. Καταντοῦν μάλιστα καὶ ὑπερβολικοὶ εἰς τὰς ἐρεῦνας των μερικοί, καὶ ποθαίνουν σχεδὸν ἰδιότροποι ἐξετάζοντες ἐπιμελῶς τὸ οἶδν τῶν τροφῶν, τὰς ὁποίας θὰ εἰσαγάγουν εἰς τὸν οργανισμόν των πρὸς διατροφήν.

Μίαν τοιαύτην φροντίδα, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἐξέρχεται τῶν ὁρίων καὶ δὲν φθάνει εἰς τὰ ἄκρα τῆς ὑπερβολῆς καὶ τῆς ἰδιοτροπίας, δὲν δύναται κανεῖς κατ' ἀρχὴν νὰ τὴν καταδικάσῃ. Θὰ ἦτο μάλιστα καὶ ἐπιβεβαιωμένη ἡ τοιαύτη φροτίς, ἐφ' ὅσον εἶνε βέβαιον ὅτι ὑπερνεξία καὶ ἡ αἰσχροκέρδεια τῶν ἀνθρώπων φθάνει ἔχει τοιοῦτου βαθμοῦ, ὥστε ἡ νοθεὶα νὰ παύσῃ σπουδαίωτον ρόλον καὶ νὰ μὴ γνωρίζῃ κανεῖς οὔτε τί γοράζει οὔτε τί τρώγει.

Θὰ ἦδύνατο ὅμως κανεῖς νὰ ἐρωτήσῃ: Ἐὰν ὀφείλομεν νὰ φροντίζωμεν διὰ τὴν ἀνάλογον τροφήν πρὸς συντήρησιν καὶ διατροφήν τοῦ σώματος, δὲν ὀφείλομεν ἄρα γε κατὰ μείζονα λόγον νὰ φροντίζωμεν καὶ διὰ τὴν ἀνάλογον τροφήν πρὸς συντήρησιν καὶ διατροφήν τῆς ψυχῆς; Καὶ ἐὰν προσέχωμεν ν' ἀποφεύγωμεν τὰ ἐπιλαβῆ τροφίμια, τὰ δυνάμενα ὅπωςδὴποτε νὰ διαταράξουν τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ στομάχου, δὲν ἔσονται ἄρα γε πολλὴ μεγαλειτέρα τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προσέχωμεν ὥστε ν' ἀποφεύγωμεν πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ ἀραβλάψῃ ἢ νὰ θανατώσῃ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς ἡμῶν;

Μίαν κακὴν συναναστροφὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀσφαλῶς ἀκούσωμεν ἐφαμάτους ὁμιλίας καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἴσως ἂ ἐξέλθωμεν μετὰ τὴν ψυχὴν τετραυματισμένην ἀπὸ τὰ καύματα τῆς ἁμαρτίας, δὲν ὀφείλομεν ἄρα γε νὰ τὴν ἀποφεύγωμεν, ἂν μὴ περισσότερον, τόσον τοῦλάχιστον ὥστε νὰ ἀποφεύγωμεν καὶ τὰ σεσηπὸτα τρόφιμα τῆς ἀγορᾶς;

Ἐν ἀνθρώπῳ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἔργον ἀγωνίζεται διὰ τὴν μετάδοσιν τοῦ μολύσματος τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ μολύνῃ διὰ τῶν λόγων του καὶ τῆς συμπεριφορᾶς του ἀστηρίκτους ἀλλὰ ἀγνὰς ψυχὰς, δὲν ἔχομεν τάχα καθήκον νὰ τὸ ἀπομακρύνωμεν ἀπὸ τῶν ἡμῶν, ἔστω καὶ ἂν κινδυνεύωμεν νὰ ἐκληφθῶμεν ὡς ἀπὸ τῶν πολλῶν ἰδιότροποι ἢ ὑπερβολικοί;

Ἰδοὺ τώρα καὶ ἐν βιβλίῳ ἐλαφρᾶς ἠθικῆς. Εἶνε ἀπορροαμένοι μετὰ πολλὴν τέχνην, ὥστε νὰ διεγείρῃ τὸ ἐνδια-

φέρον τοῦ ἀναγνώστου καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσῃ ἀνεπαίσθητως εἰς τὰς ἀτραποὺς τῆς ἁμαρτίας, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς τὸν κατήφορον τῆς ἀνηθικότητος. Ἐπρόδῃσε μάλιστα ὁ συγγραφεὺς του, ὥστε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ σαγήνεύεται ὁ ἀναγνώστης, νομίζων ὅτι διὰ τῆς ἀναγνώσεώς του καὶ τῆς συμμορφώσεως πρὸς τὰ ἀναγινωσκόμενα θὰ κατασταθῇ εὐτυχέστερος καὶ μᾶλλον ἀξιαγάπητος ἀπὸ τὸν κόσμον. Φεῦ! Οἱ πολλοὶ θὰ τὸ λάβουν εἰς χεῖρας. Θὰ τὸ φυλλομετρήσουν, θὰ τὸ ἀναγνώσουν, θὰ τὸ μελετήσουν μᾶλλον. Καὶ μὴ γνωρίζοντες ἴσως, ὅτι ἐγκλείει τὸ δηλητήριον τοῦ πνευματικοῦ θανάτου θὰ τὸ δώσουν καὶ εἰς ἄλλας ψυχὰς διὰ νὰ φωτισθοῦν (!) καὶ αὐταί.

Ἀλλὰ πῶς λοιπόν; Διὰ τὰς τροφὰς τοῦ σώματος προσέχομεν. Διὰ τὰς τροφὰς τῆς ψυχῆς ἀπροσεκτοῦμεν; Προκειμένου ν' ἀγοράσωμεν τρόφιμα ἀπὸ τὴν ἀγορὰν διαθέτομεν ὅλην τὴν πειρὰν μας καὶ τὴν διορατικότητά μας διὰ νὰ μὴ ἀπατηθῶμεν. Καὶ εἰμεθα ἴσως ἱκανοὶ νὰ φιλονεικήσωμεν μετὰ τὸν ἰχθυοπώλην, νὰ ἐρίσωμεν μετὰ τὸν κρεοπώλην, νὰ ψυχρανθῶμεν μετὰ τοὺς ἄλλους πωλητὰς τῶν τροφίμων καὶ νὰ χαρακτηρισθῶμεν ἀκόμη καὶ ἰδιότροποι καὶ παράξενοι ἄνθρωποι, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐξεύρωμεν τὴν καλὴν ποιότητα τῆς τροφῆς, τὴν ὁποίαν θ' ἀγοράσωμεν.

Καὶ μόνον, ὅταν πρόκειται περὶ τῆς ψυχῆς ἀδιαφοροῦμεν! Καὶ δὲν μᾶς μέλει οὔτε ποίους θὰ συναναστραφῶμεν, οὔτε ποίας διδασκαλίας θὰ ἀκούσωμεν, οὔτε ποῖα μαθήματα θὰ λάβωμεν, οὔτε ποῖα παραδείγματα θὰ ἴδωμεν, οὔτε ποῖα βιβλία θὰ μελετήσωμεν, οὔτε ἀπὸ τί θὰ συντηρηθῇ ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς ἡμῶν.

Εἶνε καὶ τοῦτο ἴσως ἀποτέλεσμα τῆς ἀγνοίας ἢ καὶ ἀδιαφορίας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μαστιζόμεθα οἱ περισσότεροι τῶν ἀνθρώπων διὰ τὰ ζητήματα τὰ ἀφορώντα τὴν ψυχὴν ἡμῶν. Ἀλλὰ χωρεῖ ἀγνοία καὶ ἀδιαφορία ἐδῶ, ἐνθα πρόκειται περὶ ζωῆς ἢ θανάτου τοῦ τιμιωτέρου ἡμῶν κτήματος, τῆς ἀθανάτου ἡμῶν ψυχῆς;

Τί λέγετε καὶ σεις, φίλοι ἀναγνώσται;

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζούλης

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

20. «Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλευθε-
ροὶ ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ».

Διότι δε, εδριτσόμενοι εἰς τὴν ἀγνοίαν, ἦσθε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας καὶ ἁνομίας, ἦσθε ἀχαλίνωτοι ἀπέναντι τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης· δὲν εἴχετε καμμίαν ὑποταγὴν εἰς αὐτήν· εἴχετε ἐλεύθερον τὸν ἑαυτὸν σας εἰς τὸ νὰ περιφρονῆτε καὶ νὰ ἀθετήτε τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν δικαιοσύνην. Τώρα λοιπόν, ἀφοῦ ἠλεήθητε ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐγκατελείψατε τὴν ἁμαρτίαν, πρέπει τὰ μέλη σας νὰ τὰ κάμντε ὄργανα τῆς ἀρετῆς, χωρὶς νὰ παρεκκλίνετε ἀπ' αὐτῆς.

21. «Τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε, ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος».

Ὅτε εἴχετε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸ κακόν, εἰς τὸ νὰ ἐργάζησθε τὰ ἔργα τῆς ἁνομίας, τῆς ἀκαθαρσίας καὶ ἁμαρτίας, ποῖαν ὠφέλειαν καὶ πλεονέκτημα εἴχετε τότε ἐκ τῶν ἔργων σας αὐτῶν, διὰ τὰ ὁποῖα τώρα καταλαμβάνεσθε ὑπὸ αἰσχύνῃς καὶ ἐντροπῆς, ὅταν τὰ ἐνθυμῆσθε; Ὅχι μόνον οὐδεμίαν ὠφέλειαν εἴχετε, ἀλλὰ καὶ τὸνναντίον εἴχετε ζημίαν ἀνυπολόγιστον, διότι τὸ τέλος, ἥτοι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἔργων ἐκείνων δὲν ἦτο ἄλλο τι εἰμὴ θάνατος αἰώνιος τῆς ψυχῆς.

22. Νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὁμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον».

Τώρα ὅμως, ἐξακολουθεῖ ὁ θεῖος Ἀπόστολος, ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας καὶ δουλωθέντες εἰς τὸν Θεόν, ἥτοι ἐκλέξαντες ἐλευθέρως ὡς Κύριον ὁμῶν τὸν Θεὸν καὶ ὑπαγαγόντες ἑαυτοὺς εἰς τὸν ζυγὸν Του, καὶ ὑποταχθέντες εἰς Αὐτόν, εἰς τὸ θέλημά Του, ἔχετε ὡς καρπὸν ἥτοι ὡς ὠφέλειαν καὶ κέρδος, τὸν ἁγιασμόν, τρυφὴν ὁ Θεὸς ὡς ἔκαμε δικαίους καὶ ἁγίους.

«Τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον». Τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῆς εἰς Θεὸν ὑποταγῆς σας καὶ τῆς ἁγιότητος καὶ καθαρότητος, τὴν ὁποῖαν σὰς ἐχορήγησεν, εἶνε ἡ ἀπόλαυσις τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ μακαριότητος. (Ἀκολουθεῖ)

*****

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Κατὰ τοὺς Συνοπτικοὺς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δύο τίτλους ἀπονέμει εἰς ἑαυτὸν, τὸν τίτλον «ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» καὶ τὸν τίτλον «ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ».

Ἡ πρώτη ἀπὸ τὰς ὀνομασίας αὐτὰς ποῦ ἀναφέρεται; Εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν τοῦ Χριστοῦ. Θέλει δι' αὐτῆς νὰ σημάνη ὁ Χριστὸς, ὅτι εἶνε καὶ ἄνθρωπος κατὰ πάντα ὅμοιος πρὸς ἡμᾶς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν φύσιν τὴν ἀνθρωπίνην καὶ τὰ ἰδιώματα αὐτῆς. Δὲν ὀνομάζει ὅμως ἑαυτὸν «υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου», μόνον, ἀλλὰ προσθέτει ἀπόμνη καὶ τὸ ἄρθρον ἀποκαλῶν ἑαυτὸν «τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου». Εἶνε δηλαδὴ ὁ κατ' ἐξοχὴν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Κατέχει τὸν τίτλον αὐτὸν εἰς ἔννοιαν ἐντελῶς ἐξαιρετικὴν καὶ ἰδιαιτέραν. Διότι «Υἱὸς ἀνθρώπου» ὀνομάζεται πολλάκις καὶ ὁ Προφῆτης Ἰεζεκιήλ. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν εἶνε ἀπλὸν μέλος τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς, ὅπως ὑπῆρξεν ὁ Ἰεζεκιήλ καὶ μετ' αὐτοῦ πᾶς ἄνθρωπος, ἀλλ' εἶνε ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄνθρωπος, ὁ ἀληθὴς καὶ ὑπὸ πᾶσιν ἔσχατος ἄνθρωπος, ὁ νέος Ἀδάμ, ὁ ἐκλεκτός ἀντιπρόσωπος καὶ ἀρχηγός τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ἡ δευτέρα ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω ὀνομασίας, ποῦ ἀναφέρε-

ται; Εἰς τὴν θεῖαν φύσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐμφανίζε δι' αὐτῆς εἰς ἡμᾶς ὁ Ἰησοῦς τὴν θεότητα Αὐτοῦ καὶ διακηρύττει ὅτι δὲν εἶνε μόνον τέλειος ἄνθρωπος ἀλλὰ καὶ τέλειος Θεός· δὲν εἶνε μόνον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ὁπαδοὶ ἐν τούτοις τῇ ἐλευθέρας σκέψεως δὲν ἐδυσχελεύθησαν νὰ τὸ ἀρνηθῶσιν. Ἐνδιαφερόμενοι κυρίως νὰ πιστοποιήσωσιν, ὅτι οἱ Συνοπτικοὶ δὲν ἱστοροῦσι τὸν Ἰησοῦν μαρτυροῦντα περὶ τῆς θεότητος Του, ὅταν εὐρέθησαν τῆς ἐμολογίας ταύτης, τὴν ὁποῖαν πολλαχοῦ τῶν τριῶν πρώτων Εὐαγγελίων κάμνει ὁ Ἰησοῦς, ἐζήτησαν νὰ τὴν παρακάμψωσιν. Ἐνόμισαν δέ, ὅτι μὲ πολὺ ἀπλούστατον τρόπον θὰ ἠδύναντο νὰ τὸ ἐπιτύχουν.

Τί εἶπον λοιπὸν καὶ τί ἰσχυρίσθησαν; Εἰς τὴν Παλαιὰ Διαθήκην, εἶπον, ἡ ὀνομασία «υἱὸς τοῦ Θεοῦ» ἀπονέμεται καὶ εἰς τὰ λογικὰ τοῦ Θεοῦ δημιουργήματα. Οὕτω οἱ ἄγγελοι ὀνομάζονται «υἱοὶ τοῦ Θεοῦ». Εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην δὲ ἡ ὀνομασία αὕτη ἀποδίδεται εἰς ὅλους τοὺς πιστούς. Καὶ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ λοιπὸν προκειμένου, ἰσχυρίσθησαν ἐκεῖνοι, ἡ ὀνομασία αὕτη «υἱὸς τοῦ Θεοῦ» δὲν ἔχει ἐξαιρετικὴν τινα καὶ ἰδιαιτέραν σημασίαν καὶ ἔννοιαν. Ἀπλῶς καὶ μόνον σημαίνει, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ Μεσσίας ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἀναμενόμενος. Δὲν θέλει νὰ εἴπῃ δὲ τῆς ὀνομασίης αὐτῆς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι εἶνε τέλειος Θεός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς γεννηθείς. Ὅχι θέλει νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι εἶνε ὁ ἄνθρωπος Μεσσίας ἢ μὲ ἄλλας λέξεις ὁ ἀναμενόμενος βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ.

Ἀλλ' ἡ ἔννοια αὕτη, τὴν ὁποῖαν ἠθέλησαν νὰ δώσωσιν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ὀρθολογιστὰς εἰς τὸν τίτλον «ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ», δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν συνοπτικῶν κειμένων. Ἐκ πρώτης ὄψεως δύναται πιστεῖν νὰ τὸ ἀντιληφθῇ. Διότι, ὅπως ὁ Ἰησοῦς δὲν ὀνομάζει ἑαυτὸν «υἱὸν ἀνθρώπου» ἀλλὰ «τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου» οὕτω δὲν ἀποδίδει ἀπλῶς εἰς ἑαυτὸν τὸν τίτλον «υἱὸς τοῦ Θεοῦ» ἀλλὰ «ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Μὲ ἄλλας λέξεις ἀποδίδει εἰς ἑαυτὸν τὸν τίτλον τοῦτον εἰς ἔννοιαν ἐξαιρετικὴν, ἰδιάζουσαν, μοναδικήν. Δὲν εἶνε εἰς ἀπὸ τοὺς κατὰ χάριν Υἱοὺς τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' εἶνε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἡ κατὰ ἀπλῶς ὁ Υἱός. Εἶνε προφανές, ὅτι ἡ ἔννοια, τὴν ὁποῖαν ἀποδίδει τὸ ἄρθρον εἰς τὴν ὀνομασίαν αὐτήν, ἡ τὸ νόημα, τὸ ὁποῖον ἐκφράζει ἡ ὀνομασία «ὁ Υἱός» χωρὶς καμμίαν ἄλλην προσθήκην, εἶνε ἐντελῶς διάφορον καὶ ἐντελῶς διαφορετικὸν τῆς ἔννομίας, τὴν ὁποῖαν ἐκφράζει ἡ ὀνομασία «Υἱὸς Θεοῦ», ἡ ἀποδιδόμενη εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἡμεῖς ἐν τούτοις δὲν θὰ παραλείψωμεν νὰ ἐξακριβώσωμεν κατὰ τρόπον περισσότερον ἐμφανῆ τὴν ἔννοιαν τοῦ τίτλου «ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ» μελετώντας αὐτὰ τὰ κείμενα τῶν Συνοπτικῶν καὶ ἀφῆγοντες μόνον ταῦτα νὰ λαλήσωσι.

Π. Ν. Τρεμπέλας

Η ΠΕΡΟΨΙΑ

Β'.

Ἡ περοψία εἶναι ἐν ἐκ τῶν πολλῶν κινήσεων, τὰ ὁποῖα διασπασμοὺς τὴν εἰρήνην τῆς οἰκογενείας, ἡ ὁποία εἶνε ὁ κυριώτερος ὁρος εἰς εὐδαιμονίαν αὐτῆς. Κατ' ὁρθωσαν δηλονότι τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας νὰ εἰσγάγουν τὴν εἰρήνην ἐν τῇ

κατέρωσαν τὸ πᾶν· δὲν ἡδυνήθησαν νὰ ἐπιτυχίσωσι· ἀπώλεσαν τὸ πᾶν. Ὅταν λοιπὸν συμβῇ ὁ σύζυγος ἡ υἱος ἢ ἓν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας νὰ κατέχωνται ὑπὸ πάθους τούτου τῆς ὑπεροφίας, ἐξάπαντος θὰ διασάλευ- εἰρήνην, διότι θὰ ἔλθῃ ἡ διχόνοια καὶ ἡ διαίρεσις, καὶ ἵκνῃς εἶνε ἀδύνατον νὰ δοκιμάσῃ ἡ οἰκογένεια ἡμέρας καὶ νὰ διέλθῃ ὥρας γλυκείας.

ἀληθῶς. Ὁ κατεχόμενος ὑπὸ τοῦ κακοῦ αὐτοῦ θέλει ὅτε νὰ γίνηται τὸ θέλημά του καὶ νὰ ἐπικρατῇ ἡ γνώ- ρου. Καὶ ἐὰν μὲν εἶναι ὀρθῇ καλῶς· ἐὰν δμως ὀχι, ἐπὶ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας δὲν θὰ θελήσουν νὰ τὴν ὀθοῦν, θὰ ἀρχίσῃ ἀμέσως ἡ ταραχὴ καὶ ἡ ἀνησυχία, ἐ- ρον δὲ νὰ ἐπέλθῃ καὶ ἡ διαίρεσις τῆς οἰκογενείας καὶ συνέπειαν ὁ καταποντισμὸς αὐτῆς. Καὶ μήπως τοιαῦτα ἀρατηροῦνται καθημερινῶς εἰς πλείστας δσας οἰκογενεί-

ὑπεροφία φέρει προσέτι τὴν διαίρεσιν καὶ τὴν διάλυ- ματείων, συλλόγων καὶ ἄλλων κοινωφελῶν ὁργανώσε- κ τῶν ὁποίων πολλὰ καλὰ ἐπέρχονται εἰς τὴν κοινω- αὶ ὄντως. Ὅπου συμβῇ νὰ ἐκλεγῇ μέλος τοῦ συλλόγου, ὁπος κατεχόμενος ὑπὸ τῆς ὑπεροφίας, θὰ εἶναι ἀδύνα- εὐδοκίμησῃ ὁ σύλλογος αὐτός. Σύντομα ἡ ἀργὰ θὰ ὀθῇ ἡ διάλυσις. Διότι ὁ κατεχόμενος ὑπὸ τῆς ὑπεροφίας τιμὴν εἰς πράγματα, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπι- καὶ δὲν θὰ ὑποτάσσεται οὐδόλως εἰς τὴν γνώμην τῶν ν μελῶν ἢ τοῦ συμβουλίου. Τὰ ἄλλα μέλη, πολὺ δύ- ὦν ἡ μᾶλλον ἀδύνατον νὰ ὑποτάσσωνται εἰς αὐτόν, ἐπομέ- ἀ ἐπέλθῃ ἡ διάλυσις καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ εἰς τὴν νίαν ζημία.

κατεχόμενοι λοιπὸν ὑπὸ τοῦ πάθους τούτου ἐκτὸς τοῦ προδίδου ἀνοησίαν καὶ μωρίαν καθιστάμενοι μισητον τῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ πλέον γίνονται αἵτιοι διαίρεσεων, αἰῶν, ταραχῶν, καὶ παρεμποδίζουν τὴν πρόοδον καὶ τὴν ρρίαν τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας.

μισήσωμεν λοιπὸν ἅπαντες τὴν ὑπεροφίαν, τὸ μέγα κακὸν καὶ ἃς ἐγκολπωθῶμεν τὴν μετριοφροσύνην τὴν τοῦ Θεοῦ καὶ παρὰ τῶν ἀνθρώπων ἐπαινουμένην, ἥτις ἔς καταστήσῃ τοιοῦτους ὥστε καὶ εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ὠμεν εἰρήνην καὶ γαλήνην καὶ εἰς τὸν μέλλοντα νὰ ἀ- ὠσωμεν τῆς τελείας καὶ αἰωνίας εἰρήνης.

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κορινθίους Α'. ἐπιστ. Παύλου, κεφ. θ', στίχ. 2—12.)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ιη'. 23—35).

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ὡμοιώθη- σιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε- ραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. 24. ἀρξαμένου δὲ συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἰς ὀφειλέτης μυρίων τῶν. 25. μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν ὁ κύριος αὐτοῦ πρᾶξῃναι καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. 26. πεσὼν ὁ δούλος προσεκύνη αὐτῷ, λέγων, Κύριε, μακροθύμη-

σον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. 27. σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἴφηνεν αὐτῷ. 28. Ἐξελθὼν δὲ ὁ δούλος ἐκεῖνος εὗρεν ἓνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια· καὶ κρατήσας αὐτὸν ἐπνίγε, λέγων, Ἀπόδος μοι ὃ,τι ὀφείλεις. 29. πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκάλει αὐτόν, λέγων, Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι. 30. ὁ δὲ οὐκ ᾔθελεν, ἀλλὰ ἀπαλθὼν ἔβα- λεν αὐτόν εἰς φυλακὴν, ἕως οὗ ἀποδῶ τὸ ὀφειλόμενον. 31. ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα. 32. τότε προσκαλεσάμενος αὐτόν ὁ κύριος αὐ- τοῦ λέγει αὐτῷ, Λοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με. 33. οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὥς καὶ ἐγὼ σε ἠέλησα; 34. καὶ ὀργι- σθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτόν τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῶ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. 35. Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκα- στος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παρα- τιώματα αὐτῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 23—27. Ὁ χρεώστης δούλος καὶ ὁ εὐσπλαγχνὸς κύρι- ος. Ποῖον ἔλεος δεῖκνυε ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς μετανοοῦντας ἁμαρτωλοὺς, ἀλλὰ καὶ ποῖαν δικαιοσύνην μέλλει νὰ ἐφαρ- μόσῃ ἐναντίον ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι κρατοῦν ἐν τῇ ψυχῇ των μαησιακίαν καὶ ἐχθραν κατὰ τοῦ πλησίον αὐτῶν, φανερώ- νει ὁ Κύριος διὰ τῆς παραβολῆς τοῦ χρεώστου δούλου. Ὁ- μοιάζει, λέγει, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ ἀνθρωπον βασι- λέα, ὅστις ἡ ἔλητε νὰ κάμῃ λογαριασμὸν μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. Ἐνῷ δὲ ἤρχισε τὸν λογαριασμὸν, προσήχθη ἐνώπι- ὦν τοῦ δούλου καταχραστής, ὁ ὁποῖος ὤφειλε δέκα χιλιάδας ταλάντων, δηλαδὴ ἐξήκοντα ὀλόκληρα ἑκατομμύρια δραχ- μῶν. Ἀπὸ τὸ μέγα αὐτὸ χρέος δὲν ἦτο εἰς θέσιν ὁ καταχρα- στής δούλος νὰ πληρώσῃ οὐδὲ μικρόν τι μέρος. Διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς, συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους τοὺς ἰσχύοντες τό- τε, διέταξε νὰ πωλήσουν τὸν δούλον καὶ τὴν γυναῖκά του καὶ τὰ τέκνα καὶ πᾶν ὃ,τι εἶχε, διὰ νὰ ἐξοφληθῇ τοιοῦτο· τρώπως ἔστω καὶ ἐλάχιστον μέρος τοῦ χρέους. Ἀλλὰ τότε ὁ δυστυχὴς δούλος, πεσὼν εἰς τοὺς πόδας τοῦ κυρίου του, ζητεῖ εὐσπλαγχνίαν καὶ ἱκετεύει μετὰ δακρύων, λέγων· «Κύριε, δεῖξε μακροθυμίαν καὶ ὁδός μοι προθεσίαν τινά, καὶ ὑπόσχομαι ν' ἀποδώσω ὅλον τὸ χρέος». Καὶ ὁ Κύριός του ἀνθρώπος εὐσπλαγχνος καὶ πλήρης ἀγάπης, χωρὶς νὰ δώσῃ προσοχὴν εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ δούλου, ἀλλὰ μόνον συμ- παθήσας εἰς τὴν δυστυχίαν αὐτοῦ, ὀχι μόνον τὸν ἀφίνει ἐλεύ- θερον, ἀλλὰ καὶ χαρίζει εἰς αὐτόν ὅλον ἐκεῖνο τὸ ὑπερογ- κον χρέος. Τί εἰκονίζει ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ βασιλέως; Τὴν ἄκραν ἀγαθωσύνην καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος συγ- χωρεῖ ἡμᾶς μετανοοῦντας ἀπὸ καρδίας, ὅσονδήποτε μέγα καὶ ἂν ᾖ τὸ χρέος τῶν ἁμαρτιῶν μας.

Στίχ. 28—30. Ἡ διαγωγὴ τοῦ εὐεργετηθέντος. Ἀλλ' ἃς ἴδωμεν τώρα τὴν διαγωγὴν τοῦ εὐεργετηθέντος δούλου. Μό- λης εἶχεν ἐξέλθει πλήρης χαρᾶς διὰ τὴν ἀνέλπιστον ἐκείνην εὐεργεσίαν, καὶ εὕρισκε ἓνα σύνδουλόν του, ὅστις τοῦ ἔχρε- ὠσται τὸ ἀσήμαντον ποσὸν τῶν 100 δηνάρων, ἥτοι 85 περίπου δραχμῶν. Λησμονήσας δὲ τὴν τήσιν τοῦ κυρίου του εὐσπλαγχνίαν, συλλαμβάνει τὸν σύνδουλόν του καὶ ἀπαιτεῖ ἐκείνην τὴν ὄραν τὰ ὀρεϊόμενα, ἐπιμένων καὶ βιάζων καὶ πνίγῶν αὐτόν. Πίπτει ἐκεῖνος γονυπετής καὶ ζητεῖ προθε- σίαν. Ἀλλ' ὁ σκληρὸς δούλος δὲν κάμπτεται, οὐδὲ ἀκούει,

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἄριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

Ἡ ΝΟΗΣΩΝ ΠΡΩΤΟΝ

Πόσον σπεύδομεν εἰς τὰς κρίσεις μας! Πόσον τρέ-
χομεν εἰς τὰς ἀποφάσεις μας! Πόσον εὐκολοὶ εἴμεθα οἱ
ἄνθρωποι εἰς τὸ νὰ καταδικάσωμεν καὶ ἐπιτιμήσωμεν!

Ἀντελήφθημεν καὶ εἰς τὸν πλησίον μας, εἰς τὸν
γεϊτόνά μας, εἰς τὸν φίλον μας. Τί κάμνομεν οἱ περισ-
σότεροι; Χωρὶς νὰ χρονοτριβήσωμεν, χωρὶς νὰ ἀναβά-
λῃ, χωρὶς ἐπὶ τέλους νὰ βασανίσωμεν τὴν σκέψιν
μας διὰ τὸ ἀντιληφθῶμεν καλλίτερον καὶ νὰ κρίνωμεν
καὶ ἀσφαλέστερον, γινόμεθα ἀμέσως οἱ αὐστηροὶ ἐπι-
κριταί. Καὶ καταδικάζομεν, καὶ μεμφόμεθα, καὶ κατα-
λαλοῦμεν, καὶ μεγαλοποιοῦμεν μάλιστα πολλὰκις, κα-
θιστάμενοι οὕτω ὑπεύθυνοι ἁμαρτίας μεγάλης.

Μᾶς εἶπαν καὶ διὰ τὸν πλησίον μας, τὸν γεϊτόνα
μας, τὸν φίλον μας. Τί κάμνομεν οἱ περισσότεροι; Τὸ
παραδεχόμεθα ἀνεξετάστως. Τὸ ἐγκολποῦμεθα ἀβασα-
νίστως. Τὸ «χάφτομεν», κατὰ τὴν κοινὴν ἔκφρασιν.
Τοιοτοτρόπως δὲ χωρὶς νὰ ἐξετάσωμεν ἂν ἀληθεύῃ
καὶ μέχρι ποίου σημείου ἀληθεύει ὅ,τι ἠκούσαμεν, καὶ
χωρὶς ἀκόμη νὰ ὑπολογίσωμεν ποῖοι μᾶς τὸ εἶπαν, καὶ
ἀπὸ ποῖα ἐλατήρια κινούμενοι μᾶς τὸ εἶπαν, καὶ χωρὶς
ἐπὶ τέλους νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθέ-
νειαν καὶ ἀδυναμίαν, ἀρχίζομεν ἀμέσως τὴν ἐπίκρισιν,
τὴν μομφήν, τὴν καταλαλίαν, ἐξοπλοῦντες ἀκράτη-
τον τὴν γλώσσαν διὰ τὴν κόψιν καὶ τὴν ράψιν εἰς βάρος
τῶν ἄλλων.

Τοιαύτη συμπεριφορὰ, χωρὶς νὰ εἶνε διόλου χριστι-
ανική, ἀποδεικνύει, ἂν μὴ τι ἄλλο, ἀπερισκεψίαν, ἐνε-
κα τῆς ὁποίας καὶ δημιουργοῦνται πειρασμοὶ δι' ἡμᾶς
καὶ διὰ τοὺς πλησίον ἡμῶν. Διότι ἐκεῖνοι μὲν, μὴ ἔ-
χοντες τὴν ἀνοχήν καὶ στερούμενοι πολλάκις τῆς ἀγά-
πης, ὅχι ἀπλῶς θλίβονται, ἀλλὰ καὶ ἀντιπαθοῦν καὶ
ψυχραίνονται, ἡμεῖς δὲ πάλιν, διὰ τὴν ἀπερισκεψίαν
μας, ἐμπίπτομεν εἰς ἀνησυχίαν καὶ στενωχωρίαν, εὐρι-
σκόμενοι εἰς τὴν θέσιν ἐνίοτε καὶ νὰ ἀκούωμεν βαρυτέ-
ρας ἐπικρίσεις καὶ κατηγορίας ἐκ μέρους τῶν ἄλλων.

Θὰ ἔπρεπε διὰ τοῦτο νὰ εἴμεθα περισσότερον ἐφε-
κτικοὶ εἰς τὰς κρίσεις μας καὶ ἐπὶ μᾶλλον προσεκτικοὶ
εἰς τὴν μόρφωσιν τῶν πεποιεθήσεών μας. Διότι, ὅπως
πολλάκις ἐμαρτύρησεν ἡ καθημερινὴ πείρα, δὲν εὐρέ-
θημεν ἀναμφιβόλως ὅλοι εἰς ὅλας τὰς ιδέας μας καὶ
τὰς γνώμας μας ἀληθεῖς, ἀλλ' ἐνίοτε, ἂν μὴ πλειστά-
κις, καὶ ἠπατήθημεν καὶ διεψεύσθημεν, ὅχι διὰ κανέ-

να ἄλλον λόγον, ἀλλὰ διότι ἐσπεύσαμεν νὰ μορφώσω-
μεν γνώμην καὶ ἐιρέξαμεν πολὺ ταχέως ἐκεῖ ὅπου
ἔπρεπε βράδews καὶ μετὰ πολλῆς περισκέψεως νὰ χω-
ρήσωμεν.

Καὶ πῶς ὅχι; Ὅταν βλέπωμεν κατὶ ἐλαττωματικὸν
εἰς τὸν χαρακτήρα τοῦ ἄλλου, πρὶν ἢ προῶμεν εἰς τὸν
αὐστηρὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἀποδοκιμασίαν, δὲν πρέπει
ἄρά γε νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ ἐκεῖνος ἐνδέχεται
νὰ τὸ ἀναγνωρίσῃ καὶ νὰ ἀγωνίζεται ὁ ταλαίπωρος διὰ
τὸ ἐλάττωμά του, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ δύναται ὥς ἐκ τῆς
ἰσχύος τοῦ ἐλαττώματος νὰ δειχθῇ ὑπέρτερος αὐτοῦ; Καὶ
δὲν πρέπει ἀκόμη νὰ ὑπολογίσωμεν, ὅτι καὶ ἡμεῖς αὐ-
τοί, οἱ σπεύδοντες νὰ καταδικάσωμεν ἀσυμπαθῶς, εἶνε
ἐνδεχόμενον νὰ κατεχώμεθα, ἂν μὴ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐ-
λαττώματος, ὑπὸ ἄλλου ὅμως παρομοίου, καὶ βαρυτέ-
ρας ἴσως μορφῆς;

Καὶ τί; Ὅταν ἀκούωμεν τάχα κατὶ ἀπὸ τοὺς ἄλ-
λους πρέπει εὐκόλως νὰ τείνωμεν τὸ οὖς; Καὶ δὲν
πρέπει ἄρά γε νὰ σκεφθῶμεν ὅτι ὑπάρχουν καὶ οἱ φι-
λοκατήγοροι, οἱ ὅποιοι περιφέρουν τὴν μάχαιραν τῆς
γλώσσης ἀπὸ πρωίας μέχρις ἐσπέρας; Καὶ δὲν πρέπει
νὰ λογαριάσωμεν ὅτι καὶ ἡ ζηλοτυπία καὶ ἡ ἀντιπά-
θεια παίζουν μεγάλον ρόλον εἰς τὰς τοιαύτας ὑποθέ-
σεις, ἢ καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους ἡ κακὴ ἀντίληψις καὶ ἡ ἐ-
σφαλμένη ἐκτίμησις δημιουργεῖ ἐλέφαντας ἐκεῖ ἔνθα
δὲν ὑπάρχουν παρὰ κῶνωπες μόνον;

Ἰδοὺ διατὶ ὁ σοφὸς Σειράχ παρέχει μίαν σπουδαίαν
καὶ ἀξιοσήμαντον συμβουλήν, τὴν ὁποίαν θὰ ἔπρεπεν
ὅλοι νὰ μελετήσωμεν, πρὸ πάντων δὲ ἐκεῖνοι ἐξ ἡμῶν
ὅσοι τυχόν εἶνε εὐκολοὶ νὰ ρίπτουν τὸν λίθον κατὰ τῶν
ἄλλων, ἐπικρίνοντες καὶ μεμφόμενοι αὐτούς.

Τί λέγει ὁ Σειράχ; «Πρὶν ἐξετάσης, μὴ μέμψῃ,
νόησον πρῶτον καὶ τότε ἐπιτίμα» (11, 7).

Θὰ μελετήσης καὶ σύ, ἀναγνώστὰ μου, αὐτὴν τὴν
συμβουλήν;

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Ἡ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

23. «Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος· τὸ
δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
τῷ Κυρίῳ ἡμῶν».

Συμπεριλαμβάνει εἰς τὸν προκείμενον στίχον ὁ Ἀπόστο-
λος ὅσα εἶπεν εἰς τοὺς δύο προηγούμενους στίχους.

Ὁ φώνια. Ἡ λέξις ὁφώνιον ἐσήμαινεν εἰς τοὺς χρέονους τοῦ Παύλου τὸ ὑπὸ τοῦ βασιλέως διδόμενον εἰς τοὺς στρατιώτας σιτηρέσιον. Ἐπομένως ἡ λέξις ἐλήφθη ὑπὸ τοῦ Παύλου ἀντὶ τῆς λέξεως μισθός. Δέγει λοιπόν, ὅτι ὁ μισθός καὶ ἡ ἀνταπόδοσις, μὲ τὴν ὁποίαν ἡ ἁμαρτία ἀνταμείβει τοὺς δούλους αὐτῆς, εἶνε ὁ θάνατος, ὅστις εἶνε χωρισμός τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ αἰώνιος θλίψις, δυστυχία καὶ κόλασις.

«Τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος». Τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς ἁμαρτίας ὁ θεὸς Παῦλος τὴν ἐκάλεσεν «ὁφώνια», ἤτοι μισθόν. Τὴν ἀνταπόδοσιν ὁμῶς τῆς ὑποταγῆς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν Θεόν δὲν τὴν ὀνομάζει μισθόν, ἀλλὰ τὴν λέγει «χάρισμα». Ὁ δὲ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ὀνομάζει χάρισμα τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς ὑποταγῆς τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν καὶ ἐν γένει τῆς ἀρετῆς τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε ὅτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν καὶ ἐν γένει ἡ κληρονομία τῆς αἰωνίου δόξης καὶ μακαριότητος, τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ ὁ Θεὸς εἰς τοὺς δικαίους καὶ ἁγίους ἀνθρώπους, δὲν ἔχει οὐδεμίαν σύγκρισιν πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὰ καλὰ ἔργα τοῦ ἀνθρώπου. Διὰ τοῦτο, λέγομεν, τὰ ἄρρητα καὶ αἰώνια ἀγαθὰ τῆς κληρονομίας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν δὲν τὰ λέγει μισθόν, ἀλλὰ χάρισμα.

«Ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν». Ἦτοι ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος. τουτέστιν ἡ αἰώνιος εὐδαιμονία καὶ μακαριότης δίδεται εἰς ἡμᾶς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας, ἦτοι διὰ τῆς χάριτός Του, ἥτις πηγάζει ἀπὸ τὸν σταυρικόν Του θάνατον, τὸν ὁποῖον ὑπέστη ὑπὲρ ἡμῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ὁ Χριστὸς ὁμιλεῖ πρὸς τοὺς μαθητάς Του περὶ ἐκείνων τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ ἐπισυμβῶσι κατὰ τὴν συντέλειαν τοῦ παρόντος αἰῶνος καὶ νὰ προηγηθῶσι τῆς δευτέρας παρουσίας Του. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ βεβαιώνει μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ ὅτι «περὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱὸς ἐκ μὴ ὁ πατήρ». (Μάρκου 13,32.) Ὅστις δὴποτε ἤθελεν ἀνιχνύσει τὸ χωρίον τοῦτο θὰ ἀντελαμβάνετο ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὀνομάζων ἑαυτὸν Υἱὸν ἀπονέμει εἰς ἐκυτὸν ἀξίωμα καὶ θέσιν ὑπερέτεραν καὶ ἀνωτέραν ἐκείνης, τὴν ὁποίαν κατέχουσιν οἱ ἄγγελοι. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην, λέγει, δὲν γνωρίζουσιν οὐκ μόνον οἱ ἄνθρωποι ἀλλ' οὐδὲ οἱ ἄγγελοι, οὐδὲ αὐτὸς ὁ Υἱός, ἀλλὰ μόνον ὁ Πατήρ. Πλησιέστερον τῶν ἀνθρώπων εὐρίσκονται πρὸς τὸν Θεὸν οἱ ἄγγελοι. Ἀκόμῃ δὲ πλησιέστερον, ἐγγύτερον καὶ αὐτῶν τῶν ἀγγέλων, εὐρίσκεται ὁ Υἱός. Αἱ! ἐρωτῶμεν: δὲν εἶνε ἐντελὴς διαφορετικὴ ἡ ἔννοια, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς ὀνομάζεται Υἱός τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὴν ἔννοιαν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ὀνομάζονται οὕτω οἱ ἅγιοι ἄγγελοι;

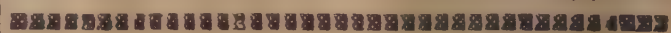
Θέσate ἀκόμῃ πρὸ ὀφθαλμῶν σας τὸ χωρίον ἐκεῖνο τοῦ Ματθαίου, εἰς τὸ ὁποῖον περιλαμβάνεται ἡ παραγγελία, τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς Του, ὅταν μετὰ τὴν Ἀνάστασιν Αὐτοῦ παρουσιάσθη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Τί παραγγέλλει πρὸς αὐτοὺς; «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄ

νομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Ματθ. 28,19). Ἐνταῦθα τὸ ὄνομα Υἱὸς εὐρίσκεται μεταξὺ τῶν ὀνομάτων τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅχι δὲ μόνον τοῦτο ἀλλὰ δίδεται καὶ ἡ παραγγελία, ἵνα οἱ πιστοὶ βαπτίζωνται καὶ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ. Αἱ! τί ἀποδεικνύει αὐτό; Ἀπλοῦστατα, ὅτι ὁ Υἱὸς εὐρίσκεται εἰς ἀσυγκρίτως ἀνώτερον ὕψος ὑπεράνω ἐκείνων, οἵτινες ἐβαπτίζοντο εἰς τὸ ὄνομα Του. Εὐρίσκεται ὁ Υἱὸς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου, ἐφ' οὗ καὶ ὁ Πατήρ καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Ἡ ἔννοια συνεπῶς, ὑπὲρ τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς ὀνομάζεται Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς συνοπτικούς, εἶνε ἐντελὴς διαφορετικὴ ἐκείνης, ὑπὸ τὴν ὁποίαν καλοῦνται υἱοὶ Θεοῦ οἱ πιστοί, οἱ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ βαπτιζόμενοι.

Καὶ μόνον ἀπὸ τὰ δύο ἀνωτέρω χωρία ἀποδεικνύεται σὰ φέστατα, ὅτι ὁ Χριστὸς ὀνομάζει ἐκυτὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ὑπὸ ἑννσίαν εἰδικήν, μοναδικήν, ἰδιόζουσαν, ὑπὸ ἑννοιαν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν οὐδὲν ἄλλο κτίσμα ὠνιμάσθη υἱὸς Θεοῦ. Θὰ ἦτο ἀστείον ἀληθῶς νὰ ὑποθέσωμεν μαζὺ μὲ τοὺς ὁπαδοὺς τῆς ἐλευθέρως σκέψεως, ὅτι εἰς τὴν ὀνομασίαν αὐτῆς ἐζήτησεν ὁ Χριστὸς νὰ περιλάβῃ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀποστολῆς τοῦ Μεσσίας ἢ τοῦ βασιλέως τῶν Ἰουδαίων, ὅπως ἐνόησαν τὸν Μεσσίαν οἱ Ἰουδαῖοι ἢ ὅπως ἐκδέχονται αὐτὸν οἱ ἀρνούμενοι τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ. Ἀντικαταστήσατε εἰς τὰ δύο ἀνωτέρω χωρία τὴν λέξιν «ὁ υἱός» διὰ τῆς ὀνομασίας «ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ» (ἐνοοῦντες διὰ τῆς τελευταίας ταύτης ὀνομασίας πάντοτε ἓνα ἄνθρωπον, ἓνα βασιλέα ἢ ἄρχοντα ὁποῖός τις ὑπῆρξε καὶ ὁ Δαβὶδ), καὶ θὰ ἴδῃτε ὅτι μέσως πῶς ὅλη ἡ σειρά τῶν χωρίων αὐτῶν καὶ ὁλόκληρον τὸ νόημά των θὰ ἐξαναστῇ κατὰ τῆς ἀποπειρας σας. «Περὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ἐκ μὴ ὁ πατήρ»!—Βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ βασιλέως τῶν Ἰουδαίων καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος»!! Ἀναγνώσατε τώρα τὰ ἀνωτέρω χωρία καὶ εἰπατε μόνον σας, ἐὰν θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἄλλη τις οἰκτροτέρα καὶ ἀνοητοτέρα παραποίησης τῆς ἑννοίας αὐτῶν.

Ἐὰν ὁμῶς τὴν λέξιν Υἱὸς ἐρμηνεύσῃτε ὡς δηλοῦσαν στενὴν καὶ οὐσιώδη σχέσιν, ἥτις ὑφίσταται μεταξὺ τοῦ Χριστοῦ ὡς Θεοῦ καὶ τοῦ Ἐπουρανίου Του Πατρὸς ἐὰν νοήσατε διὰ τῆς λέξεως ταύτης, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε ἀληθὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ μόνος φυσικὸς καὶ αἰθῶς γεννηθεὶς Υἱός, θὰ ἴδῃτε ἀμέσως πόσον ὁμαλῶς καὶ φυσικῶς ἔχουσι διατυπωθῇ τὰ ἀνωτέρω χωρία.

Π. Ν. Τρεμπέλας

Η ΑΓΑΘΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΣ

Α'.

Δὲν θὰ εἴμεθα μακρὰν τῆς ἀληθείας, ἐὰν εἰπώμεν, ὅτι ζῶμεν εἰς κοινωνίαν, ἡ ὁποία πολλάκις παρεξηγεῖ καὶ τὰ πλέον ἀγνόητα ἐλατήρια καὶ διαβάλλει καὶ τὰς πλέον ἀγνὰς προθέσεις. Δὲν θὰ εἴμεθα μακρὰν τῆς ἀληθείας, ἐὰν εἰπώμεν, ὅτι εὐρίσκονται δυστυχῶς ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι δὲν τὸ ἔχουν διὰ τίποτε. Ὅτι λέγομεν κοινῶς οὐ μόνον νὰ ἀναθεματίσουν καὶ νὰ διαπραγματεύσων, ἀλλὰ καὶ νὰ συκοφαντήσουν καὶ καταδιώξουν μέχρι ἐξοντώσεως, ἐὰν δυνηθῶν. μίαν ὑπαρξιν ἐντελῶς ἀθῶαν, ἓνα δίκαιον καὶ τίμιον ἄνθρω-

καὶ ἄνθρωπον τοῦ καθήκοντος, ὅστις προσπαθεῖ κατὰ τὸν νόμον τῆς ἐκπληρώσεως τὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ἡ ἀγάπη ἀπέναντι Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Καὶ ἐπειδὴ οὐκ ἔστιν ἀνθρώπων τοιοῦτος ἀνθρώπων εἰς τὰς διαφόρους κοινωνίας αὐτὸ ἀκριβῶς περὶ τὸν νόμον τιμίους ἀνθρώπους οὐκ ἔστιν καὶ ὑποφέρουν, νὰ καταφρονῶνται καὶ νὰ αἰετίζονται εἰς τὰς φυλακάς, νὰ ὁδηγῶνται εἰς ἐνίοτε καὶ μέγιστος τῆς λαίμηττόμου.

ὁ εἰς τὴν ὥσπερ μακρὰν τῆς ἀληθείας, ἐὰν εἰπω- ζώμεν εἰς μίαν κοινωνίαν, τῆς ὁποίας ἡ κρίσις εἶναι ἡμετέρα, ὥστε τὴν μὲν κακίαν νὰ βραδεύῃ, τὴν καλὴν νὰ παραγκωνίσῃ καὶ τελείως νὰ περιφρονῇ. Καὶ ὅσοι διαπρεπεῖς ἀνθρώποι πεπρωτισμένοι μετὰ πολλὰ, δυνάμενοι νὰ δράσουν καὶ νὰ ὠφελήσουν τὴν κοινωνίαν, δὲν περιεφρονήθησαν καὶ δὲν παρηγγωνίσθησαν; ἄλλοι καὶ δίκαιοι ἀνθρώποι δὲν ἐδοκίμασαν θλί- νειν τὸν ἐπὶ ποτήρια πικρίας καὶ δὲν ἐφθασαν εἰς ση- μείον τοῦ ἐκτελέσειν καὶ δὲν ἐνεκρώθησαν ἀπὸ τὴν κακίαν καὶ ἐκτίμῃσιν τῶν ἀνθρώπων; Καὶ ἡ καθημερινή ἐκτίμηση ἢ ἡ ἱστορία διὰ πολλῶν παραδειγμάτων βεβαιώνει τὴν αἰτίαν ταύτην.

ὅσοι μὲν φθάνουν εἰς τὸ ἐλεεινὸν αὐτὸ σημεῖον καὶ οὐκ ἔχουν τὴν καταστροφὴν τοῦ ἄλλου, ἐπομένως δὲ καὶ τῆς δικῆς, θὰ τιμωρηθοῦν βέβαια μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἄρα γε μέσον τι νὰ ἀποφυγῇ τῶν ἐναρέτων ἐκείνων ἀνθρώπων, οἱ ὅ- νων ὁ δὲ ἀδίκως πάσχουν καὶ ὑποφέρουν; Δὲν ὑπάρχει ἔξοδος, τὸ ὅποσον παρ' ὅλα ὅσα ἀκούει καὶ βλέπει καὶ τίμιος ἀνθρώπος ὅχι μόνον νὰ μὴ ἀπογοητεύ- ῃ καὶ νὰ ἐνισχύεται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος, ἀλλὰ καὶ νὰ παρηγορηθῇ εἰς ὅσα τοῦ συμβαίνουν; Ὑπάρχει ἔξοδος σπουδαιότατος. Ποῖον εἶναι τοῦτο; Ἡ ἀγαθὴ ἐκτίμηση.

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

*****

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Παύλου, κεφ. ιβ'. 1—11.)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Εκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ιβ'. 16—26).

Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ νεανίσκος προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, ὃν αὐτῷ καὶ λέγων, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ἔχω ζῶν αἰώνιον; 17. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ. Τί ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἰς, ὁ Θεός. εἰ δὲ ἐθέλῃς εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς. 18. τῷ, Ποίως; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε, Τό, οὐ φονεύσεις· οὐκ ἔστιν· οὐ κλέψεις· οὐ ψευδομαρτυρήσεις· 19. τίμα τὸν σου καὶ τὴν μητέρα· καί, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 20. λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος, Πάντα ταῦτα ἔχω ἐκ νεότητός μου· τί ἔτι ὑστερῶ; 21. ἔφη αὐτῷ, εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὑπάγε, πώλησον σου τὰ ὑλικά, καὶ δὸς πτωχοῖς· καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ ἀκολούθει μοι. 22. ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν Ἰησοῦν, λυπούμενος ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἔστιν πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. 24. πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, Ἐυκοπώτερόν ἐστι

κάμηλον διὰ τρυπήματος ραφίδος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. 25. ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐξεπλήσσοντο σφόδρα, λέγοντες, Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; 26. ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς. Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ὀδυνάτον ἐστι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα δυνατόν ἐστι.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 16—19. Ὁ νεανίσκος διὰ τὴν αἰώνιον ζωὴν. Ἐνώπιον τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ προσέρχεται νεανίσκος τις πλούσιος. Ἀκούσας τὴν φήμην τοῦ Ἰησοῦ καὶ θεωρῶν αὐτὸν ὡς ἕνα διδάσκαλον τῶν θείων ἀληθειῶν, πλησιάζει μετὰ αἰσθημάτων εὐσεβείας καὶ ἐρωτᾷ μετὰ ἐνδιαφέροντος εὐκρινέως· «Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν πρέπει νὰ πράξω, διὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωὴν;» Ὁ Κύριος δὲν ἀπαντᾷ εἰς τὸ ἐρώτημά του εὐθύς, ἀλλὰ πρῶτον παρατηρεῖ εἰς τὸν νεανίσκον ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὸν ὀνομάζῃ ἀγαθόν, ἀφοῦ τὸν ἐθεώρει ὡς ἄνθρωπον ἄπλοον. Διότι ἀγαθὸς πράγματι καὶ εἰς τέλειον βαθμὸν εἶναι μόνον εἰς, ὁ Θεός. Μετὰ τοῦτο ὑποδεικνύει εἰς τὸν νεανίσκον ὅτι διὰ τὴν αἰώνιον ζωὴν εἶναι ἀπαραίτητος ἡ τήρησις τῶν ἐντολῶν τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Καὶ ἀναφέρει τὰς κυριωτέρας, τὸ «οὐ φονεύσεις» οὐ μοιχεύσεις· οὐ κλέψεις· οὐ ψευδομαρτυρήσεις· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου· καί, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν». Ἀναφέρει τὰς ἐντολάς ταύτας ὁ Κύριος, διότι αὐτὰς πρῶτον ἔπρεπε νὰ τηρήσῃ ὁ νεανίσκος, καθὼς Ἰουδαῖος, καὶ ὑπ' αὐτῶν νὰ παιδαγωγηθῇ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ἀλλὰ ὁ νεανίσκος, μὴ ἔχων ἀκριβῆ γνώσιν τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, φυλάττων δὲ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὰς κυριωτέρας τῶν ἐντολῶν, ἀπαντῶν βεβαιώνει ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ἐφύλαξεν ἀπὸ τῆς νεανικῆς ἡλικίας. Καὶ ἐρωτᾷ, «εἰς τί ὑστερῶ, καὶ τί ἄλλο πρέπει νὰ πράξω ἐκτὸς αὐτῶν;» Τοιοῦτοτρόπως ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως γνωρίσῃ τι τελειότερον τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου.

Στίχ. 20—22. Θησαυρὸς ἐπίγειος καὶ θησαυρὸς οὐράνιος. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κύριος, ἀνταποκρινόμενος εἰς τὴν ἐπιθυμίαν του, προβαίνει περισσότερον τώρα καὶ ζητεῖ νὰ ὁδηγήσῃ τὸν νεανίσκον εἰς τὸν βίον τῆς πραγματικῆς ἀρετῆς, τὸν βίον τὸν χριστιανικόν. Γνωρίζων ὅτι ὁ νεανίσκος εἶχε προσκολληθῇ εἰς τὰ χρήματα καὶ ἦτο δέσμιος τῆς φιλαργυρίας, καὶ βλέπων ὅτι ὁ δεσμός αὐτὸς ἐγένετο ἐμπόδιον εἰς τὸν νεανίσκον πρὸς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, ἀποκρίνεται πρὸς αὐτόν· «ἐὰν θέλῃς ν' ἀκολουθήσῃς τὸν δρόμον τῆς πραγματικῆς ἀρετῆς καὶ τελειότητος, ὑπάγε, πώλησε τὰ ὑπάρχοντά σου καὶ διαμοίρασέ τα εἰς τοὺς πτωχοὺς. Τοιοῦτοτρόπως, ἀντὶ τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, θ' ἀποκτήσῃς θησαυρὸν ἀνεκτίμητον καὶ αἰώνιον ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ ἐλθέ, ἀκολούθησέ με, διὰ νὰ διδάχῃς τὰ ῥήματα τῆς αἰωνίου ζωῆς». Εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ νεανίσκος γίνεται σκυθρωπός. Θέλει ν' ἀκολουθήσῃ τὸν Σωτῆρα, ἀλλ' ἡ ψυχὴ του εἶναι παραδεδομένη εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ πλούτου. Καὶ ἀπέρχεται σιωπῶν καὶ λυπούμενος, μὴ στέργων ν' ἀφήσῃ τὰ κτήματα καὶ τὰ ἀγαθά του. Ἠγάπα τὸν πλοῦτον περισσότερον, ἢ τὸν Χριστόν.

Στίχ. 23—26. Ὁ πλοῦτος καὶ ἡ σωτηρία. Τότε ὁ Κύριος, βλέπων τὸν νεανίσκον ἀπομακρυνόμενον, λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς Του· «ὡς βεβηλώ, οὕτως ἐκείνους πλούσιους θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἶναι εὐκολώτερον νὰ περάσῃ κάμηλος ἀπὸ τὴν τρύπαν βελόνης, ἢ πλούσιος εἰσελθεῖν

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΗΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

“ΕΝ ΠΑΝΤΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΤΕ,”
(Α' Θεσ. 5, 18)

Α'

Ἐὰν μελετήσωμεν τὰς ἐπιστολάς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ ἐρευνήσωμεν καθόλου τὸν βίον τῶν ἁγίων ἀνδρῶν, θὰ πληροφορηθῶμεν ὅτι πάντες οὗτοι ἡσθάνοντο τὸ καθήκον καὶ νὰ εὐχαριστοῦν τὸν Θεὸν ἀδιαλείπτως δι' ὅσας εὐεργεσίας ἐλάβανον παρ' Αὐτοῦ. Ὑπάρχει τις μάλιστα νὰ εἴπῃ ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἁγίων ἀνδρῶν ἐξώδευον τὸν περισσότερον χρόνον τῶν προσεχόντων τῶν εἰς τὸ καθήκον τῆς πρὸς τὸν Θεὸν εὐχαριστίας. Καὶ ἄφηναν ν' ἀνέρχεται ἐκ τῶν καρδιῶν τῶν ἡμετέρων βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης καὶ θερμότητος εὐχαριστίας πρὸς τὸν Κύριον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, τὸν Πατέρα τῆς ἀγάπης καὶ τῶν οἰκτιρμῶν, ὅστις διαλείπτως ἐκτείνει τὴν πλουσιοπάροχον χεῖρά Του ἵνα νὰ εὐεργετῇ τὰ πλάσματά Του.

Ἴδετε τὸν Ἀπ. Παῦλον ποσάνκις ἀναφέρει εὐχαριστίας τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων! Καὶ μετὰ πόσου πόνου καὶ πολλῆς συναισθήσεως ὑπερβαίνει τὰ διακατέχοντα τὴν εὐγνώμονα καρδίαν αἰσθήματα ἁγίας εὐγνωμοσύνης! «Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ἐφ' ὃν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Ρωμ. 1, 8 καὶ 7, 25). «Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντοτε» (Α' Κορ. 1, 4). «Καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδιαλείπτως» (Α' Θεσ. 2, 13). «Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ» (Α' Θεσ. 1, 3). «Χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν». (Α' Τιμ. 1, 12).

Ἀκριβῶς δὲ διότι ἡσθάνετο ὁ μακάριος Ἀπόστολος τὴν σημασίαν τοῦ καθήκοντος τῆς πρὸς τὸν Θεὸν εὐχαριστίας, διὰ τοῦτο ὄχι μόνον αὐτὸς ἡσθάνετο ἀδιαλείπτως, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους χριστιανοὺς τῶν διαφόρων ἐκκλησιῶν προέτρεπεν, ἵνα ὡσαύτως εὐχαριστῶσι τὸν Θεόν. Οὕτω λ. χ. πρὸς τοὺς χριστιανοὺς τῆς ἐν ἐφέσῳ ἐκκλησίας μετὰ τινος ἄλλας πολυτίμους νοουσίας παρήγγελλε καὶ ἵνα εὐχαριστῶσι πάντοτε ὑπὲρ πάντων. «Εὐχαριστοῦντες, λέγει, πάντοτε ὑπὲρ πάντων ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ» (Ἐφεσ. 5, 20). Πρὸς δὲ τοὺς Θεσσαλονικεῖς παραγγέλλει, ἵνα ὄχι μόνον ἀδιαλείπτως προσεύχονται, ἀλλὰ καὶ ἵνα εὐχαριστῶσι τὸν Θεὸν ἐν ταῖς προσευχαῖς αὐτῶν δι' ὅσας εὐεργεσίας ἐλάβανον παρ' Αὐτοῦ. «Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, λέγει, ἐν παντὶ

εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς» (Α' Θεσ. 5, 17-18).

Ἐντεῦθεν κατανοοῦμεν ὅτι καὶ ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι εὐεργετηθῆμεν καὶ ἀδιακόπως εὐεργετούμεθα παρὰ τοῦ Παναγίου Θεοῦ, ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι ἄχρι τῆς ὥρας ταύτης δεχόμεθα τὰς πολυποικίλους σωματικὰς καὶ πνευματικὰς εὐεργεσίας τῆς Θείας Ἀγαθωσύνης, καὶ ἡμεῖς ἔχομεν ὡσαύτως ὑποχρέωσιν νὰ εὐχαριστήσωμεν καὶ νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν Μέγαν καὶ Μοναδικὸν Εὐεργέτην μας, τὸν Θεόν. Καὶ ἐὰν εἰς ἄλλους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ὁπωσδήποτε μᾶς ἐφάνησαν κάποτε χρήσιμοι εἰς τὴν ὁδοιπορίαν τοῦ βίου, αἰσθανόμεθα εὐγνωμοσύνην καὶ ἐκφράζωμεν εὐχαριστίας, δὲν πρέπει πολλῶ μᾶλλον εὐχαριστίαν καὶ εὐγνωμοσύνην ν' ἀναπέμπωμεν πρὸς τὸν Θεόν, τὸν πλούσιον καὶ ἄπειρον ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς;

Ἀλλὰ θὰ ἐρωτήσητε ἴσως: Καὶ ἔχει τάχα ἀνάγκην ὁ Θεὸς ἀπὸ τῆς ἰδικῆς μας εὐχαριστίας;

Θὰ σὰς ἀπαντήσωμεν ἀκολουθῶς.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. «Ἦ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί, (γινώσκουσι γὰρ νόμον λαλῶ) ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου, ἐφ' ὃσον χρόνον ζῇ»;

Ὁ θεὸς Ἀπόστολος ἔρχεται ἤδη νὰ ἀποδείξῃ δι' αὐτοῦ τοῦτου τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, ὅτι πᾶς ὅστις ἐγένετο χριστιανὸς ἔχει ἀπαλλαγῇ τῆς υποχρεώσεως νὰ διατελῇ ὑπὸ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον καὶ νὰ φυλάττῃ πάντα ἐν γένει τὰ παραγγέλματα αὐτοῦ, καὶ υποχρεοῦται ἤδη νὰ προσκολληθῇ πρὸς ἄλλον κύριον, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἦ ἀγνοεῖτε; Ἦ δὲν γνωρίζετε, ἀδελφοί, ὅτι ὁ νόμος κ.τ.λ.; Ἦ ἀπάντησις νοεῖται ἐξωθεν: Δὲν ἀγνοεῖτε, τὸ γνωρίζετε. Καὶ εἰςέρω ὅτι τὸ γνωρίζετε, διότι ἐμὶθ πρὸς ἀνθρώπους, οἵτινες γνωρίζουσι τὸν νόμον. — Ἐγνώριζον δὲ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον οἱ ἐν Ρώμῃ χριστιανοί, διότι ἄλλοι μὲν ἐξ αὐτῶν ἦσαν πρότερον Ἰουδαῖοι, ἄλλοι ἦσαν προσήλυτοι, δηλαδὴ ἔθνη καὶ εἰδωλολάτραι, οἵτινες πρὶν ἢ ἀσπασθῶσι τὴν χριστιανικὴν πίστιν εἶχον ἐλκυσθῇ εἰς τὸν Ἰουδαϊσμόν, καὶ ἐν γένει ὅλοι οἱ χριστιανοὶ εἶχον λάβεи γνῶσιν τοῦ νόμου, διότι ἡ Π. Διαθήκη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀνεγινώσκετο ὡς

ἅγιον καὶ θεόπνευστον βιβλίον εἰς τὰς συνάξεις καὶ τὴν λατρείαν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας.

«Ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου, ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ». Γνωρίζετε ὅτι ὁ νόμος ἔχει ἐξουσίαν καὶ κυριότητα ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ ἄνθρωπος ζῇ. Ἀμα ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἀποθάνῃ, ὁ νόμος δὲν ἔχει πλέον δικαίωμα ἐπ' αὐτοῦ. Διὰ τοὺς ζῶντας εἶνε ὁ νόμος. Τῶν ζῶντων τὰ καθήκοντα καὶ τὰς υποχρεώσεις κανονίζει ὁ νόμος.

«Τοῦ ἀνθρώπου». Γενικῶς τοῦ ἀνθρώπου, εἴτε ἀνὴρ εἴτε γυνὴ εἶνε οὗτος. Ἀφοῦ δὲ ὠμίλησε γενικῶς περὶ τοῦ ἀνθρώπου, εὐθύς εἰς τὸν ἐπόμενον στίχον φέρει τὸ παράδειγμα ἐπὶ τῆς γυναικός.

2. «Ἡ γὰρ ὑπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήρηγται ἀπὸ τοῦ ἀνδρός».

Ἀποδεικνύει τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν εἶπεν εἰς τὸν ἄνω τέρῳ στίχον ὁ Ἀπόστολος, διὰ παραδείγματος. Ὅτι, λέγει, ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου, ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ οὗτος, εὐκόλως δύναται νὰ τὸ ἐννοήσῃ καὶ νὰ τὸ ἀποδείξῃ τις. Διότι ἡ ὑπανδρος γυνὴ ἐπὶ παραδείγματι εἶνε δεδεμένη διὰ τοῦ νόμου πρὸς τὸν ἀνδρα αὐτῆς. Ἐφ' ὅσον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, εἶνε δεδεμένη πρὸς αὐτὸν δυνάμει τοῦ νόμου, ὅστις καθορίζει τὰ τοῦ γάμου. Ἐὰν ὅμως ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, κατήρηγται, ἤτοι λέλυται, ἀπαλλάσσεται πλέον ἀπὸ τὸν δεσμόν, τὸν ὅποιον εἶχε πρότερον πρὸς τὸν ἀνδρα αὐτῆς.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Προσάγουσιν ἐν τούτοις οἱ ὁπαδοὶ τοῦ ρασιοναλισμοῦ χωρία τινὰ τῶν συνοπτικῶν, εἰς τὰ ὁποῖα τὸ ὄνομα Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἶνε συνδεμένον πρὸς τὸ ὄνομα Χριστός, εἰς τρόπον ὥστε φαίνεται νὰ ἔχωσιν ἀμφότερα τὰ ὀνόματα τὴν αὐτὴν ἔννοιαν καὶ τὴν αὐτὴν σημασίαν. Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις, κατὰ τοὺς ὁπαδοὺς ἐννοεῖται τῆς ἐλευθέρας σκέψεως, σημαίνει Χριστός, ἥτοι Μεσσίας ἢ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ.

Ἄς ἐξετάσωμεν τὰ χωρία αὐτὰ διὰ νὰ ἴδωμεν κατὰ πόσον ὑποστηρίζουσι καὶ εὐνοοῦσι τὸν ἄνωτέρῳ ἰσχυρισμόν.

Πρωτίστως προσάγεται τὸ χωρίον ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Πέτρος διακηρύττει τὴν ἀληθινὴν ὁμολογίαν περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. «Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι, τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;», ἐρωτᾷ ὁ Χριστός. Καὶ οἱ μαθηταὶ ἀπαντῶσιν: «Οἱ μὲν, Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν· ἄλλοι δὲ Ἡλίου· ἕτεροι δὲ Ἰερემίου ἢ ἑνὸς τῶν προφητῶν». Καὶ ὁ Χριστὸς τότε θετέλει νέον ἐρώτημα: «ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;» Καὶ ἀποκρίνεται εἰς αὐτὸ ἐξ ὀνόματος καὶ τῶν ἄλλων ὁ Πέτρος, «Σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος». Ὁ Ἰησοῦς τὴν ὁμολογίαν ταύτην τοῦ Πέτρου ὄχι μόνον ἀποδέχεται, ἀλλὰ καὶ μετὰ τρόπον πολὺ ζωηρόν τὴν ἐπιδοκιμαζει. Διότι λέγει πρὸς τὸν Πέτρον: «Μακάριος εἰ σύ, Σίμων β. ρ. Ἰωάν, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (Ματθ. 16, 13-17).

Ἀναγνώσατε καλῶς τὸ χωρίον αὐτὸ. Ὁ Ἰησοῦς ἀποκα-

λεῖται ὑπὸ τοῦ Πέτρου Υἱὸς τοῦ ζῶντος Θεοῦ. Τὰ ὄνομα αὐτὸ δὲν εἰμπορεῖ ποτε ἐνταῦθα νὰ ἔχῃ ἔννοιαν γενικὴν καὶ εὐρείαν. Δὲν εἶνε δυνατόν ποτε νὰ σημαίνῃ τὸν ἐκλεκτόν τοῦ Θεοῦ, τὸν ἡγαπημένον καὶ κεχαριτωμένον ὑπ' αὐτοῦ. Εἰς ἀδύνατον νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ὀνομασία αὕτη ἀποδιδρυμένη εἰς ἀνθρώπους ἢ εἰς ἀγγέλους. Διὰ τῆς Ἀπλούστατος διότι τότε ἡ ἰδέα, τὴν ὁποίαν ὁ Πέτρος καὶ οἱ συμμαθηταὶ αὐτοῦ θὰ εἶχον περὶ τοῦ Ἰησοῦ, δὲν διέφερε διόλου ἀπὸ τὴν ἰδέαν, τὴν ὁποίαν καὶ οἱ πολλοὶ Ἰουδαῖοι ἔθροισαν περὶ αὐτοῦ εἶχον. Διότι καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ὡς τὸν Πρόδρομον ἐθεώρουν τὸν Ἰησοῦν, εἴτε ὡς τὸν Ἱερεῖαν, εἴτε ὡς τὸν Ἡλίον, πάντοτε ἐθεώρουν αὐτὸν ὡς μέγα τινὰ προφήτην, ὡς ἔκτακτον τοῦ Θεοῦ ἀπεσταλμένον. Διὸ ὅτι ὁ Ἰησοῦς συνεπῶς λόγος τις νὰ μακαρίσῃ ὁ Χριστὸς τὸν ἀποστόλον του. Διὰ νὰ τὸν μακαρίσῃ λοιπόν, σημαίνει ὅτι τὸ ὄνομα υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐλέγχθη διὰ νὰ ἐκφράσῃ ἔννοιαν μοναδικήν, ἐκτάκτως ὑπέρροχον, τὴν ἔννοιαν τοῦ φυσικοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς ἀδιείκτως γεννηθέντος.

Π. Ν. Τρεμπά

Η ΑΓΑΘΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΣ

Β'.

Ἡ ἀγαθὴ συνείδησις εἶναι μέσον σπουδαιότατον ὅχι μόνον ἐνίσχυον τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος, ἀλλὰ καὶ ἐν διὰ τὸν ἀνθρώπον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος. ἔστι καὶ ἂν διαβάλλεται καὶ συκοφαντῆται ἢ παρὰ γὰρ αἰσθάνεται καὶ περιφρονῆται, ἀλλ' εἶναι καὶ μέγαν τὸ ὅποιον εἶναι καὶ νουθετεῖ τὸν ἄνθρωπον, παρ' ὅλα ὅσα ἀκούει καὶ βλέπει νὰ λυγρύνεται καὶ νὰ πράττῃ κατ' αὐτοῦ.

Ἐὰν ἔχωμεν ἀγαθὴν συνείδησιν, ἐὰν ἡ συνείδησίς μας μαρτυρῇ, ὅτι αὐτὸ τὸ ὅποιον κάμνομεν δὲν τὸ κάμνομεν ἐξ ἐπιθυμίας καὶ ἐγωῦσμου, εἰς τὴν φιλοδοξίαν, καὶ δὲν ἀποδοῦμεν πρὸς ζημίαν ἄλλων, ἀλλὰ πρὸς ὠφέλειαν τῆς κοινῆς καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Μεγάλου Θεοῦ, ἐὰν, λέγω, τοῦτο ἡ ἀγαθὴ μαρτυρίαν τῆς συνείδησεώς μας ἔχωμεν, ἂς διδωμεν οὐδεμίαν προσοχήν εἰς τὰς κρίσεις καὶ τὰς διαβολὰς τῶν ἄλλων, εἰς τὰς παρεξηγήσεις καὶ ὑβρεῖς αὐτῶν, καὶ οὐδόπως ἂς μὴ μᾶς ἐνδιαφέρῃ τί θὰ εἴπωσιν οἱ ἄλλοι. Ἡ ἐνδιαφερόμεθα μόνον τί θὰ εἴπῃ ὁ Θεός, ὅστις θὰ ἐκφράσῃ τὴν τελικὴν, ἀλλὰ καὶ δικαίαν κρίσιν. Καὶ ἐὰν ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ εἶναι εὐνοϊκὴ δι' ἡμᾶς, καὶ θὰ εἶναι ἐξάπαντος εὐνοϊκὴ ἐὰν τὸ ἐλαττήριόν μας εἶναι ἀγνόν; ἂς μὴ ἀνησυχοῦμεν οὐδόπως καὶ ἂς μὴ ἀπογοητευώμεθα ἀκούοντες τὰς ἐσφαλμένας καὶ ψευδεῖς κρίσεις τῶν ἀνθρώπων. Ἄς ἔχωμεν δὲ ὁρμὴν καὶ τὸν θεῖον Πυλόν, ὅστις ἀπολογούμενος πρὸς τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων διὰ τὴν στάσιν, ἣτις ὅλως ἀδικῶς καὶ παραλόγως ἐγένετο ἐναντίον του, καὶ δι' ἣς προεπάθησαν νὰ ἐξοντώσουν αὐτὸν διὰ παντὸς τρόπον, πρὸς ἐβλαπὲν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τὴν ἀγαθὴν μαρτυρίαν τῆς συνείδησεώς του. Μετὰ τὴν ἡρεμίαν, καὶ τὴν ἀταρξίαν, μετὰ τὴν εἰρήνην καὶ γαλήνην τῆς ψυχῆς του, καὶ τοῖς πολλὰ ἐναντίον του ἐλέγοντο, λέγει πρὸς αὐτούς. «Πιστὴν συνειδήται ἀγαθὴν πεπολιτευμένη» (Πράξ. 23, 1.) Ἐπολαύουσα, λέγει, μετὰ τὴν ἀγαθὴν συνείδησιν, μετὰ ἐλαττήριον ἀγνόν. Ἐπομένως, εἰ καὶ ἂν λέγετε σεις καὶ οἱ ἄλλοι καμνέτε ἐναντίον μου, καὶ ἂν ἀκόμη ζητῆτε τὴν κεφαλὴν μου,

ἐγὼ οὐδόλως πτοῦμαι δι' αὐτά· ἡ συνειδήσις δὲν με
εἰς δι' ἐπραξα κακὸν τι.

! Πόσον εὐχάριστον, ἂν εἶχομεν καὶ ἡμεῖς τοιαύτην ἀγα-
συνειδήσιν, καὶ εἰς περίστασιν, καθ' ἣν θὰ εὐρισκόμα-
παρομοίαν τοῦ Παύλου θέσιν, μετὰ παρρησίας καὶ με-
νην καὶ ἡρεμίαν ψυχῆς ἡδυνάμεθα νὰ εἰπωμεν, ὅτι ἐ-
εὐθήμεν με ἀγαθὴν συνειδήσιν!

ς ἀσκῶμεν λοιπὸν ἀγαθὴν συνειδήσιν ἐνώπιον Θεοῦ καὶ
ἄντων καὶ ἃ· μὴ πτοοῦμεθα οὐδόλως οὔτε ἀπὸ τὰς κρι-
τοῦ κόσμου, οὔτε ἀπὸ τὰς διαβολὰς καὶ συκοφαντίας,
ἀπὸ εἰκνδήποτε ἄλλην κατηγορίαν, ἀλλὰ μετὰ θάρρους
εἰρηνικῆς ψυχῆς ἐν πάσῃ παρουσιαζομένη περιστάσει
ροσπαθῶμεν νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ λέγωμεν τὸ τοῦ
ου. «Πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι.»

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κορινθίους Α'. ἐπιστ. Παύλου, κεφ. ις'. στ. χ. 13—34.)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, κεφ. κα'. 33—42).

. Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. Ἄνθρω-
ποις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ
μὲν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὥρυξεν ἐν αὐτῷ ληνόν, καὶ
όμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπε-
σεν. 34. ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστει-
νους δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργούς, λαβεῖν τοὺς
οὺς αὐτοῦ. 35. καὶ λαμβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους
ου, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλη-
36. πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν
τῶν καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. 37. ὕστερον δὲ
τείλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων, Ἐντρα εἴ-
ται τὸν υἱόν μου. 38. οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶ-
ἐν ἐχυτοῖς. Οὐτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀπο-
ωμεν αὐτόν, καὶ κατασχώμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.
καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ
τειναν. 40. ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί
σει τοῖς γεωργοῖς ἐκεῖνοι; 41. λέγουσιν αὐτῷ, Κακοὺς
ς ἀπολέσει αὐτοὺς καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδόσεται ἄλλοις
γοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς
οῖς αὐτῶν. 42. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐδέποτε ὄνέ-
ε ἐν ταῖς γραφαῖς, Δίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδο-
τες, οὗτος, ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου
το αὐτοῦ, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

ίχ. 33. Ὁ Οἰκοδεσπότης καὶ ὁ ἀμπελῶν. Εὐρίσκετο ὁ
ος ἐν τῇ πόλει τῶν Ἱεροσολύμων, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ
ταυρικῶς Του θανάτου. Πρὸς τὴν συνεχῆ διδασχὴν Του
καὶ αὐμάτα τὰ καθημερινά, ὁ λαὸς ὁ Ἰουδαϊκὸς ἔμενεν
ἀπιστία. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν
ἀνάτὸν Του. Τοιαύτην διαγωγὴν τῶν ἀρχιερέων καὶ
ματέων στιγματίζων ὁ Κύριος, εἶπε πρὸς αὐτοὺς τὴν
βολὴν τῶν κακῶν γεωργῶν. Ὑπῆρχε, λέγει, ἀνθρωπός

τις οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ περιέφραξεν
αὐτόν, καὶ κατεσκεύασεν ἐν αὐτῷ ληνόν, διὰ νὰ πατώσῃ
τὰς σταφυλὰς καὶ ὑκοδμήσῃ πύργον πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ
ἀμπελῶνος, καὶ ἐξεμίσθωσεν αὐτόν εἰς γεωργούς, καὶ ἀνε-
χώρησεν αἰς χώραν μακράν. Ποῖος εἶνε ὁ οἰκοδεσπότης ἀθ-
τός; Εἶνε ὁ Θεός, ὁ δημιουργὸς καὶ Κύριος τοῦ παντός· ἀμ-
πελῶν δὲ αὐτοῦ εἶνε τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, τὸ ὅποιον ἐ-
ξέλεξεν ἐξ ἀρχῆς καὶ περιέβαλε μετὰ δλὴν τὴν προστασίαν Του·
γεωργοὶ δὲ τοῦ ἀμπελῶνος τούτου ἦσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
ἀρχόντες τοῦ λαοῦ.

Στίχ. 34—39. Ἡ διαγωγὴ τῶν κακῶν γεωργῶν. Ὅταν
ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλεν ὁ οἰκοδεσπό-
της τοὺς δούλους τοῦ πρὸς τοὺς γεωργούς, διὰ νὰ ζητήσουν
τοὺς καρποὺς τοῦ ἀμπελῶνος. Ἀλλ' ἐκεῖνοι, ἄνθρωποι πο-
νηροὶ καὶ διεστραμμένοι, συνέλαβον τοὺς δούλους, καὶ ἄλλον
μὲν ἔδειραν, ἄλλον ἐφόνευσαν, καὶ ἄλλον ἐλιθοβόλησαν. Ὁ
οἰκοδεσπότης, ἄνθρωπος ἀνεκτικὸς καὶ μακρόθυμος, ἀπεστεί-
λεν ἄλλους δούλους, περισσοτέρους τῶν πρώτων· ἀλλ' οἱ γε-
ωργοὶ ἐπραξαν τὰ ἴδια εἰς αὐτούς. Τότε ἀπεφάσισε ν' ἀ-
ποστείλῃ αὐτὸν τὸν υἱόν τ' οὗ, ὑπολογίζων ὅτι οἱ γεωργοὶ θὰ
ἐντραπῶσι τοῦλάχιστον τὸν υἱόν του. Ἀλλ' ἐκεῖνοι, ἰδόντες
τὸν υἱόν, εἶπον πρὸς ἀλλήλους. «Αὐτὸς εἶνε ὁ κληρονόμος τοῦ
ἀμπελῶνος. Ἐλᾶτε νὰ τὸν φονεύσωμεν, καὶ νὰ καταλάβω-
μεν τὴν κληρονομίαν του». Καὶ συλλαβόντες αὐτὸν τὸν ὁ-
δήγησαν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἐκεῖ τὸν ἐφόνευσαν.

Παρομοίως οἱ κατὰ καιροὺς ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἀρχόντες
τῶν Ἰουδαίων κατεδίωκον καὶ ἐφόνευσον τοὺς προφῆτας,
τοὺς ὁποίους ἀπέστειλεν ὁ Θεός, τέλος δὲ ἐθανάτωσαν καὶ αὐ-
τὸν τὸν Υἱόν Του, ἔξω τῆς πόλεως Ἱερουσαλῆμ.

Στίχ. 40—41. Ἡ τύχη τῶν κακῶν γεωργῶν. Μετὰ τὴν δι-
ήγησιν ταύτην, ἐρωτᾷ ὁ Κύριος τοὺς ἀρχιερεῖς. «Ὅταν ἔλ-
θῃ ὁ Κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί θὰ πράξῃ ἐναντίον τῶν κα-
κῶν γεωργῶν; Καὶ ἐκεῖνοι, μὴ ἐννοήσαντες ἀκόμη ὅτι αὐ-
τοῦ ἐνόει ὁ Κύριος, ἀποκρίνονται· «Κακοὺς κακῶς θὰ τοὺς
θανατώσῃ καὶ τὸν ἀμπελῶνα θὰ παραδώσῃ εἰς ἄλλους γε-
ωργούς, οἱ ὅποιοι θ' ἀποδίδουν τοὺς καρποὺς εἰς τὸν ὀρι-
σμένον καιρόν». Τοιοῦτοτρόπως, προλέγουσιν ἐκεῖνο, τὸ ὅ-
ποιον θὰ συνέβαινε μετ' ὀλίγον· το ὅτι ὁ Θεός θ' ἀπεδοκίμα-
ζε τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ θὰ παρέδιδε τὸν
πνευματικὸν ἀμπελῶνα εἰς ἄλλους γεωργούς, τοὺς Ἀποστό-
λους καὶ μαθητάς τοῦ Σωτῆρος.

Στίχ. 42. Ἡ οἰκοδομὴ καὶ ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος. Τὴν ἀ-
πάντησιν αὐτὴν τῶν ἀρχιερέων ἐπικυρώνων ὁ Κύριος ὡς ὀρ-
θὴν, πενθυμίζει ὑπρὸς αὐτοὺς προφητείαν τοῦ Δαβὶδ, ὁ ὅ-
ποιος προλέγει ὅτι ὁ λίθος ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον ἐνόμισαν ἀ-
χρηστον καὶ ἀπέριψαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς, οἱ ὅ-
ποιοι ἔπρεπε νὰ οἰκοδομήσουν τὸ πνευματικὸν οἰκοδόμημα τῆς
Ἐκκλησίας, ὁ λίθος αὐτός, ὅστις εἶνε ὁ Χριστός, ἐγένετο ὁ
ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἡ οἰκοδομὴ αὕτη,
τὴν ὅποιαν ἱδρύσεν ὁ Θεός, ἡ ἐξήχη καὶ ἐδεξάσθη τοσοῦτον,
ὥστε νὰ ᾔνη θαυμαστὴ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς μᾶς. Εἰς τοὺς λό-
γους αὐτοὺς ὁ Προφήτης· προδίδει τὴν κατοδικὴν τοῦ Ἰη-
σοῦ παρὰ τῶν Ἀρχιερέων, ἀλλὰ καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ, διότι
ἀνεδεῖχθη τὸ θεμέλιον τὸ αἰώνιον τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλη-
σίας.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

—Οἱ λόγοι σου μὲ ἄρκοyn, εἶπεν ὁ Παγκράτιος ὑπομειδὼν· θὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἄκρην τοῦ κόσμου διὰ νὰ σώσω τὸν ἀγαπητὸν μου Κασσιανὸν καὶ μερικοὺς ἀπὸ τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς μου. Ὁ Κορδίνος ἀπεφασίσας ἰὰ θρῆνῃ ἐπὶ κεφαλῇς τῆς σκληρᾶς ἐκείνης ἐπιδρομῆς, ἀνέβαλεν ἐπὶ δύο ἡμέρας διὰ νὰ κάμῃ τὰς σχετικὰς προπαρασκευὰς καὶ διὰ νὰ θεραπευθῇ ἐν τῇ μεταξὺ ἀπὸ τὰς πληγὰς τοῦ ῥαδισμού. Ἐμείνεν οὖν δύο ἡμέρας δρόμου ὀπίσω ἀπὸ τοὺς δύο χριστιανούς μας.

Ὅταν ὁ Παγκράτιος εἰς τὴν ἑπαυλιν τοῦ Χρωματίου εἶδε τὴν ἐκεῖ διαμένουσαν μικρὰν χριστιανικὴν κοινότητα συγκεκινημένην ἀπὸ τὰς εἰδήσεις, αἰνέες μάλιστα τῆς εἶχον ἔλθῃ, περὶ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διατάγματος τοῦ δ'ωγμοῦ. Ὅλοι τὸν ἐδέχθησαν μετὰ χαρᾶς καὶ ἡ ἐπιστολή, τὴν ὅπου αὐτὸς ἔστειλεν ὁ Σεβαστιανός, ἐλήφθη καὶ ἀνεγνώσθη μετὰ σεβασμοῦ.

Πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἡ χριστιανικὴ ὁμάς δὲν συμπεριελάβανε τώρα τόσους ὅσους τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἀνεχώρει ὁ Τορκουάτος. Διότι ὁ Μάρκος, ὁ Μαρκελλίνος καὶ ὁ πατὴρ των Τραγκυλλίνος εἶχον ἤδη ἀναχωρήσει εἰς Ρώμην, καὶ εὐρίσκοντο ἐκεῖ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου, καθ' ἣν ἐχειροτονήθησαν. Ἡδὴ ἅμα τῇ λήψει τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Σεβαστιανοῦ ἀπεφασίσθη νὰ ἀναχωρήσωσι καὶ ὁ Νικόστρατος, ἡ σύζυγός του Ζωὴ καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν ἐν τῇ ἐξοχῇ εὐρισκομένων. Ὁ Χρωμάτιος κατέφυγεν εἰς τὴν ἑπαυλιν τῆς Φαβιόλας, οὕτω δὲ ἡ ἐξοχή του ἔμεινεν εἰς χεῖρας δούλων του ἐμπίστων, ἀξίων νὰ τὴν φυλάττωσιν.

Ὅταν ὁ Κοδράτος καὶ ὁ Παγκράτιος ἀνεπαύθησαν ἄρκετά, μετέβησαν εἰς τὴν πόλιν Φούντι, ὅπου ἐσταμάτησαν εἰς ἓν πτωχικὸν ξενοδοχεῖον, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν Ρώμην ὁδοῦ.

Ὁ Παγκράτιος δὲν ἤργησε νὰ εὕρῃ τὸν γέροντα διδάσκαλόν του, ὅστις τὸν ἐνηγκαλίσθη μετὰ στοργῆς. Ὁ Παγκράτιος τοῦ ἀνήγγειλε τὸν σκοπὸν τῆς ἐκεῖ ἀφίξεώς του καὶ τοῦ συνέστησε ἢ νὰ φύγῃ ἢ τοῦλάχιστον νὰ κρυβῇ.

Ὅχι, εἶπεν ὁ σεβαστὸς γέρων, αὐτὸ δὲν εἶνε δυνατόν. Εἰμαι ἤδη γέρων καὶ πολὺ κοπιασμένος ἀπὸ τὸ ἀνωφελές ἔργον μου. Ὁ δούλός μου καὶ ἐγὼ εἰμεθα οἱ μόνοι ἐν τῇ πόλει ταύτῃ χριστιανοί. Αἱ καλλιτέραι εἰςκογένεαι εἶνε ἀληθές, ὅτι ἔστειλαν τὰ παιδιὰ των εἰς τὸ σχολεῖόν μας. Δὲν ἔχω ὅμως οὔτε ἓνα φίλον μεταξὺ τῶν μαθητῶν μου λόγῳ τῆς τηρουμένης ἐν τῷ σχολείῳ μου αὐστηρᾶς ἠθικῆς. Ἐξ ἄλλου δὲν ἔχουν ἐδῶ οὐδὲ τὴν στοιχειώδη εὐγένειαν τῶν κατοίκων τῆς Ρώμης. Εἶνε χονδροὶ ἐπαρχιώται. Θὰ μὲ φονεύσουν δὲ ἀσφαλῶς, τὴν στιγμήν, καθ' ἣν θὰ βεβιωθῶσιν, ὅτι ὁ θάνατός μου θὰ μείνῃ ἀτιμώρητος. Νὰ κρυφθῶ λοιπὸν εἶνε ἀδύνατον. Νὰ φύγω, ἡ ἡλικία μου δὲν τὸ ἐπιτρέπει, διότι δὲν δύναμαι πλέον νὰ ὑποβληθῶ εἰς τοὺς κόπους ἐνὸς ταξειδίου. Κατ' ἀνάγκην λοιπὸν θὰ μείνω.

Αἱ παρακλήσεις τοῦ Παγκράτιου εἰς οὐδὲν ἰσχύσαν νὰ μεταβάλωσι τὴν ἀπόφασιν τοῦ Κασσιανοῦ. Εἰς μίαν στιγμήν καὶ αὐτὸς ὁ Παγκράτιος ἐκλονίσθη. Θὰ ἔμεινεν ἀσφαλῶς πλησίον τοῦ διδασκάλου του, διὰ νὰ συμμερισθῇ τὴν πόσιν αὐτοῦ, ἐὰν δὲν εἶχεν ὑποσχεθῇ εἰς τὸν Σεβαστιανόν,

ὅτι δὲν θὰ ἐξέθετεν εἰς κίνδυνον τῇ ζωῇ του καθ' ἣν τὴν διάρκειαν τοῦ ταξειδίου. Ἀπεφασίσεν ἐν τούτοις νὰ ραμείνῃ εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ ἴδῃ τὴν ἑκδοσιν τῶν πραγμάτων. (Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Προκειμένου ἡ ἐνταῦθα ἱερὰ Μονὴ Ἀσωμάτων (Πετρόν) νὰ χρησιμώσῃ ὡς ἱερατικὸν ἐκπαιδευτήριον, ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἡ συγχώνευσις τῶν δύο μεγάλων Μονῶν Πεντέλης καὶ Ἀσωμάτων. Οἱ πατέρες τῆς τελευταίας ταύτης θὰ ἐγκαταβιώσουν εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Πεντέλης.

—Διὰ Β. Διατάγματος συνιστάται μονοτάξιον Ἱερατικὸν Φροντιστήριον πρὸς κατάλληλον μὲρῳσιν ἀποφοίτων ἑκπαιδευτῶν, διδασκαλῶν καὶ ὑποδιδασκαλῶν Θεσσαλονίκης καὶ Μοναστηρίου, ὅπως οὗτοι χρησιμεύωσιν ὡς ἱερατικοὶ Διευθυνταὶ τοῦ Ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου εἰς τὸ Διευθυντικὸν τῆς Ρ. Ἐκκλησίας. Τὰ μαθήματα θὰ ἀρχίζωσιν τὴν 15 Σεπτεμβρίου καὶ θὰ λήγουν τὴν 20 Μαΐου.

—Τὸ ἐν Λονδίῳ συσταθὲν ἐσχάτως σωματεῖον «ἡ Σιτικινὴ Ἑνωσις τῶν διδασκάλων» διεδίδασκε πρὸς τὸν Μητροπολίτην Ἀθηνῶν κ. Μελέτιον ἑκκλησίαν πρὸς ἡμέραν τῆς ἑλληνικῆς διδασκαλίας μετὰ συνημμένης ἐκθέσεως τοῦ ποσὸς τῆς Ἑνώσεως, παρακαλοῦν τὸν Σεβασμιώτατον, ὅς καταστήσῃ ταῦτα γνωστὰ εἰς τοὺς ἐκ τῶν ἑλληνικῶν διδασκάλων ἔχοντας τοὺς αὐτοὺς σκοποὺς καὶ τὰς αὐτὰς προθέσεις.

—Διὰ τῆς ἐκκλησιᾶς των οἱ Ἀγγλοὶ διδασκαλοὶ ἀνακοινώσιν τὴν ἣν ἔχουσιν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἀσκήσωσι τὰς πεπιστευμένας αὐτοῖς νεαρὰς ὑπάρξεις οὕτως, ὥστε νὰ γένηται τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐθνῶν, ὅπερ καὶ μόνον δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς παγκοσμίου Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν. Βασίζουσι δὲ ἐλπίδα τῆς ἐπιτυχίας των ἐν τῇ πεποιθήσει, ὅτι οἱ διδάσκαλοι καὶ ἄλλων χωρῶν θὰ ἐργασθῶσι πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ ἐν τῇ αὐτῇ πνεύματι.

—Σκοπὸς δὲ τῆς Χριστ. Ἑνώσεως τῶν διδασκάλων εἶναι:

- 1) Νὰ ἐνώσῃ τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς κοινωνικοὺς ἐργασίας τῶν ἀποχωρήσεων καὶ τῶν τῶν ὀνυμασιῶν, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, εἰς τὴν θεωροῦσι θεμελιώδη τὴν πνευματικὴν ἀντιλήψιν τῆς ἐκπαιδεύσεως.
- 2) Νὰ ζητήσῃ διὰ τῆς συναγωγῆς διαγεγενημένων κατανόησιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως.
- 3) Νὰ συντελέσῃ διὰ τῆς χριστιανικῆς μορφώσεως εἰς τὴν ἐπίστασιν κοινωνικῶν, διεθνῶν καὶ ἱεραποστολικῶν προβλημάτων.

—Ἀπεφασίσθη ἡ μεταφορὰ τῆς ἑδρας τῆς Κοινωνίας τῶν ἑθνῶν ἐκ Γενεύης εἰς Βρυξέλλας.

—Ἡ Ἱσπανικὴ Βουλὴ ἐνέκρινε τὸ περὶ εἰσόδου τῆς σπανίας εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἑθνῶν νομοσχέδιον.

—Αἱ Σερβο-Ρουμανικαὶ σχέσεις ἐντείνονται ζωηρῶς ὡς ἀπορρῖν τοῦ Βινάτου, τοῦ ὁποῦ κατοχὴν διεκδικοῦν ἀμφότερα γειτονικά Κράτη.

—Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἐπιτροπὴ τῆς Ἀμερικανικῆς Γερουσίας ἀπεδοκίμασε διὰ ψήφων 8 κατὰ 9 τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τοῦ Προέδρου κ. Οὐίλσονος. Τὸ γεγονός σχολιάζεται εὐρύτατα ὡς ὁλοκλήρου τοῦ Ἀμερικανικοῦ ἑθνοῦ Εὐρωπαϊκοῦ τύπου.

*****

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ἐμιλήσει τὴν προσεχῆ Κυριακὴν ἐν τῷ Ναφ' Ἀγίου Γεωργίου (Καρότση) κατὰ τὴν α'. θεολογικὴν λειτουργίαν ὁ πανορ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΓΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

πιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ἘΝ ΠΑΝΤΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΤΕ,,

(Α' Θεσ. 5, 18)

Β'

Ὅταν λέγωμεν ὅτι ὀφείλομεν νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν
ὄν, δὲν πρέπει νὰ ἐννοῶμεν καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει δῆ-
ἀνάγκην ἀπὸ τὰς ἰδικάς μας εὐχαριστίας εἴτε καὶ
τὰ ἰδικά μας δῶρα. Κάθε ἄλλο.

Ὁ Θεὸς εἶνε παντεξούσιος καὶ πανυπερτέλειος. Ἐ-
μιούργησε τὰ πάντα ἐκ τοῦ μηδενός. Ἄγει καὶ φέ-
αὐτὰ τῇ ρήματι τῆς δυνάμεως Αὐτοῦ. Κυβερνᾷ
συντηρεῖ τὸν ὁρατὸν καὶ ἀόρατον κόσμον. Ποιεῖ δὲ
ἐνέργει ὅσα βούλεται καὶ θέλει ἐν τῇ οὐρανῷ καὶ
τῇ γῇ.

Ὁ Θεὸς αὐτάρκης ὢν καὶ ἀνενδεὴς ἐν ἑαυτῷ ἤτο
εἶνε καὶ θὰ εἶνε μακάριος εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα.
το μακάριος καὶ εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν
ἦρχεν ὁ κόσμος τὸν ὁποῖον νῦν βλέπομεν καὶ δὲν
πνεε πνοὴ ἐπὶ τῆς γῆς. Συνεπῶς ἡ ἰδικὴ μας ὕ-
ξις δὲν προσθέτει τι εἰς τὴν μακαριότητα τοῦ Θεοῦ,
ἐ αὐξάνει οὐδὲ ἐλαττοῦται ἡ μακαριότης τοῦ Θεοῦ,
ἡμεῖς εὐχαριστήσωμεν ἢ μὴ δι' ὅσας ἐλάβομεν καὶ
ἰδάνομεν παρ' Αὐτοῦ εὐεργεσίας.

Καὶ ὅμως ὁ Θεὸς θέλει νὰ ἐκφράζωμεν ἡμεῖς τὴν
νῶμονα διάθεσιν τῆς ψυχῆς μας καὶ νὰ ἐξωτερικεύ-
εν τὴν πρὸς Αὐτὸν εὐχαριστίαν μας. Διὰ τοῦτο δὲ
ἀποδοκίμαζει καὶ ἐλέγχει τοὺς ἀχαρίστους ἀνθρώ-
ους, οἱ ὅποιοι, καὶ εὐεργετούμενοι, δὲν αἰσθάνονται
καθῆκον νὰ εὐχαριστήσουν τὸν εὐεργέτην των. Οὐ-
παρατηροῦμεν διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου ἡλεγ-
τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὴν ἀχαριστίαν των, ὑπομνή-
των εἰς αὐτοὺς ὅτι, καὶ τὰ ἄλογα ἀκόμη ζῶα γνωρί-
ν τοὺς ἰδιοκτητάς των, ἐνῶ αὐτοί, ἀδιακόπως εὐερ-
τούμενοι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἐδείκνυν ἀχαριστίαν καὶ
απορίαν. «Ἐγὼ βούς τὸν κτησάμενον καὶ ὄνος τὴν
τὴν αὐτοῦ, Ἰσραὴλ δέ με οὐκ ἔγνων». Ἀλλὰ καὶ ὁ
ιστὸς διὰ τοῦ ἐλέγχου τὸν ὁποῖον ἀπηθύβυνε πρὸς τοὺς
ἐα θεραπευθέντας ἀλλὰ ἀχαρίστους λεπροὺς, τί ἄλ-
ἐφανέρωσεν εἰμὴ ὅτι καταδικάζει τὴν ἀχαριστίαν ὁ
ὄς καὶ ὅτι θέλει καὶ δέχεται τὴν πρὸς Αὐτὸν ἐκφρα-
τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ εὐχαριστίας τῶν ψυχῶν ἡ-
ν; «Οὐχὶ καὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; εἶπεν, οἱ δὲ
ἐα ποῦ; Οὐχ εὐρέθησαν ὑποστρέφαντες δοῦναι δόξαν
Θεῷ, εἰμὴ ὁ ἄλλογενὴς οὗτος;» (Λουκ. 17, 14).

Ἀλλὰ διατί θέλει ὁ Θεὸς νὰ τὸν εὐχαριστῶμεν;
Διὰ νὰ λαμβάνῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ προχέῃ ἀφθονωτέ-
ρας τὰς δωρεάς Του καὶ πλουσιώτερα τὰ χαρίσματά
Του. Διότι ἡ ψυχὴ, ἡ ὁποία ἐκφράζει εὐχαριστίαν καὶ
εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Θεόν, ὅχι μόνον φανερώνει τὴν
συναίσθησιν ὅτι ἀναξίως τρόπον τινὰ εὐεργετῆται παρὰ
τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ — τοῦτο δὲ εἶνε μίᾳ ταπεινώσει,
εἰς τὴν ὁποίαν εὐαρεστεῖται ὁ Θεός — ἀλλὰ καὶ ἀπο-
δεικνύει ὅτι ἐκτιμᾷ καὶ συναισθάνεται τὴν ἀξίαν τῶν
θείων εὐεργεσιῶν καὶ ἐπομένως ἀποδεικνύει ἑαυτὴν ἡ
ψυχὴ ἱκανὴν ἵνα δεχθῇ ἀφθονώτερα τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ
καὶ πλουσιώτερας τὰς εὐεργεσίας.

Διὰ τοῦτο δὲ καὶ παρατηροῦμεν ὅτι οἱ μὲν ἀχαρίστοι
στεροῦνται τῶν θείων εὐεργεσιῶν, ἢ καὶ ἀπολαύοντες
αὐτῶν μένουν πάντοτε δυσηρεστημένοι καὶ ἀδιακόπως
γογγύζουσιν, οἱ δὲ εὐγνώμονες καὶ εὐχάριστοι, τοῦναν-
τίον, ἀπολαύουν ἀδιακόπως τῶν δώρων τοῦ Θεοῦ καὶ
παραμένουν ἀδιαλείπτως εὐχαριστημένοι, ἔχοντες πάν-
τοτε λόγους διὰ νὰ εὐχαριστοῦν τὸν Θεόν, τὸν εὐεργέ-
την των.

Δὲν ζητεῖ λοιπὸν εὐχαριστίας ὁ Θεὸς διὰ τὸν ἑαυτὸν
Του. Ὅχι. Τὰς ζητεῖ διὰ τὸν ἑαυτὸν μας, διὰ τὸ συμ-
φέρον μας, διὰ τὴν ὠφέλειάν μας.

Εἶνε δὲ τόσα ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα ὀφείλομεν νὰ εὐ-
χαριστῶμεν τὸν Θεόν, ὥστε, ἂν ἠθέλαμεν λεπτομερῶς
νὰ τ' ἀπαριθμήσωμεν, δὲν θὰ εὐρίσκαμεν οὔτε τόπον
οὔτε χρόνον. Θ' ἀπαριθμήσωμεν ὅμως τὰ κυριώτερα.
(Ἀκολουθεῖ) Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

2. «Ἡ γὰρ ὑπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδε-
ται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήρηται ἀπὸ
τοῦ ἀνδρός».

Ὁ Ἀπόστολος εἰς τὴν θέσιν ἢ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀν-
δρός θέτει τὸν νόμον τὸν Μωσαϊκόν, εἰς δὲ τὴν θέσιν ἢ εἰς
τὸ πρόσωπον τῆς γυναίκος θέτει τοὺς ἐξ Ἰουδαίων πιστεύ-
σαντας, πρὸς ταὺς ὁποῖους γίνεται ὁ λόγος, καὶ ἐν γένει
πάντα χριστιανόν. Διὰ τοῦ θανάτου δὲ τοῦ ἀνδρός ἐννοεῖ τὴν
παῦσιν καὶ κατάργησιν τοῦ νόμου καὶ τῆς ἀμαρτίας ἐν γέ-
νει. Τὴν κατάργησιν δὲ τοῦ νόμου ὡς πρὸς τοὺς χριστια-
νοὺς τὴν διαδέχεται καὶ τὴν ἀντικαθιστᾷ ἡ συνένωσις αὐ-

τῶν καὶ ἡ πνευματικὴ σύζευξις πρὸς τὸν νέον πνευματικὸν Νυμφίον, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἀκριβῶς δὲ δι' αὐτὸ καὶ ὁ Παῦλος προτιμᾷ ἐνταῦθα ὡς παράδειγμα οὐχὶ τὸν ἄνδρα, ὅστις ἔχασε τὴν σύζυγόν του, ἀλλὰ τὴν γυναῖκα, ἣτις ἔχασε τὸν ἄνδρα της. Διότι θέλει νὰ παραστήσῃ τὴν συνένωσιν ἡμῶν πρὸς τὸν Χριστόν, ἐν τῇ ὁποίᾳ συνενώσῃ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς παριστᾷ τὸν πνευματικὸν σύζυγον, ἡ ψυχὴ δὲ παντὸς πιστεύοντος παριστᾷ τὴν νύμφην· τὴν ἀσπίλον τοῦ Ἀμώμου Νυμφίου Χριστοῦ.

3. «Ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίσει, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ ἐτέρῳ».

Συνεπῶς ἐὰν ἡ γυνή, ἐξακολουθεῖ ὁ θεῖος Ἀπόστολος, συζευχθῇ μὲ ἄλλον ἄνδρα, καθ' ὃν χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, θὰ χρηματίσῃ, θὰ μεταβληθῇ εἰς μοιχαλίδα. Ὁ σύνδεσμός της οὗτος θὰ εἶνε ἄνομος καὶ ἁμαρτωλός. Ἐὰν ὅμως ἀποθάνῃ ὁ σύζυγός της, εἶνε ἐλευθέρα ἀπὸ τὸν νόμον. Ἡ ἐλευθερία δὲ τὴν ὁποίαν τῆς δίδει ὁ νόμος, τὴν ἀπαλλάσσει πάσης εὐθύνης καὶ ὑποχρεώσεως, ὥστε νὰ μὴ εἶνε πλέον αὐτὴ μοιχαλὶς, ἐὰν συζευχθῇ μὲ ἄλλον ἄνδρα.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«Σὺ εἰ ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος». Διότι, πᾶς λέγουσιν, τὰ δύο αὐτὰ ὀνόματα εὐρίσκονται τὸ ἐν πλησίον τοῦ ἄλλου, καθορίζοντα καὶ ἐπεξηγοῦντα ἀλλήλα, ἀποδεικνύει ὅτι τὸ ὄνομα Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ὄνομα Χριστός! Ἄλλ' ὅταν θέτουν ὄνομά τι πλησίον ἄλλου ὀνόματος, δὲν πράττουσι τοῦτο πάντοτε διὰ νὰ ἐπεξηγήσῃσι τὸ πρῶτον ὄνομα διὰ τοῦ δευτέρου. Ἀλλὰ πράττουσι τοῦτο εἰς πολλὰς περιστάσεις πρὸς τὸν σκοπόν, ἵνα διὰ τοῦ δευτέρου ὀνόματος προσθέσωσι νέαν τινὰ ἔννοιαν καὶ ἰδέαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐκφράζει τὸ πρῶτον ὄνομα. Εἰς τὸ προκειμένον δὲ χωρίον δὲν δύναται τις μετὰ λόγου νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι τὸ ὄνομα Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐτέθη διὰ νὰ ἐπεξηγήσῃ τὸ ὄνομα Χριστός. Αὐτὸ θὰ ἦτο ἀστείδιον. Διότι τὸ μὲν ὄνομα Χριστός ἦτο ἐν μεγάλῃ χρήσει παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ ἐξέφραζε συνεπῶς ἔννοιαν γνωστοτάτην εἰς αὐτούς. Ἐνῷ τὸ ὄνομα Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, οὕτινος ἐγένετο σπανιωτάτη χρήσις, ἐξέφραζεν ἔννοιαν μυστηριώδη, ἄγνωστον εἰς τοὺς πολλούς, ἀκατανόητον καὶ εἰς τοὺς ὀλίγους. Τί λοιπόν; Τὸ ἄγνωστον τίθεται εἰς ἐπεξήγησιν τοῦ γνωστοῦ; Καὶ τὸ μυστηριώδες εἰς ἐπεξήγησιν τοῦ μὴ κεκαλυμμένου;

«Σὺ εἰ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος». Τὸ ὄνομα λοιπὸν Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐτέθη ἐνταῦθα οὐχὶ διὰ νὰ ἐπεξηγήσῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως Χριστός. Τὸ ὄνομα Χριστός ἀναφέρεται εἰς τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον εἶχε νὰ ἐπιτελέσῃ ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἐνῷ τὸ ὄνομα Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀναφέρεται εἰς τὴν στενὴν σχέσιν καὶ τὴν οὐσιώδη ἐνότητα, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς ὡς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εὐρίσκειται ἀεὶ πρὸς τὸν Πατέρα Του. Τὸ ὄνομα Χριστός δηλοῖ ἀξιώματι, τὸ ὁποῖον ὁ Υἱὸς

τοῦ Θεοῦ ἀπέκτισεν ἐν χρόνῳ. Ἐνῷ τὸ ὄνομα Υἱὸς Θεοῦ σημαίνει τὸ μεγαλεῖον τῆς Θεότητος, τὸ ὁποῖον ὁ Ἰησοῦς ἀεὶ διὼς κέκτηται. Τὸ ὄνομα Χριστός στηρίζεται ἐπάνω πρὸς τὸ ὄνομα Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Διότι ἐὰν ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦτο Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ χρηματίσῃ καὶ ὁ ἀληθὴς Μεσσίας ἢ ὁ ἀληθὴς Χριστός. Χριστός διὰ τοῦτο καὶ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἶνε δύο ὀνόματα ἀλληλένδετα. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐκπλήττεσθε, ὅταν τὰ βλέπετε κατὰ παράταξιν ἐπαγόμενα;

Π. Ν. Τρεμπάλα

ΔΙΑΤΙ ΔΕΝ ΕΛΕΟΥΜΕΝ

Καίτοι γνωρίζομεν, ὅτι ἡ ἐλεημοσύνη εἶνε ἡ μεγαλειότητα ἀρετῆ, καθόσον εἶνε ἐξάσκησις τῆς ἀγάπης, ἐν τούτῳ δὲν ἐλεοῦμεν. Ποῖα τὰ αἰτία; Ἡ φιλαυτία μας ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ ὀλιγοπιστία μας ἀφ' ἑτέρου.

Ἡ φιλαυτία μας! Ἡ υπερβολικὴ δηλονότι ἀγάπη, τὴν ὁποίαν τρέφομεν εἰς τὸν ἑαυτὸν μας, καὶ ἡ ὁποία δὲν μάχνηται νὰ εὐεργετήσωμεν τὸν πλησίον μας καὶ νὰ δώσωμεν τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην μας. Καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς βλέπομεν τὸν φιλαυτὸν νὰ ζητῇ καὶ νὰ θέλῃ δια δι' ἑαυτοῦ χωρὶς νὰ παρέχῃ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην βοήθειαν εἰς τοὺς ἄλλους. Δὲν πρόκειται νὰ στερηθῇ αὐτὸς καὶ νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἄλλον, ὅχι· ἀλλὰ νὰ δώσῃ ἐκ τοῦ περισσεύματος βοήθειαν τινὰ· ἀλλ' αὐτὸς οὔτε καὶ τοῦτο κάμνει ὡς ἐκ τῆς υπερβολικῆς, ὡς εἵπομεν, ἀγάπης, τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς ἑαυτὸν ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ἀδιαφορίας πρὸς τὸν πλησίον του. Κι μικρὸν ἐνδιαφέρον ἐὰν εἶχε πρὸς τὸν πλησίον του, θὰ ἤλεγε αὐτόν, ἔστω καὶ ὀλίγον. Ἐπειδὴ ὅμως οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἐνδιαφέρον ἔχει, διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐλεεῖ οὐδόλως. Καὶ ἐὰν ποτε δώσῃ τι, θὰ εἶνε ἀνάξιον λόγου. Τούτου δὲ ἐνεκα καὶ ἀποδοκιμάζεται οὐ μόνον παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν ἀνθρώπων.

Καὶ ἡ ὀλιγοπιστία μας, εἵπομεν, εἶνε αἰτία τοῦ τὰ μὴ ἐλεῶμεν. Προκειμένου ὁ ὀλιγόπιστος νὰ ἐξασκήσῃ τὴν ἐλεημοσύνην, καταλαμβάνεται ὑπὸ φόβου τινός. Καταλαμβάνεται ὑπὸ φόβου μήπως ὀλιγοστεύουν τὰ ὑπάρχοντά του μήπως στερηθῇ, μήπως καταντήσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θέαν ἐκείνην τοῦ πτωχοῦ τοῦ ἐπαίτου. Τοιούτου εἶδους φόδος ἐκτείνεται εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ὀλιγοπίστου καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐλεεῖ. Ἀλλ' ἔχει ἀρὰ γε λόγον ὁ φόδος ὁ ἐκ τῆς ὀλιγοπιστίας προερχόμενος; Ὁχι· δὲ ἔχει οὐδένα λόγον. Πολλάκις μάλιστα ὁ φόδος οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς ἐπενεργείας τοῦ Σατανᾶ, ὁ ὁποῖος, ἐπειδὴ γνωρίζει τὴν μεγάλην ὠφέλειαν τῆς ὁποίας ἀπολαμβάνει ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἀσκῇ τὴν μεγάλην ἀρετὴν τῆς ἐλεημοσύνης, προσπαθεῖ διὰ παντός τρόπον νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ καὶ ἀγίου τούτου ἔργου, τῆς ἐλεημοσύνης. Ἐχοντες ὅμως ὑπ' ὄψει πλείστον ἁγίου ἀνδρᾶς, οἱ ὁποῖοι εἶχον περὶ πολλοῦ τὴν ἐλεημοσύνην καὶ οἱ ὁποῖοι ἐξήσκησαν ταύτην μετὰ μεγάλης προθυμίας εἰς τὸν βίον των, χωρὶς οὐδόλως νὰ στερηθῶσι καὶ νὰ πεινάσωσιν, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν πόσον βραβεύει ταύτην ὁ Θεὸς οὐ μόνον ἐν τῷ μέλλοντι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ παρόντι, προσπαθήσωμεν, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, νὰ νεκρώσωμεν τὴν φιλαυτίαν μας καὶ νὰ ἀποδιώξωμεν τὸ γὰρ ἐκ τῆς

—Νεανίας τις πολὺ ὥραιος, ὁ ὁποῖος ψάλλει θαυμάσια. Ὁ ἄλλος ἦτο πελώριος καὶ πολὺ δυνατός. Βλέπεις αὐτὸ τὸ μικρὸ δένδρον, ποῦ εὐρίσκεται ἐκεῖ ξερριζωμένον; Τὸ ἀνέσπασεν ἀπὸ τὴν γῆν τόσον εὐκολα, ὅσον καὶ ἐγὼ σηκώνω τὴν ἀξίνην μου.

—Ἐἶνε ἐκεῖνος, ἀνέκραξε μανιώδης ὁ Κορβίνος. Αὐτὸς ὁ κατεργάτης μου ἐματαίωσε τὰ σχέδια καὶ μου ἐξεμηδένισε τὰς ἐλπίδας· θὰ μου τὸ πληρώσῃ ἀκριβὰ.

Ἀφοῦ ἀνεπαύθη ἐπ' ὀλίγον ὁ Κορβίνος, ἀπεφάσισε νὰ ἐκσπᾷ τὴν μανίαν τῆς ὀργῆς του κατὰ τοῦ γέροντος διδασκάλου του. Ἀναλαβὼν τὴν πορείαν του ἐφθασεν εἰς τὴν πόλιν Φοῦντι, εἰς τὸν διοικητὴν τῆς ὁποίας ἐπίδειξε τὴν διαταγὴν τῆς συλλήψεως καὶ τιμωρίας τοῦ Κασσιανοῦ, ὅστις κατηγορεῖτο, ὅτι ἦτο εἰς ἀπὸ τοὺς πλέον ἐπικινδύνους χριστιανούς. Ὁ διοικητὴς τῆς πόλεως προσεφέρθη νὰ τῷ παράσχῃ τὴν βοήθειαν δημίου τινός, ἀλλ' ὁ Κορβίνος ἠρνήθη νὰ τὴν δεχθῇ, καθόσον οἱ παρακολουθοῦντες αὐτὸν στρατιῶται ἦσαν ἐξ ἴσου καὶ σκληροὶ καὶ δυνατοί. Ἐν τούτοις ἐδέχθη τὴν συντροφίαν κάποιου ἀξιωματικοῦ. Μετέβη εἰς τὸ σχολεῖον, ὅπου εὐρίσκοντο συνηθροισμένοι οἱ μαθηταί, καὶ καθ' ἣν στιγμήν ὁ Κασσιανὸς τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα διὰ νὰ τὸν χαιρετίσῃ, ἐκεῖνος τοῦ ἀπηγγεῖλε κατηγορίαν, ὅτι ἦτο συνωμότης καὶ ἄπιστος χριστιανός. Κραυγὴ ἠγέρθη τότε ἐκ τοῦ πλήθους τῶν μαθητῶν. Στρέψας ὁ Κορβίνος παρετήρησεν, ὅτι πολλὰ παιδιὰ ἦσαν καθὼς καὶ αὐτός· ἀρκουδόπουλα δηλαδὴ, φέροντα καρδίαν υἱανὴς εἰς τὰ στήθη αὐτῶν.

—Παιδιά! ἀνέκραξεν ὁ Κορβίνος. ... ἀγαπάτε τον διδάσκαλόν σας Κασσιανόν; Ἄλλοτε ἦτο καὶ ἰδικός μου διδάσκαλος καὶ τώρα εἶμαι ἕτοιμος νὰ τὸν δαγκάσω.

—Οὐρλιασμα μίσους ἐσηκώθη τότε ἀπὸ τὰ θρανία.

—Αἰ καλὰ! σὰς φέρω λοιπὸν καλὰς εἰδήσεις. Ἴδου μία διαταγὴ τοῦ θείου αὐτοκράτορος Μαξιμιανοῦ ἐπιτρέπουσα νὰ κάμωμεν εἰς τὸν διδάσκαλόν σας ὅ,τι θὰ ἠθέλετε.

Χάλαζα βιβλίων, πλακῶν καὶ ἄλλων ἀντικειμένων σχολικῶν ἔπεσε κατὰ τοῦ διδασκάλου, ὅστις ἔμενεν ἀκίνητος, μὲ σταυρωμένας τὰς χεῖρας ἐνώπιον τοῦ διώκτου αὐτοῦ. Ἐπειτα τὰ παιδιὰ ἔσπευσαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς τάξεως μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἐπιτεθῶσι βιαίως κατὰ τοῦ διδασκάλου.

—Σταματήσατε, σταματήσατε, ἐφώναξεν ὁ Κορβίνος. Πρέπει νὰ προχωρῶμεν μὲ μέθοδον.

Τοῦ εἶχον ἔλθῃ εἰς τὸν νοῦν οἱ χρόνοι, καθ' οὓς καὶ αὐτὸς ἦτο μαθητὴς εἰς τὰς αὐτὰς τάξεις. Ἐσκέφθη δὲ ὅτι τίποτε ἄλλο δὲν θὰ τοῦ ἔκρινε μεγαλεῖρυν εὐχαρίστησιν, ἀπὸ τὸ νὰ ἀνταποδώσῃ εἰς τὸν διδάσκαλόν του ἕνα ἕνα τὰ κτυπήματα, τὰ ὁποῖα πρὸς διόρθωσιν ἄλλοτε τοῦ εἶχε δώσει, καὶ νὰ γράψῃ ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ Κασσιανοῦ μὲ αἷμα ὅλας τὰς λέξεις τῶν ἐπιπλήξεων, τὰς ὁποίας τοῦ εἶχεν ἀπευθύνει.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ὁ Ρώσος Πατριάρχης Τύχων, ἀπαντῶν εἰς ἐπιστολὴν τοῦ Οἴκου. Πατριάρχου, ἐκφράζεται ὑπὲρ τῆς καθιερώσεως τοῦ Γρηγοριανοῦ Ἡμερολογίου καὶ ἀναμένει τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν αὐτοκεφάλων ἐκκλησιῶν.

—Ἡ Ἀμερικανικὴ Ἱερωσία ἀπεδέχθη διὰ ψήφων 9 κατὰ 8 νέαν τροπολογίαν τῆς συνθήκης τῆς εἰρήνης, καθ' ἣν αἱ Ἡνωμ. Πολιτεῖαι θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα ἐν τῇ συνελεύσει τῆς

Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν νὰ ἔχωσι τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἀπὸ προσώπων, τὸν ὁποῖον ἔχει καὶ ἡ Ἀγγλία.

—ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ἐξεδόθη εἰς ἰδιὸν ρον τεύχος τὸ κείμενον τῶν εἰρηνικῶν προτάσεων τοῦ πα Ρώμης Βενεδίκτου πρὸς τοὺς ἐμπολέμους, αἱ ὁποῖαι νοντο τὴν 1 Αὐγούστου 1917, καὶ τὴν εἰς αὐτὰς ἀπαντῶν τοῦ Γερμανοῦ Καγκελλάρου Μιχαέλς καὶ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐстроουγγαρίας Καρόλου.

ὑπὸ τῆς Διασκέψεως τῶν Παρισίων ἐκανονίσθη ὡς ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ Θρακικὸν ζήτημα. Διὰ τῆς συνθήκης Εἰρήνης, ἣτις θὰ ἐπιδόθῃ εἰς τὴν Βουλγαρίαν, θὰ χρεωθῇ αὕτη νὰ ἀπομακρυνθῇ ὀριστικῶς ἐκ τῆς θαλάσσης τοῦ Αἰγαίου καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς Θράκης. Ἐπὶ τούτῳ τῶν ἐδαφῶν αὐτῶν θὰ ἀποφανθῇ ἡ Διασκέψις δύτερον, ὑποσχεμένῃ μόνον ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἐμπορικὴν διέξοδον ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ὀρισθῇ ἤδη εἰς ποῖον λιμένα θὰ ἔχῃ διέξοδον.

—Εἰς τὴν Αὐστριακὴν ἀντιπροσωπείαν ἐπεδόθη τὴν 17 ὁκτωβρίου Τετάρτην ὑπὸ τῶν Συμμάχων ἡ ἀπάντησις ἐπὶ ἀντιπροτάσεων αὐτῆς εἰς τὴν πρὸ καιροῦ ἐπιδεδειγμένην τῆς εἰρήνης, τάσσουσα εἰς τοὺς Αὐστριακοὺς πενθήμερον προθεσμίαν διὰ νὰ δηλώσουσιν, ἂν δέχονται τὴν συνθήκην ὡς ἐτροποποιήθη ἤδη.

—Ἡ Διάσκεψις τῶν Παρισίων ἀπεφάσισεν, ὅπως τὸν διεθνὲς συνέδριον τῆς Οὐάσιγκτωνς διὰ τὴν ἐργασίαν νομοθεσίαν ἀρχίσῃ τὰς ἐργασίας του τὴν 16 προσαύγουσαν ὁκτωβρίου. Εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο θὰ λάβουσιν μέρος καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν Γερμανῶν ἐργατῶν.

—Ἡ Ἱταλικὴ Κυβέρνησις παρεχώρησε τὰς ἀκαλλιέργειας τῶν γαίαν τῆς ἐπαρχίας τῆς Ρώμης εἰς τοὺς ἀκτῆμονες γρότας, ἀποδίδουσα αὐτῶν ἕνα μέρος εἰς τὴν ἐξέυσιν ἐργασίας καὶ πόρου ζωῆς εἰς τοὺς ἀκτῆμονας χωρικοὺς, ἀπὸ τέρου δὲ εἰς τὴν ἐντασιν τῆς παραγωγῆς τῆς χώρας διὰ τὴν ἀκαλλιέργειαν τῶν μέχρι τοῦδε ἀκάρπων γαιῶν.

—Πρὸ ἐβδομάδος ἀπέπλευσεν ἐξ Ἀμβούργου κατευθύνων εἰς τὴν Μεσόγειον τὸ πρῶτον Γερμανικὸν ἐμπορικὸν ἀτμόπλοιον, ὅπερ ταξιδεύει ἀπὸ τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου ἐκτὸς τῶν θαλασσῶν τῆς Γερμανίας.

—Πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐναεστῆς τακτικῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας μεταξὺ Παρισίων καὶ Λονδίνου. Εἰς τὰ ἀεροπλάνα, τὰ ὁποῖα θὰ ἐκτελοῦν τὴν ὑπηρεσίαν αὐτήν, θὰ γίνωνται δεκτοὶ ἐπιβάται καὶ ταχυμεταφορὰ δέματα. Τὰ ταξίδια θὰ γίνωνται τρις τῆς ἐβδομάδος ἀπὸ τῶν ἀεροπλάνων, ὅπως καὶ καθ' ἑκάστην. Τὸ πρῶτον ἀτμόπλοιον, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐνεκαίνισθη ἡ ὑπηρεσία αὕτη, θὰ ἀφίκηται ἐν Λονδίνῳ τὴν 17 ὁκτωβρίου, καὶ 3) 4) διὰ τὴν μετάβασιν καὶ ἐπιστῆναι.

—Ἐπίσης ἤρχισεν ἐναέριος συγκοινωνία μεταξὺ Παρισίων καὶ Βρυξελλῶν τετράκις καθ' ἑβδομάδα. Καθ' ἣν δὲ φέρουσιν αἱ ἐφημερίδες, ἡ ἐναέριος συγκοινωνία θὰ κατεστῇ ἐν τῷ χρόνῳ διεθνῆς.

—Λόγῳ τῆς μὴ εἰσεῖς ἐπιδιορθώσεως τῆς γεφύρας Στουβίου ἡ συγκοινωνία Ἀθηνῶν-Βελιγραδίου θὰ ἀρχίσῃ πάλιν ἀπὸ τοῦ ἐρχομένου μηνός. Κατ' ἀκολουθίαν καὶ τὸ εἰς τὴν Τραϊνὸν «Ἀκροπόλ» Ἐξπρές» πιθανώτατα θὰ ἀρχίσῃ τὸν ὁκτωβρίου ἀπὸ τοῦ προσεχούς Ὀκτωβρίου.

—Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἐξαγορά τῆς ἀεροδρομικῆς γραμμῆς Θεσσαλονίκης-Ἀγγλίας, τῆς ὁποίας ὁ σκευασθῆναι κατὰ τὸν πόλεμον παρὰ τῶν Ἀγγλῶν ὁ γραμμὴ εἶνε μήκους 120 χιλ. καὶ πλάτους 75 ἐκ., πρὸς τὴν δὲ ἀντὶ 2 ἑκατομ. φράγκων.

*****

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ἐμυλήσει τὴν προσεχῇ Κυριακὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου (Καρότση) κατὰ τὴν α'. λειτουργίαν ὁ πανεσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 5
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΗΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

“ΕΝ ΠΑΝΤΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΤΕ,,

(Α' Θεσ. 5, 18)

Γ'.

Ἰδοὺ μία εὐεργεσία τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ὁποίαν ὀφεί-
μεν νὰ Τὸν εὐχαριστῶμεν.

Ποία εὐεργεσία; «Οὐ μᾶς ἐδημιούργησεν ἐκ τοῦ μη-
δὸς καὶ μᾶς ἔδωκεν ὑπαρξιν καὶ ζωὴν, καὶ ὅτι μάλι-
στα δὲν μᾶς ἐγκατέλιπεν, ἀλλὰ προνοεῖ περὶ ἡμῶν ἀ-
λλελεπίτως, χορηγῶν ἡμῖν τὰ ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα
τὴν συντήρησιν τῆς σωματικῆς ζωῆς, τὴν ὁποίαν
ἔδωκεν.

Πόσον ἔπρεπε διὰ τοῦτο νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν Παν-
δύναμον καὶ Πανάγαθον Δημιουργόν μας! Νὰ μὴ
ἀρχώμεν καὶ νὰ μᾶς δημιουργήσῃ ἐκ τοῦ μηδενός!
Νὰ εἴμεθα τὸ μηδὲν καὶ νὰ ὑπάρχωμεν σήμερον ὄντα
καὶ ἐλεύθερα προωρισμένα εἰς ἀθανασία! Νὰ
δώσῃ Αὐτὸς ὑπαρξιν καὶ ζωὴν καὶ νὰ ζῶμεν τώρα
εἰς μὲ τὴν γλυκεῖαν προσδοκίαν αἰωνίου ζωῆς καὶ
καριότητος! Θεέ μου, πόσον εἶσαι ἀγαθός, πόσον
εὐκταίμων καὶ ἐλεήμων εἶσαι! Πόσῃ εὐχαριστίαν καὶ
σὴν εὐγνωμοσύνην ἔπρεπε πρὸς Σὲ ν' ἀναπέμπωμεν
νὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα, ναί, Θεέ μου, πόσον ἔ-
πρεπε νὰ Σὲ εὐχαριστῶμεν!

Ἀλλὰ μήπως δὲν ὀφείλομεν νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν
ὄν καὶ δι' ὅλα τὰ πλούσια μέσα, τὰ ὁποῖα μᾶς χο-
ρεῖ καὶ διὰ τῶν ὁποίων συντηροῦμεν τὴν σωματικὴν
ζωὴν ἐν τῇ παρόντι κόσμῳ;

Ἔχομεν ἀνάγκην τοῦ ἀέρος διὰ νὰ ζήσωμεν. Ποῦ
τὸν εὕρωμεν; Μόνοι νὰ τὸν δημιουργήσωμεν; Εἴμε-
ντελῶς ἀνίκανοι πρὸς τοῦτο. Δι' ἄλλου τινὸς νὰ τὸν
παραστήσωμεν; Ἀδύνατον. Τί δύναται ν' ἀναπλη-
ρῇ τὸν ἀέρα, τὸν ὁποῖον εἰσπνέομεν καὶ ἐκπνέομεν
καὶ νὰ συντηρηθῶμεν; «ὦ! πόσον λοιπὸν μᾶς εὐεργετεῖ
Θεός, ὁ Ὅποιος ἐξαποστέλλει τὴν πνοὴν τοῦ ἀνέμου
ἐπὶ τῆς γῆς καὶ μᾶς ζωογονεῖ καὶ μᾶς συντηρεῖ!

Ἔχομεν ἀνάγκην καὶ τοῦ ἡλίου διὰ νὰ ζήσωμεν.
Ὁ ἥλιος φωτίζει, τὸ ὁποῖον ἐξαποστέλλει. Τῆς θερμότητος,
τὴν ὁποίαν ἐκπέμπει. Τῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν πα-
ρεκτείνει εἰς πάντα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Τί θὰ ἐγενόμεθα, ἐάν
Θεὸς μᾶς ἐστέρει τῆς εὐεργετικῆς θαλπωρῆς τοῦ ἡ-
λίου; Πῶς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ συντηρηθῶμεν ἐπὶ τῆς
γῆς; «ὦ! Θεέ μου, πόσον εἶσαι ἀγαθός, πόσον εὐκταίμων
καὶ ἐλεήμων εἶσαι!

Ἔχομεν ἀνάγκην καὶ τῆς βροχῆς διὰ νὰ ζήσωμεν.
Ἡ γῆ θέλει νὰ ἀναζωογονηθῇ. Ὁ καύσων τοῦ θέρους
ἀπεξήρανε πᾶσαν ἱκμάδα. Ὁ γεωργὸς θέλει νὰ σπείρῃ
τὸν σπέρρον εἰς τὴν γῆν. Ἔσπειρε; Ζητεῖ καὶ πάλιν
ὕετον ὄψιμον καὶ πρῶτον. Θέλει βροχὴν καὶ τὴν θέλει
εἰς τὸν κατάλληλον καιρὸν. Ἀπὸ ποῦ θὰ ἔλθῃ; Καὶ
πῶς θὰ ἀνατείλουν καιροὶ καρποφόροι; Εὐλογητὸς ὁ
Θεός! «Οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφήκεν ἀγαθοποιῶν,
οὐρανόθεν ἡμῖν ὕετος διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους,
ἐμπιπλὼν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν»
(Πράξ. 14, 17). Αὐτὸς εἶνε ὁ εὐφραίνων ἡμᾶς ἐν τοῖς
ποιήμασι καὶ τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν Αὐτοῦ. Αὐτὸς εἶ-
νε ὁ εὐφραίνων τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ ἐμπιπλὼν ἡμᾶς
σίτου, εἰνους καὶ ἐλαίου. Αὐτός, ὁ Ποιητὴς τοῦ κόσμου,
εἶνε ὁ βρέχων ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους καὶ ἀνατέλλων
τὸν ἥλιον ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς.

Καὶ δὲν ὀφείλομεν λοιπὸν τοιοῦτον εὐεργέτην νὰ Τὸν
εὐχαριστῶμεν ἡμέρας καὶ νυκτός; Καὶ πῶς θὰ δυνηθῶ-
μεν νὰ ὑπνώσωμεν ἡμεῖς τὴν νύκτα καὶ νὰ ἐγερθῶμεν
εἰρηνικοὶ τὴν πρωΐαν ἐκ τῶν κοιτῶν ἡμῶν, ἐάν μὴ ἀ-
ναπέμφωμεν τὸν ὕμνον τῆς εὐχαριστίας πρὸς τὸν Μέ-
γαν καὶ Αἰώνιον Εὐεργέτην μας, τὸν Θεόν;

Ἀλλὰ εἶνε καὶ ἄλλα ἀκόμη, πολὺ σπουδαιότερα,
διὰ τὰ ὁποῖα ὀφείλομεν νὰ Τὸν εὐχαριστῶμεν.

(Ἀκολουθεῖ) Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

4. Ὡστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε
τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ γε-
νέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα
καρποφορήσωμεν τῷ Θεῷ.

Συνεπῶς, ἀδελφοί μου, καὶ σεῖς ἐθανατώθητε ὡς πρὸς
τὸν νόμον διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ.

Τὸ συμπέρασμα θὰ ἦρχειτο ἑμφωτέρον, ἐάν διευτυποῦτο
ὡς ἐξῆς: «Ὡστε, ἀδελφοί μου, οὐ κυριεύει ὑμῶν ὁ νόμος,
ἐθανατώθητε γὰρ τῷ νόμῳ . . . ». Ἀλλὰ καὶ ἡδὴ τὴν αὐ-
τὴν ἔννοιαν ἐκφράζει μόνον ὅτι ἐκφράζει αὐτὴν συνετυ-
γμένως.

Ἐθανατώθητε, λέγει, ὡς πρὸς τὸν νόμον διὰ τοῦ σώμα-
τος τοῦ Χριστοῦ, ἥτοι διὰ τῆς σαρκός, διὰ τῆς ἀποθανεύσεως
ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἀνθρωπίνῃ; φύσεως τοῦ Χριστοῦ. — Τὸ

νόημα, τὸ ὁποῖον εἰς τὰς διόγους αὐτὰς λέξεις διατυπώνει ὁ Ἀπόστολος, εἶνε τὸ ἑξῆς:

Ὁ Χριστὸς γενόμενος ἄνθρωπος υπέβλεπεν ἑαυτὸν εἰς τὴν ἀκριβὴ τήρησιν τοῦ νόμου καθ' ἅπαντα τὸν ἐπὶ γῆς βίον αὐτοῦ. Μετὰ ταῦτα ἀπέθανε διὰ τὰς παραβάσεις τοῦ νόμου καὶ ἐν γένει διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ ἐκχυθέντος δὲ αἱματός Του ἱκανοποίησε τὸν νόμον ὡς πρὸς τοὺς παραβάτας καὶ ἐνόχους ἀπέναντι αὐτοῦ, τιμωρηθεὶς ὁ αὐτὸς ἀντὶ αὐτῶν. Μετὰ τὴν τριήμερον δὲ ταφὴν Του ἀναστὰς ὁ Χριστὸς εἰσῆλθεν εἰς νέαν ζωὴν κρείττονα καὶ ἀνωτέραν, χωρὶς πλέον νὰ εἶνε ὑποχρεωμένος ἵνα εἶνε ὑπὸ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. Ὁ Μωσαϊκὸς νόμος ἀπέθανεν ὡς πρὸς τὸν Χριστόν. ἦτοι δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἐν Ἀυτοῦ ἐξουσίαν, εἶνε ὡς νεκρός. Ἀλλ' ἐν τῇ προσωπῇ τοῦ Χριστοῦ θεωροῦνται καὶ πάντες οἱ πιστεύοντες εἰς Αὐτόν, ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ὁποίων ἀπέθανεν ὁ Χριστὸς καὶ ἱκανοποίησε τὸν νόμον καὶ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ. Διότι καὶ αὐτοὶ διὰ τοῦ βαπτίσματος, τὸ ὁποῖον ὑποτυπώνει τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ, προσφικεῖσθαι καὶ ἐγένοντο μέτοχοι καὶ κοινωνοὶ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ. Ἀπὸ τῆς ἀπαιτήσεως συνεπὶς καὶ οὗτοι πάσης ὑποχρεώσεως πρὸς τὸν νόμον, ἐθανατώθησαν ὡς πρὸς τὸν νόμον, ἐγένετο δηλαδὴ καὶ δι' αὐτοὺς ὡς νεκρός ὁ νόμος. Ἀπὸ τῆς ἀπαιτήσεως ἀπ' ἐνὸς πάσης εὐθύνης διὰ τὰς παραβάσεις τοῦ νόμου, καὶ ἀπ' ἐτέρου πάσης ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ διατελῶσι πλέον ὑπὸ τὸν νόμον. Εἰσῆλθον δὲ καὶ οὗτοι εἰς νέαν ζωὴν πνευματικωτέραν καὶ ἀνωτέραν, ἐν τῇ ἑποίᾳ δὲν δεσπόζει ὁ νόμος. (Ἀκολουθεῖ)

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Τὰ δύο ὀνόματα Χριστὸς καὶ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ παρουσιάζονται συνδεδεμένα καὶ εἰς τὴν ἐρώτησιν, τὴν ὁποίαν ὁ ἄρχιερεὺς ἀπευθύνει ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου πρὸς τὸν Ἰησοῦν «Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζώντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς, εἰσὺ εἰ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ», ἐρωτᾷ ὁ ἄρχιερεὺς (Ματθ. 16, 63). Καὶ ἐνταῦθα ἡ λέξις υἱὸς τοῦ Θεοῦ δὲν πρέπει νὰ συγχίζεται μὲ τὴν λέξιν Χριστός. Ἡ ὀνομασία υἱὸς τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχει τὴν εὐρείαν ἐκείνην ἔννοιαν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀκόμη δύνανται νὰ ὀνομασθῶσιν υἱοὶ Θεοῦ. Οὐτε σημαίνει ἡ ὀνομασία αὕτη, ὅτι καὶ τὸ ὄνομα Μεσσίας. Καὶ ἀποδεικνύεται αὐτό:

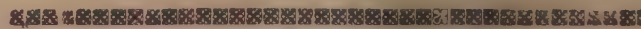
1) Ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Ἰησοῦς. «Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, σὺ εἶπας· πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὁφείθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ». Ἐὰν ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐφρόνει περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι εἶνε ἀληθής· Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, δὲν ἦτο δυνατόν ποτε νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὴν τὴν γλῶσσαν. Δὲν θὰ ἠδύνατό ποτε νὰ βεβαιώσῃ περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι θὰ ἐκάθητο ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ὅτι θὰ ἦρχετο καθήμενος ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ Οὐρανοῦ.

2, Ἡ ἐντύπωσις, τὴν ὁποίαν προκαλεῖ ἡ ὁμολογία αὕτη εἰς τὸν ἀρχιερέα καὶ εἰς τὸ συνέδριον βλόν, καθὼς καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα καταδικαστικὴ ἀπόφασις, ἀποδεικνύουσιν, ὅτι τὸν ὁ ἄρχιερεὺς, βρον καὶ οἱ συμπαραιστάμενοι τὸ ὄνομα «Υἱὸς τοῦ Θεοῦ» ἐνόησαν ὑπὸ τὴν στενωτέραν του

ἐννοίαν, κατ' ἣν ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἀληθὴς Θεός. Διότι ἀλλ' ἂν ἐξελάμβανον τὸ ὄνομα Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὡς ταῦτόσημον πρὸς τὸ ὄνομα Μεσσίας ἢ Χριστός, δὲν ὑπῆρχε λόγος ὁ ἄρχιερεὺς τόσον πολὺ νὰ ἐξαναστῇ, ὥστε τὸ συνέδριον νὰ καταδικάσῃ τὸν Ἰησοῦν εἰς θάνατον ὡς ἐνοχὸν δεινότητος βλασφημίας. Τὸ ἄξιωμα τοῦ Μεσσία εἶχεν ὀρίσθῃ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνεμένετο παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις· ὁ ἄνθρωπος ὅστις θὰ ἀνελάμβανε τοῦτο, διὰ νὰ φέρῃ εἰς αἰσίων πέναντι τὴν ἐνδοξον τοῦ Ἰουδαϊκοῦ εἰσὺς ἀποκατάστασιν. Ἰσχυροὶ οἱ Ἰησοῦς ὀνομάζων ἑαυτὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἡμεῖς τοῦτο νὰ εἴπῃ, ὅτι ἦτο ἀπλῶς μόνον ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀναμενόμενος ὡς Μεσσίας, τὸ πολὺ πολὺ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ κατηγορηθῇ ὡς ἀπατεῶν τις, σὺχὶ ὅμως καὶ ὡς βλάσφημος.

3) Ὁ Ἰησοῦς, καίτοι εἶδε τὴν ἀναστάτωσιν, τὴν ὁποία προέκλεπεν εἰς τὸ συνέδριον ἡ ὁμολογία του ἐκείνη, δὲν εἶδε οὐδεμίαν ἐξηγήσιν ἢ διασάφησιν. Σιγᾷ. Σιγᾷ καὶ τὸν ὁ ἄρχιερεὺς διαρρήξας τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐσήμειε τὴν βλασφημίαν τὸ μέγεθος, σιγᾷ καὶ ὅταν βλοῖ οἱ μετέχοντες τοῦ συνεδρίου εἶπον «ἐνοχὸς θανάτου ἐστὶ». Τί σημαίνει αὕτη; Ὅτι ὁ ἄρχιερεὺς εἶχε καλῶς ἐννοήσῃ τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων τοῦ Ἰησοῦ. Ἡπίστησεν εἰς αὐτούς, δὲν παρεξήγησεν ὅμως τούτους. Δὲν παρεδέχθη ὡς ἀληθὴ τὴν περὶ ἑαυτοῦ μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ, ἀντιλήφθη ὅμως καλῶς τὸ περὶ ἑαυτοῦ ἐχόμενόν της. Ἐὰν λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς τὴν ὀνομασίαν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ δὲν ἐνόει ὑπὸ τὴν στενὴν καὶ μοναδικὴν ἐκείνην ἔννοιαν, ἡ ὁποία ἀνυψώνει αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον τῆς Θεότητος, δὲν ἔπρεπε νὰ σπεύσῃ ἀμέσως τότε νὰ δώσῃ τὰς σχετικὰς ἐξηγήσεις καὶ νὰ διαφυλάξῃ τὸ συνέδριον ἀπὸ τὴν πλάνην καὶ τὴν ἀδικίαν, εἰς τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ἀποφάσεώς κατήντα; Ἀν μὴ δι' ἑαυτόν, ἂν μὴ διὰ τὴν ζωὴν του, ἡ τόσον σκληρῶς καὶ τόσον προῶρως ἐπρόκειτο νὰ τερματιστοῦλάχιστον διὰ τοὺς δικαστὰς του δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ πρὶξῃ; Δὲν τὸ πράττει ὅμως. Διατί; Διότι εἰ δικαστοὶ εἶναι εἶχον καλῶς ἐννοήσῃ τί ἑκείνος διεκήρυξε καὶ τί ἐνόει ὅσα περὶ ἑαυτοῦ εἶπε.

Π. Ν. Τρεμπά

ΜΗ ΖΗΤΩΜΕΝ ΕΠΑΙΝΟΥΣ

Πόσον μέγα κακόν, ἀλλὰ καὶ πόσον ἐπιζήμιον καὶ τυρο-νικόν εἶνε νὰ ζητῶμεν καὶ νὰ ἐπιδιώκωμεν τοὺς παρὰ ὁμοίων μας ἀνθρώπων ἐπαίνους! Εἶνε μέγα κακόν, κατὰ τὸ ἐπιζητοῦντες ἐπαίνους παρὰ τῶν ὁμοίων μας ἀνθρώπων, κάμνομεν τίποτε ἄλλο, παρὰ οἰκειοποιούμεθα πρᾶγμα, ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὸν Θεόν· διότι οἱ ἐπαινοὶ μόνον εἰς Θεὸν ἀνήκουν καὶ ὄχι εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Καὶ ἀληθῶς. Τί ἔχομεν ἡμεῖς ἐξ ἑαυτῶν καλόν, διὰ ὁποῖον νὰ θέλωμεν ἐπαίνους; Πᾶν ὅτι καλὸν ἔχομεν τὸ ἔμειν ἐκ τοῦ Θεοῦ. Κανεὶς ἀπολύτως, ὀρθῶς σκεπτόμενος, εἶνε δυνατόν νὰ εἴπῃ ὅτι ἐξ ἰδίας του ἱκανότητος ἔχει χάρισμα τι εἴτε ὕλικόν εἴτε πνευματικόν. Ἐπομένως εἰ ἐπαίνους εἰς τὸν Θεὸν ἀνήκουν, ὅστις ἔδωκε τὸ χάρισμα, διὰ τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπαινούν οἱ ἄνθρωποι. Ὅταν λοιπὸν ἐπιδιώκωμεν ἡμεῖς τοὺς παρὰ τῶν ὁμοίων μας ἀνθρώπων ἐπαίνους σφετεριζόμεθα, ὡς εἵπομεν, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀνήκει τὸν Θεόν, καὶ ἐπομένως διαπράττομεν μέγα κακόν καὶ μαρτάνομεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Ὁ σκοπὸς μας δὲν εἶναι νὰ προκαλέσωμεν τὴν φρίκην τῶν ἀναγκαστῶν μας, περιγράφοντες τὰ σκληρὰ καὶ διαβολικὰ μαρτύρια, τὰ ὅποια αἱ πρόγονοί μας χριστιανοὶ ὑπέφεραν ἀ-

πὸ τοὺς εἰδωλολάτρας. Ὀλίγα μαρτύρια ὑπῆρξαν τρομερώτερὰ καὶ φορικαλιώτερα ἀπὸ τὸ μαρτύριον τοῦ Κασσιανοῦ. Ἐτέθη δεμένος μεταξὺ τῶν νέων αὐτῶν, οἵτινες ὡμοαῶζον ἡπρισσότερον πρὸς τίγρεις παρὰ πρὸς ἀνθρώπους, διὰ τὰ ἀποβῆ ἀξιοθρήνητον θῆμα τῆς θηριωδίας των. Ἄλλοι ἐξ αὐτῶν ἐχάρασσον τὸ μάθημά των ἐπὶ τοῦ δέρματός του μὲ μυτερὰ μικρὰ στυλέα, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιοῦν διὰ τὴν πρόχειρον γραφήν. Ἄλλοι εἰς τὰς οὐτῶ διανοιχθείσας πληγὰς συνεσώρευσαν παντὸς εἶδους βασανιστήρια, καθιστώντα αὐτὰς περυσότερον θύνηρας.

Ἡ αἱμορραγία καὶ ἡ υπερβάλλουσα ἰδύνη τῶν πληγῶν ἐξήντηλσαν πολὺ τὸν Κασσιανόν, ὁ ὁποῖος ἔπεισε χερμαὶ ἀναίσθητος. Ὁ Κορβίνος, ὁ ὁποῖος ἠυφραίνεται ἐκ τοῦ θεάματος ἐκείνου τῆς ἐκδικήσεως ταύτης, καὶ ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐνθαρρύνει τὰ παιδιὰ εἰς τὰς σκληράς των προσπάθειας, ἐγκατέλιπε τὸν ἀποθνήσκοντα διὰ τὰ ἐκτενέυσθ μόνος καὶ ἔρημος.

Ὁ πιστὸς τοῦ δοῦλος τὸν ἀνεσῆκωσεν ἐν τούτοις καὶ τὸν ἀπέθεσεν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ. Ἐπειτα παρήγγειλεν εἰς τὸν Παγκράτιον συμφώνως πρὸς συνενόησιν, τὴν ὁποῖαν εἶχον κάμει ἐκ προτέρου. Ἐκεῖνος ἦλθε μετ' ὀλίγον καὶ ἐτρόμαξεν ἀπὸ τὸ θέαμα, τὸ ἐποῖ ν παρουσίαζεν ὁ ἀποθνήσκων διδάσκαλός του, καὶ ἀπὸ τὴν διήγησιν, τὴν ὁποῖαν τοῦ ἔκομαν, περὶ τῶν μαρτυριῶν τὰ ὁποῖα ὑπέφερεν.

Ὁ μάρτυς ἀνεγνώρισε τὸν προσφιλέστατον μαθητὴν του. Ὑπεμεδίδασε, τοῦ ἐσφίξε τὴν χεῖρα, ἀλλὰ δὲν τῷ εἶπεν οὐδὲνα λόγον. Εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν ὁ Κασσιανὸς ἔμεινε μέχρι τῆς πρώτης, ὁπότε ἐξέπνευσεν ἡρέμα. Μετὰ τὸν ἐνταφισμόν του ὁ Παγκράτιος ἀπεμακρύνθη μετὰ σπουδῆς, μὲ τὴν καρδίαν πλήρη ἀγανακτήσεως ἐπὶ τῇ σκέψει τοῦ ἀγρίου ἐκείνου υἱοῦ τοῦ δημάρχου τῆς Ρώμης, ὅστις χωρὶς καμμίαν τύψιν ἐνχειδίασε καὶ ἐβλεπε τὴν σκληρὰν τραγωδίαν τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ Κασσιανοῦ.

Ἡπαῖατο ἐν τούτοις. Διότι μάλιστα ὁ Κορβίνος ἐκόρεσε τὴν ἐκδίκησίν του, ἤρχισεν ἀμέσως νὰ κατανοῇ τὸ δυνεῖδος καὶ τὴν ἀτιμίαν τῆς πράξεώς του· ἐφοδεῖτο, μήπως περιήρχετο αὕτη εἰς γνῶσιν τοῦ πατρὸς του, ὁ ὁποῖος ἐξετίμα πολὺ τὸν Κασσιανόν. Ἐτρεμεν ὡσαύτως τὴν ὀργὴν τῶν γονέων, τῶν ὁποίων εἶχε σκληρύνει τὰ τέκνα μέχρι τοῦ νὰ θανατώσῃ τὸν διδάσκαλόν των. Ἐδωκε διὰ τοῦτο διαταγὴν νὰ ἐτοιμάσῃ τοὺς ἵππους του, τοῦ ἔδωκαν δὲ τῇ ἀπάντησιν, τι εἶχον ἀνάγκην αὐτοὶ νὰ ἀναπαυθῶσιν ἐπ' ὀλίγον. Τοῦτο τὸν δυσηρέεζε πολὺ περισσότερον. Τυραννόμενος ἀπὸ τὰς τύψεις τῆς συνειδήσεως, ἤρχισε νὰ πλῆν διὰ τὰ συμπεριεῖν εἰς τοὺς ἀτμούς τοῦ οἴνου τὴν μεγάλην του πικρίαν καὶ διὰ τὰ περάσῃ κάμποσον καιρόν. Τέλος οἱ ἵπποι ἡτοιμάσθησαν καὶ ἤρχισε νὰ ταξειδεύῃ. Ἡ ὁδὸς ἔβαινε κατὰ μήκος ἑνὸς μεγάλου αὐλακος, διὰ τοῦ ὁποῖου διωχετεύοντο τὰ ὕδατα ἐλῶν τινῶν, καὶ ἦτο δένδροφυτευμένη καὶ εἰς τὰς δύο τῆς πλευρᾶς.

Ὁ Κορβίνος, ὅστις, πρὶν ἢ ἀναχωρήσῃ, εἶχε πίνει πάλιν, ἦτο μεθυσμένος ἀπὸ τὸν οἶνον, τὸ πείσμα καὶ τὰς τύψεις τῆς συνειδήσεως. Τὸ βραδὺ βῆμα τὸν ἵππων του τὸν ἐξώργισε καὶ ἤρχισε νὰ τοὺς μαστιγώνῃ μὲ πολλὴν μανίαν. Ἐν τῇ υπερδιεργέσει των οἱ ἵπποι ἤκουσαν ἀπὸ μεγάλης ἀποστάσεως τὸν καλπασμὸν ἄλλων ἵππων, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο ὀπισθεν αὐτῶν καὶ ἐξώρμησαν διὰ τοῦτο πρὸς τὰ ἔμπροσθεν μετὰ ἀσυγκρατήτου ταχύτητος. Ἐντὸς ὀλίγου οἱ παρακολουθοῦντες τὸν Κορβίνον στρατιῶται ἔμειναν πολὺ πλε-

σω ἀπὸ τὸ ἄρμα, ὅπου ἐκάθητο ἐκεῖνος. Οἱ ἵπποι δὲ ἐφθασαν εἰς τὸ δένδροφυτευμένον μέρος τῆς ὁδοῦ ἀφαισάντες ἀπὸ τὰς σκιὰς τῶν δένδρων ἤρχισαν νὰ τρέχῃ ἀκρατῆτως ἐπὶ τῆς στενῆς ὁδοῦ, τὴν ὁποῖαν περιέτρεξε αὐλαξ, σύροντες τὸ ἄρμα βιάως πότε πρὸς τὰ δεξιὰ, πρὸς τὰ ἀριστερά.

(Ἀκολο

ΠΟΙΚΙΛΑ

Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Κων)πόλεως, ἐφῆταν ἐκεῖ γοντες τοὺς Μπολσεβίκους οἱ Ρῶσοι Μητροπολίται Κων)πόλεως, Ἀντώνιος, Βολνίας, Εὐλόγιος καὶ Τσιγανρίκι Νικόδημος. Ἀνεχώρησε δὲ ἐκ Κων)πόλεως ἐπιστρέφων μετὰ τοῦ μνίου τοῦ ὁ πρὸ καιροῦ καταφυγὼν ἐκεῖ Ρῶσος Μητροπολίτης Μίνσκ Γεώργιος κατόπιν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πόλεως ὅπου ἐδρεύει.

—Ἡ ἐξαμελὴς Σερβικῆς Ἀποστολῆς, ἡ ἐποῖα μετέβη Κων)πολιν διὰ νὰ πραγματοποιῇ μετὰ τοῦ Οἴκου. Πατριάρχου τὸ ζήτημα τῆς προσαρτήσεως εἰς τὴν αὐτοκράτειραν Σερβικὴν ἐκκλησίαν τῶν Μητροπόλεων τῆς Βορείου Μορβίας καὶ τῶν ἄλλων προσχωμένων εἰς τὴν Σερβίαν φων, ἐπεσκέφθη ἐπανειλημμένως τὸν Σεβ. Τοποτηρητὴν.

—Ἡ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου κατέσεν Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Κυζίκου, Μυτιλήνης καὶ Αἰνίου, μετὰ τῆς ὁποίας ἔθεσεν εἰς ἐπικοινωνίαν Σερβικὴν ἀποστολὴν διὰ τὸν καταρτιζόμενον τοῦ σχεδίου συμφωνίας.

—Τὴν παρελθούσαν Τετάρτην ἐφίκατο ἐκ Παρίσιων Σερβικὸς τῆς Ἀντιπροσωπείας τῶν Ποντίων Σεβ. Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος κ. Χρυσάνιος, ὁ ὁποῖος καὶ ἐγένετο δεκτός εἰς μακρὰν ἀκρόασιν παρὰ τῷ κ. ὑπουργῷ τῶν ἐξωτερικῶν. Ὁ Σεβασμιώτατος θὰ παραμείνῃ ἐνταῦθα μίαν περίοδον ὁδομάδα, μετ' ἣν θὰ ἀναχωρήσῃ ἐπιστρέφων εἰς τὴν ἐδρὰν ἐκείνου (Κων)πόλεως.

—Ὁ Ἅγιος Τραπεζοῦντος ἐδήλωσεν εἰς δημοσιογράφους, ὅτι εἶχε πολλὰς ἐνθαρρύνσεις, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ Πόντου λυθῇ εὐνοϊκῶς.

—Ἡγγέλθη τηλεγραφικῶς ἐκ Κων)πόλεως, ὅτι ἐστὶν ἐπίσημη εἰς τὸ Οἶκον. Πατριαρχεῖον εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ μελετῇ τὸ ζήτημα τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Ἡμερολογίου.

—Δὲ Β. Διατάγματος ἀνγνωρίζεται τὸ ἐν Ἀίρνακι Κύπρου Παγκύπριον ἱεροδιδασκαλεῖον ὡς ἐσθίμιον καὶ δύναμιον πρὸς τὴν Ριζάρειον ἐκκλησιαστικὴν Σχολὴν.

—Ἐνεκρίθη πίστωσις 19.000 δραχ. ἐτησίως διὰ τῶν ἐδρῶν Βυζαντινῶν σπουδῶν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Λουδαίν.

—Διὰ Νομοθ. Διατάγματος μειοῦνται τὰ τέλη τῶν ἐτησίων τῆς Θεολογ. Σχολῆς ἀπὸ 250 εἰς 150 δρ. ἐτησίως τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ἀπὸ 245 εἰς 100 δρ., τῶν Μεταφυσικῶν ἀπὸ 245 εἰς 150.

—Ἀντιθέτως αὐξάνονται τὰ τέλη εἰς 400 δρ. ἐτησίως διὰ τοὺς φοιτητὰς τῆς Νομικῆς Σχολῆς, τῆς Ἱατρικῆς, Φαρμακευτικῆς, τῆς Ὀδοντοιατρικῆς, τῆς δὲ Χημικῆς αὐξάνονται εἰς δρ. 300. Ἀναλόγως αὐξάνονται καὶ τὰ ἐξέσπρα τῶν Σχολῶν τούτων.

*****

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ἐμιλήσει τὴν προσεχῆ Κυριακὴν ἐν τῷ Ναῷ Ἀγίου Γεωργίου (Καρύστη) κατὰ τὴν α'. λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. - 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

πιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

Ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε,,

Γ'

Τί ἡμεθα πάντες οἱ ἄνθρωποι πρὶν ἢ ὁ Χριστὸς ἐν-
δρωπῆσῃ καὶ ἀποθάνῃ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ; Οἱ αἰχμά-
τοι τοῦ Ἄδου, οἱ δέσμοι τοῦ αἰωνίου θανάτου, οἱ
τάδικοι τῆς θείας Δικαιοσύνης. Ἡ ἐνοχὴ καὶ τὸ
ὄρος τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος μᾶς εἶχαν κατα-
λῆσαι ὑπευθύνους ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, μᾶς εἶχαν κλεί-
σαι τὰς πύλας τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ ἡμεθα τρόπον
οἱ ἐξόριστοι, οἱ ἀπόκληροι, οἱ ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ.

Τί ἔκαμεν ὁ Θεὸς διὰ τὴν μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν
τάστασιν αὐτὴν; Τί ἠδδόκησε νὰ κάμῃ διὰ τὴν μᾶς
καλλάξῃ ἀπὸ τὸ κατάκριμα τοῦ αἰωνίου θανάτου καὶ
μᾶς χάρισῃ τὸ χάρισμα τῆς αἰωνίου ζωῆς; Ἐξαπέ-
σταλε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν μονογενῆ εἰς τὸν κόσμον.
ἠδδόκησε νὰ γίνῃ ἄνθρωπος κατὰ πάντα ὅμοιος μὲ
μᾶς πλην τῆς ἁμαρτίας. Καὶ τὴν θυσίαν, τὴν ὁποίαν
τός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, προσέφερεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ
ἀντιπρόσωπος ἡμῶν, τὴν θυσίαν ταύτην ἐδέχθη ὁ
Πατὴρ ὡς θυσίαν ἰδικήν μας. Τοιουτοτρόπως
διὰ τῆς θυσίας ταύτης, διὰ τοῦ Σταυρικοῦ θανάτου
τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ μεγάλου Ἀρχιερέως καὶ Με-
σοῦ ἡμῶν, ἀπηλλάγημεν ἡμεῖς ἀπὸ κρῖμα τῆς ἐνο-
χίας, ἠλευθερώθημεν ἀπὸ τὸ κατάκριμα τοῦ αἰωνίου
θανάτου καὶ ἀπελάβομεν τὸ χάρισμα τῆς υἱοθεσίας καὶ
δικαιώμα τῆς αἰωνίου ζωῆς. Πόσον ὠραία καὶ πα-
στατικὰ περιγράφει τὰς ἀληθείας ταύτας ὁ Ἀπό-
στολος Παῦλος! «Ὁ Θεός, λέγει, πλούσιος ὢν ἐν ἐλέ-
ει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἡγάπησεν ἡμᾶς,
ἐκόντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζω-
οποίησε τῷ Χριστῷ· χάριτι ἔστε σεσωσμένοι· καὶ συνή-
κατε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις
ὅτι ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρη-
στότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Ἐφεσ. 2, 4—7).

Ποία ἄλλη πολυτιμότερα ταύτης εὐεργεσίας; Τί
λο μεγαλεύτερον χάρισμα ἀπὸ τοῦτο; Νὰ εἴμεθα
καταδικασμένοι εἰς θάνατον καὶ ὁ Θεὸς ἐξ ἀγάπης
μόνον νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν ποινὴν αὐτὴν, χα-
ρίζων εἰς ἡμᾶς τὸ χρέος τῶν ἁμαρτιῶν μας, ἀλλὰ καὶ
μᾶς ἀξιῶσῃ ἀκόμη αἰωνίου ζωῆς καὶ μακαριότη-
τος! Εἶνε νὰ μὴ εὐχαριστῇ κανεὶς; Καὶ ἀν-ἐκτιμῆσῃ
ὅντως τὴν ὑψίστην ταύτην εὐεργεσίαν τοῦ Θεοῦ, θὰ

μείνῃ ἄρ' ἀναισθητὸν τὴν καρδίαν καὶ κλεισμένα
τὰ χεῖλη, ἢ θὰ σπεύσῃ μὲ τὴν καρδίαν σκιρτῶσαν
ἀπὸ τὴν χαρὰν νὰ κινήσῃ τὰ χεῖλη τοῦ καὶ τὴν γλῶσ-
σάν τοῦ καὶ τὸ στόμα τοῦ διὰ τὴν δοξολογήσῃ καὶ εὐχα-
ριστήσῃ τὸν Μέγαν καὶ ἀνεκτίμητον Εὐεργέτην τοῦ,
τὸν Θεόν;

Ὁ θεὸς Παῦλος, ὁ ὁποῖος εἶχε θαυμάτην συναί-
σθησιν τῆς θείας ταύτης εὐεργεσίας, ἡ ὁποία ἐδείχθη
καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς πάντας τοὺς πιστοὺς, ἠὲ χαρί-
σται ἀδιαλείπτως τὸν Θεόν, καὶ μετὰ χαρᾶς μάλιστα.
«Μετὰ χαρᾶς, λέγει, εὐχαριστοῦμεν τῷ πατρὶ τῷ ἱκα-
νῶσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν
τῷ φωτί, ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκό-
τους καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς
ἀγάπης αὐτοῦ· ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἁ-
φесιν τῶν ἁμαρτιῶν» (Κολοσ. 1, 12—14).

Πόσον πρέπει λοιπὸν καὶ διὰ τοῦτο νὰ εὐχαριστῶ-
μεν τὸν Πανάγαθον Θεὸν καὶ Πατέρα ἡμῶν! Πόσον
εὐγνώμονες πρέπει νὰ εἴμεθα πρὸς Αὐτόν, ὁ Ὅποιος
μᾶς ἔσωσεν ἀπὸ αἰώνιον θάνατον καὶ μᾶς ἐχάρισεν αἰ-
ωνίαν ζωὴν!

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Ἡ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

4. Ὡστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε
τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ γε-
νέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα
καρποφορήσωμεν τῷ Θεῷ».

«Ἐθανατώθητε» ἦτοι εἶνε ὡς νὰ μὴ ὑπάρχητε εἰς
τὴν ζωὴν ὡς πρὸς τὸν νόμον· ἠλευθερώθητε πλέον ἐξ αὐ-
τοῦ. ἠλευθερώθητε καὶ ὑπὲρ τὴν ἐποψιν τῆς καταδιώξεως
του, χωρὶς δηλονότι νὰ ἔχη οὐδὲν δικαίωμα καὶ οὐδεμίαν
ἐξουσίαν ἐπάνω σας, διότι ἱκανοποιήθη ἡ θεία δικαιοσύνη
διὰ τὰς παραβάσεις σας, καὶ ὑπὲρ τὴν ἐποψιν τοῦ ὅτι εἰς-
ἤλθετε εἰς ἀνωτέραν καὶ τελειότεραν ζωὴν ἀπὸ ἐκείνην τοῦ
νόμου.

«Εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ». Ἐθανατώθη-
τε, ἦτοι ἀπεθάνετε ὡς πρὸς τὸν νόμον, διὰ τὴν νὰ συζευχῆτε,
διὰ τὴν νὰ ἐνωθῆτε μὲ ἄλλον, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν· ἐθανατώθη-
τε, ὥστε ἡ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ συνένωσις σας νὰ εἶνε
νόμιμος, χωρὶς νὰ λογίζονται αἱ ψυχαὶ σας ὡς μοιχαλίδες,
ἐπειδὴ ἀφῆκατε τὸν νόμον.

τὸν ἐπαινοῦν, ἐξάπαντες θὰ ἔλθῃ καιρὸς κατὰ τὸν ὁποῖ-
α θλίβῃ καὶ θὰ στενοχωρηθῇ καὶ θὰ τυραννηθῇ. Διότι
ιστάσεις δὲν εἶνε πάντοτε αἱ αὐταί, ὥρισμένως θὰ ἄλ-
λυν. Αἱ γινώμαι τῶν ἀνθρώπων, ὡς εἶπομεν καὶ εἰς τὸ
γούμενον, μεταβάλλονται. Καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι σὲ ἐ-
σὺν σήμερον, σὲ κατακρίνουν καὶ σὲ κατηγοροῦν αὐριον-
ότε ὁποῖα λύπη, ὁποῖα στενοχωρία, ὁποῖα βάσανος καὶ
νῖα, δι' ἐκεῖνον ὅστις πρότερον ἔχαιρε καὶ ὑψοχαιριστεῖτο
ὅς ἐπαίνους!

ἢ ἐν τούτοις ἡμεῖς, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, παρ'
τὴν τυραννίαν, τὴν ὁποῖαν δοκιμάζομεν, δὲν παύομεν
φωνιζόμεθα καὶ νὰ κινῶμεν πάντα λίθον διὰ νὰ ἀπο-
ώμεν ὅσῳ τὸ δυνατόν περισσοτέρους παρὰ τῶν ἀνθρώ-
ἐπαίνους.

χοντες λοιπὸν ὑπ' ὅψει τὰς ζημίας, τὰς ὁποίας φέρουν
αἱ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐν τῇ παρόντι καὶ ἐν τῇ μέλ-
ῃ, ἔχοντες ὑπ' ὅψει δι' ἐπιζητούντες τοὺς ἐπαίνους σφε-
όμεθα πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀνῆκει εἰς τὸν Θεόν, ἅς παύ-
ν νὰ ἐπιδιώκωμεν καὶ νὰ ἐπιζητῶμεν αὐτούς. Ἄς προ-
ώμεν, ὅσον τὸ ἐξ ἡμῶν, νὰ πορευόμεθα κατὰ συνείδη-
ἐνεξαρκήτως τοῦ τί θὰ εἰπωσιν οἱ ἄνθρωποι. Ὅσακις
ἐπαίνοῦν διὰ χάρισμά τι, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐχάρισεν ὁ
νὰ μὴ δεχόμεθα τοὺς ἐπαίνους, ἀλλὰ νὰ ἀποδίδωμεν
δόξαν καὶ τὸν ἐπαῖνον πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς ὃν ἀνῆκει.
ὁ δὲ ὅταν κἀμνῶμεν καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ θὰ εἴμεθα καὶ
κωμεν τὸν ἐπαῖνον παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι παρὰ τῶν
ῶπων.

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

*****

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

πρὸς Γαλάτας ἐπιστ. Παύλου, κεφ. β'. στ.χ. 16—29.)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκου κεφ. η'. 34—θ'. 1).

Εἶπεν ὁ Κύριος. Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀ-
ησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ
συνέλθτω μοι. 35. ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶ-
ἀπολέσει αὐτήν· ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὕτως σώσει αὐτήν. 36. τί
ὀφελήσῃ ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον,
ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; 37. ἢ τί δώσει ἄνθρωπος
ἀλαγμία τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 38. ὅς γὰρ ἂν ἐπαισχυνηθῇ με καὶ
ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ὁ-
λώῃ, καὶ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνηθήσεται αὐτόν,
ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἁγγέλων
ἁγίων. θ'. 1. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσὶ
τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου,
ὅτι ἰδῶσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἔληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

χ. 34, 35. Τὰ προσόντα τοῦ χριστιανοῦ. Ὡς ὁπαδούς
γενήσους ἀναγνωρίζῃ ὁ Χριστὸς ὄχι ἐκείνους, οἱ ὁποῖ-
ελὼς ἀκούουν τοὺς λόγους Του, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας τὰ
όντα, τὰ ὁποῖα Αὐτὸς καθόρισε καὶ ζητεῖ ἐξ ἡμῶν.
δὲ εἶνε ταῦτα; Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, λέγει,
ησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ

ἀκολουθεῖτω μοι». Ζητεῖ πρῶτον ν' ἀπαρνηθῶμεν ἑαυτούς·
ν' ἀπαρνηθῶμεν τούτῃ τὸν ἁμαρτωλὸν ἑαυτόν μας, καὶ
πράξεις καὶ λόγους καὶ ἐπιθυμίας καὶ φρονήματα, ὅσα δὲν
εἶνε σύμφωνα πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν νόμον Του. Ζητεῖ
νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὸ ἁμαρτωλὸν παρελθόν μας καὶ νὰ εἰς
έλθωμεν εἰς τὴν νέαν ζωὴν τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν Του.
Ἀλλὰ ζητεῖ καὶ δεύτερον προσὸν ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸν γνή-
σιον ὁπαδὸν Του, «καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ». δηλαδὴ
νὰ σηκώσωμεν τὸν σταυρὸν μας. Τί δὲ ἐννοεῖ μὲ αὐτό; Ἀφ'
ἐνὸς ὅτι πρέπει, διὰ τῆς βοήθειας τῆς χάριτός Του καὶ διὰ
προσπαθείας ἐπιμελοῦς, νὰ νεκρώσωμεν κακίας καὶ πάθη
ἐντὸς τῶν ψυχῶν μας καὶ πᾶσαν κλίσιν πρὸς τὸ κακόν.
Ἀφ' ἐτέρου δέ, ὅτι πρέπει νὰ μένωμεν πιστοὶ καὶ σταθεροὶ
εἰς τὴν πρὸς Αὐτὸν ἀφοσίωσιν, ἔτοιμοι νὰ ὑποστώμεν πᾶ-
σαν θλίψιν, καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον ἐν ἀνάγκῃ, χάριν τῆς
ὁπακοῆς εἰς τὸ θέλημά Του. Τρίτον δὲ μετὰ ταῦτα ζητεῖ ὁ
Κύριος, «καὶ ἀκολουθεῖτω μοι». Ὁφείλομεν δηλαδὴ νὰ Τὸν
ἀκολουθῶμεν πιστῶς, ὁπακούοντες εἰς τοὺς λόγους Του καὶ
μιμούμενοι ὅσον τὸ δυνατόν τὸ τέλειον παράδειγμα τῆς ἀρε-
τῆς, τὸ ὁποῖον Αὐτὸς διὰ τοῦ βίου Του ἔδειξε πρὸς ἡμᾶς.
Καὶ ἐπειδὴ προηγουμένως ἀνέφερεν ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα
ἔτοιμοι εἰς θλίψεις, καὶ εἰς θάνατον ἀκόμη, χάριν τοῦ Ὁνό-
ματός Του, προσθέτει εὐθὺς ὅτι ὅστις ἤθελεν ἀρνηθῇ τὴν
πίστιν πρὸς ἃν Σωτήρα διὰ νὰ σώσῃ τὴν σωματικὴν του
ζωὴν, αὐτὸς θ' ἀπολεσθῇ αἰωνίως. Καὶ ὅστις χάριν τοῦ Ὁ-
νόματος τοῦ Χριστοῦ ἤθελε θυσιάσει καὶ τὴν ζωὴν του, αὐ-
τὸς θὰ κερδήσῃ τὴν αἰώνιον καὶ μακαρίαν ζωὴν.

Στίχ. 36, 37. Ψυχὴ καὶ κόσμος. Καὶ προχωρῶν ὁ Κύρι-
ος εἰς τὴν οὐράνιον διδασχὴν Του, δεικνύει ποῖαν ἀξίαν ἔχει
ἡ ἀθάνατος τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ ἀπέναντι ὅλων τῶν ἀγαθῶν
τοῦ κόσμου. Καὶ κραυγάζει πρὸς ἡμᾶς· «τί θὰ ὀφελήσῃ τὸν
ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ ὅλον τὸν κόσμον, ζημιωθῇ δὲ διὰ
παντὸς τὴν ψυχὴν του; Ἐὰν δὲ ἀπολέσῃ τις τὴν ψυχὴν του,
τί δύναται νὰ δώσῃ διὰ νὰ ἐξαγοράσῃ αὐτὴν ἐκ τοῦ αἰωνί-
ου θανάτου;» Οὐδέν, ἀπολύτως οὐδέν. Ἐπομένως, δὲν πρέ-
πει χάριν ἀγαθῶν ἐπιγείων καὶ ὕλικῶν νὰ θυσιάζωμεν τὸ
αἰώνιον τῶν ψυχῶν μας συμφέρον. Ἀντιστρόφως, ὀφείλομεν
τὰ πάντα νὰ θυσιάζωμεν χάριν τῆς ψυχικῆς σωτηρίας.

Στίχ. 38, θ'. 1. Οἱ αἰσχυρόμενοι τὸν Χριστόν. Ἄλλ' ὁ
Χριστιανὸς δὲν πρέπει νὰ ἐπηρεάζεται οὔτε ἀπὸ ὕλικα ἀγα-
θά, οὔτε ἀπὸ τὰ φρονήματα καὶ τὴν δόξαν τοῦ κόσμου. Καὶ
ἐπειδὴ πολλοί, θέλοντες νὰ ἀποφύγουν τὴν κατάκρισιν τῶν
ἀνθρώπων καὶ ἐπιθυμοῦντες τὸν ἐπαῖνον αὐτῶν, ἐντρέπονται
νὰ φανοῦν ὅτι εἶνε ὁπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο προλέγει
ὁ Κύριος ὅτι ὅστις ἐν μέσῳ τῆς γενεᾶς τῶν ἀνθρώπων τῆς
ἁμαρτίας καὶ τῆς ἀπιστίας ἤθελεν ἐντραπῇ, νὰ φανῇ ὅτι εἶνε
ὁπαδὸς Του, τοῦτον καὶ Αὐτὸς θὰ ἐντραπῇ νὰ ἀναγνωρίσῃ·
ὡς ἄνθρωπον ἰδικόν Του, ὅταν θὰ ἔλθῃ ἐν δόξῃ Του
μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων διὰ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον. Ὡς μι-
κρὸν δὲ δειγμα τῆς μελλούσης δυνάμεως καὶ δόξης Αὐτοῦ
λέγει ὅτι οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ Ἀπόστολοι του μέλλουν νὰ ἴδουν
κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς πῶς ὁ Θεὸς θὰ ἰδρῶσῃ
ἐν τῷ κόσμῳ τὴν βασιλείαν Του, τούτῃ τὴν Ἐκκλησίαν,
μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.)

Δύο ἑφιπποὶ, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο ὀπίσω ἀκούσαντες τὰς φωνὰς τῶν στρατιωτῶν καὶ τὸν θόρυβον, τὸν ὁποῖον ἐδημιούργει ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τὸ συρόμενον ἄρμα, ἐκέντησάν τοὺς ἵππους αὐτῶν καὶ ἔσπευσαν ἐν κολπασμῷ νὰ ἴδωσι τί συνέβαινε. Ἦσαν ὁ Παγκράτιος καὶ ὁ Κοδράτος!

Δὲν ἐπρόφθασαν νὰ ἀφήσωσιν ὀπίσω τοὺς πεζοποροῦντας στρατιώτας, ὅτε ἤκουσαν πάταγον καὶ παφλασμόν ἐν τῇ ὕδατι. Εἰς τὴν ὁδὸν εὐρίσκετο κορμός τις δένδρου καὶ τὸ ἄρμα προσκρούσαν ἐπ' αὐτοῦ ἀνετράπη, ὃ δὲ ἀναβάτης αὐτοῦ μεθυμένος κατὰ τὸ ἥμισυ ἐρρίφθη μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ.

Διὰ μιᾶς ὁ Παγκράτιος κατέβη ἀπὸ τὸν ἵππον. Μετὰ τοῦ συντρόφου του ἐκρεμάσθη εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ. Ὑπὸ τὸ ἀσθενὲς φῶς τῆς σελήνης διέκρινε τὸν Κορβῖνον ἀγωνιζόμενον πρὸς τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ. Τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ δὲν ἦτο ὑψηλὰ ἐν σχέσει πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ. Τὰ χώματα ὅμως τῆς ὁχθῆς ἦσαν ἀπὸ γλύναν, καθὼς δὲ ὁ Κορβῖνος ἐπάτα ἐπ' αὐτῆς ἐδουλίζετο ὀλόκληρος καὶ διολισθαίνων εὐρίσκετο πάλιν εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ. Εἶχεν ἤδη ἐξαντληθῇ καὶ αἰμωδιάσει ἀπὸ τὸ κατάψυχρον ἐκεῖνο λουτρόν.

—Θὰ ἤξιζε νὰ τὸν ἀφήναμεν ἐκεῖ ποῦ εὐρίσκεται, ἔφη θύριςεν ὁ Κοδράτος.

—Σοῦ! Κοδράτε! εἶπεν ὁ Παγκράτιος. Πῶς ἔμπορεῖς νὰ τὸ κάμης αὐτό; Δόσε μου τὸ χέρισον.

Κρατηθεὶς οὕτω σφιγκτὰ ἀπὸ τὸ δυνατὸ χέρι τοῦ Κοδράτου ἐκρεμάσθη ὁ Παγκράτιος πρὸς τὴν ὁχθὴν καὶ ἤρπασε τὸν ἐχθρόν του ἀπὸ τὸν βραχίονα ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμήν ἐπρόκειτο οὗτος νὰ βυθισθῇ διὰ παντός. Τὸν ἔσυραν ἐκ τοῦ ὕδατος καὶ τὸν ἐξήπλωσαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Ἦσκησεν οὕτω ὁ Παγκράτιος τὸ καθήκον τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν χειρότερόν του ἐχθρόν.

Τοῦ ἔκαμε μερικὰς ἐντριβὰς, τῇ βοηθείᾳ τῶν ὁποίων ἀνέκτησε τὰς αἰσθήσεις του, καθ' ἣν στιγμήν κατέφθανον καὶ οἱ στρατιῶται αὐτοῦ. Τοὺς τὸν παρέδωκε λοιπὸν τότε, καθὼς καὶ τὸ βαλάντιον αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον καθ' ἣν στιγμήν τὸν ἐτράβα ἀπὸ τὸν ποταμὸν εἶχε πέσει ἀπὸ τὴν ζώνην του. Ἐκράτησεν ὅμως ὁ Παγκράτιος τὸ μαχαίριδόν του, τὸ ὁποῖον ὡσαύτως εἶχε πέσει μαζὺ μὲ τὸ βαλάντιον ἀπὸ τὴν ζώνην τοῦ Κορβῖνου, καὶ τὸ ὁποῖον ὁ τελευταῖος οὗτος ἔφερε πάντοτε μαζὺ του ὡς πειστήριον, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἀπεδείκνυνεν ὅτι ὁ Παγκράτιος εἶχε σχίσαι τὸ διάταγμα.

Οἱ στρατιῶται ἐδεδαίωσαν τὸν Κορβῖνον, ὅταν ἀνέλαθεν ἐξ ὀλοκλήρου τὰς αἰσθήσεις του, ὅτι οὐχὶ ἄλλος τις ἀλλ' αὐτοὶ τὸν εἶχον σώσει ἐκ τοῦ πνιγμοῦ καὶ ὅτι τὸ βαλάντιόν του εἶχε χαθῇ ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ. Τὸν μετέφεραν εἰς κάποιον γειτονικὸν χάνι, καὶ ἀφοῦ ἐπεσκεύασαν τὸ ἥρμα του, καθ' ὃν χρόνον ἐκεῖνος ἐκοιμᾶτο, αὐτοὶ ἐξώδευσαν τὰ χρήματα τοῦ βαλάντιου τοῦ διασκεδάζοντες.

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη εἶδεν οὕτω δύο ἐκδικήσεις νὰ συντελῶνται: τὴν ἐκδίκησιν ἐνδὸς ἐθνικοῦ καὶ τὴν ἐκδίκησιν ἐνδὸς χριστιανοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Αἱ ἐφημερίδες τῆς πρωτεύουσας ἀναγράφουν καθήμενὸς καταδίκας ἐμπορευομένων ἐπὶ αἰσχροκερδεῖα. Οὐ αὐστηρότης τοῦ νόμου περὶ αἰσχροκερδεῖας, εὐδὲ αἱ ἀμικτως ἐπιβαλλόμεναι ποιναὶ κατορθώνουν νὰ περιστέλλῃ καὶ ἐξαφανίσουν τὴν μεγάλην ταύτην κοινωνικὴν πληγὴν. Μία καὶ αὐτὴ ἀπόδειξις, ὅτι ἐὰν μὴ ἡ διδασκαλίᾳ τοῦ Ἐγγελοῦ καὶ τὸ π εὔμα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης εἰσδύσῃ κυβερνήσῃ τὰς κοινωνίας, οἱ ἄνθρωποι θὰ ἀλληλοτρύπῃ καὶ θὰ κατασπαράσσωσιν ἀλλήλους.

—Κατὰ πληροφίας τῶν Γαλλικῶν ἐφημερίδων, εἰς ἐν Παρίσιος εὐρίσκομεν ἀντιπροσώπους τῶν Συμμαχικῶν Δυνάμεων ὑπεβλήθη τεράστιον σχέδιον διὰ τὰς συγκοινωνίας τῆς Εὐρώπης, τὸ ὁποῖον κατέστρωσαν ἐν συνεννοήσῃ μεγαλειότητες τῶν σιδηροδρομικῶν ἐταιρειῶν.

—Κατὰ τὸ σχέδιον τοῦτο θὰ ἐνωθῶσιν ὅλας σχεδὸν μεγάλας σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ τῆς Εὐρώπης ἀπὸ Βορδῶ μέχρι τῆς Ὁδησσοῦ, μὲ δύο διακλαδώσεις ἀπὸ λιγυραδίου εἰς Ἀθήνας καὶ ἀπὸ Βελιγγραδίου εἰς Κωνσταντινούπολιν. Προβλέπεται δέ, ὅτι τὸ ὅλον ταξίδιον ἀπὸ Βορδῶ μέχρις Ὁδησσοῦ θὰ διαρκῇ 4 ἡμέρας.

—Κατ' εἰδήσεις ἐκ Ν. Ὑόρκης, τὸ ἀμερικανικὸν ἰσχυρὸν συνέδριον παρασκευάζει συνέλευσιν πρὸς μελάντων ἐκθέσεων τῶν παρὰ τῇ Διασκέψει τῆς εἰρήνης ἐπιπροσώπων αὐτοῦ. Τὸ συνέδριον θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα τῶν Ἑβραίων ἐν Εὐρώπῃ, διὰ τοὺς ὁποίους θὰ ζητήσῃ ταχοῦ δίκαια ἴσα πρὸς τὰ τῶν ἄλλων μειονοψηφῶν, ὡς καὶ τὸ ζήτημα τῶν ἰουδαϊκῶν διεκδικήσεων ἐν Παλαιστίνῃ.

—Ἡ Ἀμερικανικὴ Κυβέρνησις, ἔχουσα ὅπ' ὅψιν τὰ προβληθεῖσας εἰς αὐτὴν στατιστικὰς τοῦ ἐμπορικοῦ Γραφείου Οὐασινγκτόνος, ἀνῆγγειλεν ἤδη εἰς τοὺς Συμμάχους διμειώσῃ τὰς εἰς Εὐρώπην ἀποστολὰς τοῦ σίτου κατὰ τὸ ἥμισυ, ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου, ἵνα ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ζήτησιν.

—Εἰς μίαν τῶν τελευταίων συνεδριάσεων τῆς Ἰταλ. Βουλῆς ὁ πρωθυπουργὸς κ. Νίττι κατέθεσεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ περὶ μεταρρυθμίσεως τῆς Βασιλικῆς ἐπιχορηγίας νὰ ἐκδοθῇ σχέδιον συνοδευόμενον καὶ ὑπὸ μιᾶς ἐπιστολῆς τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰταλίας. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ὁ Βασιλεὺς ἔμμελλεν ἐκφράζων τὴν γνώμην ὅτι ἤδη μετὰ τὸν πόλεμον ἐπιβεβλημένος ὁ ὀλιγαρχέστερος τρόπος βίου, δηλώνων ἐπιστρέφει τὰ κτήματα τοῦ Στέμματος καὶ ὅτι παρὰ τὴν τὰ Ἰταλικά Μουσεία ὅλα τὰ ἐν τοῖς ἀνακτόροις εὐρίσκοντα καλλιτεχνήματα.

—Ἐπίσης ὁ Βασιλεὺς Ἐμμανουὴλ ἐκφράζει τὴν ἐπίβλησιν, ὅπως ἐλαττωθῇ κατὰ τρία ἑκατομμύρια ἡ παρεχομένη αὐτῇ καὶ τὴν μητέρα του ἐπιχορήγησις. Ὁ κ. Νίττι τὴν ἀνέγνωσεν τῆς Βασιλικῆς ἐπιστολῆς ἀνέγνωσε τὸ μὲν σχέδιον διὰ τοῦ ὁποῖου ὑποβιβάζεται ἀπὸ 14,200,000 11,250,000 ἡ ἐτήσια βασιλικὴ ἐπιχορήγησις καὶ παρέρχονται εἰς τὸ Κράτος ὅλα σχεδὸν τὰ κτήματα τοῦ Στέμματος ἐκτὸς τῶν Ἀνακτόρων τῆς Ρώμης καὶ τοῦ Τουρίνου.

—Πληροφορίαι ἐκ Παρισίων ἀγγέλλουν ὅτι ὁ Πάπας ἐχρῖζον τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος τοῦ πρὸς ἀποκρίσασιν ἐν Ἀνατολῇ τοῦ γοήτρου τῆς Καθολικῆς Ῥωμαιο-Ἐκκλησίας, ἔδρουν ἐν Ῥώμῃ κολλέγιον Κοπιδῶν. Ἐκ τὰς πληροφορίας τὸ κολλέγιον τοῦτο θὰ εὐνοήσῃ τὴν ἰσχυρὰν ἀποικιακὴν πολιτικὴν.

*****

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὁμιλήσει τὴν προσεχῇ Κυριακὴν ἐν τῇ Ναφ' Ἀγίου Γεωργίου (Καρύτση) κατὰ τὴν α'. 6. 6. λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

ΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΙΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
τορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 5
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 5
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΙΩΝΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
'Αριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

τολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
ορησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΠΑΝΤΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΤΕ,,

Ε'.

εὐρίσκω, κ. ἤδη εἰς τὸ σκότος τῆς μετάνοιας
χονται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς των μετανοημέ-
πλέον διὰ τὰς ἁμαρτίας των καὶ προσκεκολλη-
εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ ἔχουν ἓνα ἐπὶ
λογον διὰ νὰ εὐχαριστοῦν τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης τῆς
καὶ τῆς καρδίας.

ἄλλοτε εἰς τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας καὶ εὐρί-
τώρα εἰς τὸ φῶς τῆς σωτηριώδους γνώσεως.

εἰς τὴν πλάνην καὶ ἦλθον πρὸς τὴν ἀλήθει-
σκοντο μακρὰν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐσήποντο εἰς τὰ
τέλματα τῆς ἁμαρτίας· καὶ κάποτε, χωρὶς καὶ
τὸ ἐννοήσαν· πότε καὶ πῶς, ἀνεσύρθησαν ἀπὸ
καὶ τὴν δυσωδίαν τῆς ἁμαρτίας καὶ ἤγγισαν
τὸν Θεόν.

δύνεον νὰ κρημνισθοῦν εἰς τὴν ἄδυσσον τοῦ
θανάτου. Τί λέγω; Μικρὸν ἀκόμη καὶ θὰ κατε-
ντο ἀπὸ τὸν θάνατον ἐν τῇ ἀμετανοήσῃ διὰ νὰ
εἰς ἀδυσώπητον κρῖμα τῆς θείας δικαιοσύνης
τιμωρῶνται αἰωνίως, αἰωνίως. Ἀλλὰ κάποτε,
εἰς χρόνος τώρα, ἦλθον εἰς συναίσθησιν τῶν
ῶν τῶν πράξεων, μετενόησαν καὶ ἔκλαυσαν
ἁμαρτίας τῶν, ἀπενήρυσαν τὸ ἁμαρτωλὸν πα-
ων, ἐχάραξαν νέον δρόμον καὶ ἀνέτειλεν ἡ αὐ-
ζωῆς, πνευματικῆς καὶ ἁγίας ζωῆς, τὴν ὁποί-
ερον δὲν ἐφαντάζοντο, δὲν ἐγνώριζον, δὲν ᾔνει-
κάν!

ἀνέβη; Πῶς ἔγειναν ὅλα αὐτά; Πῶς ἐπῆλθεν
μετατροπὴ; Πῶς ἐσημειώθη αὕτη ἡ μεταβολή;
στιστοί μου! Ὑπάρχει κάποιος, ὁ ὁποῖος ἐνδι-
α διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἁμαρτωλῶν. Ἐργάζε-
τὴν μετάνοιά των. Μερὶ μὲν διὰ τὴν μέρφωσιν
ονοεῖ διὰ τὸν καταρτισμὸν των. Καὶ παραδοκεῖ
αιρον περίστασιν, κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ ἁμαρτωλὸς
τὸ οὖς διὰ νὰ ἀκούσῃ, θὰ ἀνοίξῃ τὴν καρδίαν
υναισθανθῇ, καὶ θὰ παραδώσῃ τὴν θέλησιν του
ερχίσῃ νέον βίον, συντελεσθῇ δὲ οὕτω τὸ ἔργον
αρτισμοῦ καὶ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ. Πόσοι καὶ
μετενόησαν καὶ ἐσώθησαν ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον
πρόνοιαν αὐτὴν τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος ἐν τῇ ἀ-
οῦ ἀγαθωσύνῃ ἐργάζεται διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν
λῶν!

ὦ! ὁ Θεὸς ἐργάζεται! Αὐτὸς ἐστείλε τὸ κήρυγμα
τοῦ θείου λόγου, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον ἐφωτίσθησαν πολλὰ ψυ-
χαὶ καὶ ἐγνώρισαν καλλίτερον τὴν ἁμαρτωλὴν κατάστα-
σίν των διὰ νὰ προστρέξουν ἔπειτα εἰς τὸ λουτρὸν τῆς
μετάνοιας καὶ τὴν κολυμβήθραν τῆς ἐξομολογήσεως.
Αὐτός, ὁ Θεός, ἔρριπεν εἰς τὰς χεῖράς των ἐκεῖνο τὸ
βιβλίον, τὸ ὁποῖον μετέδωκε πνεῦμα καὶ ζωὴν εἰς τὰ
νεκρὰ πτώματα τῆς ἁμαρτίας καὶ τὰ ἀνέστυρεν ἀπὸ τὴν
ἄδυσσον τοῦ πνευματικοῦ θανάτου. Αὐτός, ὁ Θεός, ἔ-
στείλε καὶ ἐπροκάλεσε τὴν ἁγίαν ἐκείνην συνάντησιν
καὶ ἐχάριεν ἐκείνην τὴν συναναστροφὴν, ἀπὸ τὴν ὁποί-
αν μετεδόθη φῶς καὶ ζωὴ καὶ δύναμις καὶ παρηγορία
εἰς τὰς ἐσκοτισμένας καὶ ἀποθεαρρημένους ψυχάς. Αὐ-
τός, ὁ Θεός, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν, ὁ Θεὸς πάσης πα-
ρακλησεως, Αὐτὸς ἔφερε πλούσια μέσα καὶ ἁγίας πε-
ριστάσεις, αἱ ὁποῖαι συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ φωτισθοῦν
καὶ προκόψουν καὶ ἁγιασθοῦν καὶ σωθοῦν τόσαι καὶ
τόσαι ψυχαί, αἱ ὁποῖαι ἀνευ τῆς ἐργασίας ταύτης τοῦ
Θεοῦ θὰ ἦσαν ἀκόμη εἰς τὸ σκότος καὶ τὴν δυστυχίαν
τῆς πλάνης καὶ τῆς ἁμαρτίας.

Θεέ μου! Πόσον πρέπει νὰ Σὲ εὐχαριστῶμεν ὅλοι διὰ
τὰς εὐεργεσίας σου αὐτάς! Πόσῃ εὐγνωμοσύνῃ ὀφεί-
λομεν πρὸς Σέ, ὁ Ὅποιος ἀδιακόπως ἐκτείνει τὴν χεῖ-
ρά Σου ὑπεράνω ἡμῶν διὰ νὰ κατευθύνῃς τὸν δρόμον
μας πρὸς τὰς πύλας τῆς αἰωνιότητος! Τί θὰ ἤμεθα σή-
μερον, Κύριε, ποῦ θὰ εὐρισκόμεθα, ποῖας ιδέας καὶ ποῖα
φρονήματα θὰ εἶχομεν, ἐὰν Σὺ δὲν μᾶς ἐφώτιζες μὲ
τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου Σου, μὲ τὸ κήρυγμα,
μὲ τὴν μελέτην καὶ μὲ τόσα ἄλλα, τόσα ἄλλα πλούσια
καὶ σοφὰ μέσα;
(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

6. «**Μὴνὶ δὲ κατηγορήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀπο-
θανόντος ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς
ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμ-
ματος.**»

Τώρα «κατηγορήθημεν», τοῦτέστιν ἀπηλλάγημεν,
ἡλευθερώθημεν ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ νόμου, «ἀποθανόν-
τος ἐν ᾧ κατειχόμεθα», ἐπειδὴ ἐπὶ τῶν ἐκείνων, τοῦ
τέστιν ἡ ἁμαρτία, ἐνεκα τῆς ὁποίας ἤμεθα ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν
τοῦ νόμου. Μὲ ἄλλα λέξεις· ἡλευθερώθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου,
διότι διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἀπεθάμεν ὡς πρὸς τὴν

ἀμαρτίαν, διὰ τὴν ὅπο'αν ἐκρυσταίνετο ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ νόμου καὶ ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀμαρτίας εἶχε δοθῇ ὁ νόμος. Ἐπειδὴ ὁ νόμος ἐδόθη, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἵνα λάβωμεν γνῶσιν τῆς ἀμαρτίας καὶ ἀφ' ἑτέρου ἵνα ἐμποδίσῃ τὴν ἀμαρτίαν. Ἀφοῦ ὁμοῦ ἀνθρώπῳ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ ἡ ἀμαρτία καὶ ἐδόθη διὰ τοῦ Χριστοῦ τελειότερα γνῶσις καὶ δύναμις χάριτος πρὸς καταπολέμησην τῆς ἀμαρτίας ὁ νόμος εἶνε περιττός. «Ὡστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καὶ νότῃτι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότῃτι γράμματος.» Ἀπηλλαγμένοι δὲ ἐκ τοῦ νόμου διὰ τὴν δουλεύειν εἰς τὸν Θεὸν κατὰ τὸ νέον πνεῦμα, ὅπερ εἶνε ὁ νόμος τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ νόμος τῆς χάριτος, νόμος τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τῆς ὑπακοῆς εἰς Αὐτόν. «Καὶ οὐ παλαιότῃτι γράμματος.» Καὶ νὰ μὴ δουλεύωμεν κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον, ὅστις ἦτο νόμος τοῦ γράμματος, χωρὶς νὰ δίδῃ ἄφεσιν ἀμαρτιῶν καὶ ἐνίσχυσιν πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀμαρτίας καὶ καθάρωσιν τοῦ ἀγαθοῦ.

7. «Τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἀμαρτία; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν ἀμαρτίαν οὐκ ἔγνω, εἰ μὴ διὰ νόμου· τὴν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν», «Οὐκ ἐπιθυμήσεις».

Εἰς τὴν 14 στίχον τοῦ προηγουμένου κεφαλαίου εἶπεν ὁ ἀπόστολος, ὅτι ἡ ἀμαρτία δὲν θὰ κυριεύσῃ πλέον τοὺς χριστιανούς, διότι δὲν εἶνε οὗτοι ὑπὸ νόμον. Ὡσαύτως εἶπεν ὁ θεὸς Ἀπόστολος, ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσις ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας ἰσοδυναμεῖ καὶ πρὸς τὴν ἀπελευθέρωσιν ἡμῶν ἀπὸ τοῦ νόμου. Εἰς δὲ τὸ πεμπτῷ Κεφάλαιον (στίχ. 23) διεκήρυξεν ὅτι «νόμος παρεστῆλθεν, ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα». Ὅλα αὐτὰ ἡδύναντο νὰ παρεξηγηθῶσι καὶ νὰ νομισθῶσι λοιπὸν οἱ ἐξ Ἰουδαίου χριστιανοί, ὅτι ὁ Παῦλος διαβάλλει τὸν νόμον καὶ διὰ θεωρεῖ αὐτὸν ὡς κακόν τι. Διὰ τοῦτο ὁ θεὸς Ἀπόστολος ἔρχεται νὰ δις κεδάσῃ πᾶσαν τοιαύτην ὑπόνοιαν καὶ λέγει:

Τί λοιπὸν θὰ εἴπωμεν; Μήπως ὁ νόμος εἶνε ἀμαρτία; Μήπως δηλαδὴ ὁ Μωσαϊκὸς νόμος εἶνε καθ' ἑαυτὸν κακόν τι καὶ δὲν εἶνε σύμφωνος πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ; Μήπως ὁ νόμος ἐνέ τι κακόν, τὸ ὁποῖον γίνεται αἰτία νὰ ἀμαρτάνωσιν οἱ ἄνθρωποι; Μὴ γένοιτο νὰ φαντασθῇ τις καὶ νὰ νομίσῃ τοιοῦτόν τι.

«Ἀλλὰ τὴν ἀμαρτίαν οὐκ ἔγνω, εἰ μὴ διὰ νόμου.» Ὅχι ὁ νόμος δὲν εἶνε ἀμαρτία. Τοῦναντίον ὁ νόμος εἶνε ἄγιος, καὶ ἔπρεπε νὰ δοθῇ, διότι ἄλλως δὲν ἡδυνάμην ἐγὼ νὰ γνωρίσω τὴν ἀμαρτίαν. Καὶ ἔρχεται εὐθὺς ὁ Ἀπόστολος νὰ διασαφηνίσῃ καὶ νὰ ἐξηγήσῃ τί ἔννοει διὰ τῶν λόγων τούτων.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε παραθέσεως τῶν κειμένων ἀπεδείχθη κατὰ τρόπον, ὅτι νὰ μὴ χωρῇ οὐδεμία ἀντίρρηση, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ κατὰ τὸ; συνοπτικὸς διεκήρυξε περὶ ἑαυτοῦ ὅτι εἶνε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ὅχι ἁπλῶς «υἱὸς τοῦ Θεοῦ», ὑπὸ ἔννοιαν δηλαδὴ ὑπὸ τὴν ὁποίαν καὶ οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ πιστοὶ ὅλοι θὰ ἡδύναντο εἶπω νὰ ὀνομασθῶσιν· ἀλλ' ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ ἔννοιαν τοῦτέστιν ἐξαιρετικὴν, μοναδικήν, ἀποκλειστικὴν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἄλλος ὀνομάσθῃ εἶπω. Εἶνε ὁ Υἱὸς, ὁ ὑπὲρ πάντα ἄλλον σχετιζόμε

νος καὶ συνδεόμενος πρὸς τὸν Πατέρα, ὁ γνωρίζων καὶ ἀποκαλύπτων τὴν περὶ Αὐτοῦ ἀληθῆ γνῶσιν καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Εἶνε ὁ Υἱὸς ὁ ἰσότητος πρὸς τὸν Πατέρα καὶ πρὸς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ὁποίου πάντες νὰ βυπτίζωνται. Εἶνε ὁ Υἱὸς ὁ κατέχων εἰς τὸ πᾶν τὴν δικαιοσύνην Αὐτοῦ τὸν βασιλικὸν πλοῦτον τῆς βασιλείας; κληρονομίας, ὁ χορηγῶν τὰς κλείς τῆς Οὐρανῶν βασιλείας εἰς τὸν Πέτρον, ὁ χαρίζομενος τὸ βαρὺ τῶν ἁμαρτιῶν χρέος εἰς τὸν παραλυτικόν, ὁ ἀποδιώκων τῆς εὐδαιμονίας τοὺς ἀμαρτωλοὺς, ὁ ἀναφωνῶν «ἀπεχθάνου ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.»

Διατυπῶναι διὰ τοῦτο ἀξιώσεις, τὰς ὁποίας οὐδεὶς εἴτε προφήτης εἴτε ἄλλος τοῦ Θεοῦ ἀπεσταλμένος ἐτόλμα νὰ διεκδικήσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ. Νομοθετεῖ μὲ ἐξουσίαν ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων νομοθέτου καὶ ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ ὑπακούωμεν τελείως. Ζητεῖ νὰ δεικνύωμεν τὴν πρὸς τὴν ἀγάπην μας ἀνωτέραν καὶ θερμότεραν ἀπὸ πᾶσαν ἀγάπην, ἕτοιμοι νὰ θυσιάσωμεν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς λατρείας. Του τὴν ἀγάπην καὶ τῶν γονέων μας καὶ τῶν συντρόφων καὶ τῶν τέκνων μας καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς ζωῆς μας! Καὶ ἐκτελεῖ τὸν ἑαυτοῦ ὡς τὸ ὑπέρτατον ἀγαθόν· χάριν τοῦ ὁποίου τὰ πάντα πρέπει νὰ θυσιάζωνται καὶ πάντα νὰ ἀπορρίπτονται· ὥς τὴν ἐνσάρκωσιν τῆς ἀληθείας ὁποῖοι τῆς ὁποίας διωκόμενοι καὶ συκοφαντούμενοι ἀπονομοῦσι μὴ κάρριοι καὶ εὐδαιμόνες, περικοσμούμενοι μὲ τὸν κόσμον, ἀφ' οὗ καὶ ἀμαρτάνουσι παράσχημα, ὅσοι εἶνε καὶ συκοφαντεῖται, τὰς ὁποίας τοὺς ἐπιρρίπτουν.

Κατόπιν ὧν αὐτῶν ἐγείρεται τὸ ἐρώτημα: Πῶς ἔσονται ὁ Θεὸς σαρκούμενος καὶ λαλῶν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους; Ἐὰν ἡ γλῶσσα αὐτῆς, τὴν ὁποίαν κατὰ τοὺς Συνοπτικούς μετεχειρίσθη ὁ Χριστὸς, δὲν εἶνε γλῶσσα Θεοῦ, λοιπὸν εἶνε ἡ γλῶσσα ἡ θεία; Ἡ ποῖος ἄνθρωπος ἡ ποῖος ποτὲ μεταχειριζόμενος μίαν τοιαύτην γλῶσσαν, ἀφοῦ ἡ γλῶσσα αὐτῆς δὲν εἶνε γλῶσσα Θεοῦ;

Προφανῶς λοιπὸν ὁ Πενὰν καὶ οἱ σύντροφοί του παρῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κατὰ τῆς ἀληθείας ἀδικίαν. Ἰσοῦ ἐλευθερώσων πρὸς αὐτοὺς Στράτους δὲν ἀπέστειλε τὴν ἀκιδίαν αὐτήν. Περισσότερον εἰλικρινῆς ἀπὸ ἐκείνην διστάζει νὰ προδῇ εἰς ὁμολογίαν, τὴν ὁποίαν ἐπισυνάγει ὡς ἐπιστάσαντα τῶν προσυχετιστῶν ἀνωτέρω τῶν κειμένων ἀποδείξεων.

«Τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια, λέγει ὁ Στράτος, συμφωνοῦν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῶν διακηρύξεων τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὴν θείαν Του ἀποστολὴν καὶ ὡς πρὸς τὴν παλαιάν ἡ ἀνομίαν Του. Ὅχι μόνον εἶνε, ὡς πᾶς προφήτης, ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὁ μόνον ὁμιλεῖ καὶ ἐνεργεῖ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν καὶ ὑπὸ τὴν ἀμεσον διεύθυνσιν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ κατέχει ἀποκλειστικῶς τὴν πλήρη γνῶσιν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ὁποίαν δύναται μόνος νὰ μεταδῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.»

Ὁ Στράτος λοιπὸν εἶνε εἰλικρινῆς. Δὲν κάμνει καὶ διακρίσιν μεταξὺ τῶν τριῶν Συνοπτικῶν καὶ τοῦ Ἰωάννου. Ὅτι διακηρύττει περὶ ἑαυτοῦ ὁ Ἰησοῦς κατὰ τὸν παλαιόν τοῦτον Εὐαγγελιστὴν, τὸ αὐτὸ κατ' οὐσίαν ἐξομολογεῖται καὶ εἰς τοὺς Συνοπτικούς. Εἶνε τὸσον σαφὴς καὶ ἀπρόσβλητος ὡς καὶ τὸν Στράτον καὶ τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων ἀντικειμένου τούτου, ὅτι καταντᾷ ὅχι μόνον μετακρίσιν ἀλλὰ καὶ ἐπιχείρησις ἀνόητος τὸ νὰ ζητῇ τις νὰ τὴν νῆθῃ.

Π. Ν. Τρεμ

ΜΑΤΑ ΖΩΗ

ΜΑΚΑΡΙΖΟΜΕΝ ΤΟΥΣ ΥΠΟΜΕΝΟΝΤΑΣ

Ἐάν ἡθέλαμεν νὰ μελετήσωμεν σοβαρῶς καὶ περισκευώμεν τοὺς λόγους τούτους τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἐάν τρωθώμεν νὰ τοὺς ἐπαναφέρωμεν τακτικῶς εἰς τὴν ἡμῶν καρδίαν, θὰ ἐλαβόμεθα μεγάλην ἐνίσχυσιν, ὥστε αἱ ψαῖδες νὰ διαπλευρώμεν τὸ παραχῶδες τοῦ βίου πέλαιος.

«Μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντάς», λέγει ἐν γίψιν Πνεύματι ὁ θεὸς Ἰάκωβος. Θεωροῦμεν ἀξίους μακαρισμοῦ, ἀναμολογοῦμεν διτῶς εὐτυχεῖς καὶ μακαρίους οὐχὶ ὅς ἐνδέχεται καὶ πλουσίους τοῦ παρόντος κόσμου, οὐχὶ τοὺς ὄντας καὶ θαυμάσιους τὰς ἡμέρας τοῦ βίου τούτου ἐν πάσῃ τρυφῇ καὶ ἀνέσει, ἀλλ' ἐκείνους τοὺς χριστιανούς, οἱ ὅποιοι, λονότι εὐρίσκονται εἰς διαρκὴ θάλασσαν θλίψεων καὶ δομάζον πολλὰς περιπέτειας, ὅμως δὲν ἀποθαρρύνονται εὐ καὶ παραπονοῦνται, ἀλλ' ὑπομένουν καὶ καρτεροῦν.

*

«Μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντάς.»

Διὰ τί ἀρὰ γὰρ; Διότι οἱ ὑπομένοντες καὶ δὲν ἀποκαρτεροῦν, οἱ φέρουν ἀγογγύστως τὸ φορτίον τῶν ταλαιπωριῶν τοῦ παρόντος βίου καὶ εἰς ἐκείνην ὑπερβαρὴν περιστάσιν δοξολογοῦν τὸν Θεὸν καὶ λέγουν πρὸς τὸν Θεὸν ἐν ἀληθινῇ καρδίᾳ «Γεννηθήτω τὸ θέλημά σου», αὐτοὶ θεωροῦνται καὶ εἰς δοκίμιον ἐνώπιον τῆς μεγαλυσύνῃς τοῦ Κυρίου. Ναι, αὐτοὺς τοὺς εὐρίσκει ὁ Θεὸς ἀρεστοὺς ἐνώπιόν Του καὶ αὐτοὺς ἀξιοῖται ἐπειτα καὶ κληρονόμους τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν τῆς βασιλείας Του. Καὶ ὁ θεὸς Ἰάκωβος, ὁ ἐπίτοπος λέγει «μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντάς», εἰς ἄλλο μέρος τῆς ἐπιστολῆς Του εἰς φανερώμεν καὶ διὰ τί εἰς ἀξίους μακαρισμοῦ οἱ ὑπομένοντες ὅς περσασμένους καὶ τὰς θλίψεις. «Μακάριος ἀνὴρ, λέγει, ὅς ὑπομένει πειρασμόν, ὅτι δοκιμὸς γενόμενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ ὁριζὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν». Ἡ ὑπομονὴ λοιπὸν, ἀναδεικνύει δοκιμὸν τὸν ἀνθρώπον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. καὶ ὁ δοκιμὸς ἀνθρώπος αὐτός, φυσικά, ἔχει καὶ τὴν ἐλπίδα νὰ ζῇ μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ μέλλοντι βίῃ. Καὶ ἡ τοιοῦτη ἐλπίς εἶνε βεβηλὴ καὶ ἀληθινή, δὲν θὰ καταισχύνῃ τὸν δοκιμὸν αὐτήν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεὸς Παῦλος λέγει: «Ἡ ἐλπίς ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμήν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλπίς οὐ κατεσχύνει».

Πόσον θάρρος καὶ πόσῃ ἀνακούφισιν δίδουν εἰς πᾶσαν τε ἀποκρίσιν ψυχὴν αὐτοὶ οἱ λόγοι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος!

*

«Μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντάς.»

Ἀλλὰ πῶς εἰσποροῦμεν νὰ ὑπομένωμεν, διὰ νὰ εἰμεθα καὶ εἰς τοῦ μακαρισμοῦ; Θὰ ὑπομένωμεν, ὅταν ἔχωμεν ὑπ' ὅψιν καὶ στερεῶς κρατῶμεν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι διὰ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων θλίψεων, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει, ἡ ψυχὴ καταρτίζεται καὶ τελειοποιεῖται, χωρὶς ἡμεῖς νὰ τὸ ἐννοώμεν, καὶ ἀποδοῖναι δοκιμὸς καὶ ἀρεστὴ εἰς τὸν Θεόν. Θὰ ὑπομένωμεν, ὅταν ἔχωμεν, ἀκόμη, ὑπ' ὅψιν ὅτι καὶ πάντες οἱ εἰρηρῆστησαν εἰς τὸν Θεόν δι' ἄλλων διὰ τῆς ἐξουσίας τῶν θλίψεων καὶ τῶν δοκιμασιῶν. Ὅλοι οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, ὅλοι ἀνεξαιρέτως, καὶ αὐτοὶ δὲ ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διήλθε τὸ στάσιον τῶν θλίψεων ἐπὶ τῆς γῆς καὶ εἶνε τώρα εἰς τὴν μακαρίτητα τὴν ἐν οὐρανοῖς. Δὲν εἰσποροῦμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἀκολουθήσωμεν ἄλλον δρόμον, ἐάν θέλωμεν νὰ φθάσωμεν καὶ, εἴθις εὐρίσκειται ὁ Κύριός μας καὶ ὅλοι οἱ ἀληθινοὶ ὁ καθὼς Του. Θὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον τῶν θλίψεων καὶ τὰς ὑπομνήσεις μὲ δυνάμιν τὴν δυνάμιν τῆς ψυχῆς μας. Τὰς ὑπέμειναν καὶ ἄλλοι πρὸ ἡμῶν. Τὰς ἐδοκίμασαν πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ.

Εἶνε μικρὰ ἐνίσχυσις νὰ γνωρίζωμεν ὅτι αἱ θλίψεις μᾶς καθίστανον δοκίμους ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι διὰ τῶν θλίψεων οἱ ἀγαθοὶ πάντες ἐφθασαν εἰς τὴν ἐν οὐρανοῖς δόξαν;

*

«Πάντοτε καὶ Πανάγαθε, Θεὲ τῶν πατέρων ἡμῶν, δίδε μας πάντοτε φωτισμόν, διὰ νὰ σκεπτόμεθα καὶ νὰ ἐνεργῶμεν συμφώνως πρὸς τοὺς λόγους τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐνίσχυσέ μας εἰς πᾶσαν περιστάσιν διὰ νὰ ὑπομένωμεν καὶ νὰ δοξολογῶμεν τὸ Ὄνομά σου. Σὺ, Κύριε, καὶ λέγεσαι καὶ εἶσαι «ὁ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς», διότι Σὺ μόνος χαρίζεις εἰς τοὺς δούλους σου τὴν δύναμιν, ὥστε μὲ ὑπομονὴν νὰ δέχωνται ὅ,τι στέλλεις καὶ μὲ θάρρος ν' ἐντιμετωπίζουν ὅ,τι ἐπιτρέπεις.»

«Ὁ, Κύριε τοῦ ἐλέους, ὁ Θεὸς πάσης παρακλήσεως, παρακάλε καὶ ἐνθάρρυνε ἐκαστὸν τὰς δειλὰς καρδίας μας καὶ ἀξιώσέ μας, ὅτι ἐν παντὶ κειρῷ καὶ τόπῳ, ὅταν ἡ θλίψις μᾶς περιβάλλῃ καὶ ἡ ἀνυπομονήτις ἀρχίσῃ, νὰ μᾶς κεντῇ, νὰ ἐνθουσιώμεθα τότε τοὺς γλυκεῖς τοῦ Ἀποστόλου σου λόγους: «Μακαρίζομεν» — «Μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντάς».

Φ.

*****

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Κορινθίους Β'. ἐπιστ. Παύλου, κεφ. ζ'. 16—ζ'. 1.)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ε'. 1—11).

1. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. ἔ τὸν; ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ. 2. εἶδε δύο πλοῖα ἐστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἄλλοι; ἀποβίντες ἀπ' αὐτῶν ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. 3. εἰς βίς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν τοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς; ἐπαναγαγεῖν οἰκίαν· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄλους. 4. Ὁ; δὲ ἐταύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα, Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βῆθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγριν. 5. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ, Ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιᾶσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τὸ ῥήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον. 6. καὶ τοῦτο ποιήσαντες, συνέκλεισαν ἰχθύων πλήθος πολὺ. 7. διερρήγνυτο δὲ τῷ δίκτυον αὐτῶν, καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἐσέρῳ πλοίῳ, τοῦ ἐλθόντος συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον καὶ ἐτλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίσθαι αὐτά. 8. Ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων Πέτρος προσέειπε τοῖς γόνισι τοῦ Ἰησοῦ, λέγων, Ἐξέλθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς εἰμι, κύριε. 9. θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ἢ συνέλαβον. 10. ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσθ' ἑωρώων. 11. καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 1—3. Ὁ Ἰησοῦς διδάσκων ἀπὸ τοῦ πλοίου. Τὰ πρῶτα κηρύγματα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ εἶχον προξενῆται τόσῃ ἐντύπωσιν, ὥστε πλήθη λαοῦ παρηκολούθουν αὐτὸν ἐπου καὶ ἂν μετέβαινε καὶ ἤκουον μετὰ προσοχῆς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἰδοὺ, κατὰ μίαν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ Θεάνθρωπος Κύριος, στενοχωρούμενος ἀπὸ τὸν περκαλίζοντα ὄχλον, ἔρχεται εἰς τὴν περκαλίαν τῆς λίμνης Γεννησαρέτ. Βλέπει ἐκεῖ δύο πλοῖα ἐκλεισμένα πλησίον τῆς ξηρᾶς, ἐνθ' οἱ ἰδιοκτεῖται αὐτῶν εἶχον ἐξέλθει εἰς τὴν ξηρὰν διὰ νὰ πλύνουν τὰ δίκτυα των. Ἐμβάλλει εἰς ἓν ἐκ τῶν πλοίων, τὸ ὅποιον ἦτο τοῦ Σίμωνος, καὶ τὸν παρακαλεῖ ν' ἀπομακρύνῃ ὀλίγον τὸ πλοῖόν του ἀπὸ τῆς ξηρᾶς. Καὶ ἀπὸ ἐγίνε τοῦτο, καθήσας ὁ Κύριος ἤρχισεν ἀπ' ἐκεῖ νὰ διδάσκῃ μὲ ἀνεῖν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ. τὸ ὅποιον εἶχε συνήρῳσθῃ εἰς τὴν περκαλίαν.

Στίχ. 4—7. Τὸ θαῦμα τῆς ἀλείας. Μιὰ τινὰ ὄραν τὸ ἔργον τῆς διδασχῆς ἐτελείωσε. Καὶ τότε ὁ Κύριος ἐπιχειρεῖ ἄλλο ὑψηλότερον ἔργον διὰ τοὺς ἰδιοκτῆτας τῶν δύο πλοίων. Γνωρίζων ὡς θεὸς τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐσέβειαν τῆς καρδίας των καὶ τὸν εἰλικρινῆ διὰ τὴν ἀλήθειαν πόθον των, καὶ θέλων νὰ τοὺς προσελκύσῃ πλησίον Του, λέγει πρὸς τὸν Σίμωνα. «Φέρε τώρα τὸ πλοῖον εἰς τὴν ἰκιοκτὴν θάλασσαν καὶ ρίψατε τὰ δίκτυα διὰ νὰ ψαρεύσητε». Ὁ Σίμων Πέτρος ἀποκρίνεται μὲ εὐλάβειαν. «Διδάσκαλε, ὅλην τὴν νύκτα ἐκοπιάσαμεν καὶ δὲν ἐπιάσαμεν τίποτε. Ἀλλ' ἀφοῦ σὺ τὸ λέγεις, θὰ ρίψω καὶ πάλιν τὸ δίκτυον». Καὶ ἔρριψαν τὸ δίκτυον καί, διὰ τῆς εὐλογίας τοῦ Ἰησοῦ, συνέλαβον τόσον πλῆθος ἰχθύων, ὥστε τὸ δίκτυον ἐκινδύνευε νὰ σχισθῇ. Μὴ δυνάμενοι πλέον νὰ τὸ ἀνασύρῳσι μόνοι, ἔκαμαν σημεῖα εἰς τοὺς συντρόφους των, οἱ ὅποιοι εὐρίσκοντο εἰς τὸ ἄλλο πλοῖον. ὅπως ἔλθουν καὶ βοηθήσουν. Καὶ ἦλθον ἐκεῖνοι καὶ ἐγέμισαν καὶ τὰ δύο πλοῖα μέχρι τοιοῦτου σημείου, ὥστε νὰ κινδυνεύουν νὰ βυθισθῶσιν.

Στίχ. 8—11. Οἱ ἀλῆεις ἰχθύων γίνονται ἀλῆεις ἀνθρώπων. Τὸ θαῦμα ἦτο τόσον φανερόν καὶ ἐμαρτύρει τόσον εὐγλωττῶς τὴν θέαν τοῦ Ἰησοῦ δύναμιν, ὥστε ὁ Πέτρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, δηλαδὴ ὁ ἀδελφός του Ἀνδρέας καὶ οἱ συντάιροι αὐτῶν Ἰακώβος καὶ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, ἔμειναν ἐκθαμβοί. Πλήρης δὲ φόβου ὁ Πέτρος πίπτει εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸν παρακαλεῖ μὲ βαθεῖαν εὐλάβειαν καὶ ταπεινώσιν. «Κύριε, ἔξελθε ἀπὸ τοῦ πλοῖόν μου, διότι εἶμαι ἄνθρωπος ἁμαρτωλός.» Ὁμολογεῖ ὅτι εἶνε ἁμαρτωλός, καὶ ἐπεμένως ἀνάξιος ἵνα ἔχῃ ἐν τῷ πλοίῳ του τὸν θεῖον Διδάσκαλον καὶ φοβεῖται μήπως ἡ ἐπίσκεψις ἐκείνη τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτὸν γίνῃ ἀφορμὴ μεγαλυτέρας καταδίκης καὶ τιμωρίας ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ὁ Κύριος, πλήρης εὐχαριστήσεως διὰ τὴν μεγάλην μεταβολήν, ἡ ὁποία συνετελέσθη ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης εἰς τὰς καρδίας τοῦ Πέτρου καὶ τῶν συντρόφων αὐτοῦ, ἀποκρίνεται πρὸς αὐτόν. «Μὴ φοβεῖσαι· ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ψαρεύῃς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους θὰ προσελκύῃς διὰ τοῦ λόγου εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν σωτηρίαν.»

Μετ' ὀλίγον τὰ δύο πλοῖα προσήγγισαν εἰς τὴν παραλίαν. Καὶ τότε ὁ Πέτρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ἀφῆσαντες εὐχαρίστως τὰ πλοῖα καὶ τὸ ἐπαγγελά των, ἠκολούθησαν ἔκτοτε τὸν Σωτῆρα Χριστὸν μετὰ ζήλου καὶ ἀνεδείχθησαν ἀρωσιμῶμενοι μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι Του, θεόπνευστοι κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου καὶ διδάσκαλοι τῶν ἀνθρώπων.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

ΚΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Τὰ δημόσια ἔργα

Πρὸ τοῦ δημοσιεῦσθαι τὸ διάταγμα τοῦ διωγμοῦ κατεσκευάζοντο, ὡς ἔχομεν ἤδη εἶπει, αἱ θέρμαι τοῦ Διοκλητιανοῦ. Αἱ θέρμαι αὗται ἦτο ἀπέραντον δημόσιον κτίριον, τὸ ὁποῖον ἀνηγείρετο κατὰ διαταγὴν τοῦ Διοκλητιανοῦ πρὸς τὴν σκοπὸν, ἵνα λούωνται ἐν αὐτῇ οἱ πολῖται τῆς Ρώμης. Πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ κτιρίου αὐτοῦ ἐργάζοντο ἔργα καταναγκαστικὰ οἱ Χριστιανοί.

Ἐπειδὴ ὁ Διοκλητιανὸς ἐδιάζετο νὰ τελειώσῃ μίαν ὥρην ἐνωρίτερον τὸ ἔργον ἐκεῖνο, διέταξε νὰ διπλασιασθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν αὐτῷ ἐργαζομένων, οὕτω δὲ μετὰ πυρετώδους δραστηριότητος συνετελεῖτο τὸ ἔργον ἐκεῖνο. Οἱ δυστυχεῖς χριστιανοὶ ἐργάζοντο ἐντείνοντες ὅλως τὴν τὰς δυνάμεις, ὡς μόνῃ δὲ ἀνταμοιβῇ φυλασσουμένη εἰς αὐτοὺς ἦτο ἡ αὐτὴ ἀκριβὴς πρὸς ἐκείνην, ἣτις ἐχορηγεῖτο πρὸς τοὺς ἵππους καὶ τοὺς βόας, οἵτινες ἐχρησιμοποιοῦντο εἰς τὸ αὐτὸ ἔργον. Τὸ κατὰ φύσιν τῶν δὲν ἦτο καλλίτερον ἀπὸ σπαύλον· ἡ τροφή των ἀθλία, μόλις ἐπαρκούσα εἰς τὴν συντήρησιν τῶν δυνάμεων των· τὰ ἐνδύματά των τοὺς ἐπροστάτευον ἀνεπαρκῶς ἀπὸ τὰς μεταβολὰς τοῦ καιροῦ. Καὶ αὐτὴ ἦτο ἡ ἀνταμοιβή, τὴν ὅποιαν θὰ ἠδύναντο νὰ περιμένουν.

Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ρώμης ἔμωσ ἐλάβανον ἰδιαίτεραν μέριμναν περὶ τῶν κακοπαθόντων τούτων ὁμολογητῶν. τοὺς ὁποίους ἐσέβοντο καὶ ἐτίμων ὑπερβάλλόντως. Οἱ διάκονοι τοὺς ἐπεσκέπτοντο συχνά, δωροδοκούντες τοὺς φρουροὺς, καὶ οἱ τολμηρότεροι ἐκ τῶν χριστιανῶν κατ' ὀρθον νὰ διολισθαίνωσι καὶ νὰ εἰσχωρῶσιν εἰς τὴν κατοικίαν τῶν καμνόντων καὶ κοπιόντων ἐκείνων μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, διὰ νὰ διανέμωσιν εἰς αὐτοὺς τροφήν καταλληλοτέραν καὶ ἐνδύματα θερμότερα καὶ νὰ τοῖς παρέχωσι τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἠδύναντο νὰ προσελκύσωσι τὴν εὐνοίαν τῶν φυλάκων καὶ τὴν φιλίαν αὐτῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἐδημοσιεύθη Β. Διάταγμα κατὰ τὸ ὁποῖον διὰ τὸ ἀπὸ Σεπτεμβρίου ἀρχόμενον νέον Συνοδικὸν ἔτος ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καθιερώσῃ ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν Σύρου καὶ Τήνου κ. Ἀθανασίου καὶ Φιλιππίδος κ. Ἰακώβου, ἡδὴ καλουμένων ὡς συνέδρων ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, καὶ τῶν Σεβ. Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Ἀμβροσίου καὶ Γουθελίου κ. Διονυσίου, τῶν καὶ ἡδὴ Συνοδικῶν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Παν. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου.

—Ὡς ἀνηγγέλην ἡδὴ, ὑπεγράφη καὶ ἐπεδόθη τὴν ὅλην Σεπτεμβρίῳ ἡ μετὰ τῆς Βουλγαρίας συνθήκη, παρεσχέθη δὲ εἰς τὴν Βουλγαρίαν προθεσμία 25 ἡμερῶν, ὅπως ἀπαντήσῃ ἀποδεχομένη τοὺς δρους τῆς συνθήκης. Ὡς ἐσχώμεθα ἵνα ὡς οἶόν τε τάχιον ἀνατελῇ ἡ τελειωτικὴ εἰρήνη καὶ καταστῇ οὕτω δυνατόν νὰ εἰέλθουν τὰ ἔθνη εἰς τὴν περίοδον τῆς ἐσωτερικῆς γαλήνης καὶ ἀναμφοροτικῆς ἐργασίας.

—Ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἀστυνομίας ἐἰς συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Εἰσαγγελικῆς Ἀρχῆς ἀπεφάσισε νὰ καταδιώξῃ αὐστηρῶς ὅλα τὰ ἄσχενα ἐβδόμηδια καὶ περιοδικά, καταρτίζουσα εἰδικὴν πρὸς τοῦτο ὑπηρεσίαν.

—Καλὸν τὸ μέτρον. Ἀλλὰ ἡ ληψὶς τοῦ μᾶς δίδει τὴν ἀφορμὴν γενικώτερον νὰ σκεφθῶμεν καὶ νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἡ ἐσχάτως παρατηρηθεῖσα πληθώρα καὶ διάδοσις τῶν ἀσέμνων περιοδικῶν εἶνε ζωντανὴ ἀπόδειξις τῆς ἠθικῆς σήφως ὑπὸ τὴν ὅποιαν εὐρίσκειται τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ λαοῦ. Πότε θὰ πληθυνθῇ ἡ γνώσις, πότε θὰ διαχυθῇ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου ἀπὸ τοὺς κήρυκας τῆς ἀληθείας διὰ νὰ φωτισθῇ καὶ γνωρίσῃ ὁ ἄλλως εὐπλάστος Ἑλληνικὸς λαὸς τὸ συμφέρον τοῦ τοῦ πραγματικόν;

*****

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὁμιλήσει τὴν προσεχὴ Κυριακὴν ἐν τῷ Ἱ. Ναφ. Ἀγίου Γεωργίου (Καρύτση) κατὰ τὴν α'. θέαν λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζούλης.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
 ΡΩΜΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
 ΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
 ΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
 ΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
 Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
 ἰδρυταὶ τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
 ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φο. χρ. 1
 ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολ. 1
 ΓΡΑΦΕΙΟΝ
 100Σ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
 Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
 Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

Ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε,,

ΣΤ'.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἀγίας Γραφῆς ὀφεί-
 νεν νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν Θεὸν ὄχι μόνον διὰ τὰς
 ἐξωτερικὰς εὐεργεσίας μὲ τὰς ὁποίας μᾶς εὐεργετεῖ καὶ
 τῶν ὁποίων προφανῶς ὠφελοῦμεθα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ
 ἐν ἐνδοκαρδίᾳ περιστατικά, τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει νὰ ἔρ-
 ται καὶ τὴν ἐκ τῶν ὁρίων ὠφέλειαν δὲν δυνάμεθα
 εἰς ἕκαστον νὰ διδῶμεν.

Ὁ Ἀπόστολος λέγει: «ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε» καὶ
 προσθέτει μάλιστα, ὅτι τοῦτο εἶνε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ
 ἡμᾶς. Λέγων δὲ ὁ θεὸς Ἀπόστολος, ὅτι ὀφειλομέν
 νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν Θεόν, θέλει προφανῶς νὰ
 ὡση ὅτι καὶ τὰ εὐχάριστα καὶ τὰ δυσάρεστα, καὶ τὰ
 καλὰ καὶ τὰ χαροποιὰ γεγονότα τοῦ βίου μας πρέπει
 νὰ ἀποτελοῦν ἀφορμὰς, διὰ τὰς ὁποίας νὰ ἀναφέρωμεν
 εὐχαρίστησιν πρὸς τὸν Θεόν. Ὅχι μόνον δηλονότι νὰ
 γογγύζωμεν οὐδὲ νὰ πικραινώμεθα καὶ ἀπελπιζώ-
 μεθα διὰ τὰς περιπετείας καὶ τὰς θλίβεράς περιστατικά τοῦ
 βίου, ἀλλὰ καὶ, τοῦναντίον, νὰ εἴμεθα εἰς κατάστασιν
 εὐχαριστῶμεν καὶ δι' αὐτὰ τὸν Πανάγαθον καὶ Πάν-
 τον Θεὸν καὶ Πατέρα ἡμῶν.

Ἰσάαι λοιπὸν πλούσιος; Εὐχαρίστει τὸν Θεὸν διὰ τὸν
 ὑπὸν, τὸν ὁποῖον σοὺ ἐχάρισε, καὶ προσπάθει νὰ
 τῆς καλὴν χρῆσιν ὥς πιστὸς οἰκονόμος, διπλασιάζ-
 ῃ τὰς εὐχαριστίας σου καὶ διότι, ἀκόμη, σὲ φω-
 τίζει καὶ σὲ ἐνισχύει ὁ Θεὸς διὰ νὰ μεταχειρίζεσαι κα-
 τὰ τὸν πλοῦτόν σου. Ἀλλ' ἐὰν αἰφνης ἀπροσδόκητα
 γεγονότα σὲ στερήσουν τῆς περιουσίας σου καὶ εὐρεθῇς
 ἐν στιγμῇ γυμνὸς καὶ πτωχός, τί πρέπει νὰ κάμῃς;
 νὰ παραπονεθῇς καὶ ἀθυμήσῃς καὶ βλασφημή-
 σῃς, ἀλλὰ καὶ πάλιν νὰ εὐχαριστήσῃς τὸν Θεὸν διὰ
 τὸ ὅτι ἐνῆργησεν, ἀφοῦ ἄλλως τε καὶ μὲ τὴν πτωχεί-
 α σου δύνασαι ἀκόμη νὰ φανῇς χρήσιμος καὶ νὰ δοξά-
 σῃς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

Υγίαν ἔχεις; Εὐχαρίστει τὸν Θεὸν διὰ τὸ πολὺ-
 ὄν αὐτοῦ ἀγαθὸν καὶ ἐργάζου πάντοτε πρὸς ὠφέλει-
 ας ἄλλων, τοὺς ὁποίους δύνασαι παντοιοτρόπως
 ὠφελῆσαι, ἐὰν ἀποφασίσῃς μόνον νὰ κάμῃς καλὴν
 χρῆσιν τῆς υγείας σου. Ἀλλ' ἐὰν ἡ ἀσθένεια σὲ ἐπι-
 φθῇ καὶ ὁ σιδηροῦς ἀλλοτε ὀργανισμός σου κατα-
 σαθαρῶμένος, καταπέσῃς δὲ ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ
 πυρέσῃς, ἐξηντηγμένος, τί πρέπει νὰ κάμῃς;

Ὅχι βέβαια νὰ γογγύσῃς καὶ ἀποθαρρυνθῇς καὶ κατὰ
 στήσῃς ἀδίκῃ τὸν ἐπίγειον βίον σου, ἀλλὰ νὰ εὐχα-
 ριστήσῃς καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος, ὅπως
 θὰ ἴδῃς βραδύτερον, σὲ ἐπεσκέφθη ἐν τῇ ἀσθενείᾳ διὰ νὰ
 σὲ σώσῃ.

«Ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε», λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅ-
 γιον. Εἰς τὴν εὐτυχίαν καὶ εἰς τὴν δυστυχίαν. Εἰς τὰς
 περιπετείας, εἰς τὰς συμφοράς, εἰς τὰς ἀτυχίας, εἰς
 τοὺς πόνους, εἰς τὰ ἀνέλπιστα περιστατικά, καὶ εἰς ἐ-
 κείνα ἀκόμη, τὰ ὁποῖα ἐφάνησαν πρὸς στιγμὴν ὅτι θὰ
 ἄφιναν ἀνεπαισθήτους πληγὰς, εὐχαριστεῖτε, εὐχαριστεῖ-
 τε τὸν Θεόν. «Ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε».

Ἀλλὰ πῶς; θὰ ἐρωτήσῃτε ἰσως. Πῶς εἶνε δυνατόν
 νὰ εὐχαριστῶμεν ἐν παντὶ τὸν Θεόν; Ὅταν μᾶς πλουτίσῃ
 καὶ τὸν εὐχαριστῶμεν, ἀλλ' ὅταν μᾶς πτωχίσῃ καὶ μᾶς
 ρίπτῃ εἰς τὴν ἀφάνειαν τῆς πτωχείας! Νὰ τὸν εὐχαρι-
 στῶμεν καὶ τότε; Ὅταν μᾶς περιποιηθῇ διὰ τῆς υ-
 γείας νὰ τὸν δοξολογῶμεν, ἀλλ' ὅταν μᾶς μαστίσῃ μὲ
 τὸ μαστίγιον τῆς ἀνιάτου ἀσθενείας, ποῖαν τότε εὐχα-
 ριστίαν ν' ἀναπέμψωμεν; Πῶς νὰ εὐχαριστήσωμεν εἰς
 τὴν θλίψιν, εἰς τὸν πόνον, εἰς τὸ δάκρυ, εἰς τὴν στενο-
 χωρίαν, εἰς τὴν δυστυχίαν;

«Ἐν παντὶ», «ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε, τοῦτο γὰρ θέ-
 λημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς.» Καὶ διὰ νὰ
 τὸ ἐννοήσῃτε καλλίτερον, ἐρχόμεθα ν' ἀναπτύξωμεν
 πλατύτερον τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ὁ Θεός, καὶ ὅταν μᾶς
 θλίβῃ, μᾶς εὐεργετεῖ. (Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

7. «Τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; μὴ γένοι-
 το· ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνω, εἰ μὴ διὰ νόμου·
 τὴν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλε-
 γεν, «Οὐκ ἐπιθυμήσεις».

«Τὴν τε ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν, εἰ μὴ ὁ νό-
 μος ἔλεγεν οὐκ ἐπιθυμήσεις». Διότι καὶ τῇ ἐ-
 φάμαρτον ἐπιθυμίαν δὲν ᾔθελον γινώσκειν, ἐὰν δὲν ἔλεγεν ὁ
 νόμος «Οὐκ ἐπιθυμήσεις». Ἡ ἐφάμαρτος ἐπιθυμία ὑπῆρχεν
 ἐν ἐμοί. Ἐπειδὴ ὁμοῦ οὐδεὶς ἀντεσάσσετο κατ' αὐτῆς, ἐτρέ-
 φετο αὕτη ἐν τῇ ψυχῇ μου χωρὶς ἐγὼ νὰ γινώσκω, ὅτι ὑ-
 πάρχει ἐν ἐμοὶ ἡ ἁμαρτία. Ὅταν ὁμοῦ ἐδόθη ὁ νόμος, ὅστις
 ἔλεγεν «οὐκ ἐπιθυμήσεις», τότε ἐγνώρισα ὅτι εἶνε ἐφάμαρ-
 τος ἡ ἐπιθυμία· ὅταν δὲ ᾔθελον νὰ συμμορφωθῶ πρὸς τὸν

νικούς των λαούς, με τοὺς ὁποίους εὐρίσκοντο εἰς κα-
ρινὰς διαμάχας, δανειζονται τὸν Μολὸχ καὶ τὴν Ἀ-
την, Θεοὺς βδελυροὺς καὶ αἰμοχαρεῖς. Δὲν μεταβάλλουσιν
εἰς Θεὸν τὸν νομοθέτην τοῦ Σινᾶ.

Ὁ αὐτὸς πορεύειν ἀπολούουσι καὶ οἱ λαοὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες
τὴν θρησκείαν τὴν ἀπὸ ἀγύρτην ἢ ἀπὸ ἐνθουσιώδη
Ἐξουσία: διδάσκει τοῦ Πέρσας τὴν διδασκαλίαν
τοῦ ἀρχῶν παρουσιάζεται ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ Ὁρ-
οῦ οὐδέποτε ἐξέλαβον αὐτὸν οἱ Πέρσαι ὡς αὐτὸν τὸν Ὁρ-
οῦ ὁ δὲ ἐν ἀπὸ τὰ οὐράνια ἐκεῖνα πνεύματα, τῶν ὁποίων
αἱ μυεῖα εἰς τὰ βιβλία, τὰ ὅποια φέρουσι τὸ ὄνομα του.
Κομπούλιος καὶ ὁ Λέο - Γαί, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν δύο
κευτικῶν αἰρέσεων, αἵτινες ἐπικρατοῦσιν ἐν Κίνα. τιμῶν-
σαι οἱ δὲν προσέλαβον ἄλλους τίτλους. Ὁ αὐτὸς νό-
μικρατεῖ καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Ἰσλαμισμού. Ὅ,τι διε-
ξε περὶ ἐκτοῦ ὁ Μωάμεθ, τοῦτο μέχρι σήμερον φρο-
ν οἱ ἀπαθεί του· «εἰς ἐστὶν ὁ Θεὸς καὶ προφήτης αὐτοῦ
άμεθ.» Ὅταν λοιπὸν βλέπω τὸν Μουσουλμάνον προσκυ-
νᾶ νὰ κτυπᾷ τὴν γῆν διὰ τοῦ μετώπου του ἐνώπιον τοῦ
τοῦ προφήτου του καὶ τὸν χριστιανὸν προσκυνητὴν νὰ
πετῇ ἐνώπιον τοῦ κενοῦ τάφου, ὅστις ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας
εἰσε τὸ σῶμα τοῦ Θεοῦ Του, συμπεραίνω ἐντεθεῖν, ὅτι
ὁ εἶπε ὁ αὐτὸς καὶ διὰ τοὺς δύο προσκυνητὰς καὶ ὅτι ὁ
ὁ Χριστὸς διεκήρυξε τὸν Ἐκυτόν Του Θεόν, ὅπως ὁ
μεθ διεκήρυξε τὸν ἑαυτὸν του προφήτην. Εἶμαι βέβαιος
ταύτου, πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ ζητήσω ἀποδείξεις εἰς τοὺς
Εὐαγγελιστὰς ἢ εἰς τὰς σελίδας τοῦ Κορανίου.

Π. Ν. Τρεμπάλα

ΠΡΟΣ ΑΠΟΦΥΓΗΝ ΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ

ὁ ἄνεξιπρέτως οἱ ἄνθρωποι ἐφ' ἐνὸς μὲν ἕνεκα τοῦ
ατορικοῦ ἀμαρτήματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἕνεκεν ἰδικῶν μα-
ρτικῶν ἀμαρτημάτων, κατέστημεν ἔνοχοι ἐνώπιον τῆς
Δικαιοσύνης. Ὡς ἔνοχοι, ἔπρεπε νὰ τιμωρῇ ὦμεν. Δὲν
ρήτημεν ὅμως, καθόσον τὰς ἀμαρτίας μας ἀνέλαβεν ὁ
ὁ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἐτιμωρήθη Αὐτὸς ἀντὶ νὰ
ρηθῶμεν ἡμεῖς. Ἐπλήρωσε διὰ τοῦ ἰδίου του αἵματος
ὁ ἡμῶν τὸ ἰδικόν μας καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐλυτρώθημεν ἡ-
ἐκ τοῦ αἰωνίου θανάτου, εἰς ὃν εἴχομεν καταδικασθῇ
καὶ τῆς ἀμαρτίας ἡμῶν. Τοῦτο ἕνεκεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰ-
Χριστὸς θεωρεῖται καὶ εἶναι ἐξαγοραστής καὶ ἐξουσι-
ῆς ἡμῶν, ἐξουσιαστής δὲ καὶ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμά-
ἡμῶν. Πρέπει λοιπόν, διὰ νὰ εἴμεθα ἐν τάξει ἀπέναντι
ἐκτοῦ μας καὶ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης, νὰ
ἀμνῶμεν αὐτὸ τὸ ὅποῖον θέλομεν ἡμεῖς, ἀλλὰ νὰ κάμνω-
αὐτὸ τὸ ὅποῖον θέλει ὁ ἐξουσιαστής μας καὶ Κύριός μας
ὁ Χριστὸς. Τοῦτο ἔχων ὑπ' ὄψει του καὶ ὁ θεὸς Παῦ-
καὶ προσπαθῶν νὰ προφυλάξῃ τοὺς Κορινθίους, ἀλλὰ
πάντας τοὺς χριστιανούς, ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν ἔλεγεν «οὐκ
ἐκυτῶν» ἡγοράσθητε γὰρ τιμῆς» (Α'. Κορινθ. 6, 19).
ἐξέετε, ἔλεγεν. ἀποφεύγετε τὴν ἀμαρτίαν· μὴ κάμνετε τὸ
ν σας θέλημα, διότι δὲν ἀνήκετε εἰς τὸν ἐκυτόν σας, ἀλλ'
εἰς τὸν Χριστόν, ὅστις σᾶς ἐξηγόρασε διὰ τοῦ τι-
αἵματός του.

Ὁ λοιπὸν μέσον καὶ δι' ἡμᾶς σπουδαϊστάτον, ἵνα ἀπο-
ωμεν τὴν εὐπερίστατον, ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ θεὸς Παῦ-

λος, ἀμαρτίαν. Ἰδοὺ μέσον· νὰ σκεπτόμεθα καθημερινῶς, εἰ
δυνατὸν, ὅτι δὲν ἀνήκομεν εἰς τὸν ἐκυτόν μας, ἀλλ' ἀνήκο-
μεν εἰς τὸν Χριστόν καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ κάμνωμεν τίποτε
ἄλλο παρὰ μόνον ὅ,τι θέλει ὁ Χριστός. Καὶ ὅταν μᾶς προσ-
βάλλῃ ἡ ἀμαρτία, καὶ δὲν ὁ Στανᾶ· μᾶς τὴν παρουσιάξῃ
μὲν εἰς τὰ θέλημά της, ἡμεῖς ἔχοντες διαρκῶς ὑπ' ὄψει
μας τὰ λόγια τοῦ θεοῦ Παύλου· «οὐκ ἐστὶ ἐκυτῶν· ἡγορά-
σθητε γὰρ τιμῆς»· ἀ; ἐξανιστάμεθα ἐναντίον τοῦ κακοῦ, ἀ;
συλλογιζώμεθα ὅτι ἀνήκεμεν εἰς τὸν Χριστόν καὶ ὅτι πρέ-
πει νὰ ἐκτελώμεν Αὐτοῦ τὸ θέλημα. Τοῦτο ὅταν ποιῶμεν
ἐπ' ἀρχετὸν χρόνον, θὰ ἔλθῃ καιρὸς καθ' ὃν θὰ ἐπικρατήσῃ
ἡ σκέψις αὕτη εἰς τὴν διάνοιάν μας καὶ θὰ ἀποφεύγωμεν τὴν
ἀμαρτίαν. Ἀς δοκιμάσωμεν καὶ θὰ ἴδωμεν τὴν ὠφέλειαν.

Ἀρχιμ. Ἰγνᾶτ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Κορινθίους Β'. ἐπιστ. Παύλου. κεφ. θ'. 6—11.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ε'. 31—36)

31. Εἶπεν ὁ Κύριος. Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ
ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. 32. καὶ εἰ ἀγα-
πᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποῖα ὑμῖν χάρις ἐστὶ· καὶ γὰρ
οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοῦ· ἀγαπῶσι. 33. καὶ ἐὰν
ἀγαθοποιήτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποῖα ὑμῖν χάρις
ἐστὶ· καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. 34. καὶ ἐὰν
δανειζήτε παρ' ὧν ἐλπίσετε ἀπολαβεῖν, ποῖα ὑμῖν χάρις
ἐστὶ· καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀμαρτωλοῖς δανειζοῦσιν, ἵνα
ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. 35. πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν,
καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανεῖζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ
ἐστὶ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ ὑψίστου·
ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀγαπίστους καὶ πονηροὺς.
26. γίνεσθε οὖν οἰκτιρόμενοι, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰ-
κτιρῶν ἐστί.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Σείχ. 31. Ὁ κανὼν τῆς χριστιανικῆς συμπεριφορᾶς. Δι-
δάσκων ὁ Κύριος τοῦ μαθητὰς Του καὶ τὸν λαὸν παρέχει
κανόνα πρόχειρον τῆς χριστιανικῆς συμπεριφορᾶς, τὴν ὁ-
ποῖαν ὀφείλομεν πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ὡς τοιοῦτον
κανόνα καὶ ὡς μέτρον, μετὰ τὸ ὅποῖον πρέπει νὰ κρίνωμεν
καὶ νὰ ρυθμίζωμεν τὴν διαγωγὴν μας ἀπέναντι τοῦ πλησίον
ἡμῶν, θέτει τὴν διαγωγὴν, τὴν ὅποیان θέλομεν ἡμεῖς νὰ
δεικνύουν οἱ ἄλλοι ἀπέναντί μας. «Καθὼς θέλετε, λέγει, ἵνα
πράττουν ἀπέναντί σας οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, καὶ σεις ὁμοίως
νὰ πράττετε εἰς αὐτούς.» Τί ἐπιθυμοῦμεν καὶ τί θέλομεν ἡ-
μεῖς παρὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων; Νὰ μὴ μᾶς ἀδικοῦν κατ'
ἐλάχιστον, οὐδὲ νὰ λυπῶσιν ἡμᾶς. Θέλομεν νὰ μᾶς ἀγαπῶ-
σιν εὐκρινῶς, νὰ ᾔνη συμπαθεῖς πρὸς ἡμᾶς, καὶ νὰ συντρέ-
χουν καὶ βοηθῶσι προθύμως εἰς πᾶσαν περίστασιν καὶ ἀνάγ-
κην ἡμῶν. Λοιπὸν, κατὰ λόγον δικαιοσύνης, τοιαύτην συμ-
περιφορὰν ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς πρὸς ἐκεῖνους. Τοιοῦτοτρό-
πως δὲ, ἐξετάζοντες καὶ εὐρίσκοντες εἰς πᾶσαν περίστασιν
ὅποیان διαγωγὴν ζητοῦμεν ἡμεῖς παρὰ τῶν ἄλλων, θὰ γω-
ρίζωμεν συγχρόνως ὅποیان συμπεριφορὰν χρεωστούμεν καὶ
ἡμεῖς πρὸς αὐτούς.

Στίχ. 32—34. Ἡ ἐκ συμφέροντος ἀγάπη. Καὶ τώρα ὁ Κύριος κάμνει διάκρισιν μεταξὺ ἀγάπης ψευδοῦς καὶ ἀγάπης χριστιανικῆς. «Ἐάν, λέγει, ἀγαπάτε μόνον ἐκείνους, οἱ ὅποιοι σὰς ἀγαποῦν, ποίαν ἀξίαν καὶ ποῖον μισθὸν ἔχει ἡ τοιαύτη ἀγάπη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ;» Βεβαίως οὐδένα. Διότι τοιαύτη ἀγάπη εἶνε ἀγάπη ἐκ συμφέροντος· εἰς ἀνταπόδο- σιν καὶ πληρωμὴ τῆς ἀγάπης, τὴν ὅποιαν οἱ ἄλλοι δεικνύ- σουν πρὸς ἡμᾶς. Τοὺς ἀγαπῶμεν, μόνον διότι μᾶς ἀγαποῦν. Ἐπομένως, ἡ τοιαύτη ἀγάπη κατ' οὐσίαν εἶνε ἀγάπη τοῦ ἑαυτοῦ μας, ἀγάπη ἀτομικοῦ συμφέροντος. Παρομοίως, ἐάν εὐεργετῶμεν μόνον τοὺς εὐεργετοῦντας ἡμᾶς, καὶ ἐάν δα- νεύωμεν διὰ νὰ λάβωμεν κέρδος ἐκ τοῦ δανείου, τοιαῦται πράξεις δὲν ἔχουν ἀνταπόδοσιν παρὰ τοῦ Θεοῦ, οὐδὲ ἀπο- δεικνύουν γνησίαν ἀγάπην. Διότι ἡ ἀνταπόδοσις γίνεται πα- ρὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ φαινόμενη ἀγάπη εἶνε ἀπλῶς ἀγά- πη συμφέροντος ὀλικοῦ, ὀπολογισμὸς κερδοσκοπικός. Διὰ τοῦτο- τοιαύτην ἀγάπην δεικνύουν εὐκόλως καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς ἀμαρτίας, οἱ ζῶντες μακρὰν τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 35—36. Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη. Ποία λοιπὸν ἀγά- πη εἶνε γνησία καὶ εὐάρεστος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ; Ἐκείνη, ἡ ὅποια δὲν ἀποβλέπει εἰς ἀνταπόδοσιν ὁποιαδήποτε παρὰ τῶν ἀνθρώπων. Τοιοῦτοτρόπως, παργγέλλει ὁ Κύριος, ὀφειλο- μεν ν' ἀγαπῶμεν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς μας, εἰ ὅσοις ὀχι μόνον δὲν μᾶς ἀγαποῦν καὶ εὐεργετοῦν, ἀλλὰ καὶ ἀδικοῦν καὶ ἐπιβουλεύουν καὶ παραδίδουσιν ἡμᾶς. Ὁφειλομεν νὰ εὐεργετῶμεν καὶ συντρέχωμεν τὸν πλησίον μας καὶ νὰ δα- νεύωμεν αὐτόν, ὅταν εὐρίσκεται εἰς ἀνάγκην καὶ στερήσειν, χωρὶς ν' ἀποβλέπωμεν εἰς ἀνταπόδοσιν ἢ κέρδος τι ὀλικόν. Μόνον τοιαύτη ἀνιδιοτελεῖς ἀγάπη εἶνε γνησία καὶ εὐπρόσ- δεκτος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ μόνον διὰ τοιαύτην ἀγάπην θὰ ἦνε πολὺς ὁ μισθὸς ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ. Ἐάν ἐξασκῶ- μεν τοιαύτην ἀγάπην, θὰ γίνωμεν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τέκνα Αὐτοῦ ἀγαπητά. Διότι ὁ Πατὴρ ὁ Οὐράνιος, ἐνῷ δὲν ἔχει τὴν ἀνάγκην ἡμῶν, ἐν τούτοις ἀγαπᾷ καὶ εὐεργετεῖ τοὺς πάντας ἀνεξαιρέτως, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς. Ὅπως λοιπὸν ὁ Πατὴρ ὁ Οὐράνιος εἶνε εἰκτίρ- μων καὶ πλήρης ἀγάπης, οὕτω πρέπει νὰ γίνωμεν καὶ ἡμεῖς εὐσπλαγχνικοὶ καὶ συμπαθεῖς πρὸς τὸν πλησίον ἡμῶν, εὐε- ργετοῦντες καὶ συντρέχοντες ἐν ἀγάπῃ ἀληθινῇ εἰς πᾶσαν αὐτοῦ ἀνάγκην.

Δ. Γ. Παναγιωτοπούλος

*****

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.)

Τὸ πλῆθος αὐτὸ τῶν κοπιώντων χριστιανῶν, τοὺς ὁποίους κατηγόρουν διότι ὑπηρέτουν πιστῶς τὸν θεὸν αὐτῶν λυτρω- τήν, ἐχρησιμοποιοῦντο ὑπὸ τοῦ κράτους καὶ πρὸς ἄλλον τινὰ σκοπὸν. Τὰ θηριοτροφεία ἦσαν γεμάτα ἀπὸ θηρία ἄγρια, ἅτινα ἐχρησίμευον διὰ τὰς ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ θηριομαχίας. Οἱ δυστυχεῖς λοιπὸν χριστιανοὶ παρῆλθον πάντοτε τὰ ἐξοδα, ὅσακις ἐπρόκειτο διὰ τοιοῦτου τινὸς δημοσίου θεάματος νὰ ἱκανοποιηθῶσι τὰ αἰμοδιψῆ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ τῆς Ῥώμης.

Μία τοιαύτη περίπτωσις ἐπρόκειτο καὶ τώρα νὰ παρουσι- ασθῇ. Ὁ διωγμὸς ἐχαλαρώθη ἐν τῷ μεταξύ. Κανὲν πρόσω- πον διακεκριμένον καὶ ἐπίσημον ἐν τῇ χριστιανικῇ ἐκκλη- σίᾳ δὲν εἶχε συλληφθῇ. Ἡ ἀποτυχία τῆς πρώτης ἡμέρας δὲν ἐπηγορεύθη λοιπὸν. Περίμενον διὰ τοῦτο κατὶ θεατρι- κώτερον

Ὁ λαὸς ἤξίου διασκεδαστικὴν τινὰ ἐορτήν, ἢ ἐπέτειο, τοῦ αὐτοκράτορος, ἥτις ἐπλησίαζε, παρῆχε τὴν εὐκαιρίαν πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἀξιώσεως ταύτης. Τὰ ἄγρια θη- ριὰ περιέμενον ἀπλῆστοις τὴν λείαν τῶν.

Ἀπόγευμά τι περὶ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου ὁ Κορδὺν μετέβη εἰς τὰς θέρμας τοῦ Διοκλητιανοῦ συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Κάτουλον. Ἐκάλεσε τὸν Ταβίριον, ὅστις ἦτο δειπ- νόφλαξ τῶν εἰς τὰ καταναγκαστικά ἔργα χρησιμοποιοῦμένων χριστιανῶν καὶ τῷ εἶπε:

— Ταβίριε, ἔρχομαι κατ' αὐτοκρατορικὴν διαταγὴν νὰ λέξω ἐπαρκῆ τινὰ ἀριθμὸν ἀπὸ τοῦς ἀτίμους αὐτοὺς χρι- στιανούς, τοὺς ὁποῦς φυλάσσεις, διὰ νὰ ἀξιώσῃ τὴν τιμὴν παλαισθῶσιν ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ πρὸς τὰ θηρία κατὰ τὴν ἐ- κειμένην ἐορτήν.

— Ἀλήθεια, εἶπεν ὁ δεσμοφύλαξ. . . Ἀλλὰ ἐγὼ ὁμως ἔχω ἔμπροσθέν μου νὰ κάμω χωρὶς αὐτούς. Εἰμαι ὑποχρεωμένος ἐν ὀρισμένῳ χρονικῷ διαστήματι νὰ τελειώσω τὴν ἐργασίαν αὐτὴν. Πῶς λοιπὸν θὰ καταστῇ τοῦτο δυνατόν, ἐάν με ἀ- στερήσῃς τῶν χειρῶν τῶν;

— Δὲν ἔχω νὰ σοῦ κάμω ἵππε, εἶπεν ὁ Κορδὺν. Σοῦ ὑπόσχομαι μόνον, εἰ θὰ στείλω ἄλλους νὰ ἀντικα- στησούν αὐτοὺς ποὺ θὰ σοῦ πάρω τώρα. Πᾶμε νὰ ἐπι- φθῶμεν τοὺς ἐργαζομένους καὶ νὰ ἐκλέξωμεν ἐξ αὐτῶν ἐ- νους, οἱ ὅποιοι μᾶς χρειάζονται.

(Ἀκολουθεῖ)

*****

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἡ βελτίωσις τῶν Ἑλληνοϊταλικῶν σχέσεων ἔσχεν ὡς ποτέλεσμα καὶ τὴν ὑπογραφήν σιμώσεως διὰ τὴν κατ' ἐπίσημον οἰκονομικὴν συγκοινωνίαν μεταξὺ Ἀθηνῶν—Ἡ- μης, μέσῳ Αὐλῶνος. Συμφώνως πρὸς τὴν σύμβασιν ταύ- τήν Ἑλλάς θὰ κατασκευάσῃ τὴν σιδηροδρομικὴν γαλμα- χρίων Ἀλβανικῶν συνόρων. Ἡ Ἰταλία θὰ ἐξυποχρεωθῇ αὐτὴν ἀπὸ τῶν συνόρων μέχρις Αὐλῶνος. Θὰ παράσχῃ ἐπίσης ταχύτητα-φέρομποτας, εἰς τὰ ὅποια θὰ ἐπιβιβάζω- σιν ὁλόκληροι οἱ σιδηροδρομικοὶ συρμοὶ μετὰ τῶν ἐπιβατῶν θὰ μεταφέρονται ἀπὸ Αὐλῶνος εἰς Ὀτράντον καὶ ἐκεῖ εἰς Ῥώμην.

— Τὴν 17 τρέχοντος ὀρκίσθησαν οἱ νέοι Συνοδικοὶ Σ- ὅρου καὶ Τήνευ κ. Ἀθανάσιος καὶ Φωιδίτης κ. Ἰάκωβος.

— Τὴν 18ην τρέχ. ἀνεχώρησε διὰ Λουτράκιον ὁ Σεβ. Μη- τροπολίτης κ. Μελέτιος πρὸς χρῆσιν λουτρῶν.

— Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισε τὴν ἔδρυσιν κατοφείων εἰς τὰ διδασκαλεῖα τοῦ Κράτους, εἰς τὰ ὅποια θὰ ἱατρεύονται οἱ ἀποροὶ μαθηταί.

— Πληροφοροῦν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἶναι ὁ Ἑλλ- μαθὴς Τουρκοκρῆς Φαζὶλ βέης, διδασκτὴρ τοῦ Ἀθηνῶν Πα- νεπιστημίου, διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἀρχαίας Ἑλλ- κῆς γλώσσης εἰς τὸ ἐκεῖσε Πανεπιστήμιον.

— Κατὰ τὸν καταρτισθέντα ἐπίσημον πίνακα εἰς τὸ πο- κὸν τμήμα τοῦ Πλημμελειοδικείου αἱ εἰσπράξεις ἐκ τῶν χ- ματικῶν ποινῶν τῶν ἐπιβληθεισῶν εἰς τοὺς καταδικασθέν- ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ Πλημμελειοδικείου αἰσχροκερδεῖς ἀπὸ Δεκεμβρίου τοῦ 1917 μέχρι τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1919 ἦσαν διὰ τὴν 20 μηνῶν ἀνῆλθον εἰς 1,570,000 δραχμῶν.

*****

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀντι- κ. Μελετίου ὁμιλήσει τὴν προσεχῆ κυριακὴν ἐν τῷ Ναῷ Ἀγίου Γεωργίου (Καρότση) κατὰ τὴν ἀ'. Η- λειουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φιλαζουάτης.

ΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΜΑΘΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΔΟΣ
ΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΔΟΣ
κτάρης τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φο. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 5
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΙΩΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

τολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

Ν ΠΑΝΤΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΤΕ,,

Ζ'.

ἐλαμβάναμεν ὑπ' ὅψιν ἓν καὶ μόνον ἐκ τῶν
ῶν ἀποτελεσμάτων, τὰ ὅποια ἐπέρχονται συνή-
των θλίψεων καὶ τῶν περιπετειῶν τοῦ θείου, θά-
αμεν κατὰ πάντα λόγον δίκαιον καὶ πρέπον νὰ
στῶμεν τὸν Θεὸν ἀκριβῶς διὰ τὰς θλίψεις καὶ
ριπετείας, αἱ ὁποῖαι, ἐκ θείας πάντως προνοίας,
ιάσθησαν εἰς τὴν ἐπίγειον ὁδοπορίαν μας.

ὁ εἰς ἀσθενή, κατάκοιτος ἐπὶ κλίνης ὀδυνηρᾶς.
εἰα ἀπροσδόκητος, ἐπελθοῦσα μετὰ καλπασμοῦ,
ριφεν ἐξηντλημένον ἐπὶ τῆς κλίνης, κατέστησε
πον τὴν ψυχὴν του καὶ παρουσίασεν αἰφνης ζο-
καὶ ἀπελπιστικὸν τὸ μέλλον τῆς ζωῆς του. "ὦ!
θλίβεται καὶ πονεῖ! Ἀναλογιζόμενος, ὅτι ὑπῆρ-
ε ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποῖαν καὶ αὐτός, ὑγιὴς καὶ
ος ὀργανισμός, ἡγωνίζετο τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς,
ρα κατάνειται λιπόσαρκος καὶ ὠχρός, καὶ τὸ
ώτερον, χωρὶς ἐλπίδα ἴσως ἀναρρώσεως τελείας,
χωρεῖται μέχρις ἀπελπισίας καὶ ἀπελπίζεται μέ-
νάτου! Ὅταν ἐσημείωσε τὴν ἐμφάνισίν της ἡ
ια, ἐθλίβει, ἀλλὰ ἡλπίζει. . . Ὅταν ὁμως κατέ-
έντελως ἐξησθενημένος καὶ ἡσθάνθη πλέον νὰ
ρέει τὸ ἔδαφος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, δὲν ἐθλί-
ον, ἀλλὰ καὶ ἐπόνεσεν, ἀλλὰ καὶ ἔκλαυσε, καὶ
ετὰ στεναγμοῦ: «Δὲν ὑπάρχει πλέον ἐλπίς!»

ἀλλὰ πῶς ἐργάζεται ὁ Θεός! Καὶ πόσον πανσόφως
μετὰ τὴν σωτηρίαν τῶν πλασμάτων Του!

ἀσθενὴς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος, μέχρι τῆς ἡμέρας
τὴν ὁποῖαν τὸν ἐπεσκέφθη ἡ ἀσθένεια, ἔζη τὴν
τῶν περισσοτέρων ἀνθρώπων, ἀμέριμνος δηλ. καὶ
ρος, μακρὰν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐγγὺς πρὸς τὴν ἀ-
ιν, χωρὶς καμμίαν φροντίδα διὰ τὸ ἀθάνατον
ά του, ὁ ἀσθενὴς ἐκεῖνος, ἀφ' ὅτου κατέπεσεν
κῶς ἐπὶ τῆς κλίνης, ἤρχισε νὰ σκέπτεται πολὺ
ετικὰ καὶ νὰ συλλογίζεται ὡς ἄνθρωπος, ὁ ὁ-
ἐπλάσθη διὰ νὰ ζῇ καὶ πέραν τοῦ τάφου, τὴν
τῆς αἰωνιότητος. Καὶ μίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν
ἐσημειώθη νέος σταθμὸς εἰς τὸν βίον του, ὁ
ὃς ἐκεῖνος ὑπὸ τὸ κράτος τῆς θλίψεως, ἡ ὁποῖα
οργεῖ τὴν μετάνοιαν καὶ κατεργάζεται τὴν σωτη-
τῶν ἁμαρτωλῶν, ἐζήτησε νὰ ἐπανορθώσῃ τὰ
ατα τοῦ παρελθόντος μὲ μίαν ἐπιστροφὴν πρὸς

τὸν Θεόν, τὸν Ὅποιον εἶχεν ἕως τότε ἐντελῶς λησμο-
νήσει. Ἐλάμβανε δὲ τὴν ἀπόφασιν, ὅχι ὅταν ἀναρρώ-
ση, διότι εἶχε χάσει κάθε ἐλπίδα ἀναρρώσεως, ἀλλ' ἐφ'
ὅσον θὰ εὕρισκετο ἀκόμη ἐν τῇ παρουσίᾳ ζωῇ κλινῆ-
ρης, ἐλάμβανε τὴν ἀπόφασιν νὰ παραδώσῃ ὀλοκλήρον
τὴν καρδίαν Του πρὸς τὸν Θεόν καὶ πρὸς Αὐτὸν νὰ ἐμ-
πιστευθῇ τὰ πάντα.

Καὶ ἡκούσθη τὴν προηγουμένην τῆς ἀναχωρήσεώς
του ἐκ τοῦ παρόντος κόσμου, νὰ προσεύχεται πρὸς τὸν
Θεὸν καὶ νὰ λέγῃ: ὦ Θεέ μου, πόσον εἶσαι ἀγαθός,
πόσον οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων εἶσαι! Μὲ ἐστέρησες ἀπὸ
τὴν υγείαν τοῦ σώματος, καὶ μετὰ τὴν στέρησιν αὐτὴν
μὲ εὐηργέτησες, διότι μοῦ ἔδωκες συγχρόνως τὴν υγεί-
αν τῆς ψυχῆς. Σὲ εἶχα λησμονήσει καὶ μετὰ ἐκαμὲς νὰ
σὲ ἐνθυμηθῶ. Ἐπετάχυνες τὸ τέρμα τῆς παρουσίας ζω-
ῆς μετὰ τὴν ἀσθένειαν τὴν ὁποῖαν μοῦ ἔστειλες, καὶ μοῦ
διήνοιξες τὸ βασίλειον τῆς αἰωνίου ζωῆς, τὴν ὁποῖαν
πρότερον δὲν ἐσκεπτόμην οὔτε καὶ ἐπεθύμουγ. "ὦ! Θεέ
μου, Σὲ εὐχαριστῶ, Σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὴν θλίψιν, τὴν
ὁποῖαν μοῦ ἔστειλες, διὰ τὴν ἀσθένειαν μετὰ τὴν ὁποῖαν
μὲ ἐπεσκέφθη. Ἔστω εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας
τὸ ὑπερύμνητον Ὄνομα τῆς δόξης Σου.

Κατὰ τί ἐζημιώθη, φίλοι ἀναγνώσται, ὁ ἀσθενὴς ἐ-
κεῖνος ἀπὸ τὴν θλίψιν τῆς ἀσθενείας του; Ἡ, διὰ νὰ
εἴπωμεν καλλιτέρον, δὲν εὐηργετήθη αὐτός ἀπὸ τὸν
Θεόν, τὸν Πάνσοφον Πατέρα μας, ὁ Ὅποιος ἐπέτρεψε
τὴν ταλαιπωρίαν ἐκεῖνην, διὰ νὰ τὸν θλίψῃ βεβαίως,
ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ δημιουργήσῃ τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν
σωτηρίαν αὐτοῦ;

Καὶ δὲν εὐεργετούμεθα λοιπὸν ὅλοι ἀπὸ τὸν Θεόν,
ὅταν, κάθε θλίψις, τὴν ὁποῖαν μᾶς στέλλει, γίνεται
ἀφορμὴ νὰ τὸν ἐνθυμηθῶμεν καλλιτέρον καὶ νὰ ἐγγί-
σωμεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πρὸς Αὐτόν;

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

9, 10. «Ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης
δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία ἀνέλησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέ-
θανον».

«Ἐγὼ». Δὲν ἐννοεῖ εἰδικῶς τὸν ἐξυτὸν του ὁ Ἀπόστο-
λος, ἀλλ' ἐν τῷ προσώπῳ του ἐννοεῖ ἕ· γένει τὸν ἄνθρω-
πον. Ἐγὼ, λέγει, ὁ ἄνθρωπος ἔζων χωρὶς νόμου «ἃ ποτε

εν εἶκομεν τὴν ἀγάπην, θὰ ἐξέλιπε τὸ κακὸν καὶ θὰ ἐπει-
ταί ἡ χαρὰ, ἡ εἰρήνη καὶ ἡ κατὰ τὸ δυνατόν εὐτυχία
μαζὺ τῶν ἀνθρώπων.

Ἄς ἐπιδιώξωμεν λοιπὸν τὴν ἀγάπην, ὑπακούοντες εἰς τὸν
ὁν Παῦλον, ὅστις μᾶς λέγει «διώκετε τὴν ἀγάπην». Ἄς
σπουδῇσωμεν παντὶ σθένει νὰ ἀποκτήσωμεν τὴν ἀγίαν
τὴν ἀρετὴν, ἡ ὁποία εἶνε τὸ μόνον ἐφόδιον τῆς αἰωνίου
ῥῆς καὶ μακαριότητος. ἀλλὰ καὶ τὸ μόνον μέσον ἀνακου-
εως καὶ πνευματικῆς ἐν τῇ προσεκρίσει ταύτῃ ζωῇ ἡμῶν.

Ἀρχιμ. Ἰγνατ. Κολιόπουλος

*****

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

πρὸς Κορινθίους Β'. ἐπιστ. Παύλου, κεφ. ια'. 31—ιβ' 9.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ζ'. 11—16)

11. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν κα-
υμένην Ναὶν· καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
αὐτοί, καὶ ὄχλος πολὺς. 12. ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πόλει τῆς πό-
λεως, καὶ ἰδοὺ, ἐξεκομίζετο τεθνηκώς, υἱὸς μονογενῆς τῇ
τρι αὐτοῦ· καὶ αὐτὴ ἦν χήρα· καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς
σὺν αὐτῇ. 13. καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος ἐσπλαγχνίσθη
αὐτῇ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Μὴ κλαίε. 14. καὶ προσελθὼν
αὐτῇ τῆς σοφοῦ· οἱ δὲ βασιτάζοντες ἔστησαν· καὶ εἶπε, Νεα-
νίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. 15. καὶ ἀνεκάθησεν ὁ νεκρὸς, καὶ
ἔξιστο λαλεῖν· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. 16. ἔλαβεν
φόβος πάντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες, Ὅτι
ἐφάντη· μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν καὶ οἱ ἐπεσκέψατο ὁ
ὁ λαὸς αὐτοῦ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 11, 12. Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τῆς Ναὶν. Ἀκολουθούμενος
Κύριος ἀπὸ τοῦ μαθητῆ· Του καὶ ἀπὸ ὄχλον πολὺν ἦ-
το πρὸς μίαν πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ὀνομαζομένην Ναὶν.
Κύριος εἰς τὸ ἱερόν· Του ἔργον, ἀνεξάντητος εἰς τὴν
εὐεργεσίαν τοῦ ἀνθρώπου ἀγάπην Του, ἔρχεται καὶ εἰς τὴν πόλιν ἐ-
κείνην διὰ νὰ σκορπίσῃ τὰς εὐεργεσίας Του, διὰ νὰ κηρύξῃ
τὸ εὐαγγέλιον τῆς εἰρήνης καὶ νὰ καλέσῃ τοὺς ἀνθρώπους
τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας καὶ αἰωνίου ζωῆς. Ἀλλ' ἐν ὧς
ἐφάσκει πλέον εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πόλεως, ἰδοὺ, ἐξήρχε-
ται νεκρὸς συνοδεία. Πυλὴ χήρα συνώδευεν εἰς τὸν τά-
φον τὸν μονογενῆ αὐτῆς υἱόν, παρηκολούθει δὲ τὴν κηδε-
μόνην ὄχλος ἐκ τῆς πόλεως ἀκετός. Ἡ ὁδὸς τῆς ταλαιπώρου
ἐκείνης ἦτο ἀπερίγραπτος. Οἱ θρήνοι καὶ οἱ κοπετοὶ τῆς ἀν-
τιλήπης ἀκαταπαύστως, καὶ οἱ παρακολουθοῦντες αὐτὴν δὲν
δύνατο νὰ κρατήσουν τὴν συγκίνησιν καὶ τὰ δάκρυά των.
Στίχ. 13—15. Ἡ ἀνάστασις τοῦ νεανίσκου. Ἀλλ' εἰς τὴν
ἐκείνην ἐκείνην τοῦ πέθους· καὶ τῆς ὁδὸν ἐμφανίζεται ὁ
Κύριος μετὰ τῆς συνοδείας αὐτοῦ. Ἦτο ἄρ' γε σύμπτωσις
τυχῆς αὐτῇ ἡ συνάντησις, ἡ ἔργον τῆς θείας Προνοίας;
ἀλλὰ πράγματα δὲν ἐδράζοναν ν' ἀποδείξουν ὅτι οὐχὶ τυχαί-
α· ὁ Κύριος εἶχε φέρει τὰ βήματά Του ἐκεῖ. Βλέπει τὴν
ἐκείνην καὶ τὸν σπαραγμὸν τῆς δυστυχούς χήρας, ἀκούει
τὴν θρήνον καὶ τοὺς κλαυμούς τῆς, καί, ἐν τῇ μεγάλῃ
ἐλεῶν Του, λαμβάνει οἶκτον καὶ συμπάθειαν δι' αὐ-
τήν. Ἐρχεται πρὸς αὐτήν καὶ ἀπευθύνει πρῶτον λόγους

παρηγορίας, «Μὴ κλαίης». Μετὰ τοῦτο πλησιάζει καὶ ἐγγί-
ζει τὸ ἐκρικὸν φέρετρον, ἐν ᾧ οἱ βασιτάζοντες τὸν νεκρὸν
ἐστάθησαν ἐκπληκτοὶ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ θεοῦ διδα-
σκάλου. Καὶ τότε ὁ Ἰησοῦς, μὲ πλήρη ἐτίγνωσιν τῆς θείας
δυνάμεώς Του, ὡς, Κύριος τοῦ θανάτου καὶ τῆς ζωῆς, λέγει
πρὸς τὸν νεκρὸν· «Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι». Τί ἡδύ-
νατο ν' ἀνίσταται εἰς τοιαύτην παντοδύναμον προσταγὴν; Ὁ
θάνατος ὑπεχώρησε καὶ ὁ νεκρὸς ἐπανήλθεν ἡμέσως εἰς τὴν
ζωήν. Ἦναιξε τοὺς κλειστὸς ὀφθαλμούς του, ἀνεκάθη-
σεν εἰς τὸ φέρετρον καὶ ἤρξατο νὰ ὁμιλῇ. Καὶ ὁ Κύριος πα-
ρέδωκεν αὐτὸν ζῶντα καὶ ὑγιαίνοντα εἰς τὴν μητέρα του.
Ἡ ὁποία ἐξ ἁλλος ἐκ τῆς χαρᾶς ἐπανεδόλεπε τὸν προσφιλε-
τὸν υἱόν.

Στίχ. 16. Ἡ ἐντύπωσις διὰ τοῦ θαύματος. Τὸ θαῦμα ἦτο
τόσον μέγα καὶ τόσον ἐκπληκτικόν, ὥστε ὅλοι οἱ παριστάμε-
νοι, βλέποντες ἐκδηλωθεῖσαν δι' αὐτοῦ τόσον μεγαλοπρεπῶς
τὴν θεϊκὴν παντοδυναμίαν ἐναντίον τοῦ θανάτου, κατελή-
φθησαν ὑπὸ φόβου καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Ἐν τούτοις ἐ-
λαός, μολοντί ἐδόλεπε τοιαῦτα θαυμαστὰ γεγονότα, δὲν ἦτο
εἰς τέσιν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἐνεργῶν τοιαῦτα ση-
μεῖα καὶ καταλύων μετ' ἐξουσίας καὶ αὐτὸ τὸ κράτος καὶ
τὴν δύναμιν τοῦ θανάτου, εἶνε ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ
Θεοῦ, ἡ πηγὴ τῆς ἀθανάσιος καὶ τῆς ζωῆς. Ἐνέμιζον αὐ-
τὸν ὡς εἷς προφήτην, ἀπεσταλμένον παρὰ Θεοῦ. Καὶ ἔλε-
γον ὅτι προφήτης· μέγας ἀνεφάνη ἐν μέσῳ ἡμῶν· καὶ ὅτι
διὰ τῆς ἀποστολῆς τοιούτου προφήτου ἐπεσκέψθη ὁ Θεός
τὸν ἔθνον· Του λαὸν καὶ σκορπίζει δι' αὐτοῦ τὰς εὐε-
ργεσίας Του πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

*****

Η ΡΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου.)

Ὁ ῥαββίος μὲ πολλὴν στενοχωρίαν ὑπήκουσε καὶ ὡδή-
γησε τοὺς εἰς ἀπείραντόν τινα θολωτὴν αἵλουσαν. Προ-
ερίξτε αὐτὴν δι' ἀποδυτήριον, εἶπεν ὁ ῥαββίος· τὰ δὲ ὀνόματα
αὐτῶν εἰ ἐν ταῖς θέρμαις λουόμενοι. Ἀριθμὸς τι· ἀνθρώ-
πων, εἰργάζετο συνταγὰς ἐν τῷ αἵματι ἐκείνῳ. Ὁ Κάτουλλος
ἐξέλεξεν ἀπὸ αὐτοῦ, δύο ὁρίους νέους, εἰσινες ἦσαν γυναι-
κὸς τὴν μέσσην κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν δούλων. Παρουσία-
ζον καὶ οἱ δύο τελείαν ἀνδρικότητα καὶ ἀθλητικὴν ὀμορφίαν.

— Αὐτοὶ οἱ δύο μοῦ χρειάζονται, ῥαββί, εἶπεν ὁ Κάτουλ-
λος. Θὰ κάμουν καλὰ τὴν δουλειά, διὰ τὴν ὁποίαν τοὺς θέ-
λουν. Ἀναμφισβήτως θα εἶνε χριστιανοί. Πείθεμαι δὲ περὶ
τούτου ἀπὸ τῆς προθυμίας, μὲ τὴν ὁποίαν ἐργάζονται.

— Δὲν ἔμπειρά νὰ κάμω οὔτε στιγμὴν χωρὶς αὐτοὺς, εἶπεν
ὁ δεσμοφύλαξ. Ἀξίζονται διὰ ἑξ ἀνθρώπους ἢ τοῦλάχιστον δι'
ἐν ζευγὸς ἱππων. Περίμενε νὰ περάσῃ ἡ φουρτούνα αὐτῆς τῆς
ἐργασίας καὶ θὰ εἶνε πλέον εἰς τὴν διάθεσίν σου.

— Ποῖα εἶνε τὰ ὀνόματά των, διὰ νὰ κρατήσω σημειώσιν
αὐτῶν; ῥώτησεν ὁ Κάτουλλος. Πρότεξε μόνον νὰ μοῦ τοὺς
διατηρήσῃς εἰς καλὴν κατάστασιν.

— Οὐκ ἐμίζονται Ἀγγεῖς καὶ Σμάραγδος. Εἶνε νέοι δικασ-
μοὶ γένους, ἀλλ' ἐργάζονται ὡς πληθεῖται. Θὰ σὲ ἀκο-
λουθήσουν ἀνεὺ ἀντιτάσεως.

— Ἡ εὐχὴ των θὰ εἰσκακοῦν εἶπεν ὁ Κορβίνος. Πραγμα-
τικῶς δὲ ἐγένετο τοῦτο ὀλίγον ἄργότερον. Εἰς τὸ μέρος τοῦ

εικοδομουμένου κτιρίου εύρισκετο άλλο πλήθος εργαζομένων. Ὁ Κορβίνος τὸ διέκρινε καὶ σταματήσας πλησίον τοῦ ὀμίλου ἐκεῖνος ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν δεσμοφύλακα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνθρώπων, εἵτινες ἀπετέλουν τὸν ὄμιλον αὐτῶν. Αὐτὸς τὰ ἀπηρτίθμηνε.

— Ἄλλ' ὑπάρχει κάποιος, τοῦ ἰσίου τοῦ ὄνομα δὲν τὸ ἀπὴγγειλες, εἶπεν ὁ Κορβίνος. Νά, ἐκεῖνος ὁ ἵποιος ἔχει ἰστέφει τὸ πρόσωπόν του πρὸς τὸ ἄλλο μέρος καὶ ὁ ὁποῖος δὲν φέρει τὴν ἐνδυμασίαν τῶν δεσμοτῶν. Ποῖος εἶνε αὐτός;

— Ἄγνοῶ τὸ ὄνομά του, ἀπήντησεν ὁ Ραβίριος. Ἦνεν ἕνας πολὺ καλὸς νεανίας, ὁ ὁποῖος περιῶ τὴν περισσότερον καίρον του μεταξὺ τῶν δεσμοτῶν. Ἔρχεται νὰ τοὺς βοηθήσῃ καὶ νὰ τοὺς ὑπηρετῇ εἰς τὰς ἐργασίας των. Πληρώνει μάλιστα ἀρχετὰ διὰ νὰ τοῦ δώσωμεν τὴν πρὸς τοῦτο ἀδειαν. Μοῦ φαίνεται, οἱ δὲν εἶνε δική μας δουλειὰ διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσωμεν πῶς ὀνομάζεται.

— Εἶνε ὅμως δική μου, ἀπεκρίθη ἀποτόμως ὁ Κορβίνος προχωρῶν ζωηρῶς πρὸς αὐτόν.

Ἡ φωνὴ του εἶχεν ἠχηθῇ πρὸς τὰ ὦτα τοῦ ξένου, ὅστις ἔστρεψεν εὐθὺς τὸ πρόσωπόν του. Ὁ Κορβίνος μέλις τὸν εἶδεν, ὤρμησε κατ' αὐτοῦ ὡς θηρίον ἀγρίον φωνάζων πλήρως χαρᾶς.

— Νὰ τὴν δέξουν ἡμέσως. Αὐτὴν τὴν φορὰν, Παγκράτιε, δὲν θὰ μοῦ ξεφύγῃς.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἐδημοσιεύθη Β. Διάταγμα, δυνάμει τοῦ ἰσίου θέλει λειτουργήσῃ ἀπὸ τοῦ ἀρξικμένου σχολικοῦ ἔτους 1919 1920 τὸ δικὸν νόμου συσταθὲν ὡς παράρτημα τῆς Ριζαρείου Ἐκκλ. Σχολῆς μονοτάξιον ἱερατικὸν Φροντιστήριον, ἐν ᾧ θὰ διδάσκωνται τὰ ἑξῆς μαθήματα: 1) Ἱερὰ Κατήχησις κατ' ἑκτασιν. 2) Ἑρμηνεῖα τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναγιγνωσκομένων περικοπῶν τῆς Π. Διαθήκης. 3) Ἑρμηνεῖα τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναγιγνωσκομένων περικοπῶν τῆς Κ. Διαθήκης. 4) Λειτουργικὴ καὶ τελετουργικὴ. 5) Παιμαντικὴ καὶ Κανονικὴν Δίκαιον καὶ σύγχρονος Διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας. 6) Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία. 7) Χριστιανικὴ Ἠθική. 8) Ὁμιλητικαὶ ἀσκήσεις; καὶ 9) Ἐκκλησιαστικὴ Μουσική.

— Ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἴκου. Πατριαρχεῖου ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης προίγεται εἰς Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν.

— Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἶνα ἀυξηθῶσιν οἱ ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ ὑπότροφοι τοῦ Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖου ἀπὸ 10 εἰς 20. Ἐκ τῶν συμπληρωματικῶς προσλαμβανομένων, εἵτινες θὰ εἶνε ἐκ τῶν ἐπιλαχόντων, οἱ μὲν 5 θὰ εἶνε καὶ αὐτοὶ ὑπότροφοι τοῦ Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖου, οἱ δὲ ἑστέροι 5 ὑπότροφοι κληροδοτήματος διατιθεμένου ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀθηνῶν.

— Τὰ ἐξ Ἀμερικῆς τελευταῖα τηλεγραφήματα βεδαίου τὴν βελτίωσιν τῆς υγείας τοῦ ἀπὸ ἡμερῶν ἀσθενούντος Προέδρου τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν κ. Οὐέλσον. Ὑτάρχουν βάσιμοι ἐλπίδες οἱ λίαν συντόμως ἀποκαθισταμένης τῆς υγείας του θὰ δυνηθῇ ν' ἀναλάβῃ τὰ ὑψηλά του καθήκοντα.

— Ἡ Ἱταλικὴ Κυβέρνησις ἐπεκύρωσε διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων τὰς μετὰ τῆς Γερμανίας καὶ Αὐστρίας συναφθεί-
κα; Συνθήκας.

— Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Διασκέψεως Ἀγγλογαλικῆς συνεργασίας μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ πρὸς σταθεροποίησιν τῆς Ἑλληνικῆς κατοχῆς, ἡ ὁποία ἐπετείνεται μέχρι καὶ τοῦ Ἀιδίνου.

— Ἐνεργήθη ἐσχάτως δημοψήφισμα καθ' ὅσον τὸ Δουκάτον τοῦ Λουξεμβούργου, τὸ ὁποῖον ἀπεφάνθη διὰ μεγάλης πλειοψηφίας ὑπὲρ τῆς ἐνώσεώς του μετὰ τὴν Γαλλίαν.

— Ὁ ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινομίας κ. Ἀθανασάκης ὑπέβαλεν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον σχέδιον ὁργανώσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι φθισιατρειῶν πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἀλματικῆς πολλαπλασιαζομένης πυματιώσεως. Ἐξ ἧς ἀποβνῆσκουν ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν 9000 ἐτησίως, ἦτοι εἰκοσι πέντε καθ' ἑκάστην!

— Ἐπίσης ὁ κ. Ἀθανασάκης εἰσηγήθη μέτρων κατὰ τὴν εἰσροῖαν καὶ κατὰ τῶν ἐκ τῆς ἀνηθιότητος ἀσθενειῶν, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον τρομερὰν ἐπίτασιν λόγῳ τοῦ πολέμου. Εἰς τὰς δὲ συνίστανται τὰ προταθέντα μέτρα διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν τελευταίων τούτων ἀσθενειῶν; Εἰς τὸν καταρτισμὸν πανταχοῦ συνεργεῖν! Ἀλλὰ πότε λοιπὸν θὰ ἐννοήσωμεν διὰ τὴν ἀνηθιότητος καὶ τὰ ἐκ ταύτης δεινὰ δὲν θεραπεύονται διὰ συνεργεῖν, ἀλλὰ διὰ τῆς ὑπὸ τῆς θρησκείας ἐπορχομένη μεταβολῆς τῶν ἡθῶν;

ΕΚΔΟΣΕΙΣ. Ἐξεδόθη ἤδη τὸ 1ον τεῦχος τοῦ νέου Μηνιαίου Θεολογικοῦ Περιοδικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον ἡ «Καινὴ Διδαχὴ», πρὸς τοῦ Παν. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου. Ἡ ἔλλειψις τοιαύτου Περιοδικοῦ παρ' ἡμῖν, προωρισμένη νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν πάτριον ἡμῶν νεωτέραν Θεολογίαν, καθίστατο ἐσημέραι ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αἰσθητή. Καὶ διὰ τοῦτο μετὰ πολλῆς χαρᾶς οἱ θεολογοῦντες ἐχειρέτισαν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ νέου τούτου Θεολογικοῦ Περιοδικοῦ Συγγράμματος, ὁποσχομένου νὰ δώσῃ νέαν ζωὴν ἐν τῇ παρ' ἡμῖν θεολογικῇ κινήσει. — Τὸ Περιοδικὸν διατελεῖ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐγκρίτου καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομου Παπαδοπούλου, τοῦ ὁποῦ ἡ θεολογικὴ μόρφωσις ἐμπνέει τὴν πεπολῆσιν περὶ τῆς εὐδοκίμου διαδιοδεμίας τοῦ νέου δημοσιογραφικοῦ Θεολογικοῦ ὁργανοῦ.

Τὰ Περιεχόμενα τοῦ ἐκδοθέντος 1ου τεύχους εἶνε τὰ ἑξῆς: 1) Ἡ «Καινὴ Διδαχὴ», τῆς Διευθύνσεως. 2) Αἱ περὶ ἐκκλησιαστικῶν μερίμων τοῦ Καποδιστρίου, Ἀρχιμ. Χρυσ. Παπαδοπούλου. 3) Ἡ Ἀπολογητικὴ ἐν ταῖς ἐπιστήμασι καὶ ὁ κύριος χαρακτὴρ τῆς συγχρόνου ἀπιστίας, Καθηγ. Γρηγ. Παπαμιχαήλ. 4) Τὸ μυστήριον τοῦ χρίσματος ἐξ ἐπόψεως κανονικῶν Κωνστ. Δουβουινώτου. 5) Οἱ Κοινωνισταὶ καὶ τὸ Εὐαγγέλιον Π. Πολάκη. 6) Κριτικὴ καὶ Βιβλιογραφία. 7) Ἐκκλησιαστικὴ καὶ Ἐπιστημονικὴ κίνησις.

*****

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὁμιλήσει τὴν προσεχῆ Κυριακὴν ἐν τῇ Ναφ' Ἀγίου Γεωργίου (Καρύτση) κατὰ τὴν α'. Θείαν λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

ΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΜΑΘΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΥΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΔΟΣ
ΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΠΑΝΑΡΙΩΤΟΠΟΥΔΟΣ
καταρα; εἴ; Θεολογίας

ZOH

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φε. χρ. 5
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 5
ΓΡΑ ΦΕΙΟΝ
ΓΕΔΟΣ ΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
'Αστθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

τολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἱπποκράτους 179. Ἀθήνας

Ν ΠΑΝΤΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΤΕ,

Н'.

ὅσον πρέπει νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν Θεόν, διὰ τὰ ἀκριβῶς περιστατικά, τὰ ὁποῖα μᾶς συμβαίνουν! ἔμεθα ἐὰν ὁ Θεὸς μᾶς ἄφινε χωρὶς θλίψεις καὶ πένθους εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον! Τώρα ἀκόμῃ, ὅτε ἡ πολὺ ὀλοὶ θλιβόμεθα καὶ πίνομεν μεγάλα ἢ ἢ ποτήρια θλίψεων, λησμονοῦμεν τὸν Θεὸν καὶ μὲν ὕψιστα χριστιανικὰ καθήκοντα! Τί θὰ ἐγερῇ καὶ ποῦ θὰ κατηντῶμεν ἐὰν τυχὸν διηρχόμεθα ῥοῦσιν ζωὴν ἐλεύθεροι παντελῶς ἀπὸ ταλαι- καὶ δάκρυα, ἀπὸ πόνους καὶ στεναγμούς!

ὄν πρέπει νὰ εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεόν, διὰ τὰ θλι-
κριδῶς περιστατικά, τὰ ὁποῖα μᾶς συμβαίνουν!
μεθὰ πολλάκις τὸν ὕπνον τῆς ἁμαρτίας καὶ ἡ
τὴν ὁποῖαν ὁ Θεὸς μᾶς στέλλει, μᾶς κάμνει νὰ ἐξυ-
μεν καὶ νὰ ἴδωμεν τὴν κατάστασίν μας. Δὲν εὐ-
όμεθα οὕτω ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ δὲν ὀφείλομεν νὰ
χαριστῶμεν. Διατελοῦμεν ἐσκοτισμένοι ἀπὸ τὴν
αν μας καὶ φερόμεθα ὀλοταχῶς πρὸς τὸν κρη-
ῶ αἰωνίου θανάτου, χωρὶς νὰ δυνάμεθα νὰ ὑπο-
μεν τὴν δυστυχίαν, τῆς ὁποίας θὰ γίνωμεν πρό-
μεῖς αὐτοὶ εἰς ἑαυτούς. Καὶ ὁ Θεὸς εὐσπλαγ-
ιὲ μίαν ἀπροσδόκητον καὶ ἀνέλπιστον στενοχω-
ῆ ὁποῖα συνέτριψε τὴν καρδίαν μας, διήνοιξε
ὄν ὀρίζοντα εἰς τὴν διάνοιάν μας καὶ μᾶς ἔκαμε
κρίνωμεν τὴν θέσιν μας καὶ νὰ ζητήσωμεν χεῖρα
ας ἀπὸ τὸν Θεόν, τὸν φίλον, τὸν σωτῆρα τῶν ἁ-
λῶν.

ὧτά μας ἦσαν κεκλεισμένα καὶ δὲν ἤκουον τὰς
καὶ τὰς διαμαρτυρίας τῶν ἱεροκηρύκων, οἱ ὅποι-
ἐκάλουν εἰς μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφὴν πρὸς τὸν
Οἱ ὀφθαλμοὶ μας ἦσαν τυφλωμένοι ἀπὸ τὴν ἁ-
καὶ δὲν ἔβλεπαν τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, τὰ ὅποια
διὰ τὴν ἰδικὴν μας σωτηρίαν. Ἡ ψυχὴ μας ἐ-
μὲ ὁρμὴν ἀκατάσχετον πρὸς τὸν κόσμον καὶ τὰ
κόσμῳ — μὲ προσκδύλλησιν «εἰς τὴν ἐπιθυμίαν
θαλμῶν, εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς σαρκὸς καὶ τὴν
νεῖαν τοῦ βίου» — χωρὶς νὰ βλέπῃ τὴν ἄβυσσον
ὅποیان ὀριστικῶς θὰ κατεπίνετο. Καὶ ὁ Θεός,
ἡρ τοῦ ἐλέους καὶ τῶν οἰκτιρμῶν, μὲ μίαν ἀσθέ-
μὲ μίαν πτωχείαν, μὲ μίαν θλιψίν, τὴν ὅποیان
εὐξένησεν ἡ συκοφαντία, ὁ διωγμός, τὸ μίσος, ἡ

ἀντιπάθεια τῶν ἀνθρώπων, μὲ τὰ δάκρυα τέλος τὰ δ-
ποῖα ἔρρευσαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς μας καὶ τοὺς στε-
ναγμοὺς οἱ ὅποιοι ἀνέβησαν ἀπὸ τὰς καρδίας μας, ὁ
Θεὸς ἐδημιούργησε τὴν μετάνοιάν μας καὶ διήνοιξε νέ-
ον στάδιον ἐργασίας πνευματικῆς καὶ ἐχάραξε τὸν δρό-
μον πρὸς τὴν μακαριότητα τῶν οὐρανῶν.

Καὶ ἐψάλαμεν ἡμεῖς τότε μετὰ τοῦ Προφήτου Ἡσαΐου : «Κύριε, ἐν θλίψει ἐμνήσθημέν σου». Καὶ ἐπανελάβομεν καὶ πάλιν τὸ ἀθάνατον ἐκεῖνο ρῆμα τοῦ αὐτοῦ Προφήτου : «Ἡ παιδεία Κυρίου ἀνοίγει μου τὰ ὦτα· ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπειθῶ, οὐδὲ ἀντιλέγω» (Ἡσ. 26, 16. 50, 5).

Εἶνε λοιπὸν ἡ δὲν εἶνε εὐεργεσία Θεοῦ αἱ ποικίλαι
θλίψεις· καὶ στενοχωρίαι τοῦ βίου; Καὶ δὲν μᾶς εὐεργε-
τεῖ ὁ Θεός, ἀφοῦ μὲ μίαν πρόσκαιρον καὶ παροδικὴν
θλίψιν, κατεργάζεται τὴν αἰωνίαν χαρὰν τῶν ψυχῶν
ἡμῶν; Καὶ δὲν ὀφείλομεν ἄρα νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν
Θεὸν διὰ πάντα, ἔστω καὶ δι' ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα μᾶς
φαίνονται θλιβερά, ἐκτελοῦντες οὕτω τὴν παραγγελίαν
τοῦ θεοῦ Παύλου, τοῦ λέγοντος : « Ἐν παντὶ εὐχαρι-
στεῖτε, τοῦτο γὰρ θέλημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς
ὑμᾶς »;

(Ἀπολογουθεῖ) Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλής

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

11. «Ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέ με, καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν.»

Διότι ἡ ἁμαρτία, ἥτοι ἡ φιλαμαρτημῶν καὶ φιλοπεριεργος προαίρεσις, ἡ ἐν τῇ ψυχῇ πονηρὰ δύναμις τῆς ἁμαρτίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπενεργεῖ μεγάλως καὶ ὁ Πονηρός, ἔλαβεν ἀφορμὴν διὰ τῆς ἐντολῆς, ἥτοι διὰ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ νόμου καὶ μὲ ἐξηπάτησε. Καὶ μὲ ἐξηπάτησε, διότι παρέστησεν εἰς ἐμέ, ὅτι θὰ εὕρω ἡδονὴν, εὐχαρίστησιν καὶ ὠφέλειαν εἰς τὴν παράδοσιν τῆς ἐντολῆς, ὅπως ἐξηπάτησε καὶ ὁ ὄφις τὴν Εὐν. Ἡ ἐντολὴ λοιπὸν δὲν εἶνε ἡ αἰτία τοῦ πνευματικοῦ μου θανάτου. Ἡ αἰτία τοῦ θανάτου τούτου εἶνε ἡ ἁμαρτία, ἥτοι ἡ πονηρὰ δύναμις. ἥτις ὑπάρχει καὶ ἐγκρύπτεται ἐν τῇ ψυχῇ μου καὶ ἡ ὁποία πονηρὰ δύναμις λαμβάνει τὴν ἀφορμὴν ἵνα μὲ παρασύρῃ εἰς τὴν παράδοσιν τῆς ἐντολῆς ἐκ τῆς περιεργείας, ἥτις γεννᾶται ἐν τῇ ψυχῇ διὰ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ νόμου. Ἡ δὲ περιέργεια αὕτη συνίστα-

κάμνη ἐπιδείξιν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων.
 Διότι ὁ Θεὸς δὲν θέλει δι' ἡμᾶς τὴν παρὰ τῶν ἀνθρώπων
 ἀν καὶ ἐκτίμησι·, ἀλλ' ἀποβλέπει εἰς τὸ πραγματικὸν
 αἰώνιον τοῦ ἀνθρώπου συμφέρον, δηλαδὴ τὴν ἐν τῇ ἀ-
 γῇ μόρφωσιν καὶ τελειοποίησίν του. Ὁ τι ἐπομένως τε-
 λειοποιεῖ καὶ μορφώνει τὸν ἄνθρωπον, αὐτὸ δίδει ὁ Θεός.
 Ὡς ἐκ τούτου οὐδόλως πρέπει νὰ λυπούμεθα διότι δὲν
 ἔχομεν πολλὰ χαρίσματα, οὔτε καὶ διότι βλέπομεν τὰ
 ὅσα τὰ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ νὰ λυπούμεθα μᾶλλον διὰ τὰς
 ἀρτίας μας καὶ ταύτας νὰ προσπαθῶμεν νὰ νεκρώσωμεν,
 ἔχωμεν κέρως αἰώνιον καὶ ἀναπαύετον.
 (Ἀκολουθεῖ)
 Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

*****

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Τίτον ἐπιστ. Παύλου, κεφ. γ'. 8—15.)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, κεφ. η'. 5—15)

5. Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἐξῆλθεν ὁ
 σπόρος τοῦ σπείρειν τὸν σπόρον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ σπείρειν
 τὸν, ὁ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ καταπατήθη, καὶ τὰ
 εἰνὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό. 6. καὶ ἕτερον ἔπεσαν
 ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυνὲν ἐξηράνθη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκ-
 τὰ 7. καὶ ἕτερον ἔπεσαν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ
 ἀφνειοὶ αἱ ἀκανθαὶ ἀπέπνιξαν αὐτό. 8. καὶ ἕτερον ἔ-
 πεσαν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυνὲν ἐποίησε καρπὸν
 ἑκατὸνταπλάσιον. 9. ἐπρωτῶν δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐ-
 τοῦ, λέγοντες, Τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη; 10. ὁ δὲ εἶπεν,
 οὐκ ἐδόθη γινώσκειν τὰ μυστήρια τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ
 τοῖς ἄλλοις· ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέ-
 σι, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. 11. Ἔστι δὲ αὕτη ἡ πα-
 ραβολή· ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. 12. οἱ δὲ παρὰ
 τὴν ὁδόν, εἰσὶν οἱ ἀκούοντες, εἰτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ
 αἱ τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαν-
 σω ᾤωσιν. 13. οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας, οἱ ὅταν ἀκούσωσι,
 τὰ χαρὰς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ρίζαν οὐκ ἔχουσιν,
 πρὸς καιρὸν πιστεύουσι, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφί-
 νονται. 14. τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκανθὰς πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ
 ὁποῖοι σποροὶ καὶ ἐν τῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἱ εἰσιν, ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ
 ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦ-
 σιν ἐν ὑπομονῇ. ταῦτα λέγων ἐφώνει, Ὁ ἔχων ὅτι ἀκούειν
 οὐκέτι.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 5—8. Ἡ σπορά καὶ ἡ καρποφορία. Ποῶν ἐπιδρα-
 στικὸς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς διαφόρους ψυχὰς δεικνύει
 Κύριος παραστατικώτατα διὰ τῆς παραβολῆς τοῦ σπορέως.
 Ὁ ἄνθρωπος, λέγει, ἐξῆλθε διὰ νὰ σπείρῃ εἰς τὸν ἀγρόν
 τῆς γῆς. Καὶ ἐνῷ ἐσπείρει, μέρος μὲν τοῦ σπόρου ἔπεσε πλησίον
 τῆς ὁδοῦ, ἐκεῖ δὲ καταπατήθη ἀπὸ τοῦ διαβόλου καὶ τὸν
 ἐφαγον τὰ πτηνὰ, καὶ δὲν ἐδλάστησε καθ' ὅλην κληρίαν.
 Ἄλλο μέρος τοῦ σπόρου ἔπεσαν εἰς γῆν πετρώδη, ὅπου ἐφύ-
 οισεν, ἀλλὰ καὶ ἐξηράνθη εὐθὺς, διότι δὲν εἶχε ὕδρος γῆς·
 τὴν ἀνάλογον ἐργασίαν. Ἄλλο μέρος· ἔπεσε μέσα εἰς τὰς
 ἀκανθὰς καὶ ἐδλάστησαν· ἀλλ' ὅταν αἱ ἀκανθαὶ ἐμεγάλωσαν
 ἐπνίξαν τὸν δλαστήσαντα σπόρον. Τέλος ὁ σπόρος ἔπεσε
 εἰς εὐφορον γῆν, ὅπου ἐφύτρωσε καὶ ἀνεπτύχθη καὶ ἔ-
 λε καρπὸν ἑκατὸνταπλάσιον.

Στίχ. 9—10. Οἱ μαθηταὶ ἐρωτοῦν τὸν Διδάσκαλον. Ἡ-
 κούσαν οἱ Ἀπόστολοι τὴν παραβολήν, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐνόησαν,
 καὶ διὰ τοῦτο ἠρώτησαν τὸν Σωτῆρα. Καὶ ὁ Κύριος ἀποκρί-
 νεται δι' εἰς σὰς μέν. ἐπειδὴ ποθεῖτε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἔχετε
 προαίρεσιν ἀγαθὴν, ἐδόθη ὡς χάρις παρὰ τοῦ Θεοῦ τὸ νὰ
 μάθετε τὰς ὑψηλὰς καὶ μυστηριώδεις ἀληθείας τῆς βασιλείας
 τοῦ Θεοῦ. Εἰς δὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὁμιλῶ μετὰ παραβολὰς
 ὥστε, ἐνῷ βλέπουν νὰ μὴ βλέπουν, καὶ ἐνῷ ἀκούουν νὰ μὴ
 ἐννοῶσι τὸ νόημα τῆς παραβολῆς. Διότι αὐτοὶ δὲν δέχονται
 τὴν ἀλήθειαν καὶ δι' αὐτὸ εἶναι ἀνάξιοι νὰ τὴν μάθουν.
 Ἐὰν δὲ τὴν ἤκουον καθαράν καὶ σφρῇ, τότε ἡ εὐθύνη τῶν
 θὰ ἦτο μεγαλυτέρα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 11—15. Ἡ ἐξηγήσις τῆς παραβολῆς. Μετὰ τοὺς λό-
 γους αὐτοῦ, ὁ Κύριος ἐξηγεῖ τὴν παραβολήν. Σπόρος μὲν
 εἶπε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ ὅποτος κηρύττεται καὶ πίπτει ὡς
 σπόρος εἰς τὰς ἀκοὰς καὶ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ πί-
 πτει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἰς διαφόρους ψυχὰς. Πρῶτον, εἰς τὸν
 δρόμον· δηλαδὴ εἰς ψυχὰς, αἱ ὁποῖαι εἶναι πεπατημέναι καὶ
 ὑπόδουλοι εἰς πᾶν εἶδος κακίας καὶ ἔχουν σκληρυνθῇ ἐν τῇ
 ἀμαρτίᾳ. Εἰς τοιαύτας ψυχὰς πίπτει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ
 δὲν εἰσχωρεῖ. Ἐπενεργεῖ δὲ ἀοράτως καὶ ὁ διάβολος, ὁ ὅ-
 ποτος διὰ διαφόρων διαλογισμῶν ἀπειλεῖ ἀρκεῖ πᾶσαν
 καλὴν ἐντύπωσιν ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ μὴ πι-
 στεύσῃ ὁ ἄνθρωπος καὶ νὰ σωθῇ.

Δεύτερον, εἰς π ε ρ ὠ δ η γ ῆ ν, δηλαδὴ εἰς ψυχὰς
 αἱ ἐπταῖ δουλεύουν εἰς τὴν ἀμαρτίαν καὶ κατέχονται ἀπὸ
 κακίας καὶ πάθῃ, τὰ ὁποῖα ἐμοιάζουν με πέτρας ἐντὸς τῆς
 ψυχῆς των. Οἱ τοιοῦτοι δεχονται εὐχαρίστως τὸν λόγον τοῦ
 Θεοῦ. Ἀλλ' ὅταν ἔτιστα πειρασμοῦ πεισμοὶ καὶ εἰνε
 ἀνάγκη νὰ πρὸ ἐμήσου· κατὰ τῶν ἰδίων παθῶν, τότε αἱ τοιοῦ-
 τοὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχει ριζώσει ἐντὸς τῆς
 ψυχῆς των, παρὰσύρονται ὑπὸ τῶν παθῶν των καὶ ἀφίνουσιν τὸν δρόμον
 τοῦ Θεοῦ.

Τρίτον, εἰς τὸ π ο ν ἀ κ α ν θ ὠ δ η, δηλαδὴ εἰς ψυχὰς
 αἱ ὁποῖαι περιτλέκονται εἰς μερίμνας βιτικὰς καὶ ἔχουν
 προσκολληθῇ εἰς τὸν πλοῦτον καὶ εἰς τὰς διασκεδάσεις καὶ
 ἡδονὰς. Μέσα εἰς τοιαύτας ψυχὰς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ συμ-
 πνίγεται καὶ ληθμονεῖται καὶ δὲν δύναται νὰ καρποφορήσῃ.

Πίπτει τέλος ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἰς γ ῆ ν ἀ γ α θ ῆ ν.
 δηλαδὴ εἰς ψυχὰς μετὰ προαίρεσιν ἀγαθὴν, αἱ ὁποῖαι καὶ
 κρατοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀκολουθοῦν μετὰ σταθερότητα καὶ ὑπομο-
 νῆς, καὶ καρποφοροῦν ἐν τῇ ἀρετῇ.

Μετὰ τὴν διήγησιν τῆς παραβολῆς ἐπιτέλει ὁ Κύριος·
 «ὅστις ἔχει ὅτι δὲν ἀκούῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀ; ἀκούῃ τοὺς
 λόγους μου καὶ ἀ; θέτῃ αὐτοὺς εἰς ἐφαρμογὴν»· διδάσκων τοι-
 ουτοτρόπως ὅτι δὲν ἀρκεῖ ν' ἀκούωμεν, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ
 κρατῶμεν τοὺς λόγους Του ἐντὸς τῶν ψυχῶν μας καὶ νὰ ἀ-
 κολουθῶμεν αὐτούς, διὰ νὰ καρποφορήσωμεν τοὺς μεγάλους
 καὶ σωτηρίους τῆς ἀρετῆς καρπούς.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

*****

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

ΚΦΑΛΛΙΟΝ ΙΘ'.

Ἡ φυλακή

Ὁ Πιγκρῆτιος δεθεῖς μετ' εἰκοσάδ' ὀλόκληρον ἄλλων χρι-
 στιανῶν ἐξ ἐκεῖνων, οἵτινες εἰργάζοντο εἰς τὰς θέρμας, ὡς·

γῆθη εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τῶν ἐδῶν τῆς Ρώμης. Καθ' ὅν χρόνον τοὺς ἔσυρον, τοὺς ἐκτύπων ἀνηλεῶς καὶ ὅλοι δὲ ὅσοι τοὺς ἐπλησίαζον ἐκ τῶν διαδωτῶν τοὺς ἐγρονθοκόπουν καὶ τοὺς ἐλάττιζον, χωρὶς καμμίαν τύψιν. Οἱ πλέον μακρυνοὶ ἐκ τῶν παρατηροῦντων τοὺς συρομένους, τούτους δεσμίους τοὺς ἔρριπτον λίθους. Ἐφθασαν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν Μαμερτίνην φυλακὴν, ὅπου τοὺς ἔρριψαν. Ἐκεῖ εὗρισκοντο καὶ πολυὰ ριθμα θύματα ἐξ αὐτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἀναμένοντα τὴν ὥραν τῆς θυσίας. Ὁ Παγκράτιος, καθ' ἣν στιγμήν τὸν ἔδεον εἰς τὰς θέρμας, εἶχεν ἐπιτύχει νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὴν ἀπὸ τοὺς φύλακας, τοὺς ὁποίους ἐγνώριζε. Τοῦ ἔδωκεν ὥς ἀνταμειδὴν τὸ βελάντιόν του, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ γνωστοποιήσῃ τὸ ταχύτερον τὴν σύλληψίν του εἰς τὸν Σεβαστιανόν καὶ εἰς τὴν μητέρα του.

Ἡ φυλακὴ Μαμερτίνη ἀπετελεῖτο ἀπὸ δύο τετραγώνους αἰθούσας ὑπογείους, ἡ μία ἐκ τῶν ὁποίων ἔκειτο ὑπεράνω τῆς ἄλλης. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ τετραγώνου αὐτοῦ ἦτο ἓν ἀνοιγμὰ στρογγυλόν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐμβαινε μέσα τὸ φῶς, ὃ ἀήρ, ἔρριπτετο δὲ καὶ ἡ τροφὴ τῶν δεσμωτῶν. Τὴν στιγμήν, καθ' ἣν τὸ ὑπεράνω διαμέρισμα θὰ ἐγέμιζε, ἔμπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ τί εἶδους ἀήρ θὰ κατέβαινε εἰς τὸ κάτω διαμέρισμα. Εἰς τοὺς τοίχους, εἰς τοὺς ὁποίους προεξείχον ὀγκώδεις λίθοι, εἶχον προσκολληθῇ κρίκαι, εἰς τοὺς ὁποίους προσεδέοντο οἱ φυλακισμένοι, ἀλλὰ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἔμενον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μὲ τὰ πόδια δεμένα. Διὰ τοὺς τελευταίους αὐτοὺς ἡ βία ἦτο μεγαλειτέρα. Διότι διὰ νὰ τοὺς τιμωρῶσι σκληρότερον οἱ διώκται τῶν ἐσκόρπιζον ἐπὶ τοῦ δαπέδου τῆς φυλακῆς χαλκίαια μυτερὰ ἢ κεραμίδια τσακισμένα, εἰς τρόπον ὥστε καθὼς αὐτοὶ ἐξηπλόνοντο ἢ ἐκάθηντο ἐπὶ τοῦ δαπέδου, τὸ κορμί των ἐγέμιζε πληγὰς.

Οἱ μὴ φυλακισμένοι χριστιανοὶ ἐξηγόραζον τὸ δικαίωμα νὰ εἰσχωρῶσιν εἰς τὰ ἄστυα ἐκεῖνα τῶν βασιλέων ἀλλ' ὅχι τῆς θλίψεως, — διότι οἱ χριστιανοὶ καὶ πάσχοντες ἀκόμη ἔχαιρον — καὶ ἔφερον πρὸς τοὺς δεσμίους πᾶν ὃ, τι θὰ ἤδυνάτο νὰ ἀντικεινῇ τὰ δεινὰ των καὶ νὰ αὐξήσῃ τὴν πρόσκαιρον καλοπέρασίν των, ἀλλὰ καὶ τὴν πνευματικὴν των εὐμαρίαν.

Οἱ δεσμῶται ὑπεβάλλοντο πάντοτε εἰς ἀνάκρισιν. Ὅταν ἠρώτησαν τὸν ἐπίσκοπον τῆς Λυών, τὸν ἅγιον Ποθινόν, ἡλικίας τότε ἐνενήκοντα ἐτῶν: «Ποῖος εἶνε ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν;» ἐκεῖνος ἀπεκρίθη: «Θὰ τὸν γνωρίσης, ἐὰν εἰσαι ἄγιος.»

Ὁ Παγκράτιος καὶ ἡ συντροφία του παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ κριτοῦ, διότι τρεῖς μόνον ἡμέραι τοὺς ἐχώριζον ἀπὸ τοὺς δημοσίους ἀγῶνας, ὅπου ἐμελλον νὰ παλαίωσι πρὸς τὰ ἀγρία θηρία.

— Ποῖος εἶσαι; ἠρώτησεν ὁ δήμαρχος τὸν Παγκράτιον.

— Εἰμαι χριστιανὸς μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος.

— Καὶ σὺ ποῖος εἶσαι; εἶπεν ὁ δήμαρχος εἰς τὸν Ρούστικον.

— Εἰμαι δοῦλος τοῦ Καίσαρος, ἀπεκρίθη ὁ χριστιανὸς δεσμώτης· ἀπ' ἧς ὅμως στιγμῆς ἔγινα χριστιανός, ὃ Χριστὸς μὲ ἔκαμεν ἐλεύθερον, καὶ διὰ τῆς χάριτός του καὶ τῆς εὐσπλαχνίας του ἔχω καὶ ἐγὼ τὰς αὐτὰς ἐλπίδας περὶ τῆς αἰωνίου μου ἀποκαταστάσεως, τὰς ὁποίας καὶ οἱ ἄλλοι παρόντες ἐδῶ ἀδελφοί μου.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ὁ Παν. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Μελέτιος ἐπιστρέφων ἐκ Λουτρακίου μετέβη τὴν προπαραλθοῦσαν Κυριακὴν εἰς Κόρινθον καὶ ἐλειτούργησεν ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὁμιλήσας διὰ μακρῶν ἐπὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ θεοπνεύστου Ἀποστόλου.

— Ἀπεφασίσθη ἡ μεταρρύθμισις τῶν ἱερατικῶν Σχολῶν Ἀρτης καὶ Τριπόλεως οὕτως, ὥστε νὰ περιλαμβάνωσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος δύο μόνον τάξεις, νὰ προτιμῶνται δὲ μαθηταὶ τελειόφοιτοι τοῦ ἐλληνικοῦ σχολείου ἔχοντες ἡλικίαν προσεγγίζουσαν πρὸς τὴν χειροτονίαν. Αἱ ἱερατικαὶ αὗται Σχολαὶ θὰ ἀποκτήσωσι τοὺς λοιποὺς αὐτοτελεῖς διδασκτικὸν προσωπικὸν πρὸς τὸν λειότερον κατάρτισμόν τῶν φοιτῶντων ἐν αὐταῖς.

— Διὰ Β. Α. ὠρίσθη εἰς 100 ὁ ἀριθμὸς τῶν διδασκάλων καὶ ὑποδιδασκάλων, οἵτινες θὰ φοιτήσωσιν εἰς τὸ ἱερατικὸν Φροντιστήριον. Ἐκαστος τούτων θὰ λαμβάνῃ, πλὴν τῶν ἐκ τῆς θέσεώς του ἀπολαύων, καὶ 50 δραχμὰς μηνιαίως παρὰ τοῦ Γεν. Ἐκκλ. Ταμείου, θὰ καταβάλλῃ δὲ δραχ. 100 διὰ τὴν ἐν γένει δικημονὴν ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ.

— Ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἴκου. Πατριρχείου ἐκλήθησαν ὡς Συνεδικοὶ οἱ Σεβ. Μητροπολίται Κυζίκου κ. Κωνσταντίνος καὶ Ἀμασείας κ. Γερμανὸς εἰς ἀντικατάστασιν τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Φιλαδελφείας κ. Χρυσοστόμου καὶ Κυδωνίων κ. Γρηγορίου. Ἀντὶ δὲ τοῦ παυθέντος Μητροπολίτου Ἡλίουπόλεως κ. Σμαράγδου ἐκλήθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τυρολόης καὶ Σερεντίου κ. Χρυσόστομος.

— Τὴν πρωτὴν τῇ παρελθούσης Παρασκευῆς εἰσήλθον εἰς Ἐάνθην τὰ πρῶτα τμήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ὅστις θὰ καταλάβῃ τὸ ὑπὸ τῆς Διασκέψεως καθορισθὲν τρίγωνον τῆς Θράκης. Ὁ ἐνθουσιασμός, μὲ τὸν ὁποῖον ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Ἐάνθης ὁ Ἑλλ. στρατός, εἶνε ἀνώτερος περιγραφῆς.

— Χίλιοι περίπου ἀντιπρόσωποι ὁλοκλήρου τῆς νήσου Κύπρου, ἐκλεγέντες κανονικῶς καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ἀρχῶν τῆς νήσου, συνήλθον εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν τὸ ἀπόγευμα τῆς προπαραλθοῦσης Κυριακῆς καὶ ἐψήφισαν μὲ παμφήφων σχεδὸν — πλὴν μιᾶς μόνον ψήφου — τὴν ἐνωσιν τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

— Ὑπὸ τῆς ἐν Παρισίοις Διασκέψεως ἐχορηγήθη εἰς τὴν Βουλγαρίαν δεκαήμερος παράταξις τῆς προθεσμίας πρὸς ἀπάντησιν ἐπὶ τῆς συνθήκης τῆς εἰρήνης. Ἡ νέα προθεσμία λήγει τὴν 11 τρέχοντος.

— Ἡ Διάσκεψις τῶν Περσῶν, λαβοῦσα γνῶσιν προτάσεων εἰρήνης ὑποβληθεισῶν ὑπὸ τῶν Μπολσεβίκων διὰ μέσου τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἀπέρριψε ταύτας ὡς οὐκ ὀδοαράς. Ἐδήλωσεν ὅμως ἡ Διάσκεψις, ὅτι εἶνε πρόθυμος νὰ μελετήσῃ μετὰ προσοχῆς προτάσεις των λαμβανούσας ὑπ' ὄψιν τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ συμφέροντα τῶν Συμμάχων.

— Ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ὑπέγραψε τὸ Διάταγμα τῆς ἐπικυρώσεως τῆς συνθήκης Βερσαλλίων, τὴν ἐποίαν ἐπεκύρωσαν προηγουμένως καὶ ὅλοι αἱ Ἀγγλικά ἀποικία.

— Διὰ Β. Δ. ἀνεβλήθη ἡ ἐναρξὶς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν 30 Ὀκτωβρίου.

— Ἡ Γαλλικὴ Γερουσία ἐκύρωσεν ὁμοθυμῶς τὴν συνθήκην τῆς Εἰρήνης, ἐδημοσιεύθη δ' ἡδη εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ὁ νόμος, δι' οὗ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐξουσιοδοτεῖται νὰ κυρώσῃ τὴν συνθήκην ταύτην.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὁμιλήσει τὴν προσεχῆ Κυριακὴν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίου Γεωργίου (Καρότση) κατὰ τὴν α'. μετὰ λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΡΑΣΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΟΝΤΕΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορας τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

Ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε,,

Θ'.

Πρέπει νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν Θεὸν καὶ διὰ τὰς θλίβε-
ράς περιπετείας τοῦ βίου, ἀπὸ τὰς ὁποίας φαίνεται
τι συντρίβεται τὸ μέλλον μας, διότι ἀκριβῶς αἱ θλίβε-
αὶ αὗται περιπέττειαι, ὅχι μόνον προκαλοῦν τὴν μετά-
σταν μετὰ τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ καὶ προλαμβάνουν τὴν
μαρτίαν καὶ μᾶς ἀπομακρύνουν καὶ μᾶς σώζουν ἀπὸ
τὴν ἄβυσσον τοῦ κακοῦ.

Τί τὸν θέλεις τὸν πλούτῳ σου, ἐὰν πρόκειται δι' αὐ-
τοῦ νὰ δημιουργήσῃς τὸν ἡθικὸν καὶ πνευματικὸν σου
ἄφρον καὶ νὰ κληροδοτήσῃς εἰς σεαυτὸν αἰώνιον θάνα-
τον; Καὶ ἂν ὁ Θεός, ὁ βλέπων καὶ διακρίνων τὸ ἀδιό-
κτον μέλλον, διὰ νὰ σὲ σώσῃ ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν αἰώνιαν
ὑστυχίαν, σὲ ἐστέρει τοῦ πλούτου σου, θὰ ἔπρεπε σὺ
να γογγύσῃς καὶ νὰ παραπονεθῇς, ἢ νὰ εὐχαριστήσῃς
καὶ νὰ δοξολογήσῃς;

Τί τὴν θέλεις τὴν υἰεῖαν, ἐὰν πρόκειται ἡ υἰεῖα,
καὶ ἡ ὠραιότης, καὶ ἡ καλλονὴ τοῦ προσώπου νὰ σοῦ
ἐκλείνουν μίαν ἡμέραν πειρασμός καὶ νὰ σὲ ποδοκυλίσουν εἰς
τὴν ἁμαρτίαν διὰ νὰ δημιουργήσουν αἰώνιον βάσανον;
καὶ ἂν ὁ Θεός, ἀγαπῶν τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν Του,
ἐκ συνέτριβε μὲ μίαν ἀσθένειαν διὰ νὰ προλάβῃ τὴν πτώ-
σιν καὶ σὲ σώσῃ ἀπὸ τὰ συντρίμματα τοῦ ἁμαρτωλοῦ βίου,
καὶ ἔπρεπε σὺ νὰ πικρανθῇς δι' αὐτὸ καὶ ν' ἀπογοη-
ευθῇς ἢ ν' ἀναπαυθῇς εἰς ὅ,τι ἔκαμεν ὁ Θεὸς καὶ νὰ
ᾄδῃς εὐχαριστήσῃς μάλιστα;

Καὶ τὴν ἄλλην εὐτυχίαν τί τὴν θέλεις, ἐὰν πρόκει-
ται νὰ σὲ θλάσῃ βλάβην αἰώνιαν καὶ νὰ σὲ στερήσῃ τῆς
τελευτήτου χαρᾶς τῶν δικαίων; Δὲν προτιμᾷς νὰ ζή-
σῃς ἀσημότερος ἐδῶ καὶ νὰ εἶσαι ἐνδοξότερος ἐκεῖ;
Ἀφίσε λοιπὸν τὸν Θεὸν νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἡ σοφία Του
καὶ ἡ ἀγάπη Του κρίνει καλλίτερον διὰ σέ. Φαίνεται
τι σὲ συντρίβει καὶ ἐν τούτοις σὲ σώζει. Νομίζεις ὅτι
ἐταπεινώνει καὶ ἐν τούτοις σὲ ἀνεγείρει. Σὲ θανατώ-
ει διὰ νὰ σὲ ζωοποιήσῃ. Σὲ ζωοποιεῖ διὰ νὰ σὲ δοξά-
σῃ. Σὲ δοξάζει διὰ νὰ σὲ ἔχῃ αἰώνιον κληρονόμον τῆς
βουλίας του δόξης. Τί ἄλλο θέλεις λοιπὸν;

Παραθέτομεν εἰς τὸ μέρος τοῦτο μίαν διήγησιν, φίλοι
να γινώσκται, ἡ ὁποία δὲν εἶνε ἀσχετος πρὸς τὸ ζήτημά μας
καὶ ἡ ὁποία θὰ ἡδύνατο νὰ μᾶς φανῇ χρήσιμος εἰς σι-
μάς, κατὰ τὰς ὁποίας κινδυνεύομεν νὰ γογγύσωμεν καὶ
παραπονεθῶμεν διὰ τὰς θλίβεράς περιπετείας τοῦ βίου.

«Κάποτε, εἰς ζωγράφος, ἰστάμενος ἐφ' ἐνὸς πα-
τώματος (σκαλωσιᾶς), ἐζωγράφιζεν εἰς ἓνα εὐρύχωρον
ναὸν ἓνα σύμπλεγμα εἰκόνων εἰς τὸ ὕψος τοῦ τοίχου.

«Θέλων νὰ κρίνῃ μακρόθεν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐρ-
γασίας του, ἐγείρεται. Μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν
προσοχὴν προσηλωμένην ἐπὶ τοῦ ἔργου του, βαδίζει
πρὸς τὰ ὀπίσω· σταματᾷ ὀλίγον καὶ πάλιν βαδίζει πρὸς
τὰ ὀπίσω, καὶ ἀπερροφημένος ἀπὸ τὴν θεωρίαν τοῦ ἔρ-
γου του, δὲν βλέπει ὅτι αἱ σανίδες εἶχαν τελειώσει καὶ
ὅτι κάτωθεν αὐτοῦ ἐξεταίνετο ἡ ἄβυσσος.

«Ἐν θῆμα ἀκόμη καὶ θὰ κρημνισθῇ εἰς τὸ κενόν.

«Εἰς ὅμως ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, ὅστις εἰργάζετο
ἐκεῖ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του, τὸν βλέπει εἰς τὸ ἄκρον τῆς
σανίδος. Τί νὰ κάμῃ; Νὰ φωνάξῃ; νὰ τοῦ ὁμιλήσῃ; . .
Ἄλλὰ. . . .

«Τῷ ἔρχεται τότε μία σκέψις. Εἰς τὰς χεῖράς του
κρατεῖ ἓν δοχεῖον πλήρες χρώματος. Τὸ ἐξαπολύει
λοιπὸν ἐπάνω εἰς τὴν ὠραιότεραν εἰκόνα ἀπὸ τὸ σύμπλε-
γμα τοῦ ζωγράφου καὶ τὴν ἀφανίζει καθ' ὁλοκληρίαν.

«Ὁ ζωγράφος φωνάζει ἁμέσως, προχωρεῖ ἐμπρός,
ὕψωνει τὴν χεῖρα, καὶ τρέχει πρὸς τὸν μαθητὴν του,
ὁ ὁποῖος κατέστρεψεν ἓν ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ἔργα του.
Ἄλλ' ἐκεῖνος τὸν παρατηρεῖ εἰρηνικῶς, δεικνύων
πρὸς αὐτὸν τὴν ἄβυσσον.

«Ἐνόησε πλέον ὁ καλλιτέχνης. Συγκεινιημένος καὶ
δακρυσμένος, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἀρθρώσῃ λέξιν, σπεύ-
δει καὶ ἐναγκαλίζεται ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τὸν εἶχε σώ-
σει ἀπὸ βέβαιον θάνατον».

ᾧ! μήπως τὸ ἴδιον δὲν κάμνει ὁ Θεὸς καὶ δι' ἡμᾶς;
Εἴμεθα ἑτοιμοὶ πολλάκις νὰ γογγύσωμεν, διότι νομί-
ζομεν ὅτι κατεστράφημεν ἀπὸ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν
θλίψιν. Καὶ ὅμως, ἐκείνη ἀκριβῶς ἡ θλίψις ὑπῆρξε τὸ
μέσον διὰ τοῦ ὁποῖου ἐσώθημεν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ
τὸν αἰώνιον θάνατον!

ᾧ! κατὰ τὴν ἐσχάτην ἡμέραν πόσοι ἀπὸ ἡμᾶς θὰ εἴ-
πωμεν μὲ δλὴν μας τὴν καρδίαν: «Θεέ μου, σὲ εὐχαριστῶ,
μὲ ἐθλίψες προσκαίρως, διὰ νὰ μὲ χαροποιήσῃς αἰώνιως».
(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Ἡ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

13. «Τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ γέγονε θάνατος; Μὴ
γένοιτο. Ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῇ ἁμαρτία, δη-

τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἢ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς.»

Τὸ ἀγαθὸν λοιπὸν καὶ καλὸν καὶ ἅγιον, ὅπερ εἶνε ὁ νόμος, μοῦ ἐπροξένησε τὸν θάνατον; Μὴ γένοιτό ποτε νὰ φαντασθῇ τις τοιοῦτόν τι.

«Ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία» γέγονεν ἐμοὶ θάνατος, ἐννοεῖται ἐκ τῶν προηγουμένων. Ἦτοι ἡ ἐμφωλεύουσα ἐν τῇ ψυχῇ μου πονηρὰ δύναμις αὕτη μοὶ προὔξενησε τὸν θάνατον.

«Ἴνα φανῇ ἡ ἁμαρτία». Διὰ νὰ φανῇ καὶ νὰ φαίνεται τὸ μέγα κακὸν τῆς ἁμαρτίας, ἡ ὁποία προξενεῖ τὸν θάνατον εἰς ἐμὲ διὰ τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ τοῦ Θεοῦ νόμου, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν παράδασιν με σύρει καὶ με βιάζει. Κάμνει δὲ τὸ κακὸν εἰς ἐμὲ ἡ ἁμαρτία, δηλαδὴ ἡ ἐμφωλεύουσα ἐν τῇ ψυχῇ μου πονηρὰ δύναμις, διὰ νὰ κορυφωθῇ εὖτε τὸ κακὸν αὐτῆς καὶ νὰ γείνη καθ' ὑπερβολὴν μισὰ καὶ ὅλεθρον, ἀξία παντὸς μίσους καὶ πάσης ἀποστροφῆς, ἐπειδὴ ἐπιφέρει τὰ ὀλέθρια αὐτῆς ἀποτελέσματα διὰ μέσου τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν παράδασιν τῆς ὁποίας με ἐξώθει.

Ὁ σκοπὸς λοιπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον ἐδόθη ὁ νόμος, ἦτο φωτιστικὸς καὶ παιδαγωγικὸς. Ἐσκόπει δηλαδὴ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ νόμου νὰ καταστήτῃ ἀνιληπτὸν καὶ αἰσθητὸν εἰς πάντα ἄνθρωπον, πόσον ὀλέθριον κακὸν εἶνε ἡ ἁμαρτία καὶ πόσον μέγα εἶνε τὸ ἐφ' ἡμῶν κράτος αὐτῆς καὶ νὰ μᾶς παρασκευάσῃ τοιοῦτοτρόπως, ὥπως αἰσθανώμεν τὴν ἀνάγκην τῆς ἀπαλλαγῆς ἐξ αὐτῆς καὶ δεχθώμεν ἔπειτα τὴν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπολύτρωσιν καὶ σωτηρίαν. Συνεπῶς ὁ νόμος οὐ μόνον ἀνώτερος πάσης μεμψις εἶνε, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα ὠφέλιμος.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἡ ΠΙΣΤΙΣ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Ἄλλ' ἐάν, ὡς ἔδεξαμεν, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δώδεκα ἀπόστολοι οἱ γεννηθέντες καὶ ἀνατραφέντες εἰς περιβάλλον αὐστηροῦ μονοθεϊσμοῦ, νὰ θεοποιήσωσιν ἕνα ἄνθρωπον, τί θὰ εἴπωμεν προκειμένου περὶ τοῦ Πάυλου; Καθὼς θὰ λάβωμεν ἀφορμὴν νὰ σημειώσωμεν προσεχῶς, αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ μεγάλου τῶν ἐθνῶν Ἀποστόλου εἶνε τὰ ἀρχαιότερα ἐκ τῶν διδλίων τῆς Κινητῆς Διαθήκης, διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὰ πρῶτα γραπτὰ μνημεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα φέρεται ἐξαγγελλομένη καὶ κηρυττομένη ἡ εἰς τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πίστις. Αἱ τί φρονεῖτε; Συνετέλεσε καὶ ὁ Παῦλος εἰς τὴν θεοποίησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ; Ἦτο εὐκολὸν καὶ αὐτὸς νὰ μεταβληθῇ εἰς τυφλὸν τινα καὶ ἀνόητον συλοδατῆν, διὰ νὰ στηριχθῇ ἀσφαλῶς ἐπ' αὐτοῦ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρωπίνων τεχνουργούμενον τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἰησοῦ; Πλανᾶσθε.

Ὁ Παῦλος ὑπῆρξε φλογερὸς μονοθεϊστής, ὡς οἱ πλεόν ζηλωται ἐξ ὧν τῶν Ἰουδαίων. Ἦτο ἀκόμη καὶ δεινὸς τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως διώκτης. Δὲν ἀνήκει εἰς τὸν κύκλον τῶν πτωχῶν ἀλιείων τῆς Γαλιλαίας εὖτε ὑπῆρξεν ἀκόλουθος καὶ θιςκώτης τοῦ Χριστοῦ κατ' εὖς χρόνους ὁ Κύριος ἔζη. Δὲν εὗρέθη αὐτός, ὥπως οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ὑπεροχῆς καὶ τῶν θελημάτων, τὰ ὁποῖα διεκύνοντο ἀπὸ τὴν μεγάλην φυσιογνωμίαν τοῦ Διδασκάλου, εὖτε ἐδοκίμασε τὴν γοητείαν τῆς γλώσσης Του καὶ τῶν σωτηριωδῶν ρημάτων Του. Οἱ ὁπαδοὶ τῆς ἐλευθέρως σκέψεως ἔχου

σι λοιπὸν ἐνώπιόν των ἕνα μάρτυρα καὶ ἕνα κήρυκα τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου δὲν εἴμπορουν νὰ λαλήσουν καὶ νὰ κρίνουν ὅπως καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἀποστόλων. Δὲν δύνανται νὰ εἴπουν περὶ τοῦ Παύλου, ὅτι εἰδέν, ἐγνώρισεν, ἠκολούθησεν, ἠγάπησεν, ἐθαύμασε τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, κατεπλάγη ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν Του, ἀπὸ τὸ ἅγιον παράδειγμά Του, ἀπὸ τὸς θαυμασίας πράξεις Του, ἐνεθουσιάσθη ἀπὸ τὴν ἰσχύϊν τοῦ λόγου Του, καὶ ἔλαβεν οὕτω τὴν ὠθησιν, ὥστε μετὰ τὸν θάνατον Ἐκείνου ἀναμνησκόμενος τῆς μεγάλης μορφῆς Του νὰ συγχύσῃ τὴν ὑπεροχὴν αὐτῆς μετὰ το μεγαλεῖον τῆς Θεότητος!

Ὅχι. Ὁ Παῦλος ὄχι μόνον δὲν ὑπῆρξεν ἀκόλουθος τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' εἰς τὰ πρῶτα βήματα τῆς δράσεώς του ὑπῆρξε θανάσιμος καὶ ἀδιάρρακτος αὐτοῦ πολέμιος. Διὰ τὴν Παῦλον ὁ Ἰησοῦς ὑπῆρξεν ὁ ψευδεμεσίτης, ὁ ἀπατεὼν καὶ ἀγύρτης ὁ τολμήσας νὰ βλασφημῇ τὸ ὕψος τῆς Θεότητος, τοῦ ὁποίου τὸ ἔργον συνεπῶς ἔπρεπε νὰ καταστραφῇ καὶ νὰ ἐκμηδενισθῇ τελείως· δὲν ἔπρεπε νὰ ἀριθμῇ εὖτε ὁπαδός. Δὲν ἔπρεπε οὐδὲ καὶ νὰ ἀκούηται τὸ ὄνομά του.

Προσθέσατε εἰς ὅλα αὐτὰ τὴν εὐρείαν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ Παύλου, τὴν ἰσχυρὰν μεγαλοφυΐαν τὴν ὁποίαν ἀποδεικνύει ἡ καταπληθίσουσα δρᾶσις αὐτοῦ, διὰ νὰ ἴδῃτε ὅτι ἔχετε ἐνώπιόν σας μάρτυρα καὶ κήρυκα τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ συγκεντρυντά ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς σοβαρότητος καὶ ἀμεροληψίας. Κατόπιν αὐτοῦ ποῖος θὰ ἐτόλμα νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι ὁ φανατισμός, ἡ παχυλότης, ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ ἀγνοία ὑπῆρξαν οἱ δημιουργοὶ ἑνὸς δόγματος, τὸ ὁποῖον ὁμολογεῖ ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία καὶ πρὸ τοῦ ἔποου ἐτατεινώθησαν μετὰ σεδασμοῦ καὶ εὐλαβείας τόσαι διάνοιαι μεγάλαι καὶ τόσα πνεύματα ἰσχυρά;

Π. Ν. Τρεμπέλας

*****

ΤΑ ΧΑΡΙΣΜΑΤΑ

Β'!

Εἴπομεν εἰς τὸ προηγούμενον, ὅτι δὲν πρέπει νὰ λυπῆται ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ χάρισμα τὸ ὁποῖον βλέπει εἰς τὸν ἄλλον, ἀλλὰ νὰ λυπῆται μόνον διὰ τὰ ἁμαρτήματά του καὶ νὰ προσπαθῇ μετὰ πάντα τρόπον πῶς νὰ διορθώσῃ αὐτὰ.

Ἦδη προσθέτομεν ἐν πρώτοις, ὅτι τὸ νὰ συναισθάνεται ὁ ἄνθρωπος τὰς ἐλλείψεις τὰς ὁποίας ἔχει καὶ νὰ προσπαθῇ πῶς νὰ διορθώσῃ αὐτάς, τοῦτο δὲν ἔχει μικρὰν ἀξίαν παρὰ τῷ Θεῷ. Καθόσον ἡ ἐπίγνωσις καὶ ἡ συναίσθησις τῶν ἡμετέρων ἀτελειῶν καὶ ἐλλείψεων εἶνε μεγάλη ἀρετὴ, εἶναι αὐτὴ αὕτη ἡ αὐτογνωσία καὶ ταπεινοφροσύνη, τὴν ὁποίαν ζητεῖ καὶ ἀνταμείβει ὁ Θεός.

Λέγομεν προσέτι, ὅτι, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἀριστὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ εἶνε ἡ ἐξάσκησης τῆς ἀγάπης. Ἀλλὰ τὴν ἀγάπην δύναται νὰ ἐξασκήσῃ πᾶς ἄνθρωπος καὶ ὁ ἐστερημένος οἰουδῆποτε ἐπιδεικτικῶς χαρίσματος. Ὁ ἐξασκῶν δὲ τὴν ἀγάπην, καθὼς διδάσκει αὐτὴν τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, αὐτὸς εἶνε ἀνώτερος παντὸς ἄλλου ἔχοντος μεγάλα χαρίσματα, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἴσως τιμᾶται καὶ ἐπαινεῖται παρὰ τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς Παῦλος πρὸς τοὺς Κορινθίους, εἰ ὁποῖοι ἐζητοῦν χαρίσματα διάφορα καὶ ἐζηλοτύπου ἀλλήλους, μὴ γνωρίζοντες καὶ αὐτοὶ ποῖον εἶνε τὸ ἀνώτερον χάρισμα, οἱ ἐπέδειξε διὰ

ἔτι ἀνώτερον ὅλων τῶν χαρισμάτων εἶνε ἡ ἀγάπη, ἡν ἔσται εἰς αὐτοὺς τὴν ἀλήθειαν, ὅτι καὶ μαρτύριον ἔσται ὅτι οὐκ ἔστιν ὁποῖον, οὐδὲν ὠφελείται, ἐὰν μὴ ἔχη ἀλήθειαν τῆ ψυχῆς.

καὶ οἱ ζήτομεν τὰ πολλὰ καὶ ἐπιδεικτικὰ χαρίσματα δὲν σκεπτόμεθα καὶ τὸν κίνδυνον, τὸν ὁποῖον ἔχει τὰ διάφορα χαρίσματα, καὶ μάλιστα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ὑμᾶς περισσότερον εἰς ἀνθρώποις; Πόσοι ἤθελον ἵνα ἔσται ἡμεῖς ἐνεκα τῶν χαρισμάτων τὰ ὅποια εἶχον, καὶ ἐγὼ ἔσται διὰ τοῦτο παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπωλέσθησαν; ἔσται ὁποῖον ὁ ἑαυτοῦ χιλιάδων ἀνθρώπων, καὶ εἰς τὸν ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ;

ἡ λυπούμεθα λοιπόν, ὅταν βλέπωμεν χαρίσματα εἰς τὰ ὅποια δὲν ἔχομεν ἡμεῖς. "Ας λυπούμεθα μόνον ἡμαρτίας μας καὶ διὰ τὰς ἐλλείψεις μας καὶ ὅτι ὅταν νὰ διορθώσωμεν αὐτάς. "Ας διατηρῶμεν πάντοτε τὴν συναίσθησιν τῆς ἐνοχίας μας καὶ ὅτι προσπαθῶμεν νὰ ἐξασκῶμεν τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης μετὰ ζήλου ἡμαρτίας. Αὐτὰ εἶνε ἀρκετὰ διὰ νὰ μᾶς ἐδῇ. ἀλλὰ εἰς τὴν αἰώνιον χαράν, ἐν τῇ τῇ πολλὰ χαρίσματα πᾶσι νὰ μᾶς ἀποπλανήσωμεν καὶ νὰ μᾶς φέρουν εἰς αἰώνιον.

Ἀρχιμ. Ἰγνατίου Κολιόπουλος

*****

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Γαλάτας ἐπιστ. Παύλου, κεφ. β'. 16 20.)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

κατὰ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, κεφ. η'. 26—39.)

καὶ οὐκ ἔσται, ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν ὁποῖον, ὑπῆλθον αὐτῷ ἄνθρωποι ἐκ τῆς πόλεως, ὁποῖον ἐκ τῶν ἱκανῶν. 27. καὶ ἡμαρτίας οὐκ ἔσται, καὶ ἐν οἷα οὐκ ἔσται, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμα-
δων δὲ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀνακράξας, προσέπεσεν ὁποῖον μεγάλη εἶπε, Τί μοι καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ ὁποῖον; δέομαί σου, μὴ μὲ βασανίσῃς. 29. καὶ δὲ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξεληθείν ἀπὸ τοῦ ὁποῖον πολλοὶ γὰρ χρόνοις συνηπάει αὐτόν, καὶ ἐδε-
ῖσαι καὶ πέσαι φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσων ὁποῖον ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους. 30. καὶ δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοι ἐστὶν ὁποῖον; εἶπε, Λεγέτω ὅτι δαίμονια πολλὰ εἰσῆλθον εἰς τὸν ὁποῖον καὶ παρεκάλει αὐτόν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὸν ὁποῖον ἀπελθεῖν. 32. ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν ὅτι ἐν τῷ ὁποῖον καὶ παρεκάλουν αὐτόν ἵνα ἐπιτρέ-
ῖς εἰς ἐκεῖνα εἰσελθεῖν. 33. καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς· καὶ δὲ τὰ δαίμονια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθεν εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρηνοῦ εἰς τὴν, καὶ ἀπεπνίγη. 34. ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸν ὁποῖον ἐφυγον, καὶ ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν εἰς τοὺς ἀγροῦς. 35. ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὖρον καθημένον τὸν ὁποῖον οὐ τὰ δαίμονια ἐξεληλύθει, ἡμαρτίας καὶ ὁποῖον, παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ φοβήθη. καὶ ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ ἰδόντες, πῶς ἐσώθη ὁποῖον. 37. καὶ ἠρώτησαν αὐτόν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς πόλεως τῶν Γαδαρηνῶν ἵνα ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβος ὁποῖον αὐτοῖς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρε-
φέντο δὲ αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος, ἀπ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαι-
μόνια σὺν αὐτῷ. 39. ἀπέλυσε δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς,

λέγων, Ἰπὸ τρεφῇ εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίη-
σέν σοι ὁ Θεός, καὶ διηγήσῃ. καὶ ὅτι τὴν πόλιν κηρύ-
σων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 26—31. Ὁ δαιμονιζόμενος πρὸ τοῦ Ἰησοῦ. Ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς διὰ πλοῖον εἰς τὴν ἀπεναντι ἀκτὴν τῆς λίμνης Γεννησαρέτ, εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν. Ἐξέρχεται μετὰ τῶν μαθητῶν Του εἰς τὴν ξη-
ρὰν καὶ ἰδοὺ, προσέρχεται ἐνώπιόν Του ἄνθρωπός τις ἐκ τῆς χώρας ἐκείνης, ὁ ὁποῖος κατεῖχετο ἀπὸ πνεύματα πονηρὰ καὶ ἐτυραννέτο ὑπ' αὐτῶν. Ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ πονη-
ροῦ διαβόλου ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος περιπλανᾶτο εἰς τὰς ἐρήμους γυμνός, ἀποφεύγων τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἔχων ὡς κατεκίχην μνήματα νεκρῶν, ἄγριος τὴν ὄψιν, ἐπὶ κίνδυνος εἰς τοὺς διαβάτας, ὅμοιος μὲ θηρίον ἄγριον καὶ κακοποιόν. Πολλάκις εἰ συγγενεῖς του τὸν ἔδεον μὲ ἀλύ-
σεις καὶ τὸν ἐφύλαττον· ἀλλ' αὐτὸς διέσπα τὰς ἀλύσεις διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ πονηροῦ πνεύματος καὶ ἐρευσεν ἀλλό-
φρων πρὸς τὰς ἐρήμους. Βλέπων τώρα τὸν Ἰησοῦν, προσ-
πτεῖ ἐνώπιόν Του καὶ λέγει· «Ποῖα σχέσις ὑπάρχει μετὰξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου; Σὲ καθε-
κετεύω, μὴ μὲ βασανίσῃς». Ταῦτα ἔλεγον διὰ τοῦ ἀνθρώπου τὰ πονηρὰ πνεύματα, τρέμοντα τὴν θείαν δύναμιν τοῦ Σω-
τήρος καὶ φοβούμενα τὴν παρ' Αὐτοῦ τιμωρίαν· διότι πα-
ρήγγειλεν εἰς αὐτὰ νὰ ἐξέλθουν ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Κύ-
ριος ἐρωτᾷ τὸν δαιμονιζόμενον, ποῖον εἶνε τὸ ὄνομα του. Καὶ ἐκεῖνος ἀποκρίνεται, Λεγέτω (σῶμα στρατιωτικόν παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις)· δηλώνων τοιοῦτοτρόπως ὅτι δαίμονια πολλὰ εἶχον εἰσελθεῖν εἰς αὐτόν. Καὶ παρεκάλουν τὰ πονηρὰ πνεύματα τὸν Σωτήρα, ἵνα μὴ διατάξῃ αὐτὰ ν' ἀπέλθουν εἰς τὴν ἀβυσσον τῆς κολάσεως.

Στίχ. 32—33. Οἱ δαίμονες εἰς τοὺς χοίρους. Ἐκεῖ πλη-
σίον εὐρίσκετο ἀγέλη χοίρων, εἰ ὅποιοι ἐδοσκον ἐν τῷ ὁποῖον. Καὶ τὰ πονηρὰ πνεύματα, ἀναγκαζόμενα νὰ ἐξέλθουν ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, ζητοῦν παρὰ τοῦ Κυρίου τὴν ἄδειαν νὰ εἰσελ-
θουν εἰς τοὺς χοίρους, ὅπως θανατώσωμεν αὐτοὺς καὶ εὐχα-
ριστήσωμεν τοιοῦτοτρόπως τὴν ἐπιθυμίαν των τοῦ νὰ κακο-
ποιῶσι. Καὶ ὁ Κύριος, θέλων νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν χοίρων διὰ τὰς ἡμαρτίας των, δίδει τὴν ἄδειαν. Καὶ τότε τὰ πονηρὰ πνεύματα, ἐξεληθέντα ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ-
σέρχονται εἰς τοὺς χοίρους. Καὶ εὐθὺς ὁλόκληρος ἡ ἀγέλη, ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν αὐτῶν, ὥρμησεν ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ κρη-
μοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἐπνίγησαν εἰς τὰ ὕδατα.

Στίχ. 34—37. Οἱ Γαδαρῆνοι πρὸ τοῦ Ἰησοῦ. Ἐντρομοὶ πρὸ τοῦ θεάματος ἐκεῖνον εἰ βόσκοντες τοὺς χοίρους τρέχουν πρὸς τὴν πόλιν καὶ διηγοῦνται τὰ γενόμενα. Καὶ ἰδοὺ, μετ' ὀλίγον, ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦ πολλοὶ ἐκ τῆς χώρας ἐ-
κείνης καὶ βλέπουν πλησίον Του τὸν πρῶτον δαιμονιζόμενον ἐνδεδυσμένον καὶ ἡσυχάζοντα. Ἀλλ' αὐτοί, ἀντὶ νὰ ἐλυσθῶ-
σιν εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Σωτήρα, τὸν παρακαλοῦν ν' ἀνα-
χωρήσῃ ἐκεῖθεν, φοβούμενοι μήπως πάθουν καὶ ἄλλην τινὰ τιμωρίαν. Διὰ τοῦτο ὁ Κύριος, βλέπων ὅτι ἦσαν ἀνεπίδεκτοι τοῦ κηρύγματος τῆς ἀληθείας, ἐμβαίνει εἰς τὸ πλοῖον διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ.

Στίχ. 38—39. Ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ θεραπευθέντος. Ἀλλ' ἐκεῖ, εἰς τὸ πλοῖον, ἐκτυλίσσεται συγκινητικὴ. Ὁ θεραπευθεὶς δαιμονιζόμενος ἰκετεύει ν' ἀκολουθήσῃ καὶ αὐ-

τὸς τὸν Σωτῆρα ἐκεῖ ὅπου θὰ μετέδωκεν. Ἐνθουμούμενος πόσα ὑπέφερεν ἕως τότε καὶ θέλων ν' ἀσφαλισθῇ καὶ διὰ τὸ μέλλον, ζητεῖ ν' ἀκολουθήσῃ τὸν εὐεργέτην Του. Ἄλλ' ὁ Κύριος καθησυχάζει αὐτὸν καὶ τὸν ἀποστέλλει εἰς τὴν πατριδα του καὶ εἰς τὴν οἰκογένειάν του. Καὶ ἐκεῖνος ἀπέρχεται πλήρης εὐγνωμοσύνης, καὶ δὲν ἔπαυε νὰ διακηρύττῃ τὴν μεγάλην εὐεργεσίαν, τὴν ὁποίαν ἔλαβε παρὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

~~~~~

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ὁ δήμαρχος ἐστράφη ἀκολουθῶς εἰς ἁγίον τινα ἱερέα, τὸν Λουκιανόν, σεβαστὸν τόσον δια τὴν μεγάλην του ἡλικίαν, ὅσον καὶ διὰ τὰς ἀρετάς του.

— Ἐμπρὸς ὑποτάγητι εἰς τοὺς θεοὺς καὶ εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν διάταγμα, εἶπεν ὁ δήμαρχος.

— Ὅχι! δὲν θὰ ἀρνηθῶ ποτε τὸν Χριστόν μου, εἶπεν ὁ γέρον ἱερεύς.

— Ποίως σπουδὰς ἠκολούθησες; ἠρώτησε πάλιν ὁ δήμαρχος.

— Προσεπάθησα νὰ ἀποκτήσω πᾶσαν ἐπιστήμην καὶ ἐσπούδασα πάντας τοὺς κλάδους τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων. Κατέληξα ὅμως ἐν τέλει εἰς τὰς χριστιανικὰς διδασκαλίας, μὲ ὅλον ἔπου αὐταὶ ἀπαρέσκουσιν εἰς τοὺς ἀκολουθεύοντας τὴν πλάνην.

— Ἀθλίε, εὐρίσκεις λοιπὸν τὴν εὐτυχίαν σου εἰς τὴν γνῶσιν αὐτήν; ἀνέκραξε μαινόμενος ὁ δήμαρχος.

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη μετ' ἠρεμίας ὁ ἱερεύς. Εὐρίσκω τὴν μεγαλειτέραν, τὴν ἀνυπέρβλητον, τὴν ἀνέκφραστον εὐτυχίαν. Διότι ἡ διδασκαλία τῶν χριστιανῶν εἰς ἡ πλεόν καθαρὰ καὶ διαυγὴς ἀλήθεια.

— Καὶ ποία εἶνε ἡ διδασκαλία αὐτή; ἠρώτησεν ὁ εἰδωλόλατρη; δικαστής.

— Ἡ ἀληθὴς διδασκαλία, τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦμεν εὐλαβῶς ἡμεῖς οἱ ἄλλοι χριστιανοί, συνίσταται εἰς τὸ νὰ πιστεύωμεν εἰς ἕνα μόνον Θεόν, δημιουργὸν πάντων τῶν ὀρατῶν καὶ ἀοράτων κτισμάτων, καὶ εἰς τὸ νὰ ὁμολογῶμεν τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ προκαταγγεληθέντα ὑπὸ τῶν προφητῶν, Ὅστις θὰ ἔλθῃ νὰ κρίνῃ δόλοκληρον τὴν ἀνθρωπότητα καὶ Ὅστις εἶνε ὁ Λυτρωτὴς καὶ ὁ Σωτὴρ ὅλων ἐκείνων, οἵτινες θέλουσι νὰ ἀκολουθήσωσι τὰς διδασκαλίας Του. Δὲν εἶμαι παρὰ ἄνθρωπος ἀσθενὴς καὶ ἀνάξιος διὰ νὰ ὁμιλήσω μετὰ κύρους περὶ τῆς ἀπολύτου Του Θεότητος. Τοῦτο ἀνήκει εἰς τοὺς προφήτας.

— Μοὶ φαίνεται, πῶς εἶσαι διδάσκαλος κατάλληλος νὰ διδάσκῃς εἰς τοὺς ἄλλους τὴν πλάνην, εἶπεν ὁ δικαστής δι' αὐτὸ ἀκριβῶς σεὺ ἀρμόζει τιμωρία αὐστηροτέρα ἀπὸ αὐτοὺς ἐδῶ. Ἐμπρός, θέσατε τοὺς πόδας τοῦ Λουκιανοῦ εἰς τὸ βραχνιστικὸν ξύλον καὶ σπῆξατέ τους ἐκεῖ παρὰ πολὺ.

— Καὶ σεῖς, γυναῖκες, πῶς ὀνομάζεσθε καὶ διατί κατηγορεῖσθε; εἶπεν ὁ κριτὴς πρὸς δύο γυναῖκας, αἵτινες προσήχθησαν ἐνώπιόν του.

— Εἶμαι χριστιανὴ καὶ ὡς σύζυγον ἔχω τὸν Χριστόν· ὁ νομᾶζομαι δὲ Σεκοῦνδα, εἶπεν ἡ μία.

— Εἶμαι χήρα καὶ ὁμολογῶ τὴν αὐτὴν πίστιν· ὀνομάζομαι Ρουφίνα, προσέθεσεν ἡ ἄλλη.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ὁ Σεβ. Τοποτηρητὴς τοῦ Οἴκου. Πατριαρχεῖο Πατριάρχης τῶν Ἀρμενίων προέδρουν εἰς κοινὸν ἐκπαιδευτικὸν συνέδριον ἐν Κωνσταντινῇ. Ἀρμοστὰς τῶν Δυνάμεων προστάσιον τῶν Χριστιανικῶν πληθυσμῶν ἐν Ἀνατολῇ. Γάλλος καὶ ὁ Ἀγγλος Ἀρμοστὴς παρόντων πρὸς ἁρμους τοὺς πνευματικὸς ἀρχηγούς πολλὰς καθήρυξεις βεβαιώσεις. Ὁ δὲ Ἀμερικανὸς Ἀρμοστὴς τοῖς εἶπεν:

«Ἐχετε ὀλίγη ὑπομονὴν καὶ ἐστὶ βεβαίως, διὰ τὴν λουσα νὰ ἐκδοθῇ ἀτόφους τῇ Συνδιασκέψεως διὰ γματα τῆς Ἀνατολῆς θὰ ρυθμίσῃ ἅ τας διὰ παντός τὰς τάσεις ταύτης, θὰ ἐξασφαλίσῃ ὠρισμένως τὴν θέσιν χριστιανικῶν πληθυσμῶν καὶ θὰ θέσῃ τέρας εἰς τὴν μαρτυρίαν τῶν διὰ τὰ δεινοπαθήματά των. Καὶ ἡ ἡμεῖς τῇ ὥσπερ δι' αὐτοὺς δὲν εἶνε πλέον μακρὰν. ἐλπίσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ εὐχόμεθα.

— Ἡ Ἱερὰ ἡμῶν Σύνοδος κατὰ τὴν συνεδρίαν παρελθούσης Παρασκευῆς ἀπεφάσισε ν' ἀπευθύνῃ ἐκ τῆς μαρτυρίας πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας διὰ τὸ συμμὸν τὸν ὅποιον ὕφισταται ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας. Ὡς ἱερεῖς καὶ δὴ ἀνώτεροι ἐκκλησιαστικοὶ λειτουργοὶ κειμήλιος δὲ ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Σπάρτης, κριτὴς τὰς Κεντρικὰς Ἐνωμοτίας. Ἡ Ἱ. Σύνοδος προέδρουν διὰ τὸν τοῦτο, κατ' ὅσον ὑπάρχει καὶ τὸ προηγουμένως συλλήψεως ἐν Πάτραις τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου κ. Σπυρίδωνος.

— Κατόπιν ἀνεγνώσθη ἔγγραφον τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ Οἴκ. Πατριαρχεῖο ἐγγέλλον, διὰ τὴν περιώνυμοι τῆς Χάλκης μετεβλήθη εἰς Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν. Σύνοδος ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἀπεφάσισε τὴν ἀποκατάπιν διαγωνισμοῦ, πέντε ὑποτρόφων ἰσοφορίων τῆς μαθητοῦ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ταύτην.

— Ἐν τέλει ἀπεφασίσθη ὅπως διαταχθῶσιν αἱ διὰ τῆς Ἐπισκοπῆς τοῦ Κράτους καὶ ὑποβόλουν εἰς τὴν Ἱ. Σχολὴν λεπτομερεῖς στατιστικὰς τῶν γάμων καὶ διαζυγίων καὶ τελευταῖαν δεκαετίαν.

— Κατόπιν ἀνεγνωσθῆς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Σπουδῶν κ. Ἀθανασάκη μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Ἰωάννου ἐπὶ τῇ ἐκαστῇ Νομῇ ἐδρῆθη ἐν Σανατορίῳ ἐπιβλαβὴς μικρὰς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς φορολογίας διὰ τὴν συντήρησιν τῶν. Τὴν ἐδρῆσαι καὶ ἐγκαταστήσας Σανατορίων θὰ ἀναλάβῃ αὐτὸ τὸ Κράτος.

— Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας ἀνεκοίνωσε πρὸς τὰς ταχυδρομικὰς διευθύνσεις τοῦ Κράτους τὴν ἐπανακατασκευὴν τῶν ταχυδρομικῶν σχέσεων μετὰ τῆς Γερμανίας.

— Ἡ Διοίκησις τῆς Θράκης ἀνετέθη ὑπὸ τῆς Διαστροφῆς εἰς τὸν Γάλλον Στρατηγὸν Ντ' Ἐπράλ, ὅστις θέλει ἀνακαταστήσας τὴν διὰ τοῦ στρατηγοῦ Σαρπύ.

— Ἀπεφασίσθη ὁριστικῶς ὑπὸ τῆς Διαστροφῆς, ὅτι ἐδρῆται τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν ἡ καὶ ἐν Γενεύῃ τῆς Ἑλλάδος.

— Ἐρχισεν ἐκ νέου λειτουργοῦν εἰς Ρώμην τὸ Θεολογικὸν Γερμανικὸν κολλέγιον.

— Τοῦ τῶς πρεσβευτοῦ τῆς Ἰταλίας ἐν Ἀθήναις κ. Ἀδελφῶν ἀνακληθέντος ὡς προαγομένου, διωρισθῆναι τοιοῦτος ὁ κ. Μοντάννα, ὅστις ὑπηρέτησεν ὡς πρέσβης Περσῶν καὶ ἐσχάτως ἐν Νορδὶνγκ.

— Διωρίσθησαν πρέσβεις τῆς Αὐστρίας ἐν Λονδίνῳ, λινφ καὶ Βέρνῃ.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὁμιλήσει τὴν προσεχῆ Κυριακὴν ἐν τῇ Ναφ' Ἀγίου Γεωργίου (Καρύτση) κατὰ τὴν α'. λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΒΑΘΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΙΟΝΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 5
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

“ΕΝ ΠΑΝΤΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΤΕ”

Ι'.

Θὰ δυνάμεθα μετὰ περισσοτέρας προθυμίας καὶ με-
αλειτέρας θερμότητος νὰ εὐχαριστῶμεν καὶ εἰς τὰς
λίψεις μας τὸν Θεόν, ἐὰν πιστεύωμεν τὴν ἀλήθειαν,
ὅτι ὁ Θεός, καὶ ὅταν ἀκόμη μᾶς θλίβῃ, μᾶς δίδει μίαν
ἀντὶ ἀπόδειξιν τῆς πρὸς ἡμᾶς μεγάλης Του ἀγάπης.
Δὲν δύναται κανεὶς νὰ δικμφισθητήσῃ, ὅτι ὁ πατέ-
ρας, καὶ ὅταν ἀκόμη παιδεύῃ καὶ τιμωρῇ τὸ τέκνον
Του, δὲν διαπνέεται ἀπὸ τὴν εἰλικρινῇ καὶ ἄδολον πρὸς
τὸ ἀγάπην. Τοῦναντίον μάλιστα. Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ
αἰδεῖα καὶ ἡ τιμωρία, τὴν ὅποιαν τῷ ἐπιβάλλει, εἶνε
ἀφ᾽ ἧς ἀπόδειξις, ὅτι ὁ πατέρας πονεῖ διὰ τὸ τέκνον του
καὶ ὅτι ἐκ πόγου καὶ ἐνδιαφέροντος ζητεῖ τὴν μόρφω-
τον, μολονότι τὸ θλίβει τώρα καὶ τὸ πικραίνει.

Καὶ τί; Ἐχει τάχα ὀλιγωτέραν ἀγάπην ἢ μητέρα;
Ἡ μητέρα, ἡ ὅποια ἐξέθρεψε μὲ τὸ ἴδιον αἷμα τὸ τέκνον
της; Ἡ μητέρα, ἡ ὅποια ἐμάρανε τὴν νεότητά της καὶ
θυσιάσε τὰ πάντα μέχρις ὅτου μεγαλώσῃ τὸ παιδί
της; Καὶ ὅμως ἴδετέ την! Μολονότι τὰ σπλάγχνα της
εὐστρέφονται, μολονότι ἡ καρδιά της ἀλγεῖ, μολονότι
ἡ ψυχὴ της πονεῖ, εἰς μίαν στιγμὴν θλίβει καὶ αὐτὴ τὸ
τέκνον της, τὸ παιδεύει, τὸ τιμωρεῖ. Διατί; Ἀκριβῶς
ἐπειδὴ τὸ ἀγαπᾷ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, φλογίζεται ἀπὸ τὴν
εὐρυτεράν πρὸς αὐτὸ ἀγάπην. Αὐτὴ δὲ ἀκριβῶς ἡ
εὐμπεριφορὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς καταδεικνύει
ὅτι ὑπὲρ τοῦ τέκνου των ἐνδιαφέρον, τὸ ὅποιον ὄντως
οὐφείλται ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης παιδείας καὶ τι-
μωρίας.

Αἶ, λοιπόν, φίλη ψυχὴ, ἡ ἀναγινώσκουσα τὰς γραμ-
μας ταύτας. Τί φρονεῖς; Ἐχει ἄρα γε μικροτέραν ἀγά-
πην πρὸς ἡμᾶς ὁ Θεός; Ὁ Θεός, ὁ Ὅποιος ἀφ' ὅτου
γεννηθόμεν εἰς τὴν ζωὴν ἀγρυπνεῖ ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς μας;
Ὁ Θεός, ὁ Ὅποιος διὰ νὰ μᾶς χάρισῃ τὴν αἰωνίαν ζωὴν,
δὲν ἐφέισθη οὐδὲ αὐτοῦ τοῦ μονογενοῦς Του Υἱοῦ, ἀλλὰ
παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὸ κρῖμα τοῦ Σταυρικοῦ θανάτου;

Καὶ τί ἄλλο κάμνει ὁ Θεός, ὅταν μᾶς θλίβῃ μὲ τὰ
διάφορα θλίβερά περιστατικά, τὰ ὅποια ἐπιτρέπει, πα-
ρὰ ὅτι καὶ ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα, οἱ ὅποιοι παιδεύ-
ουν καὶ τιμωροῦν τὰ τέκνα τῆς ἀγάπης των; Ἡμεῖς
ἁμαρτάνομεν. Ἡμεῖς περιφρονοῦμεν τὸν Θεόν. Ἡμεῖς
ἐπιλανθανόμεθα τοῦ Θεοῦ. Ἡμεῖς, ἄλλως τε, ἔχομεν ὑ-
ψίστον προορισμὸν νὰ μορφωθῶμεν κατὰ τὸ θέλημα

τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ συζήσωμεν μετ' Αὐτοῦ, τοῦ πατρὸς
τῶν πνευμάτων, εἰς αἰῶνας ἀτελευτήτων αἰώνων. Καὶ
ἂν λοιπόν, ὁ Θεός, ὁ πάνσοφος πατήρ μας, ἔκρινεν ἐν
τῇ πανσοφίᾳ Του ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀγάπῃ Του, ὅτι αὐτὴ
ἡ θλίψις μᾶς ὠφελεῖ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ὑψίστου προ-
ορισμοῦ μας, δὲν βλέπεις πλέον ἐδῶ φανερά τὸ ἐνδια-
φέρον καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ πανοικτίρμονος καὶ πανα-
γάθου Πατρὸς ἡμῶν;

Ὡ! πόσον ὠραία ἀναπτύσσει τὸ ζήτημα τοῦτο ὁ Ἀ-
πόστολος Παῦλος, ὁ ὅποιος καὶ ὑπομνησκαὶ ἀδιακό-
πως, ὅτι αἱ πολλαπλαῖ θλίψεις εἶνε ἀπόδειξις τῆς πρὸς
ἡμᾶς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ! «Ὅν ἄ γ α π ᾱ Κύριος παιδεύει,
μαστιγοῖ δὲ πάντα οὐδὲν ὃν παραδέχεται. Εἰ παι-
δεῖαν ὑπομένετε, ὡς υἱοὶς ὑμῖν προσφέρεται ὁ Θεός·
τίς γάρ ἐστιν υἱός, ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; Εἰ δὲ χωρὶς
ἐστε παιδείας, ἥς μέτοχοι γεγονάσι πάντες, ἄρα νόθοι
ἐστέ καὶ οὐχ υἱοί».

Καὶ ἐξακολουθεῖ λέγων ὁ θεῖος Ἀπόστολος: «Εἰτα
τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἶχομεν παιδευτάς
καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα
τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων καὶ ζήσομεν; Οἱ μὲν γὰρ πρὸς
ὀλίγας ἡμέρας, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς, ἐπαίδευον, ὃ
δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος
αὐτοῦ» (Ἐβρ. 12, 6—10).

Μελέτησε, φίλη ψυχὴ, πάλιν καὶ πολλάκις τὰς ἀλη-
θείας ταύτας. Ἐξέτασε μετὰ προσοχῆς τὰ περιστατικά
τοῦ βίου σου. Παρατήρησε τὴν ὁλὴν κατάστασιν τῆς
ψυχῆς σου. Καὶ θὰ ἴδῃς, ὅτι καὶ ὅταν ἀκόμη ὁ Θεός
σὲ θλίβῃ, σὺ ἐδείκνυε μεγάλην ἀγάπην, διὰ τὴν ὅποι-
αν ὀφείλεις νὰ Τὸν εὐχαριστήσῃς καὶ νὰ Τὸν εὐχαριστήσῃς.
(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

14. «Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν·
ἐγὼ δὲ σαρκικός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν».

Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ψόγος τις εἰς τὸν νόμον, διότι γνωρί-
ζομεν, ὅτι ὁ νόμος εἶνε πνευματικός, ἐγὼ δὲ εἰμαι σαρκικός,
πωλημένος εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ἥτοι μὲ ἔχει κυριεύσει καὶ ὑ-
ποδουλῶσει ἡ ἁμαρτία. Συνεπῶς εἶνε ἀδύνατον λόγῳ τῆς
διαφθορᾶς μου ταύτης νὰ φυλάξω τὸν νόμον καὶ πείθομαι
δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων πόσον ἐπιρρεπὴς εἰμαι εἰς τὴν ἁ-
μαρτίαν καὶ ποῖαν δύναμιν ἔχει αὕτη ἐπ' ἐμοῦ.

«Πνευματικός ἐστίν». Προέρχεται ἀπὸ τὸ ἅγιον Πνεῦμα ὁ νόμος καὶ συνεπῶς εἶνε θεῖος, διδάσκαλος τῆς ἀρετῆς καὶ ἐλεγκτὴς τῆς κακίας.

«Ὑγὼ δέ», ἐγὼ ὁμοῦ. Διὰ τοῦ «ἐγὼ» πᾶς τις ἐννοεῖ, διότι ὁ θεὸς Παῦλος δὲν ἐννοεῖ τὸν ἑαυτὸν του, ἀλλ' ἐννοεῖ τοὺς σαρκικοὺς ἀνθρώπους, οἱ ἐποιοῦν σύρονται ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας.

«Σαρκικός εἰμι». Εἰμαι σαρκικός, διότι δουλεύω εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκὸς καὶ εἰς τὴν σάρκα χαρίζομαι. Πορεύομαι δηλαδὴ ἀντιθέτως τοῦ νόμου παραβαίνων αὐτόν.

15. «Ὁ γὰρ κατεργάζομαι, οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὁ θέλω, τοῦτο πράσσω· ἀλλ' ὁ μισῶ, τοῦτο ποιῶ».

Εἰμαι πωλημένος εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ δοῦλος αὐτῆς, διότι ὅπως πᾶς δοῦλος δὲν ἐνεργεῖ ὅ,τι αὐτὸς θέλει, ἀλλ' ἐκείνο, τὸ ὁποῖον διατάσσει αὐτὴν ὁ κύριός του, καὶ συμβαίνει πολλάκις ὥστε ὁ δοῦλος ἐνεργῶν νὰ μὴ εἰξεύρῃ πρὸς ποῖον σκοπὸν ὁ κύριός του τὸν διέταξε νὰ ἐνεργήσῃ, ὅπως λοιπὸν πᾶς δοῦλος, οὕτω καὶ ἐγὼ, δοῦλος τῆς ἁμαρτίας, δὲν γνωρίζω ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πράττω· δὲν εἰξεύρω τί κάμνω· τὸ πάθος μὲ σκοτίζει τόσο πολύ, ὥστε νὰ πράττω τὴν ἁμαρτίαν ἀγνοῶν πόσον μέγα καὶ ὀλέθριον κακὸν εἶνε αὕτη εἰς ἐμέ.

«Οὐ γὰρ ὁ θέλω, τοῦτο πράσσω». Καὶ δὲν εἰξεύρω τί κάμνω, διότι δὲν πράττω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλω. Δὲν εἰμαι τουτέστι κύριος τοῦ ἑαυτοῦ μου, ὥστε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἢ ὥριμος σκέψις μου δεικνύει ὡς ὀρθὸν καὶ τὸ ὁποῖον ἢ θέλησίς μου ἐμπνεομένη ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ ἐπιθυμῶ, αὐτὸ καὶ νὰ πράττω. Ἀλλὰ διευθύνομαι ἀπὸ τὰ τυφλά καὶ πανίσχυρα ἐν τῇ ψυχῇ μου ἐνστικτικὰ τῆς ἁμαρτίας, ὥστε «ὁ μισῶ», ἐκεῖνο δηλαδὴ τὸ ὁποῖον ἔχω διακρίνει προηγουμένως ὡς ἀντικείμενον εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς ὀλέθριον διὰ τὸ συμφέρον μου καὶ ὡς ἄξιον τῆς ἀποστροφῆς μου, τοῦτο ἀκριδῶς πράττω.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΙ ΜΑΡΤΥΡΕΙ

Α'.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ὁπαδῶν τῆς ἐλευθέρως σκέψεως, ὅτι τὸ δόγμα τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐμορφώθη βαθμηδόν, δὲν εὐρίσκεται σύμφωνος οὐδὲ πρὸς αὐτὰ τὰ ἀρχαῖα κείμενα καὶ τὰ ἱερὰ συγγράμματα τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν ἀρχαίων Πατέρων, εἰς τὰ ὁποῖα διευκρινήθη καὶ διετώθη ἀκριδῶς καὶ πιστῶς τὸ περὶ τοῦ Ἰησοῦ φρόνημα τόσο τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας τῶν πρώτων αἰώνων, ὅσον καὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς συναγωγῆς.

Πρωτίστως συγκρούεται ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν καταδίκην τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐὰν ὁ Χριστὸς δὲν ὁμολόγησε τὴν θεότητά Του, ἀλλ' ἐθεοποιήθη ἀκολούθως ἀπὸ τοὺς μαθητὰς Του, διατὶ τότε νὰ καταδικάσῃ αὐτὸν εἰς θάνατον τὸ Ἰουδαϊκὸν συνέδριον; Δικαστήριόν τι διὰ νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν καταδικαστικὴν, μάλιστα δὲ ἀπόφασιν θανάτου, πρέπει νὰ ἔχῃ λόγους κατηγορίας σοβαροῦς. Ποιοὶ λοιπὸν ἦσαν οἱ λόγοι, διὰ τοὺς ὁποίους ἐν συνέδριον, τὸ ὁποῖον ἐὰν κατέλυε τὴν οὐσίαν, ἐτήρει ὁμοῦς αὐστηρῶς καὶ ἀγρύπνως τὸ γράμμα τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, κρίνει ἕνα ἄν-

θρωπον ἄξιον θανάτου; Ἡ ἀπάντησις δὲν εἴμπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλη παρὰ μόνον ὅτι ὁ Χριστὸς εἰς τὴν σχετικὴν ἐρώτησιν τοῦ ἀρχιερέως δὲν ἐδίστασε νὰ ἐμολογήσῃ περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι εἶνε υἱὸς τοῦ Θεοῦ. «Ὅταν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς ἔθετεν εἰς αὐτόν τὸ ἐρώτημα: «Σὺ εἶ ὁ Χριστός;», ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος;» δὲν ἠρώτα βέβαια τὸν Ἰησοῦν, ἐὰν εἶνε υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὑφ' ἣν ἐννοίαν δυνάμεθα πάντες νὰ κληθῶμεν. Δὲν ἔθετεν εἰς αὐτόν τὴν ἐρώτησιν: «Εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὅπως εἰμι; καὶ ἐγὼ ὁ Καϊάφας καὶ ὅπως εἶνε ὅλοι αὐτοί, οἵτινες πρόκειται νὰ σὲ δικάσουν;» «Οχι. Ἐὰν μὲ τὸ πνεῦμα αὐτὸ ἔθετεν ὁ Καϊάφας τὸ ἐρώτημα ἐκεῖνο, πῶς τότε ἔπειτα αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐκφέρει καταδικαστικὴν ψῆφον κατ' αὐτοῦ; Ὁ Καϊάφας εἶνε Ἰουδαῖος, ὅπως Ἰουδαῖος κατὰ τὸ ἀνθρώπινον ἦτο καὶ ὁ Χριστός. Δύο ὁμοθετεῖς, λαλοῦντες τὴν αὐτὴν γλῶσσαν, ἀναγινώσκοντες ἀμφότεροι τὰ αὐτὰ ἱερὰ βιβλία τοῦ νόμου, δὲν ἦσαν εἰς θέσιν νὰ συνεννοηθῶσι καὶ νὰ ἐννεήσωσιν ἀλλήλους; Ἀλλοίμονον! Καὶ εἶνε λοιπὸν εἰς θέσιν σήμερον, οἱ μετὰ δισχιλία ἔτη ζῶντες ὀρθολογισταί, νὰ διακριδῶσιν αὐτὸ τὸ νόημα τῶν λόγων ἐκείνων καὶ νὰ διαφωτισθῶσι ἐπ' αὐτοῦ, τόσο τὴν Ἰουδαϊκὴν συναγωγὴν, ὅσον καὶ τοὺς μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ μετὰ τῶν πρώτων ὁπαδῶν Αὐτοῦ, Ἰουδαίους καὶ τούτους; Τὸ πρᾶγμα καταντᾷ ἄστειότατον.

(Ἀκολουθεῖ)

Π. Ν. Τρεμπάλας

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Α'.

Ἡ λέξις «εὐαγγέλιον» σημαίνει καλὴν ἀγγελίαν, χαρμόσουν εἰδήσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀγγελία τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον ἦτο ἡ μᾶλλον χαρμόσουνος εἰδήσις ἀπὸ ὅσας ἤκουσέ ποτε ἡ ἀνθρωπότης, διὰ τοῦτο τὸ βιβλίον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον διαλαμβάνει περὶ τῆς ἐλεύσεως καὶ τοῦ βίου ἐν γένει καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καλεῖται Εὐαγγέλιον.

Τὸ Εὐαγγέλιον εἶνε βιβλίον τὸ ὁποῖον συνεγράφη μὲν ὑπὸ Ἀποστόλων καὶ μαθητῶν αὐτῶν, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ καθοδηγίαν αὐτοῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ δι' ἀποκαλύψεως αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ θεὸς Παῦλος (Γαλ. α' 11). Εἶνε διὰ τοῦτο βιβλίον ἱερὸν καὶ θεῖον καὶ πᾶν ὅ,τι ἐν αὐτῷ περιέχεται εἶνε ἀλήθεια καθαρὰ καὶ ἀνόθευτος, ὡς προερχομένη ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πνεύματος τῆς ἀληθείας. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ δὲν θὰ ἐσφαλλέ τις, ἐὰν ὡς κύριον συγγραφέα τοῦ θεοῦ τούτου συγγράμματος ἀνεγνώριζεν αὐτὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, αὐτὸν τὸν Θεόν.

Ἀλλὰ πρὸς τίνα ἄρὰ γε σκοπὸν ἠδδόκησεν ὁ πάνσοφος καὶ πανάγαθος Θεός, ἵνα γραφῇ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον; Μᾶς φανερώνει τὸν σκοπὸν αὐτὸς ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης λέγων· «Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἐστὶ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσῃτε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ» (Ἰωάν. 20, 30—31). Τουτέστιν ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον ἐγράφη τὸ Εὐαγγέλιον εἶνε, ἵνα πιστεύσωμεν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἐν ἀνθρωπότητι διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, εἶνε ὁ Μονογενὴς

ἡ Λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες καὶ ὑπακού-
σιν αὐτὸν γίνωμεν ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ κληρονόμοι
τοῦ ζῶντος καὶ μακροβίου.

Ὁ συγγραφεὺς λοιπὸν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου εἶνε ἀν-
θρώπος, καθόσον εἶνε αὐτὸς ὁ μέγας καὶ ἀπειρος Θεός,
κατὰ δὲ τὸν τοῦτο συνεγράφη εἶνε μέγας καὶ ὑψι-
στὸς τοῦτο δ' ἀκριβῶς εἶνε καθήκον ἡμῶν ὑπερέκτον,
εἰ συμφέρον ὑφίστανται, νὰ μελετῶμεν αὐτὸ διὰ παντός.
Ὁ εὐαγγέλιον πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὴν τακτικωτέραν με-
λέτην, τὸ καθημερινὸν ἐντρυφήμα μας, τὴν μεγαλειέ-
την ἀπόλαυσιν, ἀφοῦ κύριος αὐτοῦ συγγραφεὺς εἶνε αὐ-
τοκράτορας καὶ πανάγαθος Δημιουργός μας, ὁ δὲ σκο-
πὸς τῆς συνεγράφου εἶνε, ἵνα μᾶς ἐδιδάξῃ εἰς τὴν ἐξου-
σίαν τοῦ ζῶντος καὶ μακροβίου Θεοῦ.

Ἄλλ' εἶνε ἀνάγκη γε τοῦ
ἵνα τὸ καθημερινὸν ἐντρυφήμα μας;

Ἄρχιμ. Ἰγνατ. Κολιόπουλος

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Παύλου, κεφ. 5'. 11—18.)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, κεφ. 11'. 41—56.)

Ἐν καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνθρώπος τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ,
καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρ-
χεν ἐκεῖ, καὶ αὐτὸς ὄνοματι αὐτοῦ. 42. ὅτι θυγάτηρ μονογενῆς
ἦν αὐτοῦ, ὅς ἐκ τῶν δώδεκα, καὶ αὐτὴ ἀπέθνησκεν. Ἐν δὲ τῷ
αὐτῷ, οἱ ὅχλοι συνέπιπτον αὐτόν. 43. Καὶ γυνή
ῤύσει αἵματος ἀπὸ ἐκ τῶν δώδεκα, ἥτις, εἰς ἰατροὺς
κλῶσασα ὅλον τὸν βίον, οὐκ ἴσχυεν ὑπ' οὐδενὸς
θεῖναι. 44. προσελθοῦσα ὀπίσθεν, ἥψατο τοῦ κρα-
νίου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ καὶ παραχρῆμα ἔσθη ἡ ῤύσις τοῦ
αὐτοῦ. 45. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Τίς ὁ ἀψάμενός
ἐννοούμενός σου; 46. εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ μετ'
αὐτοῦ, οἱ ὅχλοι συνέπιπτον αὐτόν. 47. οἱ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν, Ἦν ἡ ἡμέρα μου; 48. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἦν
ἡ ἡμέρα μου; 49. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἦν ἡ ἡμέρα μου;
50. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἦν ἡ ἡμέρα μου; 51. εἰσελθὼν δὲ
εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφῆκεν ἕν ὃν οὐδέν, εἰ μὴ Πέτρον καὶ
Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, τὰ πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν
μητέρα. 52. ἔκλειον δὲ καὶ ἐξόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπε, Μὴ
κλαίετε, οὐκ ἐν, ἀλλὰ καθύστε. 53. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰ-
δότας θάνατον. 54. αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας, καὶ κρα-
τὴς χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησε λέγων, Ἦ παῖς, ἐγείρου.
ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆ-
μα διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. 56. καὶ ἐξέστησαν
αὐτῆς; ὁ δὲ παραγγέλλειν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ
ἐκείνην.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

41, 42. Ἡ παράκλησις τοῦ Ἰακώβου. Ἐνῶ εὐρίσκει-
το ἐν τῇ πόλει τῆς Γαλιλαίας Καπερναούμ, προσ-

έρχεται ἐνώπιόν Του ὁ πρεσβύτερος τῆς ἐκεί Συναγωγῆς
τῶν Ἑβραίων, Ἰάκωβος ὀνομαζόμενος. Πίπτει εἰς τοὺς πό-
δας τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸν παρακαλεῖ μετὰ δακρύων, ὥπως ἔλ-
θῃ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ θεραπεύσῃ τὴν δωδεκαετῆ θυγατέ-
ρα του, τὸ μόνον αὐτοῦ τέκνον, ἡ ὅποια ἤθνησε σοβαρῶς
καὶ ἐκινδύνευε ν' ἀποθάνῃ. Ὁ Κύριος, πλήρης ἀγάπης
πάντοτε πρὸς τοὺς πονοῦντας καὶ πάσχοντας, εἰσκούει τὴν
μετὰ πίστεως δέησιν τοῦ ἀρχισυναγώγου καὶ δέχεται ἵνα
ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἐνῶ δὲ μετέβαινε μετὰ τοῦ Ἰακώ-
βου καὶ τῶν μαθητῶν Του, ὄχλος πολὺς παρηκολούθει αὐ-
τόν, περιεργὸς νὰ ἴδῃ τὸ ἀποθεγμένον, καὶ ἐστενοχῶρει
τὸν Κύριον ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη.

Στίχ. 43, 44. Ἡ θεραπεία τῆς αἱμορροῦσης. Μέσα εἰς
τὸν συνωστισμὸν τοῦ πλήθους ἠκολούθει καὶ εὐσεβὴς τις γυ-
νή, ἡ ὅποια ἐπὶ δώδεκα ὁλόκληρα ἔτη ἐπάσχειν ἐξ αἱμορρα-
γίας καὶ εἶχεν ἐξοδεύσει ματαίως εἰς ἰατροῦς καὶ εἰς φάρ-
μακα ὅλην αὐτῆς τὴν περιουσίαν. Ἀλλ' ἰδοὺ τώρα αὐτὴ,
μὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔχει δύναμιν
θεῖαν, ὥστε νὰ θεραπεύῃ ὅλους τὰς νόσους, προχωρεῖ ἀγνώ-
ριστος ἐν μέσῳ τοῦ ὄχλου καὶ, κατόπιν πολλῶν προσπαθει-
ῶν καὶ ἀγώνων, πλησιάζει τὸν Κύριον ἐκ τῶν ὀπίσθεν καὶ
ἐγγίζει τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. Καὶ ἀμέσως ἡ θεία
δύναμις τοῦ Σωτῆρος, ἀνταμειβούσα τὴν πίστιν τῆς γυναι-
κός, ἀπέδωκεν εἰς αὐτὴν τὴν υγείαν, καὶ ἡσθάνθη ἐκείνη
ὅτι ἔγινεν υγιής.

Στίχ. 45—48. Τὸ θαῦμα ἀποκαλύπτεται. Τὸ θαῦμα αὐτὸ
οὐδεὶς ἄλλος ἀντιλήφθη, παρὰ μόνον ἡ γυνὴ καὶ ὁ παντο-
γνώστης Κύριος. Θέλων δὲ νὰ φανερῶσιν τὴν πίστιν τῆς γυ-
ναικὸς πρὸς διδασκαλίαν τοῦ ὄχλου, σταματᾷ αἰφνίς, στρέ-
φεται ὀπίσθεν καὶ ἐρωτᾷ. «Ποῖός με ἠγγίσει;» Ὅλοι ἀρ-
νοῦνται, ἐνῶ ὁ Πέτρος καὶ οἱ λοιποὶ μαθηταὶ λέγουσιν πρὸς
τὸν Σωτῆρα. «Διδάσκαλε, εἰ ὅχλοι σὲ περικυκλώνουν καὶ
σὲ πιέζουν, καὶ λέγεις, Ποῖός με ἠγγίσει;» Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς
ἐπιμένει. «Κἀποῖος με ἠγγίσει. Διότι ἐγὼ ἐνόησα δύναμιν,
ἡ ὅποια ἐξῆλθεν ἀπ' ἐμοῦ». Τότε ἡ γυνή, βλέπουσα ὅτι οὐ-
δὲν ἦτο κρυπτόν εἰς τὸν Ἰησοῦν, ἔρχεται τρέμουσα καὶ διη-
γεῖται ἐνώπιον ὅλων τὸ γεγνημένον θαῦμα. Καὶ λέγει πρὸς
αὐτὴν ὁ Σωτὴρ. «Ἐχε θάρρος, θύγατερ» ἔνεκα τῆς πίστεώς
σου ἔλαβες τὴν υγείαν σου. πορεύου εἰς εἰρήνην».

Στίχ. 49, 50. Ὁ θάνατος τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰακώβου. Τὴν
στιγμὴν ἐκείνην καταφθάνει ἄνθρωπος ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ
ἀρχισυναγώγου καὶ ἀναγγέλλει εἰς αὐτόν ὅτι «ἀπέθανεν ἡ
θυγάτηρ σου. Μὴ ἐνοχλῇς πλέον τὸν Διδάσκαλον». Νομίζει
ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει νοσοῦντας, ἄλ-
λὰ δὲν δύναται καὶ νὰ ἀναστήσῃ νεκρούς. Ἀλλ' ὁ Κύριος
ἐνθαρρύνει τὸν ἀρχισυναγώγον. «Μὴ φοβεῖσαι μόνον πί-
στευε, καὶ θὰ σωθῇ ἡ θυγάτηρ σου.»

Στίχ. 51—56. Ἡ ἀνάστασις τῆς νεκρᾶς. Μετ' ὀλίγον εἰς-
έρχεται εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἰσάγει εἰς αὐτὴν μό-
νον τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ τοὺς
γονεῖς τῆς θανούσης. Ἐνῶ δὲ ὅλοι ἐκλείον καὶ ἐθρήνουν,
ὁ Κύριος παραγγέλλει. «Μὴ κλαίετε» δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ
κοιμᾶται. δεικνύων τοιοῦτοτρόπως ὅτι ἐνώπιον τῆς θείας
δυνάμεως Του ὁ θάνατος εἶνε ὥπως ὁ ὕπνος, καὶ ὅτι αὐτὸς
εἶνε ὁ μέλλων νὰ καταργήσῃ τὸν θάνατον. Ἐνῶ δὲ ὅλοι ἐ-
γέλων διὰ τὰς λέξεις αὐτάς, ὁ Κύριος, εἰσελθὼν μόνος εἰς τὸ
δωμάτιον τῆς νεκρᾶς, λαμβάνει τὴν χειρὰ τῆς καὶ λέγει
πρὸς αὐτήν. «Ἦ παῖς, ἐγείρου». Καὶ εὐθὺς ἀνέστηεν ἡ νε-

κρά και ἡγέρθη ἀπὸ τῆς κλίνης ζῶσα καὶ ὑγιής. Ἐνθ' δὲ οἱ γονεῖς τῆς ἔμειναν ἐκστατικοί, ὁ Κύριος ἀναχωρῶν παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ κοινοποιήσουν τὸ γενόμενον θαῦμα.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ἐπὶ τέλους, ἀφοῦ ἔθεσε τοιαῦτα ἐρωτήματα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους χριστιανούς καὶ ἔλαβεν ἀπὸ αὐτοὺς τὰς σχετικὰς ἀπαντήσεις, ὁ δῆμαρχος ἐστράφη πρὸς τὸν Παγκράτιον καὶ τοῦ ἀπηύθυνε τοὺς ἑξῆς λόγους:

Τώρα, σὺ νεανία αὐθαδέστατε, ὁ ὁποῖος ἔλαβες τὴν ἀναίδειαν νὰ ξεσχίσῃς τὸ αὐτοκράτορικὸν διάταγμα, ἐὰν θέλῃς νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς Θεοὺς, θά' εἶνε οὔτε εὐσπλαγχνοὶ καὶ διὰ σὲ ἀκόμῃ. Δεῖξέ μας ἀμέσως τὴν εὐσέδειάν σου καὶ τὴν σύνεσίν σου, διότι δὲν εἶσαι ἀκόμῃ παρὰ νεανίας.

Ὁ Παγκράτιος ἔκαμε τότε τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ καὶ ἀπήντησε μετὰ ἡρεμίας.

Εἰμὶ δοῦλος τοῦ Χριστοῦ. Εἴθε τὸ στόμα μου νὰ τὸν ὁμολογῇ πάντοτε· εἴθε ἡ καρδιά μου νὰ τὸν ἀγαπᾷ· εἴθε ἀδιακόπως νὰ τὸν λατρεύω. Ὁ νεανίας, τὸν ὁποῖον βλέπεις, ἔχει τὴν σύνεσιν τῶν πολυειρῶν γερόντων, ἐὰν δὲν λατρεύῃ παρὰ μόνον τὸν ἕνα ἀληθῆ Θεόν. Οἱ θεοὶ σου, καθὼς καὶ ὅλοι ἐκκεῖνοι, ὅσοι τοὺς λατρεύουσιν, εἶνε προωρισμένοι διὰ τὴν αἰωνίαν ἀπώλειαν.

— Ἀς τὸν κτυπήσουν ἐπὶ τοῦ στόματος διὰ τὴν βλασφημίαν αὐτὴν, τὴν ὁποῖαν ἐξεστόμισε καὶ ἄς δαρῇ μὲ ράβδους σκληρῶς, ἀνέκραξεν ὁ κριτής.

— Σὲ εὐχαριστῶ, ἀπεκρίθη ὁ νεανίας· διότι καὶ ἐγὼ θὰ ὑποφέρω τώρα τὴν αὐτὴν τιμωρίαν, τὴν ὁποῖαν καὶ ὁ Κύριός μου ἄλλοτε.

Ὁ Δῆμαρχος τότε ἀπήγγειλε τὴν ἀπόφασίν του. Συμφώνως μὲ αὐτὴν ὁ Λουκιανός, ὁ Παγκράτιος, ὁ Ρούστικος καὶ οἱ ἄλλοι, καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες Σεκούνδα καὶ Ρούφια, ὅλοι αὐτοί, οἵτινες ὡμολόγησαν, ὅτι εἶνε χριστιανοὶ καὶ ἠννήθησαν νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τὸ διάταγμα τοῦ αὐτοκράτορος, κατεδικάσθησαν εἰς τὸ νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὰ ἄγρια θηρία ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ τῆς Ρώμης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Τὸ οὐράνιον ἐφόδιον

Ἐὰν ἔρριπτε τις ἐν βλέμμα ἐν τῇ φυλακῇ, θὰ ἔβλεπεν ὅτι εἰρήνη, ἡρεμία καὶ χαρὰ ἐπεκράτουν εἰς τὸν σκοτεινὸν ἐκεῖνον χώρον. Οἱ λίθινοι τοῖχοι τῆς φυλακῆς καὶ οἱ θόλοι αὐτῆς ἀντήχουν ἀπὸ τὰ ψάλλματα τοῦ Παγκράτιου. Ἐκεῖ ἀκριβῶς ἡ ἄδυσσος τὴν ἄδυσσον ἐπεκαλεῖτο πρὸς δόξαν Θεοῦ. Διότι οἱ δεσμῶται τοῦ κατωτέρου διαμερίσματος τῆς φυλακῆς ἀπεκρίνοντο εἰς τοὺς δεσμώτας τοῦ ἀνωτέρου διαμερίσματος ψάλλοντες ἐναλλάξ τοὺς στίχους τῶν ψαλμῶν, οἱ ὁποῖοι προσηρμόζοντο πρὸς τὰς περιστάσεις.

Ἡ προτεραία τῆς μάχης, μάχης ἡ ὁποία πάντοτε κατέληγεν εἰς τὸν κατασπαραγμὸν τῶν πρὸς τὰ θηρία παλαιόντων ἀνθρώπων, ἦτο πάντοτε ἡμέρα ἐλευθερίας διὰ τοὺς δεσμώτας. Ἐπετρέπετο ἐλευθέρως νὰ τοὺς ἐπισκεφθῶσιν οἱ φίλοι των, οἱ γνωστοὶ των, οἱ συγγενεῖς των. Οἱ χριστιανοὶ ἐχρησιμοποιοῦν τολμηρότατα τὴν ἄδειαν ταύτην καὶ συνήν

των τοὺς μέλλοντας νὰ μαρτυρήσωσιν ἀδελφούς των στήντες ἑαυτοὺς εἰς τὰς εὐχὰς τούτων. (Ἀκολουθεῖται...)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἡγγέλθη τηλεγραφικῶς ἐκ Ἀθῆνης, ὅτι ἐντὸς τῆς μᾶδος ἐπανερχόνται ἐγκαθιστάμενοι εἰς τὰς ἐδρας τῶν Ἑλλήνων Μητροπολίται Διδυμοτείχου καὶ Δεδεαγάτης.

— Διὰ διαταγῆς τοῦ ὑφυπουργοῦ κ. Γρίβα ἐνετάλη διάφορα Σώματα στρατοῦ, ὅπως εὐθὺς ἅμα τῇ λήψει τῆς διαταγῆς ἀποστείλουν εἰς ἀόριστον ἄδειαν τοὺς ἐφέδρους κλάσεων 1911 καὶ 1912.

— Ἀνεκοινώθη εἰς τὸν τύπον τηλεγράφημα τοῦ κ. Ζέλου ὑποδεικνύοντος ὅπως ἡ Βουλὴ κληθῇ τὴν 10ην εμβρίου. Ἐκ τούτου δ' ἐξάγεται ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς θὰ εὐρίσκειται ἐνταῦθα κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον προσεχοῦς μηνός.

— Οἱ Βουλγαροὶ ἐπέδωκαν εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς σκέψεως τὰς ἀντιπροτάσεις των ἐπὶ τῶν ἐπιβληθέντων ἀθρῶν εἰρήνης. Τὰ κυριώτερα σημεῖα τῶν ἀντιπροτάσεων εἶνε τὰ ἑξῆς:

— 1) Διαμαρτύρονται διὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῆς Θράκης καὶ προτείνουν ὅπως αὕτη ἀνακηρυχθῇ τόνος ἡ ὅπως διεξαχθῇ ἐν αὐτῇ δημοψήφισμα διὰ ν' ἀδειχθῇ ἡ ἐθνικότης τῆς.

— 2) Δηλοῦσιν ὅτι δέχονται νὰ συμμετάσχουν εἰς τὴν νωνίαν τῶν Ἑθνῶν.

— 3) Ἀποδέχονται τοὺς ὅρους περὶ προστασίας τῶν ὁμοφυφούντων πληθυσμῶν, ἐὰν ἀποδεχθῶσιν αὐτοὺς καὶ ἄλλα Βαλκανικὰ κράτη.

— 4) Ἐκφράζουν ἀρκετὰς ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὸν τῆς εἰσπράξεως τῆς ἐπιβληθείσης ἀποζημιώσεως καὶ πρὸς τὴν συγκρότησιν τῆς διεθνούς ἐπιτροπῆς, ἥτις θὰ ἐλεγχῇ τὸν ἔλεγχον τῆς πληρωμῆς τῶν ἀποζημιώσεων.

— 5) Διαμαρτύρονται ἔπειτα α'.) Διὰ τὰς ἀποδιδόμενους τὸν Βουλγαρικὸν λαὸν κατηγορίας διὰ τὴν κήρυξιν τοῦ λέμου καὶ τὰ κατ' αὐτὸν διαπραχθέντα ἐγκλήματα. β'.) τὴν παραπομπὴν εἰς τὸ συμμαχικὸν δικαστήριον τῶν ἡγάρων ὑπευθύνων, τοὺς ὁποίους θέλουν νὰ δικάσουν αὐτοὶ ἱδιοί. γ'.) Διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως ἐπὶ τὸ σημεῖον τοῦτο ὅτι δὲν δύνανται ἰδίως νὰ χθῶσι τὴν κατάργησιν τῆς στρατιωτικῆς θητείας καὶ περιορισμὸν τῆς κατατάξεως ἐθελοντῶν εἰς τὸν Βουλγαρικὸν στρατόν.

— Ἐν τέλει αἱ Βουλγαρικαὶ ἀντιπροτάσεις περιέχουν κροτάτας παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐδαφικῶν ὁρῶν, δι' αἵ φairoύνται ἀπὸ τὴν Βουλγαρίαν διάφορα ἐδάφη—πληρὴς Θράκης—παρὰχωρούμενα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Σερβίαν.

— Κατὰ τοὺς στατιστικὸς πίνακας τῆς Διεθνούς Οἰκτικῆς Ἐπιτροπῆς, αἱ εἰσπράξεις τῶν ὑπεγγύων προσην κατὰ τὸ λῆξαν δεκάμηνον τοῦ 1919 παρουσίασαν αὐτὰς 31 περίπου ἑκατομμυρίων ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ἀντίστοιχον χρονικὸν διάστημα τοῦ 1918, ἀνελθοῦσαι ἀπὸ 58 εἰς 88 κατόμ.

— Συμφώνως μὲ Ἀγγλικὴν στατιστικὴν τὰ διανεμηθέντα ἔμπορικὰ πλοῖα κατενεμήθησαν: 120 εἰς τὴν Γαλίαν 1 ἑκατ. τόνων, 39 εἰς τὴν Γαλίαν 300 χιλ. τόνων, 32 εἰς τὸ Βέλγιον 100 χιλ. τόνων.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ἐμιλήσει τὴν προσεχῆ Κυριακὴν ἐν τῇ Ναφ' Ἀγίου Γεωργίου (Καρότση) κατὰ τὴν α'. λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΑΠΟΣ ΚΟΔΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΑΝΣ
Ι. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
δάκτορας τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. 10
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δραχ. 5
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΗΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
'Αριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

ιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Α. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΕΝ ΠΑΝΤΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΤΕ,,

ΙΑ'.

ρέπαι νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν Θεὸν ὄχι μόνον διὰ τὰς
λας θλίψεις, τὰς ὁποίας ἐπιτρέπαι ἡ ἀγάπη Του
τῶν ὁποίων ἀληθῶς μᾶς ὠφελεῖ, ἀλλὰ καὶ διὰ
παρηγορίαν, τὴν ὁποίαν ἐκάστοτε μᾶς ἐξαποστέλ-
τὰ διάφορα θλιβερὰ περιστατικά.

! εἶνε ἀγαθὸς ὁ Θεός! Δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ κυματι-
α εἰς τὸ πέλαγος τῶν θλίψεων χωρὶς βοήθειαν καὶ
γορίαν. Αὐτός, ὁ Θεὸς τῆς παρακλήσεως, ὁ Θεὸς
πομονῆς, τοῦ καὶ ἂν εἴμεθα, καὶ ὑπὸ οἰασθή-
οιστάσεις καὶ ἂν διατελῶμεν, προφθάνει καὶ ἐρ-
βοηθὸς καὶ παρήγορος, ἀντιλήπτωρ καὶ ὑπερα-
ῆς. Καί, εἴτε Αὐτὸς ἀπ' εὐθείας διὰ τοῦ Πνεύμα-
υ, εἴτε διὰ τῶν ὀργάνων τῆς βουλῆς Του, κατα-
τὸ πόνον τῆς ἀλγούσης καρδίας μας καὶ γλυ-
τῇ μικρίαν τῶν βιοτικῶν βασάνων μας.

Θεὸς θλίβει, ἀλλὰ καὶ ὁ Θεὸς παρηγορεῖ. Ὁ
ραπίζει, ἀλλὰ καὶ ὁ Θεὸς ἰατρεύει. Καταρρίπτει
νυφώνει. Συντρίβει καὶ ἀνεγείρει. Ἀυτεῖ καὶ χα-
εῖ. Μαστίζει καὶ θεραπεύει. Πικραίνει καὶ γλυ-
ι. Διότι ὁ σκοπός, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς θλίβει
παιδεύει, δὲν εἶνε νὰ ταλαιπωρήσῃ ἀνωφελῶς τὸν
πονον, τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν Του. Ὅχι. Ὁ σκο-
ε νὰ τὸν ὠφελήσῃ πνευματικῶς, νὰ τὸν μορφώ-
νὰ τὸν σώσῃ. Ὅταν δὲ ἴδῃ ὁ Παγγνώστης καὶ
σοφος, ὅτι τὸ σωτήριον ἀποτέλεσμα ἐπῆλθε, διατί
νὰ μὴ στείλῃ τὴν παρηγορίαν καὶ τὴν ἀνεσιν, δι-
ὰ μὴ σηκώσῃ καθ' ὁλοκληρίαν τὴν θλίψιν;

ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Προφήτου φανερώνει, ὅτι
καθὼς ραπίζει ἄνθρωπος ἄνθρωπον ἐπὶ τὰς σια-
αυτοῦ, ἀλλ' ὅτι καὶ ἐπιβλέπει πρὸς αὐτόν. «Ἐ-
ι, ἔλεγεν ὁ Θεὸς διὰ τὸν ἀποστατήσαντα Ἰσραη-
δὸν λαόν, ἔσομαι αὐτοῖς ὡς ραπίζων ἄνθρωπος ἐπὶ
σιαγόνας αὐτοῦ καὶ ἐπιβλέψομαι πρὸς αὐτόν» (Ὡ-
11, 4). Ὁ δὲ μακάριος Ἰώβ, ὁ μακαρίζων τὸν ἄν-
τον-τὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐλεγχόμενον καὶ παιδευόμε-
φανερώνει ἅμα καὶ ὅτι ὁ Θεὸς δὲν κτυπᾷ διὰ νὰ
ρίψῃ, οὔτε ραπίζει διὰ ν' ἀφανίσῃ, ἀλλὰ παιδεύει
ν πατρικῶς, καὶ πάλιν ἱάται καὶ παρηγορεῖ καὶ
ουφίζει. «Μακάριος ἄνθρωπος ὃν ἤλεγξεν ὁ Κύρι-
ουθέτημα δὲ παντοκράτορος μὴ ἀπαναίνου. Αὐτὸς
ἀλγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστησιν» ἔπαισε καὶ
ῖρες αὐτοῦ ἰάσαντο· ἐξάκις ἐξ ἀναγκῶν ἐξελεῖται

σε, ἐν δὲ τῷ ἐδδόμῳ οὗχ ἄφεται σου κακόν» (Ἰώβ, 5, 17).

Θέλεις, φίλε ἀναγνώστα, νὰ ἴδῃς καὶ εἰς τὰ πρά-
γματα ἐφαρμοζομένας τὰς ἀληθείας ταύτας; Παρατήρη-
σε, ἂν θέλῃς, ὄχι τὰ περιστατικά τοῦ βίου τῶν ἄλλων
ἀνθρώπων. ἀλλὰ τὰ περιστατικά τοῦ ἰδικοῦ σου βίου, ἐ-
κεῖνα μάλιστα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐθλίβῃς περισσότερον, καὶ
θὰ πεισθῇς ὅτι δὲν ἔλειψέ ποτε ἡ πατρικὴ πρόνοια καὶ
ἡ θεία παρηγορία. Σοῦ ὑπομιμνήσκομεν μερικά ἐξ αὐτῶν.

Κάποτε ἐθλίβῃς ἀπὸ οἰκονομικὰς στενοχωρίας. Ἐ-
φθασες μέχρι στερήσεως καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου.—Κάπο-
τε ἡσθένησες ἀπροσδοκῆτως. Καὶ κατέπεσες ἐπὶ τῆς
κλίνης ἐστερημένος περιθάλψεως ἢ ἱατρικῆς βοηθείας.
Ἐνόμισες ὅτι θὰ ἐπῆρχετο τὸ τέρμα τῆς ζωῆς σου. Ἐ-
πόνεσες καὶ δι' αὐτό.—Κάποτε σὲ ἐπλήξεν ἡ συκοφαν-
τία καὶ σὲ ἐπλήγωσεν ἡ διαβολή. Ἐθλίβῃς καὶ δι' αὐ-
τό.—Κάποτε σὲ ἐλησμόνησαν οἱ ἀγαπητοί σου καὶ ἔ-
δειξαν πρὸς σὲ ἀδιαφορίαν ἐκεῖνοι ἀκριβῶς, ἐπὶ τῶν ὁ-
ποίων ἐστήριζες τὰς ἐλπίδας ἀδιασπάστου ἀγάπης. Ἐ-
ταλαιπωρήθῃς καὶ δι' αὐτό.—Κάποτε ἐναυάγησαν τὰ
σχεδιά σου, διαφεύσθησαν αἱ ἐλπίδες σου, ἡστόχησαν αἱ
σκέψεις σου. Καὶ συνέπλεξες τὰς χεῖράς σου περὶ τὰ
γόνατα καὶ ἐκάθισες ἐπὶ ἡμέρας σύννους, σκεπτικός.
Εἶχες θλίβῃ καὶ δι' αὐτό.—Κάποτε σοῦ παρεστάθησαν
τόσον ζοφερά τὰ περίξ καὶ ἐδοκίμασες τόσῃν ἀπογοή-
τευσιν ἀπὸ τὸν κόσμον, ὥστε ἐκινδύνευσες νὰ νομίσης
ὅτι δὲν εἶχες κἂν λόγον ὑπάρξεως ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐκλαυ-
σες πικρῶς καὶ δι' αὐτό.

Αἱ, φίλε μου. Μαρτύρησε τώρα. Εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς
θλιβεράς περιστάσεις ἔμεινες μέχρι τέλους ἀνευ παρη-
γορίας; Ὅχι, ὄχι. Ἦλθαν οἱ γνωστοί, οἱ φίλοι, οἱ ἀ-
δελφοί, καὶ ἀπέμαξαν τὰ δάκρυά σου, κατεπράυναν
τοὺς στεναγμούς σου, ἀνεκούφισαν τὸ πνεῦμά σου, ἐ-
στήριξαν τὴν καρδίαν σου, παρηγόρησαν τὴν ψυχὴν
σου, καὶ ἐχρημάτισαν διὰ σὲ ἄγγελοι τῆς εἰρήνης. Ἀν-
θρωποι βεβαίως ἦσαν αὐτοὶ ποῦ σὲ ἔσωσαν εἰς τὰς περι-
στάσεις ἐκεῖνας. Ἀλλὰ νομίζεις ὅτι ἦλθαν χωρὶς ν' ἀπο-
σταλοῦν; Δὲν εἰσεύρεις, ἢ λησμονεῖς, ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει
καὶ ἐπὶ τῆς γῆς τὰ ὀργανά του μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων;
(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

16. «Εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ
νόμῳ, ὅτι καλός».

Ἐάν δὲ ἐκεῖνο τὸ ἔργον δὲν θέλω οὐδὲ ἐπιδοκιμάζω, τοῦτο πράττω, συμφωνῶ τότε πρὸς τὸν νόμον, ὅτι εἶνε καλός. Διὰ τῶν πράξεών μου παραβαίνω τὸν νόμον καὶ εὐρίσκομαι ἀνυμφωνος πρὸς αὐτόν. Αἱ πράξεις μου ὅμως αὐτὰ γίνονται παρὰ τὴν θέλησίν μου. Ὅταν ἐγὼ εὐρίσκωμαι μακρὰν τῶν περιστάσεων, τότε μακρὰν τοῦ ἑρεθισμοῦ καὶ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς γινομένης ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας διακρίνω τὸ ὀρθὸν καὶ δὲν θέλω ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔπειτα πράττω ἐπ' αὐτῷ εἰς τὰς περιστάσεις παρασυρόμενος ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Ἄρα συμφωνῶ ὅτι ὁ νόμος ὁ καταδικάζων καὶ κατακρίνων τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰς πράξεις μου εἶνε καλός. Ἐγκρίνει ἡ διάνοιά μου ὡς ὀρθὸν καὶ καλὸν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον παραγγέλλει ὁ νόμος. Μόνον διὰ δὲν δύναμαι νὰ ποιήσω, ὅτι ὁ νόμος μοι λέγει ὡς ὀρθόν.

17. «Νυνὶ δὲ οὐκ ἔτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκουσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία».

Διὰ τοῦ νοῦ καὶ τῶν σκέψεών μου συμφωνῶ πρὸς τὸν νόμον ὅτι εἶνε καλός. Ἐάν δὲ διὰ τῶν πράξεών μου φαίνομαι ἀντιφατικὸς καὶ διαφωνῶ πρὸς αὐτόν, τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς ἐνυπαρχούσης ἐν ἐμοὶ πονηρᾶς δυνάμεως τῆς ἁμαρτίας. Τώρα λοιπὸν δὲν ἐνεργῶ ἐγὼ αὐτό, τὸ ἔργον πρὸς τὴν θέλησίν μου πράττω, ἀλλ' ἐνεργεῖ τοῦτο ἡ ἐν ἐμοὶ οἰκουσα ἁμαρτία: ἥτις ἡ ὡς ἄλλος τύραννος κατοικοῦσα ἐν τῇ ψυχῇ μου καὶ κατεξουσιάζουσα αὐτῆς πονηρὰ δύναμις τῆς ἁμαρτίας.

18. «Οἶδα γάρ, ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοὶ (τουτέστιν ἐν τῇ σαρκί μου) ἀγαθόν: τὸ γὰρ θέλειν παρὰκειται μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὐχ εὐρίσκω».

Τὸ καλόν, εἶπεν, ὅπερ δὲν θέλω, τὸ ἐνεργεῖ ἡ οἰκουσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. Διότι γὰρ οἶδω, ἐξηκολούθει ὁ θεὸς Ἀπόστολος, ὅτι δὲν κατεικεῖ ἐν ἐμοὶ, τουτέστιν ἐν τῇ σαρκί μου τὸ ἀγαθόν.

«Τουτέστιν ἐν τῇ σαρκί μου». Σάρκα λέγων ἐννοεῖ τὸν ἐν ἡμῖν κατώτερον σαρκικὸν ἄνθρωπον, δηλαδὴ τὴν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας διεφθαρμένην φύσιν μας, τὸν ἐν ἡμῖν παλαιὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος, διότι δουλεύει εἰς τὴν σάρκα καὶ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῆς, λέγεται σάρξ, ἥτοι σαρκικὸς ἄνθρωπος.

Εἰς ἐμέ, λέγει ὁ θεὸς Ἀπόστολος, ἥτις εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας διεφθαρθεῖσαν καὶ σαρκικὴν κατασταθεῖσαν φύσιν μου δὲν ὑπάρχει καλόν τι καὶ ἀγαθόν. Λέγων δὲ ὁ Παῦλος «ἐν ἐμοί», ἐννοεῖ τοὺς σαρκικοὺς ἐν γένει ἀνθρώπους τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἁμαρτίαν. (Ἀκολουθεῖ)

Η ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΙ ΜΑΡΤΥΡΕΙ

B'.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον ἡ Εὐαγγελικὴ συμφωνία ἡ μαρτυροῦσα περὶ τῆς τριαύτης αἰτίας θανάτου τοῦ Ἰησοῦ: δὲν εἶναι μόνον τὸ καθολικὸν φρόνημα τῆς Οἰκουμένης Ἑκκλησίας τόσον κατὰ τοὺς σημερινούς, ὅσον καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς πρώτους τῆς συστάσεως αὐτῆς χρόνους: εἶνε ἀκόμη καὶ ἡ μαρτυρία τῆς Συναγωγῆς, ἥτις διὰ τοῦ Ταλμούδ καὶ τοῦ Θολδὸτ Γιάζου (γέννησις καὶ βίος τοῦ Ἰησοῦ) βιβλίου ἀρχαιοτάτου συγγραφέντος κατὰ τὰς Ἰουδαϊκὰς παραδόσεις, συνεπιμαρτυρεῖ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔσταυ

ρώθη, διότι ἀπέδωκεν εἰς ἑαυτὸν θείαν δύναμιν καὶ θείας ἐπιθέτας.

Αἱ κύριαι: ἔχετε πολλὰς καὶ μεγάλας ἀξιώσεις. Θέλω νὰ εἰπωμεν περὶ τῶν συγχρόνων τοῦ Ἰησοῦ Ἰουδαίων, καὶ εἰς τὸν κύκλον τῶν πιστῶν ἀνήκουσιν οὗτοι, εἴτε εἰς τὸν κύκλον τῶν ἀπίστων: Σεις, οἱ ὅποιοι ὁμιλεῖτε τὴν αὐτὴν γλῶσσαν μὲ τὸν Ἰησοῦν: οἱ ὅποιοι ἠκούετε τὴν φωνὴν τοῦ Ἰησοῦ: οἱ ὅποιοι ἐδιδέκατε λαλοῦντα ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν σας: οἱ ὅποιοι τὸν εἶχετε ἐπανειλημμένως ἀκροασθῆ κατὰ τὸ ἴδιον σημεῖον τριῶν ἐτῶν καὶ οἱ ὅποιοι ἠδύνασθε νὰ ζητήσητε τὸν αὐτὸν ἐξηγήσεις καὶ νὰ τὸν ἀκούσητε πλατύτερον ἐκφραζόμενον περὶ ἐκείνων τὰ ὁποῖα συνέβη νὰ μὴ ἀντιληφθῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς: σύ, Κατάφα, καὶ σύ, Ἄννα: σεις, οἱ ἀποστόλοι, οἱ ὅποιοι ἐπὶ τὸ συνέδριον τοῦ Ἰσραὴλ, καθὼς καὶ σύ, Πίλatus, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν ὀνομασίαν Χριστοῦ καὶ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς ἀποδίδει εἰς ἑαυτόν, δὲν ἐκρίνεις ἀξιώματι ἀνθρώπινον καὶ ἐπίγειον, τὸ ἔργον θὰ θέλῃς τὸν Ἰησοῦν ἀνταγωνιστὴν ἐπικίνδυνον τοῦ Καίσαρος, ὁποῖον ἀντιπροσωπεύεις: σεις, ὡς ἱεροὶ Εὐαγγελισταὶ καὶ Ἀπόστολοι, οἱ συζητῶντες μετὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ δι' ὁμιλίαν κληρίου τριετίας ἐνωτισθέντες τῶν ρημάτων Του: εἰς σὺν δὲν ἐνοήσατε τὴν ἐννοίαν, τὴν ὁποίαν εἶχον οἱ λόγοι Του: καίτοι, διὰ τῶν ὁποίων ἀπεκάλει Ἐαυτὸν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ! Τὴν ἐννοήσαντες ἄλλοι τινὲς δισχίλις ἐτῶν μετὰ Χριστὸν ζήσαντες, οἱ ὅποιοι τῆς ἐλευθέρως σκέψεως: Ὅ,τι σεις δὲν κατωρθώσατε νὰ ἀντιληφθῇτε ἔχον τὸν Χριστόν ἀπέναντί σας καὶ ὁμιλοῦντα πρὸς ὑμᾶς, ἀντελήφθησαν αὐτοὶ ἀναγινώσκοντες τὰ βραχέα καὶ σύντομα ἀπομνημονεύματά σας, ἄγιοι ἀπόστολοι, ταῖς ἐξελίξεσιν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς: ἀντα τοὺς οὐσιωδεστέρους τῶν λόγων τοῦ Διδασκάλου.

Αἱ! Ἐάν οἱ ὁποῖοι τῆς ἐλευθέρως σκέψεως δὲν στερεώσονται τῆς τόλμης διὰ νὰ προβάλωσι τριαύτην τινὰ ἐξέλιξιν ἡμεῖς: ὅμως, ὁμολογοῦμεν, εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ εἰμεθα δεῖν καὶ ἀρνούμεθα νὰ σὰς ἀκολουθήσωμεν.

Π. Ν. Τρεμπέλ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

B'.

Εἶνε τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἡ τακτικωτέρα μελέτη μας, τὸ καθημερινὸν ἐντρύφημά μας, ἡ μεγαλειτέρα μελέτη μας; ἀπόλαυσις;

Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο δὲν δύναται ἀτυχῶς παρὰ νὰ εἶνε ἀρνητικὴ. Ὅχι: οἱ πλείστοι τοῦλάχιστον ἐκ τῶν μελετῶν τακτικῶς τὸ Εὐαγγέλιον, οὐδὲ ἀποτελεῖ τοῦτο ὡς ὀφείλει, τὸ κυριώτερον ἐντρύφημά μας καὶ τὴν σπουδαιότεραν μας ἀπόλαυσιν. Καὶ δύναται κανεὶς νὰ λάβῃ σαφὲς τοῦτο ἀπόδειξιν, ἐάν ρίψῃ ἑὶ ἄπλουν βλέμμα εἰς τὸν βίον τῶν ἁγίων. Τί θὰ ἴδῃ τότε; Ὅτι ὁ βίος μας εἶνε κάθε ἄλλο παρὰ τὸ Εὐαγγέλιον. Θὰ ἴδῃ τὴν ἀδικίαν βασιλεύουσαν μετὰ τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἀνηθικότητα ἐπιπορευομένην, τὴν παντελῆ σχεδὸν ἑλλειψιν τῆς ἀγάπης, καὶ τὴν ἐν γένει τὴν ἁμαρτίαν ἐπικρατοῦσαν εἰς τὰς κοινωνίας ἡμῶν.

Προέρχεται δὲ ἡ κατάστασις αὕτη ἐκ τοῦ ὅτι ἐν μελέτῃ

τακτικῶς τὸ Εὐαγγέλιον, οὐδὲ ἀποτελεῖ τούτο ἀτομικὸν οἰκογενειακὸν ἐντρόφημα. Εἰμεθα πρόθυμοι νὰ κατανα-
ωμεν ὥρα· ὁλοκλήρους εἰς τὴν ἀνάγνωσιν μιᾶς ἢ καὶ
ἡ καὶ περισσοτέρων καθημερινῶν ἐφημερίδων, νὰ δα-
ήσωμεν ἀρκετὸν χρόνον διὰ τὸν περίπαιον, τὴν συνανα-
οφὴν, τὴν διασκέδασιν, νὰ μὴ φειθώμεν καὶ ὥρων ἀκόμη
νὰ κάμωμεν πρόσθετ ν ἐργασίαν, ἐξ ἣ· θ' ἀπολαύσω
ὀλιγὴν ἀμοιβήν.

Ἰροκειμένου ὅμως διὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Εὐαγγελίου;
δι' αὐτὸ δὲν ἔχομεν τὸν καιρόν. Ἐχομεν τόσον πολλὰς
ολίας, περιβαλλόμεθα ἀπὸ τόσας καὶ τόσας οἰκογενεια-
καὶ κοινωνικὰς μερίμνας, ὥστε εἶνε ἀδύνατον νὰ μᾶς
πσεύσῃ, ἔτιω καὶ ὀλίγος χρόνος καθ' ἑκάστην. ἡ τοῦ λά-
τον κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐπισήμους ἑορτάς, διὰ
τὸν ἐξοδεύσωμεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τοῦ θεο-
ότου αὐτοῦ βιβλίου! Καὶ νομίζομεν διὰ τοῦ τρόπου αὐ-
ῆτι δικαιολογοῦμεθα καὶ ὅτι δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν εὐ-
σδεκτὸν ἀπολογίαν ἐνώπιον τοῦ Ὑπερτάτου Κριτοῦ, τοῦ
όλου τὸν νόμον ἀσυστόλως παραδικάζομεν, τὸ δὲ σπουδαί-
ον, καὶ τὸν περιφρονοῦμεν, μὴ θέλοντες ν' ἀφιερῶσωμεν
τὴν ὥραν διὰ τὴν μελέτην αὐτοῦ!

Ὅ δὲ νὰ εἴπῃ τις περὶ ἐκείνων, εἰ ἐπιτοῖ ὅχι μόνον δὲν
ετοῦν ποτε τὸ βιβλίον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οὐδὲ κἂν τὸ ἔχουν;
ασαι εἰς πολλὰς οἰκίας νὰ εὐρὴς διδιδυθῆκας ὁλοκλήρους
διάφορα ἐγκυκλοπαιδικὰ συγγράμματα, καὶ εἰς ἄλλας,
ς δὲ καὶ τὰς πτωχοτέρας, δυνατὸν νὰ συναντήσῃς πλη-
μυθιστορημάτων καὶ ἄλλων ἐπιδαλῶν βιβλίων. Τὸ Εὐ-
έλιον ὅμως, ἔπερ εἶνε τοῦ Θεοῦ βιβλίον καὶ διὰ τοῦτο
περον παντὸς ἄλλου ἐπιγείου καὶ ἀνθρωπίνου συγγράμ-
ος; Αὐτὸ ζήτημα εἶνε ἂν θὰ ὑπάρχῃ που παρερριμένον
κατεσκοπισμένον.

τὰ ποῖο. ὡς ἀπὸ γε λόγον δεικνύμεν τοιούτην ἀτύγ-
στον συμ. ριφορὰν καὶ τόσῃν ἀδικροσίαν καὶ περιφρόνη-
εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ βιβλίον; Ὅχι τὸ εἴπωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον.
τολουθεῖ)
Ἀρχιμ. Ἰγνατ. Κολλόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστ. Παύλου, κεφ. β'. —10.)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ις'. 19—31.)

9. Εἶπεν ὁ Κύριος ἡν παραβολὴν ταύτην· Ἀνθρωπὸς
ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον,
αἰνόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. 20. πτωχὸς δὲ τις ἦν
αὐτῷ Δάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ
ὁμένος, 21. καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων
πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· καὶ οἱ κύ-
ερχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ. 22. ἐγένετο δὲ ἀπο-
εἶν τὸν πτωχόν, καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέ-
εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλού-
ς, καὶ ἐτάφη. 23. καὶ ἐν τῷ ᾧ ἔδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς
οῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραάμ ὑπὸ μακρό-
καὶ Δάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. 24. καὶ αὐτὸς φω-
ς εἶπε, Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον
χρον. ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος,
καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ
ἡ. 25. εἶτε δὲ Ἀβραάμ. Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλα-

βες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Δάζαρος ὁποῖος
τὰ κακὰ. νῦν δὲ ὁδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾷσαι. 26. καὶ
ἐπὶ πᾶσι τούτοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσται μέγα
ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἐντεῦθεν πρὸς ὑμᾶς
μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. 27.
Εἶτε δὲ, Ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν
οἶκον τοῦ πατρὸς μου, 28. ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὅπως
διαμαρτυρηθῇ αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν τὸν εἰς τόπον
τούτον τῆς βασάνου. 29. λέγει αὐτῷ ὁ Ἀβραάμ, Ἐχοῦσι
Μωσῆα καὶ τοὺς προφῆτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. 30. ὁ δὲ
εἶπεν, Ὁχί, πάτερ Ἀβραάμ. Ἀλλ' εἴαν τις ἀπὸ νεκρῶν πο-
ρευθῇ πρὸς αὐτοῦ, μετανοήσουσιν. 31. εἶτε δὲ αὐτῷ, Εἰ
Μωσῆς καὶ τῶν προφητῶν οὐδε ἀκούουσιν, οὐδὲ εἴαν τις
ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πεισθῇσονται.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 19—21. Ὁ πλούσιος καὶ ὁ Δάζαρος. Πάλιν διὰ πα-
ραβολῆς ἀπευθύνεται ὁ Κύριος πρὸς ἡμᾶς· καὶ δεικνύει ποῖαν
σημασίαν ἔχουν αἱ εὐτυχίαι καὶ δυστυχίαι τῆς παρούσης ζω-
ῆς ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ μετὰ θάνατον αἰώνιον μέλλον. Ὑ-
πῆρχε, λέγει, ἄνθρωπός τις πλούσιος, ὁ ὁποῖος ἐφόρει ἐνδύ-
ματα πολυτελῆ, πορφυρᾶ καὶ βύσσινά, καὶ διεσκέδαζε λαμ-
πρῶς καθ' ἑκάστην ἡμέραν μετὰ τὰς διασκεδάσεις καὶ ἀ-
πολαύσεις. Ὑπῆρχε δὲ καὶ πτωχὸς τις, ὀνόματι Δάζαρος,
ἐγκαταλελειμμένος ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ἄστεγος καὶ τῶν
πάντων στερούμενος, ὁ ὁποῖος ἦτο κατάκοιτος καὶ ἐξηλω-
μένος εἰς τὴν εἴσοδον τῆς αὐλῆς τοῦ πλουσίου καὶ ἦτο γε-
μάτος ἀπὸ πληγὰς. Τόσον δὲ ἐπτερεῖτο, ὥστε ἐξῆλθε νὰ χερ-
τάσῃ τὴν πεινὰν τοῦ ἀπὸ τὰ ψίχालα, τὰ ὁποῖα ἐπιπτον ἀπὸ
τὴν τράπεζαν τοῦ πλουσίου. Κανεὶς δὲ ἐνδιεφέρετο δι' αὐ-
τόν, κανεὶς δὲν ἐφρόντιζε διὰ τὴν συντήρησίν του. Ἐνῷ δὲ
κατέκειτο ἡμίγυμνος, ἤρχοντο εἰ κύνες καὶ ἐγλείφον τὰς
πληγὰς του. Πόσον μεγάλη ἀντίθεσις μεταξὺ τῆς εὐτυχίας
τοῦ πλουσίου καὶ τῶν στερησέων τοῦ Δάζαρου!

Στίχ. 22—24. Ὁ πλούσιος ἐν τῷ Ἄδῃ. Ἀλλὰ τὰ εἶη πα-
ρήρχοντο καὶ ἐφθάρκεν ἡ μέρα τοῦ θανάτου διὰ τὸν πλού-
σιον καὶ τὸν Δάζαρον. Ἀπέθανεν ὁ πτωχὸς καί, εἶσα τῆς
μεγάλης ὑπομονῆς του, ὠδηγήθη ἡ ψυχὴ του ὑπὸ τῶν ἀγγέ-
λων ἀγγέλων εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ἀβραάμ, εἰς τὴν βασιλεί-
αν τῶν οὐρανῶν. Ἀπέθανε καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. Ἐ-
πειδὴ δὲ ἔζητε μακρὰν τοῦ Θεοῦ μετὰ πλήρη ἀδιαφορίαν πρὸς
τοὺς πτωχοὺς, ἐρρίφθη ἡ ψυχὴ του εἰς τὸν Ἄδην, εἰς τὸν
τόπον τῆς καταδίκης καὶ τῆς κολάσεως. Ἐκεῖ τιμωρεῖται
καὶ πάσχει καὶ βασανίζεται, εἰς ὃ βλέπει μακρόθεν τὸν Ἀ-
βραάμ καὶ τὸν Δάζαρον εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ. Καὶ φωνάζει
πρὸς τὸν Ἀβραάμ. «Πάτερ Ἀβραάμ, λυπήσσο με, καὶ στεί-
λε τὸν Δάζαρον διὰ νὰ βρέξῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου του
εἰς τὸ ὕδωρ καὶ δροσίσῃ τὴν γλῶσσάν μου, διότι πάσχω καὶ
βασανίζομαι εἰς τὴν φλόγα αὐτὴν τῆς κολάσεως». Τοιοῦτο-
τρόπως ἐκφράζει ἐλπὴν τὴν ὀδυνην, τὴν ὁποῖαν ἠθάνετο, καὶ
ζητεῖ τὴν βοήθειαν τοῦ Δάζαρου, τὸν ὁποῖον αὐτὸς οὐδέ-
ποτε ἐβοήθησεν ἐν τῇ ἐπιγεῖῳ ζωῇ.

Στίχ. 25, 26. Ἡ ἀπάντησις τοῦ Ἀβραάμ. Ἀλλ' ὁ Ἀβρα-
άμ ἀπαντᾷ εἰς τὸν ἄλλοτε πλούσιον ὅτι δικαίως πάσχει τώρα,
διότι ἐν τῇ ζωῇ του ἀπῆλυσεν ὅλα τὰ ἀγαθὰ, χωρὶς νὰ
φροντίσῃ διὰ τὴν δυστυχίαν τῶν ἄλλων· ὁ δὲ Δάζαρος δι-
καίως παρηγορεῖται καὶ εὐφραίνεται, διότι διηλθε μετὰ ὑπο-
μονὴν ὅλας τὰς θλίψεις καὶ τὰς στερήσεις ἐν τῇ ἐπιγεῖῳ
ζωῇ. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, λέγει, μεταξὺ τοῦ τόπου τῆς κολά-
σεως καὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ὑπάρχει χάσμα μέγα καὶ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΕΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΑΝΘ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Λιδικαῖος, τῇ: Θεσσαλονίκης

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φο. 70.
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΤΟΥΣ ΕΠΙΘΕΚΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

“ΕΝ ΠΑΝΤΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΤΕ”

IB'.

Ἐὰν ρίψωμεν καὶ πάλιν τὸ βλέμμα καὶ μελετήσωμεν ἐκ νέου μετὰ προσοχῆς ὅσα εἶπομεν μέχρι τοῦδε περὶ τοῦ καθήκοντος τῆς πρὸς τὸν Θεὸν εὐχαριστίας, ὁλομεν πεισθῆ ἔτι μᾶλλον, ὅτι ὀφείλομεν ὅχι ἀπλῶς εὐχαριστῶμεν, ἀλλὰ νὰ εὐχαριστῶμεν «ἐν παντί» τὸν Θεόν, τὸν πάντοτε καὶ διὰ πάντων εὐεργετοῦντα ἡμᾶς. Καὶ διατί ἔχι; Μᾶς ἐχάρισεν ὑπαρξῆν καὶ ζῶην καὶ ἅς ἐπλασεν ὄντα λογικὰ καὶ ἐλεύθερα προορίσας ἡμᾶς εἰς ἀθανασίαν. Δὲν ἔπαυσε δὲ νὰ ἐκτείνῃ τὴν πλουσιοῦρόν χεῖρά Του, παρέχων ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς συντηρήσιν ἀναγκαιοῦντα, ἀέρα, ἥλιον, βροχὴν, ἔνδυμα, τροφήν, τὰ πάντα. Δὲν ὀφείλομεν λοιπὸν νὰ Τὸν εὐχαριστῶμεν;

Ἀμαρτήσαντας καὶ παραπεσόντας δὲν μᾶς ἀπεστράφη, οὐδὲ μᾶς παρέδωκεν ἀνεκκλήτως εἰς τὸν αἰώνιον ὄλεθρον. Ἀλλ' οἰκτεῖρων τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν Του ἀπέστειλε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν μονογενῆ εἰς τὸν κόσμον θυσίαν καὶ ἱλασμόν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Διὰ τοῦτο δὲ ἡμεῖς ἀπηλλάγημεν ἀπὸ τοῦ κατὰκριμα τοῦ αἰώνιου θανάτου καὶ ἐλάβομεν τὸ χάρισμα τῆς αἰωνίου ζωῆς. Δὲν ὀφείλομεν λοιπὸν νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν Θεόν;

Ἡμεῖς καὶ πάλιν λησμονοῦμεν τὰς ὑφίστας ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ἔχομεν ὡς χριστιανοί, καὶ φερόμεθα ὡς ἄλλοις τῇδε κἀκείσε ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τῶν ἰδίων ἁμαρτωλῶν θελημάτων. Ὁ Θεός, ἐν τῇ ἀγαθῇ Του τέρ ἡμῶν προνοίᾳ, μᾶς ἐξαποστέλλει τὰ μέσα τῆς Μετανοίας καὶ τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Καὶ διενεργεῖ Αὐτὸς τὰ τῶν πολυποικίλων μέσων τῆς σοφίας Του καὶ κατεργάζεται τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ μακαριότητα τῶν ψυχῶν μας. Δὲν ὀφείλομεν λοιπὸν νὰ Τὸν εὐχαριστῶμεν;

Ἀλλ' ἐνίοτε καὶ μᾶς θλίβει καὶ μᾶς ραπίζει. Ὡ! ὁ Θεὸς καὶ τότε μᾶς εὐεργετεῖ. Τότε μάλιστα μᾶς εὐεργετεῖ καὶ τότε ἀκριβῶς λαμβάνομεν μίαν ἐπὶ πλέον σαφὴν πείδειν τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγάπης Του. Ἀφοῦ μᾶς θλίβει διὰ νὰ ἀνακόψῃ τὸ ρεύμα τοῦ ἁμαρτωλοῦ μας βίου καὶ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν μετάνοιαν, δι' αὐτῆς δὲ καὶ εἰς τὴν σωτηρίαν, δὲν μᾶς εὐεργετεῖ; Ἀφοῦ μᾶς ραπίζει διὰ νὰ προλάβῃ τὴν ἁμαρτίαν καὶ μᾶς ἀποσύρῃ ἀπὸ τὴν ἐκδυσσον τοῦ αἰωνίου θανάτου, δὲν μᾶς εὐεργετεῖ; Καὶ αὐτοῦ ἀκόμη διὰ κάθε θλίψιν μᾶς παρέχει καὶ ἀνάλογον ἀνακούφισιν, δὲν μᾶς ἀφίνει δὲ οὐδὲ μᾶς ἐγκαταλείπει ὡς ἐκτελῶς μόνους εἰς τὸ πέλαγος τῶν βιοτικῶν θλίψεων,

ἀλλὰ μᾶς ἐπισκέπτεται παντοιοτρόπως καὶ ὡς καλὸς κυβερνήτης κυβερνᾷ αὐτὸς τὸ πλοῖον τῆς ζωῆς μας, δὲν μᾶς εὐεργετεῖ; Ναί, ναί. Καὶ δὲν ὀφείλομεν λοιπὸν νὰ Τὸν εὐχαριστῶμεν! Μάλιστα, μάλιστα.

Ἀς Τὸν εὐχαριστῶμεν λοιπὸν καὶ ἅς ἐκφράζωμεν ἀδικοῦτως τὴν πρὸς Αὐτὸν εὐγνωμοσύνην μας. Ὅσάνκις κλίνομεν τὰ γόνατα διὰ νὰ προσευχηθῶμεν καὶ ζητήσωμεν, πτωχοὶ ἡμεῖς, τὰ ἀγαθὰ τοῦ πλουτοῦ Θεοῦ, ἅς ἐνθυμώμεθα ἐν ταῦτῃ καὶ δι' ἔχομεν εὐεργετηθῇ καὶ ἀκόμη εὐεργετούμεθα καθημερινῶς ὑπ' Αὐτοῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἅς ἀναφέρωμεν ἐγκαρδίους καὶ δλοθέριμους εὐχαριστίας.

Εἰς τὴν θλίψιν μας καὶ εἰς τὴν χαράν μας, εἰς τὴν λύπην καὶ εἰς τὴν ἀνέσιν, εἰς τὴν δυστυχίαν καὶ εἰς τὴν εὐτυχίαν, ὁ Θεὸς θὰ εἴναι ὁ προστάτης μας καὶ ὁ εὐεργέτης μας. Παρ' αὐτοῦ δὲ ἡμεῖς ἐλάβομεν καὶ θὰ λαμβάνωμεν χάριτας καὶ δωρεὰς ἀνεκτιμήτους, αἱ ὁποῖαι κατὰ δίκαιον λόγον πρέπει νὰ ἀποσποῦν ἀπὸ τὰ χεῖλη καὶ τὴν καρδίαν τὸν ὕμνον τῆς πρὸς τὸν Θεὸν εὐχαριστίας.

Ἀς ἀναφέρωμεν λοιπὸν ἑσᾶς τὸν ὕμνον τῆς εὐχαριστίας καὶ ἅς ψάλλωμεν μετὰ τοῦ μακαρίου Δαβὶδ:

«Εὐλογήσω τὸν Κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διὰ παντὸς ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν τῇ σὸμάτί μου».

«Ἐν τῷ Κυρίῳ ἐπαινεθήσεται ἡ ψυχὴ μου· ἀκουσάτωσαν πραεῖς καὶ εὐφρανθήτωσαν».

«Μεγαλύνετε τὸν Κύριον σὺν ἑμοὶ καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό».

«Ἐξεζήτησα τὸν Κύριον καὶ ἐπηκουσέ μου καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων μου ἐρρύσατό με».

«Προσέλθετε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτισθήτε καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ καταισχυνθῇ».

«Γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος· μακάριος ἀνὴρ, ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτὸν» (ψαλμὸς 33ος).

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζοῦλης

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

18. «Οἶδα γάρ, ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἑμοὶ (τουτέστιν ἐν τῇ σαρκί μου) ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλει παράκειται μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὐχ εὐρίσκω».

«Τὸ γὰρ θέλει παράκειται μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὐχ εὐρίσκω.» Δὲν ὑπάρχει ἐντός μου καλὸν καὶ ἀγαθόν, διότι μόνον μία ἀπλή θέλησις τοῦ καλοῦ ὑπάρχει ἐν ἑμοί, τὸ νὰ ἐργασθῶ ὁμῶς τὸ καλὸν καὶ τὴν ἀρετὴν δὲν δύναμαι νὰ τὸ ἐπιτύχω, δὲν δύναμαι νὰ τὸ

καταρθώσω, δίδει ἡ δύναμις τῆς ἀμαρτίας εἰς ἰσχυροτέρα τῆς θελήσεώς μου. Ὅταν εἶμαι μακρὰν τῶν περιστάσεων τῆς ἀμαρτίας καὶ ἐν γένει τῶν πειρασμῶν, μετὰ μεγάλης εὐκολίας καὶ προχειρότητας νοῶ τότε τὸ καλὸν καὶ τὸ ἐπιθυμῶ καὶ τὸ θέλω. Ὅταν δὲ παρυστασθῇ ὁ πειρασμός καὶ τὸ κακὸν τῆς ἀμαρτίας, θέλω τότε νὰ ἀποφύγω τὸ κακόν. Ἄλλὰ δὲν δύναμαι· ἡ ἀμαρτία ἔχει δύναμιν καὶ με παρσούρει.

19. «Οὐ γὰρ ὁ θέλω ποιῶ ἀγαθόν· ἀλλ' ὁ οὐ θέλω κακόν, τοῦτο πράσσω.»

Ἡ ἀμαρτία ἔχει τόσην δύναμιν ἐντός μου, ὥστε νὰ μὴ δύναμαι νὰ πράττω τὸ καλὸν καὶ ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον ἡ θέλησίς μου ἀσπάζεται καὶ προτιμᾷ, ἀλλὰ νὰ πράττω τὸ κακόν τὸ ὁποῖον ἡ θέλησίς μου ἀποδοκιμάζει. Ὅταν δηλαδὴ παρουσιασθῇ ἡ περίστασις τῆς ἀμαρτίας με δεσμεύει καὶ με παρασύρει τόσον πολὺ τὸ ἐν ἐμοὶ κράτος αὐτῆς, ὥστε νὰ μὴ δύναμαι πλέον νὰ τὴν ἀποφύγω καὶ νὰ πράξω τὸ ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον ἀσπάζεται καὶ θέλει ἡ ψυχὴ μου, ἀλλ' ὡς δούλος καὶ ὡς ἀνδράποδον συρόμενος ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας πράττω τὸ κακόν, τὸ ὁποῖον κατὰ βάθος δὲν θέλω.

20. «Εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω ἐγώ, τοῦτο ποιῶ, οὐκ ἔτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἀμαρτία.»

Ἐὰν δὲ ἐνεργῶ καὶ πράττω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐγὼ δὲν θέλω, δὲν πράττω πλέον ἐγὼ τοῦτο, ἀλλ' ἐνεργεῖ καὶ πράττει τοῦτο ἡ ἀμαρτία, ἡ ὁποία εὐρίσκεται μέσα μου. Ἄρα διὰ νὰ πράττω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν θέλω, σημαίνει, ὅτι δὲν εἶμαι κύριος καὶ ἐξουσιαστὴς τῶν ἐνεργειῶν μου καὶ τῶν πράξεών μου, καὶ οὐ μόνον κατὰ τὴν ἄλλην δύναμιν, ἰσχυροτέρα τῆς θελήσεώς μου, ὑπάρχει ἐντός ἐμοῦ καὶ αὕτη ὡς τύραννος καὶ δεσπότης με σύρει ἐκεῖ, ὅπου ἐγὼ δὲν θέλω. Αὐτὴ δὲ εἶνε ἡ πονηρὰ τῆς ἀμαρτίας δύναμις.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΙ ΜΑΡΤΥΡΟΥΣΙΝ ΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Εἰπομεν, ὅτι δὲν εὐρίσκεται σύμφωνος πρὸς τὰ ἀρχαιότατα κείμενα τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ὁ ἰσχυρισμός τῶν ὁπαδῶν τῆς ἐλευθέρας σχέσεως, ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἐκήρυξεν ἑαυτὸν Θεὸν καὶ ὅτι τὸ δόγμα τῆς θεότητός Του ἐδημιουργήθη μεταγενεστέρως. Καὶ ἐρχόμεθα τώρα νὰ ἀποδείξωμεν τοῦτο, προσάγοντες πρῶτον μαρτυρίαν ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τὴν μεγάλην σπουδαιότητα καὶ ἀξίαν τοῦ ὁποίου ὡς μάρτυρος τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπεδείξαμεν ἐπαρκῶς εἰς προηγούμενον ἄρθρον.

Κατὰ τὸν θεῖον λοιπὸν τῶν Ἐθνῶν Ἀπόστολον ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεὸς τέλειος ὅς ᾧ ἦν ἐννοιαν ἀκριβῶς διεκήρυξαν Αὐτὸν τοιοῦτον καὶ αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι. Τὸ δόγμα τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ, καθὼς εὐρίσκεται εἰς τὰς ἐπιστολάς τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου εἶνε κατ' οὐσίαν τὸ αὐτό, ἐξ ὁλοκλήρου τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ δόγμα τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ, καθὼς διετύπωσεν αὐτὸ ἡ πρώτη ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῇ Σύνοδος. Οὕτω εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς σελίδας τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ὁ Θεὸς Παῦλος ἀποκαλεῖ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Δὲν ἐννοεῖ δὲ διὰ τῆς ἐκφράσεως ταύτης ἀξίαν τινὰ ἀποκτηθεῖσαν ἐν

χρόνῳ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ. Δὲν ἐννοεῖ, ὅτι ὁ Χριστὸς ἰσχυροτέρα τὸ κατ' ἀρχὰς ὑψώθη διὰ τοῦ ἐναρέτου βίου Του καὶ τῆς ἀμέμπτου διαγωγῆς Του εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀξίας τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὅχι. Κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς προϋπῆρχε καὶ πρὶν ἢ ἀκόμη γεννηθῇ «ἐκ γυναικὸς» Ἡτο αὐτὸς ἡ πνευματικὴ πέτρα ἡ ἀκολουθοῦσα τὸν Ἰσοῦ κατὰ τὴν ἐν ἐρήμῳ πορείαν καὶ διαμονὴν αὐτοῦ, καὶ διὰ τῆς ὑπερφυστικῆς δυνάμεώς Του ἐξ ἀγόνων καὶ ἀνύδρων βράχων ἀνέδλυσεν δροσερῶν ὑδάτων ζωηρὰ νάματα, ἵκανὰ νὰ σῶσιν τὴν δίψαν τῶν τέκνων τοῦ Ἰσραὴλ (Α'. Κορίν. 10, 4). — Εἶνε Αὐτὸς εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρῶτος τὸ τοκοῦ πάσης κτίσεως. (Κολοσ. 1, 15.) Φερεῖ ἐν τῷ προσώπῳ Αὐτοῦ ὅλα τὰ γνωρίσματα, καὶ ὅλους τοὺς χαρακτῆρας τοῦ θεοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ἀπείρου τελειότητος τοῦ Θεοῦ Πατρός, καὶ πρὶν ἢ ἀκόμη ἢ κτίσεως δημιουργηθῇ Αὐτὸς ἐγεννήθη πρῶτος. Ἀκόμη περισσότερον· δι' Αὐτοῦ ἐδημιουργήθησαν τὰ πάντα, ὅχι μόνον τὰ ὁρατὰ ἀλλὰ καὶ τὰ ἀόρατα· ὅχι μόνον οἱ ἄνθρωποι ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγγελοι· αὐτὰ τὰ ἀνώτερα πνεύματα καὶ αἱ ὑπεροχώτερα ὑπάρξεις τοῦ ἀγγελικοῦ καὶ ἀοράτου κόσμου εἶνε δημιουργήματά Του. «Οὐ ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα, τὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι· εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρχαί, εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται.» (Κολοσ. 1, 16). —

Εἰς ἄλλο πάλιν μέρος ὁ θεὸς Παῦλος παρουσιάζει εἰς ἡμᾶς τὸν Χριστὸν «ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχοντα» ἔχον τὰ φύσει καὶ οὐχὶ ἐξ ἀρπαγῆς τὴν ἰσότητα πρὸς τὸν Θεόν· «Οὐχ ἀρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι Ἰσα Θεῷ» (Φίλιπ. 2, 6). Ἐνθ' δὲ εἰς τοιοῦτον ὑπέρροχον καὶ ἐκπληκτικόν ὕψος εὐδοκίησεν ὁ Χριστὸς, καταβιβάζει τὸν ἑαυτὸν τοῦ μέχρι τῆς δικῆς μας ταπεινότητος καὶ «ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος» (ἀδόθι σίχ. 7).

Θέσατε τώρα τὴν χεῖρα ἐπὶ τῇ καρδίᾳ σας καὶ κρίνατε ὅχι ὡς χριστιανοί, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ μόνον ὡς τίμιοι καὶ εἰσυνειδήσει ἄνθρωποι. Εἶπατε δὲ τί προσέθεταν οἱ μεταγενέστεροι χρόνοι εἰς τὴν Χριστολογία αὐτὴν τοῦ Παύλου καὶ τί περισσότερον εἶπεν ἡ Α'. ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος ἡ διατυπώσις τοῦ δόγματος τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ. Ὀνόμασεν αὐτὴ τὸν Ἰησοῦν «Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ». Μὴ πως δὲν ὠνόμαζεν οὕτω Αὐτὸν καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος; Ἐκήρυξεν ἐκείνη τὸν Χριστὸν ὡς «ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων». Ἀλλὰ μήπως αὐτὸ δὲν ἐνόησε καὶ ὁ Παῦλος, ὅταν ἀπεκάλεῖ Αὐτὸν «πρῶτότοκον πάσης κτίσεως»; Ὁμολόγησεν ἐκείνη τὸν Χριστὸν «φῶς ἐφωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο». Καὶ ὅταν ὁ Παῦλος καλῇ Αὐτὸν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου· ὅταν βεβαιώσῃ ὅτι τὰ πάντα δι' Αὐτοῦ καὶ ἐν Αὐτῷ ἔκτισται· ὅταν κηρύττῃ, ὅτι ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἀρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι Ἰσα Θεῷ, τί ἐννοεῖ καὶ κηρύττει;

Π. Ν. Τρεμπέλα

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Γ'.

Διατί δεικνύομεν τόσην ἀδιαφορίαν καὶ περιφρόνησιν εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ βιβλίον, τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον; Διότι δὲν κατὰ

αμεν τὴν μεγάλην καὶ ἀνοπολόγητον αὐτοῦ ἀξίαν. Ποῦ
κείται ἡ ἀξία αὐτοῦ; Ἄφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὸ διὰ τὸ βιβλί-
ον εἶναι βιβλίον θεῖον καὶ προέρχεται ἐξ ἀποκαλύψε-
ως τοῦ Χριστοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸ διὰ τὸ σκοπὸς δι'
οὗτο συνεγράφη εἶναι ὁφιστος καὶ ἀνεκτίμητος, ἀφ' οὗ
ἀλλοίπει εἰς τὸ νὰ γίνωμεν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κληρο-
νιοὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ μακαριότητος.

Χριστιανέ, ἐσκέφθης ποτὲ τὰς ἀληθείας ταύτας; Ἐσκέφθης
ὅτι τί σημαίνει, διὰ τοῦ Θεοῦ ὁ ἄπειρος καὶ αἰώνιος καὶ
ἀσπαστος καὶ πανάγαθος ὁμιλεῖ διὰ τοῦ βιβλίου τούτου; Ὡς
ὅπως τὸ μικρὸν αὐτὸ βιβλίον, τὸ Εὐαγγέλιον, τὸ κα-
τακαλούμενον Καινὴ Διαθήκη, ἐν αὐτῷ εἶναι θεῖον σύγ-
γραμμα—δὲν πιστεύομεν δὲ κανεὶς ἐκ τῶν ἀναγνωστικῶν μας
μυθιστολήν περὶ τούτου—ὥρισμένως ἡ ἀξία του εἶναι ἀ-
πέρα καὶ ἀτίμητος.

Ἐσκέφθης δεύτερον, Χριστιανέ, τί σημαίνει νὰ ὑπάρχη βί-
βλος, τὸ ὅποσον νὰ σὲ διαφωτίσῃ περὶ τῆς ὁδοῦ τὴν ὁποίαν
αἱ εἰς νὰ ἀκολουθήσῃς διὰ τὴν ἀκαταντήτην ἀτραπὴν εἰς
αἰώνιον μακαριότητα; Ὡρισμένως, ἐν ἐσκέπτεσθαι καὶ
ἀνέσεις τὸ τοιοῦτον, θὰ κατενόεις τότε συνάμα πόσον ἀ-
πέρα καὶ ἀτίμητος εἶναι ἡ ἀξία τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὁ ἅγιος πάντες διότι καλῶς ἐνόησαν τὰς ἀληθείας ταύ-
τας κατεγίνοντο νυκτὸς καὶ ἡμέρας εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ
ἐκτίμησιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἢ καὶ εἰς ἄλλα βιβλία ἱερὰ
ῥωνα πρὸς τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ καὶ ἐρμηνεύοντα τὰς
ἀσας τοῦ Εὐαγγελίου ἀληθείας. Ὡς οὕτως ὁ προφήτης Δαβὶδ
οἶτο ἦτο βεβαίως καὶ εἶχε ὡς ἐκ τούτου πολλὰς καὶ ποι-
κίλους ἀσχολίας, δὲν εἶχε δὲ καὶ τὸν τέλειον τοῦ Εὐαγγελίου
ὅσον, ἐν τούτοις ἐμελέτα νυκτὸς καὶ ἡμέρας τὸν θεῖον νό-
μον Π. Διαθήκης καὶ εὗρισκε τόσην εὐχαρίστησιν ἐν αὐ-
τῷ ὥστε ἔλεγεν: «Ὡς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγια σου,
ὡς μέλι τῷ στόματί μου».

Ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ μετὰ Χριστὸν ἅγιοι, διότι ἐνόουν
τὸν ἀτίμητον καὶ ἄπειρον ἦτο ἡ ἀξία τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελί-
ου ἐνετρυφῶν διαρκῶς εἰς αὐτὸ καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ δὲν ἐδίδον
μίαν σημασίαν εἰς τὰ ἀνθρώπινα συγγράμματα. Ὁ Μό-
υσ. Ἀντώνιος π.χ., λύων τὴν ἀπορίαν τῶν περὶ αὐτὸν μονα-
χῶν διὰ τὸ διὰ τὸν δὲν ἐδίδε πολλὴν σημασίαν εἰς τὰς ἐπιστολάς
Μ. Κωνσταντίνου καὶ τῶν υἱῶν του, ἔλεγε πρὸς αὐτούς,
«Ὁ Θεὸς θαυμάζει, ἐν γράφῃ πρὸς ἡμᾶς: ὁ βασιλεὺς, διότι καὶ
ὁ ἀνθρώπος εἶναι ὁμοίος μὲ ἡμᾶς. Περισσότερον πρέπει
θαυμάζειτε, διὰ τοῦ Θεοῦ ἔγραψε διὰ τοὺς ἀνθρώπους τὸν
νόμον Του καὶ διὰ τοῦ ἰδίου Υἱοῦ Του ἐλάλησε πρὸς ἡμᾶς.»
αὐτὰ ἔχοντες καὶ ἡμεῖς ὡς ὅψιν καὶ ἐργαζόμενοι εἰς
τὴν ἀκατανόησιν κατὰ τὸ δυνατόν τὴν ἀνεκτίμητον ἀξίαν
τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου—ἐπότε καὶ κατ' ἀνάγκην θὰ τὸ με-
λέτη διαρκῶς καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς—ὅχι μόνον ἐν
ἐκτάσει τούτῳ θὰ εὐρίσκωμεν χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν
ἐν τῇ ψυχῇ, τὴν ὁποίαν οὐδαμοῦ ἀλλὰ καὶ θὰ δυνήσωμεν νὰ
ἐκτίμησιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μέλλοντι θὰ καταστήσωμεν κληρονό-
μοι τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ μακαριότητος.

Ἀρχιμ. Ἰγνατ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Ἐφεσίους ἑπιστ. Παύλου, κεφ. β'. 14—22.)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ι'. 25—37.)

25. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ,
πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν
αἰώνιον κληρονομήσω; 26. ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἐν τῷ
νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; 27. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
εἶπεν, Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρ-
δίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύ-
ος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου· καὶ τὸν πλησίον σου
ὡς σεαυτόν. 28. εἶπε δὲ αὐτῷ, Ὁρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο
ποίει, καὶ ζήσῃ. 29. ὁ δὲ θέλων δ. καιροῦν ἑαυτόν, εἶπε πρὸς
τὸν Ἰησοῦν. 30. Καὶ τίς ἐστὶ μου πλησίον; Ὑπολαβὼν δὲ
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀνθρώπος τις κατέβηκεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ
εἰς Ἱεριχὼ καὶ λησταὶς περιέπεσεν, οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν
καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνον-
τα. 31. κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεὺς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ
ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρήλθεν. 32. ὁμοίως δὲ καὶ
Λευεΐτης, γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἑλθὼν καὶ ἰδὼν ἀν-
τιπαρήλθε. 33. Σαμαρεῖτης δὲ τις ὁδεύων ἦλθε κατ' αὐ-
τόν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη. 34. καὶ προσελθὼν κατέ-
δρασε τὰ τραύματα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον· ἐπιβιβά-
σας δὲ αὐτόν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, ἤγαγεν αὐτόν εἰς παν-
δοχεῖον, καὶ ἐπελελήθη αὐτόν. 35. καὶ ἐπὶ ἡν αὐτοῖον ἐξελ-
θὼν, ἐμβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πινδοχεῖ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ, Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὁ, καὶ ἄν. προσδαπανήσῃ,
ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαι με ὑποδώσω σοι. 36. τίς οὖν τοῦ
τῶν τῶν τριῶν δοκεῖ σοι πλησίον γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος
εἰς τοὺς ληστὰς; 37. ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ'
αὐτοῦ. εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου, καὶ σὺ ποιεῖ ὁ-
μοίως.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 25—28. Ὁ νομικός καὶ ἡ ἐντολή τῆς ἀγάπης. Τὸν
Σωτήρα Χριστὸν παρακαλοῦσιν πολλοὶ, ἐκτὸς τοῦ λαοῦ,
καὶ Φαρισαῖοι καὶ νομικοί, τοῦτέστιν ἐξηγηταὶ τοῦ Μωσαϊ-
κοῦ νόμου. Παρακαλοῦσιν, ὅχι διὰ τὴν διδασκαλίαν τὴν ἀλή-
θειαν, ἀλλ' ἐκ φθόνου καὶ ἐμπαθείας, ζητοῦντες ἀφορμὴν ὅ-
πως διαβάλλουν αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. Εἰς τοιοῦτος νομι-
κὸς πλησιάζει τὸν Κύριον καὶ ἐρωτᾷ τί πρέπει νὰ πράξῃ διὰ
τὴν ἀκατανόησιν τὴν αἰώνιον ζωὴν. Ἐρωτᾷ, μετὰ τὴν ἐλπίδα
ὅτι ὁ Σωτὴρ θὰ ἐδίδε ἀπόκρισιν ἐναντίαν τοῦ νόμου τοῦ Μω-
σαϊκοῦ. Ἀλλ' ὁ Κύριος, εἰς ἀπάντησιν, ἐρωτᾷ τὸν νομικόν
τί γράφει περὶ τούτου ὁ Μωσαϊκὸς νόμος. Καὶ ἐκείνος ἀπαν-
τᾷ διὰ τὴν αἰώνιον ζωὴν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῆς ἐντο-
λῆς τῆς ἀγάπης· «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης
τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου (τοῦτέστι τῆς
θελησεώς σου), καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς
διανοίας σου» καὶ, «τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν». Καὶ ὁ
Κύριος λέγει πρὸς τὸν νομικόν· «Ὁρθῶς ἀπεκρίθης. Τὰς δύο
αὐτὰς ἐντολάς φύλαττε καὶ θὰ ἐπιτύχῃς τὴν αἰώνιον ζωὴν».

Στίχ. 29—30. Ὁ ἐδοιπόρος καὶ οἱ λησταί. Ἀπαιτοῦν
ὁ νομικός εἰς τὸν πανοῦργον σκοπὸν τοῦ καὶ θέλων νὰ δι-
καιολογηθῇ διὰ τὴν ἐρώτησίν του, προσάλλει τώρα ἄλλο ζή-
τημα καὶ ἐρωτᾷ· «Καὶ ποῖος εἶναι πλησίον μου;» Ὁ δὲ Σω-
τὴρ ἀπαντᾷ δι' ὁλοκλήρου παραβολῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ δεικνύ-
ει ὅχι μόνον ποῖος εἶναι πλησίον ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ μέχρι πο-
ίου βαθμοῦ ὀφείλομεν νὰ τὸν ἀγαπάμεν. Ἀνθρώπος τις, λέ-
γει, κατέβαινεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὼ καὶ καθ'
ὁδὸν συνελήφθη ἀπὸ ληστὰς, οἱ ὁποῖοι, ἀφ' οὗ τὸν ἐγύμνωσαν
ἀπὸ παντ, εἰς τὴν ἐκτύπησαν πρὸς τοὺς τοῖς καὶ τὸν ἐ-
πλήγωσαν καὶ τὸν ἀφήσαν ἀναίσθητον καὶ ἡμιθανῆ. Ποῖος

εικονίζει ὁ ἄνθρωπος αὐτός; Εἰκονίζει τὴν δλὴν ἀνθρωπότητα, ἢ ὅποια ἀπομακρυνθεῖσα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐγένεν ὑποχέριος τῶν πονηρῶν πνευμάτων; καὶ αὐτὰ ὅχι μόνον ἐγύμνωσαν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ πάσαν ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπέθηκαν τὰς πληγὰς τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν παθῶν, ἕνεκα τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος ἦτο νεκρὸς κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ ἄξιος τοῦ αἰωνίου θανάτου.

Στίχ. 31—32. Ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ Λευΐτης. Μετ' ὀλίγον ἐπέρρασαν ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο εἰς ἱερεῖς Ἰουδαίους καὶ μετ' αὐτὸν εἰς Λευΐτας, ὅσους ὑπῆρτεν εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἑβραίων. Εἶδον τὸν πληρωθέντα, ἀλλ' ἐξηκολούθησαν τὸν δρόμον τῶν, χωρὶς νὰ λάβουν συμπάθειαν δι' αὐτόν. Παρομοίως καὶ ὁ Μωσαϊκὸς νόμος καὶ αἱ θυσίαι αἱ Ἰουδαϊκαὶ δὲν ἦσαν εἰς θέσιν νὰ σώσουν ἐκ τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Στίχ. 33—35. Ὁ καλὸς Σαμαρείτης. Ἀλλ' ἰδοὺ μετ' ὀλίγον διέρχεται Σαμαρείτης τις ἐκ τοῦ μέρους ἐκεῖνου. Βλέπει τὸν πληρωμένον, τὸν εὐσπλαγχνίζεται, περιποιεῖται τὰς πληγὰς του, τὸν ἀναβιβάζει εἰς τὸ ὑποζύγιόν του, τὸν ὠδηγεῖ εἰς τι ἐξοχικὸν ξενοδοχεῖον καὶ ἐξοδεύει διὰ τὴν συντήρησίν του μέχρι τῆς ἐντελοῦς θεραπειᾶς. Παρομοίως ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἐξ ἄκρας πρὸς τὸν ἄνθρωπον εὐσπλαγχνίας ἐνηνθρώπησε καὶ εἰργάσθη διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν καὶ χάριν ἡμῶν ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ ἔδρυσεν μετὰ ταῦτα τὴν Ἐκκλησίαν Του ὡς ἄλλο θεραπευτήριον ψυχῶν, ἐν τῷ ὁποίῳ συντελεῖται ἡ ψυχικὴ θεραπεία τῶν εἰς Αὐτὸν πιστευόντων.

Στίχ. 36, 37. Τίς ὁ πλησίον ἡμῶν. «Ποῖος λοιπὸν ἐκ τῶν τριῶν τούτων, ἔρωτᾷ ὁ Κύριος τὸν νομικὸν, ἐφάνη πλησίον εἰς τὸν ἐμπειρόντα εἰς τοὺς ληστές;» Καὶ ἐκεῖνος ἀποκρίνεται· «Ὁ ἐλεήσας καὶ σώσας αὐτόν». Τότε ὁ Κύριος λέγει· «Πορεύου καὶ πράττε ὁμοίως καὶ σύ». Τοῦτέστιν, ὅπως ὁ Σαμαρείτης, ὁφείλομεν εἰσδύηποτε ἄνθρωπον νὰ θεωρῶμεν πλησίον ἡμῶν καὶ νὰ εὐεργετῶμεν αὐτόν ἐν ἀγάπῃ μὲ ὅλα τὰ μέσα καὶ μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις ἡμῶν.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ὁ Ταρσίσιος ἐσπευδε καὶ ἔφθατε μετ' ὀλίγον εἰς μίαν εὐρύχωρον πλατείαν, ὅπου ἀριθμὸς τις παιδίων, τὰ ὅποια μόλις εἶχον φύγει ἀπὸ τὸ σχολεῖον, ἤρχισαν νὰ παίζωσι.

—Μᾶς λείπει ἕνας σύντροφος ἀκόμη, εἶπον, διὰ νὰ γίνῃ σωστὸ τὸ παιγνίδι. Ποῦ θὰ τὸν εὕρωμεν;

—Μπράβο! ἀνέκραξε κάποιον παιδί· καὶ ὁ Ταρσίσιος, ποῦ ἔχω αἰῶνα δλόκληρον νὰ τὸν ἰδῶ. Αὐτὸς ἦτο δυνατὸς εἰς ὅλα τὰ παιγνίδια.

—Ἔλα λοιπὸν Ταρσίσιε... προσέθεσεν οὗτος συλλαμβάνων τὸν νεανίαν ἀπὸ τὸν βραχίονα. Ποῦ πηγαίνεις τόσον γρήγορα; Ἔλα νὰ παίξωμεν μαζί.

—Δὲν ἔχω τώρα, Πετίλιε. Στά ἀληθινὰ σοῦ λέγω, δὲν ἔχω.

—Ναί, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸ κάμῃς αὐτὸ ποῦ σοῦ λέγω, ἀνέκραξεν ὁ πρῶτος νεανίας. Ἐτοιμίσου, μὴ θέλῃς νὰ μᾶς χάσῃς τὸ παιγνίδι.

—Σὲ παρακαλῶ, ἀφῆστέ με νὰ φύγω, εἶπε τὸ πτωχὸν παιδίον μὲ φωνὴν συκινητικὴν.

—Ἀ! ὅχι, ὅχι. Θὰ καθήσῃς νὰ παίξωμεν, ἀπήντησεν ὁ

Πετίλιος. Τί φέρεις αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον σου, τὸ ὅποιον ἐπιμελῶς φυλάττεις; Ἀναμφιβόλως κάποιαν ἐπιστολήν. Δὲν θὰ χαθῇ αὐτή, ἀν' ὅσον ἀπὸ τὸν κόλπον σου δι' ἡμᾶς ὦραν. Δός μοῦ τὴν καὶ θὰ τὴν ἀσφαλίσω ἐγὼ καθ' ἑμὲ τὴν διάρκειαν τοῦ παιγνιδίου μας.

Καὶ ὁ Πετίλιος ἀπεπειράθη τότε νὰ ἀποσπᾷ ἀπὸ τὸν κόλπον τοῦ Ταρσιζίου τὴν φυλαττομένην ἐκεῖ ἐπιστολήν.

—Ποτέ, ποτέ, εἶπε τὸ δυστυχισμένον παιδί σηκώνων ὀρθαλαμῶς πρὸς τὸν οὐρανόν.

—Θέλω νὰ ἰδῶ ἐπὶ τέλους, τί ἔχεις αὐτοῦ μέσα, εἰπὸν τὰ τραχύτητος ὁ ἄλλος νεανίας. Θέλω νὰ μάθω τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ μυστικόν.

Καὶ ἤρχισεν νὰ τὸν κακομεταχειρίζεται. Ὅλον τὸ πλῆθος τῶν παιδίων καὶ τῶν πλησίον ἐκεῖ εὐρισκομένων ἀνθρώπων συνηθροίσθη πέριξ τῶν δύο ἐκείνων καὶ ὅλοι ἐζήτησαν ἀγωνίας νὰ μάθωσι, περὶ τίνος ἐπρόκειτο. (Ἀκολουθεῖται ἡ συνέχεια τοῦ κειμένου)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Τὴν παρελθούσαν Τετάρτην ἐγένετο ἡ ἐπίσημος τελετὴ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς νέας Συνόδου τῆς Βουλῆς. Τελεστὴν τοῦ Ἀγίου τοῦ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Σύρου κ. Ἀθανασίου, συμπαραισταμένων καὶ τῶν λοιπῶν Σεβ. Συνοδικῶν νέδρων, ἐλύθη ἡ συνεδρίασις μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὑπάρξῃ ἐπαρκὴς ἀριθμὸς βουλευτῶν ἐν Ἀθήναις, πρὸς νάληψιν τῶν συνεδριάσεων.

—Ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλονίκης ἐτελέσθη ἐν τῷ ἐκεῖ ναφ τῆς Ἀγ. Σοφίας κατὰ ἑορτὴν τοῦ Ἀγ. Δημητρίου ἐπίσημος δεξολογία, εἰς ἣν ῥέστησαν ἅπασαι αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τόπου. Κατὰ τὴν θείαν δὲ λειτουργίαν ὁ Παν. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιος ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν ἡμέρας, ἐξάρας τὴν σημασίαν τοῦ ἐορταζομένου γεγονότος.

—Ὁ ἐν Ἠπείρῳ Ἑλληνικὸς στρατὸς ἤρχισεν ἀπὸ παρελθούσης Πέμπτης προελθόντων πρὸς ἀνακατάληψιν ὑπὸ τῶν Ἰταλικῶν στρατευμάτων ἐκκενομένου ἐδάφους.

—Ἡ Βουλγαρικὴ Κυβέρνησις ἀνεκοίνωσε τηλεγραφικῶς εἰς τοὺς συμμάχους, ὅτι θὰ ὑπογράψῃ τὴν συνθήκην τῆς ῤρηνης, ἀλλ' ὅχι ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, ἧτις ἐπὶ τὴν 31 Ὀκτωβρίου. Κατόπιν τούτου τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον τῆς Διασκέψεως ἀνέβαλε τὴν ὑπογραφὴν τῆς Βουλγαρικῆς εἰρήνης διὰ τὴν αὖριον Τετάρτην.

—Εἰς πολὺ βαρυστημάντους δηλώσεις ἐπὶ τοῦ Τουρκικοῦ ζητήματος προέβη ἐσχάτως ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας κ. Λόυδ Τζώρτζ. Ὁ Ἀγγλος Πρωθυπουργὸς εἶπεν, ὅτι πᾶρχει πλήρης συμφωνία μετὰ τῶν Συμμάχων περὶ θεμελιωδῶν ἀρχῶν, ἐφ' ὧν θὰ βασισθῇ ἡ λύσις τοῦ Τουρκικοῦ ζητήματος.

—«Καὶ ἐν πρώτοις, εἶπεν, εἴμεθα πάντες σύμφωνοι τοῦ ὅτι ἡ Τουρκικὴ κακοδιοίκησις εἰς τὰ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἀράβων καὶ Ἀρμενίων κατεχόμενα μέρη πρέπει νὰ παύσῃ. Ἐπὶ τῇ εἰρήῃ σύμφωνοι περὶ τοῦ ὅτι αἱ θύραι τοῦ Εὐξείνου πόντου πρέπει νὰ ἐλευθερωθῇ δι' ὅλα τὰ ἔθνη, ἢ δὲ φρούρησις αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὴν Τουρκίαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐκζητήματα, δὲν θὰ ὑπάρξῃσι δυσχέρειαι ἀνυπέρβλητοι τὴν μετὰ τῶν συμμάχων κατανομήν τῶν εὐθυνῶν τῆς πτυχῆς αὐτῆς».

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὁμιλήσει τὴν προσεχῆ Κυριακὴν ἐν τῷ ναφ Ἀγίου Γεωργίου (Καρότση) κατὰ τὴν α'. θ. λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

Ἐν Πάτραις ὁμιλεῖ κατὰ Κυριακὴν ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς κ. Π. Τρεμπέας, διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς.

«Τα ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΕΥΕΡΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Δὲν πρέπει νὰ στενοχωρούμεθα, ἐάν, παρ' ὅλην τὴν καλὴν μας θέλησιν, δὲν δυνάμεθα δι' οἰονδηποτε λόγον νὰ βοηθήσωμεν καὶ εὐεργετήσωμεν τοὺς εὐρισκομένους εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἀνάγκην. Οὕτε καὶ πρέπει νὰ νομίζωμεν, ὅτι εἴμεθα καθ' ὁλοκληρίαν ἐστερημένοι παντὸς μέσου δυναμένου ὁπωσδήποτε ν' ἀνακουφίσῃ τοὺς ἄλλους, διότι τάχα δὲν διαθέτομεν μεγάλα ἢ καὶ μικρὰ χρηματικὰ ποσὰ ἢ δὲν κατέχομεν ὑψηλὴν κοινωνικὴν θέσιν.

Ὁ Θεὸς βλέπει τὴν πρόθεσίν μας. Ἐρευνᾷ τὰ βάθη τῆς καρδίας μας. Ἀνακρίνει καὶ λαμβάνει ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς πλέον ἀποκρύφους ἀγαθὰς ἐπιθυμίας ἡμῶν. Ἐάν λοιπὸν ἡμεῖς διακαιώμεθα ἀπὸ τὸν πόθον νὰ εὐεργετήσωμεν καὶ νὰ φανῶμεν χρήσιμοι εἰς τοὺς ἀδελφοὺς χριστιανούς, ἐάν κατεχώμεθα ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν, ὥστε, ἂν μᾶς ἦτο δυνατόν, νὰ μὴ ἀφήσωμεν ἄνθρωπον πεινασμένον ἢ καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν τῇ ἀσθενείᾳ καὶ τῇ ὀλίψει, ὁ Θεὸς τὸ βλέπει. Καὶ εἶνε ἀρκετὰ παρήγορον δι' ἡμᾶς, ὅταν ἀναλογιζώμεθα τὴν ἀλήθειαν, ὅτι τὸ καλόν, τὸ ὁποῖον θέλομεν εἰλικρινῶς νὰ κάμωμεν, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον δὲν δυνάμεθα ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων νὰ κάμωμεν, ὁ Θεὸς τὸ λογαριάζει ὡς νὰ τὸ ἐκάμαμεν. Διότι ὁ Θεὸς βλέπει τὴν πρόθεσίν μας, καί, τὴν προαίρεσιν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν ὁ Θεός. Διατί στενοχωρεῖσαι λοιπόν;

Ἄλλως τε, ὅσονδήποτε πτωχὸς καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι εἶνε κανεὶς, ὅσονδήποτε ἄσημος καὶ λησμονημένος, οὐδαμῶς ἐκ τούτου πρέπει νὰ νομίζῃ ἑαυτὸν ἀνίκανον πρὸς εὐεργεσίαν. Δυνάμεθα μάλιστα νὰ εἴπωμεν; ὅτι, ἐάν ἡ ἐπιθυμία του εἶνε εἰλικρινής, ἐάν ὁ πόθος του εἶνε σφοδρὸς καὶ θέλῃ ὄντως νὰ εὐεργετήσῃ, ἔχει τότε νὰ μεταχειρισθῇ μέσον ἰσχυρόν καὶ νὰ διαθέσῃ ἐπιρροὴν μεγάλην, ἀκαταμάχητον. Τί νὰ κάμῃ; Νὰ κλίνη τὰ γόατα καὶ νὰ ἀνοίξῃ τὴν καρδίαν του, νὰ κινήσῃ τὰ χεῖλη του καὶ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν Θεόν. Νὰ προσευχηθῇ. Ποῖον ἄλλο ἰσχυρότερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον μέσον ἀπὸ τὴν προσευχήν;

Ἡ προσευχή, τὴν ὁποῖαν ὑπὲρ τῶν ἄλλων ὀφείλομεν ν' ἀπευθύνωμεν πρὸς τὸν Θεόν, εἶνε μία μεγάλη βοήθεια, τὴν ὁποῖαν δυνάμεθα νὰ παρέχωμεν εἰς τοὺς ἐν ἀνάγκαις ἀδελφοὺς χριστιανούς, ἴσως μάλιστα εἰς τινὰς περιστάσεις καὶ ἡ μοναδικὴ βοήθεια, τὴν ὁποῖαν εἴ-

μεθα εἰς θέσιν νὰ τοῖς δώσωμεν. Ἡμεῖς εἴμεθα πτωχοὶ καὶ ἀδύνατοι. Δὲν δυνάμεθα πολλάκις νὰ δώσωμεν οὐδὲ καὶ νὰ εὐεργετήσωμεν τίποτε ὑπὲρ ἐκείνων, τοὺς δόλους εἰλικρινῶς καὶ διακαῶς θέλομεν ν' ἀνακουφίσωμεν. Ὁ Θεὸς ὅμως, τὸν ὁποῖον ἐπικαλούμεθα διὰ τῆς προσευχῆς, εἶνε πλούσιος καὶ ἰσχυρός. Ἐχει ἄφθονα τὰ μέσα, ὥστε νὰ βοηθήσῃ καὶ ν' ἀνακουφίσῃ τὴν ψυχὴν, διὰ τὴν ὁποῖαν Ἰδὸν παρακαλοῦμεν. Ἐχει ἀπερίοριστον τὴν δύναμιν, ὥστε νὰ μὴ τὸν ἐμποδίξῃ τίποτε ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκτελέσῃ ὅσα θέλει διὰ τὴν βοήθειαν καὶ τὴν προστασίαν τῶν πλάσμάτων του. Ἐχει τελείαν καὶ τὴν ἀγάπην ὥστε νὰ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ὅσα ὁποῖοι ποτε φέρῃς καὶ ἂν τὸν παρακαλέσωμεν δι' ὅσα ὁποῖοι ποτε πρὸς ἀπὸ ὅσα ὁποῖοι ποτε ἀνάγκας καὶ ἂν περιβάλλονται, δὲν θὰ ἐξαντλήσωμεν ποτὲ τὸ ἐλεός Του, τὴν ἀγάπην Του, τοὺς οἰκτιρισμούς Του. Καὶ καθὲς φορὰν ποῦ θὰ ἐρχώμεθα ἡμεῖς ἰκέται ταπεινοί, ἰκετεύοντες τὸν ἐν Οὐρανοῖς Πατέρα μας διὰ τὴν βοήθειαν τῶν χριστιανῶν ἀδελφῶν μας, Ἐκεῖνος ἀοράτως θὰ ἐπισκέπτεται τὰς ψυχὰς των καὶ διὰ τῶν ἀνεξερευνήτων βουλῶν τῆς σοφίας Του θὰ τοὺς βοηθῇ, θὰ τοὺς παρηγορῇ.

Μὴ νομίζῃς λοιπόν, ὅτι, ἐπειδὴ δὲν διαθέτεις χρήματα καὶ κοινωνικὴν ἐπιρροήν, δὲν δύνασαι καὶ νὰ βοηθήσῃς τοὺς ἀδελφούς σου. Προσεύχου ὑπὲρ αὐτῶν. Καὶ διὰ τῆς προσευχῆς σου θὰ διαθέτῃς τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὅποιος εἶνε «πλούσιος ἐν ἐλέει» καὶ παρὰ τῷ ὀποίῳ «οὐκ ἀδυνατεῖ πᾶν ῥῆμα».

Ἐάν μάλιστα προσπαθῶμεν νὰ ἐξαγνίζωμεν ὁσημέραι τὴν καρδίαν μας ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ μετὰ καθαρῆς ὄντως καρδίας νὰ παριστάμεθα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τότε μὲ περισσώτερον θάρρος θὰ τὸν παρακαλῶμεν. Καὶ θὰ δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι ὁ Θεὸς ὁ πανάγαθος, εἰσακούων τῆς δεήσεώς μας, θὰ δίδῃ εἰς τοὺς ἀδελφούς μας ἀείποτε τὰ πλούσια ἀγαθὰ Του, θὰ τοὺς προστατεύῃ, θὰ τοὺς βοηθῇ.

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Ἡ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

21. «Εὐρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται.»

Εὐρίσκω συνεπῶς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ σύμφωνον καὶ συνηγοροῦντα μὲ τὴν θέλησίν μου, ἥτις θέλει νὰ πράττω τὸ κα-

λόν. Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ τηρήσω αὐτόν, διότι ὑπάρχει ἐν ἐμοὶ ἡ δύναμις τοῦ κακοῦ, ἡ δύναμις τῆς ἀμαρτίας.

22, 23. «Συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον. Βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοῦ μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με τῷ νόμῳ τῆς ἀμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου.»

Οἱ δύο αὐτοὶ στίχοι ἐπεξηγοῦσι τὴν προηγούμενον στίχον. Συνήδομαι, λέγει ὁ θεὸς Ἀπόστολος, ἦτοι ἡδύνομαι, εὐχαριστοῦμαι, εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν ἑσωτερικὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ τὸν εὐρίσκω σύμφωνον πρὸς τὴν θέλησίν μου. Δηλαδή ὁ νοῦς μου, ἡ ψυχὴ μου, ἣς εἶνε ὁ ἔσω ἄνθρωπος καὶ διὰ τῆς ὑποίας νοῦ ποτε εἶνε τὸ καλὸν καὶ ποτε τὸ κακόν, εὐχαριστεῖται εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ πολὺ ἀρέσκειται εἰς αὐτόν. Παρατηρῶ ὅμως ἄλλον νόμον εἰς τὰ μέλη μου, ὁ ὁποῖος ἀντιστρατεύεται καὶ μάχεται εἰς τὸν νόμον τοῦ νοῦς μου καὶ ὁ ὁποῖος μὲ αἰχμαλωτίζει εἰς τὸν νόμον τῆς ἀμαρτίας, ὅστις εἶνε εἰς τὰ μέλη μου.

«Ἐτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου». Νόμον ἐν τοῖς μέλεσι νοεὶ ὁ θεὸς Παῦλος τὴν πονηρὰν δύναμιν τῆς ἀμαρτίας, ἡ ὁποία εἰς τὴν ἐνέργειαν καὶ πράξιν αὐτῆς μεταχειρίζεται τὰ μέλη τοῦ σώματος. Νοεὶ τὰς πονηρὰς κλίσεις καὶ τὰ κακὰ ἐνστικτα, τὰ ὁποῖα παρακινοῦν τὸν ἄνθρωπον καὶ παρασύρουν αὐτόν εἰς τὸ νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκὸς καὶ νὰ χρησιμοποιοῖ τὰ μέλη του πρὸς ἐνέργειαν τῆς ἀμαρτίας. Ἐπειδὴ δὲ αἱ κλίσεις καὶ τὰ ἐνστικτα αὐτὰ εἶνε ἐπιθυμίαι σαρκικαί, ἐπιθυμίαι ἀπορῶσαι τὸ πῶς θὰ εὐχαριστήσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὸν παρόντα βίον, δι' αὐτὸ δ' ὀνομάζει ὁ θεὸς Παῦλος τὸν νόμον τῆς ἀμαρτίας, νόμον ἐν τοῖς μέλεσι.

«Ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοῦς μου». Ὁ νόμος αὐτὸς τῆς ἀμαρτίας ἀντιστρατεύεται, ἦτοι ἀντίσταται καὶ μάχεται πρὸς τὸν νόμον τοῦ νοῦς μου. Λέγει δὲ νόμον τοῦ νοῦς τὸν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου ἐμφυτον ἡθικὸν νόμον, τὸν ὁποῖον ἐνέβαλεν ἐξ ἀρχῆς ὁ Θεὸς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἐδηγούμενος ὁ ἄνθρωπος διακρίνει τὸ καλὸν ἀπὸ τοῦ κακοῦ καὶ ἡδύνεται καὶ εὐχαριστεῖται εἰς τὸν γραπτὸν τοῦ Θεοῦ νόμον, διότι εὐρίσκει αὐτόν σύμφωνον πρὸς τὸν ἐξ ἀρχῆς ἐμφυτευθέντα ἐν τῇ ψυχῇ του ὅπερ τοῦ Θεοῦ ἄγραφον ἡθικὸν νόμον.

«Καὶ αἰχμαλωτίζοντά με τῷ νόμῳ τῆς ἀμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου». Νόμον ἀμαρτίας ἐν τοῖς μέλεσι καλεῖ αὐτὸ ὅπερ εἶπε προηγουμένως «νόμον ἐν τοῖς μέλεσιν». Ἀποτέλεσμα δὲ τῆς μάχης καὶ συγκρούσεως ταύτης τοῦ νόμου τοῦ ἐν τοῖς μέλεσι, τοῦ νόμου τῆς σαρκὸς, πρὸς τὸν νόμον τοῦ νοῦς μου, εἶνε ὅτι ἐγὼ αἰχμαλωτίζομαι. Αἰχμαλωτίζομαι εἰς τὸν νόμον τῆς ἀμαρτίας, ὅστις εἶνε εἰς τὰ μέλη μου. Ὁ ὅστις νικῶμαι καὶ γίνομαι ὑπήκοος καὶ δοῦλος τῆς ἀμαρτίας ἐνεργῶν καὶ πράττων ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα καὶ ὁ νοῦς μου καὶ ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ καταδικάζουν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΙ ΜΑΡΤΥΡΕΙ Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

Ἀλλὰ ἀμήτω; καὶ εἰς τὰ ἄλλα βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης; δὲν διακηρύσσεται ἐξ Ἰσοῦ σαφῶς τὸ δογμα τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ;

Οἱ ὅπαδοι τῆς ἐλευθέρως σκέψεως; ἔχουσιν εἰς πολὺ μεγάλην ὑπόληψιν τὴν Ἀποκάλυψιν τοῦ Ἰωάννου. Περὶ τῆς γνησιότητος αὐτῆς; δὲν διετύπωσαν οὐδένα δισταγμὸν καὶ οὐδέμιαν ἀντίρρησην, καθ' ὃν χρόνον ἐν ἐδυσκολεύθησαν νὰ προβάλλωσι πλείστας τοιαύτας περὶ τῶν περισσοτέρων βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης. Αἱ λοιπὸν εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ τῆς ἰδιαιτέρας προτιμήσεως τῶν αὐτοκαλουμένων ὀρθολογιστῶν τὰ συγγραφεὴν κατὰ τὴν ὁμολογίαν αὐτῶν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰωάννου κατὰ τὸ ἔτος 63 μ. Χ., ὀνομάζεται ὁ Χριστὸς «τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος», ἡ «ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος» (Ἀποκαλ. 1, 8, 11). Ἀνακηρύσσεται ἀκόμη ὡς «ὁ ἐρευνῶν νεφροῦς καὶ καρδίας» καὶ ἀποδίδων ἐκαστῷ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. (Κεφ. 2, στίχ. 23). Ὁμολογεῖται πρὸς τοὺς ὡς «ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ» (Κεφ. 3, στίχ. 13), ὡς «ἐνρίον ἔχον κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ» (σύμβολον τῆς θείας παντοδυναμίας καὶ παγγνωσίας) (κεφ. 5, στίχ. 6). Ὀνομάζεται καὶ ἐν τῇ Ἀποκαλύψει, ὅπως καὶ ἐν τῇ Εὐαγγελίῳ τοῦ Ἰωάννου, «ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ» (κεφ. 19, στίχ. 13), καθ' ὃν χρόνον δὲ ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ἀποποιεῖται νὰ δεχθῇ τὴν εἰς αὐτόν προσφερομένην ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου τιμητικὴν προσκύνησιν, τὸ ἐνρίον «ἐστὶν ἐν ἐν μέν τῳ θρόνῳ» προσκυνεῖται ὡς Θεὸς ὅψ' ὀλοκλήρου τοῦ Οὐρανοῦ κόσμου (κεφ. 22, στ. 9 καὶ κεφ. 5, στ. 6 κ. τ. λ.). Μὲ ἄλλας λέξεις; εἰς τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως κηρύσσεται μεγαλοφωνότατα ἡ συνατίδια ὑπαρξίς τοῦ Λόγου μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἡ παγγνωσία καὶ ἡ παντοδυναμία Αὐτοῦ, τὰ θεῖα δικαιώματα, διὸν κατέχει ἐπὶ τῆς λατρείας καὶ τῆς προσκυνήσεως ἐκ μέρους ὀλοκλήρου τῆς δημιουργίας.

Π. Ν. Τρομπάλας

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Α'.

Ὅπως μεγάλη εἶνε ἡ δύναμις τῆς πίστεως! Ἄν μελετήσῃ τις ἐπισταμένως τὴν Ἀγίαν Γραφὴν Παλαιάν τε καὶ Καινὴν Διαθήκην καὶ ἴδῃ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς, ὄντως θὰ ἐκπλαγῇ καὶ θὰ ἀναφωνήσῃ: Τί μέγα πρᾶγμα ἡ πίστις! Τί δύναμις μεγάλη εἶνε αὕτη!

Δὲν θὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα τὰς ἐκ τῆς μεγάλης καὶ ὑψίστης ταύτης ἀρετῆς ὡφελείας διὰ τὴν θαυμάσωμεν τὴν δύναμιν τῆς ἀπλῶς μόνον ὑπενωμιζόμεν τὰ κατορθώματα τῶν ἁγίων ἀνδρῶν, τὰ ὁποῖα διενήργησαν οὗτοι ἐκισχυθέντες ἐκ τῆς πίστεως. Ὁ θεὸς Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴν λέγει περὶ αὐτῶν: «Ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὗ προσδεξίμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πείραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς ἐλιθάσθησαν, ἐπείρασθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόβῳ μαχαίρας ἀπέθανον...» (Ἑβρ. 11, 35). Διὰ τίνος δὲ μέσου ἐνισχύθησαν εἰς τὸ νὰ ὑπομείνουν καρτερικῶς θλατὰς φεδερὰς καὶ μεγάλα ἐκείνην μαρτύρια; Ποῖα ἦ· ὁ ἡ δύναμις, ἡ ὁποία τοὺς ἐνεδυνάμωνεν εἰς πάντα ταῦτα; Ἦτο ἡ δύναμις τῆς πίστεως. Ἄνευ τῆς πίστεως ἦ· ὁ ἀδύνατον νὰ κατορθώσουν ὅσα κατόρθωσαν.

Καὶ ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος, ὡς γνωστόν, ἐκ φύσεως ζητεῖ νὰ ἀποφύγῃ τὰς θλίψεις, τὰς κακοπαθείας, τοὺς κινδύνους καὶ ἐπιζητεῖ τὴν ἡσυχίαν του, τὴν ἀνάπαυσίν του. Πολλοὶ δὲ

ότερον ἐπιζητεῖ νὰ ἀποφύγῃ τὸν θάνατον καὶ νὰ ζῇ
τὸ δυνατόν περισσότερα ἔτι ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ δι' αὐ-
τοῦ ποτε εἰς κανένα συμφορὰ τις, εἴτε ναυάγιον ἐν
ἁγῇ ἢ πυρκαϊκὴ ἐν τῇ ξηρᾷ καὶ κινδυνεύσῃ, χάσῃ δὲ
τὴν περιουσίαν του, δὲν ἀποθάνῃ ὅμως, λυπεῖται μὲν διὰ
τὴν ἀπώλειαν τῆς περιουσίας του, ἀλλὰ χαίρει, διότι, ἐν ᾧ
πέθαικε, δὲν ἀπώλεσε τὴν ζωὴν του. Καὶ τοῦτο διότι, ὡς
καὶ ἐν φύσει θέλει ὁ ἄνθρωπος νὰ ζῇ. Οἱ ἅγιοι ἄνδρες
οὖν νὰ ἔχουν τὴν πίστιν ἐρριζωμένην εἰς τὴν ψυχὴν
καὶ νὰ ἔχουν τὴν ζωὴν καὶ ἀληθινὴν πίστιν, καίτοι τὸ
ἥτο νὰ ἀποφεύγουν τὰς θλίψεις, τοῦ κινδύνου καὶ
τοῦ θανάτου, πολὺ δὲ περισσότερον τὸν θάνατον, τοῦναντίον
ἐπαρτίζοντο. Διαβάνοντες δύνανται ἐκ τῆς πίστεως καὶ ἐν
ἐκείνῃ ἐξ αὐτῆς μετὰ θάρρους καὶ ἀνδρείας μεγάλης ὁ-
κίων ὅλας τὰς δυσχερείας καὶ ἐβάδιζον εἰς τὸ μαρτύ-
ριον τοῦ θανάτου. Ἡ πίστις δὲ ἐνίσχυεν αὐτοὺς μόνον τοῦ
ζῆναι νὰ ὑπομείνῃσι τὰ δεινὰ αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ τὰς γυ-
νάσκειν. Διότι, καθὼς βλέπομεν εἰς τὴν ἱστορίαν, καὶ αἱ γυ-
ναῖκες οἱ ποταμοὶ εἰνε φύσει δειλαί, διὰ τῆς πίστεως ἐλάμ-
νουν καὶ ἐγίνοντο ἀνδρείότεραι ἐν ὅτε καὶ αὐτῶν ἁ-
γίων ἀνδρῶν. Προεκάλουν δὲ αὐτῶν τὴν ἐκπληξιν καὶ
ἐκπληκτικὰ καὶ αὐτῶν ἀκρότη τῶν εἰδωλολατρῶν τῆς ἐ-
κείνης.

εἶναι λοιπὸν μεγάλη καὶ ὑψίστη ἡ δύναμις τῆς πί-
(ἐκκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Ἰγνατ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Ἐφεσίους ἑπιστ. Παύλου, κεφ. δ'. 1—

Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ιβ'. 16—21.)

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἀνθρώπου
πλουσίου εὐφρόνησεν ἡ χώρα 17. καὶ διελογίζετο ἐν
ᾧ, λέγων. Τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συναξῶ τοὺς
ὅς μου; 18. καὶ εἶπε, Τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς
ἐκείνας, καὶ μισθώσας οἰκοδομήσω, καὶ συναξῶ ἐκεῖ πάν-
τα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, καὶ ἐξῶ τῇ ψυχῇ
19. Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλὰ·
κύριον, φάγε, πίε, εὐφραίνου. εἰτε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός, 20.
ὅν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ
ἐμοῦ, δὲ ἦτο· μισθώσας, τί νὶ ἐστίν; 21. οὕτως ὁ
θησαυρίζων, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν. Ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ
ὅτι ἀκούειν, ἀκούετω.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

χ. 16,17. Ὁ πλεονέκτης καὶ αἱ ἀνησυχίαι του. Διὰ
ραστήσῃ ὁ Κύριος πόσον κενὸν εἶναι ἡ φιλαργυρία
ἐκείνης εἰς τὰ χρήματα καὶ ἡ πλεονεκτικὴ ἐπιθυμία
τοῦ πλούτου, εἶπε τὴν παραβολὴν τοῦ πλεονέκτου πλουσίου.
ὅπου τινὸς πλουσίου, λέγει, τὰ χωράφια ἐκαρποφόρη-
σαν αὐτῷ καὶ παρήγγαγον ἐξαιρετικὴν ἐσοδεῖαν. Ἀλλ'
ἡ εὐφορία καὶ τὸ πλεονεξία τὸν ἀγχιῶν, ἀντὶ νὰ περα-
σῇ αὐτὸν εἰς ἔργα φιλανθρωπίας, μὲν μόνην φροντίδα
νὶ εἰς τὸν νοῦν του· τὸ πῶς θὰ ἐξασφαλίσῃ ὅλον τὸν
ὅν χάριν τοῦ αὐτοῦ του. Καὶ ἐπειδὴ ἡ νῆα ἐσοδεῖα

εἶναι ὑπερβολικὰ μεγάλη καὶ δυσοικονόμητος, ἀνησυχεῖ ὁ
πλούσιος καὶ στενοχωρεῖται καὶ διελογίζεται κατ' ἐκείνῃ
«τί νὰ κάμω τώρα, ἀπὸ δὲν ἔχω ποῦ νὰ ἀποθηκεύσω τοὺς
καρπούς μου; Τὸ πρόβλημα αὐτὸ τὸν βρτανίζει ἐπὶ πολὺ
καὶ τὸν κρατεῖ εἰς σκέψεις ἀγωνιώδεις.

Στίχ. 18,19. Ἡ ἀπόφασις τοῦ πλουσίου. Ἐπὶ τέλους, ὁ
στενὸν ἀπὸ σκέψεις πολλὰς τὰς ὁποίας ἐνέπνευε μόνον ἡ
φιλαυτία καὶ ἀπὸ τὰς ὁποίας ἔλειπε κάθε ἔχνος ἐνδιαφέρον-
τος ὑπὲρ τοῦ πλησίον, ὁ πλεονέκτης πλούσιος εὗρεσκε περι-
χαρὴς τὴν λύσιν. «Τοῦτο θὰ κάμω, λέγει. θὰ κρημνίσω τὰς
ἀποθήκας μου καὶ θὰ οἰκοδομήσω ἄλλας μεγαλυτέρας. Καὶ
θὰ συναξῶ ἐκεῖ ὅλα τὰ ἐννύματα μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου.
Καὶ τότε θὰ εἶπω εἰς τὴν ψυχὴν μου· ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀ-
γαθὰ, ἀποθηκευμένα εἰς χάριν σου διὰ πολλὰ ἔτη. Ἀ-
παύου λοιπὸν, φάγε, πίε καὶ διασκεδάσεις». τοιαῦτα σχεδιάτου
ὁ πλούσιος. Ὅλα αὐτὰ ἀλλὰ προσκρίζει διὰ τὸν αὐτὸν του
καὶ λησμονεῖ δὲ ὁ πλούσιος εἶναι δωρεὰ τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν
κατ' ἐκείνῃ δὲ αὐτοῦ νὰ βοηθῇ τὸν πλησίον. Αὐτὸς δὲ μὴ
νοήσας, γινώσκει, τὸ νὰ θησαυρίσῃ διὰ τὸν αὐτὸν του καὶ νὰ
χρησιμοποιῇ τὸν πλοῦτον δι' ἀναπαύσεις καὶ τρυφὰς καὶ συμ-
πόσεις καὶ διασκεδάσεις.

Στίχ. 20,21. Ἡ θεία ἀπόφασις. Ἐν ταῦτοις ὁ Θεός, ὁ μα-
κρόθυμος εἰς πάντας ἀδικίαν, ἐμκροθύμησεν ἀκρότη, ὥς ὅ
ὁ πλούσιος ἀνήγειρε τὰς ἀποθήκας του καὶ συνεσώρευσε τὰ
ἀγαθὰ του. Ἐν ᾧ δὲ πλέον ἐραντάζετο ἐκείνῃ ἀσφαλῆ καὶ
εὐτυχῇ ἐν μέσῳ τοῦ πλούτου, ἰδοὺ αἶφνης κατ' ἐκείνην τὴν
νύκτα ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, τὸν ὅποιον εἶχε λησμονήσει ὁ πλε-
ονέκτης, ἀντιγχεῖ εἰς τὰ ὅσα του καὶ συνταράσσει αὐτόν· «Ἀ-
φρον, κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα εἰ πονηροὶ δαίμονες ἐπαιτοῦν
τὴν ψυχὴν σου καὶ θ' ἀρπάσουν αὐτήν. Ὅσα δὲ ἦτο· μισθώ-
σεις εἰς ποῖον θ' ἀνήκουν τοῦ λοιποῦ;» Ἐπέστη λοιπὸν τοῦ θανά-
του ἡ ὥρα κατὰ θεῖαν ἀπόφασιν. Καὶ ἰδοὺ ὁ πλεονέκτης, ἀ-
ποχωρισμένος ἀπὸ τὸν Θεόν, περαιομένος εἰς τὸν διάβολον,
ἀπέρχεται ἐκ τοῦ κόσμου διὰ παντός καὶ ἀφίκει ὀπίσω ὅλα
τὰ ἀγαθὰ, διὰ τὰ ὅποια τόσον ἐκοπίαζε καὶ εἰς τὰ ὅποια ἐ-
στήριζε τὰς ἐλπίδας του καὶ τὴν εὐτυχίαν του. Καὶ τί πα-
ραλαμβάνει μαζῇ του; Μόνον τὴν ἐνοχὴν τῆς φιλαργυρίας
καὶ τῆς πλεονεξίας καὶ τῆς ἀδιαφορίας πρὸς τοὺς πτωχοὺς.
Καὶ ἐπιλέγει ὁ Κύριος διὰ τοιοῦτον τέλος θὰ ἔχῃ πᾶς ὁ-
στις ἐροσκόλιται εἰς τὸν πλοῦτον καὶ θησαυρίζει μόνον δι'
ἐκείνῃ, δὲν διαχειρίζεται δὲ τὸν πλοῦτον κατὰ τὸ θέλημα
τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα δὲ λέγων προσθέτει· «ὅστις ἔχει ὅσα διὰ
ν' ἀκούῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀς ἀκούῃ τοῦ λόγου μου καὶ ἀς
φυλάττῃ αὐτούς.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΡΙΣΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου).

Ἐβλεπον ἐν νεαρὸν παιδίον, τὸ ὅποιον ἐφαίνετο περιβε-
δλημένον δυνάμιν υπερφυσικὴν, νὰ ἀνίσταται εἰς ὅλας τὰς βι-
αιότητας ἄλλου τινὸς παιδίου, τὸ ὅποιον ἦτο πολὺ μεγαλει-
τερον καὶ πολὺ δυνατώτερον, καὶ νὰ μὴ θέλῃ νὰ φανερώσῃ
διὰ τὴν ἐρερὴν εἰς τὸν κόλπον του. Τὰ ραπίσματα, τὰ γρονθο-
κοπήματα, τὰ λακτίσματα ἐφαίνετο, διὰ δὲν τὰ ἡτθάνετο δι-
όλου. Τὰ ὑπέμεναν ἀνεψιύρου τινὸς καὶ χωρὶς καὶ νὰ ἀ-
ποπειραθῇ νὰ τὰ ἀνταποδώσῃ· ἐκράτει ὅμως ἐπιμένων τὴν
παρακαταθήκην του.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΟΝΙΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΙΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Λιθάντες τῇ. Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ.
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΙΩΣ ΠΗΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΡΗΜΑΤΑ ΖΩΗΣ

“ΟΥΤΟΣ ΑΜΑΡΤΩΛΟΥΣ ΠΡΟΣΔΕΧΕΤΑΙ,,

Ἴδου μία ἀπὸ τὰς κατηγορίας, τὰς ὁποίας ἤκουσεν ὁ πολύτιμος ἡμῶν Σωτὴρ ἀπὸ μέρους τῶν Γραμματέων καὶ Φρισαίων τῆς ἐποχῆς Του.

Ἐκεῖνος εἶχεν ἔλθει εἰς τὸν κόσμον νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ σώσῃ τὸ ἀπολωλός. Νὰ θεραπεύσῃ τοὺς κακῶς ἔχοντας ἀπὸ τὰς πληγὰς τῆς ἁμαρτίας. Νὰ ἀνακουφίσῃ καὶ παρηγορήσῃ τὰ θύματα τῆς παρανομίας. Νὰ σκορπίσῃ τοὺς θησαυροὺς τῆς θείας χάριτος εἰς τοὺς μετανοοῦντας ἁμαρτωλοὺς καὶ νὰ τοὺς περιλάβῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἀνεξαντλήτου ἀγάπης Του. Διὰ τοῦτο δὲ ἀκριβῶς καὶ ὄχι μόνον τοὺς ἀνεζήτησε μετὰ πολλὴν ἐπιμέλειαν, ἀλλὰ καί, ὅπου τοὺς εὔρε, τοὺς περιεπτύχθη ὡς ἀληθὲς φίλος καὶ σωτὴρ, τοὺς προσεδέχθη καὶ συνεῖπαγε μετ' αὐτῶν, καί, διὰ τὴν εἰλικρινὴ μετάνοιάν των, συνεχώρησεν ἐξ ὁλοκλήρου τὸ ἁμαρτωλὸν παρελθόν των, τοὺς ἔσωσεν.

Ἄλλ' ἐκεῖνοι ὁμως, οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φρισαῖοι, οἱ διυλίζοντες τὸν κῶνωπα καὶ τὴν κάμηλον καταπίνοντες, αὐτοί, οἱ ὅποιοι ἐνόμιζον ἰδιοκτησίαν τῶν τὸν Θεὸν καὶ ἐποιοῦν τὰ πάντα πρὸς τὸ θαυθῆναι τοῖς ἀνθρώποις, αὐτοί, οἱ ὅποιοι ἐν τῇ ὑπεροφίᾳ των περιεφρόνουν τοὺς ἄλλους ὡς ἁμαρτωλοὺς, αὐτοί, δυστυχῶς, κατηγοροῦν τὸν Κύριον ὡς φίλον τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν καὶ ἔλεγον: «Οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς».

*

Ἀλλὰ μήπως ἐπηρεάζετο ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὴν κατηγορίαν αὐτῶν; Μήπως τάχα διὰ τοῦτο ἔπαυσεν Ἐκεῖνος, ὁ πολύτιμος Σωτὴρ, νὰ προσδέχεται τοὺς μετανοοῦντας ἁμαρτωλοὺς καὶ νὰ χορηγῇ πρὸς αὐτοὺς τὸν ἀγιασμόν καὶ τὴν σωτηρίαν; Τοῦναντίον μάλιστα. Πάντοτε καὶ πανταχοῦ ἔδειξε τὴν συμπάθειάν Του πρὸς τὰ θύματα τῆς ἁμαρτίας, καί, ὅπου εὔρε μετάνοιαν, συνεχώρησε καὶ ἐλησμόνησε τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ βλέπομεν εἰς τὰ ἱερὰ Εὐαγγέλια, ὅτι παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ εὔρε τὴν ἄφεσιν ἢ ἁμαρτωλὸς γυνὴ καὶ ἀναγινώσκομεν ἀκόμη, ὅτι ἀνεσύρθη ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς ἀπωλείας ἡ Σαμαρεῖτις, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀπόστολος καὶ κήρυξ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς συμπολίτας αὐτῆς. Μήπως δὲ καὶ ὁ Ζακχαῖος, καὶ ὁ Τελώνης, καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ μετανοήσας Ἀρσένιος,

καὶ τόσοι ἄλλοι ἀκόμη ἁμαρτωλοί, τοὺς ὁποίους προσεδέξατο ὁ Χριστὸς, δὲν μαρτυροῦν, ὅτι ἡ ἀγάπη Του πρὸς τοὺς μετανοοῦντας ἁμαρτωλοὺς εἶνε θερμὴ, τόσον θερμὴ, ὥστε νὰ μὴ δύναται καμμία ἁμαρτία νὰ τὴν ψυχράνῃ, ὅσονδήποτε μεγάλη καὶ ἂν ὑποτεθῇ;

*

Τί σκέπτεσαι τώρα, φίλε ἀναγνώστα; Ἀκούεις ὅτι «οὗτος (ὁ Ἰησοῦς) ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς» καὶ βλέπεις εἰς τὰς Γραφὰς καὶ εἰς τὴν καθημερινὴν πεῖραν ἀναριθμήτους ἁμαρτωλοὺς, οἱ ὅποιοι κατέφυγον ἐν μετανοίᾳ πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔγειναν δεκτοὶ παρ' Αὐτοῦ καὶ ἐσώθησαν. Δὲν εἶνε ἀπίθανον νὰ εὐρίσκεσαι ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἤδη καὶ νὰ αἰσθάνεσαι, ἂν μὴ πάντοτε, κατὰ περιόδους ὁμως, τοὺς δριμεῖς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεώς σου καὶ νὰ ἐμπίπτῃς εἰς κατάφωρον ταραχὴν συλλογιζόμενος τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ. Τί θὰ κάμῃς; παρακαλῶ. Θὰ μείνῃς ἀκόμη εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν; Καὶ δὲν θὰ θελήσῃς νὰ σπεύσῃς ἐν μετανοίᾳ καὶ νὰ συναντήσῃς ἕνα ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς τοῦ Χριστοῦ, τοὺς ὁποίους ὁ Ἰδιος ἐγκαθιστᾷ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Του οἰκονόμους τῆς χάριτός Του; Δὲν θὰ ἀποφασίσῃς νὰ ἐξομολογηθῇς τὴν ἐνοχὴν σου καὶ νὰ πλησιάσῃς ὀριστικῶς πρὸς τὸν Χριστόν; Εὐχόμεθα νὰ τὸ κάμῃς τὸ ταχύτερον χάριν τοῦ αἰωνίου συμφέροντός σου. Εὐχόμεθα νὰ συτριβῇ τὸ ταχύτερον ἢ καρδίᾳ σου καὶ ἡμετέραν κατάνυξιν νὰ κλίνῃς τὰ γόνατα εὐθὺς καὶ νὰ εἴπῃς:

*

«Καταφεύγω πρὸς Σέ, Κύριε, τὸν φίλον τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. Ἐπικαλοῦμαι Σέ, Κύριε Ἰησοῦ, Ὅστις κατὰ τὸν ἐπίγειον βίον Σου ἐδέχεσο τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ συνέτρωγες μετ' αὐτῶν. Δέξαι καὶ τὴν ἰδικὴν μου μετάνοιαν, καθὼς ἐδέχθης τὴν μετάνοιαν ἐκείνων. Καὶ ἐπίσκεψαι τὴν καρδίαν μου καὶ κραταίωσον τὴν θέλησίν μου διὰ νὰ μείνω πλέον ἀπὸ σήμερον δοῦλός Σου πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος.»

«Γνωρίζω, Κύριε, τὴν ἐνοχὴν μου. Αἰσθάνομαι τὰς πολλὰς μου ἁμαρτίας. Ἀλλὰ τί εἶνε αἱ ἁμαρτίαι ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων γενεῶν ἀπέναντι τῆς ἀγάπης, τῆς ἀστειρευτοῦ καὶ ἀνεξαντλήτου ἀγάπης Σου; ὦ! Κύριε, στήριξον τὰ κλονούμενα βήματά μου, ἀγίασον, ἐνίσχυσον τὴν ἀσθενοῦσάν μου ψυχὴν. . . .»

Α. Δ. Φ.

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

24 «Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;»

«Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος». Καὶ ἐνταῦθα ὁ θεὸς Ἀπόστολος, ὅπως ἔχει ρητὴν καὶ προηγουμένην, ὁμιλεῖ ἐκ μέρους τοῦ ἀνθρώπου ὅστις εἶνε αἰχμάλωτος εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ δουλεύει εἰς αὐτήν. Ἀποὺ δὲν δύνامي, λέγει, νὰ πρὸξω εἰς τὸν, τὸ ὅποιον θέλω, ἀποὺ παραλύρομαι ὡς δούλος καὶ ὡς ἀνδράποδος καὶ ἐνεργῶ ἐκείνου, τὸ ὅποιον δὲν θέλω, ἀποὺ εἰμαι αἰχμάλωτος καὶ ἀδυνατῶ νὰ ἐλευθερωθῶ, εἰμαι λοιπὸν δυστυχὴς καὶ ταλαίπωρος. Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος! Ποῖος θὰ με ἐλευθερώσῃ, ποῖος θὰ με ἀποσπᾷ ἀπὸ τὴν σκληρὰν καὶ βριεῖαν κυριαρχίαν τῆς ἁμαρτίας, ἥ τις ὡς ἄλλος τύραννος με κρατεῖ αἰχμάλωτον καὶ δοῦλον; Ποῖος θὰ με σώσῃ;

«Ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;» Λέγων σῶμα ἐνταῦθα ὁ Ἀπόστολος ἐννοεῖ αὐτὴν ταύτην τὴν σάρκα ἡμῶν, τὴν ὅποιαν μεταχειρίζεσθαι ὡς ὄργανον ἡ ἁμαρτία διὰ νὰ ὑποτάσῃ τὴν ψυχὴν. Ἀπ' ἧς στιγμῆς ἡ ἁμαρτία εἰσέχωρῃσε διὰ τῶν πρωτοπλάστων εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, αἱ πονηραὶ καὶ κακαὶ ἐπιθυμίαι ἀνεπτύχθησαν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ὡς ἄλλοι ἀπηνεῖς τύραννοι καὶ δυνάσται ἐκυριαρχήσαν ἐπὶ τῆς ψυχῆς; καὶ τοῦ λογικοῦ τοῦ ἀνθρώπου οὕτως, ὥστε ἀντὶ νὰ ἄρχῃ καὶ νὰ κυριαρχῇ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς εἶνε δίκαιον καὶ πρέπον, ὁ νοῦς καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, συνέδη τοὺν ἄνθρωπον ὑπέταξαν δηλονότι καὶ ὑπεδούλωσαν αἱ πονηραὶ ἐπιθυμίαι τῆς σαρκὸς τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁμαρτία ἔχει μοῦζο τῆς τὸν θάνατον, ἦτοι τὸν χωρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τὴν αἰώνιον αὐτοῦ θλίψιν καὶ βίαν, διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεὸς Παῦλος, ἀντὶ νὰ εἴπῃ, Τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τῆς ἁμαρτίας ταύτης, δηλαδὴ ἐκ τοῦ σώματος τὸ ὅποιον φέρει τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, λέγει, Τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;

25 «Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῦ δουλεύω νόμῳ Θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας».

Εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας ἀναπέμπων τὴν εὐχαριστίαν.

Εἶπε προηγουμένως ὁ Ἀπόστολος, «Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος! Ποῖος θὰ με λυτρώσῃ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ φέροντος τὴν θανατηφόρον ἁμαρτίαν;» Καὶ ἀπεντῶ λέγων, «Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.» Τί δὲ ἐννοεῖ διὰ τῶν λέξεων αὐτῶν; Νοεῖ ὅτι ὁ Θεὸς ἐλευθερώσει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν σκληρὰν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀπὸ τὸ κράτος καὶ τὴν ἰσχύον αὐτῆς καὶ ἀπὸ τὸν θάνατον τὸν αἰώνιον τὸν ὅποιον ἐπιφέρει αὐτὴ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὅποιον ἐξαπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς θάνατον διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ καὶ ἐκ τῆς δουλείας τῆς ἁμαρτίας, ἀπαλλάττων αὐτοὺς δωρεὰν καὶ κατὰ χάριν ἀπὸ πᾶσαν ἀνομίαν καὶ κακίαν, ἀπὸ πᾶσαν ἐνοχὴν καὶ ἐνισχύων αὐτοὺς εἰς καταπολέμησιν καὶ νίκην τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς. Ἀκριβὲς δὲ δι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἀπόστολος, ἐκδηλών τὴν χαρὰν καὶ εὐγνωμοσύνην, ἥτις ἐπλημύρει τὴν

καρδίαν τοῦ διὰ τὴν ἀπειρον ταύτην δωρεὰν καὶ χάριν, ἰναπέμπει δόξαν καὶ εὐχαριστίαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα καὶ ἀναπέμπει ταύτην διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅστις εἶνε ὁ Σωτὴρ καὶ ὁ Μεσίτης; ἡμῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα Αὐτοῦ.

«Ἄρα». Ἐπάγει ἐνταῦθα τὸ συμπέρασμα τῶν δυνάμεων εἰς τοὺς προηγουμένους στίχους καὶ μάλιστα εἰς τοὺς στίχους 23 καὶ 24.

«Αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῦ δουλεύω νόμῳ Θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας». Ἐγὼ εἰς τὸν δουλεύω εἰς δύο κυριότητας. Οἱ δύο οὗτοι κύριοι εἶνε ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ νόμος τῆς ἁμαρτίας. Καὶ εἰς μὲν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ δουλεύω διὰ τοῦ νοῦς μου, ἦτοι διὰ τοῦ ἀγράφου ἡθικοῦ νόμου, τὸν ὅποιον ἐνέβαλεν ἐξ ἀρχῆς ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ ὁ ὅποιος συμφωνεῖ πρὸς τὸν γραπτὸν τοῦ Θεοῦ νόμον. Δουλεύω δὲ διὰ τοῦ νοῦς μου εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, διότι νοῶ καὶ δέχομαι καὶ πείθομαι καὶ ἀσπάζομαι, ὅτι εἶνε δίκαιον καὶ πρέπον νὰ ὑπακούσω καὶ νὰ ἐκτελέσω ἐκεῖνο τὸ ὅποιον με διατάσσει. Εἰς δὲ τὸν νόμον τῆς ἁμαρτίας δουλεύω διὰ τῆς σαρκὸς μου, διὰ τῶν μελῶν τοῦ σώματός μου πρακτικῶς, ἐκτελών τὸ ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐπιβυλλόμενον. Ὑπακούω δὲ πρακτικῶς εἰς τὸν νόμον τῆς ἁμαρτίας καὶ οὐχ εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, διότι ἡ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ἔχει κράτος καὶ ἰσχύον, ἔχει κυριαρχίαν εἰς ἐμέ; καὶ διὰ τοῦτο, καίτοι θέλω νὰ ὑπακούω εἰς ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μοῦ ὑποδεικνύει ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ, δὲν δύναμαι ὁμοῦς, διότι με αἰχμαλωτίζει ἡ ἐν τῇ σαρκὶ μου ἐμφωλεύουσα πονηρὰ δύναμις τῆς ἁμαρτίας.

ΤΙ ΜΑΡΤΥΡΕΙ Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Τὸ βιβλίον ὁμοῦς εἰς τὸ ὅποιον διακηρύττεται μὲ τὸν ἐπισημότερον τρόπον καὶ μετὰ μεγάλης δυνάμεως καὶ ἀποδείξεων ἰσχυρῶν τὸ δόγμα τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἶνε ἡ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή. Σύγγραμμα ἀνῆκον εἰς τοὺς πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Ἱερουσαλὴμ χρόνους, καθὼς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς, βιβλίον τὸ ὅποιον πολλοὶ ἔθεν ἠθέλησαν νὰ ἀποδώσουν εἰς τὴν γραφίδα τοῦ Παύλου, ἀλλὰ τὸ ὅποιον ὅλοι ἀπεδέχθησαν ὡς ἔργον ἀποστολικόν καὶ θεόπνευστον, ἐκπροσωποῦν τὴν ἀποστολικὴν διδασκαλίαν καὶ ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ μεγάλου τῶν Ἑθνῶν Ἀποστόλου συνταχθέν. Εἰς τὴν ἐπιστολὴν λοιπὸν αὐτὴν τὴν ἀξιολογώτατην δολέκληρον τὸ πρῶτον κεφάλαιον ἀφιεροῦται πρὸς βεβαίωσιν καὶ ἀπόδειξιν διὰ χωρίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τοῦ σωτηριώδους δόγματος τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ.

Ἀναγνώσατε τὸ κεφάλαιον αὐτό, εἰς τὸ ὅποιον ὁ Χριστὸς ἀνακηρύττεται ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ «δι' αὐτοῦ τοὺς αἰῶνας ἐπιστήσαν» ὁ πατήρ, τὸ ἀκύβητον τῆς δόξης καὶ ὁ χαρκτηρὴς τῆς ὑποστάσεως τοῦ Θεοῦ, ὁ φέρων τὰ πάντα τῷ ρήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ μελετήσατε καὶ τοὺς ἐπομένους στίχους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐκτίθεται τὸ ἀτόκρητον ὕψος τοῦ Υἱοῦ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ πεπερασμένον μεγαλεῖον τῶν ἀγγέλων, καὶ εἶπατε, ἐν οἷς Πατέρες οἱ ἀπὸ τοῦ Ἀθανασίου καὶ ἐνεσθὲν διελάμψαντες ὁμίλησαν θεοπροπέστερον καὶ ὑψηγορώτερον περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἀναγινώσκεις τὴν σελίδαν τῆς πρὸς Ἑβραίους, νομίζεις, ὅτι ἀκούεις συγχρόνως ἐν συμφωνίᾳ ἁρμονικῇ ὅλους τοὺς ἄνθρωπους καὶ ἑλὰς τὰς ἰδιότητας, τὰς ὁποίας αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι καὶ οἱ

στοι Πατέρες ἐτόνισαν ἀνακηρύσσοντες τὸ μεγαλεῖον τοῦ Λόγου. Καὶ ἔπειτα σὰς λέγουσι, ὅτι τὸ δόγμα τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐμωρώθη βαθμιαίως! Ὡς; νὰ μὴ τοῦ ὅσους τοῦ δόγματος τούτου εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀποστόλους χρόνους καὶ ὡς; νὰ μὴ ὁμολογεῖτο τόσον ὑπὸ τῶν λειπτῶν, ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἀποστόλων καὶ ὑπ' ἀκόμῃ τοῦ Παύλου!

Π. Ν. Τρεμπάκι

ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Β.

μεγάλη ἡ δύναμις τῆς πίστεως, ὡς εἶδομεν εἰς τὸ ὑμνημαὶν ἄρθρον. Ἀλλὰ τί εἶνε ἡ πίστις διὰ τὴν ἡμετέραν δύναμιν εἰς τὸν ἄνθρωπον, νὰ τὸν καθιστᾷ τοιοῦτον ὥστε νὰ μὴ λογαριάζῃ οὐδέως τὰ ἐγκόσμια, νὰ μὴ καὶ εἰς τὰ μεγαλύτερα βάζαντα, τὰ ὅποια ἤθελεν ὑποτάξῃ τῷ παρόντι βίῳ καὶ νὰ τὸν κάμῃ ὥστε νὰ περιφρονηθῇ αὐτὸν ἀκόμῃ τὸν θάνατον;

ἡ πίστις δύναμις, ἡ ὅποια ἀπορρίπτει ἐκ τῆς ἀκραδάνειας ἀκλονήτου πεποιθήσεως εἰς τὸ ὅσα λέγει καὶ ὑπόσχεσθαι, εἰς ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Ὁ Θεός, ὡς ἐν παραδείγματι, ὑπόσχεται εἰς ἡμᾶς, εἰς ὅσοι πιστοὶ καὶ ἀφωσιωμένοι πρὸς Αὐτόν, μίαν ἀλλοτρίαν πέραν τοῦ τάφου, ζωὴν ἀνευ θλίψεων καὶ πικριῶν. Ὡς ὑπόσχεται ὅτι, ἐὰν ὑπομείνωμεν θλίψεις ἀγογγύχας χάριν τοῦ ὁράματος τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, θὰ μᾶς ἀνέλθῃ ἐν τῷ μέλλοντι χαρὰς πνευματικῆς, χαρὰς ἀνεκλατή- ρησθαι δὲν θὰ ἔχῃ οὐδεμίαν σύγκρισιν πρὸς ὅσας τὰς χα- ρὰς εὐχαριστήσεως τοῦ παρὰ τοῦ κόσμου. Ὁ ἀκόμῃ μᾶς ὑπόσχεται ὅτι, ἐὰν ἡ ἀνάγκη τὸ καλέσῃ καὶ ὁ θάνατος χάριν τοῦ ὁράματος τοῦ, ἡ χάρις τῆς ὥ- ρης τῶν ἐμοίων μας ἀνθρώπων, μιμούμενοι οὕτω τὸν Κύ- ριον Ἰησοῦν Χριστόν. Ὅστις χάριν τῆς ἀμνηστίας ἐν- τὸς ὑπέστη τὸν διὰ Σταυροῦ θάνατον, ἐὰν λέγομεν ἡμεῖς ποτε ἀνάγκη καὶ θυσιάσωμεν τὴν ζωὴν μας, διὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἐμοίων μας ἀνθρώπων, θὰ μᾶς ἔξῃ μίαν ἡμέραν τέκνα Του καὶ θὰ μᾶς δώσῃ βασιλεί- ᾱν, βασιλείαν ἀτελεύτητον. Ἐνθα θέλομεν ζῆσαι εὖ- εως εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Αὐτὰς καὶ ἄλλας πολλὰς ὑ- ποσχέσεις μᾶς δίδει ὁ Θεός. Ἡ ἀκράδαντος λοιπὸν πεποιθή- σις ὅσας αὐτὸς τὰς θέλας ὑποσχέσεις παρέχει εἰς τὸν ἄν- ῥωπον δύναμιν τοιαύτην ὥστε νὰ μὴ λογαριάζῃ καὶ τοὺς μεγαλυτέρους καὶ δύνους, τοὺς ὅποιους ἤθελε συναντή- σαι τὸν βίον του, οὕτε καὶ αὐτὸν ἀκόμῃ τὸν θάνατον. Αὐ- τὴ ἡ πίστις. Ταύτην τὴν πίστιν εἶχον καὶ οἱ ἅγιοι ἄν- ῥωποι ἐδάδιζον εἰς τὸ μαρτύριον ὅχι μόνον ἀνευ γογγυ- σμῶν ἀλλὰ καὶ μετὰ χαρᾶς. Ταύτην τὴν πίστιν εἶχον οἱ τρις- ῖκοι ἐκεῖνοι καὶ ἐνφ' ἐτυμπανίζοντο, ἐμαστιγοῦντο, ἐτί- μωσαν τοὺς τροχοὺς, ἐρρίπτοντο εἰς τὰ ἄγρια θηρία, ἐνφ' ὅ- ντων τὰ φοβερὰ καὶ ὀδυνηρὰ ἐκεῖνα μαρτύρια, ὅχι μόνον ζήτουν νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τούναν- τα μετὰ χαρᾶς ὑπέμενον ὅσας αὐτὰς τὰς βασάνους.

Ὁ Θεός εἶπε λοιπὸν μεγάλην, ἐπαναλαμβάνομεν, ἡ δύναμις τῆς πίστεως!

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀρχιμ. Ἰγν. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Ἑφραίμους ἐπιστ. Παύλου. κεφ. ε'. 8—19

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ιη'. 18—27)

18. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνθρωπὸς τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, γυναικῶν αὐτῷ καὶ λέγων· Διδούμις ἀγαθὴ, τί ποιήσω; ζῶν αἰώνιον κληρονομήσω; 19. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ ὁ Θεός. 20. τὰς ἐντολὰς εἶδας. Μὴ μοιχεύσῃς· μὴ φονεύῃς· μὴ κλέψῃς· αὐτὸν ψευδομαρτυρήσῃς· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. 21. ὁ δὲ εἶπε, Ταῦτα πάντα ἱφνολόξῃμην ἐκ νεότητός μου. 22. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ὅτι ἐν σοὶ λείπει πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐραῖῳ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι. 23. ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος. 24. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον εἶπε, Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. 25. εὐκοπώτερον γὰρ ἐστίν, κάμῃν διὰ τρομακτικῶν ὁσὸν εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. 26. Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες. Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; 27. ὁ δὲ εἶπε, Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ ἐσσι παρὰ τῷ Θεῷ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 18—21. Ὁ πλούσιος διὰ τὴν αἰώνιον ζωὴν. Ἐνῷ πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν προσέρχεται νεανίσκος τις πλούσιος. Ἀκούσας τὴν φωνὴν τοῦ Ἰησοῦ καὶ θεωρῶν αὐτὸν ὡς ἕνα διδάσκαλον τῶν θεῶν ἀληθινῶν, πλησιάζει μετὰ αἰσθη- μάτων εὐσεβείας καὶ ἐρωτᾷ μετὰ ἐνδιαφέροντος εἰλικρινέως· «Διδά- σκαλε ἀγαθέ, τί πρέπει νὰ πράξω διὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωὴν;» Ὁ Κύριος, πρὶν ἢ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἐρώτη- σίν του, παρατηρεῖ πρῶτον εἰς αὐτὸν ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὸν ὀνομάζῃ ἀγαθόν, ἀπὸ τὸν θεωρεῖ ὡς ἄνθρωπον ἀπλοῦν. Ὁ τίτλος ἀγαθὸς ἀνήκει μόνον εἰς τὸν Θεόν, διότι μόνος ὁ Θεός εἶνε ἀγαθὸς ἐν ἀληθείᾳ καὶ εἰς τέλειον βαθμόν. Μετὰ τὴν παρατήρησιν ταύτην λέγει ὁ Κύριος εἰς τὸν πλούσιον ὅτι διὰ τὴν κληρονομίαν τῆς αἰωνίου ζωῆς ἀπαιτεῖται ἡ πύ- ρησις τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Καὶ ἀπαριθμεῖ τὰς κυριωτέρας ἐξ αὐτῶν, τὸ «μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου.» Ἀναφέρει τὰς ἐντολὰς ταύτας ὁ Κύριος, διότι αὐτὰς πρῶτον ἔπρεπε νὰ τηρήσῃ ὁ πλούσιος νεανίσκος, καθὰ Ἰου- δαῖος, καὶ νὰ παιδαγωγηθῇ ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸ νὰ πιστεύσῃ πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ, μὴ ἔχων γινώσκῃ ἀκριβῆς τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, φυλάττων δὲ ἐν γενικαῖς γραμ- μαῖς τὰς κυριωτέρας τῶν ἐντολῶν, βεβζιώνει εἰς ἀπάντησιν ὅτι ὅσας αὐτὰς τὰς ἐντολὰς τὰς ἐφύλαξεν ἀπὸ τῆς νεαρᾶς ἡλικίας. Οὕτω δὲ ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως διδαχθῇ τι ὑψηλότερον καὶ τελειότερον ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Μωσαϊ- κοῦ νόμου.

Στίχ. 22. 23. Θησαυρὸς εἰργασίας καὶ θησαυρὸς οἰράνιος. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κύριος, ἀνταποκρινόμενος εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πλουσίου, προβαίνει περισσότερον τώρα καὶ ζητεῖ νὰ ὁ- δηγήσῃ αὐτὸν εἰς τὸν βίον τῆς πραγματικῆς ἀρετῆς, τὸν βί- ον τὸν χριστιανικόν. Γνωρίζων ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἶχε προσκολληθῇ εἰς τὰ χρήματα καὶ ἦτο δέσμιος τῆς φλογε- ρίας, καὶ βλέπων ὅτι ὁ δέσμιος αὐτοῦ δὲν τὸν ἀφίνει ν' ἀκολου- θήσῃ τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, λέγει πρὸς αὐτόν· «ἀκόμῃ εἰ-

σευ λείπει· ὅλα ὅσα ἔχεις πώλητε καὶ διαμοίρατέ τα εἰς τοὺς πτωχοὺς. Ταυτοτρόπως, ἐνῷ θ' ἀφῆσθε ὕλικους θησαυροὺς, θὰ κερδήσῃτε ἄλλους θησαυροὺς· πνευματικῶς ἐν τῷ οὐρανῷ, θησαυροὺς αἰωνίου ζωῆς καὶ δόξης καὶ εὐτυχίας. Ἀφοῦ δὲ πράξῃς τοῦτο, ἔλθε πλησίον μου καὶ ἀκολούθητέ με, διὰ τὰ διδασχθῆ· τὰ ῥήματα τῆς αἰωνίου ζωῆς». Εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ, ὁ πλούσιος γεγέλως γίνεται περίλυπος. Ἡλεῖ ν' ἀκούσῃ τὸν Σωτῆρα, ἀλλ' ἡ ψυχὴ του εἶνε παραδεδομένη εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ πλούτου. Διὰ τοῦτο ἀπομακρύνεται μὴ στέργων ν' ἀφῇσιν τὰ κτήματα καὶ τὰ ἀγαθὰ του. Ἡγάπα περισσότερον τὸν πλοῦτον παρὰ τὸν Χριστόν.

Στίχ. 24—27. Ὁ πλοῦτος καὶ ἡ σωτηρία. Ἐκ τούτου λαμβάνων ὁ Κύριος ἀφορμήν, λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς Του. «Ποσον δύσκολον εἶνε αἱ ἔχοντες τὰ χρήματα νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ! Εἶνε εὐκολώτερον νὰ περάσῃ κάμηλος ἀπὸ τὴν τρύπαν βελόνης, παρὰ νὰ εἰσέλθῃ πλούσιος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ». Διὰ τὰ γίνῃ τὸ πρῶτον χρειάζεται τι θαύμα. Καὶ ὁ πλούσιος μόνον ὧς ἐκ θαύματος δύναται νὰ σωθῇ.

Οἱ Ἀπόστολοι, ἀκούσαντες ταῦτα, ἐρωτῶσι μὲ ἀπορίαν· «Καὶ ποῖος λοιπὸν δύναται νὰ σωθῇ, ἀφοῦ εἶνε τόσον δύσκολος διὰ τοὺς πλουσίους ἡ σωτηρία;» καὶ ὁ Κύριος ἀπαντᾷ· εἶνε μὲν ἀδύνατον νὰ σωθῇ ὁ ἄνθρωπος· ἐπεὶ τὰς ἰδικὰς του δυνάμεις. Ἀλλ' ὅσα εἶνε ἰδύνατα εἰς τὸν ἄνθρωπον, αὐτὰ γίνονται εὐκολα καὶ κατορθωτὰ διὰ τῆς παντοδυνάμου χάριτος καὶ βοηθείας τοῦ Θεοῦ.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΕΡΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ἡ εἰδησις τοῦ συμβάντος αὐτοῦ δὲν εἶχε γνωστῇ εἰς τοὺς δεσμῶτας χριστιανοὺς πρὸ τοῦ τέλους τοῦ δεῖπνου. Ὁ φόβος μήπω, ἀπεστεροῦντο τὴν ἐπομένην τῆς οὐρανίου τροφῆς, τῆς ὁποίας ἀνέμενον τὴν ἐλπίσους ὑπῆρξεν ἡ μόνη ἐπισκίασις, ἥτις ἐλαφρῶς προσέπεσεν ἐπὶ τῇ ἡρεμίας τῶν ψυχῶν των. Κατὰ τὴν στιγμήν ἐκεῖνην κατέφαισε καὶ ὁ Σιδοκιστιανός, ὅστις ἐνεθάρρυνε τοὺς μαχητὰς τοῦ Χριστοῦ καὶ τοὺς ἐδευβαίωσιν, οἱ δὲν θὰ ἀπεστεροῦντο τῆς οὐρανίου τροφῆς. Ἐπειτα ἐφίθουσε λόγου, τινὰς εἰς τὸ εὖ· τοῦ διακόνου Ῥεπαράτου, ὅστις εὐρίσκειτο ἐκεῖ, καὶ ὁ ὁποῖος ἀπεμακρύνθη εὐθὺς διὰ τὰ ἐπανεῖλθε μὲν ὀλίγον. Ἀνῆγγειλε τότε, οἱ τὸ πᾶν ἦτο ἑτοιμὸν διὰ τὴν τέλει τοῦ μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας. Ὁ Παγκράτιος τότε ἐξεπλάγη ἀπὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔδλεπεν. Ὁ ἅγιος ἱερεὺς Λουκιανὸς ἐξηπλώθη μὲ δόλῃν τῇ δόλῃν, τὴν ὁποῖαν τοῦ προὔξενον τὰ δεσμὰ τῶν ποδῶν, τὰ ὁποῖα τὸν ἡμποδίζον νὰ τακτοποιηθῇ τελείως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἐπὶ τοῦ στήθους του ὁ Ῥεπαράτος ἐξήπλωσεν ὀδόνην τινά, ἥτις ἐφηπλοῦτο ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κατὰ τὴν τέλει τῆς θείας Εὐχαριστίας. Ὁ ἄρτος καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τοῦ αἵνου ἐτέθησαν ἐπ' αὐτῆς ὑποδοχαζόμενα ὁπὸ τοῦ διακόνου. Ἡ κεφαλὴ τοῦ γέροντος ἱερέως ὑπεσηλωθῇ ὀλίγον διὰ τὰ δύναται εὖ· νὰ ἀναγινώσκῃ τὰς εὐχὰς τῆς θείας λειτουργίας καὶ νὰ τελεσιουργήσῃ τὸ μυστήριον. Ἐπειτα εἰς ἕκαστος ἐκ τῶν δεσμῶν ἐπλησίασεν εὐλαδῶς καὶ μὲ δάκρυα εὐγνωμοσύνης· ἔλαβε διὰ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως τὸν θείον μυχρὰν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐποίησεν

ἔπειτα ἐκ τοῦ ποτηρίου τοῦ ἱερέως βοηθούμενου καὶ ὁ διακόνος κατὰ τὴν μετὰ δόξαν τοῦ ἁγίου Ἀγματος.

Παράδειγμα συγκινητικὸν καὶ θαυμάσιον! Ἡ ἐκκλῆσις εἶχε ὁρίσει ἵνα ἡ ἁγία Εὐχαριστία τελεῖται ἐπὶ θυσιῶν, αἵνα καθηγιαζόντο διὰ λειψάνων μαρτυρικῶν ἡ ρίζοντο ἐπὶ τάφων, εἴτινες ἐνέκλειον τοιαῦτα λείψανα. εἰς μάρτυρας, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπετρέπη δι' εἰδικῆς ἐντολῆς προσφέρει αὐτὰς ὁ ἴδιος ἐπὶ τοῦ ἰδίου τοῦ σώματος. Ζωὴν προσέπεσεν ἐνώπιον τῶν ποδῶν τοῦ ζῶντος Θεοῦ, στήθος του ἐπαλλε καὶ ἡ καρδία του ἐκτύπα πάντοτε ὁ τιμία δῶρα, ἀλλ' ἡ ἁγία τῆς ζωῆς του εἶχε γείνει ἡδὺ Ζωὴ τοῦ Χριστοῦ ὑφίστατο μόνῃ εἰς τὴν θυσιαστήριον τοῦ θέντος τοῦτο. Ἡ τελευταία Κοινωνία τῶν μαρτύρων θά νεντο νὰ παρασκευασθῇ περισσότερον ἀξίως;

(Ἀκολ.)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Τὸ ἐσπέρας τῆς παρελθούσης Τετάρτης· ἀφίκετο ἐν προερχόμενος ἐξ Ἀμερικῆς ὁ Σιδ. Μητροπολίτης Χανίων καὶ Ὀδησσού κ. Πλάτων, ὃν ὑποδέχθησαν εἰς τὸν θμὸν τοῦ σιδηροδρόμου Πειραιῶς ἐκμέροισι τῆς Ἱερᾶς ὁδοῦ εἰς Σιδεῶ. Ἐπισκοπεῖ Σύρου καὶ Ναυπακτοῦ καὶ ἐκ τῶν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὁ κ. Α. Ἀλιδιζάκης.

—Τὴν ἐπόμενήν ἡ Α. Σ. ἐπισκέψῃ τὸν Μητροπολίτην μέγαρον, ὅπου ὁ Παν. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Μετ. προσεφώνησε διὰ μικρῶν τὸν Ρῶσον ἱεράρχην, ἐκφράσας τὴν συμπάθειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ κλήρου καὶ λαοῦ διὰ τὴν ἐσκήφασαν κατὰ τῆς χριστιανικῆς Ρωσσίας συμφορὰν τὸν θαυμασμὸν διὰ τὴν ἐκδηλουμένην ἐν τῷ Ρωστικῷ ῥφ δύναμιν τῆς πίστεως, καὶ προσθέσας ἐν τέλει· «Ἡ ἐλπίς ἡμεῖς ἡμεῖς σήμερον πάλιν μεταξὺ τοῦ πονηροῦ πνεύματος αἰῶνος τούτου καὶ τοῦ Πνεύματος τοῦ Χριστοῦ θὰ εἶναι νῆ, ἐν τούτοις εἶνε ἀδύνατον νὰ κατισχύσουν τελείως αἱ αἰμαὶ τοῦ Ἀδου κατὰ τῆς Ἐκκλησίας».

—Ὁ Ρῶσσος Ἱεροπολίτης ἀντιφωνήσας τῷ χαρῶν τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Σύνοδον διὰ τὰ αἰσθημὰ τῆς καὶ ἐπὶ τὴν ὅτι ὁ Ρωστικὸς λαὸς οὐδέποτε θὰ λητμονήσῃ τῇ τῆς μικρᾶς καὶ ἀσθενούς Ἑλλάδος παροχὴν συνδρομῆς τοὺς καιροὺς τῆς δυστυχίας.

—Τὴν παρελθούσαν Πέμπτην ὑπεγράφη ἐν Παρισίῳ συνθήκη τῆς εἰρήνης μετὰ τῆς Βουλγαρίας. Ἀδθημερὶ πρωθυπουργὸς κ. Βενιζέλος μετὰ τοῦ κ. Πολίτου ἀνέχσας ἐκ Παρισίων διὰ Ρώμην, ὁπόθεν μετὰ διήμερον ἐν νῆν θὰ ἐπιστρέψωσι ἐνταῦθα, ὅπου ἀναμένονται νὰ φθάσιν ἐντός τῆς σήμερον ἡ αὐρην.

—Ἐπὶ τῇ χαρμῶν γιορᾷ τῆς ὑπογραφῆς τῆς γαλικῆς εἰρήνης· ἐτελέσθη τὸ παρελθὸν Σάββατον ἐν Μητροπολιτικῷ ναφ ἐπίσημος δοξολογία, εἰς ἣν παρέστη ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ ὅλαι αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαί. Τὸ δὲ ἐσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁργανώθη ὑπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ λαοῦ διαδήλωσις.

—Τὸ Ἀνώτατον Συμμαχικὸν Συμβούλιον ἀπεφάνθη τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλίων τῆς 1ης Δεκεμβρίου.

—ὑπὸ τῆς ἐν Ὀδασικῶν συνελεύσεως Διοσκέφους διὰ τὴν ἐν τῇ ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ ἐφημέριον δι' ἄρκετι· πλειονοφία ἡ γενικὴ εἰσαγωγή τοῦ 48ώρου τῆς ἐξδομικῆς ἐργασίας εἰς ὅλας τὰς χώρας, αἵτινες εἶνε μέλη τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ἐμιλήσῃ τὴν προσεχῇ Κυριακὴν ἐν τῷ Ναφ Ἁγίου Γεωργίου (Καρύου) κατὰ τὴν α'. Λειτουργίαν ὁ πνευματικὸς ἀρχιεπίσκοπος κ. Διον. Πρασσαύλης.

Ἐν Πάτραις ἐμιλεῖ κατὰ Κυριακὴν ἐν τοῖς Ἱ. Ναφ κ. Π. Γ. ἐμπέρας, διὰ τὴν τῆς Θεολογίας.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΔΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 2
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. γρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Α. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΤΑ ΧΑΡΙΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ

Ἦνε ἀλήθεια, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν δίδει εἰς ὅλους τοὺς θρώπους τὰ αὐτὰ χαρίσματα. Οἱ μὲν ἀξιοῦνται τούτου, οἱ ἄλλοι ἐκείνου τοῦ χαρίσματος. Ἐκεῖνοι πάλιν τοιάουτον αὐτῆς τῆς δωρεᾶς καὶ οὗτοι ἐκείνης. Ποῖα καὶ διάφορα τὰ τοῦ Θεοῦ χαρίσματα πρὸς τοὺς θρώπους.

Ἄν ἐξετάζωμεν τώρα τὸν λόγον ἕνεκα τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς διανέμει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ χαρίσματα, ὥστε οὔτε πλουσίους ὅλους τοὺς κάμνει, οὔτε ἐνέξους, οὔτε ζήτορας, οὔτε πολιτικοὺς οὔτε ἐκκλησιαστικούς ἄρχοντας, οὔτε βασιλεῖς, οὔτε ἡγεμόνας. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦτο, δυνάμεθα μετὰ περιουσίαν νὰ φρονώμεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ ἐνεργεῖ καὶ φέρει εἰς πέρας τὰς βουλάς Αὐτοῦ.

Ἀποτεινόμεθα ὅμως ἤδη πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ὑποῦνται, διότι δὲν ἔλαβον παρὰ τοῦ Θεοῦ τὰ αὐτὰ χαρίσματα, τῶν ὁποίων ἡξιώθησαν ἄλλοι. Ὑπάρχουν μάλιστα καὶ οἱ μέχρι τοιοῦτου βαθμοῦ λυπούμενοι διὰ τὴν τιάν ταύτην, ὥστε καὶ νὰ κεντῶνται ἐνίοτε ἀπὸ τὸ πυχλὸν τῆς ζηλοτυπίας πάθος, ζηλοτυποῦντες αἰνίους, οἱ ὅποιοι, ἐργαζόμενοι ὁ ἔλαβον παρὰ Θεοῦ χάρισμα, προκόπτουν καὶ εὐδοκιοῦν.

Ἀλλὰ διατί νὰ λυπούμεθα, μέχρι τοιοῦτου μάλιστα βαθμοῦ, ὥστε καὶ νὰ ἐγγίζωμεν ἢ καὶ νὰ υπερβαίνομεν ὅρια τῆς ζηλοτυπίας; Ὁ Θεὸς ἡδῶκε διὰ λόγους, τοὺς ὁποίους Αὐτὸς μόνος γνωρίζει—νὰ προκίνη τοὺς ἄλλους μὲ ὅσα προτερήματα μᾶς παρουσιάζονται πεπρωτισμένοι. Ὁ Θεὸς ἔκρινε καὶ ὁ Θεὸς ἀρίσεν ὅσα χαρίσματα ἔχουν οἱ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι ὅμως δι' ὧν ἔλαβον χαρισμάτων δὲν γίνονται ἐπιζητοῦντες εἰς ἡμᾶς, ἀλλ' ἀποβαίνουν ἡμᾶ καὶ ἐπωφελεῖς. Κατὰ λοιπὸν ἡμεῖς νὰ λυπούμεθα, διότι δὲν ἔχομεν τὰ αὐτὰ χαρίσματα μὲ ἐκείνους, ἀφοῦ ὁ Θεός, ὁ ἀπόλυτος κύριος καὶ δίκαιος διανομέας, ἔκαμε τὴν κρίσιν καὶ τὴν διανομήν; Ποῖα δικαιώματα ἔχομεν ἡμεῖς; Δὲν εἶπε Θεὸς ὁ ἐξουσιαστής, ὁ Ὅποιος ἐν δικαιοσύνῃ διαμοιρίζει τὸν πλοῦτον τῶν δωρεῶν Του;

Τὸ γεγονός δέ, ὅτι οὐδεὶς ἄνθρωπος στερεῖται μετὰ τῶν ἄλλων ἢ καὶ μικρῶν χαρισμάτων, τὸ γεγονός ὅτι πάντες ἔχομεν λάβει παρὰ τοῦ Θεοῦ ὅσα ἢ σοφία Του καὶ δικαιοσύνη Του ἔκρινεν ὅτι ἔπρεπε νὰ μᾶς δώσῃ, δὲν κενεῖ νὰ εἰρηνεύῃ τὸ ἀνήσυχον πνεῦμα; Δὲν ἔλαβες

καὶ σὺ ὅ,τι ἔχει καὶ ὁ ἄλλος; Ἐλαβες ὅμως. Δὲν ἔχεις τὸ ἴδιον χάρισμα; Ἐχεις ἄλλο ὅμως. Ὁ Θεὸς δὲν σε ἐστέρησε καθ' ὅλον κληρίαν. Διατί λοιπὸν λυπεῖσαι; Διατί στενοχωρεῖσαι;

Ἐπεῖτα δέ—ἅς μὴ λησμονώμεν καὶ τοῦτο—τὰ χαρίσματα. τῶν ὁποίων ἀξιούμεθα παρὰ τῆς παναγάθου δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου, μᾶς καθιστοῦν συγχρόνως καὶ περισσότερον ὑπευθύνους ἐνώπιον τῆς θείας δικαιοσύνης. Δὲν λαμβάνεις τὸ χάρισμα διὰ νὰ τὸ ἔχῃς καὶ νὰ τὸ κρατῇς. Τὸ λαμβάνεις διὰ νὰ ἐργασθῇς πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀδελφῶν σου, πρὸς δόξαν Θεοῦ. Ἀλλοίμονον δέ, ἐὰν εὐρεθῶμεν ποτὲ εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ Θεοῦ καὶ κατακριθῶμεν ὡς δούλοι κρύφαντες τὸ τάλαντον, καὶ πάθωμεν ὅ,τι καὶ ὁ πονηρὸς δούλος ὅστις κατεδικάσθη, διότι ἔλαβε, λαθῶν δέ παρὰ Θεοῦ, καὶ δὲν ἐργάσθη, ἀναλόγως (Ματθ. 25, 14—30).

Διατί λυπεῖσαι λοιπὸν, διότι δὲν ἔλαβες καὶ σὺ ὅ,τι ἔχουν οἱ ἄλλοι; Γνωρίζεις, ὅτι, ἂν λάβῃς, θὰ ἐργασθῇς καὶ καθὼς πρέπει; Εἰξεύρεις, ἐὰν θ' ἀνταποκριθῇς; Ὑπολογίζεις τὴν εὐθύνην, τὴν ὁποίαν θ' ἀναλάβῃς, ἐν ἡ περιπτώσει λάβῃς καὶ σὺ ὅ,τι ἔλαβον ἐκεῖνοι, διὰ τὰ χαρίσματα τῶν ὁποίων λυπεῖσαι ἢ καὶ ζηλοτυπεῖς;

Ὁ! Χριστιανοί μου! Ἄς μάθωμεν νὰ εἴμεθα εὐχαριστημένοι καὶ νὰ μένωμεν ἀναπαυμένοι εἰς ὅ,τι μᾶς δίδει ὁ Θεός. Ἄς προσπλῶμεν νὰ ἐργαζώμεθα καὶ ν' ἀνταποκρινώμεθα πρὸς τὰς δωρεὰς τοῦ Κυρίου καὶ ἅς ἀγρυπνώμεν ἐν παντὶ καιρῷ, ἵνα μὴ ποτε κατακριθῶμεν ὡς ὁ κρύψας τὸ τάλαντον δούλος.

Ἐὰν δέ τυχὸν βλέπωμεν εἰς τοὺς ἄλλους χαρίσματα, ὧν ἡμεῖς στερούμεθα, ἅς χαίρωμεν μάλλον διὰ τοῦτο καὶ ἅς δοξολογῶμεν τὸν δοτῆρα πάντος ἀγαθοῦ, τὸν Θεόν, ὁ Ὅποιος χαριτώνει τοὺς δούλους Του καὶ ἀναδεικνύει τὰ τέκνα Του διὰ τὴν ὠφέλειαν τὴν ἰδικήν μας.

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. «Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα».

Ἡ καταβλήκη καὶ ἡ κατάκρισις ἐκ μέρους τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ ἐπέρχεται, ὡς εἶπε προηγουμένως, πρὸς τοὺς παραβάτας τοῦ νόμου, πρὸς τοὺς δουλεύοντας εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Συν

επὼς, λέγει ὁ Ἀπόστολος, οὐδεμία κατάκρισις καὶ καταδίκη ἐπέροχεται τῶρα εἰς τοὺς πιστευόντας καὶ ἀκολουθοῦντας τὸν Χριστὸν ὡς πιστοὶ Αὐτοῦ ὁπαδοί. Διότι πρῶτον οὗτοι ἀναγεννηθέντες διὰ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος ἀπηλλάγησαν ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας, ἐδικαιώθησαν ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ἔλαβον τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐγένοντο τέκνα τοῦ Θεοῦ. Δεύτερον δὲ ἔχοντες τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ζῶσι ζωὴν πνευματικὴν, τοῦτοσιν ἀπονήθησαν τὰς κακὰς καὶ πονηρὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰ θελήματα τοῦ σαρκικοῦ ἀνθρώπου καὶ πορεύονται «κατὰ πνεῦμα», δηλαδὴ κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἥτοι συμφώνως πρὸς τὰς ἐντολὰς καὶ ἐν γένει τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον Εὐαγγέλιον ἐκήρυξε πρῶτον ὁ Χριστὸς ἡνωμένος ὄν μετὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἔπειτα δὲ καὶ οἱ Ἀπόστολοι φωτιζόμενοι καὶ ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Οἱ εἰς τὸν Χριστὸν λοιπὸν πιστεύοντες, ὡς ἀπεκνηστάμενοι τὰς κακὰς ἐπιθυμίας καὶ θελήματα τοῦ σαρκικοῦ ἀνθρώπου καὶ ὡς πορευόμενοι κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ Πνεύματος, εἰς οὐδεμίαν κατάκρισιν καὶ καταδίκην ὑπόκεινται. Διότι ὅχι μόνον τὰς ἐντολὰς τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου δὲν παραβαίνουσιν, ἀλλὰ καὶ πολιτεύονται κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ Εὐαγγελικοῦ νόμου, ὅστις εἶνε συμπλήρωσις καὶ τελειοποίησις τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου.

2. «Ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἡλευθέρωσε με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου».

Δὲν ὑπάρχει κατάκριμα καὶ καταδίκη εἰς ἐμέ, ὅστις ἀπηλλάγη ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ πορεύομαι κατὰ τὸν νόμον τοῦ Πνεύματος, κατὰ τὸν νόμον τοῦ Εὐαγγελίου, διότι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ὅπερ ἔρχεται εἰς τὸν χριστιανὸν ἕνεκα τῆς ἀντιμισθίας τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν νεκρὸν ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας ἀνθρώπου χορηγεῖ τὴν πνευματικὴν ζωὴν, ἡλευθέρωσε καὶ ἐμέ καὶ ἀπῆλλαξεν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀπὸ τὸν αἰώνιον θάνατον, τὸν ὅποιον ἐπιφέρει αὕτη.

«Ὁ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς». Ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ δύναμις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον, ἐπειδὴ χορηγεῖ εἰς τὸν ἀνθρώπου τὴν πνευματικὴν ζωὴν, τὴν ἐν τῷ Θεῷ ζωὴν, ἐν τῷ παρόντι βίῳ, καὶ τὴν αἰώνιον τῆς μακαριότητος ζωὴν ἐν τῷ μέλλοντι, καλεῖται πνεῦμα τῆς ζωῆς.

«Ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ». Λέγει τὸ «ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ», διότι πάντα τὰ χαρίσματα, ἅτινα παρέχει εἰς τὸν χριστιανὸν τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὰ παρέχει ἕνεκα τοῦ σταυρικοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀξιολογίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

***** ΜΙΑ Ἡ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΠΙΣΤΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Ὅποιονδήποτε βιβλίον τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ ἀν ἀνοίξῃτε, θὰ πληροφορηθῇτε ἀμέσως, ὅτι τὸσον διὰ τὴν συνειδήσιν ἐκείνων, εἰς τὴν γραφίδαν τῶν ὁποίων ἀρεῖσθαι τὸ βιβλίον αὐτό, ὅσον καὶ διὰ τὴν συνειδήσιν τοῦ πλήθους, εἰς τὰς χεῖρας τῶν ὁποίων παρεδίδοτο τὸ βιβλίον τοῦτο, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτο Θεὸς τέλειος. Εἰς ὅλας τὰς ἐπιστολάς, αἵτινες ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ κανόνος τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὅπως

καὶ εἰς ὅλα τὰ Εὐαγγέλια, οἱ πιστοὶ προσκαλοῦνται νὰ προσφέρωσι θυμίαμα λατρείας εἰς τὸν Ἰησοῦν θυσιάζοντες ἐπὶ τῷ θωμῷ τῆς δόξης Του πᾶν ὅτι, πολῦτιμον καὶ προσφιλέ. Ἡ θυσία εἰς τὰς ὁποίας μᾶς καλοῦσιν ὅλα τὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶνε διὰ τοὺς κατὰ κόσμον κλόνοντας θυσιάαι δυνήσονται· οἱ ἀγῶνες δὲ εἰς τοὺς ὁποίους πρέπει διὰ τὸ ὄνομα Ἐκείνου νὰ ἐμπλακῶμεν, εἶνε ἀγῶνες βάρεις, αἱματηροί, δυσόδοκτοι. Αἱ διὰ ποῖόν ποτε προφήτην ἢ διὰ ποῖον ἄλλον ἄγιον καὶ τῷ Θεῷ εὐάρεστον ἄνδρα μᾶς ἐξηγήθη; ὅσοι ἀγῶνες καὶ τόσαι θυσιάαι; Δι' οὐδέν. Εἶνε ζήτημα λοιπὸν, ὅτι τὸσον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἀποστόλων, ὅσον καὶ εἰς τὰς καρδίας τῶν Χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνέγνωσαν πρῶτον τὰ θεόπνευστα συγγράμματα αὐτῶν, ἢ φυσιογνωμία τοῦ Ἰησοῦ παρουσιάζεται περιδεδλημένη τὸν ἀπρόσιτον τῆς θεότητος φωτιστὴν καὶ ἀναπαυομένη ἐπὶ μυστηριώδους νεφέλης ὑποδασιαζομένη ὑπὸ τῶν Χερουδὶμ;

Δι' ὅλους τοὺς Ἀποστόλους, τὸσον δι' ἐκείνους ὅσιν εἰς τὴν γραφὴν ἐνωρίτερον, ὅσον καὶ δι' ἐκείνους τῶν ὁποίων τὰ συγγράμματα ἀνάγονται εἰς νεωτέρους πῶς χρόνους, ὁ Ἰησοῦς εἶνε εἰς καὶ ὁ αὐτός, Θεὸς τέλειος καὶ ἄνθρωπος τέλειος. Μὴ εἰς ὅλους τοὺς ἀποστόλους ὑπάρχει περὶ τοῦ Χριστοῦ συνειδήσεις. Ἐν καὶ τὸ αὐτὸ φρόνημα μίαν καὶ ἐξ ὁλοκλήρου αὐτῇ πίστις, μίαν καὶ ἡ ἰδίαν ἀντίληψις. Μὲ μόνην τὴν διαφορὰν, ὅτι ἡ ἀντίληψις καὶ τὸ φρόνημα καὶ ἡ πίστις αὕτη διερμηνεύεται ἀπὸ πολλὰ καὶ διάφορα στόματα. Τὸ αὐτὸ φρόνημα τῆς πίστεως διοχετεύεται εἰς ἡμᾶς διὰ πολλῶν ἀγωγῶν. Ἀλλὰ τὴν αὐτὴν περὶ τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἐκφράζει ὁ Παῦλος μὲ ἄλλας δηλαδὴ λέξεις· ἄλλως ὁμιλεῖ περὶ αὐτῆς ὁ Πέτρος· κατ' ἄλλον τρόπον διερμηνεύει αὐτὴν ὁ Ἰωάννης· ἄλλως διερμηνεύει αὐτὴν ἡ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή, ὅλοι ὅμως διατυπώνουσι τὸ αὐτὸ δόγμα καὶ ἐκφράζουσι, μὲ τὴν ἰδίαν ἑκαστος φρασεολογίαν, τὸ αὐτὸ περὶ τοῦ Χριστοῦ φρόνημα. Ὑπάρχει διαφορά εἰς τὴν ἑκφρασιν, πλήρης ὅμως ταυτότης εἰς τὴν οὐσίαν. Ἀκριβῶς δὲ ἡ διαφορά αὕτη περὶ τὴν ἑκφρασιν ἀποδεικνύει, ὅτι οἱ ἱεροὶ οὗτοι συγγραφεῖς δὲν ἀντιγράφουσιν ἀλλήλους· δὲν ὁμιλοῦσι κατ' ἐμπνευσιν ἀλλήλων. Ὅσοι εἰς ὁμιλεῖ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἄλλου καὶ ὅμως κατ' οὐσίαν συμφωνοῦσι πλήρως. Διὰ τὴν Ἀπλούστατα διότι εἰς ὅλους τοὺς ἀποστόλους ὑπῆρχε μία καὶ ἡ αὐτὴ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀντίληψις, ἔν καὶ τὸ αὐτὸ φρόνημα, μία καὶ ἀπαράλλακτος πάντοτε πίστις.

Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονός περὶ τοῦ ὁποίου ὡμιλήσαμεν εἰς προηγούμενον ἀρθρον, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Ἰουδαία ἡ ὁ τὸ κέντρον τοῦ αὐστηροῦ μονοθεϊσμοῦ καὶ οἱ Ἀπόστολοι σύνεπὼς ἦσαν φανατικοὶ μονοθεῖσται, θὰ πεπισθῶμεν ὅτι πρὸς ἐξήγησιν τοῦ ἑνιαίου τούτου αἰσθήματος, τὸ ὁποῖον αἱ ἀποστολικαὶ καρδίαι αἰσθάνανται διὰ τὸν Ἰησοῦν, μία καὶ μόνη ἀπομένει ὁδός: Τὸ νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἔν καὶ τὸ αὐτὸ στόμα, τοῦ Ἰησοῦ τὸ στόμα, ἐλάλησε πρὸς ὅλα αὐτὰ τὰ ὅσα, ἐπληροφόρηται ὅλας αὐτὰς τὰς καρδίας, καὶ διὰ μίαν καὶ τῆς αὐτῆς θέας καὶ υπερφύους δαδὸς ἐφωτίσθησαν ὅλα αὐτὰ αἱ ψυχὰι περὶ τῆς ὑψίστης ἀληθείας τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ. Αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐμμετρώρησε περὶ τῆς θέας φύσεώς Του καὶ Αὐτὸς ὡμολόγησε περὶ αὐτῆς.

Π. Ν. Τρεμπλάς

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Γ'.

Ἐκ τῶν μεγάλων κατορθωμάτων, τὰ ὁποῖα κατώρθωσαν ἅγιοι ἄνδρες διὰ τῆς πίστεως, ὡς εἶδομεν εἰς τὰ προηγούμενα ἄρθρα, μανθάνομεν καὶ πληροφορούμεθα ὅτι ὄντως εἰ μεγάλη ἡ δύναμις τῆς πίστεως.

Ὅπόσον εὐτυχεῖς θὰ ἦμεθα, ἂν εἶχομεν καὶ ἡμεῖς τὴν πιστὴν τῶν ἁγίων ἐκείνων ἀνδρῶν! Ὅπόσον εὐτυχεῖς θὰ ἦμεθα, ἂν εἶχομεν ἔστω καὶ ὀλίγα τοιαῦτα παραδείγματα τὰς διαφόρους κοινωνίας. Δυστυχῶς ὅμως, ὅλοι τὸ γνωρίζομεν, ἐξέλιπε σχεδὸν ἡ πίστις ἐκ τῆς ἡμετέρας. Πιστεύομεν καὶ ἡμεῖς σήμερον, ἀλλ' ἡ πίστις μας εἶνε τοιαύτη ὥστε κατὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν.

Ἀλλὰ πῶς δύναται νὰ ἴδῃ τις ἂν ἔχῃ πίστιν ὡς καὶ τὸν ἁγίον τῆς πίστεώς του; Τό βλέπει ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων περιστάσεων. Ἐνικῶς ὅμως λέγομεν ὅτι καταφαίνεται ἡ πίστις τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν προστάσεων τοῦ Θεοῦ, τὰ ὁποῖα ἐμπεριέχονται εἰς τὴν Ἀγ. Γραφήν. Ὅταν δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος, μελετῶν καὶ μανθάνων λόγους τῆς Ἀγ. Γραφῆς, προσπαθῇ παντὶ σθένει νὰ ἐφαρμόσῃ αὐτά, ἔστω καὶ ἂν βλέπῃ ἐκ τῆς ἐλλείψεως, ἢ ἔστω καὶ ἂν πίπτῃ ἐνίοτε ὡς ἐκ τῆς ἀδυναμίας του, ὁ τοιοῦτος δὲν στείνεται βεβαίως πίστεως. Ὅσον περισσότερον ἀγωνίζεται διὰ τὴν τηρήσιν τοῦ Θεοῦ θελήματός καὶ ὅσῳ περισσότερον ἀποδοίκεται κακὸν κατὰ τοσοῦτον καὶ μεγαλυτέραν φανερώσει πίστιν.

Ἐπίσης, ὅσῳ μεγαλυτέραν δεικνύει ἀνδρείαν καὶ μεγαψυχίαν καὶ ὑπομονὴν εἰς τὰς ἐπερχομένας θλίψεις, μιμούμενος τὸν πολυάθλον Ἰωὴ καὶ ἀναφωνεῖ ὡς καὶ ἐκεῖνος εἰς ἀσπὴν περιστάσιν «εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ νῦν καὶ ἔως τοῦ αἰῶνος», κατὰ τοσοῦτον μεγαλυτέρα ἡ ἰσχυροτέρα εἶναι ἡ πίστις. Ἔτι δὲ μεγαλυτέρα εἶναι, ὅταν εἴη ἔοικος χάριν τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ὥφους τῆς πλησίον νὰ θυσιάσῃ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν του. Ἐξ τῶν λοιπῶν καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων περιστάσεων, τὰς ὁποῖας προσέχωμεν ὁ ἄνθρωπος βλέπει καθ' ἑκάστην, διακρίνει ἂν ἡ πίστις ὡς καὶ τὸν βαθμὸν τῆς πίστεώς του. Ἀκόμη δὲ εἶπε ἐν τῇ ἐφαρμογῇ καὶ τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς πίστεως. Ἀφοῦ λοιπὸν τόσον μεγάλη καὶ ὕψιστη εἶναι ἡ πίστις ἡ ἀφοῦ δίδει καὶ μεγάλην δύναμιν καὶ ἐνίσχυσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὡς ἐργαζόμεθα καὶ ὡς παρακαλῶμεν τὸν Θεὸν νὰ βοηθήσῃ πίστιν εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, ὥστε ἀκραδάντως πιστεύωμεν εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου διδασκόμεναι ἀληθείας. Ὅταν δὲ ταύτην τὴν πίστιν ἔχωμεν, τότε ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτῃ θὰ αἰσθανώμεθα χαρὰν καὶ ἀναψύξιν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι θὰ καταστῶμεν εὐδαίμονες καὶ ἁγίοι.

Ἀρχιμ. Ἰγν. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ἱερὸς Ἐφεσίους ἐπιστ. Παύλου, κεφ. γ'. 10—17

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ιη'. 35—43)

35 Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίζειν τὸν Ἰησοῦν Ἱεριχὼ, τυφλὸς τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν

36. ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου, ἐπυνθάνετο εἰ εἶη τοῦτο. 37. ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρορχεῖται. 38. καὶ ἐβόησε, λέγων, Ἰησοῦ υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. 39. καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν, ὡς Δαβὶδ, ἐλέησόν με. 40. σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν· ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν, λέγων. 41. τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπε, Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. 42. καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. 43. καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δι' ἑξῆς τὸν Θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 35—37. Ὁ τυφλὸς ἐπαίτης. Συνδεδεμένος ὁ Κύριος ἀπὸ τοὺς μαθητάς Του καὶ παρακολουθεύμενος ἀπὸ πλῆθος λαοῦ ἐπλησίαζε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν Ἱεριχὼ. Ἐξω ἀπὸ τὴν πόλιν αὐτήν, εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δρόμου, τὸν ὁποῖον διήρχετο ὁ Ἰησοῦς, ἐκάθητο δυστυχὴς τις τυφλός. Ἀφ' οὗ εἶχε χάσει τὸ φῶς· τῶν ὀφθαλμῶν του, εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξέρχεται συχνὰ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ νὰ ζητῇ ἐλεημοσύνην ἀπὸ τοῦ διαδάτας. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὅμως ἀκούει θέρυδον πρωταφανῆ καὶ ἀντιλαμπάναται ὅτι διέρχεται ὄχλος πολὺς. Περιέργως διὰ τοῦτο ἐρωτᾷ τοὺς διαδιδόντας τί συμβαίνει. Καὶ ἐκεῖνοι τοῦ ἀπαντεῶν ὅτι περᾶ ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὁ φημισμένος Διδάσκαλος καὶ προφήτης.

Στίχ. 38, 39. Ἡ παράκλησις τοῦ τυφλοῦ. Ἡ πληροφορία αὐτὴ συγκινεῖ βαθύτατα τὸν τυφλόν. Εἶχεν ἀκούσει καὶ ἀπὸ τῶν τὰ μεγάλα θαύματα τοῦ Σωτῆρος, καὶ πολλάκις εἶχε σκεφθῇ ὅτι μόνος ὁ Ἰησοῦς θὰ ἦτο ἱκανὸς νὰ δώσῃ τὸ φῶς καὶ εἰς τοὺς ἰδικούς του ὀφθαλμούς. Τώρα λοιπόν, ὅποτε ἀκούει ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶνε πλησίον του, ἐξυγείρεται θερμῇ ἐν τῇ ψυχῇ του ἡ ἐλπίς καὶ ὁ πόθος τῆς θεραπείας. Καὶ ἰδοὺ αὐτός, μὲ πλήρη τὴν πίστιν εἰς τὴν θείαν δύναμιν τοῦ Σωτῆρος, ἀρχίζει νὰ φωνάζῃ μὲ ὅλας τοὺς δυνάμεις· «Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Δαβὶδ, ἐλέησόν με». Ὀνομάζει τὸν Κύριον υἱὸν τοῦ Δαβὶδ. Ἐπομένως ἔχει τὴν πίστιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶνε ὁ μέλλων νὰ ἔλθῃ Μεσσίας, ὁ ὁποῖος κατὰ τοὺς λόγους τῶν προφητῶν ἔμελλε νὰ ᾔγει ἀπόγονος τοῦ Δαβὶδ κατὰ σάρκα. Μὲ τὴν πεποίθησιν αὐτὴν ὁ τυφλὸς ἐπικαλεῖται τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Σωτῆρος, ζητεῖ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του. Αἱ κραυγαὶ του προσελκύουν τὴν προσοχὴν τῶν διερχομένων. Καὶ ἰδοὺ, οἱ ἄνθρωποι ἐκείνοι ἐπιπλήτουν τὸν τυφλόν καὶ τοῦ λέγουν νὰ σιωπήσῃ. Ψυχροὶ καὶ ἀνάληγτοι πρὸς τὴν δυστυχίαν τῶν ἄλλων, νομίζουν ὅτι αἱ φωναὶ τοῦ τυφλοῦ θὰ ἠνώχλουν τὸν θεῖον Διδάσκαλον. Ἀλλ' ὁ τυφλός, ἀκλόνητος ἐν τῇ πίστει του, μὲ τὴν ἐλπίδα ὁλονὲν θερμότεραν, ἐπιμένει εἰς τὴν ἰκεσίαν του καὶ κραυγάζει ἐκὼς τὴν δύναμίν του λέγων· «Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με». Δὲν θέλει νὰ χάσῃ τὴν πολυτίμον εὐκαιρίαν. Ἐννοεῖ καλῶς ὅτι, ἂν σιωπήσῃ, ὁ Ἰησοῦς θ' ἀπομακρυνθῇ καὶ, μαζὶ μὲ αὐτόν, θ' ἀπομακρύνετο καὶ πᾶσα ἐλπίς θεραπείας. Διὰ τοῦτο ἐπιμένει εἰς τὴν παράκλησίν του, καὶ αἱ φωναὶ του ἀντηχοῦν ἰσχυραὶ μέσα εἰς τὸν θόρυβον τοῦ διερχομένου πλήθους.

Στίχ. 40—43 Ὁ τυφλὸς ἀναβλέπει. Αἱ φωναὶ του καὶ αἱ ἰκεσίαι του προσελκύσαν ἐπὶ ἱέλους τὴν προσοχὴν καὶ τὴν συμπάθειαν τοῦ Σωτῆρος. Καὶ ἰδοὺ ὁ Κύριος σταματᾷ καὶ δι' αὐτὸν ἀτάσσει νὰ φέρουν ἐνώπιόν Του τὸν τυφλόν. Καὶ τὸν ἐρωτᾷ· «Τί θέλεις; νὰ σοὺ κάμω;» Καὶ ἐκεῖνος, μὲ παλμούς συγκινή-

σεως και με πόνον ψυχῆς, ἀπαντᾷ· «Κύριε, ἵνα ἀναδ'έψω». Τότε ὁ φιλόανθρωπος Κύριος, ἀνταμείδων ἐν τῇ θείᾳ δυνάμει Του τὴν πίστιν τοῦ τυφλοῦ, λέγει πρὸς αὐτόν· «Ἀνάβλεψον». Καὶ προσθέτει· «ἡ πίστις σου σέ ἔσωσε». Καὶ εὐθὺς ὁ τυφλὸς ἀνέκτισε τὸ φῶς του καὶ, με τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑγιεῖς πλέον, ἠκολούθησε καὶ αὐτὸς τὸν Εὐεργέτην του μαζῇ με τὸ ἄλλο πλῆθος, δοξάζων τὸν Θεὸν διὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην εὐεργεσίαν. Καὶ ὁλος ὁ λαός, ἰδὼν τὸ ἐξάσιον θαῦμα, ἐδόξαζε τὸν Θεὸν διὰ τὸ ἐκπληκτικὸν γεγονός.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΡΙΟΛΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

Ἡ μάχη

Ἡ πρώτη ἀνέτειλεν ἀνέφελος καὶ ψυχρά, ὁ ἥλιος δὲ ἔκαμνε νὰ ἀπαστρέπτουν τὰ χρυσᾶ στολίσματα τῶν ναῶν καὶ τῶν δημοσίων μνημείων. Ὁ λαὸς κατέβη καὶ διεχύθη ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ἐνδεδωμένος μετὰ λαμπρότερα του ἐνδύματα καὶ ἐστολισμένος μετὰ ἐξαιρετικὸν πλεῖτον. Τὰ διάφορα ρεύματα τοῦ πλῆθους συνεκεντροῦντο ὅλα πρὸς τὸ ἀμφιθέατρον τοῦ Φλαδίου, τὸ γνωστὸν ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Κολλοσιαίων. Ἐκαστος διηύθυνε τὰ βήματά του πρὸς τὸ πάρκον τὸ ἐνδεικνυόμενον ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ εἰσιτηρίου του, ἕως οὗ ὁλόκληρος ἡ ἀπέραντος ἐκείνη τοῦ ἀμφιθεάτρου ἔκτασις ἐγένισεν ἀπὸ ἀνθρώπους.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἦλθε νὰ προστεῇ τῶν ἀγώνων συνοδευόμενος ἀπὸ ὅλην τὴν αὐλήν του. καὶ μετ' ὅλης τῆς πομπῆς τῆς χρησιμοποιουμένης εἰς τὰς αὐτοκρατορικὰς ἐορτάς. Καὶ αὐτὸς, ὅπως καὶ ὁ τελευταῖος ἐκ τῶν ὑπηκόων του, μετ' ἀγωνιώδους ἐνδιαφέροντος ἤρχετο νὰ παρακολουθήσῃ τοὺς σκληροὺς ἐκείνους ἀγῶνας καὶ νὰ τέρψῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς του μετὰ τὸ θέαμα τῆς ἀγρίας ἐκείνης σφαγῆς. Ὁ θρόνος του εὗρίσκετο εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ ἀμφιθεάτρου, ὅπου εὐρύτατος χώρος εἶχε χωρισθῇ καὶ πλουσίως διακοσμηθῇ διὰ τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐλήν.

Διάφορα ἀγωνίσματα ἐγένοντο διαδοχικῶς, ἀλλ' ἀκόμη οὐδεὶς ξιφομάχος δὲν εἶχε βάψει τὴν ἄμμον τοῦ στίβου δι' αἵματος. Ὁ λαὸς διὰ τοῦτο ἤρχισε νὰ θορυβῇ ἀνυπομονῶν νὰ ἴδῃ ἀγῶνας ἀγριωτέρους καὶ σκληροτέρους.

Οἱ Χριστιανοὶ δεσμῶται ἐν τῷ μεταξύ εὗρίσκοντο εἰς ὑπόγειόν τινα φυλακὴν τοῦ ἀμφιθεάτρου, ἧτις ἐκαλεῖτο σπολιατόριον, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν μετεφέρθησαν ἐκ τοῦ δεσμοτηρίου πολὺ πρὶν ἢ αἱ Ῥωμαῖοι ἀρχίσωσι νὰ συγκεντρώνωνται εἰς τὸ ἀμφιθέατρον. Ἐκεῖ, εἰς τὸ σπολιατόριον, τοὺς ἀφήρρεσαν τὰς ἀλύσσεις καὶ ἀπεπειράθησαν νὰ τοὺς ἐνδύσωσιν ἐνδύματα ἱερέων καὶ ἱερειῶν εἰδωλολατρικά. Ἐκεῖνοι ὅμως ἠρνήθησαν.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς πρώτης ἔμειναν μαζύ, ἐνθαρρύνοντες ἀλλήλους καὶ ψάλλοντες ὕμνους πρὸς τὸν Θεὸν παρὰ τὸν θόρυβον καὶ τὰς φωνὰς τοῦ εἰσελαύνοντος εἰς τὸ ἀμφιθέατρον πλῆθους. Κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν εἰσῆλθεν αἰφνιδίως εἰς τὸ σπολιατόριον καὶ ὁ Κορβίνος, μετὰ ὅσους δὲ ἀναιδέως καὶ ἀλαζδόνως νικητοῦ ἀπηυθύνθη πρὸς τὸν Παγκράτιον μετὰ τοὺς ἐξῆς λόγους·

—Χάρις εἰς τοὺς Θεοὺς ἡ ἡμέρα αὕτη, τὴν ὁποίαν ἀπὸ μακροῦ ἐπεθύμουν, ἦλθεν. Ὁ ἀγὼν ὁ μεταξύ ἡμῶν τῶν δύο ὑπῆρξε μακρὸς καὶ ἐπίπονος. Ἐπ' τέλους ἐνίκησα.

—Τί λέγεις, Κορβίνε; εἶπεν ὁ Παγκράτιος μετὰ πρατύντας. Πότε καὶ πῶς ἤρχισα ἐγὼ ἀγῶνα μαζύ σου;

—Πάντοτε καὶ πανταχοῦ, ἀπεκρίθη σκαιῶς ὁ υἱὸς τοῦ δημάρχου τῆς Ῥώμης. Μοῦ παρηγχώλεις διαρκῶς τὸν ὕπνον μου, ἐμφανιζόμενος ἐνώπιόν μου ὡς μετῴρον τι, ματαίως δὲ ἀπεπειρώμην νὰ σὲ συλλάβω. Ὑπῆρξες ὁ δῆμιός μου, ὁ κακὸς μου δαίμων· σὲ ἐμίσησα, σὲ ἐδλασφήμησα, σὲ κατηράσθην καὶ τώρα ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδικησεώς μου ἔφθασε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἀπεβίωσε καὶ ἐκηδεύθη τὴν 19ην τρ. μηνὸς ὁ ἀοιδίμος Καθηγητὴς τῆς Θεολογίας Ἑμμανουὴλ Ζολώτας. Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ θρηνεῖ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἐγκρίτου καθηγητοῦ τῆς Ἑρμηνευτικῆς, ὁ ὁποῖος, διαπνεόμενος ἀπὸ ἀληθινὴν πίστιν καὶ εὐσέδειαν, οὐ μόνον ἀνέλυε καὶ ἡρμήνευε τὰ βήματα τῆς Γραφῆς μετὰ πολλῆς σαφηνείας καὶ χάριτος, ἀλλὰ καὶ ἐσπερῶν εἰς τοὺς φοιτητὰς ἐν τῇ πίστει καὶ μετὰ διεξίτητος εἰσήγεν αὐτοὺς εἰς τὴν Θεολογικὴν ἐπιστήμην.

Ἡ κηδεία τοῦ ἀοιδίου Καθηγητοῦ ἐγένετο ἐν τῷ Ἱ. Ναφ' Ἀγίου Γεωργίου (Καρύτση) χοροστατοῦντος τοῦ Παν. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου καὶ παρισταμένων πάντων τῶν φοιτητῶν καὶ μαθητῶν τοῦ ἀειμνήστου Ζολώτα καὶ πλείστου κόσμου τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν. Τὸν ἐπικήδειον ἐξεφώνησεν, ἐντολῇ τῆς συγκλήτου τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ Καθηγητὴς τῆς Θεολογίας κ. Χρυσόστομος Παπαδόπουλος. Κύριος ἀναπαύσαι σε ἐν σκηναῖς δικαίων ἀοιδίμιε Ἑμμανουὴλ Ζολώτα!

Ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἴκου. Πατριαρχεῖου ἀπεφασίσθη ἡ Ἱδρυσις ἐπισήμου Ἀντιπροσωπείας αὐτοῦ παρὰ Ἀγγλικανικῇ Ἐκκλησίᾳ πρὸς στενοτέραν σύσφιγξιν τῶν μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν σχέσεων.

Ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου ἐζητήθη ἀρμολίως ἡ χορήγησις ἀναστολῆς μέχρι πέρας τῶν σπουδῶν τῶν εἰς τοὺς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετοῦντας τελειοφοίτους τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς.

Τὴν παρελθούσαν Πέμπτην συνήλθεν ἡ Βουλὴ καὶ προέβη εἰς ἐκλογὴν τοῦ Προεδρεῖου τῆς. Ἐξελέγη καὶ πάλιν Πρόεδρος ὁ κ. Σοφοῦλης, ὁ ὁποῖος καὶ ὠμίλησε μετὰ τοῦτο ἐκφράσας τὴν εὐγνωμοσύνην του διὰ τὴν τιμητικὴν ἐντολήν, ἣν τῷ ἐνεπιστεύθη καὶ πάλιν ἡ Βουλὴ, καὶ ἐξάρα τὰς συντελεσθεῖσας ἤδη μεγάλας Ἑθνικὰς ἐπιτυχίας, μετὰ τῶν ὑλόγησεν ὁ Θεὸς τὰ πολεμικὰ κατορθώματα τοῦ στρατοῦ μας.

Ἐκ τῶν πρώτων ὑπὸ τὴν ψήφον τῆς Βουλῆς νομοσχέδια εἶνε αἱ Συνθήκαι μετὰ τῆς Γερμανίας, Αὐστρίας καὶ Βουλγαρίας καὶ τὸ νομοσχέδιον περὶ αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν δημοδιδασκάλων.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ· Ἡρῆατο ἀπὸ τινος ἐκδιδόμενον ἐν Κων. πόλει δεκαπενθήμερον θρησκευτικὸν περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀναγέννησις», ὄργανον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συνδέσμου προεδρευομένου ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Βιζύης κ. Ἀνθίμου, ὅστις εἶπε καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ Περιδικίου. Εἰς τὴν νέαν συνάδελφον ἡ «Ζωὴ» εὐχεται εὐφύχως πᾶσαν εὐδοκίμησιν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολήν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὁμίλησε τὴν προσεχῇ Κυριακὴν ἐν τῷ Ἱ. Ναφ' Ἀγίου Γεωργίου (Καρύτση) κατὰ τὴν α'. θείαν λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

Ἐν Πάτραις ὁμιλεῖ κατὰ Κυριακὴν ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς κ. Π. Τεμπέλας, διδάκτωρ τῆς Θεολογίας.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΒΔΟΜΑΔΙΑΝΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΟΥΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ZOH

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΘΝΕΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. γρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἄδρις 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἱπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΡΗΜΑΤΑ ΖΩΗΣ

“ΕΙΔΟΝ ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ ΣΟΥ.”

Ὁ πόνος, τὸν ὁποῖον αἰσθάνεται ἡ καρδία μας διὰ τὰς
λαιπωρίας τοῦ βίου, καὶ ἡ προσευχή, ἡ ὁποία ἀπὸ πονε-
υῆν καρδίαν ἀνέρχεται εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ ζη-
τήσῃ βοήθειαν καὶ ἄνεσιν, δὲν εἰμποροῦμεν νὰ εἰπώμεν δι-
ερχόμενοι ἀπαρατήρητα ἐνώπιον τῆς θείας Μεγαλωσύνης.
Ὅταν ὁ βασιλεὺς Ἐξεκίας ἤκουσεν ἀπὸ τὸν θεδὸν διὰ στό-
ματος τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, ὅτι ἐμελλε μετ' ὀλίγον νὰ ἀ-
θάνῃ καὶ δι' ἑτρεῖς συντόμως νὰ τακτοποιήσῃ τὰς ὑπο-
θέσεις τοῦ οἴκου του, ὁ Ἐξεκίας «ἠύξατο πρὸς Κύριον» καὶ
ἐκλάυσε κλαυθμῷ μεγάλῳ· ἐπιζητῶν τὴν θεραπείαν ἀπὸ
τῆς ἀσθενείας του καὶ τὴν ἀναστολὴν τῆς ἀποφάσεως τοῦ
θεοῦ. Καὶ ὁ Θεὸς τότε, διὰ στόματος πάλιν τοῦ προφήτου
Ἡσαΐου, λέγει πρὸς τὸν βασιλέα Ἐξεκίαν: «Τάδε λέγει Κύ-
ριος, ὁ Θεὸς Δαβὶδ τοῦ πατρὸς σου, ἠκούσα τῆς προσευχῆς
σου, εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ ἐγὼ ἰάσομαι σε... Καὶ προσ-
σω ἐπὶ τὰς ἡμέρας σου πεντεκαίδεκα ἔτη». (Δ'. Βασιλ.
1—11).

«Εἶδον τὰ δάκρυά σου».

Εἶπε ἡ φωνή, τὴν ὁποῖαν καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀπευθύνει ὁ Θε-
 σταν ἡμεῖς, κλαίοντες καὶ στενάζοντες ἀπὸ τὰς ποικί-
 λιστικὰς θλίψεως καὶ ταλαιπωρίας, καταφεύγωμεν πρὸς
 τοὺν μὲ δάκρυα καὶ μὲ στεναγμοὺς καὶ παρ' Αὐτοῦ ζητῶ-
 ντες βοήθειαν καὶ προστασίαν.

Διὰ τὰ κλάσεις, φίλη ψυχὴ; Μήπως διότι ἀσθενεῖς ἤδη καὶ
τάκειςαι μὲ πυρετὸν ἐπὶ κλίνῃς δδουνηρᾶς; Μήπως διότι
ἀσθενεῖς σὲ κάμνει νὰ πονῇς καὶ νὰ αἰσθάνεσαι δριμύτην τὸν
νον, δριμύτερον παρ' ὅσον τὸν φαντάζονται οἱ ἄλλοι; «Εἰ-
νὸν τὰ δάκρυά σου» λέγει καὶ πρὸς σέ, ὁ πᾶνοικτῖρ-
ον Κύριος. Ὡ! τὰ εἶδε, ναί, τὰ εἶδε. Καὶ εἰμπορεῖς νὰ εἰ-
βεθαίῃ, θι, ἔάν—διὰ λόγους, τοὺς ὁποίους σὺ τῶρα δὲν
γασαὶ νὰ γνωρίσης,—ἀφίστη τὴν ἀσθενεῖαν νὰ προχωρήσῃ
εἰς τὴν ἐξελιχθῇ, δμως θὰ στείλῃ ἐξ οὐρανοῦ ἄγγελον πα-
γορίας διὰ νὰ σὲ ἐνισχύσῃ, ἵνα φέρῃς καρτερικώτερον καὶ
τονώτερον τὴν θλιψὶν τῆς ἀσθενείας σου.

Διατί κλαίεις, φίλη ψυχή; Μήπως, διότι ὁ θάνατος κανε-
 ἔκ τῶν οἰκείων σου ἐπλήγῃωσεν τὴν καρδίαν σου καὶ σε
 ἔμνει τώρα νὰ χύνῃς τὸ δάκρυ τοῦ ἀποχωρισμοῦ; Δι' αὐτὸ
 κλαίεις; «Εἶδον τὰ δάκρυά σου» λέγει καὶ πρὸς σέ, ὁ
 εὐδὲς τῆς ἀγάπης. Ναί! τὸ εἶδε καὶ τὸ βλέπει. Καὶ δὲν θά-
 ῖναι ἀπαθὴς καὶ ἀδιάφορος θεατὴς. Ἀλλὰ δύνασαι νὰ βε-

δαίνωθης, ὅτι Αὐτός, μὲ τὰς ἀνεξερευνητάς βουλὰς τῆς σοφί-
ας Του, θὰ ἐνσταλάξῃ ἁοράτως βίλασμον παρηγορίας εἰς τὴν
πονεμένην καὶ πληγωμένην καρδίαν σου. Καὶ θὰ ἀναπαυθῇ
τὸ πνεῦμά σου. Θὰ στεριεύσουν τὰ δάκρυά σου. Θὰ ὀλιγο-
στεύσουν πάντως οἱ στεναγμοὶ σου.

Διατὶ κλαίεις, φίλη ψυχὴ; Μήπως διότι κεντᾶται ἡ συνείδησίς σου ἀπὸ τὴν μνήμην ἁμαρτίας τινός; Μήπως διότι ἐνθυμῆσαι τῶρα τὸ ἁμαρτωλὸν παρελθόν σου, τὸ ὅποιον, πιστεύω, ἔχεις ἀποκηρύξει, ἀλλὰ τὸ ὅποιον ἐπανερχεται διὰ νὰ σὲ κάμνη νὰ δακρύης ἀπὸ τὴν θλιβεράν ἀνάμνησίν του; Δι' αὐτὸ κλαίεις; «Εἶδον τὰ δάκρυά σου» λέγει καὶ πρὸς σὲ ὁ Πατέρας τοῦ ἐλέους. Τὰ εἶδε, μάλιστα. Καὶ δὲν εἶσαι μακρὰν τῆς ἀληθείας, ἐὰν πιστεύσῃς, διὰ αὐτὸς, ὁ Ὅποιος εἶδε τὰ δάκρυα τοῦ μετανοοῦντος τελώνου, αὐτός, ὁ Ὅποιος ἐπέδλεψεν ἐπὶ τὸν κλαυθμὸν τοῦ πικρῶς κλαύσαντος Πέτρου, αὐτός, ὁ Ὅποιος κῆποτε μίαν ἁμαρτωλὴν γυναῖκα, θυμὰ τῆς ἁμαρτίας, κλαίουσαν καὶ μετανοοῦσαν τὴν εἶδε καὶ τὴν συνεχώρησεν—αὐτὸς καὶ τῶρα, μὲ τὸ μέγα Του ἔλεος, μὲ τὴν ἀδυσσον τῶν οἰκτιρμῶν Του, μὲ τὴν ἀγάπην Του τὴν μεγάλην, θὰ σὲ συγχωρήσῃ χωρὶς ἄλλο ἀφοῦ μετανοεῖς, καὶ θὰ ἐπουλώσῃ τὰ τραύματα τῆς καρδίας σου. Διότι εἶδε, εἶδε τὰ δάκρυά σου καὶ τὴν μετάνοιάν σου.

«Ὁ Παντοκράτωρ Κύριε, Πάτερ τῶν οἰκτιρῶν, εὐδόκησον ἀέποτε νὰ ἐπιβλέπῃς ἐπὶ τὰ δάκρυα τῶν θλιβομένων καὶ ταλαιπωρουμένων τέκνων σου. Εὐδόκησον πάντοτε νὰ εἰσακούῃς τῶν προσευχῶν μας, διὰ καὶ ἡμεῖς, εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ βίου κυματιζέμενοι, ἀνατεινόμεν πρὸς Σὲ ἐκτείνας χεῖρας καὶ Σὲ ἐπικαλούμεθα μὲ δακρυδρέκτους ὀφθαλμούς. Καὶ ἀξιώσον ἡμᾶς, ἵνα, πάντοτε καὶ πανταχοῦ, ἐσάκεις ἡ θλίψις μᾶς κίμναι νὰ κλαίωμεν καὶ ἐσάκεις Σὲ ζητοῦμεν, ἀκούωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὸ βῆθος τῆς καρδίας μας τὴν γλυκεῖαν καὶ παρήγορον φωνήν σου: «Εἶδον τὰ δάκρυά σου, εἶδον τὰ δάκρυά σου».

Φ.—

 Φ_0 —

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

3. «Τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἡσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί.»

Μὲ ἡλευθέρωσεν, εἶπεν ὁ Ἀπόστολος εἰς τὸν προηγούμενον στίχον, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἀπὸ τῆς θανατοῦς αὐ-

Εἰς τὸν ἑλεγχον αὐτὸν ὁ μὲν ἀρχισυνάγωγος ἔμεινε κατη-
σχυμένος καὶ ἐτίωπτην, ἐφ' ὃ λῆδος ἐπιδοκιμάζων τὸν Σω-
τῆρα ἔχαιρε δι' ὅλα τὰ θαυμάσια ἔργα τὰ τελούμενα ὑπ' Αὐ-
τοῦ.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Μοὶ φαίνεται, ἀπεκρίθη ὁ Παγκράτιος ὑπεμειδιῶν, ὅτι
αὐτὸ δὲν ἀποτελεῖ ἀγῶνα καὶ πόλεμον ἐκ μέρους μου. Ὁ
Ψυχικὸς βρασμός σου προέρχεται ἀπὸ σὲ τὸν ἴδιον, διότι ἐγὼ
ἐδῶν κακὸν ἐνήργησα κατὰ σοῦ.

—Ἀλήθεια; Πιστεύεις λοιπὸν, ὅτι θὰ πεισθῶ εἰς ὅσα μοῦ
λέγεις; σύ, ὁ ὅποιος δὲν ἔπαυσες ποτε ἀπὸ τοῦ νὰ στῆνῃς ἐνέ-
δρας εἰς τὸν δρόμον μου διὰ νὰ μὲ συλλάβῃς ἐντὸς αὐτῶν; ἡ
ρώτησε μὲ πολλὴν εἰρωνείαν ὁ Κορβίνος.

—Ποῦ καὶ πότε; εἶπεν ὁ Παγκράτιος.

—Παντοῦ σοῦ ἐπαναλαμβάνω. Εἰς τὸ σχολεῖον, εἰς τὸ
σπίτι τῆς κυρίας Ἀγνῆς, εἰς τὴν Ἀγοράν, εἰς τὰς Κατα-
κόμβας, εἰς αὐτὸ τὸ σπίτι τοῦ πατρός μου, εἰς τὴν ἑπαυλιν τοῦ
Χρωματίου, πανταχοῦ.

—Καὶ κάπου ἄλλοῦ, προσέθηκε μετ' ἀγαθότητος ὁ Παγ-
κράτιος. Ὅταν τὸ ἀμάξι σου ἔτρεχε κάπου ἀτάκτως ἐπὶ τῆς
Ἀπκίας ἑδοῦ, δὲν ἤκουσες τὸν καλπασμὸν ἵππων, εἰ ὅποιοι
προσπάθουν νὰ προφθάσωσι τοὺς ἰδικούς σου ἵππους;

—Ἀθλίε, ἀνέκραξε μετὰ κακίας ὁ Κορβίνος. Ὁ κατηρα-
μένος σου καλπασμός λοιπὸν συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ἀφηνιά-
σω τιν οἱ ἵπποι μου καὶ οὕτω νὰ ριφθῶ δύο μόλις δάκτυλα μα-
κρὰν τοῦ θανάτου;

—Ὅχι, Κορβίνε, ἄκουσέ με μὲ ἡμερίαν, προσέθεσε μὲ
πολλὴν καλωσύνην ὁ Παγκράτιος. Ἐδῶ εἶνε ἡ τελευταία μας
συδιάλειξις. Διητυνέμην ἡσύχως πρὸς τὴν Ρώμην μὲ κάποι-
ον φίλον μου, ἀφοῦ ἐξεπληρώσαμεν τὰ τελευταία καθήκον-
τα πρὸς τὸν διδάσκαλόν μας Κασσιανόν. (Ὁ Κορβίνος ἀνέτι-
νάχθη, διότι μόλις τώρα ἐμάνθανε τοῦτο.) Ἦκουσα λοιπὸν
καθ' ὃδὸν τὸ ἄτακτον κύλισμα ἀμαξίου τινὸς συρομένου ἀπὸ
ἀφηνιάσαντας ἵππους. Ἐκέντησα λοιπὸν μὲ τὸ σπιροῦνι τὸν
ἵππον μου πρὸς μεγάλον καλὸν σου.

—Πῶς καὶ διατί; ῥώτησεν ὁ Κορβίνος.

—Διότι σὲ ἐπρόφθασα, εἶπεν ὁ Παγκράτιος, τὴν στιγμὴν,
καθ' ἣν αἱ δυνάμεις σου εἶχον ἐξαντληθῇ καὶ τὸ αἶμά σου εἰ-
χε παγῶσει ἀπὸ τὰς ἐπανειλημμένας καταδύσεις σου μέσα
εἰς τὰ παγωμένα νερά τοῦ καναλιῦ, ὁ βραχίων σου δὲ εἶχεν
ῥῆθι αἰμοδιάσει καὶ δὲν σοῦ ἀπέμενε πλέον οὐδὲ ἡ παραμι-
κρὰ ἀντοχή καὶ ἰσχύς διὰ νὰ ἀνασύρῃς τὸν ἐκυτὸν σου ἀπὸ
τὸ νερό. Σὲ εἶδον, σὲ ἀνεγνώρισα καὶ σὲ ἤρπασα σχεδὸν νε-
κρὸν εἰς τοὺς βραχίονάς μου. Ὁ φονεὺς τοῦ προσφίλου μου
διδασκάλου ἦτο ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μου. Ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδι-
κῆσεώς μου εἶχε φθάσει καὶ ἔσπευσα νὰ ἱκανοποιήσω αὐτήν.

—Καὶ πῶς ἱκανοποίησες τὴν ἐκδίκησίν σου; ῥώτησε δι-
απορῶν ὁ Κορβίνος.

—Σύρων σε ἐκ τοῦ ὕδατος καὶ καταβάλλων πᾶσαν ἐνέρ-
γειαν καὶ φροντίδα, ὥστε νὰ ἀναθερμανθῇς μέχρις ὅτου ἡ
καρδιά σου ἀναλάβῃ τὴν προτέραν ζωηρὰν κίνησίν της, ἔ-
πειτα δὲ ἐμπιστευόμενος τὴν σωθεῖσαν ζωὴν σου εἰς τὰς
φροντίδας τῶν δούλων σου, ἀπεκρίθη ὁ Παγκράτιος.

—Ψεύδῃσαι! ἀνέκραξεν ὁ Κορβίνος. Οἱ δούλοι μου μοὶ

εἶπον, ὅτι αὐτοὶ εἰ ἴδιοι μὲ ἀνέσυραν ἐκ τοῦ ὕδατος.

—Καὶ σοῦ ἔδωκαν τὸ μαχαίριόν μου καὶ τὸ χρηματοφυ-
λάκιόν σου τὸ ἐκ δέρματος λεοπαρδάλεως, τὸ ὅποιον εὗρήκα
ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀφοῦ σὲ ἔσωσα; ῥώτησεν ὁ Παγκράτιος.

—Ὅχι· εἰ τεν ὁ Κορβίνος. Μοὶ εἶπον, ὅτι τὸ χρηματοφυ-
λάκιόν μου ἐχάθη εἰς τὸ κανάλι. Ἦτο ἀληθῶς ἐκ δέρματος
λεοπαρδάλεως. Καὶ διὰ τὸ μαχαίριον τί λέγεις;

—Λέγω ὅτι τὸ ἔχω ἐδῶ· ἰδοὺ τὸ, ἀπεκρίθη ὁ Παγκρά-
τιος. Ἐδῶκα τὸ χρηματοφυλάκιόν σου εἰς τοὺς δούλους σου
ἀλλ' ἐρύδαξα τὸ μαχαίριόν μου. Παρατήρησέ το πάλιν. Μ-
πιστεύεις τώρα; Ἐστῆτα λοιπὸν ἐνέδρας εἰς τὸν δρόμον σου
διὰ νὰ σὲ ἐξοντώσω, ὅπως νομίζεις;

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου, ὅπως κατὰ τὴν
ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων διενεργηθῇ γενικὸς ἔρανος εἰς
τοὺς ἱεροὺς ναοὺς ὑπὲρ τῶν ὁπρανῶν τοῦ πολέμου. Ἡ ἐπὶ
φύσιν εἶνε ἀξία παντός ἐπαίνου, καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία
ὅτι ὅλοι θὰ σπεύσουν νὰ συνεισφέρουν τὸν ὀβολὸν των δι' ἐν-
τόσμον ἱερὸν καὶ φιλόανθρωπον σκοπὸν.

—Τῇ 13 παρελθόντος, ἐδόθη ἐπετελεῖν τοῦ θανάτου τοῦ
ἀειμνήστου Πατριάρχου, Ἰωακείμ Γ'. ἐτελέσθη ἐν Κωνσταντι-
νί, κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἴκου. Πατρι-
άρχου, ἐπίσημον μνημόσυνον, καθ' ὃ ἐχορακτάτησεν ὁ Σέβ-
αστος Τσποτηρητὴς κ. Δωρόθεος, συμπαραστατούμενος ὑπὸ 8 Μη-
τροπολιτῶν, παρίσταντο δὲ 8 ἄλλοι Μητροπολίται, εἰ ἄρχη-
γοί τῶν Ἑλληνικῶν ἀποστολῶν, τὰ μέλη τοῦ Ἐθνικοῦ Μ-
συμβουλίου καὶ πλῆθος εὐσεβῶν. Αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ ἀ-
δύτου Πατριάρχου!

—Διὰ Β. Δ. παρατείνεται ἐπὶ 4 εἰσέτι μηνί, ἤτοι μέχρι
τέλους περσεχοῦς Μαρτίου, ὁ βίος τῆς παρούσης Βουλῆς,
ὅποιος εἶχε παραταθῇ διὰ προηγουμένου Διατάγματος μέχρι
τέλους λήξαντος Νοεμβρίου. Τὸ ἥδη ἐκδοθὲν Διάταγμα θ-
υποβλήθη πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ συγκληθῇ
Ἐθνικὴν Συνέλευσιν.

—Τὴν παρελθούσαν Τετάρτην ἀνεχώρησαν ἐκ Παρισιῶν
ἐπιστρέφοντες εἰς Ἀμερικὴν ὅλοι εἰ Ἀμερικανοὶ πληρεξού-
σιοι παρὰ τῇ Διασκέψει τῆς Εἰρήνης. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἀμε-
ρικανικῆς ἀντιπροσωπείας προσέβη ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει τοῦ
εἰς τὰς ἐξῆς ἀνακοινώσεως:

—«Τὰ ἔργα τοῦ Συνεδρίου, εἶπε, κυριολεκτικῶς ἐτερμα-
τίσθησαν. Δὲν ἀπομένουσιν εἰμὴ αἱ Συνθήκαι τῆς Εἰρήνης
μετὰ τῆς Οὔγγαρίας καὶ τῆς Τουρκίας. Αὗται ἔχουν διατυ-
πωθῇ ἤδη καὶ δὲν ἀπομένει πλέον εἰμὴ ἡ σύγκλησις τῶν
πληρεξουσίων τῶν χειρῶν ἐκείνων, ὅπως υποβάλλουν τὰς ἀν-
τιπροτάσεις των καὶ θέσουν εἰς αὐτῶν τὴν υπογραφήν
των. Ἐν τοῦτοις εἶνε ἀδύνατος ἡ συνομολόγησις εἰρήνης
πρὶν ἢ τάξις ἀποκαταστῇ εἰς τὰς χώρας ἐκεῖνας.»

—Ἀφίκετο ἐνταῦθα τὴν παρελθούσαν Τετάρτην δι' ἐκτά-
κτου ἀμαξιοστοιχίας ὁ Γάλλος Ἀρχιστράτηγος ἐν τῇ Ἀνα-
τολίᾳ κ. Ντ' Ἐπραί.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηναίων
κ. Μελετίου ὁμιλήσει τὴν προσεχῆ Κυριακὴν ἐν τῷ Ἱ. Ν. Ἀφ' Ἀγίου Γεωργίου (Καρότση) κατὰ τὴν α'. θείαν
λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζούλης.

Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ καθ' ἐκάστην Κυριακὴν, ὥραν 4 μ. μ.
καὶ ἐκάστην Πέμπτην, ὥραν 5 1)2 μ. μ., ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ.

Ἐν Πάτραις ὁμιλεῖ κατὰ Κυριακὴν ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς
κ. Π. Τ. ἐμπέλας, διδάκτωρ τῆς Θεολογίας.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΒΑΣΙΛΕΙΑΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 5
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΑΔΙΚΟΝ ΠΑΡΑΠΟΝΟΝ

Παραπονοῦνται πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅτι δὲν συνηθίσαν τὴν ἀγάπην μεταξὺ τῶν ὁμοίων των. Ἐκφράττει ἄλλοι μὲ πικρὸν παράπονον, ὅτι καὶ ἐκεῖ ἀκόμη, ὅπου ἡλικίον νὰ εὑρουν τοὺς δεσμοὺς τῆς ἀγνωστῆς σπανικῆς ἀγάπης, δὲν εὗρήκαν παρὰ μόνον τὴν φυσιολογικὴν ἀδιαφορίαν, τὴν φιλαυτίαν.

Ἀληθῶς! Οἱ ἄνθρωποι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐκτὸς ἀνιδεελῶν ἐξαιρέσεων, στεροῦμεθα τῆς ἀληθοῦς χριστιανικῆς ἀγάπης. Ἐφ' ὅσον δὲ διὰ τοὺς περισσοτέρους ἡμῶν εἶνε γεγονὸς ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἀπέχομεν ἀπὸ τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως καὶ ὅτι δερόμεθα ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τῶν ἰδίων ἐφαρμάτων παύσης, δὲν εἶνε καὶ παράδοξον ὅτι παρουσιαζόμεθα ἐν ὅσοις ἐρημένοι τῆς ἀγάπης μὲ ὅλα τὰ συμπτώματα τοῦ πωτισμοῦ καὶ τῆς ἰδιοτελείας.

Ἀλλ' ἀτυχῶς, ἐν τῇ τυφλώσει τὴν ὁποίαν ἔχομεν ὡς τῶν ἰδικῶν μας ἀμαρτωλῶν κλίσεων καὶ ῥοπῶν, βλέπομεν μόνον τὴν διαγωγὴν τῶν ἄλλων, χωρὶς νὰ διακρίνωμεν καὶ τὴν ἰδικήν μας συμπεριφορὰν. Καὶ ἐνῶς τῶν λίθων τῆς κατακραυγῆς καὶ τῆς ἀποδοκιμασίας ἐναντίον τῶν ἄλλων, διαρκῶς μεμφόμενοι καὶ δικαίως παραπονούμενοι ἐναντίον αὐτῶν, ἀφίνομεν οἱ καίτιοι αὐτοὺς ἀνεξελέγκτους, ἀνεξετάστους καὶ πρὸς ἐκεῖνα μάλιστα τὰ ζητήματα, διὰ τὰ ὁποῖα καταδικάζομεν τοὺς ἄλλους.

Καὶ οὕτως, ἐνῶς παραπονούμεθα ὅτι οἱ ἄλλοι δὲν δεικνύουν τὴν ἀρμόζουσαν ἀγάπην, καὶ ἐνῶς δημιουργοῦμεν σειρὰν ἀπαιτήσεων ἀγάπης ἀπὸ μέρους τῶν ἄλλων καὶ τοὺς μεμφόμεθα δι' ἔλλειψιν ἀγάπης, οὐδὲς παρατηροῦμεν ἂν τὴν ἀγάπην ταύτην ἐδείξαμεν καὶ δεικνύομεν ἡμεῖς πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Καὶ λέγομεν τοῦτο, διότι ἀναμφισβόλως, ἂν μὴ πάντες, εἰς τὰς περισσοτέρας ὁμοῦς περιστάσεις, ἄλλος περισσότερο καὶ ἄλλος ὀλιγώτερον, εὐρισκόμεθα ἐλλειπεῖς πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐντολῆς τῆς ἀγάπης ἀνὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἄλλων. Ἐντεῦθεν δὲ ἐξηγεῖται τὸ γεγονός, ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι, ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ των, δεικνύονται ἐναντί μας ἀδιάφοροι καὶ ψυχροί. Ὅχι βεβαίως ὅτι ἀντιτασσονται διὰ τοῦτο νὰ δικαιολογηθοῦν, καθόσον ὁ χριστιανὸς ὅχι μόνον ἀπέναντι τῶν στερουμένων τῆς ἀγάπης, ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι τῶν κακοποιῶν ἀκόμη ἀνθρώπων, καὶ ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν του, εἶνε ὑποχρεωμένος,

ἐὰν θέλῃ νὰ λέγεται καὶ νὰ εἶνε χριστιανός, νὰ ἐφαρμόζῃ καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τὸν νόμον τῆς ἀγάπης.

Ἀλλ' οἱ παραπονούμενοι ὅπως δὴ ποτε διὰ τὴν ἐλλειψιν ἀγάπης ἀπὸ μέρους τῶν ἄλλων θὰ ἠδύναντο καὶ θὰ ἔπρεπε, πρὶν ἢ μεμψοῦν καὶ καταδικάσουν αὐτοὺς, τῶν ὁποίων ἀναμφισβόλως δὲν κατεστάθησαν παρὰ τοῦ Θεοῦ κριταί, νὰ ἐξετάσουν μᾶλλον ἂν οἱ ἴδιοι αὐτοὶ ἐξεπλήρωσαν τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης. Διότι, ὅπως βλέπομεν εἰς τὰ καθημερινὰ γεγονότα τοῦ βίου, ὅσοι ἀγαποῦν ἐξ εἰλικρινοῦς καρδίας καὶ εἰς πᾶσαν περιστάσει σπεύδουν νὰ ἐφαρμόσουν τὸν νόμον τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, αὐτοὶ οὐδέποτε παραπονοῦνται, ὅτι οἱ ἄλλοι δὲν φέρονται μετ' ἀγάπης πρὸς αὐτοὺς. Διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἀνταγαπῶνται παρ' ἐκείνων, τοὺς ὁποίους καὶ αὐτοὶ ἀγαποῦν.

Καὶ τὸ συμπέρασμα; Τὸ συμπέρασμα εἶνε ὅτι θὰ ἔπρεπε μᾶλλον νὰ καταδικάζωμεν καὶ νὰ μεμψώμεθα ἐαυτοὺς ὅτι δὲν δεικνύομεν τὴν ἀγάπην, οὐδὲ τὴν τὴν τοῦλάχιστον ὅσῃν ἀξιοῦμεν νὰ δεικνύωσιν οἱ ἄλλοι πρὸς ἡμᾶς. Καὶ διὰ τοῦτο θὰ ἠθέλαμεν, φίλε ἀναγνώστα, νὰ κάμωμεν μίαν ὑπόμνησιν ὅλοι πρὸς ἑαυτοὺς καὶ εἰς ἄλλους καὶ νὰ εἴπωμεν ἕκαστος εἰς ἑαυτὸν καὶ ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον: Μάθε νὰ ἀγαπᾷς πάντοτε καὶ δὲν θὰ αἰσθανθῇς ποτε ἔλλειψιν ἀγάπης ἀπὸ μέρους τῶν ἄλλων.

Ἀρχιμ. Διον. Φαραζουλῆς

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

4. «Ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν, τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα.»

Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ ἔπεμψε τὸν μονογενῆ Αὐτοῦ Υἱὸν εἰς τὸν κόσμον καὶ παρέδωκεν Αὐτὸν εἰς θάνατον, ἵνα «τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου» ὅπερ εἶνε ἡ τήρησις αὐτοῦ, «πληρωθῇ», ἤτοι πραγματοποιηθῇ ὑφ' ἡμῶν τῶν χριστιανῶν, οἵτινες δὲν πορευόμεθα πλέον κατὰ τὰς κακὰς καὶ πονηρὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰ θελήματα τῆς σαρκός, ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τὰ παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου, κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ Πνεύματος, ἐξ οὗ καὶ φωτιζόμεθα καὶ ἐνισχυόμεθα εἰς τὴν ἐπιτυχίαν καὶ πληρωσιν τοῦ σκοποῦ διὰ τὸν ὁποῖον ἐδόθη ὁ νόμος, ὅστις σκοπὸς εἶνε ἡ τήρησις αὐτοῦ. Ὡστε ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, ὅστις εἶνε νὰ εἶνε ὁ ἄνθρωπος ἀναμάρ-

πράγμα α. χωρίς να λαμβάνουν όπ' όψει των, ότι ή θρη-
καία ανυψώνει τόν νεόν τοῦ ανθρώπου εἰς τὰ υπερκόσμια,
στε νά κατανοή τόν Πλάστη του, τόν δημιουργόν του;
Δέν περιορίζει τόν άνθρωπον ή θρησκεία, όχι. Όσοι έχουν
ήν πεπλανημένην τούτην ιδέα; σκεφθόν λογισθ; και
ά εβρουν ἐξάπαντος τήν ἀλήθειαν και θά αναφωνήσουν: Ω!
ὅς ποῖαν δεινήν πλάνην μέχρι τοῦδε εὑρισκόμεθα!

Ἀρχιμ. Ἰγνατ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρός Κολοσσαίς ἔπιστ. Παύλου, κεφ. γ'. 4 — 11

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατά Λουκᾶν, κεφ. ιδ'. 16 — 24

16. Εἶπεν ὁ Κύριος: τήν παροβλήν ταύτην. Ἄνθρωποι: τίς
οἴητε δεῖπνον μέγα, και ἐκάλεσε πολλούς. 17. και ἀτέ-
λειε τόν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου εἰπεῖν τοῖς
κλημένοι. Ἐρχεσθε, ὅτι ἡ ἡμέρα ἐτοιμά ἐστι πάντα. 18. Καί
ἔκρινε ἀπό μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντας. ὁ πρῶτος εἶπεν
τῷ, Ἄγρὸν ἡγόρασα πέντε, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελεῖν και ἰδεῖν
τόν. ἔρωτό σε, ἔχε με παρητημένον. 19. και ἕτερος εἶπε,
ὕλη βοῶν ἡγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά.
ὠτό σε, ἔχε με παρητημένον. 20. και ἕτερος εἶπε. Γυναῖκα
μα, και διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. 21. και παραγενό-
ς ὁ δούλος ἐκείνος ἀγγέλλει τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα.
τε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ. Ἐ-
θι ταχέως εἰς τὰς πλατείαις και ῥύμας τῆς πόλεως, και τοὺς
ρχοὺς και ἀνατήρους και χωλοὺς και τυφλοὺς εἰσάγαγε.
22. και εἶπεν ὁ δούλος, Κύριε, γέγονας ὧς ἐπέταξας.
ἔτι τόπος ἐστὶ. 23. Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δούλον,
ἐλθε εἰς τὰς ὁδοὺς και φραγμοὺς, και διάγκασον εἰσελ-
ν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. 24. λέγω γὰρ ὑμῖν, διουδὲν τῶν
ῶν ἐσθίων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δεῖπνου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

τίχ. 16, 17. Τὸ μέγα δεῖπνον και ἡ πρόσκλησις εἰς αὐτό.
καὶ τὴν δόξαν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν πα-
ἀλλοι ὁ Κύριος πρὸς μέγα δεῖπνον, τὸ ὅποιον ἔκαμε
οἰός τις οἰκοδεσπότης, ἐκάλεσε δὲ πολλοὺς εἰς αὐτό. Καὶ
ἡτοιμάσθη τὸ δεῖπνον, ἀπέστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ διὰ
εἰδοποιήσῃ τοὺς κεκλημένους. «Ἐλθετε, διότι εἶνε πλέον
ἔτοιμα». — Παρομοίως ὁ ὕψιστος Θεός, ὁ μέγας δημι-
γός και Κύριος τοῦ παντός, ἡτοίμασε δι' ἡμᾶς: τὴν αἰώνι-
δόξαν και εὐφροσύνην τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, και
σκαλεῖ πάντα ἄνθρωπον εἰς αὐτὴν διὰ τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ,
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὅποιον πρὸς τὸν σκο-
τοῦτον ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον.

τίχ. 18 — 20. Ἡ διαγωγή τῶν κεκλημένων. Ἀλλὰ ποῖα
ρξε; ἡ ἀπάντησις τῶν κεκλημένων; Ἐρχισαν ὅλοι νὰ
αὐτοῦνται και νὰ μὴ θέλουν νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸ δεῖ-
ν. Διὰ νὰ δικαιολογήσῃ δὲ τὴν ἀρνήσιν των, προέδκ-
διαφόρους προφάσεις. Ὁ πρῶτος ἐπροφασίσθη τὰς βιο-
ἐργασίας: «ἡγόρασα εἷς χωράφι και ἔχω ἀνάγκην νὰ
γυ νὰ τὸ ἴδω. Σὲ παρκαλῶ, ἀφῆτέ με ἡτοχον, δὲν δύ-
και νὰ ἔλθω εἰς τὸ δεῖπνον». Ὁ δεύτερος προέδκλε τὰς
οικιακὰς του ἐπιχειρήσεις: «ἡγόρασα πέντε ζεύγη βοῶν
πηγαίνω νὰ τὰ δοκιμάσω. Σὲ παρκαλῶ, ἀφῆτέ με ἡ-
ον, δὲν ἔρχομαι εἰς τὸ δεῖπνον». Καὶ τρίτος ἐπακατέστη

τὰς οἰκογενειακὰς ἀσχολίας: «γυναῖκα ἐνυμφεύθην και δι-
αὐτὸ δὲν δύναμαι νὰ ἔλθω». — Παρομοίως και πολλοὶ ἐξ ἡ-
μῶν, ἐνθ' καλούμεθα παρὰ τοῦ Θεοῦ διπλῶς ἐτοιμασθῶμεν και
μορφωθῶμεν διὰ τὴν χάριν και τὴν δόξαν τῆς βασιλείας τῶν
οὐρανῶν, ἀδιαφοροῦμεν και ἀμελοῦμεν και δὲν θέλομεν νὰ
ἐργασθῶμεν κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Διὰ νὰ δικαιολογή-
σωμεν δὲ τὴν ἀμέλειάν μας αὐτῇ, προφασίζομεθα τὰς ἐργα-
σίας και τὰ ἐμπορικά μας και τὰς οἰκογενειακὰς ἀσχολίας
και ἄλλας παρεμβολὰς προφάσεις.

Στίχ. 21 — 24. Ἡ ἀπόφασις τοῦ οἰκοδεσπότη. Ἐμαθεν
ὁ οἰκοδεσπότης τὴν ἀρνήσιν τῶν προσκεκλημένων. Καὶ ὁ-
γισθεὶς ἐναντίον των, διάταξε τὸν δούλόν του νὰ ἐξέλθῃ εἰς
τὰς πλατείας και τὰ σταυροδρόμια και νὰ καλέσῃ εἰς τὸ δεῖ-
πνον τοὺς πτωχοὺς και ἀκρωτηριασμένους και χωλοὺς και
τυφλοὺς. Ὁ δούλος ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν τοῦ κυρίου του
και μετ' ὀλίγον λέγει πρὸς αὐτόν. «Κύριε, ἐξετέλεσα τὴν δι-
αταγὴν σου, και ὑπάρχει τόπος εἰς τὴν τράπεζαν και δι' ἄλ-
λους ἀκόμη κεκλημένους». Καὶ διατάσσει πάλιν ὁ οἰκοδε-
σπότης τὸν δούλον. «Ἐξελθε ταχέως εἰς τοὺς δρόμους και εἰς
τὰς στενωποὺς και προστάθητε νὰ φέρῃς και ἄλλους εἰς τὸ
δεῖπνον, διὰ νὰ γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. Διότι σὴς βεβαίῳ ὅτι ἀ-
πὸ τοὺς πρῶτους ἐκείνους κεκλημένους δὲν θά δεχθῶ νὰ φά-
γῃ κανεὶς ἀπὸ τὸ δεῖπνόν μου». — Παρομοίως ὁ Θεός, ἐνθ'
καλεῖ ὅλους ἐν τῇ ἀγάπῃ Του εἰς τὸ οὐράνιον δεῖπνον, δταν
ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἀδιαφορῇ και ἀμελῇ, τότε ἐν τῇ δικαιο-
σύνῃ Του ἀποκλείει αὐτόν τῆς χάρις και τῆς δόξης ἐκείνης
και καλεῖ ἄλλους, οἱ ὅποιοι ὑπακούουν εἰς τὴν πρόσκλησιν
τοῦ Θεοῦ. Οὕτως ἀτέλεισε τοὺς Ἑβραίους, οἱ ὅποιοι δὲν
ἐπίστευσαν εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν και ἐσταύρωσαν Αὐτόν,
ἐκάλεσε δὲ εἰς τὴν πίστιν και τὴν σωτηρίαν τὰ διάφορα ἔθνη
διὰ μέσου τῶν Ἀποστόλων.

Καὶ προσθέτει ὁ Κύριος ἐν συμπεράσματι, ὅτι πολλοὶ μὲν
εἶνε οἱ κεκλημένοι παρὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ οὐράνιον δεῖπνον,
ὀλίγοι δὲ εἶνε οἱ ἐκλεκτοὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι δέχονται τὴν
πρόσκλησιν και ἐτοιμάζονται κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ και
γίνονται ἅξιοι κληρονόμοι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ὁ Κορβίνος ἔμεινε κατάπληκτος. Δὲν εἶχεν ἀποκτηνῶθῃ
τόσον πολὺ. Ὅστε νὰ μὴ συναισθανθῇ εἰς τὸν ἀγῶνά του
πρὸς τὸν Παγκράτιον εἶχεν ἡσυχασθῇ. Ἡ θάναθῃ τὸν ἐκυτόν του
κατηγχευμένον. Τοῦ ἐφάνη δει και ἡ καρδιά του αὐτῇ ἐρυ-
θρία ἐκ τῆς ἐντροπῆς. Σχεδὸν συρόμενος και τρικλιζὼν ἐ-
ῆλθεν ἐκ τοῦ σπολιετορίου μετὰ τὴν κεφαλὴν ἐρριμμένην πρὸς
τὰ κάτω. Κατηγάτο τοὺς ἀγῶνας, τὸν αὐτοκράτορα, τὰ πλῆ-
θη τὰ ὠρυσμένα, τὰ θηρία, τοὺς ἱπποὺς του, τοὺς δούλους
του, τὸν πατέρα του, τὸν ἐκυτόν του ἀκόμη — μόνον εἰς πρὸς-
ωπον δὲν ἠδύνατο νὰ καταρασθῇ, τὸν συμμαθητὴν του
Παγκράτιον.

Εἶχε διχθῇ τὴν θύραν, δταν ὁ Παγκράτιος τὸν προσεκά-
λεσαν ἐκ νέου. Ἐπέστρεψε και τὸν περετῆρησε μετὰ σεβα-
σμοῦ, σχεδὸν μετ' ἀγάπης. Ὁ Παγκράτιος ἔθεσε τότε φιλι-
κῶς τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ βραχίονός του και τῷ εἶπε:

— Κορβίνε, σὲ ἔχω συγχωρήσει ἐξ ὅλης μου τῆς καρδίας.

Υπάρχει ὅμως Εἰς ἐκεῖ ὕψηλά, Ὅστις δὲν εἶνε δυνατόν νὰ σὲ συγχωρήσῃ, ἐὰν δὲν μετανοήσῃς. Ζήτησέ του τὴν συγχώρησιν, διότι ἄλλως, σοῦ τὸ προλέγω, μὲ σκοποῦν θάνατον ἀποθνήσκω ἐγὼ σήμερον, μὲ τὸν αὐτὸν θά ἀποθάνῃς καὶ σὺ κατ' ἄλλην τινὰ ἡμέραν.

Ὁ Κορβίνος διωλίσθησε πρὸς τὰ ἔξω καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας δὲν ἐθεάθη εἰς κανὲν ἀπὸ τὰ δημόσια κέντρα. Δὲν παρευτάθη οὐδὲ εἰς τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦς, τοὺς ὁποίους ἀπὸ τοσούτου χρόνου ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ. Ὅταν ἡ ἐροτὴ εἶχε τελειώσῃ, ὁ πατὴρ του τὸν εὔρε τελείως μεθυσμένον. Ἰδοὺ ὁ τρόπος, τὸν ὁποῖον ἐγνώρισε διὰ τὰ καταπραῦνη τὰς τύψεις τῆς συνειδήσεώς του.

Καθ' ἣν στιγμήν ὁ Κορβίνος ἐξήρχετο, ὁ ἀρχηγὸς τῶν ξιφομάχων εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπολιάριον καὶ προσεκάλεσε τοὺς δεσμώτας εἰς μάχην. Ἐσπευσαν ὅλοι, ἀφοῦ ἀπεχαιρέτησαν ἀλλήλους διὰ τελευταῖαν φοράν. Ἐπειτα εἰσῆλθον εἰς τὴν κόνιστραν τοῦ ἀμφιθεάρου ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ἀκριβῶς ἀπέναντι τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου.

Ἄς περιορισθῶμεν νὰ παρακολουθήσωμεν τὰ τελευταῖα βήματα τοῦ νεκροῦ μας ἥρωος Παγκατίου. (Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου ἀνέθεσε τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἑρμηνείας καὶ Εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Κ. Διαθήκην εἰς τὸν καθηγητὴν κ. Γ. Ἀέρβον, τῆς δὲ Δογματικῆς καὶ Ἠθικῆς εἰς τὸν καθηγητὴν κ. Γρηγ. Παπαμιχαήλ.

—Τὴν παρελθ. ἐβδομάδα ἀφίκετο ἐνταῦθα, ὁ διαπρεπὴς ἱεράρχης Μητροπολίτης Σμύρνης κ. Χρυσόστομος, καταλύσας εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον τῆς Μ. Βρετανίας.

—Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ. Δίγκας, ἀπαντῶν εἰς ἐρώτησιν βουλευτῶν, ἐὰν θὰ συμπληρωθῇ ἡ κενὴ ἔδρα τῆς Ἐπισκοπῆς Λαρίσης, ἔδωκε τὰς ἐξῆς ἐξηγήσεις.

—«Ἐκρίθη σκόπιμον, εἶπε, νὰ ἀναβληθῇ ἡ πλήρωσις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐδρῶν προκειμένου νὰ συντελεσθῇ νέα ἐκκλησιαστικὴ διαίρεσις δι' ἐπεκτάσεως τῶν περιφερειῶν καὶ μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν. Μέχρι τοῦδε δὲν ἐλήφθη ὀριστικὴ ἀπόφασις, διότι πρόκειται νὰ περιληφθοῦν καὶ αἱ Νέαι χῶραι εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτάς. Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἀδύνατον πρὸ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς ἱποκαταστάσεως τῶν πραγμάτων. Διὰ τοῦτο ἐλήφθη τὸ μέτρον τοῦ διορισμοῦ Τοποτηρητῶν.»

—Αἱ Γαλλικαὶ ἐφημερίδες κρούουν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου διὰ τὸν οἰκογενειακὸν βίον τῶν Παρισίων λόγῳ τῆς πληθώρας τῶν διαζυγίων. Κατὰ τὸ λήγον ἔτος εἰς Παρίσιους μόνον ὑπεδλήθησαν 123000 αἰτήσεις διαζυγίων. Ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις πρὸ τῆς πληθώρας ταύτης τῶν διαζυγίων ἔδρυσεν 4 ἀκόμη δικαστήρια, τὰ ὅποια θὰ ἐκδικάζουν εἰδικῶς αἱτήσεις διαζυγίων. Αὐτὰ εἶνε τὰ θλιβερά ἀποτελέσματα τοῦ ὕλισμου καὶ τῆς ἀπιστίας.

—Ὁ καθολικὸς ἐπίσκοπος τῶν Παρισίων καρδινάλιος Ἀμετ ἀπηρτύθη ἐσχάτως ἐγκύκλιον πρὸς τὸ ποιμνίον του, διαμαρτυρόμενος κατὰ τῶν ἀνηθικῶν γυναικείων φορεμάτων καὶ τῶν ἀσέμνων χορῶν καὶ συνιστῶν εἰς πᾶσαν χριστιανὴν νὰ προσέχῃ τόσον εἰς τὰς τουαλέττας καὶ εἰς τοὺς χοροὺς, ὅσον καὶ εἰς τοὺς τρόπους τῆς.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὁμιλήσει τὴν προσεχῇ Κυριακὴν ἐν τῇ Ἱ. Ναφ. Ἀγίου Γεωργίου (Καρύτση) κατὰ τὴν α'. θεία λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ καθ' ἐκάστην Κυριακὴν, ὥραν 4 μ. μ., καὶ ἐκάστην Πέμπτην, ὥραν 5 1)2 μ. μ., ἐν τῇ αὐτῇ ναφ.

Ἐν Πάτραις ὁμιλεῖ κατὰ Κυριακὴν ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς ὁ κ. Π. Τρεμπέλας, διδάκτωρ τῆς Θεολογίας.

ἈΓΓΕΛΙΑ

Ἡ σύνταξις τῆς «Ζωῆς» εὐχαρίστως ἀγγέλλει πρὸς τοὺς κ. κ. συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας αὐτῆς ὅτι ἀπὸ 1ης προσεχούς Ἰανουαρίου ἐπαναλαμβάνει τὴν ὀκτασέλιδον ἐβδομαδιαίαν ἐκδοσιν τοῦ Περιοδικοῦ.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ χάρτου, μολοιότι ὑπέστη πρὸ τινος μειώσιν τινα, ἐξακολουθεῖ ὅμως νὰ εἶνε εἰσέτι ἀρκοῦντως ὑψωμένη, μὲ τάσεις μάλιστα πρὸς ὑψωσιν, χωρὶς καὶ νὰ δύναται τις νὰ προεικίση μέχρι ποίου σημείου εἶνε δυνατόν ἀκόμη νὰ ὑψωθῇ. Ἐξ ἄλλου, εἶνε γνωστὸν ὅτι καὶ τὰ ἐργατικὰ ἡμερομίσθια ἔχουν τόσον ὑπερτιμηθῇ σήμερον, ὥστε νὰ φθάνουν εἰς τὸ τριπλάσιον, ἂν μὴ καὶ πλεον τῶν ἄλλοτε ἡμερομισθίων.

Ἐν τούτοις, καὶ παρ' ὅλα ταῦτα, ἐνομίσαμεν ὅτι ἔπρεπεν ἀντὶ πάσης θυσίας ν' αὐξηθῇ ὁ χῶρος, συνεπῶς δὲ καὶ ἡ ὕλη τοῦ φύλλου, ἐν τῇ πεποιθήσει, ὅτι οὕτω πως ὅχι μόνον θ' ἀνταποκριθῶμεν εἰς ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τῶν κ. κ. συνδρομητῶν μας ἀλλὰ καὶ ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως θὰ ἐξυπηρετήσωμεν καλλίτερον τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, τῶρα μάλιστα, ὅποτε ἡ ἀπιστία καὶ ἡ ἀμαρτία προσβάλλουν πανταχόθεν τὸ σῶμα τῆς κοινωνίας καὶ σπείρουν τὸν ἡθικὸν καὶ πνευματικὸν θάνατον μεταξὺ τῶν χριστιανῶν.

Ἰνα δυνηθῶμεν ὁμοῦς ν' ἀνταποκριθῶμεν καὶ εἰς τὰς νέας δαπάνας τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ Περιοδικοῦ ἐκρίθη ἐπ' ἀνάγκης νὰ ὀρισθῇ ἡ ἐτησίᾳ συνδρομὴ αὐτοῦ εἰς δραχμὰς 6 μόνον ἀντὶ τῶν μέχρι τοῦδε 5. Τοῦτο δὲ, ὡς ἐννοεῖ πᾶς τις, ἰσοδυναμεῖ οὐχὶ πρὸς αὐξήσιν ἀλλὰ πρὸς ἐλάττωσιν μᾶλλον τῆς συνδρομῆς, ἐφ' ὅσον ὁ συνδρομητὴς θὰ λαμβάνῃ καθ' ἐβδομάδα ὁκτώ σελίδας ἀντὶ τῶν μέχρι σήμερον τεσσάρων, μὴ τὴν προσθήκην μιᾶς μόνον δραχμῆς.

Ἐλπίζομεν, ὅτι οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας καὶ τοῦ αὐτοῦ ζήλου θὰ ἐξακολουθήσουν παρέχοντες καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τὴν συνδρομὴν τῶν εἰς τὴν «Ζωὴν», ἥτις, εἰσερχομένη σὺν Θεῷ εἰς τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἐκδόσεώς της, ἐπιλαμβάνεται τῆς εὐκαιρίας καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς ὁποσδήποτε συνδρομόντας καὶ συντρέχοντας τὸ ἔργον αὐτῆς, ἐπικαλουμένη ἅμα ἐπ' αὐτοὺς τὴν παρὰ Θεοῦ εὐλογία καὶ χάριν.

Οἱ ἐκ τῶν παλαιῶν συνδρομητῶν ἀνανεοῦντες τὴν συνδρομὴν τῶν, παρακαλοῦνται ὅπως ἔχωσιν ὑπ' ὀψιν τὴν αὐξήσιν καὶ ἀποστέλλωσι δραχμὰς 6 διὰ τὴν ἀνανέωσιν, οἱ δὲ νεωστὶ ἐγγραφόμενοι θὰ προσπληρῶνωσι δραχ. 6 διὰ τὴν ἐγγραφὴν.

Ἡ ἐτησίᾳ συνδρομὴ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὀρίζεται εφρ. 15 ἢ δρ. 10. ἡ δὲ τῆς Ἀμερικῆς εἰς δολλάρια 2, ὡς καὶ πρότερον.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΟΥΝΤΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ZOH

ΕΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
 ΒΕΣΤΕΡΙΚΟΥ Δουλ. 5
 ΒΕΣΤΕΡΙΚΟΥ Φι. Χι. 7
 ΑΜΕΡΙΚΗΣ Δολλ. 2
 ΓΡΑΦΕΙΟΝ
 ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
 'Αριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΡΗΜΑΤΑ ΖΩΗΣ

“ΑΦΕΤΕ ΚΑΙ ΑΦΕΘΗΣΕΤΑΙ ΥΜΙΝ,,

Ἰδοὺ μία ἐντολὴ ἢ μάλλον μία συμφωνία τοῦ Κυρίου
πρὸς ἡμᾶς.

Δὲν εἴμεθα ὅλοι ἁμαρτωλοὶ; Ναι. Ἐὰν εἰπωμεν ὅτι δὲν ἔχομεν ἁμαρτίαν, πλανῶμεν τὸν ἑαυτὸν μας καὶ ἡ ἀλήθεια δὲν πᾶρχει ἐν ἡμῖν. Μικραὶ ἢ, μεγάλαι ἁμαρτίαι βρύνουν τὰ σκευή σου πᾶντων τῶν ἀνθρώπων καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ σταυρηθῇ ὅτι διετήρησεν εἰς πάντα καιρὸν ἀγνὴν τὴν καρδίαν του ἀπὸ τοῦ μόλυσμους καὶ τοῦ βύπτου τῆς ἁμαρτίας. Ἡ συνείδησίς σου, φίλε ἀναγνώστα, ποῖαν μαρτυρίαν σοῦ εἰδὲ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο; Δὲν ἔχομεν ἀρὰ γε ὅλοι ἀνάγκην νὰ λάβωμεν ἄφεσιν; Ναι. Ἀφοῦ ὅλοι εἴμεθα ἁμαρτωλοὶ, ὅλοι φυσικὰ πρέπει νὰ ἐπιζητήσωμεν τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ τὸν καθαρισμὸν τῆς καρδίας μας. Διότι εἶνε νόμος τῆς θεῆς δικαιοσύνης, ὅτι ὁ ἐμπίπτων ἐν ἁμαρτίαις καὶ ἀνομίαις εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ζῶντος Θεοῦ, τιμωρεῖται καὶ κολάζεται ὅχι ἀπλῶς διότι ἥμαρτησεν, ἀλλὰ διότι, ἀφοῦ ἥμαρτησεν, δὲν ἐξήτησεν, δὲν ἐκδόξε νὰ λάβῃ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν του καὶ τὸν καθαρισμὸν τῆς ψυχῆς του.

Ἀλλὰ πῶς θὰ ἐπιτύχωμεν ταῦτα;

Ὁ Κύριος μᾶς ὑποδεικνύει ἕνα πολὺ εὐκόλον τρόπον. Ὑ-
ψάζεται μάλιστα, ὅτι ἐὰν θελήσωμεν νὰ θέτωμεν εἰς ἐφαρ-
μογὴν ἐκάστοτε τὸν τρόπον αὐτόν, θὰ λαμβάνωμεν παρ' Αὐ-
τοῦ ἄμέσως καὶ τελείως τὴν ἄφρσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας.

Ποῖος εἶνε ὁ τρόπος οὗτος; Νὰ δίδωμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ καρ-
 ρῆς ἀρεσίαν, νὰ συγχωρῶμεν τὰ πρὸς ἡμᾶς πταίσματα τῶν
 ἄλλων. Ἐκτός, δηλαδή, τῆς μετάνοιας καὶ τῆς ἐξομολογή-
 ως, τῆς ὁποίας ὀφείλομεν νὰ κάμνωμεν χρῆσιν ὁσάκις αἰ-
 τανόμεθα βεβαρημένην τὴν συνείδησιν, ὀφείλομεν ἅμα καὶ
 ὅλης ψυχῆς νὰ παρέχωμεν τὴν συγγνώμην, καὶ νὰ ἀφι-
 μεν, καὶ νὰ λησμονῶμεν ὅ,τι δὴποτε καὶ ἂν μᾶς εἶπαν ἢ
 ἔκαμαν οἱ ἄλλοι.

Δὲν τὸ εὐρίσκεις δικαιοτάτον τοῦτο, ἀγαπητὲ ἀναγνώστα; ποῦ ζητοῦμεν καὶ θέλομεν νὰ λάδωμεν ἡμεῖς ἄρ᾽ εἰς πα- τοῦ Θεοῦ, δὲν εἶνε δίκαιον ἐν ταύτῃ καὶ νὰ δώσωμεν ἅ- σιν εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἔσφαλαν πρὸς ἡμᾶς; *II, ἐν ἡ- ς τυχὸν μνησικακῶμεν καὶ δὲν δίδωμεν τὴν συγγνώμην, ἀλλὰ διατηροῦμεν τὴν ἀντιπάθειαν καὶ ἐχθρευόμεθα τοὺς κίσαντας πρὸς ἡμᾶς, πῶς τότε θὰ ἔχωμεν τὸ ὑάκρον νὰ ρουσιασθῶμεν ἐνώπιον τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς καὶ νὰ τῇ εἰ-

πομεν: «Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀ-
φίμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν»; Καὶ ἂν εἰπώμεν τοιοῦτό τι
εἶνε δίκαιον καὶ εἰσχωσθῇ ἡ αἰτήσις μας; Καὶ δὲν θὰ εὐρε-
θῶμεν ἄρὰ γε καὶ ψεῦστικὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾗ περιπτώσει
δὲν ἀφίνομεν καὶ δὲν συγχωροῦμεν;

« Ἀφετε καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν ». Εἶπε ἐντολὴ καὶ συμφωνία δικαιοσύνης, τὴν ὅποιαν ὀφείλομεν νὰ φυλάξωμεν ὅσοι εἰλικρινῶς θέλομεν τὴν ἄρεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας. Πιθανὸν νὰ αἰσθανώμεθα δυσκολίαν πρὸς τοῦτο. Δὲν εἶπε ἀδύνατον νὰ συναντῶμεν ἰσχυρὰ ἐμπόδια, ἕνεκα τῆς καλίας, ἣ ὅποια ἐμφωλεῖ εἰς τὰς καρδίαις μας. Ἰσως μάλιστα, εἰς τινὰς περιστάσεις, τὰ κύματα τῆς μνησικαχίας νὰ ἐξεγείρωνται ἀπειλητικὰ καὶ νὰ εὗρισκώμεθα ἐκτεθειμένοι καὶ κυματιζόμενοι εἰς τοὺς ἀνέμους καὶ τὸ πέλαγος τῆς ἐκδικήσεως. Ἀλλὰ ὁ νόμος, βλέπετε, εἶπε ῥητὸς. Ἡ ἐντολὴ δὲν ἄρνει καμμίαν ἀνοικτὴν θύραν. Ἡ συμφωνία εἶπε σαφῆς. « Ἀφετε καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν ». Ἐὰν λοιπὸν αἰσθανώμεθα δυσκολίαν, τὸ καλλίτερον πρὸς ἔχουμεν νὰ κόμωμεν εἶνε νὰ κλίνωμεν τὰ γόνατα καὶ νὰ παρακαλέσωμεν τὸν Κύριόν μας νὰ ἀπαλύνῃ τὴν καρδίαν μας καὶ νὰ κατενείκῃ τὴν ἐπαφρίζουσαν θάλασσαν τῶν παθῶν μας.

«Ναί, Κύριε τῶν οἰκτιρμῶν, πρὸς Σὲ καταφεύγμεν καὶ
Σὲ παρακαλοῦμεν. Εἰσάκουσον τῆς δεήσεώς μας.—Σὺ, Ὅσ-
τις εἶσαι τόσο ἀγαθός, ὥστε ἀνατέλλεις τὸν ἥλιον ἐπὶ πο-
νηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχεις ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους,
Σὺ, Ὅστις εἶσαι χρηστός ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς,
εὐδόκησον νὰ ἐμβάλῃς καὶ εἰς τὰς ἰδικάς μας καρδίαις τὸ
πνεῦμα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐπιεικείας».

«Δός, Κύριε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀφίνωμεν καὶ συγχωρώμεν ἀ-
πὸ καρδίας τοὺς πταίνοντες πρὸς ἡμᾶς. Θέλομεν νὰ εἴμεθα
μακροθύμοι, ἐνίσχυσέ μας. Ἐπιθυμοῦμεν νὰ εἴμεθα ἀνεξι-
κακοί, κραταίωσέ μας. Ζητοῦμεν νὰ φερώμεθα πάντοτε με-
τ' ἀγάπην, βοήθητέ μας. Διότι ἄλλως δὲν εἶνε δυνατόν νὰ λαμ-
βάνωμεν ἄρεσιν ἀμαρτιῶν. Ἐπειδὴ Σὺ εἶπες, Κύριε: «Ἄ-
φετε καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν».

Φ.—

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

6. «Τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη.»

ὡς δὲ θὰ περιπατήσωμεν ἀξίως; Ὅταν ἀποφεύγωμεν
 ὅ,τι ἀντίκειται εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, δταν πάσῃ δυνά-
 μει προσπαθῶμεν νὰ μὴ παρασυρῶμεθα εἰς τὴν ἁμαρτίαν,
 νὰ πολεμῶμεν καὶ ἀγωνιζώμεθα ἐναντίον αὐτῆς χωρὶς
 ἐκλειψόμεν. Ἄν δέ ποτε, ὡς ἄνθρωποι ἀσθενεῖς ὅπου εἴ-
 μεν, παρασυρθῶμεν χωρὶς νὰ τὸ θέλωμεν, ἀμέσως διὰ τῆς
 ἐννοίας καὶ ἐξομολογήσεως ὀφείλομεν νὰ ἐγερθῶμεν καὶ
 ἐξακολουθήσωμεν τὸν κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ ὑπὲρ τῆς ἀ-
 γίας ἀγωνία. Ὅταν οὕτω φερώμεθα, τότε περιπατοῦμεν ἀ-
 γίως τῆς μεγάλης καὶ ὑψηλῆς προσκλησεως μας. Ἄν ὅμως
 ἀλήσωμεν καὶ δὲν περιπατήσωμεν ἀξίως τῆς μεγάλης καὶ
 ὑψηλῆς ἡμῶν κλήσεως καὶ παρέλθῃ εἰς μάτην ὁ πολύτιμος
 χρόνος τῆς προσκαιροῦ ζωῆς μας, τότε ἡ ζημία μας θὰ εἴνε
 ἡ ἀλλοτρίωσις καὶ ἀνυπολόγιστος, καθόσον θὰ δειχθῶμεν ἀνάξιοι
 μεγάλων δωρεῶν τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ μένωμεν αἰωνίως ἀπ'-
 οὗ καχωρισμένοι.
 Ἄς προσέξωμεν λοιπόν!

Ἀρχιμ. Ἰγνάτ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ἰσὺς Ἑβραῖους ἐπιστ. Παύλου, κεφ. ια'. 9—10, 32—40

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, κεφ. α'. 1—25.)

1. Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ
 Ἀβραάμ. 2. Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαάκ δὲ ἐγέν-
 νησεν τὸν Ἰακώβ· Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς
 ἀδελφοὺς αὐτοῦ. 3. Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρές καὶ τὸν
 Ἰσάκ καὶ τὸν Ἰακώβ. 4. Φαρές δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑσρώμ. 5. Ἑσρώμ
 δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ. Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀ-
 ραμ. Ἀραμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασάν. 6. Ναασάν δὲ ἐγέννησε τὸν
 Σαλμών. Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβὶδ. 7. Δαβὶδ δὲ ἐγέννησε
 τὸν Σολομώντα. 8. Σολομών δὲ ἐγέννησε τὸν Βοοθάμ. 9. Βοοθάμ
 δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά. 10. Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά. 11. Ἀσά
 δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ. 12. Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε τὸν
 Ἰωράμ. 13. Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ. 14. Ἰωάθαμ δὲ
 ἐγέννησε τὸν Ἀχαζ. 15. Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑζεκιάν. 16. Ἑζεκιάν
 δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ. 17. Μανασσῆ δὲ ἐγέννησε τὸν
 Ἀμὼν. 18. Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν. 19. Ἰωσίαν δὲ
 ἐγέννησε τὸν Ἰερονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ με-
 τοικεσίᾳ Βαβυλῶνος. 20. Μετὰ δὲ τὴν μετακίεσιν Βαβυλῶ-
 νος, Ἰερονίας ἐγέννησε τὸν Σιλαθιήλ. Σιλαθιήλ δὲ ἐγέννησε
 τὸν Ζοροβάβελ. 21. Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιοὺδ. Ἀβιοὺδ
 δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακίμ. Ἐλιακίμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ.
 22. Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδδώκ. Σαδδώκ δὲ ἐγέννησε τὸν
 Ἰεζεκίαν. 23. Ἰεζεκίαν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάννην. 24. Ἰωάννης
 δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ. 25. Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν
 Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἧς ἡ ἐγγονὴ Ἰησοῦς ὁ λεγόμε-
 νος Χριστός.

17. Πᾶσι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαβὶδ, γενε-
 δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως τῆς μετακίεσιν Βαβυλῶ-
 νος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετακίεσιν Βαβυλῶ-
 νος τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες.

18. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν. μνη-
 στευθεὶς γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῇ Ἰωσήφ, πρὶν
 συναλθεῖν αὐτούς, εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος

Ἁγίου. 19. Ἰωσήφ δὲ ὁ ἄνθρωπος αὐτῆς, δίκαιος ὢν, καὶ μὴ
 θέλων αὐτὴν παραδειγματίζειν, ἐβουλόθη λάθρα ἀπολῦσαι
 αὐτήν. 20. καὶ ταῦτα δὲ αὐτὸς ἐβουλόθη, ἵνα, ὡς ἄγγελος Κυ-
 ρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ, λέγων, Ἰωσήφ, υἱὸς Δαβὶδ,
 μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ
 ἐν αὐτῇ γυννηθὲν ἐκ Πνεύματος ἑστίν Ἁγίου. 21. τίθεται
 δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ
 σώσει τὸν λαόν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. 22. Τοῦ-
 το δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου
 διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος. 23. Ἰδοὺ, ἡ παρθένος ἐν γα-
 στρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ
 Ἑμμανουήλ, ὃ ἔστι μεθερμηνεύμενον, Μεθ' ἡμῶν ὁ Θε-
 ός. 24. Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς
 προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου· καὶ παρέλαβε τὴν γυ-
 ναῖκα αὐτοῦ, 25. καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτήν, ἕως οὗ ἔτεκε τὸν
 υἱόν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ
 Ἰησοῦν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 1—17. Ἡ γενεαλογία τοῦ Σωτῆρος. Ἀρχίζων τὸ
 εὐαγγέλιόν του ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος καὶ θέλων νὰ ἐξ-
 ιστορήσῃ τὰ περὶ τοῦ βίου τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ τοῦ
 Θεοῦ, τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, δεικνύει πρῶτον ὅτι ὁ
 Χριστὸς κατέγεται κατὰ τὸ ἀνθρώπινον ἐκ τοῦ γένους τοῦ
 Ἀβραάμ καὶ τοῦ Δαβὶδ. Καὶ κάμνει λόγον περὶ τούτου, διὰ
 νὰ πιστοποιήσῃ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶνε ὁ μέλλων
 νὰ ἔλθῃ Μεσσίας, ὁ ὁποῖος κατὰ τοὺς λόγους τῶν προφητῶν
 θὰ κατήγετο ἐκ τοῦ γένους τοῦ Δαβὶδ. Ἀπαραίτηται λοιπὸν
 τὰς γενεὰς ἀπὸ τοῦ Ἀβραάμ. Δεικνύει δέ, ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἀ-
 βραάμ μέχρι τοῦ Δαβὶδ εἶνε γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ
 τοῦ Δαβὶδ μέχρι τῆς αἰχμκλωσίας τῶν Ἰουδαίων καὶ τῆς ἐγ-
 καταστάσεως αὐτῶν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, γενεαὶ δεκατέσσα-
 ρες· καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ἐποχῆς μέχρι τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ
 δεκατέσσαρες. Ὡς τελευτήσῃ τὸ πρόγονον τοῦ Σωτῆρος ἀνα-
 φέρει τὸν δίκαιον Ἰωσήφ, μετὰ τοῦ ὁποῦ εἶχε μνηστευθῇ
 ἡ Θεοτόκος, ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου. Ἀλλὰ διατί καταλήγει
 εἰς τὸν Ἰωσήφ, ἀπὸ αὐτοῦ δὲν ἦτο πατὴρ τοῦ Χριστοῦ; Ἀφ'
 ἐνὸς διότι ὁ Ἰωσήφ, συμφώνῳ, πρὸς τὸν Μωσαικὸν νόμον,
 ἔθεωρετο ἄνθρωπος τῆς Μαρίας, ἐπειδὴ εἶχε μνηστευθῇ μετ'
 αὐτῆς. Καὶ ἀφ' ἑτέρου, διότι ὁ Ἰωσήφ ἦτο ἐκ τοῦ γένους τοῦ
 Δαβὶδ, ἐπομένως δὲ καὶ ἡ Θεοτόκος ἦτο ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους·
 διότι παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἕκαστος ἄνθρωπος ἐλάμβανε γυναῖκα
 ἐκ τῆς φυλῆς, εἰς τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἀνῆκεν.

Στίχ. 18, 19. Ἡ ἐκ Πνεύματος ἁγίου κυοφορία. Μετὰ τὴν
 γενεαλογίαν ἐξιστορεῖ ὁ εὐαγγελιστὴς τὰ κατὰ τὴν γέννησιν
 τοῦ Σωτῆρος. Καὶ λέγει ὅτι, ἐνῷ ὁ Ἰωσήφ εἶχε μνηστευθῇ
 τὴν παρθένον Μαρίαν, χωρὶς νὰ γνωρίσῃ αὐτήν ὡς γυναῖκα,
 αἵφνης εὐρέθη ἡ Θεοτόκος ἐγκυμονοῦσα διὰ τῆς δυνάμεως
 καὶ ἐπενεργείας τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου. Τοῦτο ἰδὼν ὁ
 Ἰωσήφ, ὑπώπτευσεν παρανομίαν. Ἐνῷ δὲ κατὰ τὸν νόμον ἡ-
 δύνατο νὰ παραδώσῃ εἰς δίκην καὶ καταδίκην τὴν Μαρίαν,
 αὐτὸς ἐσκέπη νὰ τὴν ἐκδιώξῃ κρυφίως, χωρὶς νὰ γνωσθῇ
 ἡ αἰτία.

Στίχ. 20, 21. Ὁ ἄγγελος πρὸς τὸν Ἰωσήφ. Ἀλλ' ἐνῷ τοι-
 αῦτα ἐσχεδίαζεν, ἄγγελος Κυρίου ἐμφανίζεται κατ' ὄναρ εἰς
 αὐτόν καὶ τοῦ λέγει· «Ἰωσήφ, υἱὲ τοῦ Δαβὶδ, μὴ φοβηθῇς
 νὰ κρατήσῃς τὴν γυναῖκά σου. Διότι τὸ ἐν αὐτῇ κυ-
 οφορούμενον συνελήφθη ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. Ἡ γέννησις
 δὲ υἱόν καὶ θὰ ὀνομάσῃς αὐτόν Ἰησοῦν, τοῦτέστι Σωτῆρα.
 Διότι αὐτὸς θὰ σώσῃ τὸν ἐκλεκτόν του λαόν ἀπὸ τῆς κατα-
 δίκης ἐνεκα τῶν ἁμαρτιῶν του».

Στίχ. 22, 23. Ἡ προφητεία τοῦ Ἑσαίου. Τὸ μέγα αὐτὸ γεγονός, τὸ ἀναγγελλόμενον ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου, περὶ τῆς ἐκ παρθένου υπερφυσικῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος, εἶχε προεῖπει ὁ Θεὸς πρὸ ἐκατοντάδων ἐτῶν οὐκ ἀπὸ τοῦ προφήτου Ἑσαίου. Ἰδοὺ τί λέγει ὁ προφήτης· «Ἰδοὺ, ἡ παρθένος θὰ συλλάβῃ ἐν γαστρὶ καὶ θὰ γεννήσῃ υἱόν καὶ θὰ ὀνομάσωσιν αὐτὸν Ἐμμανουήλ, τὸ ὅποιον ἐρμηνεύεται, ὁ Θεὸς ἐνὶ μεθ' ἡμῶν πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν». Ἐπομένως ἡ προφητεία αὕτη ἐξεπληρώθη διὰ τῆς ἐκ Πνεύματος Ἁγίου κυοφορίας τῆς ἁγίας Παρθένου καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος.

Στίχ. 24, 25. Ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Θεοτόκος. Τοὺς λόγους τοῦ ἀγγέλου δεχθεὶς ὁ Ἰωσήφ καὶ πληροφορηθεὶς τὸ μέγα μυστήριον τῆς θείας βουλῆς, ἐκράτησε τὴν Μαρτὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ὅχι ὥς ἀνὴρ αὐτῆς, ἀλλ' ὥς προστάτης καὶ βοηθός. Ὁ τοῦ δὲ ἡλθεν ὁ καιρὸς καὶ ἔτεκεν ἡ Παρθένος τὸν πρωτότοκον καὶ μόνον υἱὸν τῆς, τότε ὁ Ἰωσήφ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα Ἰησοῦς, συμφώνως μὲ τὴν ἐντολὴν τοῦ ἀγγέλου.

Δ. Γ. Παναγιωτόπουλος

ΠΟΙΚΙΛΑ

Δι'��πουργικῆς διαταγῆς παρὲνέθησαν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους αἱ ἐγγραφαὶ, ἀνανεώσεις καὶ μεταγραφαὶ διὰ τὸ Πανεπιστημιακὸν ἔτος 1919—1920.

—Τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ὑπεβλήθησαν πρὸς μελέτην εἰς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Σύνοδον ὑπὸ τοῦ Π. Μητροπολίτου κ. Μελετίου τὰ νέα ἐκκλησιαστικὰ νομοσχέδια, δι' ὧν διαρρυθμίζεται τὸ ἔλεον πρὸς ἡμῖν ἐκκλησιαστ. καθεστώς.

—Δυναμίει Νομοσχεδίου ὑπεβλήθη ἡμῖν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας κ. Δίγκου, χορηγεῖται ἐτησίαν ἐκπαιδευτικὴ ἀδεία μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν εἰς τοὺς καλουμένους ἐκ τῶν λειτουργῶν τῆς Διημ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἰνστιτούτου εἰς τὸ Ἱερατικὸν Φροντιστήριον. Οἱ ἐκ τῶν ἀποφοίτων τοῦ Φροντιστηρίου τούτου μὴ ἱερούμενοι ἐντός ἔτους ἀπὸ τῆς ἀποφοιτήσεώς των ὑπόκεινται εἰς πειθαρχικὴν καταδίωξιν καὶ ἐπιτροπὴν τοῦ ἐτησίου μισθοῦ, τὸν ὅποιον ἔλαβον φοιτῶντες ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ καὶ τοῦ προσθέτου ἐπιδόματος, τὸ ὅποιον ἔλαβον παρὰ τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμεῖου.

—Προκειμένου νὰ συζητηθῇ κατ' αὐτὰς ὑπὸ τῶν Πρωθυπουργῶν τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ἰταλίας τὸ Τουρκικὸν ζήτημα, ἀνεχώρησε διὰ Παρισίους τὴν Δευτέραν τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος ὁ πρωθυπουργὸς κ. Ἐλ. Βενιζέλος.

—Ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας κ. Λόυδ Τζώρτζς πρέβη εἰς λίαν βρυστημάντους δηλώσεις πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ἐπὶ τοῦ Τουρκικοῦ ζητήματος. Κατ' αὐτὰς, ἔχει ἤδη ἀποφασισθῇ ὑπὸ τῶν Συμμάχων ἡ ἐκδίωξις τῶν Τούρκων ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ διὰ λύσεις τῆς Τουρκικῆς Αυτοκρατορίας.

—ΕΚΔΟΣΕΙΣ. Ἐξεδόθη τὸ βιβλ. τοῦ τῆς «Καινῆς Διαθήκης» μὲ περιεχόμενα: Χρυσόστ. Παπαδοπούλου, Ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.—Ἐμμ. Καλπαθίου, Ἡ περὶ κοσμογονίας καὶ ἀνθρωπογονίας διδασκαλία ἐν τῇ Σχολικῇ Ἐκπαίδευσιν.—Εὐαγ. Ἀντωνιάδου, Ἡ κατάστασις τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀπ. Παύλου.—Ν. Γιαννοπούλου, Αἱ χριστιανικαὶ ἀρχαιότητες ἐν Θεσσαλίᾳ.—Ἐμμ. Καρπαθίου, Νόμοι τῆς ἐν Ρουμανίᾳ Ἐκκλησίας.—Κριτικὴ καὶ Βιβλιογραφία.—Ἐκκλ. Ἐπιστημ. κίνησις.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὁμιλήσει τὴν προσεχῆ Κυριακὴν ἐν τῷ ἱ. Ναφ. Ἁγίου Γεωργίου (Καρύστη) κατὰ τὴν α'. θείαν λειτουργίαν ὁ πανσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ καθ' ἑκάστην Κυριακὴν, ὥραν 4 μ. μ., καὶ ἐκάστην Πέμπτην, ὥραν 5 1/2 μ. μ., ἐν τῷ αὐτῷ ναφ.

Ἐν Πάτραις ὁμιλεῖ κατὰ Κυριακὴν ἐν τοῖς ἱ. Ναοῖς ὁ κ. Π. Τρεμπέλας, διδάκτωρ τῆς Θεολογίας.

ἈΓΓΕΛΙΑ

Ἡ σύνταξις τῆς «Ζωῆς» εὐχαρίστως ἀγγέλλει πρὸς τοὺς κ.κ. συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας αὐτῆς, ὅτι ἀπὸ 1ης προσεχοῦς Ἰανουαρίου ἐπαναλαμβάνει τὴν **ὀκτασέλιδον** ἐβδομαδιαίαν ἐκδοσιν τοῦ Περιόδικου.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ χάρτου, μολινοῦτι πῆστη πρὸ τινος μείωσιν τινα, ἐξακολουθεῖ ὁμως νὰ εἶνε εἰσέτι ἀρκούντως ὑψωμένη, μὲ τάσεις μάλιστα πρὸς ὑψωσιν, χωρὶς καὶ νὰ δύναται τις νὰ προειπῇ μέχρι ποίου σημείου εἶνε δυνατόν ἀκόμη νὰ ὑψωθῇ. Ἐξ ἄλλου, εἶνε γνωστὸν ὅτι καὶ τὰ ἐργατικὰ ἡμερομίσθια ἔχουν τόσον ὑπερτιμηθῇ σήμερον, ὥστε νὰ φθάνουν εἰς τὸ τριπλάσιον, ἂν μὴ καὶ πλεονάζοντων ἄλλοτε ἡμερομισθίων.

Ἐν τούτοις, καὶ παρ' ὅλα ταῦτα, ἐνομίσαμεν ὅτι ἔπρεπε ἀντὶ πάσης θυσίας ν' αὐξηθῇ ὁ χῶρος, συντελεσθῇ καὶ ἡ ὕλη τοῦ φύλλου, ἐν τῇ πεποιθήσει, ὅτι οὕτω πῶς ὅχι μόνον θ' ἀνταποκριθῶμεν εἰς ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τῶν κ. κ. συνδρομητῶν μας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως θὰ ἐξυπηρετήσωμεν καλλίτερον τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, τῶρα μάλιστα, ὅποτε ἡ ἀπιστία καὶ ἡ ἀμαρτία προσβάλλουν πανταχόθεν τὸ σῶμα τῆς κοινωνίας καὶ σπεύρουσιν τὸν ἡθικὸν καὶ πνευματικὸν θάνατον μεταξὺ τῶν χριστιανῶν.

Ἰνα δυνηθῶμεν ὁμως ν' ἀνταποκριθῶμεν καὶ εἰς τὰς νέας δαπάνας τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ Περιόδικου, ἐκρίθη ἐπ' ἀνάγκης νὰ ὀρισθῇ ἡ ἐτησίαν συνδρομὴ αὐτοῦ εἰς δραχμὰς 6 μόνον ἀντὶ τῶν μέχρι τοῦδε 5. Τοῦτο δὲ, ὡς ἐννοεῖ πᾶς τις, ἰσοδυναμεῖ οὐχὶ πρὸς αἴξησιν, ἀλλὰ πρὸς ἐλάττωσιν μᾶλλον τῆς συνδρομῆς, ἐφ' ὅσον ὁ συνδρομητὴς θὰ λαμβάνῃ καὶ ἐβδομάδα καὶ κτὼ σελίδας ἀντὶ τῶν μέχρι σήμερον τεσσάρων, μὴ τὴν προσθήκην μιᾶς μόνον δραχμῆς.

Ἐλπίζομεν, ὅτι οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας καὶ τοῦ αὐτοῦ ζήλου θὰ ἐξακολουθήσουν παρέχοντες καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τὴν συνδρομὴν τῶν εἰς τὴν «Ζωὴν», ἥτις, εἰσερχομένη σὺν Θεῷ εἰς τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἐκδόσεώς της, ἐπιλαμβάνεται τῆς εὐκαιρίας καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς ὁπωσδήποτε συνδραμόντας καὶ συντρέχοντας τὸ ἔργον αὐτῆς, ἐπικαλουμένη ἅμα ἐπ' αὐτοὺς τὴν παρὰ Θεοῦ εὐλογίαν καὶ χάριν.

Οἱ ἐκ τῶν παλαιῶν συνδρομητῶν ἀνανεοῦντες τὴν συνδρομὴν των, παρακαλοῦνται ὅπως ἔχωσιν ὑπ' ὀφθαλμοὺς τὴν αὔξησιν καὶ ἀποστέλλωσι δραχμὰς 6 διὰ τὴν ἀνανέωσιν, οἱ δὲ νεωστὶ ἐγγραφόμενοι θὰ προσπληρῶνωσι δραχ. 6 διὰ τὴν ἐγγραφὴν.

Ἡ ἐτησίαν συνδρομὴ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὀρίζεται εἰς φρ. 15 ἢ δρ. 10. ἡ δὲ τῆς Ἀμερικῆς εἰς δολλάρια 2, ὡς καὶ πρότερον.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΓΗΝΑΤΙΟΣ ΚΟΔΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΙΟΥΣΙΟΣ ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάκτορες τῆς Θεολογίας

ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Δραχ. 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . Φρ. χρ. 7
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . Δολλ. 2
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΘΑΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
Ἀριθ. 179

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν» (Ἰωάν. 6, 63).

Επιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Δ. Γ. Παναγιωτόπουλον
Θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Ζωή», Ἰπποκράτους 179. Ἀθήνας

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ἐὰν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀρκεσθῶμεν μόνον εἰς τὸ νὰ συνέλθωμεν εἰς τοὺς ναοὺς διὰ νὰ ψάλλωμεν χαρμόσινα ἐγκώμια καὶ ἐγκαρδίους ὕμνους, ἐπιστρέψωμεν δὲ κατόπιν εἰς τοὺς οἴκους μας διὰ νὰ παρακαθίσωμεν ὡς συνήθως εἰς τράπεζαν πλουσιωτέραν καὶ πολυτελεστέραν, θὰ βεβαιώσωμεν διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, ὅτι ἐγνωρίσαμεν πολὺ ὀλίγον τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι ἐπηρεάσθημεν πολὺ ὀλιγώτερον ἀπὸ τὴν περὶ ἀγάπης διδασκαλίαν Αὐτοῦ.

Ὁ Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ὄχι μόνον διὰ νὰ κηρύξῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ φωτίσῃ διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς τοὺς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου διαπορευομένους ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ νὰ δώσῃ ἐν τῷ προὐπόφῳ Του τὸν τύπον τῆς μεγάλης καὶ σωτηριώδους ἀρετῆς τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν πάντες μὲν οἱ ἀνθρώποι, κυρίως ὅμως οἱ περικυκλούμενοι μὲ τὸν ἀτίμητον τίτλον τοῦ χριστιανοῦ ὀφείλομεν νὰ δεικνύωμεν ἀπέναντι ἀλλήλων.

Δι' αὐτὸ δὲ καὶ γίνεται ἄνθρωπος ὁ Χριστός. Γεννᾶται ἐκ Παρθένου ἐν Βηθλέμ. Σπαργανοῦται καὶ ἀνακλίνεται, ὁ Ποιητὴς τοῦ παντός, ἐν τῇ φάτνῃ τῶν ἀλόγων. Πτωχεύει χάριν ἡμῶν, πλούσιος ὢν. Θὰ διέλθῃ τὴν ἐπίγειον ζωὴν Του εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Θὰ εὐαγγελισθῇ τοὺς πτωχοὺς. Θὰ ἰατρεύσῃ τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν. Θὰ κηρύξῃ ἄφεσιν εἰς τοὺς αἰχμαλώτους καὶ ἀνάβλεψιν εἰς τοὺς τυφλοὺς. Θὰ διασαλπίσῃ τὸ κήρυγμά Του: «Ἀγαπᾶτε. ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς». Καὶ ἐπὶ τέλους, θῦμα τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγάπης Του, θὰ θυσιάσῃ τὴν ζωὴν Του ἐπὶ σταυροῦ, ὑποδεικνύων οὕτω τὴν ὁδὸν τῆς ἀγάπης, τῆς μετὰ θυσιῶν ἀγάπης, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν ν' ἀκολουθοῦμεν καὶ ἡμεῖς οἱ πιστεύοντες εἰς Αὐτόν.

Ὡ! πόσον ὀλίγον ὅμως Τὸν ἐγνωρίσαμεν! Καὶ πόσον ὀλίγον ἠτελήσαμεν ν' ἀκολουθήσωμεν τὴν διδασκαλίαν Του καὶ τὸ παράδειγμά Του! Ποῦ εἶνε σήμερον ἡ γνησίᾳ ἀγάπῃ μετὰ τῶν χριστιανῶν, καὶ ἐκείνων ἀκόμη, οἱ ὅποιοι ἐπαγγέλλονται ὅτι ἐγνωρίσαν καλλίτερόν πως τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ; Ποῦ εἶνε ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν αἱ θυσίαι τῆς ἀγάπης ἀπὸ μέρους τῶν δυναμένων νὰ ὑποστοῦν

θυσίας χάριν τῶν ἀδελφῶν χριστιανῶν;

Φεῦ! Καθ' ἣν ὥραν μυριάδες ἀνθρώπων θὰ συρρέουν εἰς τοὺς ναοὺς διὰ νὰ προσφέρουν λατρείαν καὶ ὕμνους πρὸς τὸν Υἱὸν τῆς Παρθένου, τὸν Κήρυκα καὶ Διδάσκαλον τῆς ἀγάπης, πλείστοι ὅσοι χριστιανοὶ πτωχοί, ἀσθενεῖς, γυμνητεύοντες, πειναλέοι, ἄποροι, ἄστεγοι, χῆραι καὶ ὀρφανὰ—θὰ διέρχονται τὰς ὥρας τῶν μὲ τὸν πόνον εἰς τὴν καρδίαν, μὲ τὸ δάκρυ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, μὲ τὸ παράπονον ἴσως εἰς τὰ χεῖλη, μὲ πικρὰν ἀπελπισίαν! Πόσοι ἄρᾳ γε ἐξ ἡμῶν ἔδειξαν καὶ θὰ δείξουν ἀκόμη ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς δυστυχεῖς αὐτοὺς; Καὶ πόσοι ἐξ ἐκείνων τῶν χριστιανῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ ὑπερπυκνωθῶν οἱ ναοὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων, θὰ σπεύσουν νὰ ξηράνουν τὰ δάκρυα τῶν δυστυχούντων καὶ νὰ γλυκάνουν τοὺς πόνους τῶν ὀρφανῶν;

Ἄς μὴ λησμονῶμεν μάλιστα, ὅτι ἡ μεταπολεμικὴ περίοδος παρουσιάζει ἀπέραντον ἴσως τὸ ἔδαφος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δύναται νὰ ἐξασκηθῇ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ φιλάνθρωπία παρὰ τῶν δυναμένων χριστιανῶν. Ἡ θύελλα τοῦ παγκοσμίου πολέμου ἔχει ἐρημώσῃ ἤδη πολλοὺς ἐκ τῶν οἴκων. Καὶ εἰς οἴκους ἀνθοῦντας τέως καὶ ἀκμάζοντας ἐπικαθίηται τώρα τὸ πένθος τῆς χρεΐας καὶ τῆς ὀρφανίας, ὁ πόνος τῆς ἐνδείας, τῆς ἀσθενείας, τῆς ταλαιπωρίας. Τί θὰ κάμουν λοιπόν, τί ὀφείλουν νὰ κάμουν οἱ χριστιανοί, οἱ πιστεύοντες καὶ λατρεύοντες τὸν Ἰησοῦν, τὸν Διδάσκαλον τῆς ἀγάπης;

Φρονοῦμεν ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ τὸ ὑποδείξωμεν ἡμεῖς. Καὶ ἐλπίζομεν διὰ τοῦτο ὅτι καὶ εἰς τοὺς ἐράνους, οἱ ὅποιοι ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις θὰ διενεργηθοῦν καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ὀρφανῶν καὶ τῆς δυστυχίας αὐτῶν, οἱ φιλάνθρωποι χριστιανοὶ θὰ τείνουν χεῖρα βοηθείας καὶ θὰ σπεύσουν ν' ἀνακουφίσουν ὁπωσδήποτε, ἐν τοιαύταις μάλιστα ἡμέραις γενικῆς χαρᾶς, τὴν ταλαιπωρίαν τῶν ἀδελφῶν τῶν.

Οὕτω θὰ ἐκπληρώσωμεν πάντες μίαν ἱερὰν χριστιανικὴν ὑποχρέωσιν καὶ θὰ δυναθῶμεν πλέον μὲ μεγαλυτέραν ἡθικὴν εὐχαρίστησιν νὰ παρασταθῶμεν εἰς τὴν χαρὰν τῶν Χριστουγέννων ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς, διὰ νὰ ὑμνήσωμεν καὶ προσκυνήσωμεν τὸν ἐκ τῆς Παρθένου γεννηθέντα πολῦτιμον Σωτῆρα καὶ αἰώνιον Λυτρωτὴν ἡμῶν.

Α. Φ.

νεται άνθρωπος ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ δώσῃ ἡμᾶς πάλιν τὴν υἰοθεσίαν, νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν ἀνὴν μὲ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου Του καὶ νὰ μᾶς δι-
οῖξῃ τὸν δρόμον πρὸς τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ μακαριότητα.
ν εἶναι λοιπὸν χαριδύνονος ἡ ἀγγελία αὕτη; Ταύτην ἀκρι-
ως καλούμεθα. ἵνα ἀκούσωμεν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας.
Ἄλλ' αἰσθανόμεθα ἄρ' αὖτε εἰς τὸ βάθος τῶν ψυχῶν μας
ν χαροποιὸν ταύτην ἀγγελίαν; Αἰσθανόμεθα τὴν μεγάλην
εργεσίαν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰς ἡμᾶς ἡ ἔλευσις τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον; Δυστυχῶς, πλὴν
λίγων, οἱ πολλοὶ δὲν τὴν αἰσθανόμεθα. Περιμένομεν ὄντως
μετὰ χαρὰς τὰς ἡμέρας ταύτας, ἀλλὰ τὰς περιμένομεν,
α φάγωμεν καὶ πίνωμεν περισσότερον, ἵνα παύσωμεν καὶ
ασκεδάσωμεν. Τί ὁμῶς φανερώνει τοῦτο; Οὐδὲν ἄλλο εἰ μὴ ὅτι
ἐν συναισθανόμεθα τὴν μεγάλην εὐεργεσίαν, τὴν ὁποίαν προ-
ῆλθεν εἰς ἡμᾶς ἡ ἔλευσις τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἰς τὸν κόσμον.

Ἄν εἴχομεν τὴν συναίσθησιν ταύτην πάντοτε μὲν. ἰδί-
ως δὲ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας. Ὡς ἐκάμναμεν καὶ κατὰ
ἄλλο περισσότερο καὶ θὰ ἐδοκιμάζαμεν ἀληθινὴν χαρὰν
καὶ εὐφροσύνην. Τουτέστι θὰ συντηρήμεθα ὅλοι ὁμοῦ εἰς
τοὺς ἱεροὺς ναοὺς. ἵνα ἀκούσωμεν τὰ ῥήματα ἐκεῖνα ψάλλματα,
ὅν οἱ ὕμνογράφοι ἐξαίρουν τὸ χαριδύνονον γεγονός τῆς
ἐκδόσεως τοῦ Σωτῆρος, θὰ μετελαμβάνομεν τοῦ σώματος
καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ
συντηρήμεθα τὰς ἀγίας ταύτας ἡμέρας ὕμνοῦντες καὶ δοξα-
ζόντες τὸν Μέγαν Θεόν, "Ὅστις ὑπόσχεται νὰ πέμψῃ τὸν μο-
ρφηγὴ Υἱόν Του εἰς τὸν κόσμον. Ἡ συναίσθησις δ' αὕτη ἀφ'
ἑαυτοῦ καὶ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀφοσίωσις ἀφ' ἑτέρου, ἀλλὰ καὶ
συναναστροφὴ μετὰ ἐναρέτων προσώπων. Ὡς προδξένουν
εἰς ἡμᾶς χαρὰν μεγάλην, χαρὰν μὴ συγκρινόμενῃν μὲ τὰς
ἐργασίας τοῦ κόσμου χαρὰς καὶ εὐχαριστήσεις. Διὰ νὰ
ἡ φερώμεθα ὁμῶς οὕτως, οὐδὲν ἄλλο σημαίνει τοῦτο, ἐπα-
λαμβάνομεν, εἰ μὴ ὅτι δὲν συναισθανόμεθα τὴν χαροποιὰν
ἀγγελίαν περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Θεανθρώπου οὔτε τὴν με-
γάλην εὐεργεσίαν, ἣν προδξένησεν εἰς ἡμᾶς αὕτη.

Τούτου ἕνεκα ἂς καταρτίωμεν μετὰ πίστεως πρὸς Αὐτόν.
καὶ ἂς Τὸν παρακαλέσωμεν, ὅπως ἡ Γέννησις Του ἀναγεννή-
σῃ πνευματικῶς καὶ ἡμᾶς, ἵνα οὕτω ποιήσαντες τὰ εὐάρεστα
τοῦ Υἱοῦ Του ἐν τῇ κόσμῳ ταύτῃ, ἀξιωθώμεν τῆς Οὐρανίου
χαρὰς καὶ μακαριότητος.

Λογισμ. Ἰγνατ. Κολιόπουλος

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Γαλάτας ἐπιστ. Παύλου, κεφ. α', 11—19.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, κεφ. β', στίχ. 13—23).

13 Ἀναγορευσάντων τῶν μάγων, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου
φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε
τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φεγεῖ εἰς Αἴγυπτον,
καὶ ἵσθι ἐκεῖ ὥς ἂν εἶπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν
τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. 14. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλα-
βε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν
εἰς Αἴγυπτον, 15 καὶ ἦν ἐκεῖ ὥς τῆς τελευτῆς Ἡρώδου,
ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου
λέγοντος· ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. 16. Τότε Ἡ-

ρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθιμώθη· ἔλαιν,
καὶ ἀποστείλας ἀνέειλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλε-
ἐμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὄρτοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατοπτε-
ρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων. 17.
Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέ-
γοντος· 18. φωνὴ ἐν Ῥαμὰ ἠκούσθη, θρήνος καὶ κλαυθρὸς
καὶ ὄδυρμος πολὺς· Ῥαχὴλ κλαύουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ
οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσὶ. 19. Τελευτήσαντος
δὲ τοῦ Ἡρώδου ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται
τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ λέγων· 20. ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ
παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσρα-
ήλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.
21. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐ-
τοῦ καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. 22. ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέ-
λαος βασιλεὺς ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ
ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, 23 καὶ ἔλθων κατῴ-
κησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ τὸ
ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν· ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 13—15. Ἡ φυγὴ εἰς Αἴγυπτον. Ἄφ' οὗ ἦλθον οἱ
μάγοι εἰς Βηθλεὲμ ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ ἀστέρος καὶ προσε-
κύνησαν εὐλαδῶς τὸν τεχθέντα Σωτῆρα, ἀνεχώρησαν καὶ ἐ-
πανήλθον εἰς τὰς πατρίδας των· χωρὶς νὰ ἐπιστρέψουν πρὸς
τὸν Ἡρώδη καὶ πληροφορήσων αὐτὸν ποῦ εἶνε ὁ τεχθεὶς
βασιλεὺς. Καὶ τότε πάλιν ἄγγελος Κυρίου διατάσσει κατ' ὄ-
ναρ τὸν Ἰωσήφ· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν
μητέρα αὐτοῦ καὶ φεγεῖ εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ μένε ἐκεῖ
ὥς ὅτου τοὶ εἶπω. Διότι μέλλει νὰ ζητήσῃ ὁ Ἡρώδης τὸ
παιδίον, διὰ νὰ θανατώσῃ αὐτό. Καὶ ὁ Ἰωσήφ, πιστὸς πάν-
τοτε ὑπηρετῆς τῶν θείων βουλῶν, παρέλαβεν εὐθὺς τὸ παι-
δίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ διὰ νυκτὸς ἀνεχώρησεν εἰς
τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ· μέχρις ὅτου ἀπέθανεν ὁ Ἡ-
ρώδης. Ὄντω δὲ ἐπληρώθη ἀρχαία προφητεία τοῦ Ἰσραήλ,
ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ προφήτου, προλέγων τὴν ἐξ Αἰ-
γύπτου ἐπάνοδον τοῦ σαρκωθέντος Υἱοῦ Του, τοῦ Σωτῆρος
Χριστοῦ, λέγει· «ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου».

Στίχ. 16—18. Ἡ σφαγὴ τῶν νηπίων τῆς Βηθλεὲμ. Ἐν
τῇ μεταξὺ ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, ἄφ' οὗ ματαίως περιέμεινε νὰ
ἐπιστρέψουν οἱ μάγοι, ἐνόησεν ὅτι αὐτοὶ ἀνεχώρησαν εἰς
τὰς πατρίδας των. Πλήρης δὲ θυμοῦ ἐναντίον αὐτῶν, ἀλλὰ
καὶ φοβούμενος μήπως ὁ νεογέννητος βασιλεὺς τοῦ ἀρπάσῃ
τὸν θρόνον ἡμέραν τινά, ἀπεφάσισε πάσῃ θυσίᾳ νὰ ἐξοντώσῃ
τὸ θεῖον βρέφος. Πρὸς τοῦτο δὲν ἐδίστασεν ἐν τῇ θηριωδίᾳ
του ν' ἀποστείλῃ στρατιώτας, μὲ τὴν ἐντολὴν ὅπως θανάτω-
σωσιν ὅλα τὰ βρέφη τῆς Βηθλεὲμ καὶ τῶν περιχώρων αὐτῆς
μέχρις ἡλικίας δύο ἐτῶν. Διότι ὑπελόγιζε, κατὰ τὰς πλη-
ροφορίας τῶν μάγων, ὅτι εἰς τὰ νήπια αὐτά, μέχρι διετοῦς
ἡλικίας, θὰ εὕρισκετο ἐξ ἀπαντος καὶ ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς.
Καὶ ἡ ἀπάνθρωπος ἐκείνη διαταγὴ ἐξετελέσθη, καὶ τὰ ἄθῳα
βρέφη τῆς Βηθλεὲμ ἐπεράσθησαν ἐν στόματι μαχαίρας, ἐνῷ
οἱ κλαυθμοὶ καὶ οἱ θρήνοι καὶ οἱ κοπετοὶ τῶν μητέρων ἀν-
τήχουν σπαρακτικῶς. Ἐν τούτοις ὁ βασιλεὺς δὲν ἐπέτυχεν τὸν
κακοῦργον σκοπὸν του, διότι τὸ θεῖον βρέφος εὕρισκετο ἤδη
εἰς Αἴγυπτον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ. Τὴν ἀδικον ἐκείνην σφα-
γὴν τῶν νηπίων τῆς Βηθλεὲμ εἶχε προεῖπει τὸ Πνεῦμα τὸ
Ἅγιον διὰ τοῦ προφήτου Ἰερεμίου. Τί λέγει ὁ προφήτης
περὶ αὐτῆς; "Ὅτι ἠκούσθη ἐν Ῥαμὰ, πλησίον τῆς Βηθλεὲμ,
θρήνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμος πολὺς. Ἡ Ῥαχὴλ, ἡ ἀρ-

Πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ.»

Εἰ δέ τις Πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ». Ἐάν τις δὲν ἔχῃ Πνεῦμα Χριστοῦ, αὐτὸς δὲν εἶνε τοῦ Χριστοῦ, δὲν ἀνήκει εἰς τὸν Χριστόν. Ἀνωτέρω εἶπε «Πνεῦμα Θεοῦ». Ἦδη δὲ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα καλεῖ καὶ «Χριστοῦ Πνεῦμα». Λέγει δὲ οὕτω, διότι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἐξ οὗ προέρχονται τὰ διάφορα χαρίσματα, λέγεται Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καὶ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ. Ἄλλη δὲ ἡ ἐπομιμή: ὅτι ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Λέγεται δὲ καὶ «Χριστοῦ Πνεῦμα», διότι ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἀναπαύεται ἐν τῇ Υἱῷ. Εἰς τοὺς ἀνθρώπους δὲ πέμπεται καὶ ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ. Ἐχει δέ τις Πνεῦμα Θεοῦ, ἡ δὲ περ ταῦτόν Πνεῦμα Χριστοῦ, ὅταν ἔχῃ τὰ φρονήματα, τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰ θελήματα τοῦ Χριστοῦ, ὅταν ἔχῃ ὑπακοὴν εἰς τὸ θεῖον θέλημα καὶ ταπεινῶσιν καὶ πραότητα. Ἐν γένει ἔχει τις Πνεῦμα Χριστοῦ, ὅταν ἔχῃ ὁμοιότητα πρὸς τὸν τέλειον ἠθικὸν χαρακτήρα τοῦ Χριστοῦ, ὅταν κατὰ τὸ δυνατόν ὁμοιάξῃ πρὸς τὸν Χριστόν, τὸν τέλειον καὶ ἁμωμιον. Ἐχει δὲ τότε Πνεῦμα Χριστοῦ, διότι πάντα ταῦτα τὰ πνευματικὰ προσόντα προσγίνονται εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τῆς ἐπενεργείας τοῦ Πνεύματος τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἐπενεργεῖ βεβαίως καὶ χορηγεῖ ταῦτα τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν χριστιανὸν ἐκείνον, ὅστις ἔχει τὴν καλὴν πρόθεσιν καὶ τὴν θέλησιν καὶ προσπαθεῖ ὅσον δύναται νὰ ὑπακούῃ καὶ νὰ συμμορφῶται πρὸς τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ.

10 «Εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι' ἁμαρτίαν· τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην.»

Εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν. Ἐάν δὲ ὁ Χριστὸς εἶνε μέσα σας. Λέγει οὕτω, διότι ἐν τῇ ἀνθρώπῳ, ἐν τῇ ὁσίῳ εἶνε τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, εἶνε καὶ αὐτὸς ὁ Χριστὸς, διότι ἡ παναγία Τριάς εἶνε ἀχώριστος. Ἦναι δὲ ὁ Χριστὸς ἐν τῇ ἀνθρώπῳ, ὅταν οὗτος ἔχῃ ἐν ἑαυτῷ τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἔχει τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, ὅταν, ὡς ἐρρέθη, ἔχῃ τὰ φρονήματα, τὰς ἐπιθυμίας, τὰς ἀρετὰς τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐν γένει ὅταν ἔχῃ ζωὴν καὶ πολιτείαν σύμφωνα με τοὺς λόγους καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ. Ἐάν λοιπὸν ὁ Χριστὸς οὕτως ἐνοικήῃ καὶ κυριαρχῇ ἐν τῇ ἀνθρώπῳ, τότε «τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι' ἁμαρτίαν». Τὸ μὲν σῶμά σας, ἡ σὰρξ μετὰς κακὰς αὐτῆς ἐπιθυμίας, ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος, ὁ σαρκικὸς ἢ κατώτερος ἄνθρωπος εἶνε νεκρὸς διὰ τὴν ἁμαρτίαν. τουτέστιν ἀπρακτεῖ. εἰς οὐδεμίαν ἁμαρτίαν περιπίπτει.

Τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. Τὸ πνεῦμα, ἡτοι ἡ ψυχὴ, ὁ ἀνώτερος ἄνθρωπος, ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος, τὴν δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἔχων, ἔχει ζωὴν, τουτέστιν ἔχει δύναμιν καὶ προθυμίαν καὶ ζῆλον πρὸς ἐργασίαν τῆς δικαιοσύνης. τῆς ἀρετῆς καὶ ἐν γένει τῶν καλῶν ἔργων.

Ἀκολουθεῖ

Αἱ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΤΗΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

Οὐδεμία λοιπὸν δύναται νὰ γένησι ἀμφιβολία περὶ τοῦ ὅτι ὁ Χριστὸς διεκήρυξε καὶ ὁμολόγησεν ἑαυτὸν τὸν Υἱὸν

τοῦ Θεοῦ. Αἱ περὶ τούτου πληροφορίες καὶ τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων εἶνε τόσον σαφεῖς καὶ τόσον καθωρισμέναι καὶ συνεχεῖς, εἶνε δὲ καὶ τόσοι ἄλλοι ἱστορικοὶ λόγοι ὑποστηρίζοντες καὶ ἐπιβεβαιοῦντες τὰς πληροφορίες ταύτας, ὥστε καταντῶ ἀσύγκριτος καὶ ἀνῆκουστος αὐθαίρεσις τὸ νὰ ἀρνηθῇ τις τὸ πολλαπλῶς μαρτυρούμενον γεγονός, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκήρυξεν ἑαυτὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Θὰ ἀπέβαινεν ἡ ἀρνήσις αὕτη καὶ ἀρνήσις ὁλοκλήρου τῆς ἱστορίας, θὰ μᾶς ἐπέτρεπε δὲ νὰ διατυπώσωμεν ἀμφιβολίας καὶ περὶ τῶν ἱστορικωτέρων καὶ μᾶλλον ἐγκύρων καὶ αὐθεντικῶν γεγονότων. Καὶ διατὶ ὅχι; Μήπως ὑπάρχουσι πολλὰ γεγονότα, ἔχοντα ὑπὲρ τῆς αὐθεντίας αὐτῶν τοσαύτας ἀποδείξεις καὶ τόσον ἐγκύρους μαρτυρίας, ὅσας ἔχει τὸ γεγονός αὐτὸ τῆς περὶ Ἐαυτοῦ μαρτυρίας τοῦ Ἰησοῦ;

Ἐάν οἱ αὐτοκαλούμενοι ὀρθολογισταὶ ἡρνηθήσαν τοῦτο, ἡ ἀρνήσις αὐτῶν αὕτη ὀφείλεται κυρίως οὐχὶ εἰς λόγους καὶ ἀποδείξεις ἱστορικὰς, ἀλλ' εἰς τὸ δεινὸν κτύπημα, τὸ ὁποῖον δέχονται αἱ ἰδέαι αὐτῶν ἐκ τῆς ὁμολογίας ταύτης. Δημιουργεῖται δι' αὐτῆς ἀνοικονόμητον ἀδιέξοδον διὰ τοὺς ὁπαδοὺς τῆς ἐλευθέρας σκέψεως, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται ἡναγκασμένοι ἢ νὰ ἰδῶσι τὸ σκόφος τῶν ἰδεῶν τῶν πίπτων βιαίως ἐπὶ τῶν τραχέων βράχων τοῦ ἀδιεξόδου τούτου διὰ νὰ κατασυντριβῇ ὁλοσχερῶς, ἢ φεύγοντες τὸ ναυάγιον καὶ τὴν καταστροφὴν νὰ ἀκολουθήσωσι τὴν μόνην εἰς αὐτοὺς διανοιγομένην ὁδόν, ἐκείνην ἀκριβῶς ἣτις ἄγει εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ ναόν. Ἐνθα προσκυνεῖται καὶ λατρεύεται ἡ Θεότης Ἰησοῦ!

Καὶ ἀληθῶς δεδομένου, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁμολόγησε περὶ Ἐαυτοῦ, ὅτι εἶνε Θεός, εἴμεθα ἡναγκασμένοι ἢ νὰ κύψωμεν δουλικῶς ἐνώπιόν Του προσφέροντες εἰς Αὐτὸν τὴν λατρείαν ἡμῶν ἢ νὰ τείνωμεν τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Καϊάφαν καὶ τοὺς λοιποὺς τῆς συναγωγῆς ἄρχοντας ἀναφωνοῦντες μετ' αὐτῶν «ἄξιός θανάτου ἐστίν». Ἐν ἀπὸ τὰ δύο· ἢ εἶνε ἄξιός λατρείας ὁ Ἰησοῦς ἢ εἶνε ἄξιός θανάτου.

Εἶνε ἄξιός θανάτου; Οἱ ὀρθολογισταὶ δὲν ἐτόλμησαν νὰ τὸ εἵπουν. Εἶνε τόσον λαμπροὶ καὶ τόσον φωτεινοὶ οἱ χαρακτηριστὲς τῆς θείας φυσιογνωμίας τοῦ Ἰησοῦ, ὑπῆρξε μέχρι τοιούτου βαθμοῦ ἀκηλίδωτος ὁ βίος Του, ὥστε καὶ αὐτοὶ ἀκόμη εὐρίσκουσιν αὐτὸν ἄξιον ἐγκωμίων. Ἀλλ' ἐνφ' ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν τὸν φόρον τῆς τιμῆς, τὸν ἀνήκοντα εἰς τὴν ἀσύγκριτον ὑπεροχὴν Του, δὲν στέργουν κατ' οὐδένα λόγον νὰ θεωρήσωσιν Αὐτὸν ἄξιον τῆς λατρείας τῶν. Θεὸν καὶ Κύριον δὲν δέχονται ποτε νὰ τὸν ὁμολογήσωσιν.

Καὶ ὅμως ἢ εἰς τὸ ἐν ἢ εἰς τὸ ἄλλο ὀφείλουν νὰ προβοῦν. Ἡ μὲ θυμίαμα λατρείας πρέπει νὰ γονυπετήσωσιν ἐνώπιον τοῦ Σταυροῦ Του ἢ πρέπει καὶ αὐτοὶ νὰ ἀναφωνήσωσιν; «Οὐδ' ὁ καταλύων τὸν ναόν». Τὸν ἀναγκάζουν ὡς ἠθικῶς τέλειον ἄνθρωπον; Ὄφείλουν νὰ πιστεύσουν εἰς τὴν ὁμολογίαν Του καὶ νὰ τὸν προσκυνήσωσιν ὡς Θεόν. Δὲν Τὸν δέχονται ὡς Θεόν; Τότε διατὶ ἐτοιμάζουν στεφάνους καὶ ἄνθη διὰ νὰ στέψουν τὸ μέτωπόν Του καὶ νὰ ῥάνουν τὸν τάφον Του;

H. N. Τρεμπλάς

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Πρὸς Τιμόθεον Β' ἑπιστ. Παύλου, κεφ. δ', 5—8.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, κεφ. α', στίχ. 1—8).

1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ὡς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις, « Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου ». 3. Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου· εὐθείας ποιεῖτε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ». 4. Ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἅρρεσιν ἁμαρτωίων. 5. καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμίται· καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ, ἔξιτολοῦντες τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 6. Ἦν δὲ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου, καὶ τὴν δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. 7. Καὶ ἐκήρυσσε, λέγων, Ἐρχεται ὁ κυριότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμι ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. 8. ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι· αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Στίχ. 1—3. Αἱ περὶ τοῦ Ἰωάννου προφητεῖαι. Ἀρχὴ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὁ ἱερός εὐαγγελιστὴς Μάρκος, εἰρηρεῖ τὴν ἐμφάνισιν καὶ τὸ ἔργον Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. ὅτι ὁ Ἰωάννης ἐνεφανίσθη ὀλίγον χρόνον πρὸ τοῦ Σωτῆρος καὶ εἶχεν ἀποστολὴν νὰ προετοιμάσῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστόν. Καὶ ἰδοὺ οἱ προφῆται, χρόνων ἀρχαιοτάτων, εἶχον προείπει σαφῶς τὴν ἐμφάνισιν καὶ τὸ ἔργον τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Καὶ πρῶτον τὰς προφητείας τοῦ Μαλαχίου παρίσταται προφητικῶς θεὸς καὶ Πατὴρ λέγων πρὸς τὸν Υἱόν του· « Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἀπεσταλμένον μου [δηλαδὴ τὸν Ἰωάννην] ἐν τῇ ἰδικῇ σου ἐμφανίσει, διὰ νὰ προετοιμάσῃ τοὺς ἀνθρώπους ὥστε νὰ δεχθῶσι τὸ κήρυγμά σου, ὅταν σὺ θὰ ἐκείνη καὶ ὁ ἄρχιστος τὸ ἔργον σου ». Καὶ ὁ προφῆτης σαφῶς περιγράφει ὅχι μόνον τὸ ἔργον τοῦ Ἰωάννου, ἀλλὰ καὶ τὸ μέρος, ὅπου θὰ ἠκούετο τὸ κήρυγμά του. Λέγει τὰ ἑξῆς· « Θ' ἀκουσθῇ εἰς τὴν ἐρήμον φωνὴ ἀνδρός, ὁ ὅστις θὰ κηρύττῃ καὶ θὰ λέγῃ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους· Ἐτοιμάσατε τὰς καρδίας σας, διὰ νὰ δεχθῆτε τὸν ἐρχόμενον Κύριον· καταστήσατε τὰς ψυχὰς σας ὁμοίας μὲ δρόμον εὐθὺν ἐν ὁμαλόν, ἀπηλλαγμένον ἀπὸ τὴν σχολιότητα καὶ τραχύτητος ἁμαρτίας, διὰ νὰ ἐπικοινωνήσῃ ὁ Κύριος μετ' αὐτῶν. »

Στίχ. 4, 5. Ὁ Ἰωάννης καὶ τὸ ἔργον του. Συμφώνως πρὸς τὰς προφητείας αὐτάς, ἐνεφανίσθη ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, ὅπου ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας ἔζη ἐν ἀσκήσει αὐστηρᾷ, καὶ ἐδίδασκε τὰ προτερχόμενα νόμῳ. Ἐκαλεῖ αὐτοὺς νὰ μετανοήσουν διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ, εἰς ἐνδειξὴν τῆς μετανοίας καὶ τοῦ καθαρισμοῦ, τὸν οἶον θὰ ἐλάβανον μετὰ ταῦτα πιστεύοντες εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν, ἐβάπτισεν αὐτοὺς ἐν τῷ ποταμῷ Ἰορδάνῃ. καὶ συνέρρεον πολλοὶ πρὸς τὸν Ἰωάννην ἐξ ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ ἐκ τῆς πρωτευούσης Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐβάπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ, ἀφοῦ πρῶτον μετονοοῦντες ἐξωμολογούνο' τὰς ἁμαρτίας των.

Στίχ. 6. Τὸ ἔνδυμα καὶ ἡ τροφή τοῦ Ἰωάννου. Ὡς δὲ

ἔζη ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ ἐρήμῳ; Ἐξ ἑνὸς βίον ἀπλοῦστατον καὶ λιτότατον. Ἐφόρει ἔνδυμα ὑφατμένον ἀπὸ τρίχας καμήλου καὶ ἐζώννυε τὴν μέτην του μὲ ζώνην δερματίνην. Τροφή του ἦσαν αἱ ἀκρίδες καὶ τὸ ἄγριον μέλι. Ἐξ ἑνὸς βίον αὐστηρᾶς ἐγκρατείας, βίον παρθενικὸν καὶ ἀγγελικὸν ἐν πλήρει ἀφοσιώσει πρὸς τὸν Θεόν.

Στίχ. 7, 8. Ὁ βαπτιστὴς περὶ τοῦ Χριστοῦ. Ἐνθ' δὲ ἐκάλει ὁ Ἰωάννης εἰς μετάνοιαν τοὺς ἀνθρώπους, ἀνήγγειλε συγχρόνως ἀγγελίαν ἐπίσημον καὶ μεγάλην. « Ἐρχεται, ἔλεγε, κατόπιν ἀπὸ ἐμὲ ἄλλος κατὰ πάντα ἀνώτερος καὶ ἰσχυρότερος ἀπὸ ἐμὲ [δηλαδὴ ὁ Χριστός]. Τόσον δὲ μέγας εἶνε ἐκεῖνος, καὶ τόσον μικρὸς ἀπέναντί του εἶμαι ἐγώ, ὥστε δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ κύψω καὶ νὰ λύσω τὸ λωρίον τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. Ἐγὼ μὲν σὰς ἐβάπτισα εἰς ὕδωρ ἀπλοῦν, εἰς ἐνδειξὴν μετανοίας. Ἐκεῖνος ὅμως θὰ δώσῃ τὸ ἀληθὲς βάπτισμα, τὸ βάπτισμα τὸ χριστιανικόν, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπενεργεῖ ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀοράτως, καθαρίζοντα τὸν ἀνθρώπον ἐκ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἁγιάζοντα αὐτόν. » Δ.Γ.Π.

Η ΦΑΒΙΟΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

« Θὰ ἠδύνασθε νὰ ἴδῃτε ἕνα τρυφερόν νεανίαν, ὅστις δὲν εἶχε φθάσει ἀκόμη τὸ εἰκοστόν του ἔτος, ὄρθιον, χωρὶς δεσμὰ, μὲ τὰς χεῖρας ἀνατεταμένας, παρακαλοῦντα τὸν Θεὸν μετὰ ζέσεως καὶ μὲ τὴν καρδίαν σταθερὰν καὶ ἄτρομον. Δὲν ἐκινεῖτο διόλου ἀπὸ τὴν θέσιν αὐτοῦ καὶ δὲν ἀπεμακρύνετο ποσῶς, ὅταν ἄρτοι καὶ λεοπαρδάλεις, ἐμπνέουσαι τὸν τρόπον καὶ τὸν θάνατον, ἐπέπιπτον κατ' αὐτοῦ διὰ νὰ τὸν καταξέσχισωσι μέλος πρὸς μέλος. Ἐν τούτοις, δὲν γνωρίζω ἕνεκα ποίας μυστηριώδους δυνάμεως, αἱ σιαγόνες τῶν θηρίων τούτων ἔμενον κλεισταί, καθ' ὃν χρόνον ταῦτα ἀπεμακρύνοντο ὡς μαγευμένα. »

Τοιαύτη ἐπλήρην ἡ στάσις, τοιοῦτον ἐπλήρην τὸ προοίμιον τοῦ ἡρωικοῦ νεανίου. Τὸ πλῆθος κατέστη μανιῶδες βλέποντα τὰ ἄγρια θηρία νὰ στρέφονται τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου περὶ τοῦ Παγκρατίου βρυχώμενα καὶ σειοντα τὰς οὐράς των. Ὁ νεαρὸς μάρτυς ἐφαίνετο εὐρισκόμενος ἐν τῇ κέντρῳ μαγικοῦ τινος κύκλου τὸν ὁποῖον δὲν ἐτόλμων νὰ ὑπερτηδίσωσιν. Εἰς ταῦρος μανιῶδης ἀπολυθεὶς κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐξώρμησε πρὸς τὰ ἐμπρὸς μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, ἔπειτα ἐσταμάτησεν ἀποτόμως ὥσάν νὰ προσέκρουσεν εἰς τοῖχόν τινα, ἔσπασε τὸ ἔδαφος μὲ τὸν πόδα του καὶ ἐσήκωσε σκόνιν· περὶ αὐτοῦ, μανιωδῶς μυκόμενος.

— Προκάλεσέ τον λοιπόν, ἐρέθισέ τον, δειλὲ, ἐφώνησεν ὁ αὐτοκράτωρ μετὰ λύσεως ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν μάρτυρα.

Ὁ Παγκράτιος τότε οἶονεῖ συνερχόμενος ἐξ ὀπτασίας τινὸς ἐκίνησε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος, ὅπου εὐρίσκετο ὁ ταῦρος. Ἀλλὰ τὸ ζῶον τὸ ἄγριον ἐστράφη ἀποτόμως ὥσάν λέων τις νὰ ἐρρίπτετο κατ' αὐτοῦ καὶ τρέχων πρὸς τὴν εἴσοδον τοῦ στοίβου συνήντησεν ἐκεῖ τὸν φύλακα αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον διεπέρασε διὰ τῶν κεράτων του σηκώντας αὐτόν εἰς τὸν αἶρα. Ὅλοι ἐταράχθησαν ἐξεραίσαι μόνον τοῦ Παγκρατίου, ὅστις ἤρξατο ἐκ νέου νὰ βυθίζεται εἰς θεομὴν καὶ ὀλόφυγον προσευχὴν, ὅποτε μία φωνὴ ἡκούσθη ἐκ μέσον τῶν θεατῶν.

— Ἐχεῖ ἐν φυλακτὸν εἰς τὸν τράχηλον· εἶνε μάγος!

ΕΥΧΑΙ

Ἐπὶ τῷ ἀρχομένῳ νέφ' ἔτει ἡ «Ζωὴ» εὐχεται εἰς πάντας τοὺς κ. κ. συνδρομητάς καὶ φίλους αὐτῆς τὴν ἀπὸ Θεοῦ εὐλογίαν καὶ χάριν, τὴν ἐν τῇ ἀρετῇ προκοπὴν καὶ κατάρτισιν, τὴν κατὰ Θεὸν εἰρήνην καὶ αὐτυχίαν.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Κατηρίσθη ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου κ.κ. Χρυσόστ. Παπαδοπούλου, Διευθυντοῦ τῆς Ῥιζαρείου Σχολῆς καὶ Ἀμίλκ. Ἀλιβιζάτου, τμηματάρχου τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ ἐκ τοῦ αἰδ. κ. Κ. Καλλινίκου, ἐφημερίου τῆς κοινότητος Μάντζεστο, ἦτις θ' ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸ προσεχὲς συνερχόμενον ἐν Χάγῃ τῆς Σουηδίας Παγκριστιανικὸν Συνέδριον.

—Εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο θὰ ἀντιπροσωπευθῇ καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὑπὸ Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Χάλκης καὶ Σελευκείας καὶ δύο ἀντιπροσώπων ἐκ τῶν ἐν Εὐρώπῃ Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων.

—Κατόπιν τηλεγραφήματος τοῦ ἐν Λονδίῳ πρεσβευτοῦ κ. Κακλαμάνου ἀγγέλλοντος ὅτι συνέστη αὐτόθι ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης, σκοπὸν ἔχουσα τὴν ἀνάπτυξιν φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ Ὁρθοδόξου καὶ Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, συνέστη καὶ ἐνταῦθα ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ.κ. Χρυσόστ. Παπαδοπούλου, Γ. Δέροβου, Ἀ. Ἀλιβιζάτου καὶ Κ. Δυοβουνιώτου. Παρόμοιαι ἐπιτροπαὶ θὰ συσταθῶσι καὶ ἐν Κων.πόλει καὶ ἐν Ἱεροσολύμοις.

—Διωρίσθη διὰ Β. Δ. καθηγητῆς τῶν θρησκευτικῶν ἐν τῇ Ῥιζαρείῳ Σχολῇ ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γρηγόριος Παπαμαχαρί.

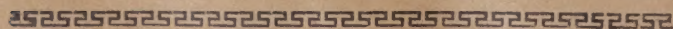

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Παν. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Μελετίου ὁμιλήσει τὴν προσεχῆ Κυριακὴν ἐν τῷ Ἱ. Ναφ Ἀγίου Γεωργίου (Καρύτση) κατὰ τὴν α'. θείαν λειτουργίαν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Διον. Φαραζουλῆς.

Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ καθ' ἑκάστην Κυριακὴν, ὥραν 4 μ.μ., καὶ ἑκάστην Πεντηκ., ὥραν 5 1)2 μ. μ., ἐν τῷ αὐτῷ ναφ.

Ἐν Πάτραις ὁμιλεῖ κατὰ Κυριακὴν ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς ὁ κ. Π. Τρεμπέλας. διδάκτωρ τῆς Θεολογίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1919

Θρησκευτικά

Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗ. Νέον ἔτος, ἀριθμ. 378. Τὸ Εὐαγγέλιον ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, 379-80. Ὁ θάνατος, 381-86. Μνημονεύομεν τοῦ θανάτου, 387-90, 393-94. Μεγάλῃ Παρασκευῇ, 391. «Χριστὸς ἀνέστη...», 392. «Ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε», 395-400. Ὁφείλομεν νὰ ἐλεῶμεν, 401. Πῶς πρέπει νὰ ἐλεῶμεν, 402, 04-07. Εἴμεθα πράγματι ἐλεήμονες, 403. Σῶμα καὶ ψυχὴ, 409. «Νόησον πρῶτον», 410. «Ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε», 411-22. Εὐεργεσία καὶ προσευχή, 423. Τὰ χαρίσματα τῶν ἄλλων, 425. Ἄδικον παράπονον, 427. Χριστοῦγεννα, 429. 1919-1920, 430.

Ῥήματα ζωῆς. «Μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντας», 415. «Ὁδ-

τος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται», 421. «Εἶδον τὰ δάκρυά σου», 423.

Ἀρχιμ. Π.Ν. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΥ. Ὁ πόλεμος τοῦ πονηροῦ, 378, 379. Ἡ δικαιοσύνη τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, 380. Ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, 381. Ὅταν εὐρισκώμεθα ἀλλήλων, 382. Ὁ ἄνθρωπος νὰς τοῦ Θεοῦ, 383. Ἡ ἐργασία, 384. Μὴ ὑψηλοφρονεῖ ἀλλὰ φοβοῦ, 385. Πῶς ἐργάζεται ὁ Θεός, 386. Μία δεινὴ πλάνη, 387-8. Ἡ θεία μακροθυμία, 389, 90. Ὁ σταυρωμένος, 391. Ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως, 392. Ἡ ἐλπίς, 393. Πιστῶν, 394. Ματαιότης, 396-9. Ὑποκριτικὴ ἀγάπη, 400-1. Ὁ πονηρὸς, 402, 404. Ἡ κολακεία, 405-7. Ἡ ἐλπίς, 408-9. Ἡ ἀγαθὴ συνείδησις, 410, 11. Διατί δὲν ἐλεοῦμεν, 412. Μὴ ζητῶμεν ἐπαίνους, 413, 14. Πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἁμαρτίας, 415. Ἡ ἀγάπη, 417. Τὰ χαρίσματα, 418, 19. Τὸ εὐαγγέλιον, 421-22. Δύναμις τῆς πίστεως, 423-25. Δεινὴ πλάνη, 423, 27. Ὑψηλὴ γὰλῃ ἡ πρόσκλησίς μας, 423. Χαρμόδυνος ἀγγελία, 429.

Ἀπολογητικά

Π. ΤΡΕΜΠΕΛΑ. Ἡ ἀληθὴς εὐσέβεια κατὰ τὸν Ἰησοῦν, ἀριθμ. 378. Ἡ περὶ ἁμαρτίας διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ, 379. Ἡ τελειότης καὶ ἐπάρεκτα τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ, 380. Ἡ ἠθικὴ τῶν ἀρχαίων καὶ ἡ ἠθικὴ τοῦ Χριστοῦ, 381. Ποῦ ὀφείλεται ὁ παγκόσμιος χαρακτήρ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ, 383. Ἡ θερμότης ἢ ἀναδεδεμένη ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ, 384. Τὸ συμπέρασμα, 385. Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ κτήνος, 386. Γραμμὴ ὁρθοετικῆς, 387. Τὸ κτήνος καὶ αἱ γενικαὶ ιδέαι, 388. Τὸ κτήνος καὶ τὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα, 389. Τὸ κτήνος καὶ ὁ προφορικὸς λόγος, 390. Ἡ στασιμότης τοῦ κτήνους, 391. Παραδείγματα ὑπὸ τοῦ Δαρβίνου προσαγόμενα, 392, 93. Αὐτοματισμὸς καὶ ἐνστικτον, 394. Ἐνστικτον καὶ λογικόν, 395. Παραδείγματα ἐπὶ τοῦ ἐνστικτου, 396. Τὸ κτήνος ἔχει συνείδησιν, 397. Μηχανικαὶ ἀναμνήσεις τῶν κτηνῶν, 398. Αἱ ἐπιθυμίαι τοῦ κτήνους, 399. Συμπέρασμα, 400. Ἡ πίστις εἰς τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ, 401. Τὸ δίλημμα, 402. Ἡ σημασία τῆς περὶ ἑαυτοῦ μαρτυρίας τοῦ Ἰησοῦ, 404. Τί φρονοῦσι περὶ τοῦ Ἰησοῦ οἱ ὀρθολογισταί, 405. Ἡ περὶ ἑαυτοῦ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τοὺς Συνοπτικοὺς, 406-08. Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, 409. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, 410. Ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, 411, 12. Ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου, 413. Ὁ Χριστὸς τίνος υἱὸς ἐστίν, 414. Τὸ συμπέρασμα, 415. Τί διδάσκει ἡ ἱστορία, 416. Ὁ Μονοθεϊσμός τῶν Ἰουδαίων, 417, 18. Ἡ πίστις τοῦ Παύλου, 419. Ἡ ἀποφασίς τοῦ συνεδρίου τί μαρτυρεῖ, 420, 21. Τί μαρτυροῦσιν αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Παύλου, 422. Τί μαρτυρεῖ ἡ ἀποκάλυψις, 423. Τί μαρτυρεῖ ἡ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή, 424. Μία ἡ περὶ τοῦ Χριστοῦ πίστις τῶν Ἀποστόλων, 425. Μία ἡ περὶ τοῦ Χριστοῦ πίστις τῶν ἀρχαίων Ἐκκλησιῶν, 426, 27. Ὁ δεσπότης νόμος ἐν τῇ διασώσει τῇ περὶ τοῦ Χριστοῦ πίστει, 427, 29.

Ἑρμηνευτικά

Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΥ. Ἑρμηνεία εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολήν, ἀριθ. 378-430.

Δ. Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ. Περιεχόμενον τῶν Κρητικῶν Ἑρμηνειῶν, ἀριθ. 378-430.

Ἐκκλησιαστικά

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία καὶ ἡ Ἑθνικὴ ἐκπαίδευσις, ἀριθ. 431. Ἡ ἑβδομηκονταπενταετηρὶς τῆς Ῥιζαρείου Σχολῆς, 403.

Διηγήματα

Ἡ Φαβιόλα, ἀριθ. 378-395, 397-427, 429

Διάφορα

Εὐχαί, ἀριθ. 378, 430. Ποικίλα, 378-430. Νεκρολογίαι. Στέφανος Μεσσηνέσης, 39. Εὐχαριστίαι, 404. Ἀγγελία, 427, 428.

